

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
საქართველოს ისტორიის წყაროების კომისია
КОМИССИЯ ПО ИСТОЧНИКАМ ИСТОРИИ ГРУЗИИ

საქართველოს ისტორიის წყაროები

32

ИНОСТРАННЫЕ ИСТОЧНИКИ ИСТОРИИ ГРУЗИИ
XVI

**ОСМАНСКИЕ ДОКУМЕНТАЛЬНЫЕ ИСТОЧНИКИ
О КРЕПОСТЯХ АНАКЛИЯ И РУХИ
(XVII — XVIII вв.)**

Турецкий текст с грузинским переводом, введением,
терминологическим словарем, факсимиле и индексом
подготовил к изданию Н. Н. Шенгелия

**ANAKLIA VE RUH KALELERI HAKKINDAKI OSMANLI
BELGELERI
(XVII — XVIII yüzyılları)**

**Metni, Gürcüce Çeviri, Girişi, Notlar ile Faksimilesini Hazırlayan
Nodar Şengelia**

საქართველოს ისტორიის უცხოური წყაროები

XVI

ოსმალური დოკუმენტური წყაროები
ანაკლიისა და რუხის ციხეების შესახებ
(XVII—XVIII სს.)

თურქული ტექსტი ქართული თარგმანით, შესავლით, ტერმინოლოგიური ლექსიკონით, ფაქსიმილეებითა და საძიებლებით გამოსაცემად მოამზადა ნოდარ შენგელიამ

9 (C 41)

63.3 (2 Г)

9 (47.922) (001)+90 (56)

ა 617

ნაშრომში წარმოდგენილია ბულგარეთში, ქ. სოფიის კირილესა და მეთოდეს სახელობის სახალხო ბიბლიოთეკის ორიენტალისტიკის სექტორის არქივში დაცული სხვადასხვა ტიპის ოსმალური დოკუმენტების კრიტიკული ტექსტი, ქართული თარგმანით, კომენტარებითა და ფაქსიმილეებით. დოკუმენტებში საინტერესო ცნობებია დაცული ანაკლისა და რუხის ციხეებში ოსმალთა შეიარაღებული ძალების განლაგების შესახებ, ადგილობრივ ხელისუფლებასთან ოსმალთა ურთიერთობის თაობაზე. წიგნში 100 დოკუმენტია შესწავლილი, იგი მრავალმხრივ კონკრეტულ შასალას იძლევა ანაკლისა და რუხის ციხეების ისტორიისათვის. დოკუმენტები საუკეთესო წყაროა როგორც საქართველოს, ასევე ოსმალეთის სოციალურ-ეკონომიკური ისტორიისათვის.

წიგნი განკუთვნილია საქართველოსა და მახლობელი აღმოსავლეთის ისტორიის საკითხებით დაინტერესებულ პირთათვის.

Впервые вводятся в научный обиход османские документальные источники о крепостях Грузии — Анаклия и Рухи, хранящиеся в архиве восточного отдела Народной библиотеки им. Кирилла и Мефодия г. Софии. Документы выданы османским финансовым ведомством начальникам османских вооруженных сил, расквартированных в упомянутых крепостях, местным правителям и др. Документы разные, есть бераты, т. н. кючук бераты, арзухалы, себеби тахрири хюкми, хазინе- и тезкере и др. Всего 100 документов.

Представлен турецкий текст с грузинским переводом, введением, терминологическим словарем, факсимиле и индексом.

Книга рассчитана на специалистов — историков-востоковедов.

მთავარი სარედაქციო კოლეგია

ზ. ალექსიძე, ვ. გაბაშვილი, ი. დოლიძე, რ. კიკნაძე (მთ. რედ. მოადგილე), გ. მელიქიშვილი, ე. მეტრეველი ს. ყაუხჩიშვილი, შ. ძიძიგური (მთ. რედაქტორი) ე. ხოშტარია, ნ. ჯანაშია (მთ. რედაქტორის მოადგილე).

სერიის რედაქტორი: თ. შაუხჩიშვილი
ტომის რედაქტორი ს. ჯიქია

ГЛАВНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

З. Н. Алексидзе, В. Н. Габашвили, Н. С. Джанашиа (зам. главного редактора), Ш. В. Дзидзури (главный редактор), И. С. Долидзе, С. Г. Каухчишвили, Р. К. Кикнадзе (зам. главного редактора), Г. А. Меликишвили, Е. П. Метревели, Э. В. Хоштарня.

Редактор серии: Т. С. Каухчишвили
Редактор тома: С. С. Джикия

საქართველოს ისტორიის წყაროების
კომისიის გამოცემები

1. შაჰ-თამაზის საუბარი ოსმალეთის ელჩებთან, სპარსული ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, თარგმნა, შენიშვნები და წინასიტყვაობა დაურთო კ. ტაბატაძემ. თბ., 1976.

2. აბრამ ერევანცი, ომების ისტორია, ძველი სომხურიდან თარგმნა, შესავალი, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო ლ. დავლიანიძემ. თბ., 1976.

3. სპარსული ისტორიული საბუთები საქართველოს წიგნთსაცავებში, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, ქართული თარგმანი და წინასიტყვაობა დაურთო ვლ. ფუთურიძემ, თბ., 1977.

4. სტეფანოს ორბელიანის „ცხოვრება ორბელიანთა“-ს ძველი ქართული თარგმანები, ქართულ-სომხური ტექსტები გამოსაცემად მოამზადა, შესავალი და საძიებლები დაურთო ე. ცაგარეიშვილმა, თბ., 1978.

5. გ. აბრამიშვილი, სტეფანოზ მამფალის ფრესკული წარწერა ატენის სიონში, თბ., 1977.

6. ზ. ალექსიძე, ატენის სიონის სომხური წარწერები, თბ., 1978.

7. ტბეთის სულთა მატეანე, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო თ. ენუქიძემ. თბ., 1977.

8. სომხურ ზელნაწერთა XIV—XV საუკუნეების ანდერქების ცნობები საქართველოს შესახებ, ძველი სომხურიდან თარგმნა, შესავალი, კომენტარები და შენიშვნები დაურთო ა. აბდალაძემ, თბ., 1978.

9. „სამყაროს საკვირველებათა“ ცნობები საქართველოს შესახებ, სპარსული ტექსტი ქართული თარგმანით, შესავლითა და შენიშვნებით გამოსცა რ. კიკნაძემ. თბ., 1978.

10. ქათიზ ჩელების ცნობები საქართველოსა და კავკასიის შესახებ, თურქულიდან თარგმნა, შესავალი, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო გ. ალასანიამ.

11. Яков Цуртавели, Мученичество Шушаник, Перевод В. Д. Дондуа, введение и примечания З. Н. Алексидзе. Тб., 1978.

12. Памятник эриставов, Перевод, вступительная статья и комментарии С. С. Қакабадзе, Тб., 1979.

13. Сумбат Давити-дзе, История и повествование о Багратионах. Перевод, введение и примечания М. Д. Лордкипанидзе, Тб., 1979.

14. მ უ ს ტ ა ფ ა ნ ა ი მ ა, ცნობები საქართველოსა და კავკასიის შესახებ, თურქულიდან თარგმნა, გამოკვლევა და შენიშვნები დაურთო ნ. შენგელიამ. თბ., 1979.

15. ზ ა ქ ა რ ი ა ა გ უ ლ ე ც ი, დღიური, ძველი სომხურიდან თარგმნა, შესავალი, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო ლ. დავლიანიძემ, თბ., 1979.

16. ჩილდირის ეიალეთის ჯაბა დავთარი, თურქული ტექსტი ქართული თარგმანით გამოსაცემად მოამზადა ც. აბულაძემ, გამოკვლევა დაურთო მ. სვანიძემ. თბ., 1979.

17. ა რ ს ე ნ ი ს ა ფ ა რ ე ლ ი, განყოფისათვის ქართველთა და სომეხთა, ტექსტი კრიტიკულად დაადგინა, გამოკვლევა და კომენტარი დაურთო ზ. ალექსიძემ. თბ., 1980.

18. ბერძენი მწერლების ცნობები საქართველოს შესახებ, IV. ძველი ბერძნულიდან თარგმნა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო თ. ყაუხჩიშვილმა. თბ., 1980.

19. ქართული წარწერების კორპუსი (ლაბიდარული წარწერები, 1) აღმოსავლეთ და სამხრეთ საქართველო, V—X სს., შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ნ. შოშიაშვილმა, თბ., 1980.

20. ქართული წარწერების კორპუსი (ლაბიდარული წარწერები, II), დასავლეთ საქართველოს წარწერები, IX—XIII სს., შეადგინა და გამოსაცემად მოამზადა ვ. სილოგავამ, თბ., 1980.

21. ცხოვრება საქართველოსა, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა. შესავალი, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო გ. ალასანიამ, თბ., 1980.

22. Законы Вахтаंगा VI, перевод, введение, примечания, глосарий и указатели Д. Л. Пурцеладзе, Тб., 1980.

23. კ. კოხისა და ო. სპენსერის ცნობები საქართველოსა და კავკასიის შესახებ, გერმანულიდან თარგმნა, შესავალი და კომენტარები დაურთო ლ. მამაცაშვილმა, თბ., 1981.

24. ი ს ქ ა ნ დ ე რ მ უ ნ შ ი, აბასის ქვეყნის დამამშვენებელი ისტორიის გაგრძელება, სპარსულ ტექსტს გამოკვლევა, ქართული თარგმანი, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო ნ. გელაშვილმა, თბ., 1981.

25. პ ა ჰ უ ნ ა ო რ ბ ე ლ ი ა ნ ი, ამბავნი ქართლისანი, ტექსტი

დაადგინა, შესავალი, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო ე. ცაგარეი-
შვილმა, თბ., 1981.

26. XV საუკუნის იტალიელ მოგზაურთა ცნობები საქართველოს
შესახებ. იტალიურიდან თარგმნა, შესავალი, შენიშვნები და საძიებლები
დაურთო. ე მამისთვალთმა. თბ., 1981.

27. გ. ოთხმეზური, XII ს-ის დასასრულისა და XIII ს-ის დასა-
წყისის ქართული ლაპიდარული წარწერები, როგორც წყარო საქარ-
თველოს ისტორიისათვის. თბ., 1981.

28. ბერძენი მწერლების ცნობები საქართველოს შესახებ, ძველი
ბერძნულიდან თარგმნა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო თ. ყაუზ-
ჩიშვილმა, თბ., 1981.

29. Летопись Картли, перевод, введение и примсчания
Г. В. Цулая, Тб., 1981.

30. IX—XIII სს. ქართული ისტორიული საბუთები, შეადგინეს
და გამოსაცემად მოამზადეს მ. ბერძნიშვილმა, თ. ენუქიძემ, ვ. სილოგა-
ვამ, ნ. შოშიაშვილმა. თბ., 1982.

31. გეორგიევსკის ტრაქტატი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა,
შესავალი და შენიშვნები დაურთო გიორგი პაიჭაძემ, თბ., 1982.

წ ი ნ ა ს ი ტ ყ ვ ა ო ბ ა

წინამდებარე ნაშრომის ამოცანას შეადგენს წარმოაჩინოს ანაკლიისა და რუხის ციხეების შესახებ უცხოეთის არქივებში დაცული, დღემდე სრულიად უცნობი საინტერესო დოკუმენტები, რომლებიც ერთხელ კიდევ ადასტურებენ ქართველი და აფხაზი ხალხების საუკუნოვანი მეგობრობის, თანადგომისა და უცხოელ დამპყრობთა წინააღმდეგ ერთობლივი ბრძოლების ისტორიის ცალკეულ ეპიზოდებს.

აღსანიშნავია, რომ ანაკლიისა და რუხის ციხეებმა, თავისი გეოგრაფიული, სტრატეგიული მდებარეობითა და მნიშვნელობით უდიდესი როლი შეასრულეს დასავლეთ საქართველოს სამეფო-სამთავროების სოციალურ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში. აღნიშნული ციხესიმაგრეები იმთავითვე იყო პლაცდარმი მომხდური მტრის წინააღმდეგ ცალკეული პოლიტიკური ერთეულების ერთიანი ძალებით გამოსვლისათვის.

რუხის ციხე ყველაზე დიდი თავდაცვითი ნაგებობა იყო ბარის სამეგრელოში. წინარე ხანისაგან განსხვავებით, XVII—XVIII საუკუნეებში როდესაც შინაფეოდალურ ომებთან ერთად გარეშე მტრის წინააღმდეგ გამოსვლა აუცილებელი იყო, შექმნილმა ვითარებამ აიძულა ბარის მოსახლეობა ეშენებინა დიდჭიშკრიანი ციხესიმაგრეები ვაკე და დასახლებულ პუნქტებთან ახლოს, სტრატეგიულ ადგილებზე. იმისათვის, რომ მოსახლეობას ჰქონოდა საშუალება მოულოდნელი თავდასხმის დროს თავისი მოძრავი ქონებით თავი შეეფარებინა გამაგრებული ადგილისათვის, ციხეც სოფელთან ახლოს უნდა ყოფილიყო. სწორედ ამ მიზნებს ისახავდა რუხის ციხის დაარსება XVII საუკუნის შუა წლებში ლევან II დადიანის (1611—1658) მიერ.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ხსენებული ციხეების სრულყოფილი ისტორია ჯერჯერობით არაა შესწავლილი, მიუხედავად იმისა, რომ მას რამდენიმე მცირე მოცულობის მეცნიერული გამოკვლევა მიეძღვნა. ეს ალბათ წყაროების სიმწირით აიხსნება. თუმცა ევროპელი მოგზაური-მისიონერები (შარდენი, ლამბერტი, ჯუდიჩე და სხვ.) მაინც გვაწვდიან საყურადღებო ცნობებს რუხისა და ანაკლიის შესახებ. არანაკლებ მნიშვნელოვანი ცნობები აქვთ შემონახული ქართველ მემკვიდრეებს: ვახუშტი ბატონიშვილს, ფარსადან გორგიჯანიძეს და სხვ.

რუხის ციხე დაარსებისთანავე სამეგრელოს სამთავროს მთავარ სი-
მაგრედ იქცა. იგი სამთავროს ერთგვარი საეაჯრო და პოლიტიკური
ცენტრი იყო, მაგრამ მან მალე დაჰკარგა ეს მნიშვნელობა. მას სამხე-
დრო და თავდაცვითი ფუნქციები დაეკისრა. იგი წარმოადგენდა მძლავრ
საფორტიფიკაციო ნაგებობას, რასაც ხელს უწყობდა მისი ხელსაყრელი
მდებარეობა. 1672 წელს რუხის ციხეში ოსმალთაგან თავს აფარებდა
ლევა III დადიანი (1660—1680). ოსმალებმა ვერ მოახერხეს ციხის
აღება და რამდენიმე დღის შემდეგ უკუიქცნენ. ამის შემდეგ ოსმალთა
ჯარი დიდხანს არ გამოჩენილა რუხის ციხესთან. ოსმალებმა სისტემა-
ტური თავდასხმები XVIII საუკუნის დასაწყისიდან გააძლიერეს. სწო-
რედ ამ პერიოდში რუხისა და ანაკლიის ციხეებში ოსმალთა შეიარაღე-
ბული ძალების სხვადასხვა სახეობათა განლაგების, მათ წინააღმდეგ
ქართველებისა და აფხაზების ერთობლივი გამოსვლების ამსახველი
დოკუმენტებია წარმოჩენილი წინამდებარე ნაშრომში, ამიტომ მასზე
სიტყვას არ გავაგრძელებთ. აღვნიშნავთ მხოლოდ, რომ ხსენებულ ცი-
ხეებსა და აფხაზეთის შავი ზღვის სანაპიროზე მდებარე ციხე-ქალა-
ქებში — სოხუმში, ანაკოფიასა და სხვაგან, ამ პერიოდში, ოსმალთა
ლაშქარი იყო ჩაყენებული, რომლის წინააღმდეგ თავდადებით იბრძოდა
ადგილობრივი მოსახლეობა. (საამისო ოსმალური საარქივო დოკუმენ-
ტები მზადდება გამოსაცემად, რომელშიც რელიეფურად იქნება წარმო-
დგენილი ქართველი და აფხაზი ხალხების ერთობლივი ბრძოლა აფხა-
ზეთში ოსმალთა ბატონობის წინააღმდეგ XVIII საუკუნის პირველ მე-
სამედში).

დასავლეთ საქართველოში ოსმალთა ყოველი ლაშქრობის დროს
ქართველები და აფხაზები მუდამ მხარში ედგნენ ერთმანეთს, ერთიანა
ძალებით გამოდიოდნენ მტრის წინააღმდეგ. 1733 წელს ოსმალთა მრავალრიცხოვანი ლაშქარი დასავლეთ საქართველოს შემოესია. მათ ჯერ
ოდიში დალაშქრეს, შემდეგ აფხაზეთის სამთავროსაც მისწვდნენ. მაგ-
რამ ქართველებთან თანადგომით აფხაზებმა მედგრად შეუტიეს ოსმა-
ლებს და „მოსრნეს უმეტესნი და მოიშთუნენ ზღუასა და მდინარესა შინა,
ალიღეს ალაფი მათი დიდ-ფრიად და დაუტევეს მაჰმადიანობა“ (ვა-
ხუშტი, გვ. 887).

XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში ოსმალთა აგრესიის წინააღმდეგ
ბრძოლა ახალ სტადიაში შევიდა. იმერეთის მეფე სოლომონ I (1752—
1784) აქტიურად ჩაება დასავლეთ საქართველოს ანტიოსმალურ მოძ-
რაობაში. ამ ბრძოლაში მეფეს ერთგულ მოკავშირეებთან ერთად მხარ-
ში ედგნენ აფხაზეთის სამთავროს წარმომადგენლებიც. 1757 წლის 14
დეკემბერს ზრესილის ბრძოლაში სამურზაყანოს მფლობელმა ხუტუ-
ნია შარვაშიძემ სამაგალითო გმირობა გამოიჩინა.

რუსეთ-ოსმალეთის ომის დროს (1768–1774 წწ.) ოსმალთა აგრესიის წინააღმდეგ ბრძოლა აფხაზეთის სამთავროში კიდევ უფრო გამძაფრდა. 1770 წელს რუსეთის საექსპედიციო ჯარებსა და ქართველებთან ერთად წარმატებით იბრძოდა აფხაზ მეომართა რაზმიც. 1771 წელს აფხაზეთში ანტიოსმალურმა აჯანყებამ იფეთქა. აჯანყებულებმა შეუპოვარი ბრძოლის შედეგად დაიკავეს სოხუმის ციხესიმაგრე და იქიდან განდევნეს ოსმალთა მცვიზოგნები.

სოლომონ I-ის პოლიტიკას რუსეთთან ორიენტაციის საკითხში მხარს უჭერდნენ აფხაზეთის სამთავროს ცალკეული მფლობელები. 1770 წელს სამურზაყანოელი თავადი ლევან შარვაშიძე მოლაპარაკებას აწარმოებდა ფოთში მდგარ გენ. ტოტლებენთან აფხაზეთის სამთავროს რუსეთის მფლობელობაში შესვლის თაობაზე. ეს ტენდენცია ცხოველი ინტერესით ვითარდებოდა XVIII საუკუნის მთელი 70-იანი წლების განმავლობაში.

რუსეთ-ოსმალეთის მომდევნო ომის დროს (1787–1791 წწ.) ოსმალეთის სულთანის დასავლეთ კავკასიის შავი ზღვისპირეთის ხელში ჩაგდების მიზნით შეეცადა მიემხრო აფხაზები რუსეთის წინააღმდეგ ომში. 1789 წლის მარტში სულთნის გეგმების განსახორციელებლად სოხუმში ჩავიდა ოსმალთა კორპუსის მთავარსარდალი ბათალ-ფაშა, მაგრამ უშედეგოდ — აფხაზები ქართველებთან ერთად რუსებს ამოუდგნენ მხარში. ასე რომ, საუკუნეთა მანძილზე ქართველი და აფხაზი ხალხების ერთობლივმა ბრძოლამ საგრძნობლად შეასუსტა ოსმალეთის პოზიცია დასავლეთ საქართველოში. ქართველებმა და აფხაზებმა საბოლოო გამარჯვებას ოსმალთა აგრესიის წინააღმდეგ მხოლოდ XIX საუკუნეში მიაღწიეს რუსეთის არმიის დახმარებით.

ყირიმის ომის დროს, როდესაც ომერ-ფაშას ლაშქარი დასავლეთ საქართველოს შემოესია, 1855 წლის 25 ოქტომბერს სოფ. კოკთან და კახათთან ახლოს მდ. ინგურის ნაპირებთან მას სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა გაუმართეს რუსთა, ქართველთა, აფხაზთა, უკრაინელთა, სომეხთა და აზერბაიჯანელთა გაერთიანებულმა ძალებმა. სხვადასხვა ეროვნების წარმომადგენელთა უმაგალითო თანადგომამ და თავგანწირულმა ბრძოლამ გაანადგურა ომერ-ფაშას უზარმაზარი არმია და ეს ეპოქა გახდა ერთ-ერთი უკანასკნელი და გადამწყვეტი ეტაპი ყირიმის ომის ისტორიაში. ინგურის სანაპიროზე გამართული ბრძოლის ველს ხალხმა „ნალიმა“ უწოდა, რაც ნაომარს ნიშნავს. დღეს კი „ნალიმა“ მეგობრობის, ძმობის, ერთობის, გაჭირვებაში ხელის გამართვის, საყოველთაო ძმადშეფიცვის, თანადგომის, ერთგულებისა და ვაჟკაცობის სიმბოლოდ იქცა. „ნალიმას“ უმაგალითო ინტერნაციონალური ეპოქა დღეს აღაფრთოვანებს ჩვენს ახალგაზრდობას, იგი საოცრად ეხმიანება თანა-

დროულობას. ჩვენმა თაობამ შესანიშნავად იცის, რომ „ნალიმასთან“ ბრძოლა მხოლოდ ერთი ფურცელია ქართველი და აფხაზი ხალხების ბედნიერი მომავლისათვის ბრძოლების მატთანში.

ეს ინტერნაციონალური ტრადიციები კიდევ უფრო განმტკიცდა და გამოვლინდა 1905—1907 წლების რევოლუციური მოძრაობის მონაწილეთა გმირობაში, როცა ცარიზმთან, ბურჟუაზიულ-თვითმპყრობელურ რეჟიმთან ბრძოლებში იჭედებოდა და მტკიცდებოდა ქართველი და აფხაზი ხალხების მრავალსაუკუნოვანი ძმობა. ეს ერთიანობა და თანადგომა ახალი შუქით გასხივოსნდა 1917 წელს აფხაზეთში ინტერნაციონალური საბრძოლო რაზმების შექმნით, აფხაზეთის რევოლუციური რაზმის მონაწილეობით ზუგდიდის განთავისუფლებაში, რაჭა-ლეჩხუმში საბჭოთა ხელისუფლებისათვის ბრძოლაში მონაწილეობით.

დიდი სამამულო ომის მრისხანე დღეებში სოციალისტური სამშობლოს უანგარო სიყვარულისა და სამსახურის მაგალითები გვიჩვენეს საქართველოსა და აფხაზეთის შეილებმა. უფროსი თაობის ეს მხედრული დიდება დღეს თავდადებული შრომის და სწავლის სიმბოლოდ იქცა. ქართველები და აფხაზები მოძმე ხალხებთან ერთად დღეს ახალ ცხოვრებას წარმატებით აშენებენ. მათ ღრმად სწამთ ლეონი დილიაძე ბრეჟნევის სიტყვები, რომ „პროლეტარული, სოციალისტური ინტერნაციონალიზმი — ჩვენი დიადი ძალაა, ეს არის ჩვენი მრწამსის ნაყოფი და ჩვენი გულის მგზნებარება. ეს ჩვენი დროა“.

საუკუნეთა მანძილზე პატრიოტულ და ინტერნაციონალისტურ ტრადიციებზე აღზრდილი, მრავალ ქარცეცხლში გამოვლილი ქართველი და აფხაზი ახალგაზრდობის არაერთი თაობის ნაამაგარი ყოველთვის სამაგალითო იქნება ნათელი მომავლის მშენებელი ახალი საზოგადოებისათვის. ედუარდ ამბროსის ძე შევარდნაძის სიტყვებით რომ ვთქვათ, „ისტორია ყველა თაობას თავის საქმეს, თავის ადგილს აკუთვნებს. ჩვენი თაობის საქმეა დაასრულოს მშვენიერი შენობა, რომელსაც სახელად ხალხთა მეგობრობა და ძმობა ჰქვია. მისი შენება დიდი ხნის წინათ, ძლიერ დიდი ხნის წინათ დაიწყო. ჩვენმა წინაპრებმა ჩაუყარეს მას საძირკველი, მტკიცე ფუნდამენტი. მამებმა და ჩვენმა უფროსმა ძმებმა განაგრძეს ეს საქმე. ჩვენ კი უნდა დავამთავროთ იგი. ამ შენობას აგებდა თვითონ ხალხი — ქართველი და აფხაზი ხალხები, ისე როგორც ყველა ჩვენი ხალხი და, როგორც ყველა საქმეში, აქაც გვყავს უფროსი ძმა და მეგობარი — ესაა დიდი რუსი ხალხი, რომელსაც ყველანი ვუსწორებთ მხარს, რომელსაც მივყვებით ყველა...“.

შ ე ს ა ვ ა ლ ი

XVI—XVIII საუკუნეების დასავლეთ საქართველოს ისტორიის შესასწავლად ქართულ მასალებთან ერთად დიდი მნიშვნელობა აქვს უცხოურ, კერძოდ, ოსმალურ დოკუმენტურ და ნარატიულ პირველწყაროებს. აღნიშნული ხანის სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორია სათანადოდ არ არის შესწავლილი წყაროების სიმცირის გამო. ამ რეგიონის შესახებ საყურადღებო ცნობები დაცულია ოსმალთა მემკვიდრეობის, მოგზაურ-გეოგრაფოსთა თხზულებებისა და ოსმალეთის სახელმწიფო დაწესებულებებში შექმნილ ოფიციალურ დოკუმენტებში, რომლებიც დგებოდა ცალკეულ შემთხვევებსა და კონკრეტულ მოვლენებთან დაკავშირებით. ამ დოკუმენტებში რეალურად არის ასახული მაშინდელი ვითარება. საუკუნეთა მანძილზე ოსმალურ ენაზე იწერებოდა მრავალი ტიპის დოკუმენტი, დგებოდა ხალხის აღწერის თუ სხვა სახის დავთარი, ფირმანი, ბერათი, არზა-ჰუქმი და სხვ. თითოეული მათგანი მნიშვნელოვანი წყაროა სხვადასხვა საკითხის შესასწავლად. მრავალი ამგვარი დოკუმენტიცაა დაცული სტამბოლის, ანკარის, კაიროსა და სოფიის არქივსაცავებში, მაგრამ მათზე ჭერჯერობით ხელი არ მიგვიწვდება. მხოლოდ სოფიის არქივში დაცული დოკუმენტებია დღეისათვის აღრიცხული და აღწერილი. მიმდინარეობს მათი დამუშავება და სამეცნიერო მიმოქცევაში თანდათანობით შემოტანა. ჩვენთვის საინტერესო დოკუმენტების მთელი ფონდის შესწავლა და მეცნიერული პუბლიკაცია რთული და შრომატევადი საქმეა.

ბულგარეთის არქივში აღმოჩენილი მასალები საქართველოს თითქმის ყველა კუთხეს შეეხება. რამდენიმე ასეული საბუთი ეხება სამხრეთ საქართველოზე. აქვე საინტერესო დოკუმენტებია დაცული აგრეთვე სომხეთის, აზერბაიჯანის და ჩრდილოეთ კავკასიის ხალხთა ისტორიის შესახებ. ეს დოკუმენტები ოსმალეთის ცალკეული უწყებების მიერაა გაცემული. ძირითადად მაინც საფინანსო უწყების ცალკეულ უჯრედების მიერ შედგენილი მასალები ჭარბობს. მათში რეალურადაა წარმოდგენილი საქართველოს ცალკეულ ციხესიმაგრეებში ოსმალთა შეიარაღებული ძალების განლაგების, რაოდენობის, მათი ფინანსური და ეკონომიკური მდგომარეობის, აგრეთვე ქართულ მიწაზე გაბატონებულ

ოსმალთა საქმიანობის ამსახველი ცნობები. ამ დოკუმენტებში მოცემული მრავალმხრივ საინტერესო ცნობები საუკეთესო წყაროა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური ისტორიისათვის. ამ მასალების შესწავლა, თარგმნა-კომენტირება და ჩვენს სამეცნიერო მიმოქცევაში შემოტანა ბევრ საინტერესო საკითხს მოჰფენს შუქს.

კრებულში მოტანილია ქ. სოფიის კირილე და მეთოდეს სახელობის სახალხო ბიბლიოთეკის ორიენტალისტიკის სექტორის არქივში დაცული დოკუმენტების მცირე ნაწილის დადგენილი თურქული ტექსტი, რომელსაც თან ახლავს ქართული თარგმანი და ფაქსიმილე. განხილულია სხვადასხვა ტიპის დოკუმენტი: ე. წ. „ქუჩუქ-ბერათები“, „არზები“, „იაზილეები“, „ჰუქმები“ ანუ ე. წ. „სებები თაპირი ჰუქმები“ და სხვ.

ამ დოკუმენტებში ოფიციალური ცნობებია დაცული XVI საუკუნის 80-იანი წლებიდან XVIII საუკუნის შუა წლებამდე სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ცალკეულ ციხესიმაგრეებში, კერძოდ, ბათუმში, გონიოში, ციხისძირში, რუხში, ანაკლიაში, ახალციხეში და ა. შ. ოსმალთა შეიარაღებული ძალების რაოდენობის, მათი პოზიციების, შეიარაღებისა თუ მდგომარეობის შესახებ. ეს მასალები სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში ოსმალთა ბატონობის, ოსმალური ფეოდალიზმის მრავალი საკითხის წარმოსაჩენად უთუოდ დიდ ყურადღებას იმსახურებს.

ქვემოთ მოტანილ ე. წ. „ქუჩუქ-ბერათებში“, რომელთაც „რუჟუსი ჰუმაიუნებსაც“ უწოდებენ, ძირითადად XVIII ს. პირველი მესამედის აზნებია გადმოცემული, არზებში კი მთელი XVIII საუკუნის შესახებაცნობები. ფირმანებს შორის ყველაზე უძველესი 1580 წელს შეეხება. აქედან მოყოლებული 1726 წლამდე ფირმანები სხვადასხვა დროის კონკრეტულ საკითხებზე გვაწვდის ცნობებს, ხოლო XVII—XVIII საუკუნეების ცალკეული პერიოდების შესახებ ცნობები მოცემულია „სებები თაპირი ჰუქმებში“.

აღსანიშნავია, რომ XVIII ს. პირველ მეოთხედში გააძლიერა ოსმალეთმა თავისი ექსპანსია დასავლეთ საქართველოს სამეფო-სამთავროებში. თუ მანამდე ოსმალეთი ძირითადად სამხრეთ-აღმოსავლეთ საქართველოთი იყო დაინტერესებული და ეს მხარე ირან-ოსმალეთის საუკუნოვანი ომების ასპარეზს წარმოადგენდა, XVIII საუკუნის დასაწყისიდან ოსმალეთის საგარეო პოლიტიკის დღის წესრიგში მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა დასავლეთ საქართველოს პრობლემამ. შავი ზღვის დაუფლების საკითხის წარმატებით გადაჭრასთან ერთად ოსმალეთის ხელისუფლება ყოველნაირად ცდილობდა სანაპირო-ციხესიმაგრეებში თავისი სამხედრო ძალები ჩაეყენებინა, პოზიციები გაემაგ-

რებინა და ქვეყნის შიდა რაიონებში სისტემატური ლაშქრობებისათვის პირობები შეექმნა.

XVIII ს. პირველ მეოთხედში ოსმალთა ამიერკავკასიის ქვეყნებში ლაშქრობასა და ქართლში „ოსმალობის“ დამყარებასთან ერთად კიდევ უფრო გაძლიერდა მათი გავლენა დასავლეთ საქართველოზე. ოსმალეთის ხელისუფლება საქართველოს მოსაზღვრე ტერიტორიების — ახალციხისა და ტრაპიზონის საფაშოების — გამაჰმადიანებული ქართველი ბეგლარ-ბეგების სამხედრო ძალებით დასავლეთ საქართველოს სისტემატურად ესხმოდა თავს. როგორც სანაპირო ციხესიმაგრეებში, ქვეყნის შიდა ტერიტორიაზე მდებარე ციხეებშიც ოსმალთა ლაშქარი იყო ჩაყენებული და ადგილობრივ ხელისუფლებას უპირისპირდებოდა. ხოლო ეს უკანასკნელი ვერ ურიგდებოდა ოსმალთა მომძლავრებას და თავგანწირვით იბრძოდა მათ წინააღმდეგ. მიუხედავად დიდი მცდელობისა, ოსმალებმა დასავლეთ საქართველოს დაპყრობა, აქ ოსმალური სოციალურ-პოლიტიკური სისტემის დამკვიდრება ვერ მოახერხეს. „ეს იმით აჩხნება, რომ ოსმალეთს ამ დროს ძველი ძლიერება აღარ ჰქონდა. გარდა ამისა, დასავლეთ საქართველო თურქთათვის ძნელად იისადგომი ქვეყანა იყო და მოსახლეობა წარმატებით იგერიებდა მათ შემოსევებს“¹.

ქვემოთ დასახელებულ დოკუმენტებში ნათლად არის ასახული ადგილობრივი მოსახლეობის შეუპოვარი ბრძოლა დასავლეთ საქართველოს ციხეებში მოკალათებული ოსმალთა ლაშქრის წინააღმდეგ. ციხეებში დამკველებად ჩაყენებული იანჩრების, ბეშლუიანების, აზაბების, თოფჩიების, ჯებეჯიებისა და სხვ. მეთაურები ოსმალთა ხელისუფლებას არზას უდგენენ იმის შესახებ თუ რამდენი კაცისაგან შედგებოდა ამა თუ იმ ციხეში ჩაყენებული სახელმწიფო ლაშქარი და რა თანხა იყო საჭირო მათ შესანახად. ამ არზებს თან ერთვის ცალკეულ სახელმწიფო უწყებათა მეთაურების მინაწერები, რომელთა მიხედვით აშკარაა, თუ რა სიზუსტითაა შემოწმებული და დაანგარიშებული დასავლეთ საქართველოს ციხეებში მყოფი თითოეული ჯარისკაცის შესანახად საჭირო თანხა. აქვეა შესაბამის უწყებათა გამგებლების მოსაზრებანი ლაშქრის დაფინანსების თაობაზე.

დოკუმენტებიდან ჩანს, რომ ოსმალეთის ხელისუფლებას დასავლეთ საქართველოს ციხეებში ჩაყენებული სახელმწიფო რეგულარული ლაშქრის შენახვა მნიშვნელოვანი თანხა უჯდებოდა. ლაშქარათვის ჯა-

¹ საქართველოს ისტორიის ნარკვევები, ტ. IV. საქართველო XVI საუკუნის დასაწყისიდან XIX საუკუნის 30-იან წლებამდე. ტომის რედაქტორი შამია დუმბაძე. თბ., 1973, გვ. 463.

მაგირის გაცემაზე უშუალოდ პასუხისმგებელი იყო მთავარი მონაგარიშე ფინანსთა უწყების მეთაური, ე. წ. ბაშ დევთერდარი და ბოლოს დიდვეზირი, რომელიც საბოლოოდ აჯამებდა ყოველი უწყების მინაწერებს და მოკლედ მოახსენებდა სულთანს ამა თუ იმ ციხესიმაგრეში განლაგებული ლაშქრისთვის ჯამაგირის გაცემის თაობაზე.

დასავლეთ საქართველოს ციხეებში დამცველებად ჩაყენებულ ოსმალთა ლაშქრის მეთაურთა არზები სულთნის ხელისუფლებისადმი სხვადასხვა შინაარსისაა. ქვემოთ მოტანილ დოკუმენტებს შორის მრავალმხრივია საინტერესო 1714 წლით დათარიღებული ორი დოკუმენტი (ფ. 1. არქ. ერთ 8839. და ფ. 1. არქ. ერთ 8916), რომელთა შინაარსი სიტყვასიტყვით ემთხვევა ერთმანეთს. საუბარია იმის შესახებ, რომ ანაკლიისა და რუხის ციხეები სუსტად იყო გამაგრებული. იანიჩრების გარდა შიგ სხვა ლაშქარი არ იყო. არ იყო აგრეთვე იარაღი, პროდუქტი და პროვიანტი. ასეთ პირობებში მეციხოვნე იანიჩრებს გაუჭირდათ დაცვა, აფხაზი და მეგრელი „ურწმუნო ყაჩაღების“ თავდასხმების მოგერიება. ამ უკანასკნელებმა დახოცეს პროდუქტებით მათ მოსამარაგებლად მოსული პირებიც. მათ განზრახული ჰქონდათ აგრეთვე ახლომხლო სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსული მოსახლეობის გაწყვეტა და „ფაშას ციხის“ განადგურება. ზემოაღნიშნული ფაქტის მოწმეებად სასამართლოზე ანაკლიისა და ბათუმის მოსახლეობა წარმსდგარა.

ერთ შემთხვევაში დოკუმენტს ხელს აწერენ ანაკლიის ციხეში ჩაყენებულ ლაშქრის მეთაურები: იანიჩართა ოფიცერი, მეციხოვნე, თოხჩიბაში, იამაკთა ოფიცერი, ქედხუდა, აზაბთა ქედხუდა და ბეშლუიანების ქედხუდა. დოკუმენტს არტყია თითოეული მათგანის ბეჭედიც. მეორე ანალოგიური შინაარსის დოკუმენტს კი ხელს აწერს მხოლოდ გონიოს კაზას განმგებელი.

აშკარაა, რომ დოკუმენტში აღნიშნული ფაქტი — ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ რუხის ციხის ოსმალთა მეციხოვნეებზე თავდასხმები და მათი შევიწროება — დიდი მნიშვნელობის მოვლენა იყო და მოითხოვდა სასწრაფო რეაგირებას. მეციხოვნეები არსებულ რეალურ ვითარებას მოახსენებენ სულთნის ჩელისუფლებას და ითხოვენ მისგან შესაბამის ღონისძიებას. მსგავსი შინაარსის დოკუმენტი ბევრია ბულგარეთის არქივში. აქვე ვაქვეყნებთ ასეთივე ხასიათის დოკუმენტებს, არზებს. მათში უფრო ფართოდაა წარმოდგენილი, თუ როგორ ავიწროებდა და ხოცავდა ადგილობრივი მოსახლეობა ოსმალთა მეციხოვნეებს, მათ დასახმარებლად მოსულ ძალებსა და პროვიანტითა და სურსათ-სანოვავით მოსამარაგებლად მოსულ პირებს. დოკუმენტებიდან აშკარაა, თუ როგორ შეურიგებელ ბრძოლას ეწეოდა ადგილობრივი მოსახლეობა ოსმალთა წინააღმდეგ, მხოლოდ ასეთმა შეუპოვარმა წინააღმდეგობამ განა-

პირობა ის, რომ ოსმალეთის ხელისუფლებამ ვერ მოახერხა დასავლეთ საქართველოს სამეფო-სამთავროებში ოსმალობის, ოსმალურ სოციალურ-პოლიტიკური სისტემის შემოღება. მათ მხოლოდ ცალკეულ ციხე-სიმაგრეებში შეძლეს ფეხის მოკიდება, რასაც ადგილობრივი მოსახლეობა ვერ ურიგდებოდა და თავდადებით იბრძოდა მათ განსადევნად.

ბულგარეთის არქივში სხვადასხვა ტიპის არაერთი დოკუმენტი ინახება ანაკლიისა და რუხის ციხეების შესახებ. ერთი მათგანია ე. წ. „რუხს-ი ჰუმაიუნი“, რომლის ნიმუშებსაც აქვე ვაქვეყნებთ (ფ. 312ა, არქ. ერთ. 21 ა და სხვ.). ამ დოკუმენტს „ქეჩუქ ბერათსაც“ უწოდებენ ამ სახის დოკუმენტებში ჩვეულებრივ გადმოცემულია თხოვნა ან რაიმე წერილია უმაღლესი ორგანოსადმი გარკვეულ შემთხვევებთან დაკავშირებით. შესავლის (რომელიც ყოველთვის სტანდარტული ფორმულითაა მოცემული) შემდეგ მოკლედაა დასახელებული დოკუმენტის გამოცემის მიზეზი. ხშირად არის მოხსენებული ის პირები, რომლებმაც აიძულეს მთხოვნელი ან შუამდგომლობის მთხოვნელი მიიღოს მათთვის გარკვეული პრივილეგია. დოკუმენტს ბოლოში ერთვის თანამდებობის პირის, დიდგვზირის ან რომელიმე მაღალი რანგის მოხელის ხელრთვა. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში საუბარია ანაკლიის ციხის დამცველი ჯარისკაცის მიერ თანამდებობის მიტოვებაზე და ამ თანამდებობის სხვა პირისადმი ბოძებზე. დოკუმენტი მრავალმხრივია საინტერესო. იგი იძლევა ცნობებს იმის შესახებ, თუ როგორ იყიდებოდა ალას თანამდებობა ანაკლიის ციხეში.

დოკუმენტებიდან ჩანს, რომ ანაკლიისა და რუხის ციხეებში ჩაყენებულ ოსმალთა ლაშქრის სხვადასხვა სახეობათა შესანახად დოკუმენტები ცალ-ცალკეა გაცემული. მაგალითად, რუხის ციხეში მყოფი 25 თოფჩის, მეზარბაზნის შესახებ გაცემულია რუხის ციხის თოფჩიების წარმომადგენლის — ალი ალას არზა. აქვეა მეორე არზა, რამდენიმე დღის შემდეგ გაცემული ამავე ციხეში მყოფი 40 ჯებეჯისათვის ჯამაგირის გაცემის თაობაზე. ორივე დოკუმენტში (ფ. 1. არქ. ერთ. 8965. ფ.2. და ფ.1.არქ. ერთ. 8965. ფ.1.) დაწვრილებითაა დანგარიშებული ყოველდღიური გასამრჩელო თითოეულ ჯარისკაცზე და შეთანხმებულია სახელმწიფოს შესაბამის უწყებებში. ბოლოს გაცემულია ბრძანება რუხის ციხის მცველების — თოფჩიებისა და ჯებეჯიებისათვის გასამრჩელოს გაცემის თაობაზე.

ამგვარად, ციხესიმაგრეებში ჩაყენებული ლაშქრის შესანახი თანხა სახელმწიფოს ხაზინიდან გამოიყოფოდა. მაგრამ ხშირად ოსმალეთის ხელისუფლება ამა თუ იმ ციხის ლაშქრის შესანახად გარკვეულ ვალდებულებას აკისრებდა იმ პირებს, რომელთაც საგამგებლოდ ეძლეოდათ ცალკეული პროვინციები. ისინი ვალდებულნი იყვნენ მიეცვული ტე-

რიტორიებიდან აღებული შემოსავლის ნაწილი სახელმწიფო ლაშქრის ჯამაგირისათვის გაეცათ. მათ ეძლეოდათ საგანგებო დოკუმენტი, რომელსაც „განჩინების დაწერის მიზეზი“ („სებები თაპირი ჰუქმი“) ეწოდებოდა. მასში ზუსტად იყო ფიქსირებული თუ რა დროის განმავლობაში რომელ ციხეში მყოფი ჯარის ნაწილებისთვის უნდა გადაეხადათ დადგენილი თანხა. ეს იყო ერთგვარი საგადასახადო ორდერა, რომელსაც საბოლოო ჯამში ამოწმებდა სასულიერო სასამართლო. მრავალი ამგვარი დოკუმენტი არსებობს ანაკლიისა და რუხის ციხეების შესახებ.

ქვემოთ მოტანილ არზებში წარმოდგენილია დასავლეთ საქართველოს ციხეებში მოკალათებული ოსმალთა მოლაშქრეების — იანიჩრების, ჯებეჯიების, თოფჩიების მეთაურთა ოფიციალური თხოვნა ცენტრალური ზელისუფლებისადმი ლაშქრის შესანახად სათანადო თანხების გამოყოფის შესახებ. არზებიდან ჩანს, რომ საფინანსო უწყების სხვადასხვა ინსტანციაში ამ ტიპის დოკუმენტის მოწონებისა და შესაბამისი მინაწერების შემდეგ საბოლოოდ გამოიყოფოდა გარკვეული თანხა ოსმალთა ლაშქრის შესანახად ან გამოსაზამთრებლად.

არზები საგანგებო ფორმით დგებოდა. მარცხენა ქვედა მხარეზე იწერებოდა ძირითადი ტექსტი — თხოვნა სულთნისადმი, რომელსაც ზელს აწერდა მონა-მორჩილი, ან ხსენებული მონა (იგულისხმებოდა სამხედრო ნაწილის მეთაური). ეს ძირითადი ტექსტი შემდეგ გაივლიდა საფინანსო უწყების მრავალ ინსტანციას, დოკუმენტზე სათანადო აღნიშვნები კეთდებოდა. დოკუმენტის მარჯვენა ზედა მხარეზე მისვლილ ასოებით იწერებოდა შესაბამისი ადგილი, ე. ი. ადგილი მინაწერებისათვის. შემდეგ როგორც წესი, სიაკათის ხელით აღნიშნული იყო ამა თუ იმ ციხეში იანიჩართა ან ჯებეჯიების, თოფჩიების და სხვათა რაოდენობა. აგრეთვე მიწერილი იყო, რომ ისინი ნამდვილად რეგისტრირებულნი არიან დამცველებად და საჭიროა სულთნის განკარგულება. აქვე ეწერა თარიღიც. დოკუმენტს უსათუოდ მიაწერდა სასულთნოს მთავარი მოანგარიშე იმის შესახებ, რომ დასახელებული ჯარისკაცების ამა თუ იმ ადგილზე დამცველებად რეგისტრირება ზახინის დავთართან შესაბამისობაშია. შემდეგ იქვე, დოკუმენტის ველზე, მიწერილია პროექტი, თუ რამდენი ჯარისკაცია, რა სახეობისაა ლაშქარი, თანხა, ან პროდუქტი (ხორბალი, ხორცი, ქერი), რამდენია ნავარაუდები თითოეული ჯარისკაცის შესანახად თვეში, წელიწადში. შემდეგ კი დაჭამებულია საერთო თანხა ან მარცვლეულის რაოდენობა, რომელიც უნდა გაიცეს ამა თუ იმ ციხის დამცველებზე დროის გარკვეულ მონაკვეთში. აუცილებლად მითითებულია იმის შესახებ, რომ ჯარისკაცების გარკვეული დროით დამცველებად დანიშვნის თაობაზე თესქერე გაცემულია და მათი იქ ყოფნა კანონიერია. წერია თარიღიც.

უფრო ქვემოთ აღნიშნულია, რომ გარკვეული ციხის დასაცავად მყოფი ჯარისკაცების შესანახად გამოყოფილი პროდუქტებს ან ნივთების ფასების თაობაზე საზინის მიერ გაცემულია თესქერე და იგი რეგისტრირებულია, მოცემულია აგრეთვე მარცვლეულის საერთო რაოდენობა ან თანხა, რომელიც საჭიროა ციხის მცველთა შესანახად. ბოლოს ნათქვამია: ბრძანება თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო.

საფინანსო უწყების ცალკეული ინსტანციების მიერ რომელიმე ციხის მცველებზე შესანახი თანხის გაცემის შესახებ ყოველგვარი მონაცემების წარმოდგენის შემდეგ დოკუმენტის თავზე, მარცხენა მხარეს, იწერება ე. წ. თელხისი (მოკლე ანგარიში, წარდგინება) ღიდვეზირის მიერ. მასში დოკუმენტის მარჯვენა მხარეზე გაკეთებული ოფიციალური მინაწერების საფუძველზე მოკლედაა გადმოცემული, თუ რამდენად მართებულად არის დასმული საკითხი.

ღიდვეზირის მოკრძალებული რჩევისა და წარდგინების შემდეგ დოკუმენტის თავზე იწერება სულთნის რეზოლუცია: „სწორია, თელხისის თანხმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება“. თარიღიცაა აღნიშნული, უფრო ქვემოთ კი მიწერილია: „თესქერე გაიცა“. წერია თარიღიც.

ინსტანციების გავლის შემდეგ დოკუმენტი ძალაში შედიოდა და ციხეებში განლაგებული ჯარის ნაწილებისათვის შესანახად განკუთვნილი თანხა ხაზინიდან გაიცემოდა. ამგვარი არხები თუ არხუქალები, საქართველოს ცალკეული ციხე-ქალაქების შესახებ გაცემული, სხვა ტიპის დოკუმენტებთან ერთად ინახება ბულგარეთის კირალესა და მეთოდეს სახელობის სახალხო ბიბლიოთეკის ორიენტალისტიკის სექტორის არქივში.

ამ ტიპის დოკუმენტების მიხედვითაც შესაძლებელი ხდება როგორც ოსმალეთის საფინანსო უწყების სტრუქტურის შესწავლა, ასევე ამა თუ იმ რეგიონში ოსმალთა შეიარაღებული ძალების სახეობათა გათვალისწინება გარკვეულ პერიოდებში, მათი რაოდენობის დადგენა და საერთოდ ოსმალთა პოზიციების შესწავლა დაპყრობილ ტერიტორიებზე. მსგავსი დოკუმენტები საუკეთესო წყაროა სოციალურ-ეკონომიკური ისტორიის მრავალი საკითხის შესასწავლად. ასეთი დოკუმენტები იწერებოდა შავი მელნით მოსქელო თეთრ ქალაღლზე დაახლოებით: 24—25 × 32—33 სმ-ზე¹.

წიგნში მოტანილი ყველა ტიპის დოკუმენტის გაანალიზებას და შესწავ-

1. არზისა და სხვა ტიპის ოსმალური დოკუმენტების კონსტრუქციის შესახებ დაწვრილებით იხ. ა. ველკოვის საკანდიდატო დისერტაცია, რომლის ხელნაწერი ინახება ქ. სოფიის კ. ოხრიდსკის სახელობის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში. Аспарух Траянов Велков, Османотурски документи с финансово съдържание 16—18 вв. (Дипломатическо и палеографско проучване). София. 1977. стр. 1—279.

ლას აქ ვერ ვახერხებთ. იგი მომავლის საქმეა. აღენიშნავთ მხოლოდ, რომ ოსმალეთის სხვადასხვა უწყებისა და ინსტანციის მიერ გაცემული დოკუმენტები, რომლებიც ანაკლიისა და რუხის ციხეებს შეეხება ერთერთი საუკეთესო წყაროა ადგილობრივი ვითარების ცალკეული საკითხების შესასწავლად. ეს მასალები არანაკლებ საინტერესო ცნობებს იძლევა დასავლეთ საქართველოს ოსმალეთთან ურთიერთობის ისტორიისთვისაც. ამ დოკუმენტების შესწავლა ხელს შეუწყობს თვით ოსმალური ფეოდალიზმისა და ეკონომიკის ისტორიის მთელი რიგი საკითხების ახლებურად წარმოჩენის საქმეს.

როგორც აღენიშნეთ, წიგნში მოტანილი დოკუმენტები ინახება ბულგარეთში, ქ. სოფიის კირილე და მეთოდეს სახელობის სახალხო ბიბლიოთეკის ორიენტალისტიკის სექტორის არქივში. ამ არქივის ფონდიდან ამჟერად 100 დოკუმენტს ვაქვეყნებთ. განზრახულია მსგავსი დოკუმენტები და მცირე მოცულობის სხვადასხვა ტიპის დავთრები მომზადდეს და გამოქვეყნდეს ცალკეული რეგიონების მიხედვით. კერძოდ, ცალცალკე კრებულები გამოქვეყნდეს ქუთაისისა და ბაღდადის ციხეების, ფოთის ციხის, თბილისისა და გორის ციხეების, აჭარის, აფხაზეთისა და სხვა რეგიონების შესახებ. ამ დოკუმენტების რაოდენობა 4000-ზე მეტია. მის მოძიებაში, ფოტო გადაღებასა და საერთოდ ოსმალურ პალეოგრაფიასა და დიპლომატიკაში მუშაობის პროცესში დიდი დახმარება გამიწიეს და ყურადღება არ მომაკლეს ბულგარელმა კოლეგებმა, რომლებმაც არ დაიშურეს თავიანთი მდიდარი გამოცდილება. განსაკუთრებული მადლიერების გრძნობით მინდა აღენიშნო ბულგარელი ოსმანისტების: ასპარუხ ველკოვის, სტეფან ანდრეევის, პეტკო გრუევსკის, გიორგი (გო'მო) ალექსანდროვის და მინკა ვასილევას გულისხმიერი, ყოველდღიური კოლეგიალური დახმარება და ყურადღება სოფიის არქივში მუშაობის დროს. ასევე არ შემოიძლია დიდი მადლობა არ მოვახსენო ცნობილ ბულგარელ ოსმანისტებს: აკად. ნ. ტოდოროვს, პროფ. ვ. მუტაფჩიევას, პროფ. ბ. ცვეტკოვას, პროფ. სტრ. დიმიტროვს, დოც. მ. კალიცინას, ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემიის ბალკანისტიკის ინსტიტუტის მთელ კოლექტივს და კირილესა და მეთოდეს სახელობის სახალხო ბიბლიოთეკის ხელმძღვანელობას, რომელთაგან უსაზღვროდ დავალებული ვარ. მადლობას მოვახსენებ საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის დირექტორს აკად. გიორგი მელიქიშვილს, რომელმაც შემიქმნა ყოველგვარი პირობა, რომ არაერთგზის ხანგრძლივად ვყოფილიყავი მივლინებული ბულგარეთში.

ქართული თარგმანი

№ 1

ის (ალაპი) შეეწიოს

უმწეო მლოცველის არზა ბედნიერების უდიდებულესი კარისადმი ისაა, რომ ქუთაისის კაზასადმი დაქვემდებარებული ოდიშისა და სამეგრელოს ვილაიეთში დანიშნული დადიანის სახელწოდების ქაფურები და აფხაზი ქაფურები ფორმალურად მორჩილნი რომ იყვნენ, მორჩილებიდან გამოვიდნენ. ხმელეთზე აჯანყებულ დადიანს ზღვაზე ქაფური აფხაზი შეუერთდა. ჩვენს მხარეში ისლამის ტახტის მფლობელობაში არსებული რუხისა და ანაკლიის ციხეები დაიკავეს. ზღვითა და ხმელეთით გამოგზავნილ პროვიანტს გზები ჩაუკეტეს. შიგნით მყოფი მცველი იბადულლაპი წამებით მოკლეს. ყოველგვარი მიზეზის გარეშე საკვებად გამოსადეგი პროვიანტი დაიკარგა. ამას წინათ აჯანყებულმა დადიანმა ანაკლიის ციხე დაიკავა და შიგ მყოფ მცველ იბადულლაპთან ერთად დაწვა. სახელმწიფოს მიერ მასზე დაკისრებული აუცილებელი ვალდებულება—ჯიზია და ფეშქაში არ გადაიხადა. ქვეყნის ოთხივე მხარესა და გზებზე მყოფი ვაჭრები დაზოცა, მათ ჭონება და პროდუქტები წაართვა და გაანადგურა. ამ საძაგელი საქციელის გამოსასწორებლად ამჟამად ტრაპიზონის ვილაიეთის მუთასარიფმა—ვეზირმა როშენ აბდულლაპ ფაშამ, მაღალმა ალაპმა ხანგრძლივყოს მისი სიცოცხლე, ოპერის უდიდებულესობას აუწყა ყოველივე. ამის საფუძველზე დადიანისა და აფხაზი ყაჩაღი ქაფურების საქმიანობის გამო პატიოსან ბრძანებასთან ერთად კაცი დაინიშნა და გაიგზავნა. პასუხი მოეთხოვათ იმის გამო, რომ უმიზეზოდ აჯანყდნენ. ფორმალურად მორჩილებაში მყოფ აჯანყებულ ქაფურებს ამ წელს ასეთსავე მდგომარეობაში ყოფნა თუ აქვთ გადაწყვეტილი, მაშინ ძლევამოსილ საზღვარზე მდებარე ციხეების, მაღალმა ოპერტმა ნუ ქნას, ალება გადაწყვეტილია. აჯანყებული დადიანისა და ამბოხებული და აბოხოქრებული აფხაზების მიერ ჩადენილ საქმიანო-

ბაზე საჩივარი იყო, ამის თაობაზე დედაქალაქის სააჯო კარზე არა
გაიგზავნა. აწი ფირმანი თქვენს სამართლიანობაზეა.

დაიწერა ჯემაზი ულ-ეველის თვის დასაწყისში, წელი 1116¹.

ვარდციხესა და ბაღდადჯითან ახლოს მდებარე ქუთაისის კაზას
ყადი, ელჰაჯ ომერი — მლოცველი მონა.

შეუნდოს ალაჰმა.

¹ ჯემაზი ულ-ეველის თვის დასაწყისი, წელი 1116—1.9, 1794.

№ 2

თქვენი ფეხთა მტვერი მონის მოხსენება სამეფუფეო კარს, სამყა-
როსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა, რომ ანაჟ-
ლის ციხის სანახებში არსებული ოდიშის ვილაიეთის მოამაგე ურწმუნ-
ო დადიანისა და ურჯულო აფხაზების შესამოწმებლად მუბაშირ კოლ-
გუზის დანიშვნის ბრძანება გაიცა. [მაგრამ] შერიფი არ დაემორჩილა.
ზემოხსენებულნი განადგურების მიზნით ციხეს მულამ თავს ესხმოდნენ,
მის ოთხივე მხარეს აჯანყებასა და ბოროტ საქმიანობას ეწეოდნენ, ხე-
ლებს იგრძელებდნენ. დღე და ღამ დაცვის სამსახურში მყოფი ძლევა-
მოსილი ლაშქრის პროვიანტის ნავებს თავს ესხმოდნენ, ბრძოლითა და
ზოცვით არბევდნენ. ბევრი მაჰმადის ჯამათი სარწმუნოებისათვის დახო-
ცეს, მათი ქონება იავარჯყვეს, ნავები დაწვეს. ახლა ჯემაზი ულ-ეველის
მე-19 დღეს¹ ჩვენი ნავები გამოგზავნილი პროვიანტით ხელთ იგდეს,
შიგ მყოფი ცხრა კაცი სარწმუნოებისათვის აწამეს. ჩვენი პროვიანტი და
მარცვლეული ნავებთან ერთად გაანადგურეს. ხმელეთით, მოჯანყე და-
დიანის ურწმუნოებმა და ზღვიდან, ურჯულო აფხაზებმა თავდასხმა მოა-
წყვეს. ჩვენს მხარეში ისლამის [ცენტრის] სახით არსებული რუხის ცი-
ხეც გარემოიკვეს. ზღვიდან და ხმელეთიდან სურსათ-სანაოვანის მისა-
წოდებელი გზები გადაკეტეს. რადგანაც ციხეში არავითარი პროდუქტი
არ იყო, მცველად მყოფი იბადულლაჰ მუსლიმინი შიმშილისაგან გარ-
დაიცვალა. ჩვენი მდგომარეობა მეორე დღეს გაუარესდა. ყოველგვარი
საარსებო საშუალებანი განადგურდა. უბედურებას ვერც მცირე მოცუ-
ლობის ნავი გადაურჩა. ერთი ლაზი ხან ხმელეთით, ხან ნავით ზღვაზე
არაერთგზის გაიყვანეს, მაგრამ სამშვიდობოს მისი გადასვლა ვერ მოხე-
რხდა ვერც წყლით და ვერც ხმელეთით.

რადგანაც ამ გარკვეული რაოდენობის განწირული ადამიანების
დასახმარებლად ჩვენ უმწეონი ვიყავით, მოჯანყე ურჯულოებმა ამის გა-
მო გადაწყვიტეს სასაზღვრო პირას მდებარე ისლამის ციხეების აღება.

ალაპის მოციქულის წყალობით ჩვენს მდგომარეობას მშვიდად, მოწყალების თვალით შეხედეს. მტრის ხელით რომ არ დავხოცილიყავით, დახმარება აღმოგვიჩინეს და ამგვარად თავისუფლების ბოძების ბრძანების საკითხი უკვე გადაწყდა და რაც მოხდა, იმის შესახებ არზა შედგა. საბოლოო ბრძანება თქვენზეა, ჩემო მოწყალეო სულთანო.

ანაკლის ციხის ახლანდელი აზაბები, მონა მაჰმუდი [ბეჰედი]

ანაკლის ციხის ახლანდელი ბეშლუიანები, მონა მუსტაფა

[ბეჰედი]

ანაკლის მცველი სერ თოფჩი მონა ისლამი.

ანაკლის ციხის ახლანდელი მცველი მეციხოვნე მონა ომერი

[ბეჰედი]

ანაკლის ციხის ახლანდელი მცველი მონა მუჰამედ ალა [ბეჰედი]

[მეორე გვერდზე]: ანაკლიიდან მოსული.

¹ ჭემაზი ულ-ეველის მე-19 დღე; რადგანაც ამ დოკუმენტში წელი არაა მითითებული, აღნიშნული თვის მე-19 დღის დადგენა შეუძლებელია, ვინაიდან ჭემაზი ულ-ეველის თვე წლების მიხედვით სხვადასხვა თვეს თანხვდება.

№ 8

ის [ალაპი] შეეწიოს

სწორია.

თელხისის თანახმად აუცილებლად საჭირო ბრძანებები გაიცეს. ბრძანება.

თქვენი მონა-მორჩილის არზა ისაა, რომ ამჟამად საქართველოში სამსახურისთვის გამწესებული არზრუმის ვალის დიდებული ვეზირის, ბედნიერი ჰალილ ჭაშას უდიდებულესობის ამჯერად მოსულ „კაიმეებში“ აღნიშნულის მიხედვით, მალალი ალაპის წყალობით დადიანის ქვეყანაში არსებული და დასაუფლებელი რუხისა და ხეთის ციხეების დასაპყრობად ტრაპიზონის ვალის დიდებული ვეზირის იუსუფ ჭაშას უდიდებულესობის ინიციატივით ბათუმიდან გემები და ფირმანი გაიგზავნა. ამჟამად რიზეში ამბოხების საქმეების მოსაგვარებლად მყოფი ათი ეშკამფუიასთან ერთად ბათუმისთვის ურიცხვი ლაშქრის გაგზავნა აუცილებელი შეიქმნა. როდესაც ჩაიბარეს რაჰვილის ციხეში შენახული ზარბაზნები, პროვიანტი და ჭაბახანა გაგზავნეს. ჰუეიესა და გონიოში არსებული სახელმწიფო პროდუქტებიდანაც საკმაო რაოდენობით გაიგ-

ზავნა დასაცავად მყოფი ჯარისკაცების ყველაზე მცირე რაოდენობის წლიური პროდუქტები. რადგანაც საგანგებო მდგომარეობა შეიქმნა, მათი ჯარისკაცების, ნავეების, გემების მსახურთა ხელფასი და ამბოხებასთან დაკავშირებული სხვა წამოჭრილი საკითხები სასწრაფოდ გათვალისწინეს და საამისოდ ყველაფერი იღონეს. 1116 წლ. არზრუმის ხაზინიდან ავარიზისა და ნუზლის თანხის, ხოლო არზრუმის საბაჟოდან 5000 ყურუმის გაგზავნის თაობაზე შეატყობინეს. ამბოხების საჭიროებისათვის გაგზავნილი ხარჯები ამ მხრიდან ნაღდი თანხის სახით აღნიშნული ეშკამფუთიათი რომ გაიგზავნა, სახელმწიფოს ეუწყა. გასულ წელს გაგზავნილი სახელმწიფო პროდუქტებიდან კი საწყობში იყო 13600 ქილა ფქვილი, 1100 ყანთარი ორცხობილა, 195565 ქილა ქერი და 7145 ქილა ხორბალი. საჭირო რაოდენობის პროდუქტები აქედან გაიცა. მხოლოდ ზოგიერთი მოულოდნელი ხარჯისთვის გათვალისწინებული იყო ის თანხა, რომელიც ემართა ამას წინათ გარდაცვლილ მუსტაფას. მოვალეობის შემსრულებელთაგან და პატიოსანი ეფენდისაგან გაცემული ფირმანის მიხედვით 4500 ყურუმი, ისპაკ ფაშას ვალიდან — 800 ყურუმი სავალდებულო ახჩა და ჯიზედარის ვალიდან — 300 ყურუმი აღირიცხა და გაიცა. 4000 ყურუმი დაინიშნა და გაიგზავნა. თუ ამაზე ფირმანი გაიცემა, საჭირო ბრძანების დაწერის საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი სულთანის უდიდებულესობაზეა.

1 1116 წელი — 1704. 6.5. — 24.4 1705.

№ 4

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს. თქვენი უდიდებულესობა. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების კანონიერი სარგოების ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო. |

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1118 წლის მასარის¹ სარგოს შესახებ.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა 1118 წლის მასარის სარგო კანონიერია.

ოთხი კვარტლის იჯმალი გაიცეს.
იჯმალი ხელზე ებოძა იაზიჯიების ოჯახს: [1] 1118 წლის 28 შევალი²-
დადგენილია ზოგიერთი სარგო.

¹ 1118 წლის მასარი — 1706 წლის აპრილი, მაისი, ივნისი.

² (1)1118 წლის 28 შევალი — 1,2. 1707.

№ 5

ის [ალაპი] შეეწიოს

ბედნიერების უმაღლესი სამეუფეო კარისადმი თქვენი ფეხთამტ-
ვერი მონის არა ისაა, რომ რუხის ციხის ბეშლუიანებს, მუსტაფაზებებს,
თოფჩიებსა და აზაბთა ჯარისკაცებსა და მონებს 1119 წლისთვის¹ ანო-
ნიერად განკუთვნილი სარგოები არ მიუღიათ. ძირითად ხელფასებად
დადგენილი იყო სარგოები. მაგრამ, რადგანაც ხელფასება არ იყო,
დიდი ამბები მოხდა. მეორე დღეს უფრო მძიმე მდგომარეობაში აღმო-
ჩნდნენ. ყველანი ერთად შეიკრიბნენ, რადგანაც ხსენებულ სასაზღვ-
რო რაიონში ქაფირებს შორის იმყოფებოდნენ. იმის გამო, რომ ამ ად-
გილების დატოვება არ შეიძლებოდა, მაღალი ფადიშაჰისაგან მოწყალეზა
ითხოვეს, რომ ხსენებული ჯარისკაცებისათვის აღნიშნული წლისათვის
კანონიერად განკუთვნილი სარგოები ებოძათ. უპირველეს ყოვლისა სა-
ჭირო იყო საამისო ბრძანება, რაზედაც სასახლის ზღურბლს ეუწყა. აწი
ბრძანება და ფირმანი ჩემი სამართლიანი მფარველის ნებაა.

[თქვენი] მონა-მორჩილი აჰმედი — ახლანდელი აზაბთა ალა.

[თქვენი] მონა-მორჩილი სულეიმანი — ახლანდელი ბეშლუიან-
ების ალა.

[თქვენი] მონა-მორჩილი მაჰმუდი — ახლანდელი სერ თოფ-
ჩიანი.

[თქვენი] მონა-მორჩილი მუსტაფა — ციხის ახლანდელი მე-
ციხოვნე.

[თქვენი] მონა-მორჩილი იუსუფი — უწინდელი მცველი.

შესაბამისი ადგილი:

არზრუმის მხარეში, საქართველოს ვილაიეთში რუხის ციხის ადგილობ-
რივი ჯარისკაცებისთვის პროდუქტების თანხები და სარგოები გადაკვე-
თილია 1118 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს

მიწურულამდე³. ამ თანხის გადახდა დაეკისრათ არზრუმის ეიალეის თიშარებისა და ზიამეთების მფლობელთა სავალდებულო გადასახდელი ფინანსებიდან. საამისოდ 1119 წ. შემოსავალ-გასავლის თესქერე გაიცა არზრუმის ვალის დიდებული ვეზირის იბრაჰიმ ფაშას არზის, მინაწერის, თელხისის, მალალი ფირმანისა და პატიოსანი ბრძანების საფუძველზე.

ჯარისკაცები — 55

სარგო გადაკვეთილია — წელიწადში:

ახჩა — 266916

ყურუში ესედიტ დაანგარიშებულია — 82,5. თითოეული ყურუში 160 ახჩა და 9 ფარაა.

დღე — 754

პროდუქტების ფასი:

თვეში: ხორბალი:

ქილა — 27,5

წელიწადში:

ქილა — 330. თითოეული ქილა 30 სალი ახჩაა

ახჩა — 9900

ყურუში ესედიტ დაანგარიშებული — 82,5

ჯამი — ყურუში ესედი — 1750,5 [და] 9 ფარა.

თესქერე გაიცა [1]119 წლის ჯემაზი ულ--ახირის 28-ს⁴

ანაკლიის ციხის სარგოთა და პროდუქტების თანხები:

ყურუში ესედი — 2968 [და] 17 ფარა

აღნიშნულის თანახმად, ზემოხსენებული ციხისათვის [1]118 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან აღნიშნული წლის ზილ-პაჯეს მიწურულამდე ერთი წლით სარგოსა და პროდუქტების თანხებისთვის განკუთვნილია 175 ყურუში. მითითებულ რიცხვში ანაკლიის ციხის სარგოები პროდუქტების თანხასთან ერთად არზრუმის ეიალეის 1119 წლის ფინანსებიდან გაიგზავნა. აღნიშნულ რიცხვში გაცემული თესქერე შემოსავალ-გასავლის დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა.

1120 წლის 4 ჯემაზი ულ-ეველი⁵

ხაზინის თესქერე გაიცა 18 ჯემაზი ულ-ეველს, 1120 წლისა⁶.

შეჯერებულია.

ბეკედი დასმულია, ფირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა. 1120 წლის 7 ჯემაზი ულ-ეველი⁷.

[1]119 წლის გადასახადი ვის მართებს? ვალი რა მდგომარეობაშია? რეზოლუცია იხილეთ!

როდესაც აბუბეკრ ალას ვალი ემართა, განსვენებული ომერ ალას-

გან არზრუმის ეიალეთის 1119 წლის თიმარებისა და ზიამეთების მფლობელთა შემოსავლის სანაცვლო ძიილო და ისმაილ აღას ჩააბარა.

ჩაბარებული პროდუქტებიდან ყურუმში ესედი — 205ჰ.

აღნიშნულის თანახმად, დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა. 1120 წლის 10 ჟემაზი ულ-ეველი⁸.

თქვენი მონა-მორჩილის წინადადება ისაა, რომ არზრუმის მხარეში გურჯისტანის ვალაიეთში მდებარე რუხის ციხის ადგილობრივი ჯარისკაცების რაოდენობა 55-ია და [1]118 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან აღნიშნული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე ერთწლიანი სარგობებისა და პროდუქტების თანხები 1750 ყურუმს შეადგენს. ანაკლიის ციხის სარგოთა და პროდუქტთა თანხები [1]119 წ. არზრუმის საგადასაზადო ფინანსებიდან გაიგზავნა. შემოსავალ-გასავლის შესახებ გაცემული თესქერე მინაწერშია მითითებული, მაგრამ ამჟამად ზემოხსენებული ჯარისკაცების [1]119 წლის სარგოებს მათთან არ მიუღწევია. გამოუვალი მდგომარეობა შეიქმნა, რადგანაც ზემოხსენებული ციხე ქაფირებს შორის იყო, [შიგ მყოფნი] ყველანი შეიკრიბნენ. ვინაიდან წასვლის საშუალება არ ჰქონდათ, ხსენებული წლის სარგოთა ბოძების თხოვნით იმათმა აღაებმა არზა და კოლექტიური თხოვნა წარადგინეს. გაიგზავნა აგრეთვე მათ ხელთ არსებული არზრუმის უწინდელი ვალის, დიდებული ვეზირის მეჰმედ ფაშას უდიდებულესობის არზებიც. როდესაც სასახლეში ცნობილი გახდება ხსენებული წლის სარგობებისა და პროდუქტების თხოვნის შესახებ, გაიგზავნოს. მინაწერის საფუძველზე თესქერეს გაცემის შესახებ მაღალი ფირმანი თუ გამოვა, ბრძანება ჩემი ბედნიერი, პატივმოსილი სულთნის უდიდებულესობაზეა.

პატივცემულო დევთერდარ-ეფენდი, იხილეთ და მომახსენეთ. ბრძანება. თელხისის თანახმად თესქერე გაიცა. ბრძანება. სწორია!

(1)120 წლის 12 ჟემაზი ულ-ეველი⁹.

[მეორე გვერდზე:] ასლთან ერთად.

1 1119 წელი — 4,4 1707. — 22.3. 1708

2 1118 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 15.4. 1706

3 1118 წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 3.4. 1707

4 1119 წ. 28 ჟემაზი ულ-ახირი — 26.9. 1707

5 1120 წლის 4 ჟემაზი ულ-ეველი — 22.7. 1708

6 1120 წლის 18 ჟემაზი ულ-ეველი — 5.8. 1708

7 1120 წლის 7 ჟემაზი ულ-ეველი — 25.7. 1708

8 1120 წლის 10 ჟემაზი ულ-ეველი — 28.7. 1707

9 (1) 120 წლის 12 ჟემაზი ულ-ეველი — 30.7. 1708

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო და მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართათვის კანონიერად განკუთვნილი ზორცისა და ზორბლის თანხების გაგზავნისა და სალიანეს საკითხზე ფირმანი სულთანზეა.

ზემოხსენებული თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1120 წლის მასარის¹ სარგოს შესახებ:

ჯარისკაცები — 55

აღნიშნულის მიხედვით, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა მხოლოდ 55 ჯარისკაცია ამჟამად დავთარში რეგისტრირებული და ჩაწერილი.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზორცისა და პროდუქტების თანხები განსაზღვრულია 1119 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჭემაზი ულ-ახირის მიწურულამდე². თესქერე გაიცა ამავე წლის ჭემაზი ულ-ახირის 27³.

ჯარისკაცები — 128; ახჩა — 46954.

დღეში:

ზორცი

ოყა — 25,5

დღე — 177

ოყა — 4513,5; თითოეული ოყა 7 ახჩაა. —

ახჩა — 31594

თვეში:

ზორბალი

ქილა — 62

თვეები: 6

ქილა — 384, თითოეული ქილა — 40 ახჩაა

1 ახჩა — 15360.

განსაზღვრულია 1120 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჭემაზი ულ-ახირის მიწურულამდე⁴:

ჯარისკაცები — 55

დღეში:

ხორცი

ოყა — 11

დღეები: 354

ოყა 3894; თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 27258

თვეში:

ხორბალი

ქილა — 11

წელიწადში:

ქილა — 330; თითოეული ქილა — 40 ახჩაა

ახჩა 13200

ჯ ა მ ი : 40458 ახჩა

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1] 121 წლის¹ ხორცისა და პროდუქტების თანხები როდესაც მთლიანად დაიანგარიშეს, მხოლოდ 4457 ახჩა შეადგინა. ფირმანი ჩემს სულთანზეა. 1120 წლის 18 ჯემაზი ულ-ეველი².

ერთწლიანი ანგარიში ჩაატარეთ!

თესქერე გაიცეს!

ხაზინის თესქერე გაიცა 1120 წლის ჯემაზი ულ-ეველის 19-ს⁷.

(მეორე გვერდზე):

55	5 55
<u>5</u>	<u>11</u>
27,5	354
<u>12</u>	<u>44</u>
550	55
<u>275</u>	<u>55</u>
330,0	33
<u>4</u>	<u>3894</u>
13200	7
	<u>27258</u>
	13200
	<u>40458</u>

¹ 1120 წლის მასარი — 1708 წლის მარტი, აპრილი, მაისი

² 1119 წლის მუპარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჯემაზი ულ-აბირის მიწურულამდე — 4.4. 1707 — 27.9. 1707.

³ (1119 წ.) 27 ჯემაზი ულ-ახირი — 25.9. 1707 წ.

- 4 1120 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჭებაზი ულ-ახირის მიწურულამდე — 23.3 1708 — 15.9. 1708.
 5 (1)121 წელი 13.3. 1709 — 1.3. 1710
 6 1120 წლის 18 ჭებაზი ულ-ეველი — 5.8. 1708.
 7 1120 წლის 9 ჭებაზი ულ-ეველი — 6.8. 1708.

№ 7

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს. თქვენი უდიდებულესობა. რადგანაც რუხის ციხის დასაცავად დანიშნული უმაღლესი სამეფუფეო კარის ჭებეჯიები შორ მანძილზე იმყოფებიან, სალიანეჯის გაგზავნა არაა საჭირო. საზღვარზე მყოფთათვის მოწყალეობის გამოხატვად [1]120 წლის¹ ოთხი კვარტლის ულუფების გაცემისა და ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი ჩემი ბედნიერი და პატივმოსილი სულთნის ნებაა.

[თქვენი] ხსენებული მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

მაღალი ფირმანის საფუძველზე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის ზოგიერთი ჭებეჯის სარგო დაინიშნა. 1120 წლის ჭებაზი ულ-ახირის დასაწყისი².

ჯარისკაცი — 30

დღე — 272

გადაკვეთილია — 244426 ახჩა

ზემოხსენებულთა (1)120 წლის სარგოთაგან იქმალი მოითხოვეს. ბრძანება [და] ფირმანი ჩემი ბედნიერი და პატივმოსილი სულთნის ნებაა.

შემოწმებული დავთრის თანახმად. 1120 წლის 4 ჭებაზი ულ-ახირი³.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ფიადე მუჰაბელეს [გამგებლის] მიერ გაკეთებული მინაწერის მიხედვით (და) მაღალი ფირმანით, რუხის ციხის დასაცავად დანიშნული 30 ჯარისკაცის — უმაღლესი სამეფუფეო კარის ჭებეჯიებისათვის 276 დღეზე 24426 ახჩაა გადაკვეთილი. რადგანაც შორ მანძილზე მდებარე ციხის დასაცავად მყოფთათვის ყოველ ზაფხულს სალიანეჯის გაგზავნა აუცილებელი არ არის, სხვა მოსაზღვრე ტერიტორიების მსგავსად (1)120 წლის ოთხი კვარ-

ტლის სარგოთა იჯმალის შედგენის სათხოვნელად არზუჰალი გაიცეს. როდესაც ბედნიერების კარს ეუწყება, არსებულის შესაბამისად იჯმალის ბოძების საკითხზე მაღალი ფირმანი გამოიცეს; ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო.

პატივცემულო, ბატონო დევთერდარო, განიხილეთ და მოგვახსენეთ. ბრძანება.

[1] 120 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი¹.

იჯმალი ხელზე ებოძა ხსენებული ჯამაათის ჩაუშს. 1120 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი.

[მეორე გვერდზე]

276
85
<hr/>
1380
2208
2208
<hr/>
24426
4
<hr/>
97704

1 (1)120 წელი — 4,4 1707 — 22.3. 1708.

2 1120 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 18.8. 1708.

3 1120 წლის 4 ჯემაზი ულ-ახირი — 21.8. 1708.

4 (1)120 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი — 26.8. 1708.

№ 8

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის კანონიერად განკუთვნილ სარგოთა ბოძების ბრძანების საკითხი ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ და წმინდა სულთანს.

თქვენი მონა-მორჩილა.

შესაბამისი ადგილი:

უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების ზოგიერთ ჯამაათს, რომლებიც იმყოფებიან რუხის ციხის დამცველებად, ებოძათ 1122 წლის მასარის სარგო.

აღნიშნულის მიხედვით, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების 1122 წლის მასარის სარგოს ვადაკვეთა კანონიერია.

ოთხი კვარტლის იჯმალი გაიცეს.

იჯმალი ხელზე ებოძა ჰაჯი ალი იაზიჯის ოჯახს,
1122 წლის ზილ-კაადეს 19-ს².

1 1122 წლის მასარი — 1710 წლის მარტი, აპრილი, მაისი.

2 1122 წლის ზილ-კაადეს 19 — 1711 წლის 9 იანვარი.

№ 9

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის კანონიერად განკუთვნილ სარგოთა ბოძების ბრძანების საკითხი ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ და წმინდა სულთანს.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების ზოგიერთ ჯამაათს, რომლებიც იმყოფებიან ანაკლიის ციხის დამცველებად ებოძათ 1122 წლის მასარის სარგო.

აღნიშნულის მიხედვით, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების 1122 წლის მასარის სარგოს ვადაკვეთა კანონიერია.

ოთხი კვარტლის იჯმალი გაიცეს.

იჯმალი ხელზე ებოძა ჰაჯი ალი იაზიჯის ოჯახს,
ზილ-კაადეს 19, წელი 1122.

№ 10

ის [ალაპი] შეეწიოს

ბედნიერების უმაღლესი სამეუფეო კარისადმი თქვენი ფენტა მტკერი მონის არზა ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად დანიშნული უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების 34 ბოლუქიდან, დღიური 8 ახ-

ჩა ულუფას მფლობელი მუსტაფა ისმაილი რადგანაც დედაქალაქში თოფხანეს ყულების ოდაში გაამწესეს, მისი სახელი (შესაბამის წიგნში) ჩაწერეს. ხოლო ხსენებულ ბოლუქში [მყოფი] დღიური 8 ანჩა ულუფას მქონე მეჭმედ შაბანი ფილიბეს ყულების [ჯარისკაცების] სამსახურში დანიშნეს. მისი სახელის აღნიშნულ სამსახურში მცველად ჩაწერისათვის ბრძანების საკითხი სასახლის ზღურბლს ეცნობა [და] არზა მიერთვა. ბრძანება და ფირმანი უმაღლესი სამეუფეო კარააა.

თქვენი მონა-მორჩილი — ახლანდელი სერ ჯებე იუსუფი.
მწერალი

[1]121 წლის 1 შაბანი¹.

სწორია.

რეგისტრირებულის საფუძველზე შეღავათები გაწეულ იქნას. ბრძანება.

18 ზილ-კაადე, [1]121 წელი².

¹ 1 (1) 121 წლის 1 შაბანი — 6.10. 1709

² 18 ზილ-კაადე, (1)121 წელი — 19.1.1710.

№ 11

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. რუხის ციხის დასაცავად მყოფა უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის კანონით განკუთვნილი ხორცის თანხის ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

[თქვენი] მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების ზოგიერთი ჯამაათის 1124 წლის მასარის¹ სარგოს შესახებ.

ჯარისკაცები — 79

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების მხოლოდ 79 ჯარისკაცია ამჟამად დავთარში ჩაწერილი და რეგისტრირებული.

3. ნ. შენგელია

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანი-
ჩართა ხორცისა და პროდუქტების თანხები გადაკვეთილია 1123 წლის
მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე².

თესქერე გაიცა 1123 წლის ზილ-კაადეს 28-ს³.

ჯარისკაცები — 160

ახჩა — 117696

თვეში: ხორბალი

ქილა — 80

წელიწადში

ქილა — 960, თითოეული ქილა 40-40 ახჩაა

ახჩა — 38400

დღეში:

ხორცი

ოყა — 32

დღეები — 354

ოყა 11328, თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 79296

გადაკვეთილია 1124 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის
ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴.

ჯარისკაცები — 79

თვეში:

ხორბალი

ქილა — 39,5

წელიწადში

ქილა — 474, თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 18960

დღეში:

ხორცი

ოყა — 15,5

დღეები — 354

ოყა — 5487, თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 38409

ჯ ა მ ი — 57369 ახჩა.

ერთწლიანი ანგარიში ჩატარდეს, თესქერე გაიცეს.
თესქერე გაიცა [1]124 წლის 9 რეჯებს⁵.

მწერალი.

[მეორე გვერდზე]:

7	2
79	5 7 9
5	15
39 5	354
12	620
790	775
395	465
474 0	5487,5
4	7
18960	39409
	18960
	57369

- 1 1124 წლის მასარი — 1712 წლის თებერვალი, მარტი, აპრილი
 2 1123 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე — 19.2. 1711 — 8.2. 1712
 3 1123 წლის 28 ზილ-კაადე — 1712 წლის 5 იანვარი
 4 1124 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე — 9.2. 1712 — 27.1. 1713.
 • 5 (1)124 წლის 9 რეჯები — 12.8. 1712

№ 12

ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრების სარგოთა ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათისთვის 1125 წლის მასარის¹ სარგო გადაკვეთილია.

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართათვის 1125 წლის მასარის სარგოები კანონიერია.

ოთხი კვარტლის იჯმალი გაიცეს.

1 1125 წლის მასარი — 1713 წლის იანვარი, თებერვალი, მარტი.

2 (1)125 წლის 12 შევალი — 1713 წლის 1 ნოემბერა.

№ 13

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, წმინდა და მოწყალე სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. თქვენი მორჩილი მონის მოხსენების მიზეზი ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების რაზმის ჯარისკაცების გარდა ალაები, იამაკი და სხვა მცველები სახეზე არ იყვნენ ზარბაზნების, ჯაბახანის, პროდუქტებისა და პროვიანტის უქონლობის გამო, ასეთ პირობებში დაცვისა და წინააღმდეგობის გაწევა ვერ მოხერხდა. რადგანაც დიდი სიძნელეები შეიქმნა, მის სანახებში მყოფმა აფხაზმა და მეგრელმა ურწმუნო ყაჩაღებმაც პროდუქტების გადმოსაზიდად ჩამოსული ისლამის ხალხი დახოცეს. მათ განზრახული ჰქონდათ სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსული ურწმუნო მოსახლეობის გაწყვეტასთან ერთად ფაშას ციხე გაენადგურებინათ. როდესაც ანაკლიისა და ბათუმის მოსახლეობა სასამართლოს წინაშე წარსდგა, ამის შემდეგ ხსენებული ციხის მუსლიმანი მოსახლეობის თხოვნის თანახმად, მომხდარი ამბის შესახებ არზა ალაჰის წყალობით თქვენს ფეხთა მტვერს [სულთანს] წარედგინა. ამ საკითხის შესახებ საბოლოო ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ, მოწყალე სულთანს.

დაიწერა კეთილი საფარის თვის ოთხში, 1126 წელი¹.

ბათუმთან ახლოს მდებარე გონიოს კაზას განმგებელი, მუჰამედის დიდებისათვის მლოცველი ომერი.

1 საფარის ოთხი, 1126 წელი—1714 წლის 19 თებერვალი

№ 14

ქვეყნად უსამართლობისა და ძალმომრეობის დამთრგუნველის, ბედნიერების უმაღლესი კარის, დედაქალაქის ზღურბლის მტკვერისადმი [სულთნისადმი] წარდგენილ რუხის ციხის მოსახლეობაში არსებული

ვითარების ამსახველ მოხსენებაში სახელმწიფოს სიმტკიცისა და ბედნიერებისათვის მლოცველების: ულემას, სულჰას, იმამის, ხატების, გლახაკისა და უმწეოს [თქვენი მონა-მორჩილის] უმორჩილესი განმარტება ისაა, რომ ამჟამად რუხის ციხის დაცვის გარდა უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების პოლკის ჯარისკაცებს სხვა რაიმე დავალება არ ჰქონიათ, [მაგრამ] ზემოხსენებული ციხისადმი განკუთვნილი ზარბაზნის, ჯაბახანის, პროდუქტების, პროვიანტის უკმარისობის გამო წინააღმდეგობის გაწევა ველარ შეძლეს. დიდი სიძნელეები შეექმნათ. ამჟამად მის სანახებში მყოფმა აფხაზმა და მეგრელმა ჭაფირმა ყაჩაღებმაც პროდუქტების გადმოსაზიდად ჩამოსული ისლამის ხალხი დახოცეს. სოფლებში სავაჭროდ მოსულ ჭაფირ მოსახლეობას როდესაც დავს უბედურება დაატეხეს და დაფანტეს, განიზრახეს ფადიშაჰის ციხის განადგურება. მომხდარი ამბავი, ალაჰის წყალობით, ზემორე თხოვნის სახით, თქვენს წმინდა ფეხთა მტვერს გაეგზავნა და წარედგინა. ამ საკითხის შესახებ საბოლოო ბრძანება ეკუთვნის ჩემი ბედნიერი და სამართლიანი სულთანის უდიდებულესობას.

დაიწერა დიდებული საფარის თვის 5-ს, წელი 1126¹.

[თქვენი] მონა-მორჩილი ჰუსეინ მესამე — ამჟამად რუხის უპირველესი მცველი, 77.

[თქვენი] მონა-მორჩილი აჰმედ მეორე — ამჟამად რუხის დამცველი, 77

[თქვენი] მონა-მორჩილი ჰასან ალამდარი, — ამჟამად რუხის დამცველი, 77

[თქვენი] მონა-მორჩილი მეჰმედ სერ ოდა, — ამჟამად რუხის დამცველი, 77

[თქვენი] მონა-მორჩილი ალი ჯებეჯი — ამჟამად რუხის დამცველი.

¹ საფარის თვის 5, წელი 1126 — 20.2. 1714.

№ 15

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, წმინდა და მოწყალე სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. თქვენი მორჩილი მონის მოხსენების მიზეზი ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მხოლოდ უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების რაზმის ჯარისკაცების გარდა აღაები, იამაკი

და სხვა მცველები სახეზე არ იყვნენ ზარბაზნების, ჯაბახანის, პროღუქტებისა და პროვიანტის უქონლობის გამო, ასეთ პირობებში დაცვისა და წინააღმდეგობის გაწევა ვერ მოხერხდა. რადგანაც დიდი სიძნელეები შეიქმნა, მის სანახებში მყოფმა აფხაზმა და მეგრელმა ურწმუნო ყაჩაღებმაც პროღუქტების გადმოსაზიდად ჩამოსული ისლამის ხალხი დახოცეს. მათ განზრახული ჰქონდათ სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსულ ურწმუნო მოსახლეობის გაწყვეტასთან ერთად ფაშას ციხე გაენადგურებინათ. როდესაც ანაკლიისა და ბათუმის მოსახლეობა სასამართლოს წინაშე მოწმეებად წარსდგა, ამის შემდეგ ხსენებული ციხის მუსლიმანი მოსახლეობის თხოვნის თანახმად, მომხდარი ამბის შესახებ არზა ალაპის წყალობით თქვენს ფეხთა მტვერს [სულთანს] წარედგინა. ამ საკითხის შესახებ საბოლოო ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ, მოწყალე სულთანს.

დაიწერა კეთილი საფარის თვის ოთხში, 1126 წელი¹.

ანაკლიის მცველი იანიჩართა ოფიცერი მონა მეჰმედი [ბეჰედი]
ანაკლიის ციხის ახლანდელი მეციხოვნე მონა ომერი [ბეჰედი]
ანაკლიის ციხის ახლანდელი თოფჩი ბაში მონა ისლამი [ბეჰედი]
ანაკლიის ციხის ახლანდელი იამაკთა ოფიცერი მონა მაჰმედი
[ბეჰედი]

ანაკლიის ციხის ახლანდელი მცველი ქედხუდა მონა აჰმედი
[ბეჰედი]

ანაკლიის ციხის ახლანდელი მცველი აზაბთა ქედხუდა მონა ჰუსეინი [ბეჰედი]

ანაკლიის ახლანდელი მცველი ბეშლუიანების ქედხუდა მონა
მაჰმედი (ბეჰედი).

¹ საფარის ოთახი, (1)126 წელი — 1714 წლის 19 თებერვალი.

№ 16

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო, ხანგრაქლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის კანონიერად განკუთვნილი ზორცის თანხის ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

(თქვენი) მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანი-ჩართა ზოგიერთი ჯამაათის 1126 წლის მასარის¹ სარგოს შესაჩებ.

ჯარისკაცები — 182

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა მხოლოდ 82 ჯარისკაცია ამჟამად დავთარში ჩაწერილი და რეგისტრირებული.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ხორცისა და პროდუქტების თანხები გადაკვეთილია 1125 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე². თესქერე გაიცა 1125 წლის 12 ჯემაზი ულ-ეველს³.

ჯარისკაცები — 194

ახჩა — 141963.

დღეში: ხორცი 38,5 ოყა,

დღეები — 754,

ოყა — 13629, თითოეული

ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 95403.

თვეში: ხორბალი 97 ქილა,

წელიწადში: 1164 ქილა,

თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 46560.

სარგო 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴.

ჯარისკაცები — 182

დღეში ხორცი: 36 ოყა.

დღეები — 354

ოყა — 12744, თითოეული

ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 89208.

თვეში ხორბალი: 91 ქილა,

წელიწადში: 1092 ქილა,

თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 43680

ჯ ა მ ი — 132888 ახჩა.

მინაწერის თანახმად მთავარმა მონაგარიშემ დაიანგარიშოს, თესქერე გაიცეს.

თესქერე გაიცა (1)126 წლის 11 ჯემაზი ულ-ახირს⁵.

მეორე გვერდზე:

182	5 32
<u>5</u>	<u>182</u>
91,5	36
<u>12</u>	354
182	

91	36
1092	2124
4	1062
43680	12744
89218	7
132888.	89208

- 1 (1)126 წლის მასარი — 1714 წლის მარტი, აპრილი, მაისი.
- 2 1125 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე —
- 3 1125 წლის ჭემაზი ულ-ვეელი — 6.6.1713.
- 4 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 17.1.1714. — 6.1.1715.
- 5 [1]126 წლის II ჭემაზი ულ-ახირი — 24.6.1714.

№ 17

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო და მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენ-
ნი უდიდებულესობა. თქვენზე მლოცველთა მოხსენება ისაა, რომ საქა-
რთველოს საზღვრის ბოლოს მდებარე ანაკლიის ციხეში მუსტაფაზებო
ზარბაზნების, ჯაბახანისა და პროვიანტის ნაკლებობას განიცდიან, ამიტომ
წინააღმდეგობის გაწევას ველარ ახერხებენ ,დიდი სიძნელები შეექმ-
ნათ. მეზობელ სანახებში მყოფმა აფხაზთა ჭაფირმა ყაჩაღებმაც პრო-
ვიანტის ჩამოსატანად წარგზავნილი ისლამის ხალხი დახოცეს. სოფ-
ლებში სავაჭროდ მოსულ ჭაფირთა მოსახლეობას ვაჭრობა აუკრძალეს.
ამასთანავე განზრახული აქვთ ფადიშაჰის ციხის განადგურება. ანაკ-
ლიის მხარეში მოსულმა ვაჭრებმა შარიათის ზღურბლს შეაფარეს თა-
ვი. ეს ამბავი ხსენებული ციხის მოსახლეობიდანაც მათი წარდგინების
საფუძველზე მათზე მაღალი მოწყალების თხოვნითა და მაღალი ღმერთის
შემწევობით თქვენს ფეხთა მტვერს ეუწყა. აწი ფირმანი ჩემს სულთან-
ზეა. 1126 წლის რები ულ-ვეელის თვე¹.

ბათუმის ახლოს მდებარე გონიოს კაზას მწირი, მლოცველი ომერ
ალ-სეიდი.

[მეორე გვერდზე]:

აფხაზების შესახებ ანაკლიიდან და გონიოდან მოსული არზა ესაა.

¹ 1126 წლის რები ულ-ვეელის თვე — 1714 წლის 17.3. —15.4.

თქვენი ფეხთა მტვერი მონების არზა სამეუფეო კარს, სამყაროსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა, რომ ეს ჭარისკაცები ისლამის საზღვართან ახლოს მდებარე ანაკლიის ციხის ადგილობრივი მუსტაფაზები, ბეშლუიანები, აზაბები არიან. 1127 წლის¹ კანონიერად წამსახურევი სარგოების სახელმწიფოსაგან მისაღებად ამ სამი რაზმიდან აზაბთა ქედხუდა — ჰუსეინ ქედხუდა — ვეჭილად დაინიშნა და ჩვენგან თქვენს ღიდებულ ფეხთა მტვერთან გაიგზავნა. მალალი ალაჰის წყალობით, როდესაც იგი დანიშნულ ადგილს მიაღწევს, ამ საწყალი ჭარისკაცებისათვის ძღვევამოსილ საზღვარზე საფადიშაჰო მოწყალების გაღების საკითხი, გლახაკთადმი კეთილშობილების გამოჩენა თქვენს უღიდებულესობაზეა, ჩემო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი მაჰმუდი, ანაკლიის ციხის ახლანდელი აზაბი. [ბეჭედი: მონა-მორჩილი მაჰმუდი, აზაბი.]

[თქვენი] მონა-მორჩილი მუსტაფა, ანაკლიის ციხის ახლანდელი ბეშლუიანი.

[ბეჭედი: ღვთის მონა მუსტაფა] ხსენებული მუსტაფას ბეჭედი დასმული არაა. ბრძანება ჩემი სულთნის უღიდებულესობაზეა.

1128 წლის 11 მუჰარემი².

[თქვენი] მონა-მორჩილი ომერი, ანაკლიის ციხის ახლანდელი მეციხოვნე.

იხილეთ შესაბამისი ადგილი:

127 წელი. მინაწერი:

საქართველოში მდებარე ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ბეშლუიანების, აზაბების, მუსტაფაზების სარგო გადაკვეთილია 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³ ანაკლიის ციხის სერ თოფჩიების — ისლამის არზის, მინაწერის, თელზისისა და მალალი ბრძანების თანახმად.

1126 წლის 16 რები ულ-ეველი⁴.

ჭარისკაცები — 120

ღლეში — 1350 ახჩა.

წელიწადში — 477900 ახჩა.

განმარტებული წესით, ჭარისკაცებზეც ზემოხსენებული წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე, ერთწლიანი სარგოების შესახებ აღნიშნულ რიცხვში გაცემული ხაზინის თესქერე დავთარ-

ში რეგისტრირებულია. ფირმანი ჩემი მოწყალე, ბედნიერი სულთნის უდიდებულესობაზეა.

1128 წლის 14 მუჰარემი⁵.

შეჯერებულია.

მეციხოვნისა და აზაბთა ალების ბეჭედი იდენტურია. ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა. 1128 წლის 11 მუჰარემი.

მონათა არზა ისაა, რომ საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის 120 ჯარისკაცს — მუსტაფაზებს, აზაბებს, ბეშლუიანთა ადგილობრივ ჯარისკაცებს დღიურად 1350 ახჩა, ხოლო წლიურად 477900 ახჩა სარგო აქვთ. [1]126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე სარგოთათვის გაცემული ხაზინის თესქერე მინაწერშია მითითებული. [1]127 წლის სარგოთა ბოძების ბრძანების საკითხზე ჩაუშს ალათა არზა მიეცა. ეს სახელმწიფოს ზღურბლს ეცნობა: მინაწერის თანახმად, [1]127 წლის სარგოთათვის თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს, ბრძანება.

[1]128 წლის 14 მუჰარემი.

სწორია.

ხაზინის თესქერე გაიცა, [1] 128 წლის 19 მუჰარემი⁶.

[მეორე გვერდზე]

[1]127 წელი. იხილეთ მთავარი მოანგარიშის მინაწერი.

თელხისი.

ხსენებული ციხის აზაბთა აღას — მეჰმედის, მეციხოვნე ომერის არზის, დავთრის, თელხისისა და მალალი ფირმანის თანახმად:

1350

354

5400

6750

4050

477900

¹ 1127 წელი — 1715 წელი.

² 1128 წლის II მუჰარემი — 6.1.1716.

³ 1126 მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 17.1.1714. — 6.1.1715.

⁴ 1126 წლის 16 რეზი ულ-ეველი — 1.4. 1714.

⁵ 1128 წლის 14 მუჰარემი — 9.1.1716.

⁶ [1]128 წლის 19 მუჰარემი — 14.1.1716.

თქვენი ფეხთა მტვერი მონის მოხსენება სამეფუფეო კარს, სამყაროსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა, რომ ამ [1]130 წლიდან¹ თქვენგან გაღებული კანონიერი მოწყალების ჩვენდამი ბოძების სანუქფოდ აღემდარი მაჰმუდი ჩვენს მიერ ვეჟილად დაინიშნა და [თქვენს] პატიოსან ფეხთა მტვერს გაეგზავნა. როდესაც თქვენამდე მოაღწევს, ამ ძღვევამოსილ საზღვარზე [მყოფი] მოაჩილა ჯარისკაცებისადმი ფაღიშაჰის წყალობით სიხარულის მომნიჭებელი საბოძვარის შესახებ ბრძანების საკითხი თქვენზეა, ჩემო უზომოღ კეთილშობილო, მოწყალო სულთანო.

ანაკლიის ციხის ახლანდელი თოფჩიების მონა ალი.

იხილე შესაბამისი ადგილი:

საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხეში მყოფი ადგილობრივი თოფჩიების ჯარისკაცების სარგო განსაზღვრულია მხოლოდ 1129 წლის რეგების დასაწყისიდან² ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. სახელმწიფო ზაზინიდან თანხის გაცემის ბრძანება გამოვიდა ზემოხსენებული ციხის სერ თოფჩის — ალი ალას არზის, [სათანადო] მიწაწერის, თელხისისა და მაღალი ბრძანების თანახმად.

თესქერე გაიცა რები ულ-ეველის 19-ს, წელი 1130⁴.

ჯარისკაცი — 24, დღეში [სარგო] — 290, დღე — 177, ახჩა — 51330.

ზემოაღნიშნულის მიხედვით, [1]129 წელს⁵ დარჩენილი ექვსთვიანი სარგოსთვის აღნიშნულ რიცხვში მითითებული თანხას შესახებ ზაზინის თესქერეს გაცემა დაეთარში რეგისტრირებულია. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ [და] წმინდა სულთანს.

16 ზილ-ჰიჯე, წელი 1130⁶.

დაიანგარიშეთ!

სარგო 1130 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან⁷ 1130 წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁸.

ჯარისკაცი — 24, დღეში — 290 ახჩა; დღე — 354, ახჩა — 102660, შეადარე!

ბეჰედი დასმულია, ბრძანება თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო.

15 ზილ-ჰიჯე, 1130 წელი⁹.

როდესაც ზემოხსენებულ ჯარისკაცთა 1130 წლის სარგო დაიანგარიშეს, ერთი იუჟი ქისა და 1660 ახჩა აღმოჩნდა. ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერსა და წმინდა სულთანს. 18 ზილ-ჰიჯე, 1130 წელი¹⁰.

ზემოხსენებული ციხის დასაცავად კაფუ კულუს თოფჩი თუ იმყოფება. ქვეითების შესახებ იხილეთ მინაწერი!

ანაკლიის ციხეში ქვეითთა უწყებაში არსებული კაფუ კულუს თოფჩი რეგისტრირებულია, ბრძანება თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო და წმინდა სულთანო. [1] 130 წლის 22 ზილ-პიჯე¹¹.

შემოწმებული დავთრის თანახმად:

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის ადგილობრივი თოფჩიების [1] 120 წლის სარგოს შესახებ თოფჩიების აღამ არზა წარადგინა. მინაწერის თანახმად თესქერეს ბოძების საკითხი თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო და წმინდა სულთანო.

სწორია!

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს.

პატივცემულო დევთერღარ ეფენდი ...[?] ბრძანება, 27 ზილ-პიჯე, წელი [1130].¹².

თესქერე გაიცა 28 ზილ-პიჯეს, წელი 1130¹³.

მწერალი.

1 [1] 130 წ. 5.12.1717. — 23.II.1718.

2 1129 წლის რეჯების დასაწყისი — 1717 წლის II ივნისი.

3 [1129 წ.] ზილ-პიჯეს მიწურული — 1717 წლის 6 ნოემბერი.

4 რები ულ-ვეელის 19, წელი 1130 — 1718 წლის 20 თებერვალი

5 [1] 192 წელი — 16.12.1716. — 4.12.1717.

6 16 ზილ-პიჯე, წელი 1130 — 1718 წლის 11 ნოემბერი.

7 1130 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 1717 წლის 5 დეკემბერი.

8 1130 წლის ზილ-პიჯეს მიწურული — 1718 წლის 23 ნოემბერი.

9 15 ზილ-პიჯე, წელი 1130 — 1718 წლის 10 ნოემბერი

10 8 ზილ-პიჯე, წელი 1130 — 13 ნოემბერი, 1718 წელი.

11 [1] 130 წლის 22 ზილ-პიჯე — 17.ნოემბერი, 1718 წელი.

12 27 ზილ-პიჯე, წელი 1130 — 22 ნოემბერი, 1718 წელი.

13 28 ზილ-პიჯე, წელი 1130 — 23 ნოემბერი, 1718 წელი.

№ 20

თქვენი ფეხთა მტვერი მონის მოხსენება სამეფუფეო კარს, სამყაროსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა, რომ საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი ადგილობრივი დამცველებისა... და ბეშლუიანების ჯარისკაცთა 1133 წლის¹ კანონიერი სარგო... [?] ხსენებულებს სრულად ებოძათ. შესაბამისი თანხა გამოეყოთ. ბრძანება თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო.

ანაკლიის სერ თოფჩი მონა ჰუსეინი.
 ანაკლიის აზაბთა ალა მონა ალი.
 ანაკლიის ბეშლუიანების ალა მონა აჰმედი.
 ანაკლიის...

შესაბამისი ადგილი:

სახელმწიფო ზაზინის დავთრის შესაბამისად [იმოქმედეთ!]

საქართველოს საზღვრის ბოლოს მდებარე ანაკლიის ციხის ადგი-
 ლობრივი ჯარისკაცების სარგოდან 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისი-
 დან² ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³ სარგოს გადაკვეთის შესა-
 ხებ ბრძანება გამოვიდა. შემოხსენებული ციხის ალათა ბეჰდიანი არზის,
 მინაწერის, თელხისა და [1] 132 წლის 9 ჯემაზი ულ-ეველი⁴ მალაღი
 ბრძანების საფუძველზე თესქერეს გაცემის პატიოსანი ბრძანება გამო-
 ვიდა. ამავე წლის 18 ჯემაზი ულ-ეველი⁵.

ჯარისკაცები —	დღე —
40 450 დამცველი
40 450 აზაბი
40 450 ბუშლუიანი
24 290 თოფჩი
<hr/>	<hr/>
144	1940

დღეები — 354, ახჩა — 580560

შემოხსენებული ციხის ჯარისკაცების 1132 წ. მუჰარემის დასაწყი-
 სიდან ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე, ერთ წელიწადში, სარგოთა შესახებ
 აღნიშნულ რიცხვში ზაზინის თესქერეს გაცემა რეგისტრირებულია. ამ
 საკითხზე ბრძანების ბოძება თქვენზეა, ჩემო ბედნიერო, დიდსულოვანო
 სულთანო.

1133 წ. 20 მუჰარემი⁶.

ხსენებული ციხის მეციხოვნეებისა და სხვების ბეჰედი დასმულია.
 ბრძანება ჩემს ბედნიერ სულთანზეა. 1133 წლის 20 მუჰარემი.

1 1133 წელი — 2. 11.1720. — 21.10.1721.
 2 1132 წ. მუჰარემის დასაწყისი — 14.11.1719.
 3 [1132 წ.] ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 1.11.1720.
 4 [1] 132 წ. 9 ჯემაზი ულ-ეველი. — 19.3.1720.
 5 [1] 132 წ. 18 ჯემაზი ულ-ეველი — 28.3. 1720.
 6 1133 წ., 20 მუჰარემი — 21.11.1720.

№ 21

თქვენი ფეხთა მტვერისა და უმწეო მონის მოხსენება სამეფეო
 კარს, სამყაროსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა,

რომ საქართველოს მხარეში რუხის ციხის დასაცავად მყოფი ადგილობრივი ჯებეჯიების ჯარისკაცებისათვის ამ 1133 წლ. ანგარიშში შესული კანონიერი ვალდებულებებიდან პროდუქტების თანხის ბოძებისა და მის შესახებ ბრძანების გამოცემის თხოვნა სასახლის ფეხთა მტვერს ეუწყა, საბოლოო სამართლიანი ბრძანება თქვენზეა.

რუხის ციხის ჯებეჯიების ახლანდელი მონა მუსტაფა.

შესაბამისი ადგილი.

რუხის ციხის თოფჩიებისა და ადგილობრივი ჯებეჯიების ჯარისკაცებს პროვიანტიდან რეჯეჯის² ხორბლის ფასი სარგოდ ებოძათ თელხისისა და მინაწერის თანახმად 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან³ ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს დასასრულამდე⁴. ამ თანხის სახელმწიფო ხაზინიდან გაცემის ბრძანება გამოვიდა დავთრის, თელხისისა და უმაღლესი ფირმანის თანახმად. პატიოსანი ფირმანის საფუძველზე თესქერე გაიცა ამავე წლის რები ულ-ახირის 10-ს⁵.

ჯარისკაცები — 40 ჯებეჯი

25 თოფჩი

65

თვეში ხორბალი — 65 ქილა, თითოეულ ჯარისკაცს — 1 ქილა.

წელიწადში — 780 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

31200 ახჩა, ესედი ყურუში — 260.

არსებული წესის შესაბამისად ზემოხსენებულ რიცხვში [11]32 წლისათვის⁶ პროდუქტების თანხებზე გაცემული ხაზინის თესქერე დავთარში რეგისტრირებულია. ბრძანება თქვენზეა, ჩემო ბედნაერო სულთანო. 1133 წლის შევალი⁷.

[1]133 წლის სარგოთა მდგომარეობის შესახებ იხილეთ მინაწერი.

ხსენებული ჯარისკაცების სარგოების შესახებ ხაზინის თესქერე გაიცა [1]132 წ. ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე. [1]133 წლის რები ულველის 26-ე დღიდან⁸ არზრუმის საბაჟოს ფინანსებიდან თანხის გაღების შესახებ თელხისისა და მაღალი ბრძანების თანახმად ოჯაქლიქი დაენიშნათ. ხსენებულ რიცხვში ოჯაქლიქის ბერათი გაიცა და დავთარში რეგისტრირებულ იქნა. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერსა და წმინდა სულთანს

1133 წლის 26 შევალი⁹.

შეადარე!

ბეჰედი დასმულია. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერსა და წმინდა სულთანის უდიდებულესობას. 23 შევალი, 1133 წელი.

ასოცდაცამეტი წელი, დაიანგარიშეთ!

სარგო [1]133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან¹⁰ ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე¹¹.

ჯარისკაცი — 40; თვეში ხორბალი — 40 ქილა; წელიწადში — 480 ქილა; თითო ქილა 40 ახჩაა. 19200 ახჩა; ესედი ყურუში — 160.

არსებულის შესაბამისად, როდესაც დაანგარიშებულ იქნა, 1133 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე ერთი წლის განმავლობაში, რუხის ციხის 40 ადგილობრივი ჯარისკაცის, ჯებეჯიების პროდუქტების ფასმა შეადგინა მხოლოდ 160 ყურუში. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემი ბედნიერი სულთნის უდიდებულესობას. 1133 წლის 26 შევალი.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფ 65 ჯარისკაცს—ჯებეჯისა და თოფჩის—თითოეულს თვეში თითო-თითო ქილა ხორბალი მიეცეს. (1)132 წელს ხორბლის ფასი შეადგენს 260 ყურუშს. ამაზე გაცემული თესქერე რეგისტრირებულია. (1)133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან 40 ჯარისკაცის, ადგილობრივი ჯებეჯიების პროდუქტების ფასმა 160 ყურუში შეადგინა. ეს დაანგარიშებულია და ამ თანხის გასაცემად ჯებეჯის ემინის არზაა გაცემული. დაანგარიშებულის თანახმად, თესქერეს გაცემის ბრძანების საკითხი ეკუთვნის ჩემს ბედნიერსა და პატიოსანი სულთნის უდიდებულესობას.

სწორია

პატივცემულო ბატონო დევთერდარო, განიხილეთ და გვაუწყეთ ბრძანება.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს, ბრძანება. [1]133 წ. 27 შევალი¹².

ხაზინის თესქერე გაიცა, 29 შევალი, წელი [1]133¹³.

მეორე გვერდზე: თელხისი

160	
16	
<hr/>	
960	3
160	
<hr/>	
65600	

¹ 1133 წ. 2.11.1720. — 21.10.1721.

² რეჯეი — რები ულ-ახირი, ჯემაზი ულ-ეველი, ჯემაზი ულ-ახირი.

³ 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 1719 წლის 14 ნოემბერი.

⁴ [1]132 წ.[ზილ-ჰიჯეს დასასრული — 1720 წლის 1 ნოემბერი.

⁵ [1132 წ.] რები ულ-ახირის 10 — 1720 წლის 20 თებერვალი.

⁶ [11] 32 წელი — 14.11.1719 — 1.11.1720.

⁷ 1133 წ. 23 შევალი — 1721 წ. 20 აგვისტო.

⁸ [1] 133 წ. რები ულ-ეველის 26-ე დღე — 1721 წლის 25 იანვარი.

- 9 1133 წლის 26 შევალი — 1721 წლის 21 აგვისტო.
 10 [11] 23 წ., ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 21.10.1721 წელი.
 11 ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 21.10.1721
 12 [1] 133 წ. 24 შევალი — 18 აგვისტო, 1721 წელი.
 13 29 შევალი, წელი [1] 133 — 26 აგვისტო, 1721 წელი.

№ 22

თქვენი ფეხთა მტვერისა და უმწეო მონის მოხსენება სამეუფეო კარს, სამყაროსა და პალატების ცენტრს, ზეციურ ხელისუფლებას ისაა, რომ საქართველოს საზღვარზე ამჟამად დაპყრობილ რუხის ციხეში თოფჩიები დღე და ღამე ჩვენი ერთგულებისათვის თავდადებით მსახურობენ. ამ ჯარისკაცებისთვის 1133 წელს¹ სახელმწიფო ქონებიდან გამოყოფილი პროდუქტების თანხის ბოძების საკითხზე განსაკუთრებული არზა და ცნობა უმაღლეს სატახტო კარს მიეწერა. აწი ბრძანება შენს სამარლიანობაზეა.

რუხის ციხის თოფჩიების ახლანდელი მონა აღი აღა.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის თოფჩიებისა და ადგილობრივი ჯებეჯიების ჯარისკაცების პროვიანტიდან ხორბლის ფასი რეჯეჯის დროს თელზისისა და მინაწერის მიხედვით განეკუთვნათ 1122 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. ასეთი თანხის სახელმწიფო ხაზინიდან გაცემის ბრძანება გაიცა დავთრის, თელზისისა და მაღალი ფირმანის თანახმად. პატიოსანი ფირმანის საფუძველზე თესქერე გაიცა ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს 10-ს⁴.

40 — ჯებეჯი

25 — თოფჩი

65

თვეში ზორბალი — 65, წელიწადში ქილა — 780, ახჩა — 31200, ყურუში — 260.

ყოველ ჯარისკაცზე 1 ქილა.

თითოეული ქილა 40 ახჩა.

აღნიშნულის მიხედვით, 1132 წ⁵. პროდუქტების ფასების შესახებ ხსენებულ რიცხვში გაცემული იხაზინის თესქერე დავთარში რეგისტრირებულია. ბრძანება ჩემი ბედნიერი სულთნის ნებაა.

1133 წლის 21 შევალი⁶.

სარგოთა მდგომარეობის შესახებ იხილეთ მინაწერი.

[1]132 წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე ზემოხსენებული ჭარისკაცების სარგოთა შესახებ ხაზინის თესქერე გაიცა. [1]133 წლის რეგიულ-ეველის 26-ე დღიდან⁷ არზრუმის საბაჟოდან ფინანსები გაცემულ იქნა და თელხისისა და მაღალი ბრძანების თანახმად ოჯაქლიქი დაენიშნათ. ოჯაქლიქის ბერათის გაცემის თარიღი დავთარში რეგისტრირებულია. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ სულთანს.

1133 წლის 22 შევალი⁸.

შედარებულია!

ბექედი დასმულია, ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემი ბედნიერი სულთნის უდიდებულესობას.

1133 წლის 21 შევალი.

[1]133 წ. პროვიანტი დაიანგარიშეთ ჭარისკაცების მიჭედვით!

რუხის ციხის ადგილობრივი თოფჩიების ჭარისკაცებს პროვიანტიდან სარგო გადაკვეთილი აქვთ 1133 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან⁹ [1]133 წ. ზილ-პიჯეს მიწურულამდე¹⁰.

ჭარისკაცები — 25

თვეში ხორბალი: 25 ქილა

თითოეულ ჭარისკაცს ყოველ თვე ერთი ქილა.

წელიწადში: 300 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 12000.

ყურუში ესედი — 100. თითოეული ყურუში ესედი 120 ახჩაა.

როდესაც დაანგარიშებულ იქნა ხსენებული ჭარისკაცების პროვიანტი მხოლოდ 100 ყურუში შეადგინა. ამ საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ სულთანს. 1133 წლის 22 შევალი.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი ადგილობრივი თოფჩიების ჭარისკაცების [1]133 წლის ხორბლის თანხის ბოძების თხოვნას თოფჩი ბაში წარმოგიდგენთ. ხსენებული ჯამათი 25 ჭარისკაცია. [1]133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე ერთ წელიწადში ხორბლის ღირებულებამ მხოლოდ 100 ყურუში შეადგინა. დაანგარიშებულია და რეზოლუცია დადებულია. მინაწერის თანახმად, თესქერეს გაცემის საკითხის შესახებ ბრძანება ეკუთვნის ჩემს ბედნიერ, მოწყალე სულთანს.

პატივცემულო ბატონო დევთერდარო, იხილეთ და გვაუწყეთ. ბრძანება.

სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს, ბრძანება.

[1]133 წ. 23 შევალი¹¹.

ხაზინის თესქერე გაიცა [1]133 წ. 24 შევალს¹².

მეორე გვერდზე: თელხისი [ბეჭედი]:...

- 1 1133 წელი — 2.11.1722. — 21.10. 1721.
- 2 1132 წ. მუჰარემის დასაწყისი — 14.11.1719 წელი.
- 3 [1132 წ.] ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 1.11.1720 წელი.
- 4 [1133 წ.] ზილ-ჰიჯეს 10 — 13.10.1720 წელი.
- 5 1132 წელი — 14.11.1719 — 1.11.1720.
- 6 1133 წ. 21 შევალი — 1721 წლის 15 აგვისტო.
- 7 [1] 133. რები ულ-ეველის 26-ე დღე — 25.1.1721.
- 8 1133 წლის 22 შევალი — 16 აგვისტო 1721 წელი.
- 9 1133 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 2.11.1720 წელი.
- 10 [11] 33 წ., ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 21.10.1721 წელი.
- 11 [11] 33 წ. 23 შევალი — 17 აგვისტო, 1721 წელი.
- 12 [11] 33 წ. 24 შევალი — 18 აგვისტო, 1721 წელი.

№ 23

ის [ალაპი] შეეწიოს

სამეუფეო კარის ბრწყინვალეობისადმი უმწეო მონის არზის მიზანია გურჯისტანში მდებარე რუხის ციხეში ადგილობრივი ჯებეჯიების ჯარისკაცებისათვის ყოველ წელს ხაზინიდან 160 ყურუში პროდუქტების საფასურად დაინიშნოს. რადგანაც ამ ჯარისკაცებს პროდუქტები ღირს რაოდენობით სჭირდებოდათ, 1134 წელსაც¹ დაენიშნათ თანხა პროდუქტებისათვის. ხსენებული წლისათვის დაანგარიშებული აღნიშნული 160 ყურუშის ბოძების ბრძანების თხოვნაზე თქვენს ფეხთა მტვერს არზა გადაეცა. აწი ბრძანება და ფირმანი თქვენი უდიდებულესობის სამართლიანობაზეა.

თქვენი მონა-მორჩილი რუხის ციხის ადგილობრივი ჯებეჯიების ახლანდელი ალა—ისმაილი.

იხილეთ შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის ადგილობრივი ჯებეჯიების პროდუქტები განკუთვნილია [1]133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე. ხსენებული ჯამათის ალას—მუსტათას არზის, მინაწერის, თელხისისა და მაღალი ფირმანის თანახმად თესქერე გაიცა (1)133 წლის 29 შევალს³.

ჯარისკაცები — 40

1 თვეში ხორბალი: 40 ქილა, თითოეულ ჯარისკაცს ყოველ თვე ერთი ქილა. თითოეული ქილა 40 ახჩა.

წელიწადში: 480 ქილა.

ახჩა — 19200.

! ყურუში — 160

აღნიშნულის თანახმად, ხსენებული ციხის ჯარისკაცების პროდუქტების თანხებისთვის მითითებულ რიცხვში გაცემული ხაზინის თესქერე დაეთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო. [1]134 წლის 25 მუჰარემი⁴.

სარგოები რომელი რაიონიდანაც არ უნდა აიღონ, იხილეთ რეზოლუცია. ზემოხსენებული ციხის ჯარისკაცების სარგოები, 1133 წლიდან⁵ არზრუმის საბაჟოს ზედამხედველის მუკატაას თანხებიდან ოჯაქლიქის სახით დანიშნული, დაეთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო.

შეჯერებულია. ბეჭედი დასმულია, ფირმანი ჩემს სულთანზეა.

[1]134 წლის 25 მუჰარემი⁵.

ჩემი მოკრძალებული წინადადებაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი ჯებჯეების ადგილობრივი ჯამათი 40 ჯარისკაცია. 1133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე ერთწლიანი ხორბლის თანხებისთვის — 160 ყურუშისთვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია, 1134 წლის ხორბლის თანხებზეც ბოძების სათხოვნელად აღას არზა არსებობს. მინაწერის თანახმად, თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

სწორია.

პატივცემულო ბატონო დევეთერდარო, განიხილეთ და მოგვახსენეთ. ბრძანება. თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება. [1]134 წლის 12 რეზი ულ-ეველი⁷.

ხაზინის თესქერე გაიცა [1]134 წლის 14 რეზი ულ-ეველს⁸.

მეორე გვერდზე: თელხისი. ჯარისკაცები — 40,

ხორბალი თვეში — 40

12	410
80	4
40	1920
480	
4	
1920,5	
620,5	
6400	
25600	

- 1 1134 წელი — 22.10.1721. — 11.10.1722.
- 2 1133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 2.11.1720 — 21.10.1721.
- 3 [1] 133 წლის 29 შევალი — 23.8.1721.
- 4 [1] 133 წლის 25 მუჰარემი — 26.11.1720.
- 5 1133 წელი — 2.11.1720. — 1.12.1720.
- 6 [1] 134 წლის 25 მუჰარემი — 16.11.1721.
- 7 [1] 134 წლის 12 რეზი ულ-ეველი — 31.12.1721.
- 8 [1] 134 წლის 14 რეზი ულ-ეველი — 2.1.1722.

№ 24

ის [ალაჰი] შეეწიოს

თქვენი უმწეო მონის არზა ისაა, რომ საქართველოს საზღვართან ახლო რაიონში მდებარე ანაკლიის ციხეს, რომელიც ფაქტობრივად მიწისა და ხისგანაა აშენებული, ამას წინათ ერთი მხარე წვიმისაგან დაუზიანდა და გავერანდა. ამიტომ ამჟამად შიგნითა სიმაგრისა და ძველი სიმტკიცის შენარჩუნება ვერ მოხერხდა, ჯარისკაცები დღე და ღამე კარვებში იყვნენ დაბინავებულნი. ზამთარ-ზაფხულ მქროლავი ქარისგან კარვები დაზიანდა. სხვა გასაჩერებელი და საცხოვრებელი ადგილები არ ჰქონდათ. გარდა ამისა, ციხის შიგნით ჯაბახანა დ პროდუქტებიც არ ჰქონდათ. რადგანაც ვერაგი და ცბიერი ყაჩაღებისაგან მოსვენება არ გვექონდა, ზსენებული ციხე შევაკეთებინეთ. საკმარისი რაოდენობის პროვიანტი და ჯაბახანა გაიგზავნა. შექმნილი მდგომარეობისათვის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის ჯარისკაცები და ადგილობრივი ჯარისკაცები მზად იყვნენ. ვინაიდან ზსენებული ციხე საქართველოს საზღვართან ახლო რაიონში მდებარეობს, განაღდურებული ადგილები აღდგენილ იქნა, საკმარისი ოდენობის პროვიანტი, ჯაბახანა საჭიროებისამებრ მომზადდა. შესაკეთებლად საჭირო მასალაზე იმ მხარეში თადარიგის დაჭერა აუცილებელი იყო, ამჟამად ტრაპიზონის ვალი, დიდებული, ბედნიერი მუსტაფა ფაშას უდიდებულესობისაგან სპეციალური ქედხუდა გაიგზავნა. იმ რაიონის დასაცავად დანიშნული ოთხი ეშკამფუიაც ბაშბულებს დაუჭვემდებარეს მთლიანად, მათთან ერთად დანიშნა და ზსენებული ციხისკენ გაიგზავნა. როდესაც ადგილზე მივიდნენ, ციხის შეკეთების დამთავრებამდე იმ მხარეში დარჩნენ და მთელი დღე და ღამე დიდი მონდომებით მუშაობდნენ. აღნიშნული რემონტისთვის საჭირო სპეციალურ ზეებსა და მასალას ზემოხ-

სენებულ ციხესთან ახლოს მდებარე მთებში კაფუ კულუს ადებთან ერთად ამზადებდნენ ხსენებული ეშკამფუიას ლევენდათები, ოქვე მყოფი ადგილობრივი ჯარისკაცები და ადგილზე აგზავნიდნენ და ამუშავებდნენ. ლურსმნის განსაკუთრებულ სახეობას ტრაპიზონში აკრეცინებდნენ. როდესაც ყველა მასალა ადგილზე იყო, მთელ ლაშქარსა და ეშკამფუიას ლევენდათებს დამატებით აღნიშნული ციხის დანგრეულ ადგილებზე საჭიროების მიხედვით სპეციალურ მორებს ალაგებინებდნენ და მიწით ავსებინებდნენ. თითოეულის პირადი ძალ-ღონის დაუზოგავად სიმაგრის საფუძვლიანად შეკეთებისა და თანაც სამუშაოს ერთი დღით ადრე დამთავრებისას ზსენებულის უდიდებულესობამ [მშენებლობის უფროსმა] აღწერა, თუ რა სახის პროვიანტი და ჯაბახანა იყო საჭირო, გაითვალისწინა რაოდენობაც და დედაქალაქში გააგზავნა. ციხის შეკეთების დამთავრებაზე არზისა და ცნობის თაობაზე პატიოსანი ბრძანება დაიწერა. ამ საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

1134 წლის 11 შაბანი¹.

პირველი მოანგარიშე. •

სწორია

თელხისის თანახმად პატიოსანი ბრძანება დაიწერა. ბრძანება.

თესქერეს ბრძანება გაიცა. [1] 134 წლის 11 შაბანი. მწერალი.

¹ 1134 წლის 11 შაბანი — 27.5.1722.

№ 25

ის [ალაპი] შეეწიოს

ფეხთა მტვერი მონის არზა სამეუფეო კარის, სამყაროსა და პალატებმის ცენტრის, ხელისუფლების ზეცისადმი ისაა, რომ ისლამის საზღვართან საქართველოში მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 144 ადგილობრივი რაზმის ჯარისკაცებისათვის წლიურად საჭიროა 3628,5 ყურუში სარგო. ყოველ წელს სალიანეჩიები აქ მოდიან, თითოეულ ადგილს ბეგრავენ და იღებენ გადასახადს. ადგილზე ბევრს ხარაჯავენ და სიძნელეებს ქმნიან. 133 წლის მუჰარემის დასაწყისში წლიურად საჭირო 1628,5 ყურუში სარგოდან 628,5 ყურუში ოჯაქლიქის სანაცვლოდ ჩამოაკლეს. არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან 3000 ყურუშის გამოქვითვა ემინს დაევალა და სხვა რაიონს მიეწერა. მათ ხელზე ებოძათ პატიოსანი ბრძანება და ოჯაქლიქის ბერათი. ხსენებულ ციხეში... სამეუფეო სამსახურს არ ასრულებენ.

ამჟამად ქაფორები... ყაჩაღობასა და ძარცვას ეწევიან. პროდუქტები და გასამრჩელო აღარაა. რადგანაც მდგომარეობა დიდხანს ასეთი იყო, მათი ვეჭილები — ჰასანისა და მეორე ჰასანის მიერ სარგოები გაიგზავნა. ხსენებული ემინის ზეღით სარგოები ჩაბარდა და ერთი საათით ადრე ადგილზე გაიგზავნა... რადგანაც საჭიროება მოითხოვდა..., ბრძანება ჩემს სულთანზეა.

თქვენი მონა-მორჩილი მუსტაფა, ბათუმისა და გონიოს ახლანდელი მირლივა.

იხილეთ შესაბამისი ადგილი:

სწორია!

ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ჯარისკაცების ოჯაქლიქის შესახებ მაღალი ბრძანება გაიცა ალების არზის, მინაწერისა და თელხისის საფუძველზე 1133 წლის 3 ჯემაში ულ-ეველს¹.

ბერათი გაიცა ამავე წლის 13 ჯემაში ულ-ეველს².

ჯარისკაცები — 144, დღეში — 1640, თითოეულს — 160

წელიწადში:

ახჩა — 580560 •

ყურუში — 36285 ოჯაქლიქი

6285 ოჯაქლიქის სანაცვლო ჯარისკაცებისათვის

3000

არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატას ფინანსებიდან [1]133 წლის რეჯებს³ ოჯაქლიქის სახით სარგო დაინიშნა. განმარტებული წესის მიხედვით 3000 ყურუში სარგო არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატას ფინანსებიდან (11)33 წელს⁴ თითო-თითო... [გადაკვეთა]. აღნიშნულ რიცხვში გაცემული ოჯაქლიქის ბერათი დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი ჩემი ბედნიერი მოწყალე სულთანის უდიდებულესობაზეა.

1134 წლის 14 ზილ-კაადე⁵.

ბეჭედი დასმულია. ფირმანი ჩემი ბედნიერი სულთანის სამართლიანობაზეა. 16 შაბანი წელი 1134⁶. სწორია.

თელხისის თანახმად განიხილეთ! ბრძანება.

პატივცემულო დევთერდარ ეფენდი, განიხილეთ და მაუწყეთ! ბრძანება.

თქვენი მონის არზა ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი ადგილობრივი ჯარისკაცებისთვის შემცირებული სახით არსებული წლიური 3000 ყურუში სარგოები [1]133 წლიდან არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოდან ოჯაქლიქად დაინიშნა და რადგანაც რეგისტრირებულია, კანონიერად არსებული სარგოები ოჯაქლიქებია. იგი ხსენებული საზედამხედველოს ემინის მიერ ვეჭილად გამწესებულ პირს

ებოდა. ბათუმის მუთასარიტმა. გონიოს ყადიმ და ჯარისკაცთა ალებმა არზა მიართვეს. რადგანაც 3000 ყურუში სარგო ხსენებული საზედამხედველოდან ოჯაქლიქის სახით იყო გადაკვეთილი, კანონიერი იყო. მდგომარეობის შესაფერისად ამ სარგოების ასაღებად და საბოქებლად პატიოსანი ბრძანება დაიწერა. ამ საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

თესქერეს ბრძანებზე გაიცა.

[1]134 წლის 20 ზილ-კაადე⁷. მწერალი.

-
- 1 1133 წლის 3 ჯემაზი ულ-ვეელი — 2.3.1721.
 - 2 [1133] 12 ჯემაზი ულ-ვეელი — 12.3.1721.
 - 3 [1]133 წლის რეჯები — 28.4. — 27.5.1721 წელი.
 - 4 [1]133 წელი — 2.11.1720 — 21.10.1721.
 - 5 1134 წლის 4 ზილ-კაადე — 26.8.1722.
 - 6 1134 წ. 16 შაბანი — 1.6.1722.
 - 7 [1]134 წლის 20 ზილ-კაადე — 19.1722.

№ 26

სწორია!

თელხისის თანახმად პატიოსანი ბრძანება დაიწეროს, პრძანება.

თქვენი უმწეო მონის წინადადება ისაა, რომ აფხაზი და მეგრელი ქაფირები სხვა ქართველ ტომებთან ერთად სრული ერთსულოვნებით შეკავშირდნენ და იმ რაიონში მდებარე გონიოს, ბათუმისა და ანაკლიის ციხეებსა და მათ გარშემო არსებული სოფლებისა და ნაჰიეების მოსახლეობას უბედურებასა და ზიანს აყენებენ. გავერანებასთან ერთად აღნიშნული ყაჩაღების ცბიერებისა და ვერაგობისაგან ხსენებული ციხეების დაცვისა და უვნებელყოფის მიზნით ტრაპიზონის ვალი დიდებული, ბედნიერი მუსტაფა ფაშას უდიდებულესობის მიერ ადრე გონიოს სანჯაყის მუთასარიფი მეჰმედ ფაშა ბაშ ბულად დაინიშნა და აღნიშნულ ლივიაში მდებარე კაზების სარდლებიც მისი ბაირალის ქვეშ დაირაზმნენ, თავიანთ ჯარისკაცებთან ერთად აღნიშნული ფაშას ხელქვეითებად დაინიშნენ. რადგანაც ხსენებული ყაჩაღების უმეტესობა ჩეთეს ნავეებით ზღვის სანაპიროზე დაცურავდნენ, მხოლოდ ხმელეთზე ლაშქრის გაგზავნით შეიძლებოდა უბედურებისაგან თავის დაღწევა და რეალურად უშიშროების გარანტია. ზღვის მხრიდანაც, როგორც საჭიროება მოითხოვდა, აუცილებელი თავდაცვის მიზნით საზღვაო ფლოტში ორგანიზებულ იქნა ათი ეშკამფუიასა და ათი დიდი ფირკათის ტიპის გემების მომზადება და გაგზავნა. ხსენებული ვეზირის უდიდებულესობას კაიმეებით ეცნობა, ტრაპიზონის ყადს არზა გაეგზავნა, ხოლო მო-

სახლეობას — კოლექტიური თხოვნა. სინამდვილეში ხსენებული ყაჩაღების უმეტესობა ჩეთეს ნავეებით ზღვის ნაპირზე დაცურავდნენ. იქითა სანაპიროზე მყოფი იბადულლაპი ზღვის მხრიდან ტრადიციულად სისტემატურად ზიანს აყენებდა მათ, ამიტომ აღნიშნული ტომები ზღვისპირას არ დასეირნობდნენ. იმისათვის, რომ ზიანისა და ზარალისაგან ის რაიონი დაუცველი არ დარჩენილიყო, ძლიერ შეიარაღებული ეშკამფუიების დანიშვნა საჭირო იყო. ამიტომ თითოეული მათგანი 12-12 საჯდომით სახელმწიფო ვერფებში ააგეს. ხუთი ეშკამფუიას მშენებლობა სასწრაფოდ და მთლიანად დაამთავრეს. ყოველგვარი სამზადისის დამთავრების შემდეგ დიდებული ვეზირის, ბედნიერი კაფუდან ფაშას უდიდებულესობა თავისი საზრიანობით სახელმწიფო ფლოტის კაფუდანების თვალისჩინი და გამოცდილი პირი გახდა. იგი გულადი და სახელოვანი, იმ რაიონის ვითარების ზედმიწევნით მცოდნე პირი იყო. მამაკური თვისებების მქონე კაფუდანებიდან ჩუთი კაცი — კაფუდანი გამორჩეულ იქნა. ამათგან ერთ კაცს მიენიჭა უპირატესობა და იგი ყველას ბაშბულად დაინიშნა. დანარჩენებს როგორც წინათ იყო ისე წლიურად 2-2 იუქი ახჩა სალიანებთან ერთად გადაეკვეთათ და ეშკამფუიების კაფუდანებად დაინიშნენ. ყოველ ეშკამფუიას კაფუდანს 29 ჯარისკაცი მიუჩინეს. მათთვის განკუთვნილი ლევენდათები წარმოსადეგი და ღონიერი ლევენდებისაგან იყო ამორჩეული. ეშკამფუიებში არსებულ საქმეებზე ჯარისკაცები მკაცრად გააფრთხილეს. ამ რაოდენობის ეშკამფუიასთვის გადაკვეთილი პროვიანტიც ამ მხარეში გაიცა. უდიდესი შეჯნაერთის შექმნის შემდეგ ერთ დღეს თავდაპირველად გამიხნული მხარისკენ გაემართნენ. გაგზავნის თაობაზე ზემოხსენებული ვეზირის უდიდებულესობას მიმართეს. პატოსანი ბრძანების დაწერის საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

საზღვაო ემინის ეფენდის ასლი ებოძა.

1135 წლის 9 რეზი ულ-ეველი¹.

მწერალი:

¹ 1135 წლის 9 რეზი ულ-ეველი — 18.12.1722.

№ 27

- ის [ალაპი] შეეწიოს

უწინდელი ნიმუშების მიხედვით ჯაბახანის დავთრით აქლმძღვანელეთ! რა რაოდენობასაც გადაუკვეთავთ, ანგარიში მინაწერში წარმოადგენეთ!

ჯაბახანის დავთრის შესახებ მინაწერში იხილეთ! დაანგარიშებულის

მიხედვით გადაკვეთილი მასალები სახეზე იყოს! პატივცემული ჯებეკი ბაშის აღას გულმოდგინეობით ჯაბახანიდან რაც სახეზეა ნივთები ერთ დღეში შეისყიდეთ და ჩააბარეთ! ყუმბარის საცობებით დატვირთეთ და ადგილზე გააგზავნეთ

თოფის წამალი — ერთი ყანთარი.

გვარჯილის ჩიბუხი — 22 ოყა.

გოგირდი — 10 ოყა.

სკიპიდარი — 3 ოყა.

თაფლის სანთელი — 2 ოყა.

ქაფური — ერთი ოყა.

კვიპაროსის ხის ბურბუშელა — 15 ოყა.

ფიჭვის ფისი — 5 ოყა.

არაყი — 4 ოყა.

? — ერთი ჩიფთი.

საქონლის ტყავისგან დამზადებული ფეხსაცმლის ძირი — 2 ცალი
კანაფი — ერთი ოყა.

საცერი — 2 ცალი.

ზის გობი — ერთი ცალი.

დამუშავებული ტყავისგან დამზადებული ქისა — 30

წმინდა ტყავი — 8 ცალი.

ჩემო ბედნიერო და მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელი იყოს თქვენი უდიდებულესობა. სახელმწიფო ჯაბახანიდან გასაცემია იარაღის გარკვეული რაოდენობა, რომელიც ზემოაღწერილის მიხედვით შეადგენს 4200 ხელყუმბარის საცობს. სხვა მასალებთან ერთად მისი საქართველოს მხარეში გაგზავნის შესახებ ფირმანი ვაცემულია. ამ საკითხზე ბრძანება და ფირმანი ჩემი ბედნიერი სულთნისაა.

მონა-მორჩილი მაჰმუდი, ამჟამად სერ ყუმბარაჯი.

1128 წელს¹ გადაკვეთილ პროდუქტებთან ერთად ზელყუმბარის საცობით დატვირთული გემის შესახებ:

ხელყუმბარის საცობის რაოდენობა — 100 ცალი.

ხსენებული ყოვლად საჭირო პროვიანტის შესახებ:

შავი თოფის წამალი — 126 ღირჰემი.

გვარჯილა — 36 ღირჰემი.

გოგირდი — 24 ღირჰემი.

კვიპაროსის ხის ბურბუშელა — 24 ღირჰემი.

ტირიფის ზის ნახშირი 12 ღირჰემი.

ქაფური — 12 ღირჰემი.

არაყი — 18 ღირჰემი.

ფიჰვის ფისი — 10 ღირჰემი.

ხელყუმბარემის განსაზღვრული რაოდენობის საჰიროემის შესახებ ამავე მასალებიდან დაიანგარიშეს და დაადგინეს ხელყუმბარის რაოდენობა — 4200 ცალი.

ხსენებული ყოვლად საჰირო პროვიანტის შესახებ:

შავი თოფის წამალი — 12,5 ოყა, ღირჰემი — 92.

გვარჯილა — 3,5 ოყა, ღირჰემი — 112.

გოგირდი — 2,5 ოყა, ღირჰემი — 8.

კვიპაროსის ხის ბურბუშელა — 2,5 ოყა, ღირჰემი — 8.

ნახშირი — ერთი ოყა, ღირჰემი — 104.

არაყი — 1,5 ოყა, ღირჰემი — 156.

ფიჰვის ფისი — ერთი ოყა, ღირჰემი — 20.

ქაფური — 1 ოყა. ღირჰემი — 104.

არსებულის შესაბამისად, ჩილდირის ეიალეთში მდებარე ახალციხის, აწყურისა და სხვა ციხეებისათვის გემი საჰურვლით დაიტვირთა და გაიგზავნა. გაცემული ფირმანის მიხედვით, 4200 ცალი ხელყუმბარისთვის საჰირო საცობი 1128 წლისათვის სანიმუშოდ ზემოთაა ჩაწერილი. ყოველი 100 ყუმბარის საცობის რაოდენობისა და მისი ღირჰემობით დაანგარიშების საფუძველზე ამჯერად არის: 4200 ხელყუმბარის საცობი — 12,5 ოყა, 92 ღირჰემი; თოფისწამალი — 3,5. 112 ღირჰემი. გვარჯილა—3,5 ოყა. 8 ღირჰემი. გოგირდი 2,5 ოყა. 8 ღირჰემი. ბურბუშელა 2,5 ოყა. ერთი ოყა ნახშირი — 104 ღირჰემი. 1,5 არაყი — 156 ღირჰემი. ერთი ოყა ფიჰვის ფისი — 20 ღირჰემი გადაკვეთილი აღირიცხა და სახელმწიფო ჯაბახანის დავთარში რეგისტრირებულ იქნა. ფირმანი ჩემი სულთნისაა. 1135 წლის 21 მუჰარემი²

რადგანაც გაცემული ფირმანის საფუძველზე არსებული პროვიანტი ჯაბახანიდან მივიღე, ამ რაიონს კანონიერად ებოძა. 135 წლის 22 მუჰარემი³.

მწირი მაჰმუდი ამჟამად სერ ყუმბარა.

¹ 1128 წელი — 27.12.1715 — 15.12.1716.

² 1135 წლის 21 მუჰარემი — 31.10.1722.

³ 1135 წლის 22 მუჰარემი — 1.11.1722.

№ 28

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელი იყოს თქვენი უდიდებულესობა. ანაკლის ციხისათვის სხვა ნივთებთან ერთად გასა-

ვზავნი 400 ხელყუმბარის საცობის ჯაბახანიდან გატანისა და ბოძების საკითხზე ფირმანი ჩემი სულთნისაა.

თქვენი მონა-მორჩილი.

ამას წინათ წარმოდგენილი სახეობების მიხედვით გადაკვეთილი პროდუქტებიდან, რაც ჯაბახანაშია, შესყიდულ იქნეს და ყუმბარაჯი ბაშს ჩაბარდეს, სამუშაო დასრულდეს, გაიგზავნოს!

სახელმწიფო ჯაბახანიდან:

შავი თოფისწამალი — 1 ოყა, ღირჰემი — 104.

გვარჯილა — 144 ღირჰემი.

გოგირდი — 96 ღირჰემი.

კვიპაროსის ხის ბურბუშელა — 96 ღირჰემი.

ტირიფის ხის ნახშირი 48 ღირჰემი.

ქაფური — 48 ღირჰემი.

არაყი — 72 ღირჰემი.

ფიჭვის ფისი — 40 ღირჰემი.

რადგანაც აღნიშნული პროდუქტები სახელმწიფო ჯაბახანიდან ჩემ მიერაა აღებული, მას კანონიერი სახე მიეცა.

1135 წლის 26 მუჰარემი¹.

მწირი მაჰმუდი, ამჟამად სერ ყუმბარა.

¹ 1135 წლის 26 მუჰარემი — 5.11.1722.

№ 29

საქართველოს საზღვარზე მდებარე ბათუმის ციხესთან ახლოს ანაკლიის ციხის დასაცავად გამწესებული მეციხოვნეების, ბეშლუიანების, აღების, აზაბთა აღების, თოფჩიების აღების, მათი ქედხუდების, სერ ბოლუქების რეალური მდგომარეობის შესახებ კოლექტიური მიმართვა ის არის, რომ ანაკლიის დასაცავად დანიშნული 144 ადგილობრივი ჯარისკაცისთვის 1640 ახჩა დლიურია, წლიური — 3628,5 ყურუში. 1134 წლის¹ სარგოები — 3000 ყურუში არზრუმის საბაჟოს სახედაძხედველოს ფინანსებიდან ოჯაქლიქად დაენიშნათ. ზემოხსენებული მუკატაას ემინისაგან აღნიშნული წლის სარგოს მისაღებად ხსენებული მცველები სახეზე არიან. დანიშნული მეციხოვნეების ბეშლუიანების აღას, აზაბების აღას, თოფჩიების აღების, ქედხუდებისა და სერ ბოლუქების მიერ წარდგენილი უმორჩილესი თხოვნით ვექილის ხალხი — ჰასანისა და მეორე ჰასანის ხელქვეითებით დანიშნულ რაიონში გაიგზავნა. მოწყალე მალა-

ლი ღმერთის დახმარებით, როდესაც ეს ხალხი დანიშნულ ადგილს მიაღწევს, ჩვენი ბედნიერი, მოწყალე და კეთილი ბატონისადმი უმორჩილესი თხოვნა ის იქნება, რომ კანონიერად არსებული ზემოხსენებული წლის სარგოები გამწესებული სამსახურის ადგილზე იყოს. ამაზე მაღალი აღაპის დიდსულოვნებით თქვენს ფეხთა მტვერს [სულთანს] არზა წარედგინა და ეცნობა. აწი ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე და კეთილი ბატონის — სულთნის უდიდებულესობაზეა.

დაიწერა ხსენებული წლის რეზი ულ-ახირის თვის დასაწყისში².

მონა-მორჩილი მეციხოვნე ისმაილი, ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი ბეშლუიანების ალა ჰასანი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი აზაბთა ალა ჰუსეინი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი თოფჩიების ალა ჰასანი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი მეციხოვნეთა ქედხუდა ალი, ამჟამად ანაკლიის

მცველი

მონა მორჩილი... ქედხუდა აჰმედი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი აზაბთა ქედხუდა... ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი სერ ბოლუქი მეჰმედი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი თოფჩიების ქედხუდა ალი, ამჟამად ანაკლიის

მცველი.

მონა-მორჩილი სერ ბოლუქი ოსმანი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი ბეშლუიანთა სერ ბოლუქი მუსტაფა, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

მონა-მორჩილი აზაბთა სერ ბოლუქი იბრაჰიმი, ამჟამად ანაკლიის მცველი.

¹ 1134 წელი — 22.10.1721 — 11.10.1722.

² [1134 წ.] რეზი ულ-ახირის თვის დასაწყისი — 19.1.1722.

№ 30

ის [ალაჰი] შეეწიოს

უმწურო მლოცველის არზა ბედნიერების უდიდებულესი კარისადმი ისაა, რომ ჩვენს მხარესთან მდებარე რუხის ციხის დასაცავად დანიშნული ადგილობრივი ჯარისკაცები — ციხის აზაბები, ბეშლუიანები, თოფჩიები უკვე დაცვის სამსახურში იმყოფებიან. მათ გარშემო მყოფი

დასამიწებელი ქაფირები თავდასხმებს აწყობენ, მათ პროდუქტებს არ-
თმევენ და ანადგურებენ. ამის გამო ზემოხსენებულ ჯარისკაცთა ჯგუფ-
მა აღნიშნული კაზა დატოვა, გაქცევით უშველა თავს და ციხე ცარიე-
ლი დაადო. რადგანაც ასეთი ვითარება შეიქნა, უმაღლეს სახელმ-
წიფოს კარზე ცნობა გაიგზავნა და მდგომარეობა მოხსენდა. ახლა ფირ-
მანი თქვენს სამართლიანობაზეა.

თქვენი მონა-მორჩილი მლოცველი ომერი — ბაღდადჯიქსა და ვარ-
დციხესთან ახლოს მდებარე ქუთაისის კაზას ყადი.

№ 81

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვე-
ნი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმა-
ღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების [1]137 წლის¹ ოთხი კვარტლის
სარგოთა გაცემისა და ბოძების განკარგულების საკითხზე ფირმანი
თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულ-
თანო.

თქვენი ზემოხსენებული მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზო-
გიერთი ჯებეჯის სარგო:

ჯარისკაცები — 6

დღე — 42

გადაკვეთილია — 4717 ახჩა.

ზემოხსენებულთა [1]138 წლის მასარის² სარგოზე იჯმალის მოით-
ხოვეს. ბრძანება და-ფირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა.

შემოწმებულია დაეთრის მიხედვით.

1138 წლის 22 რეზი ულ-ახირი³.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასა-
ცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების 1138 წლის სარ-
გოთა საბოძებლად არზუპალი გაიცეს. როდესაც ეს ბედნიერების კარს
ეუწყება, ხსენებული წლის სარგოთა შესახებ ოთხი კვარტლის იჯმალის
ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიე-
რო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს, ბრძანება. 1138 წლის 27 რე-
ბი ულ-ახირი⁴. იჯმალი ხელზე ებოძა კადრი ჩაუშს. 1138 წლის 27 რები
ულ-ახირი.

მეორე გვერდზე: თელხისი.

42
85
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 210
336
336
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 3717
41
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 14868

1 [1]38 წელი — 20.9.1724 — 8.9.1725.

2 [1]138 წლის მასარი — 1725 წლის სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი.

3 1138 წლის 22 რები ულ-ახირი — 19.1.1724.

4 1138 წლის 27 რები ულ-ახირი — 24.1.1724.

№ 32

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს
თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი
უმალღესი სამეფუფეო კარის იანიჩართათვის კანონიერად არსებული
სარგოთა ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი
თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმალღესი სამეფუფეო კარის იანი-
ჩართა ზოგიერთი ჯამაათის 1137 წლის მასარის¹ სარგოს შესახებ:

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმალღესი
სამეფუფეო კარის იანიჩართა 1137 წლის მასარის სარგო კანონიერია.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცა-
ვად მყოფი უმალღესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა 1137 წლის² სარგო-
თა ბოძების სათხოვნელად არზუჰალი გაიცეს. ხსენებული წლიდან ოთ-

ხი კვარტლის სარგოთა იჯმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება [1]137 წლის 26 რეზი ულ-ახირი³.

იჯმალი ხელზე ებოძა ალი ბეშეს.

1137 წლის 26 რეზი ულ-ახირი.

[მეორე გვერდზე] თელხისი.

1 1137 წლის მასარი — 724 წლის სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი

2 1137 წელი — 20.9.1724 — 8.9.1725.

3 1137 წლის 26 რეზი ულ-ახირი — 12.1.1725.

№ 33

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრების [1]138 წლის¹ კანონიერად არსებული სარგოთა ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1138 წლის მასარის² სარგოს შესახებ.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა 1138 წლის მასარის სარგო კანონიერია.

მოკრძალებული მონის არზა ისაა, რომ რადგანაც რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრების 1138 წლის სარგოთა საბოძებლად არზუპალი არსებობს, ოთხი კვარტლის სარგოთა იჯმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება. 8 რეზი ულ-ახირი, [1]138 წელი³.

იჯმალი ხელზე ებოძა ალი ფაშას. 1138 წლის 8 რეზი ულ-ახირი.

1 [1] 138 წელი — 9.9.1725 — 28.8.1726.

2 1138 წლის მასარი — 1725 წლის სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი.

3 8 რეზი ულ-ახირი, [1] 138 წელი — 17.12.1725.

№ 34

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა [1] 138 წლისთვის¹ კახონიერად განკუთვნილი სარგოთა ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1138 წლის მასარის² სარგოს შესახებ.

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა 138 წლის მასარის სარგო კანონიერია.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რადგანაც ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა [11] 38 წლის სარგოთა საბოძებლად არზუპალი არსებობს, ოთხი კვარტლის სარგოთა იჯმალის ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება.

[1] 138 წლის 8 რეზი ულ-ახირი³.

იჯმალი ხელზე ებოძა ალი ფაშას. 1138 წლის 8 რეზი ულ-ახირი.

[მეორე გვერდზე] თელხისი

1 [1] 138 წელი — 9.9.1725 — 28.8.1726,

2 1138 წლის მასარი — 1725 წლის სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი.

3 [1] 138 წლის 8 რეზი ულ-ახირი — 14.12.1725.

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩრებისათვის კანონიერად არსებულ 140 წლის¹ ოთხ-ოთხი კვარტლის სარგოთა ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის შესახებ 1140 წლის მასარში².

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა 1140 წლის მასარის სარკო კანონიერია.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა (1)140 წლის სარგოთა ბოძებისათვის არზუპალი გაიცეს; როდესაც ცნობა მიღწევს სამეფო კარს, ოთხი კვარტლის იჯმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება.

1140 წლის 22 ზილ-კაადე.

იჯმალი ხელზე ებოძა მუსტაფა ეფენდის.

1140 წლის 22 ზილ-კაადე.

[მეორე გვერდზე] თელხისი.

¹ 1140 წელი — 19.8.1727 — 6.8.1728.

² 1140 წლის მასარი — 1727 წლის აგვისტო, სექტემბერი, ოქტომბერი

³ 1140 წლის 22 ზილ-კაადე — 1728 წლის 30 ივნისი.

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად დანიშ-

ნული უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების 1143 წლის¹ კანონიერად არსებული თითო-თითო წლის პროდუქტების ბოძების ბრძანების საკითხზე განკარგულება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი ზემოხსენებული მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების ზოგიერთი ჯამაათის შესახებ.

ჯარისკაცი — 4.

მითითებული ოთხი ჯარისკაცი აღნიშნულის თანახმად რუხის დასაცავად არის რეგისტრირებული. ბრძანება და ფირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა. 1143 წლის 26 ჯემაზი ულ-ეველი². შემოწმებული დავთრის თანახმად.

მთავარმა მოანგარიშემ მინაწერი გააკეთოს და დაიანვარიშოს.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიებისათვის ხორბლის ფასი გადაკვეთილია 1142 წლის მუჰარემის³ დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. თესქერე გაიცა 1142 წლის 4 ზილ-ჰიჯეს⁴.

ჯარისკაცები — 5.

თვეში ხორბალი: 2,5 ქილა.

წელიწადში: 30 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩა.

ახჩა — 1200.

გადაკვეთილია 1143 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁵.

ფიადე მუკაბელეს [უწყების მეთაურის] მინაწერის თანახმად.

ჯარისკაცები — 4.

თვეში ხორბალი: 2 ქილა.

წელიწადში: 24 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩა.

ახჩა — 960,

თელხისი.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების [1]142 წლის⁶ ხორბლის თანხისთვის გაცემული ზაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. ფიადე მუკაბელეს (უწყების მეთაურის) მინაწერის თანახმად ამჟამად ხსენებულ დასაცავად აღვილას მყოფი მხოლოდ ოთხი ჯარისკაცის [1]143 წლის ხორბლის ფასები როდესაც დაიანგარიშეს, მხოლოდ 960 ახჩა შეადგინა. ფირმანი ჩემი ბედნიერი სულთნის უდიდებულესობაზეა. 1143 წლის 29 ჯემაზი ულ-ეველი⁷.

თქვენი მონის მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის ჯეშეჯიების [1] 143 წლის ზორბლის თანხის საბოძებლად არსებული გაიცეს. როდესაც დაიანგარიშეს, 960 ახჩა შეადგინა, ამიტომ თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი და მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება.

[1] 143 წლის 5 ჯემაში ულ-ახირიზ.

თესქერე გაიცა (1) 143 წლის 6 ჯემაში ულ-ახირიზ.

1 1143 წელი — 17.7.1730. — 5.7.1731.

2 1143 წლის 26 რები ულ-ეველი — 9.10.1730.

3 1142 წლის მუჟარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 27.7.1729. — 16.7.1730.

4 1142 წლის 4 ზილ-ჰიჯე — 30.6. 1730.

5 1143 წლის მუჟარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 17.7.1730 — 5.7.1731.

6 [1] 142 წელი — 27.7.1729 — 16.7.1730.

7 1143 წლის 29 ჯემაში ულ-ეველი — 10.11.1730.

8 [1] 143 წლის 5 ჯემაში ულ-ახირი — 16.12.1732.

9 [1] 143 წლის 6 ჯემაში ულ-ახირი — 17.12.1730.

№ 37

ის [ალაპი] შეეწიოს

თქვენი უმწეო მონა-მორჩილის არზა ისაა, რომ შავი ზღვის სანაპიროზე მდებარე ანაკლიის ციხე მთლიანად ხის მორებისა და თინისგან აშენებული ციხეა. რადგანაც გასულ წელს აფხაზმა ყაჩაღებმა ზოგიერთი ადგილი ცეცხლს მისცეს და იავარჰყვეს, საჭირო გახდა ნაგებობის ეკლავ განასლება. თუმცა ისევ ხისგან ნაგები შენობა ხანგრძლივად გამოსადეგი არ იყო. მისი საფუძვლიანი შეკეთებისათვის დილა ხარჯების გაღების საჭიროება აშკარა იყო. უწინ ფოთის ციხეში ალა ვექილის თანამდებობაზე მყოფმა პასქი ჰალილ ალამ თავისი ჯარისკაცების იმ რაიონში [ანაკლიაში] გამოგზავნის თაობაზე როგორც კი ცნობა მიიღო, გაცემული მაღალი ფირმანის საფუძველზე ჯარისკაცები გააგზავნა. ვინაიდან აღნიშნული ციხე ძალიან საჭირო [სტრატეგიულ] ადგილზე ადგებარეობდა, სასწრაფო მშენებლობის შესახებ საგანგებო ბრძანების დასტური გაიცა. დამთავრებული იყო მხოლოდ ზეებით აშენებული ქვედა ნაწილი. სიგრძე-სიგანე [ოთხკუთხედად] 40-40 წყრთა იყო. ზოლო ოთხკუთხედის ფართობი [სიგრძე-სიგანით დაანგარიშებული] 1600 წყრთა.

ოთხკუთხედად იყო ნაგები. ყოველ კუთხეში მომცრო კოშკი ააგეს. პატარა მტკიცე ციხეს საკეტი [ხრახნი] გაუკეთეს, შიგნით კი — აღას კარი, მეციხოვნის კარი, გამოსაზამთრებელი [ყიშლალი], პატროსანი ჭამე და პატარა თავშესაფარი აშენდა სასწრაფოდ. ზამთრის პირს უწინდელი მდგომარეობა აღდგენილ იქნა. პირობები გაუმჯობესდა და წესრიგი თანდათანობით დამყარდა. ჰემმარიტი სამართლიანობა მნიშვნელოვნად აღსდგა. ეს ანაკლის ციხე ფოთის ციხესთან 18 მილის მანძილზე მდებარეობს. ამრიგად, რადგანაც ფოთი ახლოს იყო, ფოთის მცველების მეშვეობით მშენებლობას ადვილად გაართვეს თავი. საჭირო ქვები ფოთის ციხეში გაიგზავნა ხოფას სახელწოდების ადგილიდან. იმ მხარეში მშენებლობისათვის საჭირო მოჭრილ ხეებზე თადარიგი დაიკავეს. პატიოსანი ბრძანება გაიცა ციხეებში არსებული ნაგებობის ქვების გადასაზიდად გამოყენების თაობაზე. ერთი ჯარისკაცის, ჩაუშის მუბაშირად დანიშვნა მიზანშეწონილ იქნა. განმარტებულ იქნა, რომ აუცილებელია ბედნიერების დედაქალაქიდან გარკვეული რაოდენობის ერთგვარი სახის ლურსმანთან ერთად ხის ხურო, ზოგი პროვიანტი და მუშა გაიგზავნოს. როდესაც ეს სახელმწიფოს დედაქალაქისათვის ცნობილი გახდა, ზემოხსენებული ციხის მშენებლობის საქმე ფოთის მცველ ჯარისკაცებს დაევალოთ. მიმარ აღას ხალხის მეშვეობით ამ მხარეში გაიგზავნა საჭირო მუშა-ხელი, სხვადასხვა სახის ლურსმანი, ხის ჭურბები და პროდუქტები. მოგვარდა სხვა საკითხებიც. როდესაც მუშები ადგილზე მივიდნენ, ზემოხსენებული მცველის მეშვეობით ერთ საათში ერთნაირი ხალხით დაიწყეს ხსენებული ციხის მშენებლობა. მუშაობაში მონაწილეობდნენ და ზამთრის დადგომამდე არ მიუტოვებიათ. მდგომარეობა გამოსწორდა, სამართლიანობა თანდათანობით აშკარა გახდა. შენობა აიგო. ზემოხსენებული ვალდებულება სასწრაფოდ დამთავრდა და დასრულდა. ალაჰისა და ღმერთის თანხმობით, საქმის კეთილად დასრულების შემდეგ მეურნეობა და ხარჯები განმარტებულ და დადგენილ იქნა, დაეთარი შედგა და სახელმწიფოს სააჯო კარზე გაიგზავნა. ხსენებული პასქი ზალილ აღასთვის იმ რაიონის ყოველგვარი ვითარება, სათანადო საკითხები, შემთხვევები, მუშახელის განწყობილებანი ნათელი და გასაგები იყო. ჯარისკაცების ასაწერად იმ მხარეში ზალხი გაამწესეს. ხსენებულმა დამცველმა ციხის მშენებლობასა და საჭირო პროვიანტით მომარაგებაშიც თადარიგი დაიჭირა. ზემოხსენებულ აღასთან ჰოლაპარაკება, შეთანხმება, სრული ერთიანობა და კავშირი დამყარდა. დიდი გულმოდგინება, გულთბილობა და ყურადღება იქნა გამოჩენილი. სოხუმის ციხის დასაცავად საზღვაო ემირებმა: მარიულ ზადე მუსტაფა ფაშამ და საქიზელი ველი ბეგის შვილმა მისი ფაშამ „ჩეჭდირის“ გემები იმთავითვე გამოყვეს. რაკი ზამთარში იმ მხარეში გემები საჭირო არ იყო,

აღნიშნული „ჩექდირის“ გემები მოიყვანეს და ფოთში გამოიზამთრეს. მისი მსახურნი [მონები] ანაკლიის ციხის მშენებლობის საჭიროებისათვის გამოიყენეს, უწინდელივით აუცილებელი ხელფასი ფოთის მცველის ხალილ ფაშას ჯარისკაცებისგან ებოძათ. რადგანაც ანჩეების მომპირნეობისა და დაზოგვის მიზნით სამშენებლო ქვების ღირფას სახელწოდების რაიონიდან და სხვაგან არსებული ადგილებიდან სისტემატურად გატანა და მოტანა ძალიან მნიშვნელოვანი აუცილებლობა იყო, უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა ოჯახის მიერ სასწრაფოდ იქნა შესრულებული. მოწინავე¹ და მტკიცე ჯარისკაცი ჩაუში დაინიშნა და სასწრაფოდ გაიგზავნა ფოთის ციხეში. იმ რაიონიდან ციხეში არსებული გემები გამოიყვანეს და ქვების გადაზიდვისათვის გამოიყენეს. აღნიშნული ვალდებულებისა და გადასახადის მიხედვით ჩანდა, რომ ციხე ძალიან პატარა იყო. უმნიშვნელო ხარჯებით ააშენეს, მტკიცე იყო, იჯარით სამუშაოების, ქვისა და პროდუქტების თანხები და ხელფასი როგორც საჭირო იყო ისე ეგზავნებოდათ და ეძლეოდათ. საჭიროზე ზედმეტი ერთი ახჩა და ერთი ნამცეცი მარცვალი არ იხარჯებოდა. ახლანდელი საერთო ანგარიშით 7 500 ყურუში ებოძათ და გაეგზავნათ. მთავარ მონაგარიშესთან აღირიცხა. აღნიშნული თანხის თესქერესა და საჭიროების მიხედვით, ბრძანების დაწერის საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი და მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

თესქერე გაიცა 1144 წლის 6 მუჰარემს¹.

მწერალი.

სწორია.

თელხისის თანახმად მთავარ მონაგარიშესთან იქნეს რეგისტრირებული და თესქერესა და კანონიერების მიხედვით ბრძანებები დაიწეროს.

ბრძანება.

[1] 144 წლის მუჰარემის დასაწყისი².

¹ 1144 წლის 6 მუჰარემი — 11.7.1731 წ.

² [1] 144 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 6.7.1731 წ.

ჩემო ბედნიერო, პატივმოხილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფო კარის იანიჩართა მონების ამ 1145 წლის¹ ხორცისა და პროდუქტების თანხის ბოძებისა და მთავარი მონაგარიშის მიერ თესქე-

რეს შედგენის თაობაზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

[თქვენი] მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანი-ჩართა ზოგიერთი ჯამათისათვის გადაკვეთილია სარგო 1145 წლის მასარისთვის².

ჯარისკაცები — 196.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრები [196 ჯარისკაცი] ამჟამად დაჯთარში რეგისტრირებული და ჩაწერილი არიან. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაიანგარიშეთ.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანი-ჩართა ხორცისა და პროდუქტების თანხა გადაკვეთილია 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. ეს თანხა გაიცა ზაზინიდან არზუპალის, უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ქათების მინაწერის, თელხისისა და დიდებული ფირმანის საფუძველზე 1144 წლის 23 ჯემაზი ულ-ეველს⁴.

თესქერე გაიცა 1144 წლის 21 ჯემაზი ულ-ეველს⁵.

ჯარისკაცები. 130

ახჩა — 95628.

დღეში: ხორცი 26 ოყა.

დღეები — 354.

ოყა — 9204, თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 64428.

თვეში ხორბალი: 65 ქილა

წელიწადში: 780 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩაა

ახჩა — 31200

სარგო 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁶:

ჯარისკაცები: 196

დღეში: ხორცი 39 ოყა

თვეში: ხორბალი 98 ქილა.

დღეები — 354

წელიწადში: 11765 ქილა.

ოყა — 13806, თითოეული

თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 47040.

ახჩა — 96642

ჯ ა მ ი — 143682 ახჩა.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანი-ჩრების გასული წლის პროდუქტების თანხისთვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათობის მინაწერის თანახმად, ამ [11]45 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე პროდუქტების თანხა როდესაც დაიანგარიშეს, მხოლოდ 143682 ახჩა შეადგინა. ფირმანი ბედნიერ სულთანზეა.

1145 წლის 23 ზილ-ჰიჯე⁷.

თელხისი:

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1]145 წლის პროდუქტების თანხის ბოძების შესახებ არხუჰალი გაიცეს. როდესაც იანიჩართა ქათობის მინაწერის თანახმად დაიანგარიშეს, 143682 ახჩა შეადგინა. ხსენებული თანხის თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

ალი ეფენდი ჯანიბი.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცა. ბრძანება. [1]145 წლის 24 რები ულ-ახირი⁸.

თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რები ულ-ახირს⁹.

1 1145 წელი — 24.6.1732 — 13.6.1733.

2 1145 წლის მსარი — 1732 წლის ივნისი, ივლიზი, აგვისტო.

3 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 6.7.1731 — 23.6.1732.

4 1144 წლის 23 ჯემაზი ულ-ეველი — 23.11.1731.

5 1144 წლის 21 ჯემაზი ულ-ეველი — 21.11.1731.

6 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 24.6.1732. — 146.1733.

7 1145 წლის 23 ზილ-ჰიჯე — 1733 წლის 6 ივნისი.

8 [1]145 წლის 24 რები ულ-ეველი — 1732 წლის 14 ოქტომბერი.

9 1145 წლის 25 რები ულ-ახირი — 1732 წლის 15 ოქტომბერი.

№ 39

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების ამ 1145 წლის ჩოზის თანხის ბოძებისა და მთავარი მოანგარიშის მიერ თესქერეს შედგენის საკითხზე

ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატა ევმოსილო სულთანო.

[თქვენი] მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზოგერთ იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხის შესახებ 1144 წლის ერბაინის დასაწყისიდან² 1145 წლის ერბაინამდე³:

ბარანი: — 195

აღნიშნულის თანახმად რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების რაოდენობაა 195. 1144 წლის ერბაინიდან 1145 წლის ერბაინამდე მხოლოდ 195 ბარანის ჩონხა კანონიერი. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატიევმოსილო სულთანო.

ღაიანგარიშეთ.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა გადაკვეთილია 1143 წლის ერბაინის დასაწყისიდან⁴ 1144 წლის ერბაინის დასაწყისამდე. თესქერე ვაიცა 1144 წლის 23 ჯემაზი ულ-ეველს⁵.

ჯარისკაცები — 129.

ბარანის ჩონხა: 129 თოფი, თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 30960

გადაკვეთილია 1144 წლის ერბაინის დასაწყისიდან 1145 წლის ერბაინის დასაწყისამდე.

ჯარისკაცები — 195.

ბარანის ჩონხა: 195 თოფი, თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 46800.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების გასული წლის გამოსაზამთრებელი თანხებისთვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად [1] 144 წლის ერბაინიდან [1] 145 წლის ერბაინის მიწურულამდე გამოსაზამთრებელ თანხაზე გაცემული ფირმანის მიხედვით როდესაც ღაიანგარიშეს, მხოლოდ ამ თანხამ 46800 ახჩა შეადგინა. ფირმანი ბედნიერ სულთანზეა. 1145 წლის 21 რები ულ-ახირი⁶.

თელხისი

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელ ჩონხის თანხის საბოძებლად თხოვნა დაიწეროს. იანიჩართა ქათიბის მინა-

წერის თანახმად [11]44 წლის ერბაინიდან [11]45 წლის ერბაინამდე როდესაც დაიანგარიშეს, თანხამ 46800 ახჩა შეადგინა. აღნიშნული თანხის თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო. ალი ეფენდი ჯანიბი.

თელზისის თანახმად თესქერე გაიცა. ბრძანება. [1]145 წლის 24 რები ულ-ახირი⁷.

თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რები ულ-ახირს⁸.

[მეორე გვერდზე]

195

24

780

390

46800

1 1145 წელი — 24.6.1732. — 13.6.1733.

2 1144 წლის ერბაინის დასაწყისი — 1.12.1731 წელი.

3 1145 წლის ერბაინი — 18.12.1732 წელი.

4 1143 წლის ერბაინის დასაწყისი — 12 დეკემბერი, 1730 წელი.

5 1144 წლის 23 ჭემაზი ულ-ეველი — 23.11.1731 წელი.

6 1145 წლის 2 რები ულ-ახირი — 11 ოქტომბერი, 1732 წელი.

7 [1]145 წლის 24 რები ულ-ახირი — 14 ოქტომბერი, 1752 წელი.

8 1145 წლის 25 რები ულ-ახირი — 15 ოქტომბერი, 1732 წელი.

№ 40

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ჯარისკაცების ამ 1145 წლის¹ ზორცისა და პროდუქტების თანხის ბოძებისა და მთავარი მოანგარიშისაგან თესქერეს გამოცემის საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათისათვის სარგო 1145 წლის მასარში². ჯარისკაცები — 130.

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრები (130 ჯარისკაცი) ამჟამად დავთარში რეგისტრირებული და ჩაწერილია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაიანგარიშეთ.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა პროდუქტებიდან ხორცის თანხა გადაკვეთილია 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჟემაზი ულ-ახირის მიწურულამდე³ არზუჰალის, უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ქათიბის მინაწერის, თელხისისა და მაღალი ფირმანის საფუძველზე. დაიწერა 1144 წლის 23 ჟემაზი ულ-ეველს⁴.

თესქერე გაიცა ამავე წლის 24 ჟემაზი ულ-ეველს⁵.

ჯარისკაცები — 125

დღეში: 25 ოყა ხორცი.

დღეები: 354

ოყა — 8850, თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 61950

გადაკვეთილია 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁶.

ჯარისკაცები — 130.

დღეში: 26 ოყა ხორცი.

დღეები — 354.

ოყა — 9204, თითოეული ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 64428.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გასული წლის ხორცის თანხებისათვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად ამ [1]145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე ხორცის თანხა როდესაც დაიანგარიშეა მხოლოდ 64428 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო. 1145 წლის 23 რები ულ-ახირი⁷.

თელხისი

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1i]45 წლის ხორცის თანხების წყალობისათვის არზუჰალი გაიცეს. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ხსენებულ წელს ხორცის თანხები 24428 ახჩად დაიანგარიშეს, აღნიშნული თანხის თესქერეს ბოძების საკითხზე

ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

ალი ეფენდი ჯანიბი.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცა. ბრძანება. (1)145 წლის 24 რეზი ულ-ახირი⁸.

თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირი⁹. მწერალი.

1 1145 წელი — 24.6.1732 — 13.6.1733.

2 1145 წლის მასარი — 1732 წლის იენისი, ივლისი, აგვისტო.

3 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ჯემაზი ულ-ახირის მიწურულამდე — 24.6.1732. 29.12.1732.

4 1144 წლის 23 რეზი ულ-ეველი — 24.11.1731 წელი.

5 [1144 წ.], 24 რეზი ულ-ეველი — 24.11.1731 წელი.

6 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 24.6.1732 წლიდან — 13.6.1733 წლამდე.

7 1145 წლის 23 რეზი ულ-ახირი — 13 ოქტომბერი, 1732 წელი.

8 [1]145 წლის 24 რეზი ულ-ახირი — 14 ოქტომბერი 1732 წელი.

9 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირი — 15 ოქტომბერი, 1732 წელი.

№ 41

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხაგნრძლივი იყოს თქვენს უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ჯარისკაცების ამ 1145 წლის¹ ჩოხის თანხების ბოძებისა და მთავარი მოანგარიშის მიერ თესქერეს გაცემის საკითხზე ბრძანება. [და] ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის ზოგიერთი იანიჩრის გამოსაზამთრებელი თანხის შესახებ 1144 წლის ერბანის დასაწყისიდან² 1145 წლის ერბანამდე³:

ბარანი — 129

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრების (129 ჯარისკაცი) 1144 წლის ერბანიდან 1145 წლის ერბანამდე მხოლოდ 29 ბარანის ჩოხაა კანონიერი. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაიანგარიშეთ.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა გადაკვეთილია 1143 წლის ერბაინის დასაწყისიდან⁴ 1144 წლის ერბაინის დასაწყისამდე. თესქერე გაიცა 1144 წლის 23 ჯემაში ულ-ეველს⁵.

ჯარისკაცები — 124

ბარანის ჩოხა: 124 თოფი. თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 29740

გადაკვეთილია 1144 წლის ერბაინის დასაწყისიდან 1145 წლის ერბაინის დასაწყისამდე.

ჯარისკაცები — 129.

ბარანის ჩოხა: 129 თოფი, თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 30940

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გასული წლის გამოსაზამთრებელი თანხისათვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, [1]144 წლის ერბაინიდან [1]145 წლის ერბაინის მიწურულამდე გამოსაზამთრებელ თანხაზე გაცემული ფირმანის საფუძველზე როდესაც დაიანგარიშეს, გამოსაზამთრებელმა თანხამ მხოლოდ 30960 ახჩა შეადგინა. ფირმანი ბედნიერ სულთანზეა. 1145 წლის 21 რები ულ-ახირი⁶.

თელხისი

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხეში მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი ჩოხის თანხების საბოძებლად არზუჰალი გაიცეს. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, [1]144 წლის ერბაინიდან [1]145 წლის ერბაინამდე როდესაც დაიანგარიშეს, საერთო თანხამ 30960 ახჩა შეადგინა. ხსენებული თანხის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

ალი ეფენდი ჯანიბი.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება. [1]145 წლის 24 რები ულ-ახირი⁷.

თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რები ულ-ახირს⁸.

[მეორე გვერდზე:]

129
24
<hr/>
516
258
<hr/>
30960

- 1 1145 წელი — 24.6.1732. — 13.6.1732.
- 2 1144 წლის ერბაინის დასაწყისი — 1.12.1731.
- 3 1145 წლის ერბაინი — 1732 წლის 18 დეკემბრიდან 40 დღე.
- 4 1143 წლის ერბაინის დასაწყისი — 1730 წლის 12 დეკემბერი.
- 5 1144 წლის 23 ჯემაზი ულ-ეველი — 23.11.1731 წელი.
- 6 1145 წლის 21 რეზი ულ-ახირი — 11 ოქტომბერი, 1733 წელი.
- 7 [1] 145 წლის 24 რეზი ულ-ახირი — 14 ოქტომბერი, 1732 წელი.
- 8 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირი — 15 ოქტომბერი, 1732 წელი.

№ 42

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა მონების ამ 1146 წლის¹ ხორცისა და პროდუქტების თანხების ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის სარგო 1146 წელს.

ჯარისკაცები 69.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა 69 ჯარისკაცის არსებობა ამჟამად დავთარში რეგისტრირებული და ჩაწერილია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

სარგო 1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე².

ჯარისკაცები „ 69.

დღეში ხორცი: 12,5 ოყა.

თვეში ხორბალი: 34,5 ქილა,

დღეები — 354

წელიწადში: 414 ქილა, თითოეული

ოყა — 4779; თითოეული ოყა

ქილა 40 ახჩაა.

7 ახჩაა.

ახჩა — 16560

ახჩა — 22463

ჯ ა მ ი: 50023 ახჩა.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანი-
ჩართა ზორცისა და პროდუქტების თანხა გადაკვეთილია 1145 წლის
მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე³. თეს-
ქერე გაიცა 1145 წლის 5 რეზი ულ-ახირს⁴.

ჯარისკაცები — 196. ახჩა — 143682.

დღეში: ხორცი 39 ოყა.

დღეები — 354

ოყა — 13806, თითოეული

ოყა 7 ახჩაა.

ახჩა — 96642.

თვეში ხორბალი: 98 ქილა.

წელიწადში: 1176 ქილა,

ათითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 47040.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანი-
ჩართა პროდუქტების თანხისთვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტ-
რირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ამ [1]146 წლის
მუჰარემის დასაწყისიდან ხსენებული წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე
გაცემული პროდუქტების თანხა როდესაც დაიანგარიშეს, მხოლოდ
50023 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბე-
დნიერო და პატივმოსილო სულთანო. 1146 წლის 29 ჯემაზი ულ-ვეელი⁵.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასა-
ცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართა პროდუქტების
თანხების საბოძებლად არზუჰალი გაიცეს. იანიჩართა ქათიბის მინაწე-
რის თანახმად, 1145 წლის ერბაინიდან⁶ [1]146 წლის ერბაინამდე⁷
პროდუქტების თანხა — 50023 ახჩა ზუსტად იქნა დაანგარიშებული,
ამიტომ, აღნიშნული თანხის თესქერეს ბოძების საკითხზე ბრძანება და
ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსი-
ლო სულთანო.

თელხისის თანახმად, თესქერე გაიცეს. ბრძანება. [1]146 წლის ჯე-
მაზი ულ-ახირის დასაწყისი⁸.

თესქერე გაიცა [1]146 წლის 3 ჯემაზი ულ-ახირს⁹. მწერალი.

1 1146 წელი — 14.6.1733. — 2.6.1734.

2 1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე —
14.6.1733. — 2.6.1733.

3 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე—
24.6.1732. — 13.6.1733.

4 1145 წლის 5 რეზი ულ-ახირი — 25.9.1732.

5 1146 წლის 29 ჯემაზი ულ-ვეელი — 1733 წლის 8 ნოემბერი.

6 145 წლის ერბაინი — 1732 წლის 18 დეკემბრიდან 40 დღე.

7 1146 წლის ერბაინი — 1733 წლის 8 დეკემბრიდან 40 დღე.

8 [1]146 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 9.11.1733.

9 [1]146 წლის 3 ჯემაზი ულ-ახირი — 11.11.1733.

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჯანმრთელი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა მონების ამ 1145 წლის¹ ჩოხის თანხების ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზოგიერთი იანიჩრის გამოსაზამთრებელი თანხის შესახებ 1145 წლის ერბაინის დასაწყისიდან² 1146 წლის ერბაინამდე³:

ბარანი — 68

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად იმყოფება უმაღლესი სამეუფეო კარის 68 იანიჩარი. 1145 წლის ერბაინიდან 1146 წლის ერბაინამდე მხოლოდ 68 ბარანის ჩოხაა კანონიერი. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაიანგარიშეთ.

გადაკვეთილია 1145 წლის ერბაინის დასაწყისიდან 1146 წლის ერბაინის დასაწყისამდე.

ჯარისკაცები — 68.

ბარანის ჩოხა: 68 თოფი,

თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 16140.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა გადაკვეთილია 1144 წლის ერბაინის დასაწყისიდან⁴ 1145 წლის ერბაინის დასაწყისამდე. ამის შესახებ თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირს⁵.

ჯარისკაცები — 195.

ბარანის ჩოხა: 195 თოფი.

თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 46800.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გასულ წელს გამოსაზამთრებელი თანხების თაობაზე გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის პინაწერის თანახმად, [1]145 წლის ერბაინიდან [1]146 წლის ერბაინის მიწურულ-

ლამდე გამოსაზამთრებელი თანხა როდესაც დაიანგარიშეს, მხოლოდ 16120 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო. 1146 წლის 29 ჟემაზი ულ-ეველი⁶.

ჩენი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი ჩოხის თანხების ბოძების ბრძანების საკითხზე არსუპალი გაიცეს. იანიჩართა ქათების მინაწერის თანახმად, 1145 წლის ერბაინიდან [1]146 წლის ერბაინამდე 16120 ახჩაა გადაკვეთილი; ეს თანხა დაანგარიშებულია. აღნიშნული თანხის თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

სწორია

თელხისის თანახმად, თესქერე გაიცეს. ბრძანება. [1]146 წლის ჟემაზი ულ-ახირის დასაწყისი⁷.

თესქერე გაიცა [1]146 წლის 3 ჟემაზი ულ-ახირს⁸.

[მეორე გვერდზე]

68
24

25
1362

16120

1 1146 წელი — 14.6.1733 — 2.6.1734.

2 1145 წლის ერბაინის დასაწყისი — 18.12.1732.

3 1146 წლის ერბაინი — 8.12.1733 წლიდან 40 დღე.

4 1144 წლის ერბაინის დასაწყისი — 1.12.1731.

5 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირი — 15.10.1732.

6 1146 წლის 29 ჟემაზი ულ-ეველი — 1733 წლის 8 ნოემბერი.

7 [1]46 წლის ჟემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 1733 წლის 8 ნოემბერი.

8 [1]146 წლის 3 ჟემაზი ულ-ახირი — 1733 წლის 11 ნოემბერი.

№ 44

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ჟანმრთელი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფო კარის იანიჩარი-მონების ამ 1146 წლის¹ ზორცისა და პროდუქტების თანხების ბოძების საკითხზე ბრძანება და

ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების ზოგიერთი ჯამათისათვის 1146 წლის მასარის² სარგოს შე-სახებ.

ჯარისკაცები: 109.

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღ-ლესი სამეუფეო კარის 109 იანიჩარის არსებობა ამჟამად დავთარში რეგისტრირებულია და ჩაწერილია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესო-ბაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაიანგარიშეთ.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის გასულ წელს ფოთის მცველისგან ხორბლის გაცემის თაობაზე ფირმანი გამოვიდა. ამავე წელს მხოლოდ ხორცის თანხისთ-ვის გაცემული ხაზინის თესქერე იქნა რეგისტრირებული. ამ კურთხეუ-ლი წლის დასაწყისში თუმცა ბრძანება გაიცა, მაგრამ ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

1146 წლის 29 ჭემაზი ულ-ეველი³.

ხორცის თანხა დაიანგარიშეთ.

სარგო გადაკვეთილია 1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴. არზუჰალისა და იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად:

ჯარისკაცები — 109.

დღეში ხორცი: 21,5 ოყა.

დღეები — 354

ოყა — 7611; თითოეული ოყა — 7 ახჩაა.

ახჩა — 53277.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის განკუთვნილი პროდუქტებიდან ხორცის თანხა გადაკვე-თილია 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მი-წურულამდე⁵. ამაზე თესქერე გაიცა [1] 145 წლის 25 შევალს⁶.

ჯარისკაცები — 130

დღეში ხორცი: 26 ოყა

დღეები — 354

ოყა — 9204, თითოეული ოყა 7 ახჩაა. ახჩა — 64423.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის

იანიჩართა გასული წლის ხორცის თანხისთვის გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ამ [1]146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ზემოხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე საჭირო ზორცის თანხა როდესაც დაიანგარიშეს, მხოლოდ 53277 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო. 1146 წლის 29 ჯემაზი ულ-ეველი.

სწორია. თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს, ბრძანება. [1]146 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი⁷.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართათვის [1]146 წლის ხორცის თანხების საბოძებლად არზუჰალი გაიცეს. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ზსენებულ წელს ხორცის თანხამ 53277 ახჩა შეადგინა. აღნიშნული თანხის თესქერეს გაცემის საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თესქერე გაიცა [1]146 წლის 4 ჯემაზი ულ-ახირის⁸. მწერალი.

1 1146 წელი — 14.6.1733 — 2.6.1734.

2 1146 წლის მასარი — 1733 წლის იენისი, ივლისი, აგვისტო.

3 1146 წლის 29 ჯემაზი ულ-ეველი — 1733 წლის 8 ნოემბერი.

4 1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 14.6.1733. — 2.6.1734.

5 1145 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 24.6.1732. — 13.6.1733.

6 [1]145 წლის 25 შევალი — 10.4.1733.

7 [1]146 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 1733 წლის 9 ნოემბერი

8 [1]146 წლის 4 ჯემაზი ულ-ახირი — 1733 წლის 12 ნოემბერი.

№ 45

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩარი-მონების 1146 წლის¹ ჩოხის თანხების ბოძების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზოგიერთი იანიჩრის გამოსაზამთრებელი გადასახადი 1145 წლის ერბაინის² დასაწყისიდან 1146 წლის ერბაინამდე³.

ბარანი — 108 ცალი.

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩრების რაოდენობა 108.1145 წლის ერბაინიდან 1146 წლის ერბაინამდე მხოლოდ 108 ბარანი ჩოხაა კანონიერი. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

დაანგარიშებულ იქნას.

1145 წლის ერბაინის დასაწყისიდან 1146 წლის ერბაინის დასაწყისამდე სარგო:

ჯარისკაცები — 168.

ბარანის ჩოხა: 108 თოფი.

ახჩა — 25920.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა გადაკვეთილია 1144 წლის ერბაინის დასაწყისიდან⁴ 1145 წლის ერბაინის დასაწყისამდე. თესქერე გაიცა 1145 წლის 25 რები ჟულ-ახირს⁵.

ჯარისკაცები — 129.

ბარანის ჩოხა: 129 თოფი,

თითოეული თოფი 240 ახჩაა.

ახჩა — 30960.

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გასული წლის გამოსაზამთრებელი თანხის შესახებ გაცემული ხაზინის თესქერე რეგისტრირებულია. იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად დაანგარიშებულ იქნა 145 წლის ერბაინიდან 146 წლის ერბაინის მიწურულამდე⁶ საჭირო გამოსაზამთრებელი თანხა. მასზე გაცემული ფირმანის მიხედვით, ამ თანხამ მხოლოდ 25920 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

1146 წლის 29 ჯემაზი ჟულ-ეველი⁷.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა 146 წლის გამოსაზამთრებელი თანხის საბოძებლად არზუპალი გაიცეს. როდესაც იანიჩართა ქათიბის მინაწერის მიხედვით დაანგარიშებული იქნა [1] 145 წლის ერბაინიდან [11] 46 წლის ერბაინამდე 108 ჯარისკაცის გამოსაზამთრებელი თანხა, მან 25920 ახჩა შეადგინა. რადგანაც ეს თანხა გადაიკვეთა,

უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.
სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს, ბრძანება. 146 წლის 4 ჯემა-
ზი ულ-ახირი⁸.

თესქერე გაიცა 146 წლის 6 ჯემაზი ულ-ახირს⁹.

[შეორე გვერდზე]

108
24
<hr/>
432
226
<hr/>
25920

1 1146 წელი — 14.6.1733 — 27.6.1734.

2 1145 წლის ერბაინის დასაწყისი — 18.12.1732 წელი.

3 1146 წლის ერბაინი — 8.12.1733 წლიდან 40 დღე.

4 1144 წლის ერბაინის დასაწყისი — 30.12.1731 წელი.

5 1145 წლის 25 რეზი ულ-ახირი — 15 ოქტომბერი, 1732 წელი

6 [1] 146 წლის ერბაინის მიწურული — 16 იანვარი, 1734 წელი.

7 1146 წლის 29 ჯემაზი ულ-ეველი — 1733 წლის 8 ნოემბერი.

8 [1] 146 წლის 4 ჯემაზი ულ-ახირი — 12 ნოემბერი, 1733 წელი.

9 [1] 146 წლის 6 ჯემაზი ულ-ახირი — 14 ნოემბერი, 1733 წელი.

№ 46

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვე-
ნი უდიდებულესობა. რუხის ციხის დასაცავად დანიშნული უმაღლესი
სამეუფეო კარის ჯეზეჯიების 1147 წლის!... თანხების ბოძების განკარ-
გულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა,
ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

ზემოხსენებული თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯეზე-
ჯიების ზოგიერთი ჯამათის შესახებ.

ჯარისკაცი — 6

აღნიშნული 6 ჯარისკაცი მითითებულის თანახმად რუხის დამცველადაა ჩაწერილი და რეგისტრირებული. ბრძანება და უირმანი ჩემს ბედნიერ სულთანზეა.

შემოწმებულია დავთრის თანახმად.

(1)147 წლის 17 ჯემაზი ულ-ახირი².

მთავარმა მონაგარიშემ მინაწერი დაიანგარიშოს!

1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების ზორბლის თანხის გაცემის შესახებ თესქერე გაიცა 1146 წლის 23 ზილ-ჰიჯეს⁴.

ჯარისკაცები — 12

თვეში ზორბალი: 6 ქილა.

წელიწადში: 72 ქილა, თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 2880

სარგო 1147 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁵.

ფიადე მუკაბელეს (უწყების მონაცემების) საფუძველზე:

ჯარისკაცები — 6.

თვეში ზორბალი: 3 ქილა.

წელიწადში: 36 ქილა.

თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ახჩა — 1440.

თელხისი

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების (1)146 წლის⁶ ზორბლის თანხა როდესაც დაიანგარიშეს, გაცემული თესქერე რეგისტრაციაში გაატარეს. ფიადე მუკაბელეს (უწყების) მინაწერის თანახმად დაანგარიშებულ იქნა აღნიშნულ დაცვაში მყოფი 6 ჯარისკაცის (1)147 წლის ზორბლის თანხა. მან მხოლოდ 1440 ახჩა შეადგინა. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

1147 წლის 19 ჯემაზი ულ-ახირი⁷.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი [უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების] [1]147 წლის პროდუქტების თანხა გაიცეს. ფიადე მუკაბელეს [უწყების] მინაწერის თანახმად... ებოძა... აღნიშნული თანხა. [ფირმანი] თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება. [1]147 წლის 22
ჯემაზი ულ-ახირ⁸.

თესქერე გაიცა 1147 წლის 22 ჯემაზი ულ-ახირს.

1 1147 წელი — 3.6.1734. — 23.5.1735.

2 [1]147 წლის 17 ჯემაზი ულ-ახირი — 15.11.1734.

3 1146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე—
14.6.1733. — 2.6.1734.

4 1146 წლის 23 ზილ-ჰიჯე — 127.5.1734.

5 1147 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე—
3.6.734 — 23.5.1735.

6 [1]146 წელი — 14.6.1733 — 2.6.1734.

7 1147 წლის 19 ჯემაზი ულ-ახირი — 17.11.1734.

8 [1]147 წლის 22 ჯემაზი ულ-ახირი — 20.11.1734.

№ 47

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა 1157 წლის¹ კანონიერი ოთხი კვარტლის სარგოთა წყალობისა და ბოძების განკარგულების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

თქვენი ზემოხსენებული მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1157 წლის მასარის² სარგოს შესახებ.

აღნიშნულის თანახმად, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა 1157 წლის მასარის სარგო კანონიერია, ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თელხისი.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1]157 წლის სარგოთა საბოძებლად არზუჰალი არსებობს და როდესაც აუწყებენ ბედნიერების კარს, მინაწერის თანახმად, ხსენებულ ციხეში მყოფი იანიჩარ-

თა აღნიშნული წლის ოთხი კვარტლის სარგოთათვის იჭმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თელხისის თანახმად, იჭმალი გაიცეს. ბრძანება. [1]158 წლის 3 რეზი ულ-ახირი³.

იჭმალი ზელზე ებოძა ფერდ აღას.

1158 წლის 3 რეზი ულ-ახირი.

¹ 1157 წელი — 15.2.1744 — 2.2.1745.

² 1157 წლის მასარი — 1744 წლის თებერვალი, მარტი, აპრილი.

³ [1]158 წლის 3 რეზი ულ-ახირი — 1745 წლის 5 მაისი.

№ 48

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფეო კარის იანიჩარი მონებისტვის 1157¹ წლიდან კანონიერად განკუთვნილი ოთხი კვარტლის სარგოთა იჭმალის წყალობისა და ბოძების ბრძანების საკითხზე განკარგულება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო ბატონო სულთანო.

ზემოხსენებული თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჭამათის სარგო 1157 წლის მასარში².

აღნიშნულის თანახმად, ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფეო კარის იანიჩართა 1157 წლის მასარის სარგო კანონიერია, ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო და პატივმოსილო სულთანო.

თელხისი

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფეო კარის იანიჩართა [11]57 წლის სარგოთა საბოძებლად არზუპალი გაიცეს და როდესაც მოხსენდება უმაღლეს კარს, იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ზემოხსენებული წლის ოთხი კვარტლის სარგოთა იჭმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება. [1]158 წლის 4 საფარი³.

იჯმალი ჩველზე ებოძა ფერდ აღას. [1]158 წლის 6 საფარი⁴.

1 1157 წელი — 15.2.1744. — 2.2.1745.

2 1157 წლის მასარი — 1744 წლის თებერვალი, მარტი, აპრილი..

3 [1]158 წლის 4 საფარი — 8.3.1745 წელი.

4 [1]158 წლის 6 საფარი — 10.3.1745 წელი.

№ 49:

ის [ალაპი] შეეწიოს

ჩემო ბედნიერო, კეთილისმყოფელო სულთანო, ხანგრძლივი იყოს თქვენი უდიდებულესობის სიცოცხლე. ყულეს ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ყულების [1]167 წლიდან¹ კანონით არსებული ოთხი კვარტლის სარგოთა ბოძებისა და წყალობის ბრძანების საკითხზე ბრძანება და ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, კეთილისმყოფელო სულთანო.

თქვენი მონა-მორჩილი.

შესაბამისი ადგილი:

ყულეს ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ზოგიერთი ჯამათის 1167 წლის მასარის² სარგოს შესახებ.

აღნიშნულის თანახმად, ყულეს ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1]167 წლის მასარის სარგო კანონიერი ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თელხისი.

ჩემი მოკრძალებული წინადადება ისაა, რომ ყულეს ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა [1]167 წლის სარგოთა ბოძების თხოვნაზე არზუჰალი არსებობს და იანიჩართა ქათიბის მინაწერის თანახმად, ზემოხსენებულ წლის ოთხი კვარტლის სარგოთა იჯმალის ბოძების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

თელხისის თანახმად იჯმალი გაიცეს. ბრძანება.. [1]167 წლის 2 რეზი ულ-ახირი³.

იჯმალი ზელზე ებოდა სალიანეჯი აბდულაპ ფაშას. 1167 წლის 26 რეზი ულ-ახირი⁴.

1 [1] 167 წელი — 29.10.1753 — 17.10.1754.

2 1167 წლის მასარი — 1753 წლის ოქტომბერი, ნოემბერი, დეკემბერი.

3 [1] 167 წლის 2 რეზი ულ-ახირი — 27.1.1754 წელი.

4 1167 წლის 26 რეზი ულ-ახირი — 20 თებერვალი, 1754 წელი.

№ 50

ის [ალაპი] შეეწიოს

. თქვენი მონა-მორჩილთა მოხსენება ისაა, რომ [ოსმალეთის] სა-
ზელმწიფო ციხეებს შორის ანაკლიის ციხეში ოდიშის მელიქმა კაცია
დადიანმა ხისგან აშენებული ბურჯების გარდა ამჟამად ორი სართუ-
ლის სიმაღლეზე ხის მტკიცე კედელი ააგო. ამ კედლის შუა ადგილები
ქვითა და თიხით აავესებინა. ამრიგად, გაამაგრა და განამტკიცა. ციხე
დღე და ღამე მუდმივად დაცული იყო. როდესაც ეს მე მწირმა ვაგიგე,
ზემონსენებულმა მელიქმა იკითხა: თუ მე უმაღლესი საზელმწიფოს ერ-
თგული მონა-მორჩილი ვარ, აღნიშნული ციხის ტერიტორიაზე საგან-
გებო ხის კედლებისა და ბურჯების აშენება თავდაცვისათვის ჩემი მო-
ვალეობაა. ციხის გამაგრების შემდეგ განა ჩემი სურვილია სხვა ვინმე,
მტერი მოვიდეს და დაიპყროსო? პასუხი გასცეს. ხსენებული მელიქის
ნათქვამი ხალხიდან იყო გამოსული, ეს ქრისტიანი ხალხი დაპყრობილ
და მორჩილი იყო. როდესაც ეს საზელმწიფო კარისათვის ცნობილი გახ-
დებოდა, ფირმანი ჩემს ბატონზეა.

ფოთის ციხის გარშემო ოთხივე მხარეს ტყეა და ხეები დიდძალი
ნაყოფის მომცემია. წლის მოსავლის სიუხვის გარდა აღნიშნული ხეები
მაგარი ჯიშისაა. ციხის ოთხივე მხარე მთლიანად ხეებით იყო გარშემო-
რტყმული. თუ მაღალი ღმერთი ინებებდა და საიდუმლოდ რომელიმე
მხრიდან მტერი შემოვიდოდა და ტყეში დაიმალებოდა, იგი არავისთ-
ვის შესამჩნევი არ იქნებოდა. საჭიროების შემთხვევაში ტყიდან ზარ-
ბაზნით შეიძლებოდა არემარის განადგურება. ამ ადგილების გასაწმე-
ნდად მრავალი ღონისძიება გატარდა. ტყის ტოტები მოულოდნელ სიღ-
ნელებს ქმნიდა. მსგავსს ვერ იპოვიდით. რადგანაც ხეების მოჭრა მთლი-
ანად უფრო მნიშვნელოვანი და საჭირო საქმე იყო, ამიტომ აუცილებე-
ლი შეიქმნა ბალთაჯიების მუშაობა. ამ რაიონიდან მათთვის მხოლოდ
დღიური ზელფასის გასაცემად თადარიგის დაჭერა იყო საჭირო. საერ-

თოდ ამ საქმეს საზრიანად და სამართლიანად შეხედეს. ამიტომ ფადი-შაჰის ციხის დასაცავად ხსენებული ტყის მთლიანად აჩეხვა და ძირ-ფესვიანად ამოძირკვა მაღალი კარის ღირსეული ღონისძიების გატარებაა. ამ საკითხზე ფირმანი ჩემს ბატონზეა.

ფოთის ციხეში არსებული ზარბაზნებიდან ერთნახევაროციანი ერთი ცალი ე. წ. „ინგლისის შაჰი“ — რკინის ზარბაზანი ამას წინათ ხსენებული ციხის იანიჩართა ოფიცერმა — სერ თურნამ გამოითხოვა. მუსტაფა აღამ გასულ წელს ერთ საღამოს იგი საიდუმლოდ გამაგრებულ ადგილიდან ქვევით ჩამოიტანა. ამავე საღამოს თავისი ქვეითებისათვის განკუთვნილ ადგილზე—ხოფას ციხის კოშკში დადგა. ამის შემდეგ... ამაზე მას უსაყვედურეს. ხსენებული ზარბაზნის მოტანა როდესაც უბრძანეს, მოვიტანო, განაცხადა, შეჰპირდა. დღე-დღეზე უნდა მოეტანათ. რადგანაც აქამდე არ მოიტანა, ვითარება მაღალი სახელმწიფოს ფეხთა მტვერს [სულთანს] ეუწყა და განმარტება მიეცა. მაღალი სახელმწიფოსათვის ყოველივე ცნობილი გახდა. ფირმანი ჩემს ბატონზეა.

[1] 201 წლის ზილ-პიჯეს დასაწყისი¹.

¹ [1] 201 წლის ზილ-პიჯეს დასაწყისი — 14.9.1787 წელი.

№ 51

ქვეყნად უსამართლობისა და ძალმომრეობის დამორგუნველის, ბედნიერების უმაღლესი კარის [დედაქალაქის] ზღურბლის მტვრისადმი, მაღალმა ღმერთმა იწებოს ალაჰის დიდებული განკითხვის ყამს, წარდგენილ თვით ბათუმისა და გარშემო მდებარე ადგილებში არსებული ვითარების ამსახველ მოხსენებაში სახელმწიფოს ხანგრძლივი სიცოცხლისა და ბედნიერებისათვის საჭირო მლოცველების: უღემას, სულჰას, იმამის, ხატების, გლახაკისა და უმწეოს უმორჩილესი ახსნა-განმარტება ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მხოლოდ რუმალესი სამეუფეო კარის იანიჩართა რაზმის ჯარისკაცებს შორის ალების, იამაკისა და მუსტაფაზების გარდა არავინ არ არის. ზარბაზნის, ჯაბახანის, პროდუქტებისა და პროვიანტის უკმარისობის გამო დაცვა შესაფერის წინააღმდეგობას ვერ უწევს. დიდი სიძნელეები შეიქმნა. მეზობლად მყოფმა აფხაზმა და მეგრელმა ქაფირმა ყაჩაღებმა პროვიანტის გადმოსაზიდად გაგზავნილი ისლამის ზალხი დახოცეს. სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსულ ქაფირთა მოსახლეობას ვაჭრობა აუკრძალეს. დიდი ხანია ასეთ მძიმე მდგომარეობაში იმყოფებიან, დაფანტულები არიან. ფადიშაჰის ციხის

იავარჰყოფა რომ განზრახული აქვთ, ამის მოწმეა ანაკლიის მოსახლეობა, მოწმეთა დასტურით, მომხდარი ამბის შესახებ ცნობა და დანართების თხოვნა, მაღალი ღმერთის წყალობით, წმინდანთა ფეხთა მტვერს ეუწყა, არზა და მოწმეები წარედგინა. აწი ბრძანება და ფირმანი ჩემი ბედნიერი და მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა. დაიწერა კეთილშობილი საფარის თვის დასაწყისში, წელი 1126¹.

თქვენი მონა-მორჩილი ჰუსეინი, ამჟამად ბათუმის დაცვის ჯებეჯიების ქედხუდა.

თქვენი მონა-მორჩილი ომერი, ამჟამად ბათუმის დაცვის თოფჩიების ქედხუდა.

თქვენი მონა-მორჩილი ომერი, ამჟამად ბათუმის დაცვის აზაბთა ქედხუდა.

თქვენი მონა-მორჩილი მუსტაფა, ამჟამად ბათუმის დაცვის მუსტაფაზების ქედხუდა.

თქვენი მონა-მორჩილი ბექირი, ამჟამად ბათუმის დაცვის ბეშლუიანთა ქედხუდა.

თქვენი მონა-მორჩილი ომერი, ამჟამად ბათუმის დაცვის სერჯებეჯი.

თქვენი მონა-მორჩილი მეჰმედი, ამჟამად ბათუმის დაცვის ბეშლუიანების ალა.

თქვენი მონა-მორჩილი იუსუფი, ამჟამად ბათუმის დაცვის აზაბთა ალა.

თქვენი მონა-მორჩილი ალი, ამჟამად ბათუმის დაცვის თოფჩი ბაში.

თქვენი მონა-მორჩილი მეჰმედი, ამჟამად ბათუმის დაცვის მეციხოვნე.

თქვენი მონა-მორჩილი...

¹ 1126 წლის საფარის თვის დასაწყისი — 1714 წლის 16 თებერვალი.

№ 52

ბედნიერების ცენტრისადმი თქვენი ფეხთა მტვერი მონის არზა ისაა, რომ საქართველოსა და აფხაზების საზღვარზე მდებარე ანაკლიისა და რუხის ციხეებს ზარბაზანი, ჯაბახანა, სხვა აუცილებელი ნივთები და პროვიანტი სჭირდება. ამგვარი აუცილებელი და საჭირო რამეების უქონლობის გამო მათ დაცვის სამსახურის შესრულების შესაძლებლობა არა აქვთ. მეზობლად მყოფი აფხაზი და მეგრელი ქაფიერების თავდასხ-

მეზის გამო პროდუქტებისა და სხვა საჭიროებისათვის ხალხი ციხე-ბიდან გარეთ ველარ გამოდის. ასეთი საგანგაშო მდგომარეობის შესახებ ზემოხსენებულ ციხეთა მეთაურების, გონიოსა და ბათუმის ყადებისა და ციხის მეთაურთა მიერ გამოგზავნილი ცნობებისა და კაცების მიერ მოტანილი ამბების მიხედვით მდგომარეობა ბედნიერების ცენტრს ტრაპიზონის ყადის ლოცვა-კურთხევით ეუწყა. უპირველეს ყოვლისა, არსებული ვითარება უმაღლეს ტახტს ეცნობა. ამის შესახებ პატიოსანი ბრძანება სულთანზეა.

თქვენი მონა-მორჩილი აბდულლაპი — ამჟამად ტრაპიზონის ვალი.

№ 53

ჩემო ბედნიერო, კეთილისმყოფელო და მოწყალეო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. ამ ჯარისკაცების დასანიშნად ბოძებული ბრძანება გამოვიდა. როდესაც შერიფის მეშვეობით ისლამის შარიათი რუხისა და ანაკლიის ციხეებში გავრცელდა, ურწმუნო დადიანი ურჯულო აფხაზებთან ერთად გაერთიანდა, გაუერთგულდნენ ერთმანეთს და ბრძანება გასცეს შერიფს არ დამორჩილებოდნენ. როდესაც ხმელეთით და ზღვით ჩვენი გზები დაიკავეს, ანაკლიის ციხე გაუმოცული აღმოჩნდა და დავრჩით იმ ადგილზე, სადაც თავის მოვალეობას ასრულებდა ოსმალეთის სახელმწიფოს მიერ დანიშნული ფირკატის ნავები, სამმა ქაფირმა ვერაფერი გააწყო. ისინი გონიოსა და ბათუმში თავიანთ რაიონებში იყვნენ გამწვსებულნი. უზენაესს ეცნობა, რომ ამრიგად ამ გარემოცვიდან გამოსვლა შეუძლებელია. აწი ფირმანი ჩემს სულთანზეა.

თქვენი მონა-მორჩილი და მლოცველი მაჰმუდი.

№ 54

ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო და კეთილისმსურველო სულთანო, ჯანმრთელად იყოს თქვენი უდიდებულესობა. თქვენი სახელმწიფოსათვის მლოცველის მოხსენება ისაა, რომ ანაკლიის ციხის გარშემო მყოფი დადიანის ხალხი და აფხაზი ქაფირები გაერთიანდნენ, ერთმანეთს გაუერთგულდნენ და ანაკლიისა და რუხის ციხეებისაკენ ხმელეთითა და ზღვით მიმავალ ვაჭრებს, ჯარისკაცებს, პროვიანტის მიმწოდებლებს (ზაპირე-ჯიებს) მგზავრობის დროს თავს ესხმიან, ძარცვავენ, ხალხს ზოცავენ და პროვიანტს იტაცებენ. ციხის მოსახლეობა გარეკეს. მგზავრობისაგან დი-

დძალი ხალხი გაწყდა. ბაღდადკიკის საყადოსთან ახლოს მდებარე ქუთაისისა და ანაკლიის ციხის მცველებმა არზა და მოთხოვნები წარადგინეს და ქაფირთაგან განთავისუფლებას ითხოვდნენ. მუსლიმანთა მიწებზე მოსულმა საწყლებმა (ჯარისკაცებმა) შარიათის ზღურბლს წესრიგის შესახებ მოახსენეს და ზეპირად გასცეს პასუხი სასამართლოს. ქაფირებმა ამ საქმიანობით დიდძალი სიმდიდრე იგდეს ხელთ. ცხადი გახდა, რომ აჯანყება, არეულობა და ბოროტი საქმიანობა გრძელდებოდა. მათი მოხსენება მომხდარ ამბებზე თქვენს ფეხთა მტვერს წარედგინა და ეუწყა. აწი ბრძანება და ფირმანი თქვენზეა.

დაიწერა ჟემაზი ულ-ეველის თვეს.

23 ჟემაზი ულ-ეველი, წელი 1126¹.

ბათუმთან ახლოს მდებარე გონიოს კაზას ყადი — ჟაფარ ოსმანი. შეუწდოს ალაჰმა.

1 23 ჟემაზი ულ-ეველი, წელი 1126 — 6.6.1714.

№ 55

ქვეყნად უსამართლობისა და ძალმომრეობის დამორგუწველის, ბედნიერების უმაღლესი კარის [დგდაქალაქის] ზღურბლის მტკრისადმი წარდგენილ თვით გონიოსა და გარშემო მდებარე ადგილებში არსებული ვითარების ამსახველ მოხსენებაში სახელმწიფოს ხანგრძლივი სიცოცხლისა და ბედნიერებისათვის საჭირო მლოცველებს: ულემას, სულჰას, იმამის, ხატების, გლახაკისა და უმწეოს უმორჩილესი თხოვნა ისაა, რომ რუხის ციხის დასაცავად მხოლოდ უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა რაზმის ჟარისკაცებს შორის ადგილობრივი კორპუსის ალების, იამაკთა და სხვა მუსტაფაზების ჟარისკაცების გარდა არავინ არ არის სახეზე. ზარბაზნის, ჟაბახანის, პროდუქტებისა და პროვიანტის უკმარისობის გამო დაცვა შესაფერის წინააღმდეგობას ვერ უწევს. დიდი სიძნელეები შეიქმნა. მეზობლად მყოფმა აფხაზმა და მეგრელმა ქაფირმა ყაჩაღებმაც პროვიანტის გადმოსაზიდად გაგზავნილი ისლამის ხალხი დახოცეს. სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსულ ქაფირთა მოსახლეობას ვაჭრობა აუკრძალეს, ისინი მუდმივ უბედურებაში იმყოფებიან, დაფანტულები არიან. ფადიშაჰის ციხის იავარჰყოფა რომ განზრახული აქვთ, ამის მოწმეა ანაკლიისა და ბათუმის მოსახლეობა. მაღალი ღმერთის წყალობით, მოწმეთა მონაცემების მიხედვით, მომხდარ ამბებზე დახმარების თხოვნა მოწმეებთან ერთად წმინდანთა ფეხთა მტვერს წარედგინა. ახლა ფირმანი ჩემს სულთანზეა. დაიწერა კეთილშობილი საფარის თვეში, წელი 1128¹.

თქვენი მონა-მორჩილი ჰასანი, ამჟამად გონიოს დაცვის ბეშ-
 ლუიანების ქედხუდა
 თქვენი მონა-მორჩილი ალი, ამჟამად გონიოს დაცვის მუსტა-
 ფაზების ქედხუდა.
 თქვენი მონა-მორჩილი ალი ეფენდი, ამჟამად გონიოს მუდლი.
 თქვენი მონა-მორჩილი იუსუფ ეფენდი, ამჟამად გონიოს იმამი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ალი ეფენდი, ამჟამად გონიოს ვაიზი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ბეშლუიანების ალა მუსტაფა, ამჟამად
 გონიოს მცველი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ამჟამად გონიოს მცველი აზაბთა ალა
 ომერი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ამჟამად გონიოს მცველი თოფჩი ბაში
 იბრაჰიმი.
 თქვენი მონა-მორჩილი მეციხოვნე ჰუსეინი ამჟამად გონიოს
 მცველი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ამჟამად ანაკლიის მცველი თოფჩიების
 სერ ბოლუქი ჰალილი.
 თქვენი მონა-მორჩილი სერ ბოლუქი სულეიმანი, ამჟამად ანაკ-
 ლიის მცველი აზაბი.
 თქვენი მონა-მორჩილი სერ ბოლუქი მეჰმედი, გონიოს მცველი
 ბეშლუიანი
 თქვენი მონა-მორჩილი ალემდარი მეჰმედი, გონიოს მცველი
 ბეშლუიანი
 თქვენი მონა-მორჩილი ალემდარი მუსტაფა, ამჟამად გონიოს
 მცველი აზაბანი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ალემდარი ალი, მუსტაფაზა გონიოს
 მცველი.
 თქვენი მონა-მორჩილი მეჰმედ ქედხუდა, ამჟამად გონიოს მცვე-
 ლი აზაბანი.
 თქვენი მონა-მორჩილი მეჰმედ ქედხუდა, ამჟამად გონიოს მცვე-
 ლი თოფჩი.
 თქვენი მონა-მორჩილი ოდა ბაში ოსმანი, ამჟამად გონიოს მცვე-
 ლი იამაკი.

1 საფარის თვე, 1128 წელი — 26.1.—23.2.1716 წელი.

№ 56

რუხის ციხის ადგილობრივი მუსტაფაზების მეციხოვნის თანამ-
 დებობა.

რადგანაც ზემოხსენებულ ციხეში მეციხოვნის თანამდებობის მქონე ოსმანი, რომელსაც დღიური 45 ახჩა ულუფა ჰქონდა, გარდაი-
ვალა და მისი თანამდებობა თავისუფალი დარჩა, იგი ჯელფ ოფლი ოს-
მანმა შემოსავლის წყაროდ გაიხადა. რადგანაც მან ბერათის ბოძება
ითხოვა, ზემოხსენებული ციხის იანიჩართა აღას, ჯებეჯი ბაშის — ვე-
ლის, კაფუ აღას — სულეიმანის, თოფჩი ბაშის — მეჰმედისა და აზაბთა
აღას—აჰმედის არზის წარდგინების საფუძველზე ბერათი მიეცა. რეჯე-
ბის დასაწყისი 1121 წელი¹.

ბერათის ასლი ებოძა.

1121 წლის 4 რეჯები². ბრძანება.

45

22

67

30

2010

ყურუმი — 17.

¹ 1121 წლის რეჯების დასაწყისი — 6.9.1709.

² 1121 წლის 4 რეჯები — 9.9.1709.

№ 57

ანაკლიის ციხეში მცველთა აღას თანამდებობა

ანაკლიის ციხეში მცველთა აღას თანამდებობაზე მყოფი მეჰმედი,
რომელსაც დღიური ულუფა 40 ახჩა გააჩნდა, ციხეში არ ცხოვრობდა,
მისდამი არავითარ ყურადღებას არ იჩენდა, შორს იმყოფებოდა და
აუცილებელი სამსახური მიტოვებული ჰქონდა. ეს თანამდებობა ამას-
წინათ გონიოს სანჯაყის მფლობელის, გარდაცვლილი მეჰმედ ბეგის არ-
ზის საფუძველზე, ყოველგვარი საჭირო სამსახურის შესრულების პი-
რობით ებოძა ციხეში მცხოვრებ, ყოვლისშემძლე, ტოლთა და სწორ-
თა შორის უპირველეს იბრაჰიმს, იმატოს მისმა სიძლიერეჰ. იმ დღიდან
იგი ციხიდან არ გამოსულა. აქამდე დღე და ღამე იქ იმყოფებოდა და
სამსახურს ასრულებდა, მაგრამ აიძულეს გადამდგარიყო. რადგანაც ეს
ადგილი თავისუფალი იყო, ადრე, [1] 120 წლიდან¹ მოკიდებული ხსე-
ნებულ ლივანში მყოფმა გადაყენებულმა აჰმედ ბეგმა ქრთამით სხვა ად-
გილზე მცხოვრებ პირს—მურადს არზა მიართვა და ყოველნაირად შეე-
ცადა ბერათის მიღებას. რადგანაც ამჟამად აღნიშნული ციხე ცარიელი
და მიტოვებული იყო, იგი ამ ციხის უპირველესი პატრონი ვაზლა, მაგრამ

ამჯერად საჭირო სამსახურის შემსრულებელსა და უფლება დაკარგულ ხსენებულ იბრაჰიმს, იმატოს მისმა ძლიერებამ, აღნიშნული დამცველთა აღას თანამდებობა როგორც უწინ იყო ისე ებოძა და ხელზე უმაღლესი პატიოსანი ბერათის გაცემის სათხოვნელად ბათუმთან ახლოს მდებარე გონიოს სანჯაყის მფლობელმა მუსტაფა ბეგმა არზა წარადგინა. აღნიშნული დამცველთა აღას თანამდებობა მეჰმედის შუამდგომლობით როდესაც იბრაჰიმს ეკავა, მაშინ ციხე მეჰმედმა დაატოვებინაო, თქვეს და იგი მურად ბენ აჰმედს უბოძეს. იგი ამჟამად ციხეში ცხოვრობს. რადგანაც ამაზე მინაწერი არსებობს, მის საფუძველზე მიტოვებული სამსახური მას ებოძა და ბერათი გაიცა.

წელი: რეჯების ორი, 1132² ბრძანება.

ბერათი გაიცა ზილ-კაადეს 7, წელი [1]132³. მწერალი

1 [1]120 წელი — 23.3.1708. — 12.3.1709.

2 რეჯების ორი, წელი 1132 — 1720 წლის 10 მაისი.

3 ზილ-კაადე, 1132 წელი — 1720 წლის 10 სექტემბერი.

№ 58

ანაკლიის ციხის მეციხოვნის თანამდებობა.

ზემოხსენებული ციხის მეციხოვნე იბრაჰიმი სხვა მხარეში, აჭარის სანჯაყში ცხოვრობდა, მისი დღიური ჟღერდა 40 ახჩა იყო. მიტოვებული ციხე უსახელოდ და უპატრონოდ იყო. რადგანაც იბრაჰიმი თავის მოვალეობას სრულებით არ ასრულებდა, ამდენად აუცილებელი სამსახური თავისუფალი იყო. ზემოხსენებულ ციხეში კი კანონიერად ცხოვრობდა მურად იბნ აჰმედი, იმატოს მის სამფლობელოში ალაჰის მფარველობამ და კანონიერებამ. რადგანაც აღნიშნულ სამსახურში მისი ავტორიტეტი გაიზარდა, ზემოხსენებული მეციხოვნეობა ხსენებულ მურადს ებოძა. იმის გამო, რომ ამ თანამდებობის მოვალეობის შემსრულებელი პირი გადაკარგული იყო, ბათუმის სანჯაყში მცხოვრები აჰმედ ბეგის აზრისა და ამასთანავე ბათუმის ყადის ოსმან ეფენდის არზის საფუძველზედაც მეციხოვნეობა მურადს ებოძა და ხელზე პატიოსანი, დიდებული ბერათი მიეცა.

17 ჟემაზი ულ-ეველი, წელი: 1132¹. ბრძანება.

ბერათი გაიცა.

[1]132 წლის 21 ჟემაზი ულ-ეველი².

1 17 ჟემაზი ულ-ეველი, 1132 — 27.3.1720.

2 21 ჟემაზი ულ-ეველი, [1]132 — 31.3.1720.

ის [ალაპი] შეეწიოს

თოფჩი ბაშის თანამდებობა რუხის ციხეში.

ამას წინათ, 1132 წელს¹, მაღალი ალაპის წყალობით რუხის ციხე დაპყრობილ და დაკავებულ იქნა, შიგ მცველებად ჩაყენებულ ადგილობრივ თოფჩიებს ტოლთა და სწორთა შორის უპირველესი ალი, იმატოს მისმა სიძლიერემ, თოფჩი ბაშად დაენიშნა. როდესაც მისი სახელი მაღალ ზღურბლს წარედგინა, თითოეულ ჯარისკაცსა და ოფიცერს პატიოსანი ბერათი ებოძა და გამუდმებით დღე და ღამე ფადიშაჰის ციხის დასაცავად იქნენ ჩაყენებულნი და გულმოდგინეობით და მზრუნველობით სამსახური დაეკისრათ. განმარტებული წესით, მიუხედავად იმისა, რომ თანამდებობიდან გადაყენებული არ იყო, სხვა ადგილიდან მოსულმა აჰმედის სახელწოდების პირმა მის წინააღმდეგ საქმიანობით მას თოფჩი ბაშის თანამდებობა წაართვა. ვერაგული საქმიანობის მიუხედავად, თოფჩი ბაშის თანამდებობა როგორც უპირველესი მოწყალეა ხსენებულ ალისთვის რომ დაეტოვებინა ჩილდირის ბეგლარ-ბეგმა ისპაჟ ფაშამ [დღედაქალაქში] არზა გააგზავნა. აღნიშნული თოფჩი ბაშის თანამდებობა დღიური 40 ახჩა ულუფას ოდენობით ზემოხსენებული ალის მაგივრად, უპირველესი შუამდგომლობის გამო აჰმედს ებოძა. მიუხედავად იმისა, რომ მინაწერი არსებობდა, შუამდგომლობის საფუძველზე აღნიშნული თანამდებობა მას ებოძა და ბერათი გაიცა.

1133 წლის 17 რამაზანი². ბრძანება.

ბერათის თესქერე გაიცა 1133 წლის 24 რამაზანს³.

1 1132 წელი — 14.11.1719. — 1.11.1720.

2 1133 წლის 17 რამაზანი — 12.7.1721.

3 1133 წლის 24 რამაზანი — 19.7.1721.

№ 60

ანაკლიის ციხის ბეშლუიანების აღას თანამდებობა

ზემოხსენებული ციხის ბეშლუიანების ალა ჰასან იბნ ალი, რომლის დღიური ულუფა 40 ახჩაა, პირადად ყოველთვის უსაზღვრო გულითალობით ასრულებდა თავის მოვალეობას. მას ზემოხსენებული ციხის ალებთან კარგი ურთიერთობა ჰქონდა, ვილაიეთის მოსახლეობაც მასთან ურთიერთობითა და საქმიანობით კმაყოფილი და გახარებული იყო. ჯარისკაცებს თავიანთი სარგოები სრულად ეძლეოდათ. ყოველ შემთ-

ზევევამი მოსახლეობა სამართლიანი, ღვთისმორწმუნე და საქმიანი იყო. ხსენებულ ციხეში ათასი ჯარისკაცი იყო. ისინი არასდროს არ დაუსჯიათ. რადგანაც მიმოსვლის უფლება ჰქონდა, მუსტაფას სახელწოდების პირი სამსახურში არასდროს არ იმყოფებოდა. მან დედაქალაქში ზოგიერთების დახმარებით აღას თანამდებობის დაკავების უფლება მიიღო. ასეთი სიკეთის მიღების მიუხედავად, ზემოხსენებულ მუსტაფას ფორმალურად ეკავა აღას თანამდებობა, სინამდვილეში კი ადგილზე არასდროს არ იმყოფებოდა, ამის გამო უწესრიგობამ და არეულობამ ყოველგვარ საზღვარს გადააჭარბა. რადგანაც ლარბ ჯარისკაცებს სარგოები, საკვები და პროვიანტი სრულად ჰქონდათ, მუსტაფა, რომელსაც ზემოხსენებული აღას თანამდებობა ჰქონდა, მაგრამ რეალურად ადგილზე არ იმყოფებოდა, მზარდაჭერის გამო თანამდებობას ინარჩუნებდა. ამიტომ თავდაპირველი პატრონისთვის — ჰასანისთვის ამ თანამდებობის დატოვების საკითხზე მოწყალეობის სათხოვნელად ანაკლიის ციხის მეციხოვნე ისმაილთან ერთად, თოფჩი ბაში ჰასანისა და წარსულში აზაბთა აღა — ჰასან აღას თხოვნა იქნა წარდგენილი. მაგრამ ხსენებული აღას თანამდებობა მთავარ მოანგარიშესთან, ჰასანის თხოვნის მიუხედავად, რეგისტრირებულ და ჩაწერილ იქნა როგორც მუსტაფას თანამდებობა. მიუხედავად იმისა, რომ ამის შესახებ ინებეს „რუუსი ჰუმაიუნში“ ჩაწერა, ბეშლუიანების აღა მუსტაფა არასერიოზულად იქცეოდა და სხვა მხარეში ცხოვრობდა. წარჩინებული ალების გარდა ხსენებულ ციხეში ვერავინ ვერ შედიოდა. რადგანაც საჭირო სამსახური თავისუფალი და მიტოვებული იყო, იგი მუსტაფა ბეგის სურვილის მიუხედავად, ბათუმის ახლოს მდებარე გონიოს სანჯაყბეგის — მუსტაფა ბეგის თხოვნით ებოძა დამსახურებულ პირს — მეჰმედს, იმატოს მისმა სიძლიერემ. 1134 წლის რეჯების 23-ე¹ დღიდან გაცემულ „რუუსი-ჰუმაიუნში“ რეგისტრირებულ და ჩაწერილ იქნა. მაგრამ რადგანაც მის პირველ მფლობელს შუამდგომლობა გაუწიეს, ამიტომ გაიცა ბრძანება, როგორც უწინ იყო ისე დაეტოვებინათ. (1)134 წლის 11 შაბანი². თესქერეს ბერათი გაიცა (1)134 წლის 15 შაბანს³.

მწერალი.

1 1134 წლის რეჯების 23-ე — 9.5.1722.

2 1134 წლის 11 შაბანი — 27.5.1722.

3 1134 წლის 15 შაბანი — 31.5.1722.

№ 61

ანაკლიის ციხის თოფჩიების თოფჩიბაშილიქი.

იბრაჰიმმა არზა წარადგინა. ზემოხსენებულ ციხეში ადგილობრივი

თოფჩი ბაშის თანამდებობაზე მყოფი პირი, დღიური ულუფა 40 ახჩას ოდენობით, აღნიშნულ ციხეში შესაფერის სამსახურს ასრულებდა. გურჯისტანში, აფხაზეთსა და არზრუმის მხარეებში ტყვეთა სყიდვა იყო გავრცელებული. ამიტომ მან აუცილებელი სამსახური დატოვა და ხელზე ბოძებული არზის თანახმად, რადგანაც აღნიშნული თოფჩი ბაშილიქი, ხსენებულ ოსმანს მიეტოვებინა, თავად მას — იბრაჰიმს ებოძა. მისთვის ხელზე პატიოსანი, დიდებული ბერათის ბოძების საკითხზე არზა წარადგინეს. აღნიშნულის საფუძველზე, ხსენებული ციხის ბეშ-ლუიანების აღამ — ოსმანმაც არზა წარადგინა, მისი შუამდგომლობის გამოც ეს თანამდებობა მას ებოძა.

რები ულ-ახირის 2, წელი 1143¹. ბრძანება.

თესქერე გაიცა. რები ულ-ახირის 4-ს, წელი 1143².

¹ რები ულ-ახირის 2, წელი 1143 — 15.10.1730.

² რები ულ-ახირის 4, წელი 1143 — 17.10.1730.

№ 62

ის [ალაპი] შეეწიოს

დაწერონ!

არზრუმის ვალს დიდებულ ვეზირ ჰალილ ფაშას ებრძანა: შენ რომ შემოხსენებული ვეზირი ხარ და ამჟამად საქართველოში სამსახურში ხარ გამწესებული, მაღალი ალაპის წყალობით დადიანის ქვეყნიდან დასაპყრობი და ჩასაბარებელი რუზისა და ხეთის ციხეების დასაყავებლად ტრაპიზონის ვალის დიდებული ვეზირის იუსუფ ფაშას მარიფათით ბათუმის მხრიდან ნაგები გაიგზავნოს. ჩემი ბრძანების თანახმად, ბათუმისა და რიზეს ციხეებში მდგომი ათი ეშქამფუიას გემებით აუცილებლად ლაშქარი უნდა გაიგზავნოს. როდესაც აღნიშნულ ციხეებს აიღებთ, რაპვილის ციხისთვის განკუთვნილ ზარბაზნებთან, ჯაბახანასთან, პროლუქტებთან ერთად, ჰუვიესა და გონიოში არსებული სახელმწიფო პროვიანტიდანაც დამცველებს საკმარისი რაოდენობით გაეგზავნოს. საწყალი დამცველებისთვის ერთი წლით განკუთვნილი პროვიანტი ნაკლები რაოდენობით გაიგზავნოს. აუცილებელი საჭიროებისათვის მათ გაეგზავნოთ: ნაგებისა და გემების მსახურთა ხელფასი და სხვა აუცილებელი ნივთები. ციხეებისათვის ყოვლად საჭირო რამეები სასწრაფოდ დაიანგარიშეთ 1116 წელს¹. არზრუმის ზახინიდან ანდა ავარიზისა და ნუზლის თანხიდან, ანდა არზრუმის საბაჟოდან 500 ყურუში

გაიგზავნოს და ეს კაიმეთი ეუწყოს. აღნიშნული ეშკამფუიას გემებით ციხეებისთვის გასაგზავნი გადაკვეთილი ხარჯები, შენი ცნობების მიხედვით, ჩემმა სახელმწიფო ხაზინამ არსებული წესით, ამას წინათ ნაღდი ანგარიშით გააგზავნა. რადგანაც გასულ წელს გაგზავნილი სახელმწიფო პროდუქტებიდანაც 3600 ქილა ფქვილი, 1100 ყანთარი ჭვავი, 19556,5 ქილა ქერი, 7145 ქილა ზორბალი ამბარში იყო დაბინავებული, ამიტომ განსაზღვრული რაოდენობის პროდუქტები აქედანაც გაიცა. გაიცა აგრეთვე გაუთვალისწინებელი ხარჯი — ამას წინათ გარდაცვლილი ჯელფ მუსტაფას ვალი. მოვალეობის შემსრულებლებსა და პატიოსანი ეფენდის გადასახადის აკრეფის საკითხზე ჩემი ფირმანი აქვთ... თანხა 4500 ყურუმს შეადგენს. გასულ წელს მსახურმა მეჭმედმა, ხანგრძლივი იყოს მისი დიდებულება, ჩილდირის ბეგლარბეგს ისპაქ ფაშას ბეჭდიანი თამასუქით თანხის სხვაობა მიართვა. ამჟამად ვალად... ყურუმია. არზრუმის ჯიზედარის ვალად არსებული... ყურუმიდან ზემოხსენებულისათვის მთლიანად დაიხარჯა 4000 ყურუმ... ებოძა და მიღებულ იქნა... დამთავრდა. დიდებული ფირმანი გამოვიდა. 1116 წლის 2 მუჰარემი². პირველი მოანგარიშე [1]116 წ. 20 მუჰარემი³.

1 1116 წელი — 6.5.1704 — 24.4.1705.

2 1116 წლის 2 მუჰარემი — 7.5.1704.

3 [1]116 წლის 20 მუჰარემი — 25.5.1704.

№ 63

დაწერონ!

ტრაპიზონის ფაშას, ყადისა და საბაჟოს ემინს ებრძანოს, რომ ამ კურთხეულ წელს ანაკლიის ციხის შესაკეთებლად სადადიანოს გამგებლის (მელიქის) შუამდგომლობით ჩემი ფირმანი გაიცა. მიუხედავად იმისა, რომ ციხის კედლები ქვებით იყო აგებული, აქ ქვის საშუალება არ იყო. მიუხედავად იმისა, რომ ამ რაიონში ქვა არ იშოვებოდა, მთელ სიგრძეზე კედლის აშენება კი საჭირო იყო. ხის სახურავი (ყავრები) დალბა. რადგანაც ციხის კუთხეებისა და წახნაგებისათვის რკინის გაკეთება აუცილებელი იყო, ამიტომ ჩემი ბედნიერების დედაქალაქიდან, სახელმწიფო ჯაბახანიდან 30 ყანთარი რკინა გემით ტრაპიზონის ნავსადგურში გაიგზავნა. მაღალი ალაპის წყალობით როდესაც გემებით ხსენებულ ნავსადგურში მივიდნენ, ანაკლიის ციხიდან ველარ მოახერხეს დაკავშირება. ხსენებულ ციხეში გასაგზავნისადმი თუ საჭირო მზრუ-

ნველობა იქნება გამოჩენილი, მაშინ დროულად გაგზავნისა და ჩაბარებისათვის დიდი დრო და გულითადობა დაგვკვირდება. ამ საკითხზე დიდებული ფირმანი გამოვიდა.

თესქერეს ბრძანება გაიცა.

1121 წლის 25 მუჰარემი¹. მწერალი.

შესრულდა.

პირველი მოანგარიშე.

1121 წლის 25 მუჰარემი — 6.4.1709.

¹ 1121 წლის 25 მუჰარემი — 6.4.1709.

№ 64

ის [ალაპი] შეეწიოს

სამეუფეო ნიშანი დაწერონ, რომ ისლამის საზღვრის დასასრულს საქართველოში მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 144 ადგილობრივი ჯარისკაცის დღიური 1640 ახჩაა, წლიური — 3628,5 ყურუშია. ყოველ წელიწადს თავიანთი ადგილებიდან სალიანეჯიები ჩამოდიან, მათთვის სარგოებს ცალკეული რაიონებიდან აგზავნიან. დანიშნულების ადგილზე მისვლის შემდეგ მათი შესანახი ხარჯების უმეტეს წილს სხვადასხვა სოფლებიდან შემოსული თანხა შეადგენს. ზოგჯერ თავიანთ სარგოებს ჩასვლისთანავე წელიწადნახევრის განმავლობაში თვითნებურად იღებენ. ზოგჯერ კიდევ არსებული წესის მიხედვით იღებენ მოსავალს. თუ დანიშნულ რაიონში წლის განმავლობაში მოუსავლიანობაა, სარგოს სხვა რაიონიდან იღებენ და ისაკუთრებენ. ადგილზე მისვლისთანავე თავიანთთვის გარკვეულ ჯარჯებს გამოჰქვითავენ. სალიანეჯი როდესაც ადგილზე მიაღწევს, მისი სარგოს ნახევარი ჰაზინაში არ შედის. საწყალ ჯარისკაცებს თავიანთი სარგოს ნაწილი რომ შეხვედროდათ, შემოსავლის ადგილთან ახლოს ინიშნებოდნენ. როდესაც რომელიმე რაიონი ოჯაქლიქად გამოიყოფოდა, მაშინ სარგოები მთლიანად იკრიბებოდა და ჯარისკაცებს ეძლეოდათ. ასეთ მდგომარეობაში მყოფი საწყალი ჯარისკაცები დღე და ღამე დაცვის სამსახურში იმყოფებოდნენ მორჩილად. ამ ჯარისკაცებს გაეგზავნათ 132 წლის¹ სარგოები.

133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² წლიურად ვადაკვეთილი 3628,5 ყურუშიდან 628,5 ყურუში ოჯაქლიქის სანაცვლოდ ჩამოაკლეს. 3000 ყურუში არზრუმის საზღვრამხედველოს ფინანსებიდან ოჯაქლიქად გამოიყოს და მომავალში ჰსენებული მუკატას ემინის ხელით იქნეს

ადებული. ამის შესახებ ცნობები ბერათის ასლზე და ჰუჭეთის მეორე გვერდზეა მოცემული. ხსენებული მუკატაას ემინისთვის (თანხის) ჩაბარების შესახებ ადგილზე ჩაიწერა. ჩემი პატიოსანი ბრძანების საფუძველზე ოჯაქლიქის ბერატი ებოძათ. ამას გარდა, ჩვენი 3000 ყურუში სარგო 1133 წლის მუჰარემიდან არზრუმის საბაჟოს სახედამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან აიღონ და ადგილზე აღრიცხონ. ბერათის საბოძებლად როდესაც თელხისი იქნება, თელხისის თანახმად ადგილზე ჩაწერონ. ოჯაქლიქის ბერათის ბოძების საკითხზე ჩემი უდიდებულესი ფირმანი რადგანაც გამოვიდა, ეს ჩემი სამეფუფეო ბერატი გიბოძე და ვბრძანე, რომ ხსენებული ჯარისკაცების გულმოდგინებით გადაკვეთილი 3000 ყურუში 1133 წლის მუჰარემის დასაწყისში იქნეს აღებული და მსახურებს ებოძოს. მის საბოძებლად ამ დიდებული ბერათის ასლის მეორე გვერდზე მიწერილია სასამართლო გადაწყვეტილება და ბეჭდიანი თამასუქი გაიცეს. აღრიცხვის დროს ვალის დასაანგარიშებლად წესი დაცულ იქნეს და ამგვარად პატიოსანი ბერათის დასაწერად თესქერე გაიცეს.

1133 წლის 13 ჯემაზი ულ-ეველი³.

1 132 წელი — 14.11.1790.

2 133 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 2.11.1720.

3 1133 წლის 12 ჯემაზი ულ-ეველი — 11.3.1721.

№ 65

ის [ალაპი] შეეწიოს
დაწერონ!

კაფუდან ვეზირ მუსტათა ფაშას ეუწყოს, რომ აფხაზი და მეგრელი ქაფიერები სხვა ქართველ ტომებთან ერთად გაერთიანდნენ და შეკავშირდნენ. განზრახული აქვთ იმ რაიონში მდებარე გონიოს, ზათუმისა და ანაკლიის ციხეებსა და მათ გარშემო მდებარე სოფლებისა და ნაპიეების მოსახლეობას ზიანი და უბედურება მიაყენონ. ხსენებული ციხეების ყაჩაღებისაგან დასაცავად წინათ ტრაპიზონის ვალმა ვეზირ მუსტათა ფაშამ, ხანგრძლივყოს ყოვლისმძლე ალაპმა მისი დიდებულეობა, გონიოს სანჯაყის მუთასარიფი მეჰმედი, ხანგრძლივი იყოს მისი ბედნიერება, ბაშ ბულად დანიშნა და ხსენებულ ლივაში შემავალი კაზების მეთაურებიც თავისი დროშის ქვეშ დარაზმა. ჯარისკაცებიც ზემოხსენებული ფაშას სამსახურში გამწესდნენ, მაგრამ რადგანაც აღნიშნული ყა-

ჩაღების უმეტესობა ჩეთეს ნავებით ზღვის ნაპირ-ნაპირ დაცურავდნენ, ამიტომ ჩვენები მხოლოდ ხმელეთზე დანიშნული ლაშქრით ახერხებდნენ ზიანისაგან თავის დაღწევას. ცხადი იყო, რომ ამ გზით შედეგებს ვერ მიაღწევდნენ. ზღვის მხრითაც შესაფერისი დაცვა იყო. ჩემს სამეუფეო ფლოტში ეშკამფუიასთან ერთად გაამწესეთ ათი დიდი ფირკათის შენაერთი. მის გასაგზავნად ჩსენებულ ვეზირს კაიმეიი ეცნობოს. ტრაპიზონის ყადის არზისა და მოსახლეობის კოლექტიური თხოვნის თანახმად, სინამდვილეში ჩსენებული ყაჩაღების უმეტესობა ჩეთეს ნავებით ზღვის ნაპირ-ნაპირ დაცურავენ. იმ ნაპირზე მყოფ იბადულლაჰს ზღვის მხრიდან ზიანს აყენებენ. ზიანის მიყენებას სისტემატური ზასიათი აქვს, ამიტომ ხალხი ზღვის სანაპიროზე ველარ დასეირნობს. რადგანაც ზარალს აყენებენ იმ რაიონს, მის დასაცავად აუცილებელია ეშკამფუიას უდიდესი შენაერთის დანიშვნა. ამიტომ შენ რომ ზემოხსენებული ვეზირი ჩსარ, 12—12 ადგილიანი ნავები სახელმწიფო ვერფში განაახლე და ხუთი ცალი ეშკამფუია ააშენე. სასწრაფოდ დაამთავრე მისი მშენებლობა. ყოვლისშემძლე ალაჰის წყალობით ყოველივეს დამთავრების შემდეგ შენ ჩემი სახელმწიფო ფლოტის კაფუდანების მეთაური იქნები. შენ გამოცდილი, საქმის მცოდნე, უშიშარი გმირი ხარ. იმ რაიონის მდგომარეობის ზედმიწევნით მცოდნე, საქმიანი, მამაცი კაფუდანებიდან ხუთი კაცი — კაფუდანი აირჩიე. ამთგან ერთი კაცი სუყველას ბაშ ბულად დაუნიშნე. თითოეულ ეშკამფუიას კაფუდანთან ერთად 29-29 ჯარისკაცი განუწესე, თვალადი და ძლიერი ლევენდები ჩაუწერე. ჩვენი ეშკამფუიების შემადგენლობა მკაცრად გააფრთხილე, რომ უწინდებურად ეშკამფუიას კაფუდანობისათვის მათთვის წლიურად 2-2 იუქი აჩჩა სალიანეს საბოძებლად ჩემს ბედნიერების კარს არზით ეუწყება. ასეთი რაოდენობის ეშკამფუიების ზარბაზნებით, პროდუქტებითა და დიდძალი შეიარაღებით მომზადების შემდეგ ერთ მშვენიერ დღეს წინასწარ განზრახული მიმართულებით გაემართეთ და როდესაც გაემგზავრებით ზედმეტი გულმოდგინება გამოიჩინეთ. აღნიშნულმა ეშკამფუიებმა დანიშნულ დროს უნდა შეასრულონ თავიანთი ამოცანა. რადგანაც იმ რაიონზე სასწრაფოდ იერიშის მიტანა უფრო მნიშვნელოვანი ღონისძიებაა ჩემი მაღალი სახელმწიფოსათვის, ამიტომ ეს მნიშვნელოვანი ჩანაფიქრი როგორც საჭიროა, ისე დაამთავრეთ. აუცილებელია ეშკამფუიების მეთაურებმა ერთი დღით ადრე დაამთავრონ სამზადისი. აუცილებლად საჭიროა იმ რაიონის მდგომარეობის მცოდნე გულადი და სახელოვანი კაფუდანებიდან რამდენიმე კაფუდანას არჩევა და დანიშვნა. ამათი დანიშვნით ჩემ მიმართ სასიამოვნო გულმოდგინებას გამოიჩენ. მაღალი ღმერთის წყალობით სამზადისი ერთი საათით ადრე დაამთავრებინე და დასახული მიზნისკენ გამგზავრებისას სრული ყურა-

დღემა გამოიჩინე. ამაზე ჩემი დიდებული ფირმანი გამოვიდა. ებრძანე-
1135 წლის 10 ზილ-კაადე¹. პირველი მონაგარიშე.

ბრძანების თესქერე გაიცა. 1135 წლის 10 ზილ-კაადე.
დაწერილია.

1 1135 წლის 10 ზილ-კაადე — 12.8.1732.

№ 66

ის [ალაპი] შეეწიოს

რუხის ციხის სკარიოებისათვის აღნიშნული ციხის მოსახლეობის
მიერ მომზადებული საჭურველის შესახებ:

თოფის წამალი	მიწის სათხრელი	მიწის სათხრელი იარაღის-
ყანთარი —	იარაღი—200 ცალი.	სახელური—400 ცალი-
ზარბაზანი—1		

თოფი — $\frac{1}{2}$

ხის დასამუშავებელი	პროდუქტების შესანახი	ტყვია
იარაღი—500 ცალი.	პატარა ჩანთა—1000	ყანთარი—10.
პატრუქი	ცალი.	საჭრეთლის სახელური—
ყანთარი—1.	მოკლე შუბი	ცული
	100 ცალი	50 ცალი
ერთგვარი საჭრეთელი	ერთგვარი ლურსმანი	რკინის ლაგამი
ცალი—20.	ყანთარი—2.	ყანთარი—3.

ერთგვარი ბურღი — 20 ცალი.

ჭებჭეების ბაში აღამ თელხისის თანახმად გასცესო, სწორია, სწო-
რია, სწორია.

ბრძანება. [1]120 წლის 29 ჟემაზი ულ-ეველი¹.

თქვენი მონის განმარტება ისაა, რომ საქართველოს მხარეში მღე-
ბარე რუხის ციხისათვის ბოძებული ფირმანი პროდუქტებისა და თოფის
წამლის დაეთარია. როდესაც ეს სახელმწიფოს ზღურბლს ეუწყება, ჟე-
ბეჯი ბაშის აღას მოხერხებულობით მათთვის ამ დაეთარის ბოძების
საკითხზე მაღალი ფირმანი თუ გაიცემა, ფირმანი ჩემი ბედნიერი სულ-
თნის უდიდებულესობაზეა.

ასლი გაიცა 1120 წლის ჟემაზი ულ-ახირის 18-ს².

1 [1]120 წლის 29 ჟემაზი ულ-ეველი — 16.8.1708.

2 1120 წლის ჟემაზი ულ-ახირის 18 — 4.9.1708.

ის [ალაპი] შეეწიოს

შესაბამის ადგილას ჩაიწეროს, ანლი გაიცეს!

მალალი ფირმანის თანახმად რუხის ციხის საჭიროებისათვის ჯაბახანისა და პროდუქტების დავთარი გაიგზავნა და გემის კაპიტანი დაიბეგრა:

შავი თოფისწამალი 20 ყანთარი	ტყვია 10 ყანთარი	მოკლე შუბი 100 ცალი
მცირე მოცულობის ლითონი: 7 ცალი	არსებული მდგომარეობისათვის ზანდუკი—2.	
აღნიშნული ვათარებისათვის საჭირო კურჭელი [საწყაო] 19 ცალი	ქსოვილი]ფარჩა] ერთი	საჭრეთელი 20 ცალი
მიწის სათხრელი იარაღი 200 ცალი ? — 2 ცალი	მიწის სათხრელი იარაღის სახელური—400 ცალი.	არსებული ვითარებისათვის ზანდუკი—1.
ხის დასამუშავებელი იარაღი—500 ცალი	შეშის ცული 50 ცალი	ეგვიპტის პატრუქი ერთი ცალი.
რკინის ლაგამი 3 ყანთარი	ხარი—7. ქსოვილი—1.	ერთგვარი ლურსმანი ორი ყანთარი
ტყავის ჩანთა 1000 ცალი. სწორია.	საჭრეთლის სახელური 20 ცალი.	ჩანთა — ორი ცალი.

რადგანაც განმარტებული წესით მალალი ფირმანი გაიცა რუხის ციხის საჭიროებისათვის, ზემოთ აღრიცხული ჯაბახანის საჭურველის გაგზავნის თაობაზე მალალი ალაპის წყალობით აღნიშნული საჭურველი ადგილზე იქნა მიტანილი და ჩაბარებული. ამჟამად რუხის ციხის მცველებმა ჯებეჯი ბაშის, ბედნიერი იუსუფ აღასგან საჭურველი სრულად მიიღეს და ამის გამო ეს თამასუქი გაიცა. 1120 წლის 19 ჯემაზი ულ-ახირი¹.

თქვენი მონა-მორჩილი ველი ჩორბაჯი, ამჟამად რუხის ციხის სერ. ჯებეს ვეჟილი.

¹ 1120 წლის 10 ჯემაზი ულ-ახირი — 27.8.1708.

ის [ალაპი] შეეწიოს

ასლი გაიცეს. შეჯერებულია.

შემოსავლისა და გასავლის ანგარიშის იჯმალი. ანაკლიაში მცხოვრები თურქმენ ბოზ ულუსის მუკატაას ფინანსებიდან 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან¹ ბოზოღლი ვეზირ მუსტაფა ფაშას ქედხულა სალეპ ალის ვალდებულება დაეკისროს.

განსხვავებასთან ერთად წელიწადში ყურუში ესედი — 7678.

თამასუქების თანახმად, დაუყოვნებლივ სახელმწიფო ხაზინეებს ჩაბარდეს.

ყურუში ესედი:

1 ცნობა:

ეს საქმე ასე დამთავრდა: 1126 წლის რეჯების დასაწყისში² რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზოგიერთი იანიჩართა სარგო 77 ჯარისკაცისათვის ჯამი აღამ მიიღო და იამაკებმა [1]126 წლის³ მასარის, რეჯეჯის, რომენისა და ლეზეზის მთელი სარგო უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა იაზიჯის აიუბ მეჰმედის ხელით ჩაიბარეს.

ყურუში ესედი — 3020,5. [და] ფარა — 12.

2 ცნობა:

ეს საქმე ასე დამთავრდა: 1126 წლის რეჯების დასაწყისში რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა ხორცისა და პროდუქტების თანხები, გადაკვეთილი [1]126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴, ზემოხსენებულის ხელით ჩააბარეს.

ყურუში ესედი — 830,5 [და] ფარა — 2.

აღნიშნული საერთო თანხა — ყურუში 830,5 [და] ფარა — 2.

სახელმწიფო ხაზინას ჩაბარდა:

ყურუში: 3020,5	ფარა:
0381	12
0271,5	02
<u>4005</u>	<u>14</u>
7678	

3 ცნობა:

ეს საქმე ასე დამთავრდა: 1126 წლის რეჯების დასაწყისში, რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა გადაკვეთილი 1125 წლის ერბაინის დასაწყისი-

დან⁵ 1126 წლის ერბაინის დასაწყისამდე,⁶ ზემოხსენებულის ხელით ჩაბარდა.

ყურუში ესედი — 271,5

4 ცნობა:

ეს საქმე ასე დამთავრდა: 1126 წლის რეჯების დასაწყისში თაქსილ-დარ მუსტაფა აღას ხელით ჩაბარდა 4005 ყურუში ესედი.

სახელმწიფო ხაზინას ჩაბარდა:

3020.5	ყურუში	ფარა
381		12
271,5		02
4005		14
<hr/>		
7678		

აღნიშნულის თანახმად, მხოლოდ 7678 ყურუში რეგისტრირებულია ადგილზე იბრაჰიმ ხალიფას მემკვიდრებით. 1126 წლის 4 ზილ-კაადე⁷.

ანგარიშის ასლი გაიცა 1126 წლის 15 ჯემაზი ულ-ეველს⁸.

[1] 126 წლის რეჯების დასაწყისი.

ყურუში: 0830,5

449,5
381

გადახდილია 1126 წლის 9 რეჯებს⁹.

აღნიშნული თანხის „სებები თაპირის“ ვალდებულების მიღების თესქერე გაიცა 1126 წლის ზილ-კაადეს თვეში¹⁰. ყველაფერი კანონიერადაა დაცული.

1 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 1714 წლის 17 იანვარი.

2 1126 წლის რეჯების დასაწყისი — 1714 წლის 13 ივლისი.

3 [1] 126 წელი — 1714 წელი.

4 1126 წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 1715 წლის 6 იანვარი.

5 1125 წლის ერბაინის დასაწყისი — 19.12.1713.

6 1126 წლის ერბაინის დასაწყისი — 8.12.1714.

7 126 წლის 14 ზილ-კაადე — 1714 წლის 21 ნოემბერი.

8 1126 წლის 15 ჯემაზი ულ-ეველი — 1714 წლის 29 მაისი.

9 1126 წლის 9 რეჯები — 1714 წლის 21 ივლისი.

10 1126 წლის ზილ-კაადე — 8.11.1714. — 8.12.1714.

№ 69

ის [ალაპი] შეეწიოს

სალეპ ქედხუდა ბოზაიკლი მუსტაფა ფაშას ვალდებულებაა გადაიხადოს სარგო ანაკლიის მკვიდრ ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატას შე-

მოსავლიდან 1126 წლისათვის¹ გადაკვეთილი, მუსტაფა ალა თაჰსილ-
დარის ხელით.

ახალი ოქრო [ზოლთა ჯედიდი]:

ესედი ყურუშით დაანგარიშებული — 3005

ახჩა — 480600

ზემოხსენებული ახჩიდან — 483872

თეფაუტი ჰასანათი — 6728

ეს საქმე ასე დამთავრდა სახელმწიფო რუზნამჩეს მეშვეობით
1126 წლის რეჯების დასაწყისში².

თამასუქის მიხედვით, ამ დოკუმენტის ასლი სახელმწიფო რუზნამ-
ჩესია და ინიეს რაიონიდან გაიგზავნა. 1126 წლის 28 რეჯები³.

იხილეთ შესაბამისი კალემიე [განყოფილება].

აღნიშნულის თანახმად, ზემოხსენებული მუკატაას 1124 წელს გა-
დაკვეთილი დაკანონებულია, ვალდებულებანი სრულად ჩაბარებული,
დავთარში რეგისტრირებული და ჩაწერილია. ბრძანება და ფირმანი
თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო. 1126
წლის 16 ზილ-პიჯე⁴.

1 1126 წელი — 1714 წელი

2 1126 წლის რეჯების დასაწყისი — 1714 წლის 13 ივლისი.

3 1126 წლის 28 რეჯები — 1714 წლის 9 აგვისტო.

4 1126 წლის 6 ზილ-პიჯე — 1714 წლის 23 დეკემბერი.

№ 70

ეშკამფუიას ლევენდათებისა და კაფუდანებისათვის საქირო პრო-
დუქტების შესახებ, რომელიც 1124 წელს¹ გამოიყო და გაიგზავნა ბედ-
ნიერების დედაქალაქიდან ანაკლიის მხარისაკენ. მინაწერისა და პატიო-
სანი ფირმანის თანახმად ბრძანება გაიცა ამჟამად ელ ჰაჯ ნურ ად-დინის
მეშვეობით [?] თერთმეტამდე ყანთარი ორცხობილას გაცემისა და გაგ-
ზავნის შესახებ.

ეშკამფუია — 4 ცალი.

ჯარისკაცები — 116.

დღეში:

ორცხობილა — 58 ოყა.

დაანგარიშებულია:

46ნ,5 ყანთარი და 6 ოყა.

თითოეულ ნაწილში ჯარისკაცები:

28.—ლევენდათი

1—კაფუდანი.

29

ყოველ დღე:

თითოეულ ჯარისკაცს — 0,5 ოყა.

1124 წელს ბედნიერების დედაქალაქიდან ანაკლიის მხარისკენ და-
ნიშნული და გაგზავნილი ოთხი სახელმწიფო ეშკამფუიას ლევენდათებ-

სა და კაფუდანებს ერთი წლით ებოძათ ორცხოვნილია — 466,5 ყანთარი და 6 ოყა. მიუხედავად იმისა, რომ ამჯერადაც წლიურად ბოძებული მხოლოდ 466,5 ყანთარი და 6 ოყა ორცხოვნილია კვლავაც საკმარისი არაა, იგი ელ ჰაჯ ნურ აღ-დინის მიერ გაიცა და გაიგზავნა. რადგანაც ამაზე ფირმანი არსებობს, მის საფუძველზე პროდუქტის მისაღებად ეს ასლი გაიცა.

1126 წლის 12 ზილ-კაადე².

აღნიშნული ორცხოვნილია 466,5 ყანთარი და 6 ოყა აიღება იმ პირობით თუ იგი მაღალხარისხოვნად იქნება გამომცხვარი.

ბეშირ მეჰმედ კაფუდანი.
მწერალი.

¹ 1124 წელი — 1712 წელი.

² 1126 წლის 2 ზილ-კაადე — 19.12.1714.

№ 71

ის [ალაპი] შეეწიოს

უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩრების თაობაზე მთავარ მოანგარიშეს დაევალოს, მთავარ მოანგარიშეს დაეწეროს, პირველი მუბაშირი დაინიშნოს და სარგოთათვის გაიგზავნოს.

ანაკლიის ციხის დასაცავად:

ჯარისკაცები — 128.

ყურუში 674—1119 წლის მასარსა და რეჯეჟში¹ გადაკვეთილი სარგო.

$\frac{293}{967}$ —[1]119 წლის² ხორცისა და პროდუქტების თანხა

სახელმწიფო რუზნამჩეს ასლის მიხედვით მხოლოდ 967 ყურუშია. დაიწერა 1119 წლის 4 რამაზანს³.

¹ 1119 წლის მასარი და რეჯეჯი — 1707 წლის აპრილი, მაისი, ივნისი და 1708 წლის ივნისი, ივლისი და აგვისტო.

² [1]119 წელი — 4.4.1707. — 22.3.1708.

³ 1119 წლის 4 რამაზანი — 29.11.1707 წელი.

№ 72

ის [ალაპი] შეეწიოს

სწორია
ბრძანება.

1125 წელი. არზრუმის საბაჟოს ფინანსებიდან შეივსოს.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ზოგერთი ჯებეჯის სარგოს იჯმალი გადაკვეთილია 1125 წლის მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზისთვის², ბედნიერების (დედაქალაქის) ხაზინის ბრძანების შემოწმების საფუძველზე.

125 წლის 29 ზილ-კაადე³.

ჯარისკაცი — 28

დღე — 192

გადაკვეთილია ოთხი კვარტალი

ახჩა — 67968

მხოლოდ 67968 ახჩაა.

დაანგარიშებულია 1125 წლის ზილ-ჰიჯეს დასაწყისში⁴. არზრუმის საბაჟოს თანხებიდან 1125 წლის სარგო ჯებე (ჯიების) ჩაუშის ისმაილის მიერ გაიგზავნა.

[მეორე გვერდზე]:

424,5

1.5

8490

4245

46

57976

16995

67968

1 1125 წელი — 28.1.1713 — 16.1.1714.

2 1125 წლის მასარი, რეჯეჯი, როშენი ლეზეზი — მასარი: 1713 წლის იანვარი, თებერვალი, მარტი; რეჯეჯი: აპრილი, მაისი, ივნისი; როშენი: ივლისი, აგვისტო, სექტემბერი; ლეზეზი: ოქტომბერი, ნოემბერი, დეკემბერი.

3 1125 წლის 29 ზილ-კაადე — 1713 წლის 17 დეკემბერი.

4 1125 წლის ზილ-ჰიჯეს დასაწყისი — 1713 წლის 19 დეკემბერი.

№ 78

ის [ალაპი] შეეწიოს

სწორია. ბრძანება.

1125 წელი¹. სივასის სურსათ-ბედელიდან შეივსოს.

საქართველოს განაპირა საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ჯარისკაცების სარგო გადაკვეთილია 1125 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე². რადგანაც გაცემულია ბრძანება სა-

ხელმწიფო ხაზინის მიერ ასეთი თანხის ბოძების თაობაზე, სსენებულო-
ციხის დიზდარის—ჰუსეინის არზის, ისლამის სერ თოფჩიების ბეშლუ-
იანების ალას—მუსტაფას მინაწერის, თელხისისა და მაღალი ფირმანის
საფუძველზე პირველი მოანგარიშის მიერ დაწერილი ხაზინის თესქერე
გაიცა. დაიწერა 1125 წლის ჯემაზი ულ-ახირის მიწურულსა პატიოსანი
ფირმანის საფუძველზე.

ჯარისკაცები — 144. დღე — 1240.

წელიწადში:

ახჩა — 580560

მხოლოდ 580560 ახჩაა.

დაიწერა 1125 წლის რეჯების დასაწყისში⁴.

დაანგარიშებულია [1]125 წლის რამაზანის დასაწყისში⁵ (1)125
წლის სივასის სურსათის თანხიდან ანაკლიის ციხის აზაბთა ქედხუდას
— ჰუსეინის მიერ.

გაიგზავნა.

[მეორე გვერდზე]: გასულ წელს რუზნამჩესაგან.

1124 წლის⁶ ჯიზიას დავთრის მიხედვით.

$$16 \frac{1}{4}$$

38
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
580560
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
3628,5
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
12
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
7256
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
36286
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
435420
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
145440
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
480560

ძირითადი
ზედმეტი

-
- 1 1125 წელი — 28.1.1713. — 16.1.1714.
 - 2 1125 წ. მუპარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 28.1.1713 — 16.1.1713.
 - 3 1125 წლის ჯემაზი ულ-ახირის მიწურული — 23.7.1713.
 - 4 1125 წლის რეჯების დასაწყისი — 24.7.1713.
 - 5 [1]125 წლის რამაზანის დასაწყისი — 21.9.1713.
 - 6 1124 წელი — 9.2.1712. — 27.1.1713

ის [ალაპი] შეეწიოს

1128 წლის საფარის დასაწყისის¹ ანგარიშის ასლი.

სეიდ დერვიშ ალას ვალდებულებაა სოფელ ველადეთსა და მასთან არსებული ავარიზისა და ბედელი ნისფი ბალათის მუკატაას თანხიდან 1127 წლისათვის² გადაკვეთილი სარგოები საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ბეშლუიანებისათვის, აზაბებისა და მუსტაფაზებისათვის გაიღოს 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან³ ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე⁴ ბეშლუიანების ქუდიხუდას ჰასანის ხელით.

ჯარისკაცები — 120

დღეში — 1350

ახჩა — 24000 — ძირითადი.

8000 — ზედმეტი

32.000

საგადასახადო ორდერით [თესქერეთი] აღნიშნული საერთო თანხა 477900 გაუფასურებული ახჩა,

ყურუშით დაანგარიშებული — 200. თითოეული — 160 ახჩაა.

ზემოხსენებული ახჩიდან — 23664.

თეფაუტი ჰასენათი — 336.

განსხვავება მხოლოდ 200 ყურუში ესედია.

თესქერე გაიცა [1]128 წლის საფარის 6⁵.

[მეორე გვერდზე] შეჭერებულია დავთრის დედანთან.

¹ 1128 წლის საფარის დასაწყისი — 26.1.1716.

² 1127 წელი — 1715 წელი.

³ 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 7.1.1715.

⁴ [1127 წ.] ზილ-პიჯეს მიწურული — 26.17.1715.

⁵ [1]128 წლის საფარის 6 — 31.1.1716.

ის [ალაპი] შეეწიოს

1128 წლის საფარის დასაწყისის¹ ანგარიში [ასლი].

თარსუსის ზასების მუკატაასა და მისდამი დაქვემდებარებული ტერიტორიების შემოსავლიდან 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისში² ბოსნევი აჰმედ ალამ და მეორე აჰმედ ალამ ვალდებულება იკისრეს საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ბეშლუიანების

ნების, აზაბების, მუსტაფაზებისათვის გადაკვეთილი სარგოს გადახდა 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. ჩაბარდეს ბეშლუიანების ქედხუდა ჰუსეინის ხელით.

ჯარისკაცები — 120

დღეში — 1350

96000 ძირითადი

32000 ზედმეტი

128000

საგადასახადო ორდერით [თესქერეთი] აღნიშნული საერთო თანხა — ახია — 477900.

ყურუშით დანგარიშებული — 800, თითოეული 160 ახია.

ზემოხსენებული ახიდან — 94656.

თეფაუტი ჰასანათიდან — 1344.

განსხვავება მხოლოდ 800 ყურუშში ესედია.

თესქერე გაიცა [1]128 წლის 9 საფარს⁴. მწერალი.

(მეორე გვერდზე): შეჭერებულია დავთრის დედანთან.

1 1128 წლის საფარის დასაწყისი — 26.1.1716.

2 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 7.1.1715.

3 [1]1127. წ. [ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 26.12.1715.

4 [1]128 წლის 9 საფარი — 4.1.1716.

№ 70

ის [ალაპი] შეეწიოს

1128 წლის საფარის დასაწყისის¹ ანგარიში [ასლი].

შეჰიდ ალისა და შეჰიდ დერევიშის ვალდებულებათურქმენი ჩიკაკლუს მუჰატას შემოსავლიდან გაიღონ 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² გურჯისტანის საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ბეშლუიანებისათვის, აზაბებისა და მუსტაფაზებისათვის გადაკვეთილი სარგო 127 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე³. ჩაბარდეს ბეშლუიანების ქედხუდა ჰუსეინის ხელით.

ჯარისკაცები — 120, დღეები — 1350.

24000 ძირითადი.

8000 ზედმეტი.

30000

საგადასახადო ორდერით [თესქერეთი] აღნიშნული საერთო თანხა — ახჩა — 277900.

ყურუშით დაანგარიშებული — 200. თითოეული 160 ახჩაა.

23664

336

24000

ზემოხსენებული ახჩიდან — 23664.

თეფაუტი პასანათისგან — 336.

განსხვავება მხოლოდ 200 ყურუში ესედია.

თესქერე გაიცა [1]128 წლის საფარის 6¹.

[მეორე გვერდზე]: შეჭერებულია დავთრის დედანთან.
მწერალი.

1 1128 წლის საფარის დასაწყისი — 26.1.1716.

2 1127 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 7.1.1715.

3 [1127. წ.] ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 26.12.1715.

4 [1]128 წლის საფარის 6 — 31.1.1716.

№ 77

ის [ალაპი] შეეწიოს

1128 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირის¹ ანგარიში (ასლი)

ჰუსეინ აღას ვალდებულებაა მიდილლუს კუნძულისა და მისდამი დაქვემდებარებული ტერიტორიების ურწმუნოთა ჯიზიას თანხიდან გაიღოს არზრუმის მხარეში, გურჯისტანის ვილაიეთში, რუხის ციხეში მყოფი ადგილობრივი თოფჩიების ჯარისკაცებისათვის გადაკვეთილი სარგო და პროდუქტების თანხა 1128 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე². გადაკვეთილი სარგო ჩაბარდეს მუსტაფა ჯელფ სარაის ხელით.

ჯარისკაცები — 15

ახჩა — 56066 ძირითადი

18688 ზედმეტი

74754, თითოეული 120-120 ახჩაა.

ყურუშით დაანგარიშებული — 467, ფარა — 8, ნალდევ — 2.

მხოლოდ 467 ყურუში, 8 ფარა და ორი ნალდევია.

სარგო — 15 ჯარისკაცზე

დღეში — 201.

წელიწადში — 71154 ახჩა.

პროდუქტების თანხა:

ჯარისკაცები — 15

თვეში ზორბალი: 8,5 ქილა,

წელიწადში: 90 ქილა, თითოეუ-

ლი ქილა 40.—40 ახჩაა.

ახჩა — 3600

თამასუქი გაიცა. მწერალი.

[მეორე გვერდზე]: შეჭერებულია დავთრის დედანთან.

1 1128 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი — 1716 წლის 31 მაისი.

2 1128 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე — 27.2.1715. — 15.12.1716.

№ 78

ის [ალაპი] შეეწიოს

1130 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისის¹ ანგარიშის ასლი.

მარდინის მუჰატაასა და მისდამი დაქვემდებარებული ტერიტორიების შემოსავლიდან 1129 წლისათვის² გადაკვეთილი ვალდებულებიდან... საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ადვილობრივი თოფჩიების ჯარისკაცების სარგო გადაკვეთილია 1129 წლის რეჯების დასაწყისიდან³ ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴. იგი გადახდილ უნდა იქნეს სტამბოლში, თოფხანეში მცხოვრები თოფხანელი ჰაჯი აბდულლაჰ თალიმჯი ზადეს მიერ.

ჯარისკაცები — 24,

დღეში — 29

დღეები — 177

ძირითადი — 38498

ზედმეტი — 12832

150330

ყურუში ესედით დაანგარიშებული — 320,5, თითოეული — 160—160 ახჩაა, ფარა — 12, ნალდიე — 2.

თეფაუტი ჰასენესაგან — 641.

ზემოხსენებული ახჩიდან — 78857.

განსხვავება მხოლოდ 320,5 ყურუში, 12 ფარა და ორი ნალდიეა.

თამასუქი გაიცა. [1]130 წლის ჯემაზი ულ-ახირის 9⁵. მწერალი.
[მეორე გვერდზე]: შეჯერებულია დავთრის დედანთან.

- 1 1130 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 1718 წლის 2 მაისი.
- 2 1129 წელი — 16.12.1717.
- 3 1129 წლის რეჯების დასაწყისი — 1717 წლის 11 ივნისი.
- 4 [1129 წ] ზილ-პიჯეს მიწურული — 1717 წლის 4 დეკემბერი.
- 5 [1]130 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი — 1718 წლის 10 მაისი.

№ 70

ის [ალაპი] შეეწიოს

1130 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისის¹ ანგარიშის ასლი.

მარდინის მუკატაასა და მისდამი დაქვემდებარებული ტერიტორიების შემოსავალზე 1129 წლისათვის² გადაკვეთილი ფულადი ვალდებულებიდან... გადაკვეთილია საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის ბეშლუიანების ჯამათის ჯარისკაცების სარგო 1130 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს თვის მიწურულამდე³. იგი გადახდილ უნდა იქნეს სტამბოლში, თოფხანეში მცხოვრები თოფხანელი ჰაჯი აბდულლაპ თალიმჯი ზადეს მიერ.

ჯარისკაცები — 40,
დღეში — 450,

დღეები: — 354
ძირითადი — 119475
ზედმეტი — 39825

159300

ყურუშით დაანგარიშებული — 995,5 და 5 ფარაა. თითოეული ყურუში 160-160 ახჩაა

თეფაუტი ჰასენე — 1991

შემოსხენებული ახჩიდან — 127484

განსხვავება მხოლოდ 995,5 ყურუში და 5 ფარაა.

თამასუქი გაიცა. [1]130 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი⁴. მწერალი
[მეორე გვერდზე]: შეჯერებულია დავთრის დედანთან.

-
- 1 1130 წლის ჯემაზი ულ-ახირის დასაწყისი — 1718 წლის 2 მაისი.
 - 2 1129 წელი — 16.12.1716. — 4.12.1717.
 - 3 1130 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-პიჯეს მიწურულამდე — 5.12.1717. — 23.11.1718.
 - 4 [1]130 წლის 9 ჯემაზი ულ-ახირი — 1718 წლის 10 მაისი.

ქაფირთა ხელიდან წართმეული და განთავისუფლებული და ისპაკ ფაშას გულმოდგინეობით განახლებული, აღწერილი და დადგენილი: რუხის ციხეში მყოფი ადგილობრივი თოფჩიებისა და ჭებეჯიების ჯარისკაცთა პროდუქტების თანხისათვის სარგო გადაკვეთილია 132 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან¹ ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე².

ჯარისკაცები — 40 ჭებეჯიების ჯარისკაცები
25 თოფჩიების ჯარისკაცები
 65

თვეში ხორბალი: 65 ქილა

თითოეულს [ჯარისკაცს] თითო ქილა

თვეები: 12.

ქილა — 780, თითოეული 40 სალი ახჩა.

ახჩა — 31200

ყურუში ესედი — 260.

სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცეს. ბრძანება.

თესქერე გაიცა. 1132 წლის 10 რები ულ-ახირი³.

თქვენი მონა-მორჩილის თხოვნა ისაა, რომ საქართველოს საზღვარზე მდებარე ქაფირთა ხელიდან გამოგლეჯილი და განთავისუფლებული რუხის ციხის დასაცავად ჩილდირის ბეგლარბეგის ისპაკ ჯარისკაცების გულმოდგინეობით 65 ადგილობრივი ჯარისკაცი—ჭებეჯი და თოფჩი ზელახლა ორგანიზებულ და ხსენებულ ციხეში ჩაყენებულ იქნა. [1]132 წლის მუჰარემიდან ერთი წლით ბოძებული ულუფები მათი კალემიდან (ბიუროდან) გაიცა. ხსენებული ციხე ზელახლა იქნა დაპყრობილი. რადგანაც ჯარისკაცები პროდუქტებს საჭიროებდნენ, სხვა საზღვრებზე არსებულის მსგავსად, თითოეულ ჯარისკაცს თვეში თითო-თითო ქილა ებოძა. 65 კაცზე [1]132 წლის მუჰარემიდან ერთი წლით ხორბალმა 780 ქილა შეადგინა. იმ რაიონში რადგანაც სახელმწიფოს მიერ გამოგზავნილი პროდუქტები არ იყო, თადარიგის დასაქერად თითოეულ ქილაზე 40-40 სალი ახჩა დაწესდა. საჭირო ხორბლის თანხა, 260 ყურუში, დაანგარიშებულ იქნა და აღნიშნულის თანახმად, მთავარ მოანგარიშესთან ჩაიწერა. აღნიშნული თანხის თესქერეს გაცემის საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

[მეორე გვერდზე].

260
16

1560
260

41600

-
- 1 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 14.11.1719.
 - 2 [1]1132 წ. ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 1.11.1720.
 - 3 1132 წლის 10 რეზი ულ-ახირი — 20.2.1720.

№ 81

ის [ალაჰი] შეეწიოს

ქაფირთა ხელიდან წართმეულ და განთავისუფლებულ, საქართველოს ვილაიეთში მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი ადგილობრივი თოფჩიებისა და ჯებეჯიების ჯარისკაცთა ხორბლის თანხა და პროდუქტები გადაკვეთილია 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან¹ ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე². საამისო თანხა სახელმწიფო ხაზინიდან გაცა პირველი მოანგარიშის ბრძანების, ხაზინის თესქერეს დაწერის, თელხისის, მალალი ფირმანისა და პატიოსანი ბრძანების საფუძველზე.

1132 წლის 1 რეზი ულ-ახირი³.

ჯარისკაცები — 40 — ჯებეჯიების ჯარისკაცები
25 — თოფჩიების ჯარისკაცები

65

თვეში: ხორბალი: 65 ქილა

თითოეულ ჯარისკაცს თითო-თითო ქილა.

თვეები — 780⁴.

ახჩა — 31200, თითოეული ქილა 40 ახჩაა.

ყურუშით დაანგარიშებული — 260.

ახჩა — 41600, თითოეული 160 ახჩაა. ;

დაიწერა 1132 წლის 10 რეზი ულ-ახირს⁵.

-
- 1 1132 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 14.11.1719.
 - 2 [1132 წ.] ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 1.11.1720.
 - 3 1132 წლის 1 რეზი ულ-ახირი — 11.2.1720.
 - 4 დედანში 780 წერია, რაც აშკარა შეცდომაა, უნდა იყოს 12.
 - 5 1132 წლის 10 რეზი ულ-ახირი — 20.2.1720.

ის [ალაპი] შეეწიოს

1134 წლის 12 რები ულ-ახირის¹ ანგარიშის ასლი.

გუმუშპანეს ემინის ქესქინ ისმაილ ალას ვალდებულებაა: მაადენ შანუმისა, მეორე სახელი გუმუშპანესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას შემოსავლის თანხიდან საარსებო საშუალებათა სახით 1133 წლისათვის² გაილოს რუხის ციხეში დამცველებად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიებისათვის 1134 წლის მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზის³ სარგო, [ჩაბარდეს] ჯებე [ჯიების] ჩაუშის იაყუბის ხელით.

ჯარისკაცები — 39; დღე — 308.

გადაკვეთილია — ახჩა 108676. თითოეული ახჩა 120--120 შეადგენს.

ყურუშით დაანგარიშებული — 905,5, ფარა — 5 და ერთი ნაღდია.

თეფაუტი ჰასანათი — 1521.

ზემოხსენებული ახჩიდან — 108155.

[მასთან ერთად] სხვაობა მხოლოდ 90,5 ყურუში, ფარა — 5 და ერთი ნაღდია.

თამასუქი გაიცა.

1134 წლის 20 რები ულ-ახირი⁴.

[მეორე გვერდზე]: შეჯერებულია დავთრის დედანთან.

1 1134 წ. 12 რები ულ-ახირი — 30.1.1722.

2 1133 წელი — 21.11.1720. — 21.10.1721.

3 1134 წლის მასარი, რეჯეჯი, როშენი და ლეზეზი — 1. მასარი — 1721 წლის ოქტომბერი, ნოემბერი, დეკემბერი. 2. რეჯეჯი — 1722 წლის იანვარი, თებერვალი, მარტი. 3. როშენი — 1722 წლის აპრილი, მაისი, ივნისი. 4. ლეზეზი — 1722 წლის ივლისი, აგვისტო, სექტემბერი.

4 1134 წლის 20 რები ულ-ახირი — 1722 წლის 7 თებერვალი.

ის [ალაპი] შეეწიოს

1146 წლის რამაზანის დასაწყისის¹ ანგარიშის ასლი.

მეჰმედ ალა ქულბუღა ჰათიჯე სულთანისა და მეჰმედ ბეგ ჰასან ფაზა-ზადეს ვალდებულებებია: 1146 წლისათვის² გადაკვეთილი თანხის გადახდა ყარსის საზღვარზე მდებარე ბრინჯის მუკატაას, სისის ლი-

ვასა და მისდამი დაქვემდებარებული რაიონის გვარჯილას გადასახადი-
დან. ქურქჩიებსა და სხვა ჯარისკაცებს გასამრჯელო ნაკლები ოდენობით
ეძლეოდათ. ეშკამფუიას გემების სალიანელ კაპიტნებს, რომლებიც
ფოთის, სოხუმისა და ანაკლიის განახლებულ, მშენებარე ციხეებს იცა-
ვენ და აღნიშნული ციხეების დაცვის სამსახურში იმყოფებიან, გადაკ-
ვეთილი აქვთ სარგო 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან³ 1145 წლის
საფარის მიწურულამდე⁴. აღნიშნული თანხა ხელზე ებოძოს ეშკამ-
ფუიას კაპიტნების სახელით იბრაჰიმ კაფუდან მიდან ზადეს.

60000 — ძირითადი

20000 — ზედმეტი

80000

ყურუშით დაანგარიშებული — 500, თითოეული ყურუში 160 ახ-
ჩაა.

აღნიშნული საერთო თანხა თესქერეში — 3150. :

ზემოხსენებულთა ახჩეებიდან — 99160

თეფაუტი ჰასანათი — 840

განსხვავება მხოლოდ 500 ყურუში ესეღია.

თესქერე გაიცა. (1)146 წლის 9 რეზი ულ-ეველი⁵.

[მეორე გვერდზე]: შეჯერებულია დავთრის დედანთან.

1 1146 წლის რამზანის დასაწყისი — 5.2.1734.

2 1146 წელი — 14.6.1733. — 2.6.1734.

3 1144 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 6.7.1731.

4 1145 წლის საფარის მიწურული — 21.8.1732.

5 [1]146 წლის 9 რეზი ულ-ეველი. — 30.8.1732.

№ 84

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მულამ გამარჯვებული.

უმაღლესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ
უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესის ბოზაიუ-
კლი მუსტაფა ფაშას ქედხუდას — სალეპის, იმატოს მისმა დიდებულე-
ბამ, ვალდებულება 1126 წლისათვის² დაიანგარიშეს. იგი ანკარის მკვი-
დრთაგანი იყო. ზემოხსენებულის მოვალეობა იყო ბოზ ულუს თურქმა-
ნათის მუჰატაას შემოსავლიდან — თანხის გაღება ამჟამად ჩემს ძლევა-
მოსილ საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 181 ჯარის-
კაცის, უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის 1125 წლის ერბაი-
ნის დასაწყისიდან³ 1126 წლის ერბაინის დასაწყისამდე⁴. ზემოხსენებუ-

ლებს კანონიერად ერგებოდათ: 18 თოფი ბარანის ჩოხის ყოველ თოფზე 240-240 ახჩა. იგი განკუთვნილი იყო გამოსაზამთრებელი ტანისამოსის — ჩოხათა თანხებისათვის. 1126 წლისათვის აღნიშნული ანკარის მკვიდრთაგან ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას თანხიდან გადაკვეთილია 32124 ახჩა. ჰასენესა და ყურუშის მონეტების სხვაობა 456 ახჩაა, რომელთა ჯამია 32580 ახჩა. ყოველი ყურუში 120-120 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 251,5 ესედი ყურუშია. რადგანაც ზემოხსენებული თანხა ამ [11]26 წლის დიდებული რეჯების დასაწყისი დღიდან⁵ აიუბი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ზელით ჩემს ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის შემოსავალ-გასავლის დაეთრებში ჩაიწერა, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ერთადერთი რეჯების თვის 13-ს, წელი 1126⁶.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

(მეორე გვერდზე): სალიანე.

ყურუში: 271,5.

რუხის ციხის ჩოხის თანხა ბოზ ულუს თურქმანის მუკატაას ახჩე-ბიდან. ანკარის მკვიდრის ბოზ ულუსის 1126 წლის ანგარიშის იჯმალი და თამასუქია. რადგანაც დოკუმენტში აღნიშნული ზემოხსენებული თანხა სრულად ჩაბარდა, შარიათი გაიცა.

[11]26 წლის 29 შევალი⁷.

თქვენი მონა-მორჩილი ალი ბეშე, ახლანდელი იანიჩართა იაზიჯის ჭელქვეითი.

(ბეჰედი): ალი.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1730)

2 1126 წელი — 17.1.1714 — 6.1.1715.

3 1125 წლის ერბაინის დასაწყისი — 19.12.1713.

4 1126 წლის ერბაინის დასაწყისი — 8.12.1714.

5 [11]26 წლის დიდებული რეჯების დასაწყისი — 13.7.1714.

6 რეჯების თვის 13, 1126 წელი — 25.7.1714.

7 [11]26 წლის 29 შევალი — 8.11.1714.

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული.
უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ტო-

ლთა და სწორთა შორის უპირველესმა, სეიდ ჰასანმა, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ვალდებულება იკისრა. 1123 წლის ზილ-კაადეს 22-ე² დღიდან მის განმგებლობაში არსებულის საფუძველზე ზემოხსენებულის მოვალეობა იყო აწყურის ციხის გონულიანთა ალალიქისათვის გადაკვეთილი ახჩებიდან ამჟამად ჩემს ძლევაშვილ საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 94 ჯარისკაცისათვის, უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის, [1]124 წლის ერბანის დასაწყისიდან³ 1126 წლის ერბანის დასაწყისამდე⁴ შესანახი თანხის გადახდა. ზემოხსენებულთათვის კანონიერად არსებული 94 თოფი ბარანის ჩოხის ყოველი თოფი 240 ახჩას შეადგენს. გამოსაზამთრებლად საჭირო ჩოხათა თანხისათვის ზემოხსენებულ რიცხვში დაანგარიშებულის თანახმად, აღნიშნული აწყურის ციხის გონულიანების ალალიქისათვის გადაკვეთილი თანხიდან დანიშნულია 16000 ახჩა, რომლის თითოეული ყურუში 160 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 100 ესედი ყურუშია. აღნიშნული თანხა 1125 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისი⁵ დღიდან აიუბი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ხელით სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში რადგანაც შემოსავალ-გასავლად რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ამას წინათ „სებები თაჰირი ჰუქმი“ გაიცა. თუმცა ბოქებული „სებები თაჰირი ჰუქმი“ სალიანეჯის ხელში დაიკარგა, ამიტომ რადგანაც საამისო თამასუქი დაკარგული იყო, გაცემული დიდებულ ფირმანის საფუძველზე ხელახლა ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა და ხელახლა რეგისტრირებულ იქნა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა კეთილი საფარის 18-ს, წელი 1126⁶.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე] სალიანე.

შესაბამისი ადგილი:

აწყურის ციხის გონულიანთა აღას თანამდებობისათვის გადაკვეთილი თანხიდან სარგო 1123 წლის 22 ზილ-კაადედან სეიდ ჰასანის ვალდებულებაა.

ეს საქმე ასე გათავდა: 1125 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისიდან გადაკვეთილია ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებელი თანხა 1124 წლის ერბანის დასაწყისიდან 1125 წლის ერბანის დასაწყისამდე. ავლი მეჰმედ იაზიჯის ხელით გადახდეს 100 ყურუში ესედი.

მითითებულის შესაბამისად თანხა დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო. 1126 წ. 28 ზილ-კაადე⁷.

თქვენი ფეხთა მტკვარი მონის წინადადება ისაა, რომ [1]124 წელს⁸ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის

რანიჩართა [1]124 წლის გამოსაზამთრებელი ახჩების შესახებ ეს ორი ცალი „სებები თაპირი ჰუქმი“ გაიცა. [1]123⁹ და [11]24 წლების აწყურის გონულიანთა აღას თანამდებობისათვის გადაკვეთილიდან გაიგზავნა 141 ყურუში. მაგრამ ადგილზე არ იქნა მიღებული. „სებები თაპირი ჰუქმი“ რადგანაც უკან მოვიდა, სხვა ფონდიდან თანხის გამოყოფისა და გაგზავნის შესახებ დიდებული ფირმანი უნდა გამოიცეს. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო. სწორია, თელხისის თანახმად ვალდებულება ჩაიწერა. ბრძანება. [1]127 წლის 10 მუჰარემი¹⁰.

ვალდებულების თესქერე გაიცა, [1]127 წლის 15 მუჰარემი¹¹. მწერალი.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703 — 1730).

2 1123 წლის ზილ-კაადეს 22 — 11.1712.

3 1124 წლის ერბაინის დასაწყისი — 19.1.1713.

4 1125 წლის ერბაინის დასაწყისი — 17.12.1713.

5 1125 წლის ჟემაზი ულ-ვეელის დასაწყისი — 26.5.1713.

6 1126 წლის საფარის 18 — 6.3.1714.

7 1126 წლის 28 ზილ-კაადე — 25.2.1714.

8 [1]124 წელი — 9.2.1712. — 27.1.1713.

9 [1]123 წელი — 19.2.1711. — 8.2.1712.

10 [1]127 წლის 10 მუჰარემი — 16.1.1715.

11 [1]127 წლის 15 მუჰარემი — 21.1.1715.

№ 86

ის [ალაჰი] შეეწიოს

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა, მულამ გამარჯვებული.

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ტოლთა და სწორთა შორის უპირველესმა სეიდ ჰასანმა, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ვალდებულება იკისრა. 1124 წლის ზილ-კაადეს 22-ე დღიდან² მის განმგებლობაში არსებულის საფუძველზე შემოხსენებულის მოვალეობა იყო აწყურის ციხის გონულიანების ალალიქისათვის გადაკვეთილი ახჩებიდან აჰჰამად ჩემს ძღვევამოსილ საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 94 ჯარისკაცისათვის, უმალღესი სამეუფეო კარის რანიჩართათვის 1124 წლის ერბაინის დასაწყისიდან³ 1125 წლის ერბაინის დასაწყისამდე⁴ შესანახი თანხის გადახდა. შემოხსენებულთათვის კანონიერად გადაკვეთილი 94 თოფი ბარანის ჩოხის ყოველი თოფი 240 ახჩას შეადგენს. გამოსაზამთრებლად საჭირო ჩოხა-

თა თანხისათვის ზემოხსენებულ რიცხვში დაანგარიშებულის საფუძველზე აღნიშნული აწყურის ციხის გონულიანთა ალალიქისათვის გადაკვეთილი თანხიდან დანიშნულია 6560 ახჩა, რომლის თითოეული ყურუში 160 ახჩაა. ესედიტ დაანგარიშებული მხოლოდ 41 ესედი ყურუშია. რადგანაც ხსენებული თანხა 1125 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისი დღიდან აიუბი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ხელით სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად იქნა რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ამას წინათ „სებები თაჰირი ჰუქმი“ გაიცა. თუმცა გაცემული „სებები თაჰირი ჰუქმი“ სალიანეჯიების ხელში დაიკარგა, ამიტომ რადგანაც საამისო თამასუქი დაკარგული აქო, გაცემული დიდებული ფირმანის საფუძველზე ხელმეორედ ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა, ხელმეორედ რეგისტრირებულ იქნა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა კეთილი საფარის 18-ს, წელი 1126⁶.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე]: სალიანე. კუირუკლუ იმზა.

შესაბამისი ადგილი:

სეიდ ჰასანის ვალდებულებიდან: 1124 წლის 22 ზილ-კადეს, აწყურის ციხის გონულიანების ალალიქისთვის გადაკვეთილი თანხის შესახებ:

1125 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისიდან ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა გამოსაზამთრებლად თანხა სარგოს სახით, 1124 წლის ერბაინის დასაწყისიდან 1125 წლის ერბაინის დასაწყისამდე, მიღებულია აიუბი მეჰმედ იაზიჯის ხელით. ყურუში ესედი — 41.

აღნიშნულს თანახმად თანხა დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო. 1126 წლის 28 ზილ-ჰიჯე⁷.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1730).

2 1124 წლის ზილ-კადეს 22 — 21.12.1712.

3 1124 წლის ერბაინის დასაწყისი — 30.12.1712.

4 1125 წლის ერბაინის დასაწყისი — 19.12.1713.

5 1125 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისი — 26.5.1713.

6 საფარის 18, წელი 1126 — 6.3.1714.

7 1126 წლის 28 ზილ-ჰიჯე — 4.1.1715.

ის [ალაპი] შეეწიოს

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული.

უმალლესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ბოზაიუკლი მუსტაფა ფაშას ქედხუდა სალეპის, იმატოს მისმა დიდებულებამ, ვალდებულებები 1126 წელს² დაიანგარიშეს. იგი ანკარის მკვიდრთაგანი იყო. ზემოხსენებულის მოვალეობას შეადგენდა ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას შემოსავლის თანხიდან გაელო აჰემად ჩემს ძლევამოსილ საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 182 ჯარისკაცის, უმალლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის დღიური სარგო 1024 ახჩას ოდენობით ამ 1126 წლის მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზისთვის³. ანკარის მკვიდრთაგან ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას თანხიდან 1126 წელს ჯარისკაცებისათვის დაინიშნა სარგოები 3 იუქი, 57422 ახჩა. პასენესა და ყურუშის მონეტის ღირებულებათა სხვაობა 5074 ახჩაა, რომლის ჯამია 3 იუქი, 62496 ახჩა. ჩემ მიერ გამოცემული დიდებული ფირმანის თანახმად თითოეული ყურუში 120 ახჩაა. ესედიტ დაანგარიშებული მხოლოდ 3020,5 ესედი ყურუშია. რადგანაც ხსენებული თანხა 1126 წლის დიდებული რეჯეჯის დასაწყისი დღიდან⁴ აიუბი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ხელით ჩემს ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლადა ჩაწერილი, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ერთადერთი რეჯეჯის თვის 14-ს, წელი 1126⁵.

ადგილი: ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

3020,5 ყურუში. ბოზ ულუს თურქმანის მუკატაას ახჩებიდან რუხის ციხის სარგო. რადგანაც დოკუმენტში აღნიშნული ზემოხსენებული თანხა სრულად და უკლებლივ არის მიღებული, ეს შარიათი ადგილობრივ გაიცა.

თქვენი მონა-მორჩილი ალი ბეშე, იანიჩართა იაზიჯის ხელქვეითი.

[ბეჰედი]: ალი. სალიანე.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1930).

2 1126 წელი — 17.1.1714. — 6.1.1715.

3 1126 წლის მასარი, რეჯეჯი, როშენი, ლეზეზი.—1) 1714 წ. I.—III. 2) IV.—VI. 3) VII.—IX. 4) X—XII.

4 [1] 126 წლის რეჯეჯის დასაწყისი — 13.7.1714.

5 1126 წლის 14 რეჯეჯი — 26.7.1714.

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესის ბოზაიუკლი მუსტაფა ფაშას ქედხუდა — სალეჰის, იმატოს მისმა დიდებულებამ, ვალდებულებები [11]26 წელს² დაიანგარიშეს. ანკარის მკვიდრთაგან იყო. ზემოხსენებულის მოვალეობას შეადგენდა ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას შემოსავლის ახჩებიდან ამჟამად ჩემს ძლევაშოსილ საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 182 ჯარისკაცის, უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის [1]126 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან³ ხსენებული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴ თანხის გაღება. ზემოხსენებულთა ერთ წელიწადში კანონიერად არსებული ხორცისა და პროდუქტების თანხებისთვის 1126 წელს აღნიშნული ანკარის მკვიდრთაგან ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას ფინანსებიდან დაინიშნა 98271 ახჩა. პასენესა და ყურუშის [მონეტების] სხვაობა — 1395 ახჩაა, რომლის ჯამი 99636 ახჩაა. ყოველი ყურუში 120 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 830,5 ესედი ყურუში და ორი ცალი ეგვიპტური ფარაა. რადგანაც აღნიშნული თანხა ამ 1126 წლის ერთადერთი რეჯების დასაწყისიდან⁵ აიუბი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ხელით ჩემს ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ზახინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად არის რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ..

დაიწერა ერთადერთი რეჯების თვის 18-ს, წელი 1126⁶
ღვთივდაცული კონსტანტინიეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე]:
შესაბამისი ადგილი:

840,5
381

449,5 ყურუში. რუხის ციხის ხორცის თანხა ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაა... ფირმანი...

ანკარის მკვიდრი ბოზ ულუს თურქმანათის მუკატაას თანხიდან. სარგო 1126 წ. ბოზაიუკლი ვეზირ მუსტაფა ფაშას ქედხუდა — სალეჰ ალას ვალდებულებიდან:

ეს საქმე ასე დამთავრდა: 1126 წლის რეჯების დასაწყისში⁷ რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩართა იაზიჯის აიუბი მეჰმედის ხელით სარგო ხორცისა და პროდუქტების თანხის

სახით გადაკვეთილია 1126 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ამავე წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე. 830,5 ყურუში.

აღნიშნულის თანახმად არსებული სალიანე დავთარში რეგისტრირებულია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო. 1126 წლის ზილ-კაადეს დასაწყისი⁹.

თქვენი ფეხთა მტვერი მონის წინადადება ისაა, რომ ანკარაში მცხოვრები ბოზ ულუს თურქმანის მუკატაას [11]26 წლის თანხიდან რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეფოფო კარის იანიჩართა [11]26 წლის ხორცის ახჩებიდან 830,5 ყურუშის „სებება თაჰირი ჰუქმი“ გაიგზავნოს. 38 ყურუში აღებული იქნა. დანარჩენი 449,5 ყურუში ნაღდი ანგარიშით ხაზინას ჩაბარდა. რადგანაც აღება ვერ მოხერხდა, აღნიშნული თანხა სხვა თანხიდან გაიგზავნა. ვალდებულების მიწერის საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოსილო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად ვალდებულება ჩაიწეროს. ბრძანება. [1]126 წლის 8 ზილ-კაადე⁹. თესქერე გაიცა [1]126 წლის 9 ზილ-კაადეს¹⁰.

რეგისტრირებულია არასრულად აღრიცხული დავთრის მიხედვით.

830,5

449,5

381

სალიანე. რადგანაც აღნიშნული თანხიდან 381 ყურუში მუსტაფა ალას ხელით ჩაბარდა, შარიათი გაიცა. 1126 წლის 29 შევალი¹¹.

თქვენი მონა-მორჩილი ალი ბეშე, ახლანდელი იანიჩართა იაზიჯის ხელქვეითი.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1730).

2 [11]26 წელი 17.1.1714. — 6.1.1715.

3 [1]126 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 17.1.1714.

4 [1]126 წ. ზილ-ჰიჯეს მიწურული — 6.1.1715.

5 1126 წლის ერთადერთი რეჯების დასაწყისი — 13.7.1714.

6 1126 წლის რეჯების 18 — 30.7.1714

7 1126 წლის რეჯების დასაწყისი — 13.7.1714.

8 1126 წლის ზილ-კაადეს დასაწყისი — 8.11.1714.

9 [1]126 წლის 8 ზილ-კაადე — 16.11.1714.

10 [1]126 წლის 9 ზილ-კაადე — 16.11.1714.

11 1126 წლის 29 შევალი — 7.11.1714.

ის [ალაპი] შეეწიოს

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული.

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ნაკისრი ვალდებულება 1129 წელს² დაანგარიშებულია. ჰსენებული ემინის მოვალეობაა ჰემშირესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას შემოსავლის ახჩებიდან ამჟამად ჩემს ძღვევამოსილ საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 81 ჯარისკაცისათვის, უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის დღიურ სარგოთა 399 ახჩის გადახდა. ზემოხსენებულათვის კანონიერად არსებული 1128 წლის როშენის, ლეზეზის³ სარგოების თანხებისთვის 1129 წელს რეგისტრირებული ჰემშირესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან გადაკვეთილია 63718 ახჩა. ჰასენესა და ყურუმის მონეტებს შორის სხვაობა 904 ახჩაა, რომელთა ჯამია 64622 ახჩა. ყოველი ყურუმში 120 ახჩაა, ესეღით დაანგარიშებული მხოლოდ 538,5 ესედი ყურუმში და ორი ახჩაა. რადგანაც აღნიშნული თანხა ამ 1129 წლის საფარის დასაწყისიდან⁴ სიფაჰი მეჰმედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ზელით ეღირნეში სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად იქნა რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა კეთილი საფარის 8-ს, წელი 1129⁵.

ღვთივდაცულ ეღირნეში

[მეორე გვერდზე]: სალიანე. კუირუკლუ იშა.

შესაბამისი ადგილი:

ანაკლიის დამცველთა სარგო 538,5 ყურუმში, ჰემშირეს მუკატაასგან ვაგზავნილია. ჰემშირეს მუკატაას ფინანსებიდან ავარიზთან და ბედელი ნუზულისთან ერთად გადაკვეთილია 1129 წელს ჰალილ ეფენდის მალიქანეს ვალდებულებიდან.

ეს საქმე ასე დამთავრდა: სიფაჰი მეჰმედ იაზიჯის ზელით 1129 წ. ზილ-კაადეს დასაწყისში⁶ ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი უმალღესი სამეუფეო კარის ზოგიერთი იანიჩრის 1128 წლის როშენისა და ლეზეზის სარგოები გადაკვეთილია — 538,5 ყურუმში ესედი.

აღნიშნულის თანახმად არსებული სალიანე დავთარში ...რეგისტრირებულია, ბრძანება ...თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოსილო სულთანო.

1131 წლის 22 მუჰარემი⁷.

ვალდებულების გადახდაზე იხილეთ რეზოლუცია.

ძირითადი თანხა წელიწადში გაგზავნილი — 120000

084004

360000

საბოლოოდ გასაგზავნი

843 ყურუში.

ზედმეტი — ახჩა 543.

გასაგზავნი 543 ყურუში ზედმეტია. ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო პატივმოხილო სულთანო. 1131 წლის 13 მუჰარემი⁸.

თქვენი მონა-მორჩილის არზა ისაა, რომ რადგანაც ანაკლიის ციხეში მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართა სარგოთათვის ჰემშირეს მუკატაას თანხიდან 538,5 ყურუში ზედმეტი გაიგზავნა, სხვა ფონდიდან თანხის გამოყოფისა და ანგარიშის გასწორების საკითხზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, პატივმოხილო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად ვალდებულება ჩაიწეროს. ბრძანება. [1]131 წლის 17 მუჰარემი⁹.

ვალდებულება გაიცა 1131 წლის 18 მუჰარემს¹⁰.

რეგისტრირებულია შეუვსებელი დავთრის მიხედვით.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1730).

2 1129 წელი — 16.17.1716. — 4.12.1717.

3 1128 წ. როშენი, ლეზეზი — 1716 წლის VI—VIII და IX—XI თვეები.

4 1129 წლის საფარის დასაწყისი — 15.1.1716.

5 1129 წლის საფარის 8 — 22.1.1716.

6 1129 წლის ზილ-კაადეს დასაწყისი — 7.10.1717.

7 1131 წლის 22 მუჰარემი — 15.12.1718.

8 1131 წლის 13 მუჰარემი — 6.12.1718.

9 [1]131 წლის 17 მუჰარემი — 10.12.1718.

10 1131 წლის 18 მუჰარემი — 11.12.1718.

№ 90

თულრა: აჰმედ შაჰი მეჰმედ ხანის ძე¹, მუდამ გამარჯვებული

უმაღლესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესის, ქესქინ ისმაილის, იმატოს მისმა დიდებულებამ, ვალდებულება 1132 წელს² დაიანგარიშეს. ხსენებული ემინის ვალდებულება იყო, მალიქანეს საფუძველზე, ჩანჭას, მეორე სახელწოდება გუმუშჰანეს საბადოებისა და ისპირის სანჯაყის პროდუქტების, ავარიზების, ბედელი ნუზულისა და

მათდამი დაქვემდებარებული მუკატაას [შემოსავლის] თანხებიდან ამჟამად ჩემს ძღვევამოსილ საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უწინდელი და ახლანდელი 40 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიებისთვის დღიურები 303 ახჩა გაელო. უწინდელი ჯარისკაცებისათვის კანონიერად იყო დადგენილი 1133 წლის მასარის, რეჯეის, როშენისა და ლეზეზის³ სარგოები. ასევე ახლანდელი ჯარისკაცებისთვის კანონიერად იყო განკუთვნილი 1132 წლის როშენისა და ლეზეზის⁴ სარგოები. 1132 წლის როშენისა და ლეზეზის სარგოები და 1133 წლის მასარის, რეჯეის, როშენისა და ლეზეზის გადაკვეთილი სარგოების ახჩეებისთვის 1132 წ. რეგისტრირებული ჩანას, მეორე სახელწოდება გუმუშჰანესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან დანიშნული 168760 ახჩაა. ჰასენესა და ყურუშის მონეტების ღირებულების სხვაობა 2396 ახჩაა, რომლის საერთო ჯამია 171156 ახჩა. გაცემული დიდებული ფირმანის საფუძველზე ყოველი ყურუში 120-120 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 1426 ესედი ყურუში და 12 ეგვიპტური ფარაა. აღნიშნული თანხა ამ 1133 წლის რეზი-ულ-ახირის დასაწყისი დღიდან⁵ რეალურად ჯებეჯიების მეთაურის იაყუბის მიერ, იმატოს მისმა ძლიერებამ, ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში ჩემი სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში რადგანაც შემოსავალ-გასავლად რეგისტრირებულია, საამისოდ ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ. დაიწერა რეზი-ულ-ახირის თვის 10, წელი 1133⁶.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

დოკუმენტში ჩაწერილია მონა-მორჩილის აღსარების შინაარსი, ჩაწერა იგი დიდებული ალაჰის გლახაკმა, თორულის კაზხას ყადიმ აჰმედმა. შეუწდოს ალაჰმა.

ამ საბუთის გადმოწერის მიზეზი ისაა, რომ ამ დიდებული „განჩინების დაწერის მიზეზში“ რეგისტრირებული და ჩაწერილია იმის შესახებ, რომ ძღვევამოსილი საზღვრიდან რუხის ციხის დასაცავად მყოფი ძველი და ახალი 40 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიების მიერ ქვემოთ აღნიშნული თანხა მიღებულია და მათთვის გადაცემულია სასამართლოს წესისა და მოთხოვნების დაცვით. დიდებულ სასამართლოში შესაბამისი ეტიკეტის დაცვით, მუდმივმა წარმომადგენელმა მუსტაფა ბეშე იბნ მეჰმედის სახელწოდების პირმა, მალიქანეს საფუძველზე გუმუშჰანეს მუკატაას ემინმა, სამართლიანი ემინების იმედმა, ქესქინ აღსეიდ ისმაილ აღამ და ტოლთა შორის უპირველესმა ვეჰილმა აღსეიდ ომერ აღამ სასამართლოს წინაშე წარსდგომისას თავიანთი აღსარება თქვეს: ზემოხსენებული ჯარისკაცების დღიურები 303 ახჩაა. ძველი ჯარისკაცებისათვის კანონიერად იყო გადაკვეთილი 1133 წლის მასარის,

რეჯევის, როშენისა და ლეზეზის სარგოები. ახალი ჯებეჯიებისათვის კანონიერად გადაკვეთილი იყო 1132 წლის როშენისა და ლეზეზის და 1133 წლის მასარის, რეჯევის, როშენისა და ლეზეზის სარგოები. ძველი და ახალი ჯებეჯიებისათვის კანონიერად არსებული დღიურები პატრიოსანი ბრძანების საფუძველზე მთლიანად შეადგენს 142ა ესედი ყურუმს და 12 ეგვიპტურ ფარას. როდესაც განაცხადეს, რომ ეს თანხა ზემოხსენებული ვეჭილის ხელით სრულად და უკლებლივ ჩავაბარე და ამის შესახებ „სებები თაპირიი ჰუქმის“ მეორე გვერდზე ჰუჯეთი დაიწერაო, მომხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ ამოწერილ იქნას.

დაიწერა ჰიჯრის — პატივი და დიდება მას — 1133 წლის ჯემაზა ულ-ახირის სამში⁷.

1 სულთან აჰმედ III (1703 — 1730).

2 1132 წელი — 14.11.1719 — 1.11.1720.

3 1113 წლის მასარი, რეჯევი, როშენი და ლეზეზი — მასარი -- 1720 წლის ნოემბერი, დეკემბერი. რეჯევი — 1721 წ. იანვარი, თებერვალი, მარტი, როშენი: 1721 წ. აპრილი, მაისი, ივნისი, ლეზეზი: 1721 წ. ივლისი, აგვისტო, სექტემბერი.

4 1132 წლის როშენი და ლეზეზი: როშენი: 1720 წლის მაისი, ივნისი, ივლისი. ლეზეზი: 1720 წლის აგვისტო, სექტემბერი, ოქტომბერი.

5 1133 წლის რები ულ-ახირის დასაწყისი — 30.1.1721 წელი.

6 რები ულ-ახირის თვის 10, წელი 1133 — 8.2.1721.

7 1133 წლის ჯემაზი ულ-ახირის სამი — 1.4.1721.

№ 91

ის [ალაპი] შეეწიოს

თულრა: აჰმედ შაჰი მეჰმედ ხანის ძე¹, მუღამ გამარჯვებული.

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესის ქესკინ ისმაილის, იმატოს მისმა დიდებულებამ, ვალდებულება 1132 წელს² დაინგარიშეს. ზემოხსენებულის ვალდებულებას შეადგენდა მალიქანეს საფუძველზე ჩანჰას, მეორე სახელწოდება გუმუშჰანესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას [შემოსავლის] თანხიდან ამჟამად რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 40 ჯარისკაცისათვის, უმალღესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიებისათვის, ყოველ თვეში 20 ქილა ხორბლის გაღება. 1132 წლის რეჯების დასაწყისიდან³ 1132 წლის ზილ-ჰიჯეს დასასრულამდე⁴, 18 თვეში ზემოხსენებულისათვის კანონიერად გადაკვეთილია 360 ქილა ხორბალი. ყოველი ქილა 40-40 ახჩას შეადგენდა. აუცილებლად საჭირო ხორბლის საფასური ახჩებით 1132 წელს აღნიშნული ჩანჰას, მეო-

რე სახელწოდება გუმუშპანესა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან გადაკვეთილია 1064⁹ ახჩა. ჰასენესა და ყურუშის მონეტების ღირებულებათა სხვაობა 151 ახჩაა. მისი მთლიანი ჯამია 10800 ახჩა. ყოველი ყურუში 120-120 ახჩაა. ესედიტ დაანგარიშებული თანხა მხოლოდ 90 ესედი ყურუშია. რადგანაც აღნიშნული თანხა ამ 1133 წლის რები ულ-ახირის თვის დასაწყისიდან⁵ რეალურად ჯებეჯიების ჩაუშის, იაყუბის მიერ, იმატოს მისმა ღირებამ, ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში ჩემი სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლადაა რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა რები ულ-ახირის თვის 10-ში. წელი 1133⁶.

ადგილი: ლთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე]: რუხის ციხის ხორბლის ფასი. წელი.

ამ მონა-მორჩილის აღსარების შემცველი დოკუმენტის შინაარსი გადაწერა დიდებული ალაჰის გლახაკმა—ჰამედმა, თორულის ყადიმ. შეუნდოს უფალმა.

განჩინების დაწერის მიზეზი ისაა, რომ მისი შინაარსი სასულთნო ბრძანებაშია აღნიშნული და „სებები თაჰირი ჰუქმისთან“ ერთადაა რეგისტრირებული. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 40 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეფუფო კარის ჯებეჯიების მიერ ქვემოთ აღნიშნული თანხა მიღებულია და მათთვის გადაცემულია. როდესაც სასამართლო წესისა და მოთხოვნების დაცვით მუდმივმა წარმომადგენელმა მუსტაფა ბეშე იბნ მეჰმედის სახელწოდების პირმა სასამართლოს ნათელი მოჰფინა, მაშინ მალიქანეს საფუძველზე გუმუშპანეს მუკატაას ემინი, უწარჩინებულესთა და უკეთილშობილესთა იმედი, განდიდებულთა და ღირსეულთა მფარველი ქესქინ ალ-სეიდ ისმაილ ალა და ვეჰილი — ტოლთა და სწორთა სიამაყე — ალ-სეიდ ომერ ალა სასამართლოს წინაშე წარსდგნენ და სრული რწმუნებითა და ჭეშმარიტებით აღიარეს: ამ „სებები ჰუქმის“ მიხედვით, მასში რეგისტრირებული ზემოხსენებული ჯარისკაცებისთვის ყოველ თვეში, 1132 წლის რეჯების დასაწყისიდან⁷ 1133 წლის ზილ-ჰიჯეს დასასრულამდე⁸, 20 ქილა ხორბალი უნდა გაეღოთ. ზემოხსენებულთა კანონიერი ვალდებულება იყო 360 ქილა ხორბლის გადახდა, რომლის თითოეული ქილა 40-40 ახჩა ღირდა. საჭირო ხორბლის თანხა 1133 წლისათვის⁹ მთლიანად 90 ესედი ყურუშია. ხსენებული ვეჰილის ალ-სეიდ ომერ ალას ხელით სრული რწმუნებით მთლიანად მივიღე და ამ „სებები თაჰირი ჰუქმის“ მეორე გვერდზე ჰუჯეთი დაიწერაო, ამის შემდეგ მომხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ იქნა ამოწერილი. დაიწერა ჯემაზი ულ-ახირის მეორე დღეს, წელი 1133¹⁰, ყოვლისშემძლისა და სამართლიანის ალაჰის ჰიჯრისას.

საქმის მოწმენი: ომერ ეფენდი პალილ აღას ძე
მეკმედ ალ-ხადიმი
მეკმედ ბეშე ილპაჯ მეკმედის ძე
ჰუსეინ მუსტაფას ძე

- 1 სულთან აჰმედ III (1703 — 1730).
- 2 1732 წ. — 14.XI.1719 — I.XI.1720.
- 3 1132 წლის რეჯების დასაწყისი — 9.V.1720.
- 4 1133 წლის ზილ-ჰიჯეს დასასრული — 21.1.1721.
- 5 1133 წლის რეგი ულ-ახირის თვის დასაწყისი — 30.1.1721.
- 6 რეგი ულ-ახირის თვის 10, წელი 1133 — 1721 წლის 8 თებერვალი.
- 7 1132 წლის რეჯების დასაწყისი — 9.5.1720.
- 8 1133 წლის ზილ-ჰიჯეს დასასრული — 21.10.1721.
- 9 1133 წელი — 2.11.1720 — 21.10.1721.
- 10 ჯემაზი ულ-ახირის მეორე დღე, წელი 1133 — 31.3.1721.

№ 92

თულრა: აჰმედ შაჰი მეკმედ ხანის ძე¹, მუდამ გამარჯვებული.

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უწარჩინებულესთა და უკეთილშობილესთა სიამაყის — დადევნირის, დღეგრძელჰყოს მაღალმა ალაჰმა დიდებულება მისი, ქედხუდობის სამსახურში მყოფმა მუჰამედმა და უწინდელი ხასის ბოსტანჯი ბაშიმ — მეორე მუჰამედმა, იმატოს მათმა ბედნიერებამ, 1135 წლისათვის² ვალდებულება იკისრეს. ზემოხსენებულთა მოვალეობას შეადგენდა თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული ნაკვეთების შენოსავლის ახჩებიდან ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი III ჯარისკაცის, უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩრებისათვის [1] 135 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან³ აღნიშნული წლის ზილ-ჰიჯეს მიწურულამდე⁴, ერთ წელიწადში, ხსენებულთათვის კანონით დადგენილი ხორცისა და სურსათ-სანოვავის ღირებულება ახჩებით გადაეხადათ. 1135 წელს აღნიშნული თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული ნაკვეთების შემოსავლის თანხიდან გადაკვეთილია 69863 ახჩა. ჰასენესა და ყურუშის მონეტების ღირებულებას შორის განსხვავება 1014 ახჩაა, რომლის ჯამი 60867 ახჩას შეადგენს. თითოეული ყურუშში 120-120 ახჩას შეიცავს. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 507 ესედი ყურუშია. აღნიშნული თანხა 1135 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისიდან⁵ უსქუდარი მუსტაფა იაზიჯის, იმატოს მისმა ღირსებამ, ხელით ჩემს ბედნიერების დედაქალაქში ჩემი სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსა-

ვალ-გასავლად იყოს რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ჯემაზი ულ-ეველის თვის 15-ს, წელი 1135⁶.

ლეთივდაცულ კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე]: ანაკლიის ციხის მცველი.

ხორცისა და პროვიანტის ღირებულება — 507 ყურუში თოქათის საოვევოდოს ნაკვეთზეა შეწერილი.

ამ აღსარების შინაარსი ისაა, რომ ეს დაწერა ყოვლის მძლე ალაპის, მასზე იყოს მშვიდობა, გლახაკმა ალ-სეიდ აბდულბაკიმ, ქალაქ თოქათის მოლას მოადგილემ. შეუნდოს ალაპმა.

ამ მართალი საბუთის გადმოწერის მიზეზი ისაა, რომ თვით ამ განჩინებაში აღნიშნული სახელის — უსქუდარი მუსტაფა იაზიჯის ხელითაა შემოსავალ-გასავალი რეგისტრირებული. ქვემოთ აღნიშნული თანხის მისაღებად დანიშნულმა რიხთვან მეჰმედ ჩაუშმა როდესაც ნათელი მოჰფინა სასამართლოს, ამჟამად ქალაქ თოქათის ვოევოდამ, უწარჩინებულესთა და უკეთილშობილესთა სიამაყემ აჰმედ ალამ, იმატოს მისმა დიდებამ. უნებლიეთ სრული ჰეშმარიტება აღიარა სასამართლოს წინაშე. 1135 წლისათვის შეწერილი თოქათის საოვევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული საიჯარო ნაკვეთის საფუძველზე, ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 111 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრებისათვის ზემოხსენებული წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ზილჩიჯეს მიწურულამდე გადაკვეთილია ხორცისა და სურსათ-სანოვავის საფასური თანხა, როგორც ეს მირმირანის განჩინების დაწერის მიზეზის თანახმადაა დადგენილი და გადაკვეთილი. როდესაც განაცხადა, რომ ზემოხსენებულმა ვოევოდამ ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 507 ესედი ყურუში ჩააბარა და მეც მისგან სრულად მივიღეო, შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტილება ისაა, რომ მომხდარი ამბავი მოთხოვნილები-სამებრ ამოწერილ იქნას.

დაიწერა დიდებული შაბანის დღის 21-ს, წელი 1135⁷.

საქმის მოწმენი: ტოლთა სიამაყე სალუჰ ეფენდი,

ალი ეფენდი, რუმის ხაზინის ჭათიბი,

მაჰმედ ალა აჰმედის ძე,

ბექთაშ ალა ომერის ძე,

სალიანე.

[კუირუკლუ იმზა]: ილპაჯ იბრაჰიმ ეფენდი.

[1] 135 წლის ჯემაზი ულ-ეველის მიწურული⁸.

1 სულთან აჰმედ III (1703—1730).

2 1135 წელი—12.10.1722 — 30.9.1723.

- 3 [1]135 წ. მუჰარემის დასაწყისი — 12.9.1723.
 4 [1135 წ.] ზილ-ჰიჯეს დასასრული — 30.9.1723.
 5 1135 წ. ჟემაზი ულ-ეველის დასაწყისი — 7.2.1723.
 6 ჟემაზი ულ-ეველის თვის 15, წელი 1135 — 21.2.1723.
 7 შაბანის დღის 21, წელი 1135 — 27.5.1723.
 8 [1]135 წლის ჟემაზი ულ-ეველის მიწურული — 1723 წლის 9 მარტი.

№ 93

თულრა: აჰმედ შაჰი ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უწარჩინებულესთა და უკეთილშობილესთა სიამაყის, დიდეხიხის, მაღალმა ღმერთმა მუდამ ხანგრძლივი ჰყოს მისი დიდებულება, ქედღედობის სამსახურში მყოფი მუჰამედისა და წარსულში ჰასე ბოსტანჯი ბაშის — მეორე მუჰამედის, ხანგრძლივი იყოს მათი დიდებულება, ვალდებულებანი 1135 წლისათვის² დაიანგარიშეს. ზემოხსენებულთა მოვალეობა იყო ძალიქანეს საფუძველზე არსებული თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას შემოსავლის თანხიდან გადაეხადათ აჰმად რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 15 ჯარისკაცისათვის, უმალღესი სამეუფეო კარის ჯებეჯიებისათვის დღიური ულუფა — 128 ახჩა. ზემოხსენებულთა კანონიერად არსებული 1135 წლის მასარის, რეჯეჰის, როშენისა და ლეზეზის³ სარგოები გადაკვეთილია. საამისო თანხა, 1135 წლისათვის ჩაწერილი, თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან გამოიყო 44557 ახჩა. განსხვავება ჰასენესა და ყურუშის მონეტებს შორის 755 ახჩაა, რომლის საერთო ჯამია 45312 ახჩა. ყოველი ყურუში 120 ახჩას შეადგენს. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 377,5 ესედი ყურუში და ოთხი ეგვიპტური ფარაა. რადგანაც ხსენებული თანხა ამ 1135 წლის ჟემაზი ულ-ეველის თვის 24-ე დღიდან⁴ რეალურად ჯებეჯიების ჩაუშის — იაყუბის, იმატოს მისმა სიძლიერემ, ხელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად იყო რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ჟემაზი ულ-ეველის 28-ს, წელი 1135⁵.

ლეთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე.]

1135 წლის რუხის სარგო: ყურუში — 377,5 (და) ფარა — 4.

ამ აღსარების შინაარსი და საბუთიანობა ისეა, როგორც აქაა დაწერილი. გადაწერა იგი ალაჰის, მაღალიმც არს იგი, გლაზაკმა, ქალაქ თოქათის წმინდანის (ბატონის) მოადგილემ ალ-სეიდ აბდალბაკიმ. შეუნდოს ალაჰმა.

ამ მართალი ჰუჯეთის გადმოწერის მიზეზი ისაა, რომ სინამდვილეში უმაღლესი სამეფუფეო კარის მუდმივი, ნამდვილი დამცველების, ჯებეჯიების ჩაუშთაგან, ტოლთა და სწორთა შორის უპირველესის, იაყუბ ჩაუშის ხელით სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად რეგისტრირებული ქვემოთ აღნიშნული თანხა ამ „სებები თაპირი ჰუქმით“ მიღებულია. როდესაც ელჰაჯ მუსტაფა ჩაუში, ამჟამად თოქათის ვოევოდა შარიათის სასამართლოზე წარსდგა, უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესმა აჰმედ ალამ სასამართლოს წინაშე უნებლიედ აღიარა სრული ქვეშაობა. 1135 წლისათვის დაიანგარიშეს, თოქათის საოევოლოსა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატას თანხიდან ამჟამად რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 15 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეფუფეო კარის ჯებეჯიების დღიურები და კანონიერად არსებული მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზის სარგოები გადაკვეთილია და საამისოდ ამ „სებები თაპირი ჰუქმის“ მონაცემების მიხედვით, დანიშნულია მხოლოდ 377,5 ესედი ყურუში და ოთხი ეგვიპტური ფარა. როდესაც თოქათის ვოევოდამ განაცხადა—ზემოხსენებულმა ალამ აღნიშნული თანხა სრულად ჩააბარა და მეც მისგან სრულად მივიღეო, შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტილება ისაა, რომ მომხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ ამოწერილ იქნას.

დაიწერა ერთადერთი რეჯების 22-ს, წელი 1135⁶.

საქმის მოწმენი: სალჰ ეფენდი, ალი ეფენდი, რუმის ზაზინის ქათიბი, მაჰმუდ ბეგი ძე აჰმედისა. ბექთაშ ბეგი ძე ომერისა და სხვა დამსწრენი.

სალიანე. [კუირუკლუ იმზა] [1]135 წლის 24 ჯემაზი ულ-ეველი-ჯებეჯი.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703—1730).

2 [1]135 წელი — 12.10.1722. — 30.9.1723.

3 1135 წლის მასარი, რეჯეჯი, როშენი, ლეზეზი — 1) 1722 წლის ოქტომბერი, ნოემბერი, დეკემბერი. 2) 1723 წლის იანვარი, თებერვალი, მარტი. 3) 1723 წლის აპრილი, მაისი, ივნისი. 4) 1723 წლის ივლისი, აგვისტო, სექტემბერი.

4 1135 წლის ჯემაზი ულ-ეველის 24 — 3.3.1723.

5 1135 წლის ჯემაზი ულ-ეველის 28 — 7.3.1723.

6 1135 წლის რეჯების 22 — 28.4.1723.

ის [ალაპი] შეეწიოს

თულრა: აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა¹, მუდამ გამარჯვებული.

უმალღესი სამეუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უწარჩინებულესთა და უკეთილშობილესთა სიდიადემ მუჰამედმა და მეორე მუჰამედმა, ხანგრძლივი იყოს მათი ღიღება, თავიანთი ვალდებულება 1141 წ. მუჰარემის დასაწყისიდან² იკისრეს. ზემოხსენებულთა მოვალეობას შეადგენდა თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას შემოსავლის ახჩებიდან გადაეხადათ ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 88 ჯარისკაცისათვის, უმალღესი სამეუფეო კარის იანიჩართა დღიური ულუფებისათვის 532 ახჩა. ზემოხსენებულთა კანონიერად არსებული 1141 წლის მასარას, რეჯევის, რომენისა და ლეზეზის³ სარგოთა ახჩები ხსენებულ რიცხვში დაიანგარიშეს. აღნიშნული თოქათის სავოევოდოსა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან დაინიშნა ორი იუქი და 20 ახჩა. პასენესა და ყურუშის მონეტების ღირებულებათა შორის სხვაობა 3728 ახჩაა, რომლის ჯამია ორი იუქი და 23728 ახჩა. ყოველი ყურუში 120 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 1764 ესედი ყურუში და 10 ფარაა. რადგანაც აღნიშნული თანხა ამ 1141 წლის ჯემაზი ულ-ეველის დასაწყისი დღიდან⁴ უსქუდარი მუსტაფა იაზიჯის, იდიდოს მისმა სიდიადემ, ხელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად არის რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ჯემაზი ულ-ეველის 4-ს, წელი 1141⁵.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

მეორე გვერდზე: ანაკლიის ციხის დამცველი.

სარგო 1864 ყურუში და 10 ფარაა.

თოქათის სავოევოდოს მუკატაას გაგზავნილიდან.

საქმე ისეა, როგორც აქაა დაწერილი. გადაწერა იგი ალაპის. მაღალიმც არს იგი, გლახაკმა, ქალაქ თოქათის წმინდანის [ბატონის] მოადგილემ მუსტაფამ.

ამ მართალი ჰუჯეთის გადმოწერის მიზეზი ის არის, რომ ამ „სებები თაპირი ჰუქმში“ აღნიშნული ხსენებული თანხა მიღებულია. საქსახურში მყოფი უმალღესი სამეუფეო კარის ნამდვილი მფარველის, იანიჩართა ოჯახში მთავარი იაზიჯისაგან დანიშნული, მეხუთე ბოლუქიდან გამოსული ელ-პაჯ იბრაჰიმ ჩაუში უმალღესი შარიათის სასამართ-

ლოზე როდესაც წარსდგა, ქალაქ თოქათის ვოევოდამ, უდიდებულესთა და უდიდესთა საყრდენმა ელ-ჰაჯ ომერ აღამ სრულად აღიარა თავისი აღსარება. ამ „სებები თაჰირი ჰუქმის“ საფუძველზე ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 88 ჯარისკაცისთვის, უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩრებისათვის 1141 წლის მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზის სარგოთა დღიური ახჩები 1141 წლისათვის¹ დაიანგარიშეს. თოქათისა და მისდამი დაქვემდებარებული მუკატაას ფინანსებიდან დაინიშნა და გადაიკვეთა. კანონიერად არსებული მხოლოდ 1364 ყურუში და 10 ფარა ზემოხსენებულის ხელით სრულად და უკლებლივ ჩავაბარეთ. — განაცხადა, შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტილება ისაა, რომ მომხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ ამოწერილ იქნეს.

დაიწერა ზილ-კაადეს დასაწყისში, წელი 11417.

საქმის მოწმენი: სალეჰ ეფენდი ძე...

აჰმედ ალა ძე...

მაჰმუდ ალა ძე აჰმედისა.

ჰაჯი ჰასან ძე მეჰმედისა და სხვა დამსწრენი.

1 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა — სულთან აჰმედ III (1703 — 1730).

2 1141 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 7.8.1728.

3 1141 წლის მასარი, რეჯეჯი, როშენი, ლეზეზი — მასარი: 1728 წლის VII—X. რეჯეჯი: 1728 წლის XI—XII. როშენი: 1729 წლის I—III. ლეზეზი: 1729 წლის IV—VI.

4 1141 წლის ჟემაზი ულ-ეველის დასაწყისი — 3.12.1728.

5 1141 წლის ჟემაზი ულ-ეველის 4 — 6.12.1728.

6 1141 წელი — 7.8.1728. — 26.7.1729.

7 1141 წლის ზილ-კაადეს დასაწყისი -- 29.5.1729.

№ 95

თულრა: მაჰმუდ ხანი, შაჰი, ძე მუსტაფასი¹ მუდამ გამარჯვებული.

უმაღლესი სამეფუფეო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ უდიდებულესთა და უწარჩინებულესთა შორის უპირველესის — მუსტაფასა და წარსულში ჩემი სასულთნოს სამზარეულოს ემინის ელ-ჰაჯ ჰალილისთვის, იმატოს მათმა დიდებულებამ, ვალდებულებები 1145 წლის² მარტის დასაწყისიდან იქნა დაკისრებული. [1]145 და [1]146 წლების³ ანგარიშების მიხედვით, ზემოხსენებულთა ვალდებულებანი იყო მარაშის სანჯაყში მდებარე ზამანათისა და სხვა ნაჰიეს თიმარების მუკატაას ახჩათაგან გადაუხადათ ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფი 109 ჯარისკაცისათვის, უმაღლესი სამეფუფეო კარის იანიჩართვის [1]146 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან⁴ აღნიშნული წლის ზილ-

პიჯეს მიწურულამდე⁵, ერთ წელიწადში კანონით არსებული 7611 ოყა. საჭირო სხორცის ფასები ახჩებით აღნიშნულ წლებში დაიანგარიშეს. ხსენებული მუკატაას ფინანსებიდან დანიშნულია 39968 ახჩა, რომლის თითოეული ყურუში 120 ახჩაა. ესედიტ დაანგარიშებული მხოლოდ 332 ესედი ყურუში, 39 ფარა და ერთი ახჩა შეადგინა. რადგანაც ხსენებული თანხა ამ 1145 წლის პატიოსანი რეჯების დასაწყისი დღიდან¹ შეპრინ მუჰამედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიღიადემ, ხელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის შემოსავალ-გასავლის დავთრებში იქნა რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ერთადერთი რეჯების 5-ს, 1146 წწ.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

ანაკლიის ციხის დამცველებს 1146 წლის ხორცის თანხა ყურუ-შით — 332. ფარა — 39. ერთი ახჩა. 1145—1146 წწ. მარაშის სანჯაყის ზამანათის ნაპიესაგან გაგზავნილი თანხიდან გადასახადის თესქერე გაიცა. [1]146 წლის 18 ზილ-პიჯე⁸.

დავთრით ნაკლებია რეგისტრირებული 39 ახჩა.

თქვენი მონა-მორჩილის წინადადება ისაა, რომ ანაკლიისა და რუხის ციხეების დასაცავად მყოფი უმაღლესი სამეუფეო კარის იანიჩართათვის [1]145 წლის სარგო, ჩოხისა და პროდუქტების თანხები 4290.5 ყურუშია. [1]145 და [11]46 წლების მარაშის სანჯაყში მდებარე ზამანათის მუკატაასთან ერთად [1]145 და [11]46 წლების ზულკადირიეს ხასის მუკატაადან გამოყოფილია პროდუქტები. ეს ექვსი ცალი „სიგებები თაპირირი ჰუქში“ გაიცა და გაიგზავნა, რადგანაც სხვა შესაძლებლობა არ იყო. სხვა რაიონიდან გასაგზავნად ვალდებულების ჩაწერის თაობაზე ფირმანი თქვენს უდიდებულესობაზეა, ჩემო ბედნიერო, მოწყალეო სულთანო.

სწორია.

თელხისის თანახმად ვალდებულება ჩაიწერა. ბრძანება.

[1]146 წლის 16 ზილ-პიჯე⁹.

1 მაჰმედ ხანი, შაჰი, ძე მუსტაფასი — სულთან მაჰმედ I (1730—1754).

2 1145 წელი — 24.6.1732. — 13.6.1733.

3 [1]146 წელი — 14.6.1733. — 2.6.1734.

4 [1]146 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 14.6.1733.

5 [1146 წ.] ზილ-პიჯეს მიწურული — 2.6.1734.

6 1145 წლის რეჯების დასაწყისი — 18.12.1733.

7 რეჯების 5, წელი [1]146 — 12.12.1733.

8 [1]146 წლის 18 ზილ-პიჯე — 22.5.1734.

9 [1]146 წლის 16 ზილ-პიჯე — 20.5.1734.

...მუკატაას ახჩებიდან ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად... [11]45 წლის ერბაინის მიწურულიდან 1146 წლის ერბაინის დასაწყისამდე¹ ...გამოსაზამთრებელი ჩოხებისთვის საჭირო თანხა ახჩებით აღნიშნულ წლებში დაიანგარიშეს. ზემოხსენებული... გადაკვეთილი ...19440 ახჩაა, რომლის ყოველი ყურუში 120 ახჩაა. ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 162 ესედი ყურუშია. რადგანაც ხსენებული თანხა ამ 1146 წლის პატიოსანი რეჯების დასაწყისი დღიდან² შეჰრინ მუჰამედ იაზიჯის, იმატოს მისმა სიდიადემ, ხელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად არის რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ერთადერთი რეჯების 5-ს, წელი 1146³.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

[მეორე გვერდზე]: სალიანე. კუირუკლუ იმზა.

[11]45 წლის ერბაინის მიწურულიდან [1]146 წლის ერბაინის დასაწყისამდე — 26.1.1733 წლისა — 8.12.1733 წლისა.

² 1146 წლის პატიოსანი რეჯების დასაწყისი — 8.12.1734.

³ რეჯების 5, წელი 1146 — 12.12.1734.

№ 97

...თიმარების მუკატაას ახჩებიდან ამჟამად ანაკლიის... რეგისტრირებულია 917 ახჩა. ზემოხსენებულთათვის კანონიერადაა ბოძებული. მასარის, რეჯეჯის, როშენისა და ლეზეზის სარგოთა ახჩები აღნიშნულ წლებში დაიანგარიშეს. ხსენებული მუკატაას ფინანსებიდან დაინიშნა 324616 ახჩა, რომლის თითოეული ყურუში 125 ახჩას შეადგენს. ესე-დით დაანგარიშებული მხოლოდ 2705 ესედი ყურუში, 5 ფარა და ერთი ახჩაა. რადგანაც ხსენებული თანხა ამ 1146 წლის დიდებული რეჯების დასაწყისი დღიდან¹ შეჰრეფი მუჰამედ იაზიჯის, იმატოს მისმა დიდებამ, ხელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ზაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად არის რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს ჩემი პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა ერთადერთი რეჯების 5-ს, წელი 1146².

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

(მეორე გვერდზე): სალიანე. კვირუკლუ იმზა.

1 1146 წლის დიდებული რეჯების დასაწყისი — 8.12.1734.

2 რეჯების 5, წელი 1146 — 12.12.1734.

№ 98

ის [ალაპი] შეეწიოს

თულრა: მუსტათა ხან შაპი, ძე აჰმედისა, მუდამ გამარჯვებული. უმაღლესი სამეფუფო დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ვალდებულება ნაკისრია მარტის დასაწყისიდან. 1175 წელს² დაანგარიშებული ზემონსენებულის ვალდებულებას შეადგენდა სიდასა და ბეირუთის ხასებისა და მათდამი დაქვემდებარებული მუკატაას შემოსავლის ახჩებიდან ამჟამად ანაკლიის ციხის დასაცავად დანიშნული 48 ჯარისკაცის, უმაღლესი სამეფუფო კარის იანიჩრების შესანახი თანხის გადახდა 1174 წლის ჯემაზი ულ-ეველის შეოთზე დღიდახ, ერბაიხის დასაწყისიდან³ 1175 წლის ჯემაზი ულ-ეველის მეთხოთმეტე დღემდე [1175 წ.] ერბაიხის დასაწყისამდე. კანონიერად არსებული გამოსაწამორებელი ჩოხის თანხები, აღნიშნული მუკატაას ფინანსებიდან ხსენებულ რიცხვში დაანგარიშებული და გადაკვეთილია 15120 ახჩა. ყოველი ყურუში 120 ახჩაა. რადგანაც ესედით დაანგარიშებული მხოლოდ 126 ესედი ყურუშია, ხსენებული თანხა ამ 1175 წლის რები ულ-ახირის დასაწყისი დღიდან⁵, ალი იაზიჯის, იმატოს მისმა სიდიადემ, ზელით ჩემი ბედნიერების დედაქალაქში სახელმწიფო ხაზინის დავთრებში შემოსავალ-გასავლად არის რეგისტრირებული, საამისო თამასუქად ეს პატიოსანი განჩინება გაიცა. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა რები ულ-ახირის 28-ს, წელი 1175⁶.

ღვთივდაცულ ისლამბოლში.

[მეორე გვერდზე]: ანაკლიის ციხის დაცვაში სარგო: 1174 წლის შასარი⁷.

ჩოხის თანხა 126 ყურუში.

1175 წლის სიდასა და ბეირუთის ეიალეთების ხასების მუკატაას ფინანსებიდან.

ამ აღსარების შინაარსი ისეა, როგორც აქაა გადმოწერილი. გადაწერა იგი ალაპის, მალალიმც არს იგი, გლახაკმა, ქალაქ სიდას წმინდანმა ალ-სეიდ ალ აბდიმ.

შეუწდოს ალაპმა.

ამ 1175 წლისათვის დაანგარიშებული სიდასა და ბეირუთის ეიალე-
თის მუკატაას ფინანსებიდან ანაკლიის ციხის ჯარისკაცების შესანახო
თანხა „სებები თაპირის“ მიხედვით გაიგზავნა. „სებები თაპირში“
აღნიშნული იყო: ხსენებული მხოლოდ 126 ყურუშია, ამჟამად სიდას ვა-
ლდებულება გადაეკვეთა. იგი ჩვენი ბატონი ელ-სეიდ ნიჰან ფაშას უდი-
დებულესობის ხელით სრულად ჩაბარდა და ეს ამ „სებები თაპირშია“
აღნიშნული.

თქვენი მონა-მორჩილი ხსენებული გურჯისტანის სალიანეჯი ჩაუშ
მეპმედი. სალიანე.

1 მუსტაფა ხან შაჰი, ძე აჰმედისა — სულთან მუსტაფა III (1757--1773).

2 1175 წელი — 2.8.1761. — 22.7.1762.

3 1174 წლის ჯემაზი ულ-ვევლის მეოთხე დღე, ერბაინის დასაწყისი — 12.12.
1760 წელი.

4 1175 წლის ჯემაზი ულ-ვევლის მე-15 დღე, ერბაინის დასაწყისი — 12.12.
1761 წელი.

5 1175 წლის რეზი ულ-ახირის დასაწყისი — 30.10.1761.

6 რეზი ულ-ახირის 28, წელი 1175 — 27.11.1761 წელი.

7 1174 წლის მასარი — 1760 წლის აგვისტო, სექტემბერი, ოქტობერი.

№ 99

პატიოსნის, მაღალღირსეულის, ზეციური სამეფო ნიშნისა და
ბრწყინვალე, ქვეყნისმპყრობელი, უზენაესი თულრის ბრძანება ის
არის, რომ ჩემი ძლევაგამოსილი საზღვრის ბოლოს საქართველოში მდებარე
ანაკლიის ციხის დასაცავად მყოფ საგანგებოდ რეგისტრირებულ,
სამეფუფეო სიხარულის მომნიჭებელ 144 ადგილობრივ ჯარისკაცს დღიუ-
რად 1640 ახჩა, ხოლო წლიურად 3628,5 ყურუში სარგო აქვს. ყოველ
წელიწადს მათგან სალიანეჯი მოდის და მათ სარგოებს ცალკეული
რაიონიდან აგზავნიან, იღებენ, ადგილებზე მიაქვთ. დიდძალი ხარჯები
აქვთ სოფლიდან სოფელში გაგზავნისას, წლიური სარგო მათთან რო-
გორც კი მიაღწევდა, წელიწადნახევრის აღვირახსნილი საქმიანობისა და
გაუკითხაობის შედეგად შემოსავალი ჰქონდათ. ზოგჯერ, როდესაც წლის
განმავლობაში შემოსავალი არ გააჩნდათ, ანდა სალიანებისათვის არ
იყო მიწერილი თანხები, მაშინ სხვა რაიონიდან იგზავნებოდა სარგო,
ამავე დროს საკმარისი რაოდენობისა იყო. ამ თანხას როგორც კი ად-
გილებზე მიიტანდნენ, ამ თანხიდან მოხელეებისათვის ზარჯები გათვა-
ლისწინებულაო და სარგოების ნახევარი ჯარისკაცების ხელში ვერ
ხვდებოდა. საწყალი ჯარისკაცების მიმართ სრულ უსამართლობას სჩა-
დიოდნენ. მაგრამ იმ რაიონის ახლო ადგილები ოჩაქლიქად დაინიშნა.
ოჩაქლიქად არსებული ადგილიდან სარგოებს მთლიანად იღებდნენ

და ჯარისკაცებს აძლევდნენ. ჯარისკაცებიც დამშვიდებულნი, დაკისრებულ მოვალეობასაც ასრულებდნენ და დაცვის სამსახურშიც მტკიცედ იდგნენ დღე და ღამე. ამრიგად... ზემოხსენებულ ჯარისკაცებს [1]132 წლის¹ სარგოები გაეგზავნათ და ებოძათ. [1]133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან² წლიურად გადაკვეთილი 3628,5 ყურუში სარგოდან 628,5 ყურუში ოჯაქლიქის სანაცვლოდ ჩამოაკლეს. არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს ფინანსებიდან 3000 ყურუში ოჯაქლიქი დაინიშნა. აღნიშნული მუკატაა ხსენებული ემინის მიერ იქნა მიღებული და ლეგისტირირებული. პატიოსანი ბრძანება გაიცა. ოჯაქლიქის სანაცვლო მთლიანად არ იქნა გაცემული. არსებულის შესაბამისად ოჯაქლიქის სანაცვლოს ბოძების საკითხზე ზემოხსენებული ჯარისკაცების მეთაურთა თხოვნით ჩამოკლებული თანხის შემდეგ დარჩენილი წლიურად გადაკვეთილი 3000 ყურუში სარგო აიღეს [1]133 წლის მუჰარემიდან³ არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან. რადგანაც თავის რაიონში ჩაწერისა და ოჯაქლიქის სანაცვლოს ხელზე ბოძების საკითხზე თელხის თანახმად ჩემი დიდებული ფირმანი გამოვიდა, სატახტო ზღურბლზე ჩემი ურიცხვი საფადიშაჰო წყალობა გაიცა და ეს სიხარულის მომგვრელი ბერათი გიბოძეთ და ებრძანე, რომ ხსენებულ ჯარისკაცებს სარგო ებოძოთ.

აღნიშნული ჯარისკაცებისთვის შემციირებული სახით ოჯაქლიქად დანიშნული წლიური 3000 ყურუში სარგოა. 1133 წლის მუჰარემის დასაწყისიდან ეს თანხა ...ჩაბარდეს და თითოეულს ებოძოს. ამ ჩემი დიდებული ბერათის ასლის მეორე გვერდზე შარიათის ჰუჯეთი დაიწერა და მეთაურისგან ბეჭდიანი თამასუქი მიღებულ იქნა. სააღრიცხვო უწყებაში დაანგარიშების დროს დაიცავით წესრიგი. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა რები ულ-ახირის თვის პირველს, წელი 1133⁴.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს რეზიდენციაში.

მთავარმა მოანგარიშებ მინაწერი გააკეთოს!

ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ჯარისკაცების სარგო ოჯაქლიქის წესით დაინიშნოს არზრუმის საბაჟოს საემინოს მუკატაას ფინანსებიდან. [1]133 წლის 8 ზილ-კაადე⁵.

ჯარისკაცები — 144

დღეში — 1620

წელიწადში — 580560 ახჩა.

ყურუშით დაანგარიშებული: 3628,5

მუკატაას ოჯაქლიქის თანხა: 0628,5

3000

თელხისი:

ჰასან აღამ შემოსავალი მიიღო არზრუმის საზღვდამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან მუკატაას საემინოს ვეჟილის, ხსენებულა ჯარისკაცის ელ-ჰაჯ ოსმანისგან 1134 წლიდან ბერათის ასლის, არზრუმის კაზას მევლანა აბდურაჰმან ეფენდის შარიათის ჰუჯეთის საფუძველზე. 1135 წლის 7 ზილ-კაადე⁷. დამთავრდა.

ანაკლიის ციხის ადგილობრივი ჯარისკაცების წლიური სარგო — 3000 ყურუში — არზრუმის საზღვდამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან ოჯაქლიქი იყო. 1134 წლისათვის ჯარისკაცების ვეჟილმა ჰასანმა იგი მუკატაას ემინისაგან სრულად მიიღო. რადგანაც ბექდიანი ბერათის ასლში შარიათის ჰუჯეთია მოცემული, ხაზინისთვის შემოსავალ-გასავლის თესქერე ითხოვეს. ფირმანი, ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

1136 წლის 18 ჯემაზი ულ-ეველი⁸.

სწორია, უმაღლესი დედანი გადაწერა მწირმა, იყოს დიდება და პატივი მასზე, აბდურაჰმანმა, ქალაქ არზრუმის ყადიმ. შეუნდოს ალაჰმა. სწორია.

თელხისის თანახმად თესქერე გაიცა, ბრძანება.

[1]136 წლის ჯემაზი ულ-ეველის 23⁹.

თქვენი მონა-მორჩილის არზა ისაა, რომ საქართველოს საზღვარზე მდებარე ანაკლიის ციხეს 1640 ახჩა დღიურით 144 ადგილობრივი ჯარისკაცი ჰყავს. მინაწერში აღნიშნულია, რომ არზრუმის საზღვდამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან წლიურად 3000 ყურუში სარგო ოჯაქლიქია. შემოხსენებულმა ჯარისკაცებმა 1134 წლის სარგოები აღნიშნულ წელს მუკატაას ემინის ზელით მიიღეს. რადგანაც სააპისოდ ოჯაქლიქის ბერათის ასლის მეორე მხარეზე შარიათის ჰუჯეთია, მუკატაას ემინის ვალის დასაანგარიშებლად შემოსავალ-გასავლის თესქერეს ბოძების საკითხზე ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

თესქერე დასაანგარიშებლად გადაეცეს!

1136 წლის 2 ჯემაზი ულ-ახირი¹⁰.

საქმე ისეა, როგორც აქაა დაწერილი. გადაწერა იგი ალაჰის, იყოს წმინდა სახელი მისი, გლახაკმა ქალაქ არზრუმის ყადიმ, აბდურაჰმანმა. შეუნდოს ალაჰმა.

ამ ჰუქმის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ძლევეამოსილი საზღვრის ბოლოს. გურჯისტანში მდებარე ანაკლიის ციხეში მყოფი 144 ადგილობრივი ჯარისკაცის მიერ ქვემოთ აღნიშნული თანხა მიღებულია. შარიათის წესების დაცვით მათთვის გაპიროვნებული ვეჟილი ჰასან ალა იბნ ალი პატიოსანი შარიათის სასამართლო ბრწყინვალეების წინაშე წარსდგა. 1134 წელს არზრუმის საბაყოს და საზღვდამხედველოს ემინმა, განდიდე-

ბუღალტრული და წარჩინებული შორის უპირველესმა, პატივცემულმა ელ-
 პაჯ ოსმან ალაბ სასამართლოს წინაშე როდესაც წარსდგა, სრულად აღი-
 არა თავისი აღსარება. ამ დოკუმენტის უკანა მხარეზე მიწერილი მაღალი
 ფირმანის შინაარსის მიხედვით, ხსენებულ ჯარისკაცებს არზრუმის სა-
 ბაჟოს საზედამხებდველოს ფინანსებიდან 3000 ყურუში ოჯაქლიქი დაენი-
 შნა. აღნიშნულ ჯარისკაცებსაც 1134 წ. კანონიერად არსებული 3000
 ყურუში სარგო მითითებული მუკატაას ფინანსებიდან ებოქათ. ზემოხ-
 სენებული ალას დავალებით როდესაც მოვთხოვეთ, მანაც აღნიშნული
 თანხა — 3000 ყურუში, აღნიშნული წლისთვის დაიანგარიშა და უკლე-
 ბლივ მე ჩამაბარა და მეც სრულად მივიღე. მომავალში ხსენებული სარ-
 გოდან აღნიშნული ემინის ვალი არც ერთი ნამცეცი ახჩა ნაშთი არ და-
 რჩა და ამ მაღალი ბრძანების მეორე გვერდზე ჰუჯეთი დაიწერაო, ეს
 რომ განაცხადა, შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტილება ისაა, რომ მომ-
 ხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ ამოწერილ იქნას.

დაიწერა რები ულ-ეველის თვის 7-ს, წელი 1135¹¹.

საქმის მოწმენი: ალ-სეიდ მეჰმედ პალილი.

მაჰმუდ ალა	26203,5
პალილ ჯელფი.	03000
აჰმედ ბეშე.	06986
იუსუფ ბეშე.	02337
	<hr/>
	38523,5

1 [1] 132 წელი — 14.11.1719 — 1.11.1720.

2 [1] 133 წლის მუჰარემის დასაწყისი — 2.11.1720.

3 [1] 133 წლის მუჰარემი — 2.11. — 1.12.1720 წელი.

4 1133 წლის რები ულ-ახირის პირველი — 30.1.1721.

5 [1] 133 წლის 8 ზილ-კაადე — 31.8.1721.

6 1134 წელი — 22.10.1721 — 11.10.1720 წელი.

7 1135 წლის 7 ზილ-კაადე — 9.8.1723 წელი.

8 1136 წლის 18 ჯემაზი ულ-ეველი — 13.2.1724 წელი.

9 [1] 136 წლის ჯემაზი ულ-ეველის 23 — 18.2.1724 წელი.

10 1136 წლის ჯემაზი ულ-ახირის 2 — 27.2.1724 წელი.

11 რები ულ-ეველის თვის 7, წელი 1135 — 16.12.1722.

№ 100

ის [ალაპი] შეეწიოს

პატიოსანი, მაღალღირსეული, ზეციური სამეფო ნიშნისა და ბრწყინ-
 ნვალე და ქვეყნისმპყრობელი უზენაესი თულრას ბრძანება ისაა, რომ

დიდებულთა ემირთა-ემირმა, ჩილდირის ბეგლარ-ბეგმა ისპაკმა, ხან-გრძლივი იყოს მისი ბედნიერება, სამეუფეო დივანს არზა გაუგზავნა: საქართველოს საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის დასაცავად მყოფი უმაღლესი თულრას მატარებელი მაღალი სასულთნოს 40 ჯარისკაცის — ადგილობრივი ჯებეჯიებისა და 25 თოფჩის ჯარისკაცისათვის — წლიურად გადაკვეთილი სარგოების ვალეზა გადაწყდა 1133 წლის დასაწყისიდან¹ არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატაას თანხიდან. თუმცა ბერათი არ გაცემულა, მაგრამ როდესაც მისი ძმისთვის ოჯაქლიქის ბერათის ბოძების საკითხზე მოწყალეობა ითხოვეს, ჩემს სახელმწიფო ხაზინაში დაცული მთავარი მოანგარიშის დავთრებში რეგისტრირებულ იქნა ისე, რომ 750 ახჩას ერთი ნამცეციც არ აკლდა. რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 40 ჯარისკაცის — ადგილობრივი ჯებეჯისა და 25 ჯარისკაცის — თოფჩისთვის განკუთვნილი ყოველი ყურუში 160 ახჩაა. გადაკვეთილი 1659 ყურუში სარგოა. ყოველ წელს სალიანეჯი ჩამოდის. მათი სარგოები ადგილიდან იგზავნება და ებოძებათ. როგორც კი ადგილზე მოაღწევენ, გარდა დიდი ხარჯების ვალეზისა, ზოგიერთ წელიწადს სარგოები მათთვის არაკანონიერი შემოსავლის წყარო ხდება. წელიწადნახევრიანი დაკაბალებისა და ზოგიერთ წელიწადს შემოსავლის ზედმეტად მითვისების გამო მათთვის გარკვეული რაოდენობის ხარჯები იყო გათვალისწინებული. რადგანაც ლარიზი ჯარისკაცების მიმართ სრული გაუკითხაობა იყო, წლიურად გადაკვეთილი 1659 ყურუში სარგოდან ოჯაქლიქის სანაცვლო 259 ყურუში დააკლეს. დანარჩენი 1133 წლიდან არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს ვინანსებიდან 1400 ყურუში სარგო ოჯაქლიქის სახით დაენიშნათ. გაცემული ჩემი პატიოსანი ბრძანების, მინაწერისა და განმარტებული წესის მიხედვით აღნიშნული ნაღდი თანხა ხსენებული საზედამხედველოს ფინანსებიდან ჩამოწერილ იქნა ოჯაქლიქის სახით 1400 ყურუში სარგო. 1133 წლის დასაწყისიდან ოჯაქლიქი დაინიშნა. როდესაც თელხისის თანახმად დარჩენილ თანხაზე ბერათის გაცემის საკითხი დადგა, ჩემი უმაღლესი ფირმანის გამოსვლა სამართლიანი ვახდა, აშკარა შეიქმნა ჩემი საფადიშაჰო მოწყალეობა. 1133 წლის რეზი ულ-ახირის 27-ე დღეს² ეს სამეუფეო ბერათი გიბოძე და ვბრძანე, რომ აღნიშნულა 65 ჯარისკაცის დღიური 750 ახჩიდან ყოველი 160 ახჩა ერთი ყურუშია. წლიურად გადაკვეთილი 1450 ყურუში სარგოს ოჯაქლიქის შესაბამისი 250 ყურუში შირინია. ნაშთი 1400 ყურუში სარგო 1133 წლის არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს ფინანსებიდან ოჯაქლიქია. ყოველ აღნიშნულ მუკატაას წელს თანხის მისაღებად ემინებისგან დანიშნულ პირებს გარკვეულ ვალდებულებას უხდებიან და აბარებენ. ამ ჩემი დიდებული ბერათის ასლზე მიწერილი შარიათის ჰუჯეთის საფუძველზე ბოძებული ბე-

ქდიანი თამასუქი აღებულ იქნა. ანგარიშის დროს ემინების დასათვლელად თადარიგი დაიჭირეთ. ასე იცოდეთ, პატიოსან ნიშანს ენდეთ.

დაიწერა რები ულ-ახირის მეორე დღეს, 1133 წელი³.

ღვთივდაცული კონსტანტინეს ქალაქი.

შესაბამისი ადგილი:

საქართველოს საზღვარზე მდებარე რუხის ციხის ადგალობრივო ჯარისკაცების სარგო:

ჯარისკაცები:	40	დღეში:	450	ჯებეჯიების ჯარისკაცები.
	25		300	თოფჩიების ჯარისკაცები.
	<u>65</u>		<u>750</u>	

წელიწადში:

ახნა — 265500, თითოეული ყურუში 160 ახნაა.

ყურუში ესედით დანაგარამებული:	1659	1	— 0
	<u>0259</u>	<u>1</u>	<u>2 0</u>
ყოველ წელიწადს ოჯაქლაქის სანაცვლო:	1400.	0	<u>2 0</u>
			0 0

არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან ოჯაქლიქი დაინიშნა.

ჯებეჯიების ჩორბაჯთა ალა ალიმ და თოფჩიების მეორე ალი ალამ სალეპ ჩოკდარის ხელით მიიღეს სარგო ზსენებული მუკატაას ემინის ელ-ჰაჯ ჰალილ ეფენდისაგან 1143 წ. დიდებული ბერათის ასლისა და არზრუმის ყადის მევლანა ჰასან ეფენდის ჰუჯეთის მეორე გვერდზე მიწერილის საფუძველზე.

ყურუში ესედი — 1400.

რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 40 ჯარისკაცი ჯებეჯისა და 25 ჯარისკაცის — თოფჩის წლიური სარგოა 1400 ყურუში. იგი არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს მუკატაას ფინანსებიდან ოჯაქლიქის სახითაა გადაკვეთილი. ჯარისკაცებისათვის განკუთვნილი 1134 წლის⁴ სარგოები ჩორბაჯი ალი ალას, თოფჩი ბაშისა და მეორე ალი ალას მიერ აღნიშნული მუკატაას ემინის ჩოკდარ სალეპისგან სრულად აღებულ და რეგისტრირებულ იქნა.

ამ დიდებული ბერათის მეორე გვერდზე მიწერილია არზრუმის ყადის არაერთი სასამართლო ჰუჯეთი, ფირმანი ჩემი ბედნიერი, მოწყალე სულთნის უდიდებულესობაზეა.

1144 წლის 27 რები ულ-ახირი⁵.

მინაწერისა და ანგარიშის მიხედვით შემოსავალ-გასავლისთვის თესქერე გაიცეს.

ბერათი გაიცა, 1144 წლის 26 ჯემაზი ულ-ეველი⁶.

მწერალი.

ასლი დედანთან სწორია, გადაწერა გლახაკმა ალაპისა (იყოს მისი წმინდა სახელი), ჰასანმა, ქალაქ არზრუმის ყადიმ. შეუნდოს უფალმა. [ბექედი]: ჰასანი.

საქმე ისეა, როგორც აქ არის მოთხრობილი. გადაწერა ეს მისმა — ალაპის — იყოს მასზე დიდება და პატივი — მწირმა ჰასანმა, ქალაქ არზრუმის ყადიმ. შეუნდოს უფალმა. [ბექედი]: ჰასანი.

ამ დოკუმენტის დაწერის მიზეზი ისაა, რომ ამჟამად რუხის ციხის დასაცავად მყოფი 40 ჯარისკაცის — ადგილობრივი ჯებეჯიებისა და 25 თოფჩის ჯარისკაცის მიერ მიღებულია აღნიშნული თანხა. მათთვის ვე-ქილად დანიშნულმა ჯებეჯი ჩორბაჯი ალი ალა იბნ მეკმედმა და თოფჩი ბაშამ, მეორე ალი ბენ სულეიმანმა სახელოვანი შარიათის სასამართლოს მოუთხრეს და ვრცლად მოახსენეს შემდეგი: 1143 წ. არზრუმის საბაჟოს საზედამხედველოს ფინანსები დაცულია. ამჟამად მაღალ სახელმწიფოში ჯიზიას მონაგარიშემ, ბედნიერმა ჰალილ ეფენდიმ და ვექილმა ჩოხადარ სალუკ ალამ სასამართლოს წინაშე უკლებლივ და სრულად აღიარეს. დიდებული ბერათის ასლის მიხედვით, რომლის მეორე გვერდზე მიწერილია ეს სიჯილი, ზემოხსენებული ჯარისკაცებისთვის შემცირებული ნაწილით განკუთვნილი 1400 ყურუში წლიური სარგო აღნიშნული საზედამხედველოს ფინანსებიდან გასაგზავნად დაინიშნა, აღნიშნული თანხა — 1400 ყურუში 1143 წლისთვის დაიანგარიშეს. როდესაც ხსენებული საზედამხედველოდან დასახელებულ ალებს მოვთხოვეთ ფინანსები, მათ აღნიშნული თანხა — 1400 ყურუში მითითებული წლისთვის დაიანგარიშეს, აღნიშნული საზედამხედველოს ფინანსებიდან უკლებლივ ჩვენ გვიბოძეს და ჩავგაბარეს. ჩვენც ხსენებული თანხა სრულად ჩავიბარეთ მისგან და მივიღეთ. აღნიშნული თანხიდან ვალი ერთი ნამცეცი ახჩა ნაშთი არ დარჩაო, ეს რომ განაცხადეს, შემდეგ სასამართლო გადაწყვეტილება ისაა, რომ მომხდარი ამბავი მოთხოვნილებისამებრ ამოწერილ იქნას.

დაიწერა პატიოსანი ზილ-კაადეს 17-ს, 1143 წელი⁷.

საქმის მოწმენი: ომერ კალფი — მუჰაზირი.

შაჰმუდ ალა — სერ მუჰაზირი.

ელ-ჰაჯ ჰასანი — ჩოხადარი.

ომერ ალა — ქედხუდა და სხვა დამსწრენი

1400

16

8400

1400

224000

¹ 1133 წლის დასაწყისი — — 2.11.1720.

- ² 1133 წლის რები ულ-ახირის 27-ე დღე — 25.2.1722.
- ³ რები ულ-ახირის მეორე, 1133 წელი — 31.1.1721.
- ⁴ 1143 წელი — 17.7.1730.
- ⁵ 1144 წლის 27 რები ულ-ახირი — 29.10.1731.
- ⁶ 1144 წლის 26 ჟემაზი ულ-ეველი — 26.11.1732.
- ⁷ ზილ-კაადეს 17, წელი 1143 — 24.5.1731.

ტარმინოლოგიური ზანიზვევაი

1. ავარიზი — საგანგებო შემთხვევებთან, უპირატესად სამხედრო ექსპედიციებთან დაკავშირებული ერთდროული გადასახადი, რომელიც თავდაპირველად 4-5 წელიწადში ერთხელ იკრიბებოდა, შემდეგში იგი ყოველწლიურ გადასახადად იქცა და მძიმე ტვირთად აწვებოდა მწარმოებელ საზოგადოებას.

2. აზაბი — ოსმალეთის შეიარაღებული ძალების ერთ-ერთი სახეობა. აზაბები ცხენოსანთა რაზმებს შეადგენდნენ. ისინი სიფაპიების უცოლშვილო ნაწილისაგან შედგებოდნენ. მათ იერიშების, თავდასხმების, საჭურვლის გადაზიდვისას იყენებდნენ. აზაბები იყვნენ ძალიან გულადი და თავზებელაღებული. რაზმებისაგან შემდგარი მხედრები, რომლებიც ძირითადად თავმოყრილნი იყვნენ ოსმალთა მიერ დაპყრობილ ამა თუ იმ ციხესიმაგრეში, განსაკუთრებით ზღვისპირა ადგილებში. გემსაშენებში. მათ გემსაშენი ვერფების ხალხს ეძახდნენ. ისინი ყოველ სამ თვეში ერთხელ იღებდნენ ზელფასს. აზაბების შესახებ იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara, 1940 გვ. 130. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara.

3. აზაბთა ალა — აზაბთა ლაშქრის უმაღლესი მეთაური.

4. აზაბთა სერ ბოლუქი — აზაბთა რაზმის, ბოლუქის მეთაური.

5. აზაბთა ქათიბი — აზაბთა ალას შემდეგ თანამდებობით მოდიოდა აზაბთა ქათიბი, რომელსაც ევალებოდა აზაბთა შესახებ ყოველგვარი მონაცემის რეგისტრაცია სათანადო დოკუმენტებში, დავთრებში.

6. აზაბთა ქელზუდა — აზაბები ძირითადად ზღვისპირა სიმაგრეებში მეციხოვნეებად მსახურობდნენ, მათ გემსაშენებშიც ამუშავებდნენ. აზაბთა საქმეების ზედამხედველს ქელზუდა ეწოდებოდა, ხალხში ქაპიას სახელითაც იყო ცნობილი.

7. აღემდარი — იგივე ალამდარი, მედროშე. ალამდარობა იანიჩართა კორპუსის ერთერთ წევრს ეკისრებოდა. ალამდარის შესახებ იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. I. fasikül I. 1946. გვ. 49; Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara, 1940. გვ. 148.

8. არზუშალი — განცხადება, არზა, თხოვნა, ვედრება. ოსმალური საფინანსო დოკუმენტის გარკვეული კატეგორია.

9. ახჩა — თეთრი, ფულის წვრილი ერთეული, ვერცხლის ფული. იგი პირველად 1328 წ. მოიპრა ორხან ბეის სახელზე და 1,54 გრამს იწონიდა. პირველ ხანებში იგი უმაღლესი ხარისხისა იყო, მაგრამ დროთა ვითარებაში ერთი ხუთად შემცირდა და ისე გაუფასურდა, რომ სპილენძისაგან ველარ არჩევდნენ. 1687 წლიდან ახჩა ყურუშით შეიცვალა.

10. აკ ახჩა — ვერცხლის ფული.

11. ალა — ოსმალთა სახელმწიფოში სასახლის ცალკეული კატეგორიების მსახურთა მეთაურების სახელწოდება. დიდ თანამდებობაზე მყოფ პირთა მეთაურების სახელწოდება. სასახლეში იყო ორი კატეგორიის ალა: შინაგანი ალა და საგარეო ალა. შინაგანი ალა: კაფუ ქედხუდა, ხაზინადარ ბაში, ქილარჯი ბაში და სხვ. საგარეო ალა: იანიჩართა ალა და მისდამი დაქვემდებარებული იანიჩართა ლაშქრის ცალკეული კატეგორიების მეთაურები: აზაბთა ალა, სიფაპიების ალა, სილაპდართა ალა, ულუფეჯიების ალა და სხვ. А. С. Тверитинова, Второй трактат Кочибей. Ученые записки института востоковедения. Т. VI. 1953. М.—Л. с. 263.

12. ანადოლუ მუჰახებე კალეში — არზრუმის გარდა ანატოლიაში არსებული სულთნისა და დიდევზირის ვაკუფების საფინანსო საქმეების, განსაკუთრებით საალრიცხოვო საქმეების ბიურო ფინანსთა უწყებაში.

13. ბარანი — მოსასხამის, სპეციალური ქსოვილისაგან დამზადებული საწვიმარის ან ქსოვილის გარკვეული სახეობის სახელწოდება.

14. ბალთაჯი — საომარი ცულით შეიარაღებული ბალთაჯიები შეადგენდნენ სულთნის სასახლისა და პარემის მცველ რაზმს. ისინი დიდი მოხელეების მცველებიც იყვნენ. ბალთაჯიების მოვალეობა იყო ლაშქრობის წინ გზები გაესუფთავებინათ ლაშქრისთვის, ტყიანი ადგილები გაეწმინდათ, კარვები გაეშალათ და აეშალათ, ტვირთი გადაეტანათ. იხ. I. H. Uzuncarşili, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara, 1945. გვ. 432—438.

15. ბაშ დევთერდარი — ოსმალეთის იმპერიაში საფინანსო უწყების მეთაური, ფინანსთა მინისტრი.

16. ბაშ ჩაუში — იანიჩართა გაერთიანებაში მეხუთე ზოლუქის მეთაური, ამავე დროს მთელი იანიჩართა ჩაუშების უფროსი. მას სერ ჩაუშს და ჩაუშ ბოზორგს უწოდებდნენ.

17. ბაშ ჩოხადარი — სულთნის სასახლეში სულთნის სამსახურში მყოფი ჩოხადარების მეთაური. იხ. ჩოხადარი.

18. ბაშ ბული — ოსმალთა სახელმწიფოში ლაშქრობის დროს გარკვეული გაერთიანების, ჯგუფის, რაზმის, ერთგვარი პოლიციის მეთაური.

სახელმწიფოს წინააღმდეგ ამხედრებული ძალების მეთაურებსაც ბაშ ბულს უწოდებენ.

19. **ბაშ მუჰასებე კალემი** — ოსმალეთის საფინანსო უწყებაში სააღრიცხვო და სამოანგარიშო განყოფილების მეთაურის სახელწოდება. სახელმწიფოს მთელი შემოსავალ-გასავალი, მუჰაქათას საფუძველზე არსებული თანხები ამ განყოფილებაში იყო აღრიცხული. ეს განყოფილება ყველაზე დიდი იყო მთელს საფინანსო სისტემაში. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 354.

20. **ბაღდადჯიკი** — ოსმალურ დოკუმენტურ და ნარატიულ წყაროებში იმერეთში მდებარე ბაღდადის ციხის აღსანიშნავად იხმარება ბაღდადჯიკი. ბაღდადის ციხეს ამით განასხვავებდნენ დიდი ბაღდადისაგან.

21. **„ბედელი ნისფი ბაღათ“** — ვენახის გარკვეული ფართობის ნახევრის ფულადი გადასახადი.

22. **ბედელი ნუზლი** — ოსმალეთის სახელმწიფოში ბედელი ნუზლი შემოდებულ იქნა როგორც ნატურალური საგანგებო გადასახადი. იგი გაიღებოდა ომიანობის დროს ლაშქრის საჭიროებისათვის მთელი XVII — XVIII სს.

23. **ბერათი** — ქართული ბარათი, სიგელი, გაცემული სახელმწიფოს უმაღლესი ინსტანციის მიერ ამა თუ იმ პირისათვის მიწის მფლობელობის უფლებებისათვის.

24. **ბეშე** — იანიჩართა შორის დაწინაურებულის მისამართავად იმარებული სიტყვა. საპატივცემულო მიმართვა. იგი საკუთარი სახელის ქემდეგ დაისმის. ძირითადი მნიშვნელობა: „დიდებული“, „მაღალი“, ფაქალინის მიხედვით, ბეშეს ეძახდნენ მომთაბარე ტომებში ტომის დიდ შვილს, უფროს შვილს. შემდეგში ოსმალეთის სახელმწიფოს დაარსებისას პირველ უფლისწულს — ფაშას//ბეშეს სახელწოდება მიეცა. იხ. M. Z. Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. I. გვ. 211.

25. **ბეშლი აზაბი** — ოსმალთა სახელმწიფოში ზუთი ოჯახიდან ერთი კაცი გამოყავდათ სამხედრო სამსახურში. ასეთი გზით შეკრებილ ლაშქარს ევალებოდა ციხის მეთვალყურეობა. იგი ეიალეთის რჩეულ ლაშქრად ითვლებოდა.

26. **ბეშლუიანები** — ოსმალთა შეიარაღებული ძალების ერთ-ერთი სახეობა, ზუთი აზჩა ულუფას მქონე იანიჩრების კატეგორია, რომელთა მოვალეობა იყო ლაშქრისთვის გზის გაწმენდა, მეგზურობის გაწევა და სხვ.

27. **ბეშლუიანების ალა** — ბეშლუიანების რაზმის მეთაური.

28. ბეშლუიანების სერ ბოლუქი—ბეშლუიანების რაზმში მთავარი გაერთიანების, ბოლქის მეთაური, სერ ბოლუქი.

29. ბეგლარბეგი — ბეგთა ბეგი, ფაშა, ვილაიეთის სამოქალაქო და სამხედრო-ადმინისტრაციული საქმეების განმგებელი.

30. ბექთაშ ბაში — ბექთაშიების ორდენის მეთაური. ბექთაშიები იყვნენ ბექთაშიების ორდენის წევრები. სახელწოდება ამ ორდენმა მიიღო „ჰაჯი ბექთაშ ველის“-გან. ამ ორდენს საფუძველი ჩაეყარა შუა ანატოლიის ერთ-ერთ სოფელში. იგი ქალაქელებისაგან შორს დარჩენილ სოფლებსა და დაბებს შორის გავრცელებული მიმდინარეობა იყო. ბექთაშობა ბათინების მსგავსად ყველგან ვრცელდებოდა, ყველაფერს საიდუმლოდ ინახავდნენ. იხ. M. Z. Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. I. fas. III. 1947. გვ. 196—202.

31. ბინა ემინი — სულთნებისათვის განკუთვნილი სასახლის, კომკის, ჯამეებისა და სხვა მსგავსი ნაგებობის მშენებლობის ხელმძღვანელს ბინა ემინის ეძახდნენ.

32. ბიუქ რუზნამჩე — დევთერდარის გვერდით მყოფი რუზნამჩეჯიებიდან დაწინაურებული პირის სახელწოდება, რომელსაც ვეალებოდა იანიჩართა ოჯახის აღწერისათვის საბოლოოდ გადაეხედა და გადაწყვეტილება მიეღო.

33. ბოლუქი — იანიჩართა კორპუსში ნაწილს, დანაყოფს, გარკვეულ ჯგუფს ბოლუქი ეწოდებოდა. იანიჩართა კორპუსი შედგებოდა 10 ბოლუქისაგან (ნაწილისაგან). თითოეულ მათგანში შედიოდა 100 კაცი. დროთა ვითარებაში ბოლუქთა რიცხვი 101-მდე გაიზარდა. სხვადასხვა გახდა თითოეული ბოლუქის წევრთა რაოდენობა, მოვალეობა და სახელწოდება. იხ. M. Z. Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri sözlüğü. I. 1946. გვ. 242. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara, 1945. გვ. 217.

34. ბოლუქ ბაში — იანიჩართა ოჯახის ორგანიზაციაში ნაწილის, რაზმის, ჯგუფის უფროსს ბოლუქ ბაში ეწოდებოდა. იყო „აღლი ბოლუქ ბაში“ (ექესი ბოლუქის უფროსი). იანიჩართა ლაშქრის გარდა ოსმალთა სახელმწიფო ლაშქრის ორგანიზაციაში თითოეული ბოლუქის მეთაურსაც ჰყავდა ბოლუქ ბაში. იყო აგრეთვე ეიალეთის ლაშქრის მეთაურთა, სეკბანთა, თუფენქჩიებისა და სხვა სახეობის ლაშქართა მეთაურების ბოლუქ ბაშიც. ცხენოსანთა ბოლუქების მეთაურებიც ბოლუქ ბაშები იყვნენ. იხ. M. Z. Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve terimleri Sözlüğü. I. 1946. გვ. 242. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara- 1945. გვ. 217.

35. ბოსტანჯი — მებოსტნე, იმთავითვე, ოსმალეთის სახელმწიფოს

დაარსებიდან, ხასების ბალების მოვლა-პატრონობა ევალეზოდან, შემდეგში სასახლის მცველების ფუნქცია დაეკისრათ. სასახლის საშინაო და საგარეო საკითხებს აგვარებდნენ. ამ ორგანიზაციისათვის ქრისტიანთა ბავშვებს „დევირმეს“ წესით აგროვებდნენ და სპეციალურად წვრთნიდნენ. ბოსტანჯიების ნაწილი სასახლის ბალებს იცავდა, სასახლისათვის საჭირო ტვირთს ეზიდებოდა. მათ ევალეზოდან „ოქროს რქის“ ყურის ნაპირებისა და დედაქალაქის ზღვისპირა უბნების დაცვა. ბოსტანჯიები სულთნის პირად დაცვას შეადგენდა. ერთგული ბოსტანჯიები მალაღ თანამდებობებზე წინაურდებოდნენ. იხ. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara. 1945. გვ. 465—487.

36. **ბოსტანჯი ბაში** — სულთნის სასახლის ბაღის მცველების — ბოსტანჯიების მეთაური. დროთა ვითარებაში მისი ფუნქციები იცვლებოდა და უფრო ფართოვდებოდა. ბოსტანჯიების ოჯახში ყველაზე დიდი ოფიცერი ბოსტანჯი ბაში იყო. იხ. M. Karamursal, Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler. 1940. Ankara. გვ. 148. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. I. fas. III. 1947. გვ. 24.

37. **„განჩინების დაწერის მიზეზი“** („სებები თაპირი ჰუქმი“) — ოსმალეთის სახელმწიფოს უმაღლესი ორგანოების მიერ გაცემული საფინანსო დოკუმენტის ერთ-ერთი ტიპის სახელწოდება.

38. **გონულიანები** — ოსმალეთის შეიარაღებული ძალების ერთ-ერთი კატეგორია, რომელიც თავისი სურვილისამებრ, თავისუფლად მოქმედებდა როგორც ომიანობის ასევე მშვიდობიანობის დროსაც.

39. **გონულიანების აღალიქი** — გონულიანთა რაზმის, ბოლუქის მეთაურის თანამდებობა, გონულიანების აღას თანამდებობა.

40. **გუმუშჰანე** — თურქეთის თანამედროვე ადმინისტრაციული დაყოფით გუმუშჰანეს სახელწოდების ვილაიეთის ცენტრალური ქალაქი.

41. **დევეთრდარი** — ოსმალეთის იმპერიაში საფინანსო საქმეების უმაღლესი რანგის მატარებელი პირის წოდება. სახელმწიფოს ტერიტორიულ ზრდასთან ერთად რუმელიისა და ანატოლიის დევეთრდარის თანამდებობა შემოიღეს. სელიმ 1-ის დროს(1512-1520) კი ალექსანდრე დევეთრდარის თანამდებობა გაჩნდა. XVI ს-ის მიწურულისათვის ყოველ ვილაიეთს თავისი დევეთრდარი ჰყავდა და ადგილზევე აწარმოებდა საფინანსო საქმეებს. ცალკეული ვილაიეთის დევეთრდარებს ხელმძღვანელობდა ბაშ დევეთრდარი, რომელიც უშუალოდ დიდვეზირს ექვემდებარებოდა და სახელმწიფო ხაზინასაც განაგებდა. იგი მთელი იმპერიის

საფინანსო უწყების გამგებელი იყო. თანამედროვე ტერმინოლოგიით ფინანსთა მინისტრი იყო.

42. **დევთერდარ ეფენდი** — დევთერდარებისადმი პატივისცემით მიმართვის ფორმა.

43. **დენიზ ბეილერი** — ზღვის ბეგები, კაფუდან ფაშასთან დაკავშირებული სანჯაყ ბეგებისათვის ბოძებული ტიტული.

44. **დიზდარი** — მეციხოვნე, ციხის მცველი. იგი შეიძლება ყოფილიყო სხვადასხვა კატეგორიის. იხ. Nicoara Beldiceanu, Recherche sur la ville Ottomane au XV siecle. Etude et Actes. Paris. 1973. გვ. 58—59.

45. **ღირჰემი** — ერთი ღირჰემი 3,148 გრამს იწონიდა, ოყას 1/400 ნაწილს შეიცავდა. ვერცხლის მონეტა, რომელიც XVI ს-ში უდრიდა 4 ახჩას. 3 ღირჰემი შეიცავდა ერთ ოქროს დინარს.

46. **ვილაეთი** — ვილაიეთი, ქვეყანა, ოლქი, ყველაზე დიდი ადმინისტრაციული ერთეული ოსმალეთის იმპერიაში. ვილაიეთები სანჯაყებად იყოფოდა. ოსმალეთის სამხედრო წარმატებებთან ერთად იზრდებოდა სახელმწიფოს ტერიტორია და შესაბამისად მატულობდა ვილაიეთების რიცხვიც.

47. **ემინი** — ნდობით აღჭურვილი პირი, რწმუნებული, რომელსაც ოსმალეთის სახელმწიფო დაწესებულებებში სხვადასხვა თანამდებობა ეკავა. მაგალითად, ზარაფხანის ემინი ფულის მოჭრას უწევდა კონტროლს, ჯიზიას ემინი — ჯიზიას გადასახადების გაწერასა და აკრეფას, მადენ ემინი — მადნეულის მოპოვებას. იყვნენ: საბაჟოს ემინი, ყაფანის ემინი, ღვინის ემინი და სხვ. ემინის სხვადასხვა ამპლუაში არსებობის შესახებ იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler, 1940. Ankara. გვ. 132. Nicoara Beldiceanu, Recherche sur la ville Ottomane au XV siecle. Etude et Actes. Paris. 1973. გვ. 63—73.

48. **ერბაინი** — ზამთრის ყველაზე ცივი დღეების (40 დღის) სახელწოდება, რომელიც 21 დეკემბრიდან 29 იანვრამდე გრძელდებოდა. საფინანსო დოკუმენტებზე ლაშქრის შესახებ რაიმე ანგარიშის აღნიშვნისას წლის ერთი პერიოდი აღინიშნებოდა „ერბაინად“, ე. ი. ზამთრის ყველაზე ცივი 40 დღე 21 დეკემბრიდან.

49. **ესედი ყურუში** — მონეტის ერთი სახეობა, რომელიც ჰერ კიდევ სელჩუკთა დროიდან არსებობდა. ავერსზე ამოტვიფრული იყო ლომი. მისი ოდენობა დროთა ვითარებაში იცვლებოდა. ჩვეულებრივ 70 ახჩას შეადგენდა.

50. „**ესირჯილიქი**“—სიტყვა-სიტყვით ნიშნავს „მეტყვევების“ საქ-

მიანობით დაკავებულ თანამედებობას. ქართულ სინამდვილეში „ტყვეთა სყიდვა“ იგულისხმება. 1847 წ. ოსმალეთში ოფიციალურად გაუქმებულ იქნა ტყვეთა დაჭერა, ყიდვა-გაყიდვა.

51. ეფენდი — საპატიო წოდება, რომელიც განათლებულ, სწავლულ და პატივსაცემ პირებს ეძლეოდათ. მიმართვისას სახელის შემდეგ ისმებოდა.

52. ვაიზი — მუსლიმანური რელიგიის მქადაგებელი, მოძღვარი, მოქალაქე, წინასწარმეტყველი.

53. ვალი — ოლქის მმართველი. ოსმალეთში ვილაიეთის გამგებელს — ბეგლარბეგს ვალი ეწოდებოდა. ვილაიეთის ვალი, ბეგლარბეგი, მირ-მირანი სინონიმები იყო. ვალი იყო მოსაზღვრე ტერიტორიების გამგებელი, უმაღლესი თანამედებობა ფეოდალურ აღმოსავლეთში. ქართლ-კახეთის მეფეები ირანის შაჰისგან ვალის ტიტულის მატარებლები იყვნენ.

54. ვარდციხე — ცნობილი ისტორიული ციხე-სიმაგრე იმერეთში, სადაც ოსმალთა ლაშქარი იყო განლაგებული XVIII საუკუნის პირველ მეოთხედში.

55. ვეჟილი — გარკვეულ საქმეთა გამგებელი, მოხელე, რწმუნებული, წარმომადგენელი, ზედამხედველი, მფარველი, დამცველი (გ. წერეთელი, არაბულ-ქართული ლექსიკონი, თბ., გვ. 292). ვ. გაბაშვილის განმარტებით, „ვეჟილი ეწოდებოდა შაჰის რწმუნებულს, რომელიც შუამავლის როლს ასრულებდა შაჰსა და იმ ხელისუფალს შორის, რომლის კარზეც ის საგანგებო დავალებით იყო წარგზავნილი. შარდენის იტყვიით, ყველა მმართველი და ოლქის სხვა დიდმოხელე შოვალე იყო იავის კარზე ჰყოლოდა აგენტი, რომელსაც ვეჟილს უწოდებდნენ. ვეჟილებს, ირანის სახელმწიფოს მოთხოვნისთანავე, უნდა მიეწოდებინათ საჭირო ცნობები ხელისუფლების საგამგეო ოლქში მომხდარი მნიშვნელოვანი ამბების შესახებ. ვეჟილის სამოხელეო ფუნქციაც დაახლოებით ისეთივე იყო, როგორც ვეზირისა. მეთვალყურე ვეზირის მსგავსად ვეჟილსაც შაჰის ინტერესების დაცვა ევალებოდა. ვეჟილი იყო ირანის შაჰის მოხელედ ირანის შაჰისავე მოხელესთან“. (გ. გაბაშვილი, ქართული ფეოდალური წყობილება XVI—XVIII სს. თბ. 1958. გვ. 392-393.).

56. ზიამეთი — სამხედრო სამსახურის სანაცვლოდ გაცემული მიწის ნაკვეთი, საკარგავი, რომლის წლიური შემოსავალი შეადგენდა 20000-დან 100000 ახჩამდე. აკრეფილი გადასახადი ზიამეთის მფლობელის — ზიამისა იყო. იგი ვალდებული იყო შემოსავლის ყოველ 5 ათას ახჩაზე ერთი შეიარაღებული მხედარი — ჯებელი გამოეყვანა.

57. ზილ-კაადე — მუსლიმანური მთვარის წლის მეთერთმეტე თვის სახელი.

58. ზილ-პიჯე — მუსლიმანური მთვარის წლის მეთორმეტე თვე.

59. ზინჯირლი — 1716 წელს მოჭრილი ოსმალური ოქროს ფულის სახელწოდება.

60. ზოლოთა — პოლონური ფულის მსგავსი ოსმალური ვერცხლის ფული.

61. ზოლთა ჯედიდი — ანუ იენი ზოლთა, ერთ-ერთი ძველი ოსმალური ვერცხლის ფულის სახელწოდება.

62. ზულკადირიე — ოსმალეთის იმპერიის ერთ-ერთი ვილაიეთის სახელწოდება. ოსმალთა მიერ ზულკადირიეს დაპყრობამდე 1379 -- 1516 წლებში ქურთების სამთავრო იყო. იხ. Dictionnaire universel d'histoire et de Geographie par Ch. Samy-Bey Frascbery. Tome troisieme. Constantinople. 1891. გვ. 2226—2227.

63. თარსუ — თურქეთის თანამედროვე ადმინისტრაციული დაყოფით იჩელის ვილაიეთის ერთ-ერთი რაიონის (ილჯეს) — თარსუსის ცენტრი.

64. თაჰსილდარი — თაჰსილდარს მუჰასილსაც უწოდებდნენ. ამ თანამდებობის პირები ვილაიეთისა და სანჯაყის ჯიზიასა და სხვა გადასახადების აღრიცხვის საქმეს განაგებდნენ. ესენი იყვნენ გადასახადის ამკრეფი მოხელეები. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara. გვ. 138.

65. თელხისი — თელხისი, მოკლე შინაარსი, რეზიუმე, დიდვეზირის წერილობითი მოხსენება სულთნისადმი.

66. თერსანე ემინი — გემსაშენი ვერფების მეთაური, ემინი.

67. თესქერე — ოსმალთა ხელისუფალთა მიერ გაცემული ოფიციალური დოკუმენტი თანამდებობის თუ წყალობის მიღების თაობაზე.

68. თეფაუტი ჰასენე — გადასახადების გარკვეული რაოდენობა, რომელსაც ცალკეული პირები, სახელმწიფოსაგან განსაზღვრული პირობით მიღებული მიწის ნაკვეთის შემოსავლიდან, სავალდებულო გადასახადების გარდა, სახელმწიფოს დამატებით უხდიდნენ ერთდროულ თანხას მუსლიმანურ და ქრისტიანულ საფინანსო წლების დღეებს შორის არსებული სხვაობის — 14 დღის — გადასახადს. რადგანაც ქრისტიანული წელთაღრიცხვის დღეების რაოდენობა შეადგენს 365 დღეს, 5 საათს და 5 წუთს, ხოლო მუსლიმანური წელთაღრიცხვისა — 354 დღეს, 8 საათს და 48 წუთს, მათ შორის სხვაობაა 10 დღე, 21 საათი და ერთი წუთი. ამასთანავე რადგანაც საფინანსო წელი ქრისტიანულ წელთან სხვაობას იძლევა 10 დღეს, 21 საათსა და ერთ წუთს, ამიტომ როდესაც მიწის ნაკვეთი განსაზღვრული დროით იჯარით გაიცემოდა, დადგენილ სავალდებულო გადასახადელ თანხას დაერიცხებოდა 10 დღის,

21 საათისა და ერთი წუთის გადასახადი. ამ სხვაობას თეფაუტი პასენე ეწოდებოდა. სახელმწიფო მუქატაას გაცემისა და ილითზამის წესით გადასახადის აკრეფის უფლების გაყიდვისას ქრისტიანული წელთაღრიცხვის დღეებს მხედველობაში იღებდა. იგი არაბულ-მუსლიმანურ თვეებთან ერთად იყო აღრიცხული. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. გვ. 386.

69. თიმარი — სამხედრო სამსახურის სანაცვლოდ გაცემული მიწის ნაკვეთი, რომლის წლიური შემოსავალი ორი ან სამი ათასიდან 19.999 ახჩას შეადგენდა. თიმარის მფლობელებს ეწოდებოდათ „საჰიბი თიმარი“, „თიმარლი სიფაჰილერი“. იხ. ვ. გაბაშვილი, ქართული ფეოდალური წყობილება XVI—XVII საუკუნეებში. თბ., 1918. გვ. 185 — 186; ს. ჯიქია, XVIII საუკუნის თურქული დოკუმენტი ოქროს ციხის შესახებ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, № 91, თბ., 1960, გვ. 178—179. მისივე, იბრაჰიმ ფეჩევის ცნობები საქართველოსა და კავკასიის შესახებ, თბ., 1964, გვ. 104, 111.

70 თოქათი — ოსმალური ადმინისტრაციული ერთეულს — თოქათის პროვინციის, ვილაიეთის ცენტრი.

71. თორულის კაზა — თურქეთის თანამედროვე ადმინისტრაციული დაყოფით თორულის კაზა შედის გუმუშჰანეს ვილაიეთში და თორულის სახელწოდების რაიონის (ილჯეს) ცენტრია. თორულის რაიონში გაერთიანებულია 37 სოფელი. იხ. Genel Nüfus Sayımı, idarı bölünüş 26.10.1975. № 29.

72. თოფი — ქსოვილის საზომი ერთეული, რომელიც გ. ჯაფარიძის დაკვირვებით, 8-10 მეტრს უდრიდა. (გ. ჯაფარიძე, ქართული მეტროლოგიის ისტორიიდან (IX—XIX სს), თბ., 1973, გვ. 141.

73. თოფჩი — ოსმალეთის შეიარაღებული ძალების ერთ-ერთი სახეობის — „კაფუ კულუს“ შემადგენელი რაზმები — მეზარბაზნეები. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları. II. Cebeci, Topçu, Top arabacı, Humbaracı, Lağımçı Ocakları ve Kapukulu Suvarileri. Ankara. 1944. გვ. 35—113. M. Z. Pakalin, ... II. 1951, გვ. 512—513.

74. თოფჩი ბაში — ოსმალეთის სახელმწიფო ლაშქრის ერთ-ერთი სახეობის — თოფჩიების ოჯახის მეთაურის სახელწოდება. მეზარბაზნეთა უფროსი. იხ. ევლია ჩელები, „მოგზაურობის წიგნი“. თურქულიდან თარგმნა, კომენტარები და გამოკვლევა დაურთო გიორგი ფუთუჩიძემ. ნაკვ. 11, 1973, თბ., გვ. 141 — 142.

75. თოფჩიების ჩაუში — ოსმალეთის სახელმწიფო ლაშქრის ერთ-ერთი სახეობის — თოფჩიების ოჯახის ყოველ დანაყოფში იყო ქედხუ-

დას, ჩაუშისა და ქათობის თანამდებობა, ხოლო უფრო მცირე დანაყოფებში კი — ჩორბაჯის, ოღა ბაშის თანამდებობა. კოჩიბეი გორიჯელის მეორე რისალეში ნათქვამია: «Количество ваших слуг топчу... 2—3 тысячи человек. Их обязанность — следить за состоянием пушек. Во время походов они тянут пушки, а их начальниками являются топчу-башни, кетхуда, чавуши и чорбаджи. Они отличают пушки в артиллерийском арсенале, где и находятся их помещения и работа. Среди них имеются искусные мастера, в которых большая нужда на войне. Им, литейщикам и другим работникам арсенала жалование выплачивается в три месяца раз». (А. С. Тверитинова, Второй трактат Кочибея. Ученые записки института востоковедения. 1953, VI. М.—Л., с. 234).

76. თოფჩიბაშილიქი — თოფჩი ბაშის თანამდებობა.

77. თოფჩიების ალა — თოფჩიების მეთაური.

78. თოფჩიების სერ ბოლუქი — თოფჩიების ბოლუქების მეთაური.

79. თოფხანე-ი ამირე — ზარბაზნების ჩამოსასხმელი სახელმწიფო ქარხანა.

80. თოფხანეს ყულების ოღა — ზარბაზნების ჩამოსასხმელი სახელმწიფო ქარხნის მსახურთა, მონათა ჯგუფის, რაზმის სახელწოდება.

81. თულრა — სულთნის მონოგრამა, რომელსაც სულთნის სახელით კანცელარიიდან გამოსული ფირმანის, ბერათის, „სებები თაჰრირი ჰუქმის“ თავში გამოიყვანდა სპეციალური მოხელე — ნიშანჯი. თულრაში იკითხება ამა თუ იმ სულთნის სახელი, მამის სახელი სათანადო ტიტულითა და ეპითეტებით. იხ. ს. ქიჯია, XVIII საუკუნის თურქული დოკუმენტი ოქროს ციხის შესახებ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, № 91, თბ., 1960., გვ. 169 — 170.

82. იაზიგი — მწერალი, მოხელე, ჩინოვნიკი, ცალკეულ უწყებებში, სამხედრო ნაწილებში სამდივანმწიგნობრო საქმეების შემსრულებელი პირი.

83. იანიჩარი — („იენი ჩერი“—ახალი ჯარი) ქვეითი დაქირავებული ჯარი, რომელიც სულთან მურად I დროს (1359 — 1389), 1361—63 წლებში იქნა ორგანიზებული. პირველ ხანებში ამ ლაშქრისთვის აგროვებდნენ ქრისტიან ტყვე ბავშვებს, შემდეგში ეს შეგროვება დაკანონებულ იქნა ქრისტიანებზე სპეციალური გადასახადით დევნიბე. ამ 7-12 წლის ბავშვებს ათურქებდნენ და ამუსლიმანებდნენ ჯერ თურქ გლეხთა ოჯახებში, შემდეგში ასწავლიდნენ სამხედრო საქმეს საგანგებო დაწესებულებებში, რომელსაც „აჯემი ოღლანი“ — „უცხოელთა ბავშვები“ ეწოდებოდა.

84. იანიჩართა იაზიჯი — იანიჩართა მწერალი, მოხელე, გარკვეული დავალებების შემსრულებელი პირი იანიჩართა ორგანიზაციაში.

85. იანიჩართა ალა — მთელი იანიჩართა ლაშქრის უმაღლესი მეთაური. იგი განაგებდა იანიჩართა წვრთნის საქმეს, ჯამაგირების გაცემას, დანიშვნასა და გადაყენებას. იგი იღებდა საჩივრებს და სჯიდა დამნაშავეებს. ის იყო ერთთულიანი გენერალი.

86. იანიჩართა ქათიბი — იგივე იანიჩართა ეფენდი, რომლის მოვალეობა იყო იანიჩართა ულუფისა და აღრიცხვის დავთრის გამგებელთა მეთაურობა. იანიჩართა კორპუსის მწერალი, გადამწერი, მდივანი, კანცელარიის მოხელე. იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. III. fas. XXIV. 1956. გვ. 629—630.

87. იანიჩართა კალემი — იანიჩართა კორპუსისადმი გაპიროვნებული ერთ-ერთი უჭრედის სახელწოდება ოსმალეთის საფინანსო უწყებაში. ამ უჭრედის მოვალეობა იყო იანიჩარებისათვის ყოველგვარ საჭიროებაზე ზრუნვა და ყველაფრის რეგისტრაცია სპეციალურ დავთრებსა და უწყისებში.

88. იამაკი — მოსაზღვრე ტერიტორიების ციხე-სიმაგრეებში დამკვევლებად ჩაყენებული იანიჩართა ლაშქრის სახელწოდება. იანიჩართა ოჯახში თოფჩიებისა და ყუმბარაჯიების მსგავსი ლაშქარი იყო, რომელიც მიწის სამუშაოებს ასრულებდა, სალაშქროდ არ მიდიოდა და ციხის მეთვალყურედ რჩებოდა. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarih Hakkında Tetkikler. Ankara. 1940. გვ. 150.

89. იენი ალთუნი — სიტყვა-სიტყვით ახალი ოქრო. სულთან მურად II-ის დროს მოჭრილი ოქროს ფულის ერთ-ერთი სახეობა.

90. იმამი — „მუსლიმთა რეგულარული თემის მეთაური, სულიერი მამა, მეჩეთში ღვთისმსახურების ხელმძღვანელი. ასევე ეწოდებოდათ I. ზოგი მუსლიმური სახელმწიფოს უზენაეს ხელისუფლებას, 2. შიიტების უზენაეს სასულიერო მეთაურს, 3. ისლამის ოთხი ძირითადი მიმდინარეობის (ჰანიფიტების, ჰანბალიტების, მალიქიტებისა და შაფიტების) დამაარსებლებს“. (ეგლია ჩელების „მოგზაურობის წიგნი“. თურქულიდან თარგმნა, კომენტარები და გამოკვლევა დაურთო გიორგი ფურთუჩიძემ, ნაკვ. II, გამოკვლევა, კომენტარები, თბ., 1973. გვ. 145.). იმამი სახელმწიფოს მიერ ჯამეში დანიშნული მსახური იყო, რომელიც რელიგიური რიტუალების შესრულებას მეთაურობდა. იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. I. Istanbul, 1959. გვ. 59.

91. ინიეს რაიონი — იგივე უნიეს რაიონი, თურქეთის თანამედროვე ადმინისტრაციული დაყოფით უნიეს რაიონის (ილჯეს) ცენტრი ორ-

დუს ვილაიეთში. იხ. Genel Nüfus Sayımı İdarı Bölünüş 26.10. 1975. Ankara. N 52.

92. იურთლუქი და ოჯაქლიქი—მიწების კატეგორია, რომელსაც ოსმალეთის ხელისუფლება აძლევდა დაპყრობილი ქვეყნების ადგილობრივ ფეოდალებს მემკვიდრეობის წესის შენარჩუნებით. ეს ფეოდალები ისლამს იღებდნენ და ცენტრალურ ხელისუფლებას მხარში ედგნენ ქვეყნის დამორჩილების საქმეში. იურთლუქებისა და ოჯაქლიქების მფლობელნი ნახევრად დამოუკიდებლობას ინარჩუნებდნენ. სახელმწიფოს წინაშე სამხედრო სამსახურის შესრულება და ერთდროული გადასახადის გაღება ძღვენისა და ფეშქაშის სახით ევალებოდათ. ძირითადად იურთლუქებად და ოჯაქლიქებად სანჯაყები გაიცემოდა. ფაქტობრივად ეს იყო დაპყრობილი ტერიტორიების ფეოდალებისადმი სამემკვიდრეოდ გაცემული სახელმწიფო მიწების კატეგორია. იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. fas. XVII. 1953. გვ. 712—713.

93. იუქი—ტვირთი, საპალნე, ტყავის ტომარა. ფართლუელის ერთ შეკვრა ტვირთს იუქი ან საპალნე ეწოდებოდა. 1687 წლამდე ოსმალეთში 100000 ახჩა ერთ იუქს შეადგენდა.

94. ეშკამფულია — კარაპი, ბარკასი, ნახევრადბარკასი. იალქნიანი მსუბუქი საომარი გემის ერთ-ერთი სახეობა. ამბის შესატყობინებლადაც იყენებდნენ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 458.

95. იჯმალი — რეზიუმე, ჯამი, აღწერა, სია. დოკუმენტი, რომელშიც შეჯამებულია გარკვეული ანგარიში. იჯმალ დევთერი კი ეწოდებოდა ისეთ წიგნს, რომელშიც მოცემული იყო ახლად დაპყრობილი ოლქის აღწერილობა, მასში ჩაწერილი იყო მოსახლეობის სია, სოფლის სახელწოდება წლიური შემოსავლით.

96. კაიმე — ოსმალეთის საფინანსო უწყების მიერ გაცემული დოკუმენტის ერთ-ერთი ტიპი, რომელშიც ძირითადად მოცემული იყო გასავლის ანგარიში.

97. კალემიე — ოსმალეთის საფინანსო უწყებაში ცალკეული უკრედის, ბიუროს, განყოფილების სახელწოდება. იგი რამდენიმე ათეულს შეადგენდა.

98. კაფუდანი — სამხედრო ხომალდის ან ხომალდების ჯგუფის მეთაური. XVII ს. დასაწყისამდე რეისის სახელწოდებას ატარებდა, შემდეგ კი — კაფუდანით შეიცვალა. რეისი კი სავაჭრო ხომალდის მეპატრონის სახელად დარჩა. იხ. Nicoara Beldiceanu, Recherche sur la ville Ottomane au XV siecle. Etude et Actes. Parise. 1973. გვ.

60—62. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. 1951. İstanbul. გვ. 187.

99. **კაფუდან ფაშა** — კაფუდან ფაშა ანუ კაფუდან დერია ოსმალეთის საზღვაო ფლოტის უმაღლესი მეთაური, ადმირალი. მას ვეზირის ხარისხი ჰქონდა სამი თულით. იგი ფლობდა ხმელთაშუა ზღვის კუნძულებსაც კაფუდან ფაშას ვილაიეთის სახელწოდებით და უდადეს შემოსავალს იღებდა. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 414—420.

100. **კაფუ კულუ** — ოსმალეთში სახელმწიფო კარის ცხენოანი და ქვეითი ჯარისკაცების სახელწოდება. იგი რამდენიმე სახეობისაგან შედგებოდა.

101. **კაფუჯი** — სასახლის მსახურთა კატეგორია, რომლის მოვალეობას შეადგენდა სასახლის შინაგანი სიმყუდროვის დაცვა. ისინი სასახლის ჯარისკაცებად ითვლებოდნენ.

102. **კაფუჯი ბაში** — სასახლის მსახურთა კატეგორიის მეთაური. კაფუჯი ბაში განაგებდა სულთნის სასახლის კარისა და დივანის სხდომების დაცვას. სასახლეში წარადგენდა ელჩებსა და საპატიო სტუმრებს. ისინი იგზავნებოდნენ პროვინციის მეთაურებთან საიდუმლო დავალებით. ხშირად კაფუჯი ბაშებს სულთნის ხელისუფლებისათვის არასასურველი ფაშებისა და დიდი მოხელეების თავიდან მოშორებისა და მოკვლის საქმეს ავალებდნენ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara. 1945. გვ. 404—407. A. C. Тверитинова, Второй трактат Кочинбея... с. 235.

103. **კაფუ აღასი** — სასახლის ყველა კატეგორიის მსახურთა მეთაური.

104. **კაფუ კულუს აღები** — სულთნის სასახლის მსახურთა ცალკეული კატეგორიების მეთაურები.

105. **კაზა** — ოსმალური ადმინისტრაციული დაყოფით სანჯაყში შემავალი მცირე ადმინისტრაციული ერთეული.

106. **კუირუკულუ იშა** — ფინანსთა უწყების მეთაურის ბაშ დევთერდარის ხელრთვა ოფიციალურ დოკუმენტებზე.

107. **ლეზეზი** — მუსლიმანური წლის კვარტლის სახელწოდება, რომელშიც შედიოდა: შევალი, ზილ-კაადე და ზილ-ჰიჯე.

108. **ლევენდები** — ოსმალეთის საზღვაო ფლოტსა და ნავსადგურებში თიშარის საფუძველზე მყოფი ჯარისკაცები. XV ს. მიწურულსა და XVI ს-ის დასაწყისში ხმელთაშუა ზღვაზე თურქ მეკობრეთა გემებზე მომუშავე მეზღვაურებს ლევენდებს ეძახდნენ. ეს ლევენდები შემდეგში ოსმალთა საზღვაო სამსახურში მოეწყვენ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 479—482.

109. ლივა — იგივეა რაც სანჯაყი.

110. მადენ შა სალიანე კალემი — საფინანსო უწყების ეს განყოფილება განაგებდა ყირიმის ზანების მემკვიდრეთადმი წლიურად, სალიანეს სახით გაცემული საბაჟოებისა და საბადოების აღრიცხვის საქმეს. იხ. I. H. Uzunçarşılı. Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 352.

111. მალიქანე — მიწის ნაკვეთი, რომელსაც ოსმალეთის საფინანსო უწყება გარკვეული ვადით ილთიზამის წესით აძლევდა ამა თუ იმ პირს, რომლის მოვალეობას შეადგენდა ერთდროულად გადაეხადა წინასწარ დადგენილი თანხა. იგი შემოღებულ იქნა 1695 წელს. თუ მალიქანეს საფუძველზე მიწის ნაკვეთის ე. წ. მუკატაას მფლობელი გარდაიცვლებოდა, იგი სხვას გადაეცემოდა გარკვეული თანხის გაღების სანაცვლოდ. მაგრამ თუ გარდაცვლილს შვილი ჰყავდა და იგი კისრულობდა მამის მიერ აღებული ვალდებულების განახლებას და გადახდას, მაშინ შვილს რჩებოდა მიწის ნაკვეთი მალიქანეს უფლებით. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 348.

112. მარაში — თანამედროვე თურქეთის ადმინისტრაციული ერთეულის — მარაშის ვილაიეთის ცენტრი.

113. მარდინი — თანამედროვე თურქეთის ადმინისტრაციული ერთეულის — მარაშის ვილაიეთის ცენტრი.

114. მასარი — მუსლიმანური წლის კვარტლის სახელწოდება. მასში შედიოდა: მუჰარემი, საფარი, რები ულ-ეველი.

115. მაჰმადის ჯამათი — იგულისხმება ოსმალეთის ლაშქარი.

116. მეველანა — მაღალგანათლებული ღვთისმეტყველი, მასწავლებელი, იმამი. საპატიო ტიტული, რომელიც ეძლეოდა საპატივცემულო უღემებსა და ყადიებს. მისი მნიშვნელობაა: „ჩვენი ქალბატონები“, „ჩვენი ბატონები“.

117. მიმარ ბაში — სულთნის სასახლეების, ოფიციალური სახლების განაწლებისა და მშენებლობის საქმეებით დაკავებული არქიტექტორების, მშენებლების მეთაური.

118. მიდილლის კუნძული — მდებარეობს ეგეოსის ზღვაზე.

119. მირი — სახელმწიფო, სახელმწიფო ზაზინა, სახელმწიფო ქონება.

120. მირმირანი — იგივე ბეგლარბეგი, ვალი, ვილაიეთის განმგებელი.

121. მუბაშირი — საფინანსო მოხელე, რომელიც ძირითადად შე-

მოსავლის აღრიცხვის საკითხებით იყო დაკავებული. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara, 1940- გვ. 137.

122. მუდი — მარცვლეულის საწყაო. სულხან-საბას განმარტებით, „მოდი—სარწყავი არს 22 ქსესტიანი. ცხრა ათას დრაჰკანსა მრაცხელნი ერთს მოდსა უწოდენ“. ს.ს. ორბელიანი, ქართული ლექსიკონი, თბ., 1928, გვ. 219.

123. მუკაბელე კალემი — კაფუ კულუს ცხენოსანი და ქვეითი ლაშქრის საქმიანობით დაკავებული საფინანსო უწყების ერთ-ერთი უჯრედის სახელწოდება. კაფუ კულუს, სახელმწიფო სამზარეულოს, ხასეების და სხვ. ხელფასების დავთრები ამ უჯრედში დგებოდა. მას ხაზინაში არსებული ე. წ. ანა დავთრებთან აჯერებდნენ. ხაზინიდან ულუფას სახით თანხა გამოჰქონდათ. იხ. I H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 348.

124. მუკატაა — მიწის ნაკვეთი, რომლის შემოსავალი სახელმწიფოს მიერ ფისკალური მიზნით გარკვეული დროით იჯარის წესით გაიციმოდა სამხედრო და სამოხელეო თანამდებობის პირებზე. მუკატაას მფლობელს სახელმწიფოს მიერ ბოძებული სათანადო დოკუმენტის საფუძველზე ევალებოდა გადასახადის აკრეფა და გარკვეული წილის სახელმწიფოსათვის ჩაბარება. კოჩიბეი გორიჯელის განმარტებით: „A „mukataa“ означает следующее: когда, например, кому либо дается на один год за 100 или 500 юк `акча таможня или рудника, их (тогда) называют „макту“ и получившему их выдается священный указ с туירוю. И пока не истечает год назад не отнимается. Это и называется „mukataa“. (А. С. Тверитинова, Второй трактат Ко-чибея... с. 250—251). I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. Ankara. 1948. გვ. 383—384.

125. მუსტაფაზი — თიმარის საფუძველზე არსებული ლაშქარი, რომელსაც იანიჩართა მოსპობამდე ევალებოდა ციხის, გამაგრებული ადგილისა და დაბანაკებული ლაშქრის დაცვა. იანიჩართა განადგურების შემდეგ 40 წელს მიღწეულს, სამხედრო სამსახურის შემდეგ ოთხი წლით ჯარში გაწვეულს მუსტაფაზი ეწოდებოდა.

126. მუჰაზირი — სასამართლოს ბოქაული.

127. მუჰასილი — ძველი ტერმინია. ილთიზამის წესით სახელმწიფოსაგან მუკატაას ამლებ პირს მუჰასილი ეწოდებოდა. ვეზირისგან ან რომელიმე წარჩინებულისგან თუ ვინმეს შემოსავალი ჰქონდა, მას მულთეზიმის ან მუჰასილის ტიტულს აძლევდნენ. მუჰასილი იყო ადგილებზე გადასახადების შემწერი, ამკრეფი და შემგროვებელი მოხელე. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı.

1948. Ankara. გვ. 382. M. Z. Pakalin, Osmanlı Terih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul, 1953. გვ. 569.

128. მუჰარემი — მუსლიმანური მთვარის წლის პირველი თვის სახელი.

129. მუჰასებეჯი — მოანგარიშე. საფინანსო უწყების თანამშრომელი. მთავარ მოანგარიშეს ბაშ მუჰასებეჯი ეწოდებოდა. ბაშ მუჰასებეჯი ხაზინის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვასა და კონტროლს მუჰასებეჯის საშუალებით აწარმოებდა.

130. ნაღდიე — ფული, თანხა ნაღდად არსებული. გარკვეულ თანხა, გაღებული აენსად, ნაღდად, რომელიმე შეთანხმებასთან დაკავშირებით.

131. ნაჰიე — ქვეყანა, მხარე, ოლქი, რომელიც კაზას შემადგენლობაში შედიოდა და რამდენიმე სოფელს აერთიანებდა. რაიონის ტიპის ადმინისტრაციული ერთეული.

132. ოდა — იანიჩართა ჯარისკაცებისა და სასახლის შიდა მსახურებისათვის არსებული რაზმის, ჯგუფის, გაერთიანების სახელი. ოდის ქვეშ იგულისხმებოდა ოთახი, იანიჩართა ყაზარმა. იანიჩართა ბოლუქებსა და ორთებს ცალკე ყაზარმები ჰქონდათ დედაქალაქში. ოდა ორთას პარალელურადაც იხმარებოდა.

133. ოდა ბაში — იანიჩართა რაზმის, ოდას, ყაზარმის მეთაური. სამხედრო ექსპედიციების დროს ოდა ბაში ცალკე კარავში იყო და იანიჩართა ოდის კარვები მის გარშემო ეწყობოდა. იხ. I. H. Uzuncarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları. I. Acemi Ocağı ve Yeniçeri Ocağı. 1943. გვ. 235. Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara, 1940. გვ. 149.

134. ოთურაკი — სახელმწიფოს წინაშე დამსახურებული იანიჩარი, რომელიც გარკვეულ პენსიას იღებდა მოხუცებულობის ან ინვალიდობის გამო. ოთურაკი ეწოდებოდა აგრეთვე ხომალდზე მენიჩბის დასაჯდომ ადგილს.

135. ოყა — ვაკე, წონის ერთეული, რომელიც 100-დან 400 ღირჰემამდე მერყეობდა. სტამბოლის ოყა 400 ღირჰემს შეადგენდა. ეს უკანასკნელი კი — 1282 გრამი იყო. მისი წონა სხვადასხვა პროვინციებში სხვადასხვა იყო.

136. რეზი ულ-ეველი — მუსლიმანური მთვარის წლის მესამე თვის სახელწოდება.

137. რეზი ულ-ახირი — მუსლიმანური მთვარის წლის მეოთხე თვის სახელწოდება.

138. რეჯები — მუსლიმანური მთვარის წლის მეშვიდე თვე, რომლის ეპითეტია „პატივცემული“.

139. რამაზანი — მუსლიმანური მთვარის წლის მეცხრე თვის სახელი. მისი ეპითეტია „კურთხეული“.

140. რეჯევი — მუსლიმანური წლის კვარტლის სახელწოდება. მასში შედიოდა: რეზი ულ-ახირი, ჯემაზი ულ-ეველი, ჯემაზი ულ-ახირი.

141. რიზე — თურქეთის თანამედროვე ადმინისტრაციული დაყოფით რიზეს ვილაიეთის ცენტრი.

142. როშენი — მუსლიმანური წლის კვარტლის სახელწოდება. მასში შედიოდა: რეჯევი, შაბანი, რამაზანი.

143. რუზნამე — შემოსავალ-გასავლის წიგნები, რომლებშიც ყოველდღიურად ხდებოდა სახელმწიფოსა და სასახლის შემოსავალ-გასავლის რეგისტრაცია. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 338.

144. რუზნამჩე — საფინანსო მოხელე, რომლის უშუალო მოვალეობას შეადგენდა საფინანსო უწყების სათანადო განყოფილებაში ყოველდღიურად ეწარმოებინა დავთრებში შემოსავალ-გასავლის რეგისტრაცია.

145. რუზნამეჯი — ოსმალეთის სახელმწიფო მმართველობაში დღიური შემოსავალ-გასავლისა და სხვ. დავთრებში რეგისტრაციისა და გატარების უფლების მქონე პირი. რუზნამეჯეები რამდენიმე იყო: ბაშ რუზნამეჯი, რუზნამეჯი ეველ, რუზნამეჯი სანი, ბიუქ რუზნამეჯი, ქუჩუქ რუზნამეჯი, საზღვაო ემირის რუზნამეჯი, დიდვეზირის რუზნამეჯი. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara. 1940. გვ. 143.

146. რუზნამჩე-ი ეველ ვე სანი კალემლერი—ოსმალეთის საფინანსო უწყების ერთ-ერთი განყოფილება, რომლის უფლება-მოვალეობას შეადგენდა: მუკატაას, ვაკუფების, ჯიზიას და სხვა ხასიათის შემოსავლის ყოველდღიური აღრიცხვა. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 338.

147. სავოევოდო — თანამდებობა, რომელიც ვოევოდას ეჭირა ძირითადად ბალკანეთის ქვეყნებში ბეგლარბეგის, სანჯაყბეგისა და ხასეების განმგებლის სახით. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara. 1940. გვ. 146.

148. რუუს-ი ჰუმაიუნი—ოსმალური დოკუმენტის ერთ-ერთი ტიპი, რომელსაც „ქუჩუქ ბერათსაც“ უწოდებდნენ. იგი გაიცემოდა უპირატესად რომელიმე ციხესიმაგრეში ან დასახლებულ პუნქტში სამხედრო თუ ადმინისტრაციულ თანამდებობაზე ამა თუ იმ პირის დანიშვნის ან გადაყენების დროს.

149. სალიანე — სალიანე ეწოდებოდა ოსმალეთის ხელისუფლები-

საგან ნახევრად დამოუკიდებელ პროვინციას, რომელიც ცენტრალურ ზელისუფლებას გარკვეული ოდენობის გადასახადს უხდიდა წლიურად და მხოლოდ ამ ვალდებულების შესრულებით იყო დაკავშირებული სულთნის კართან. სულთნის მოხელეებს ხელი არ მიუწვდებოდათ ადგილობრივ მწარმოებელ საზოგადოებაზე. სალიანელი პროვინციები არ იყო დანაწილებული თიმარებად და ზიამეთებად. სალიანელისაგან განსხვავებით იყო არა სალიანელი პროვინციები, რომლებიც ადმინისტრაციულად ოსმალეთის იმპერიის შემადგენლობაში შედიოდა და რომლებზედაც ვრცელდებოდა ოსმალური საგადასახადო სისტემა.

150. სალიანე მუჟატაასი — საფინანსო უწყების ერთ-ერთი განყოფილების სახელწოდება, რომელშიც წარმოებდა დიდი სახელმწიფო მოხელეების ხელფასის დავთრების შედგენა. სალიანელ წოდებული მიწების შესახებ ყველა ოპერაციას ამ განყოფილებაში ახორციელებდნენ. იხ. İ. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 359.

151. სალიანეჯი — საფინანსო მოხელე, რომელსაც ევალებოდა სალიანეს გადასახადის აკრეფა და სხვა ხასიათის საფინანსო საქმეების წარმოება.

152. სანჯაყი — ვილაიეთში შემავალი სამხედრო-ადმინისტრაციული ერთეული, სადროშო.

152. სანჯაყ ბეგი — სანჯაყის მეთაური, სანჯაყის სამხედრო-ადმინისტრაციული გამგებელი, იგი უშუალოდ ვილაიეთის ბეგლარბეგს ემორჩილებოდა. სანჯაყბეგს ზოგჯერ მუთასარიფსა და მირლიყასაც უწოდებდნენ. იხ. Nicoara Beldiceanu, Recherche sur la ville Ottomane au XV siecle. Etude et Actes. Paris. 1973. გვ. 55—57.

153. სერ ბოლუჯი — სულთნის სასახლის ლაშქრის ცხენოსანი და ქვეითი ჯარების ძირითადი ერთეულის — რაზმის, ნაწილის, პოლკის მეთაური. იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. 1953. გვ. 242. İ. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları. I. Acemi Ccağı ve Yeniçeri Ocağı. 1943. გვ. 217, 235 ...

154. სერდენგეჩი — ოსმალთა ლაშქრის ერთი კატეგორია, რომელთაც თავზე ზელალებულებს, პატრიოტებს ეძახდნენ. ისინი ცალცალკე ესხმოდნენ თავს მტრის ციხეებს, მტრის ზურგში შესალწევად არაფერს არ იშურებდნენ. ესენი იყვნენ ფიდაები, პირველად იერიში მათ მიქონდათ. იხ. Z. Karamursal, Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara. 1940. გვ. 149.

155. სერ ოდა — ოსმალთა სამხედრო ძალების ერთ-ერთი დანაყოფის ე. წ. ოდას მეთაური. სერ ოდას ოდა ბაშიც ეწოდებოდა. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları. I. Acemi Ocağı. 1943. გვ. 149, 235.

156. სერ თოფჩი — იგივე თოფჩი ბაში, მეზარბაზნეთა უფროსი.

157. სერ ყუმბარაჯი — გემსაშენ ვერფებზე მსახურთა ერთი ბოლუქის, რაზმის სახელწოდება. ეს რაზმი იმთავითვე დევშირმეს წესით კომპლექტდებოდა. XVI ს-ში მათი რიცხვი 500-600-მდე აღწევდა, XVII ს-ის შუა წლებისათვის 40-50 კაცი დარჩა. ყუმბარაჯების რაზმის მეთაურს სერ ყუმბარაჯი ეწოდებოდა, ზოგჯერ სერ ყუმბარასაც ეძახდნენ. ისინი იანიჩართა ოჯახში ყუმბარებს აკეთებდნენ, ბრძოლებშიც იყენებდნენ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Csmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 410—412.

158. სერ თურნა — წეროებზე მონადირეთა რაზმის მეთაური.

159. სერ მუჰაჯირი — სასამართლოს ბოქაულების მეთაური, მთავარი ბოქაული.

160. სალი ახჩა — სრული ღირებულების მქონე, დაუზურდავებელი, საკუთარი წონის სრული ეკვივალენტის შემცველი ფული.

161. სივასი — ოსმალეთის იმპერიის ერთ-ერთი ადმინისტრაციული ერთეულის — სივასის ეიალეთის ცენტრი.

162. სიჯილი — რეგისტრი, სადაც ყადიები წერდნენ სასამართლო გადაწყვეტილებებს — ჰუჯეთებს, ილიამებს, ყოველგვარ დოკუმენტს, რომელიც ცენტრალური ხელისუფლებისაგან გაიცემოდა.

163. ხულეჰა — კულტის მსახურთა ერთი კატეგორია მეჩეთში.

164. სუჰთე — მოწაფე მედრესეში.

164ა. სურსათი, ნუზული ჯაჰირესი — საომარი მოქმედების დროს სოფლის მეურნეობის პროდუქტებიდან აღებული გადასახადის სახეობა. ომის დროს რეაია ვალდებული იყო ლაშქრის ადგილსამყოფელთან მიეტანა ქერი, ხორბალი, ფქვილი და სხვ. თითოეულ სახლზე შეწერილი იყო 5 ქილა ქერი, ერთი ქილა ფქვილი.

165. ულუფა — ოსმალთა სახელმწიფოში კაფუ კულუს ლაშქრისთვის, სასახლისა და სახელმწიფოს წარჩინებულებისათვის სამ თვეში ერთხელ ბოძებული გადასახადი.

166. ულუმა — ღვთისმეტყველი, ყურანის სურების ამხსნელი და მასწავლებელი. მუსლიმანური სასულიერო წოდების ძირითადი კატეგორია.

167. ფადიშაჰი — ხელმწიფე, სულთანი, სულთნის სინონიმები იყო: ხანი, ჰუნქარი (ხონთქარი), მაგრამ ხშირად ფადიშაჰსაც ხმარობდნენ.

168 ფადიშაჰის ციხე — იგულისხმება ფადიშაჰის, სულთნის მიერ დაპყრობილი ციხე, ამ შემთხვევაში ანაკლიისა და რუხის ციხეებზეა საუბარი.

169. ფაკიზი — მუსლიმანური სამართლის — შარიათის კანონების მცოდნე პირის სახელწოდება.

170. ფარა — წვრილი მონეტა, რომელიც 1/10 ყურუშს ანუ სამ ახჩას შეადგენდა.

171. ფეშქაში — მბრძანებლებისადმი უფრო დაბალი რანგის გამგებლის მიერ გაგზავნილი საჩუქარი.

172. ფიადე მუჟაბელე კალეში — ოსმალეთის საფინანსო უწყების ერთ-ერთი განყოფილების სახელწოდება, რომლის მოვალეობა იყო ოსმალეთის რეგულარული არმიის — იანიჩრების, ჯებეჯიების, თოფჩიებისა და თოფ არაბაჯიების ქვეითი ნაწილის რეგისტრაცია, მათ შესახებ ყოველგვარი ინფორმაციის გაცემა, ხელფასებზე ზრუნვა, იჯალეების გაცემა, ფინანსური საკითხების გაკონტროლება და სხვ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 350—351. გვ. 358.

173. ფილიზე — თანამედროვე ქალაქი პლოვდივი ბულგარეთის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში.

174. ფირკათის გემი — გემის ერთ-ერთი სახეობა ოსმალეთში. საომარი იალქინანი გემი, რომელშიც 70-მდე ზარბაზნის აწყობდნენ და 80-მდე მეზღვაურს იტევდა. მას მდინარეებშიც იყენებდნენ. ომიანობის დროს დაზვერვისა და მეთვალყურეობის ყუნქციებსაც ასრულებდა. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. Ankara. გვ 459—460; 470—471.

175 ფირმანი — ბრძანება, განკარგულება, წერილობითი დოკუმენტი, გაცემული უმაღლესი კარის მიერ. გარკვეული კატეგორია ოფიციალური დოკუმენტისა.

176. ხაზინადარ ბაში — სახელმწიფო ხაზინის მეთაური.

177. ხასი — მიწის ნაკვეთი, რომელიც სამხედრო ან ადმინისტრაციული სამსახურის სანაცვლოდ ეძლეოდათ დიდ სახელმწიფო მოხელეებს —სანჯაყბეგებს, ბეგლარბეგებს, ვეზირებს და რომლის შემოსავალი 100 ათასი და მეტი ახჩა უნდა ყოფილიყო. ხასები ეძლეოდათ აგრეთვე სულთნის საგვარეულოს წევრებს, თვით სულთანიც ფლობდა ხასებს. იხ. A. C. Тверитинова, Второй трактат Кочиев... с. 240—244.

178. ხატიზი — მოქადაგე, მოლა. მეჩეთში კულტის მსახური, რომელიც პარასკევობით ხუტბას ადავლენდა სულთნის სახელზე.

179. ქაფირი — უღმერთო, ურწმუნო, გაიური, არამუსლიმანი.

180. ქალიდ ემინი — „ქალაღების განმგებელი“, რომელსაც ევალეზობდა აეკრიფა გადასახადი სასახლის მიერ გაცემულ სიგელებზე, დოკუმენტებზე ქალაღის ხარჯის სახით. დოკუმენტის შედგენის დროს ყოველგვარ ორგანიზაციულ საქმიანობას ქალიდ ემინი აწარმოებდა, I. H. Uzunçarşılı. Osmanlı Devletinin Merkez... გვ. 381.

181. ქედხულა — მამასახლისი, მოურავი, მაღალი თანამდებობის პირების დავალებათა შემსრულებელ სხვადასხვა კატეგორიის მოხელეებს ქედხულა ეწოდებოდა. იგი ხალხში „ქაპიას“ სახელითაც იყო ცნობილი. მათ ძირითადად სამეურნეო საქმიანობა ევალეზობდათ. იყო ხაზინის ქედხულა, გემსაშენის ქედხულა, დავთრის ქედხულა, ჩაუშების ქედხულა ა. ს. ტვერიტინოვას განმარტებით, ქედხულა იყო სიფაპიებისა და იანიჩრების ოფიცერთა წოდება. იხ. M, Z. Pakalin. Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, II. fas. XII. 1951. გვ. 251. N. Beldiceanu. Recherche... გვ. 109—111. A. C. Тверитинова, Второй трактат Кочибдея... с. 256.

182. ქილა — მარცვლეულის საწყაო, რომელიც ოსმალეთის სხვადასხვა პროვინციაში სხვადასხვა ზომისა იყო. მაგ., სტამბოლის ქილა 18-20 ოყას იწონიდა, ე. ი. 25 კილოგრამს შეადგენდა. სოფიის ქილა შეადგენდა დაახლოებით 100 ოყას.

183. ქისა — ქესე, პარკი, ფულის საზომი ერთეული, რომლითაც იზომებოდა ძვირფასეულობა, ოქროსა და ვერცხლის რაოდენობა. იგი დროთა ვითარებაში იცვლებოდა. ქისა 1687 წლამდე შეიცავდა 500 ახჩას, შემდეგ 500 ყურუშს, ე. ი. 40 ათას ახჩას. ქისა დანიშნულების თვალსაზრისით რამდენიმე სახისა იყო: მეტალის მონეტებისათვის, ბეჭდისათვის, საათისთვის, თამბაქოსთვის. იგი სხვადასხვა მასალისგან მზადდებოდა სხვადასხვა ფორმით.

184. ქურქჩი — ერთ-ერთი ოსმალური გადასახადის — ქურქჩის ანუ ქურეჩის ამკრეფი საფინანსო მოხელე. ქურქჩის გადასახადი განკუთვნილი იყო ოსმალეთის სამხედრო გალერებისთვის.

185. ყადი — სასულიერო მოსამართლე, რომელიც შარიათისა და ადათწესების მიხედვით მოქმედებდა. ყადიები განათლებას მედრესეებში იღებდნენ. ყადი იჯდა ყველგან, ნაპიეში, სანჯაყში, ვილაიეთში. ყადიების უმაღლესი მეთაური იყო შეიხ ულ-ისლამი. ყადიების მოვალეობა იყო სასამართლო საქმიანობის გარდა, თვალი ეღვენებინათ ვაკუფების, გზების მშენებლობის, ბაზრებისა და სხვა საქმეების მეთაურთა მოქმედებისათვის, წესრიგის დაცვისათვის. იხ. N. Beldiceanu, Recherche... გვ. 115—119.

186. ყასაბ ბაში — ინტენდანტი, ზორციოთ ლაშქრის მთავარი მომ-
შარაგებელი.

187. ყანთარი — წონის ერთეული, რომელიც 44 სტამბოლის ოყას
შეადგენს (დაახლოებით 56,4 კგ-ია). იგი ოსმალეთის პროვინციებში
სხვადასხვა იყო. მცირე აზიაში — 56,44 კგ. ალყირში—44,79 კგ. ეკვიპ-
ტში — 67,18 კგ.

188. ყურუში შირინი — ოსმალური ფულის წვრილი ერთეულის
სახელწოდება.

189. შაბანი — მუსლიმანური მთავრის წლის მერვე თვის სახელი,
რომლის ეპითეტია „დიდებული“.

190. შარიათი — მუსლიმანური სამართალი, კოდექსი, რომლის სა-
ფუძველსაც ემყარებოდა ოსმალეთის სახელმწიფო. მუსლიმთა რელი-
გიური წესები და კანონები, რომლითაც ხელმძღვანელობდა უმაღლესი
რელიგიური სასამართლო.

191. შევალი — მუსლიმანური მთავრის წლის მეათე თვის სახელი,
რომლის ეპითეტია „პატივსაცემი“.

192. შერიფი — მცოდნე, კეთილშობილი, დიდებული, პატივცე-
მული, წმინდანი, მონათლული. ისტორიულად მექის განმგებლის ტიტუ-
ლი იყო.

193. ჩაუში — სულთნის პირადი გვარდიის კატეგორია, სამხედრო
ოფიცერთა წოდება სიფაჰიებსა და იანიჩრებს შორის. ოსმალთა სა-
ხელმწიფოში სხვადასხვა მაღალი თანამდებობის შემსრულებელი პირი.
ჩაუშები იგზავნებოდნენ ელჩებად, ბრძანებები მიჰქონდათ ვილაიეთე-
ბში, ემსახურებოდნენ დივანის სხდომებს, ლაშქრის მეთაურთა განკარ-
გულებები მიჰქონდათ რაზმების მეთაურებთან და სხვ. ჩაუშების შესა-
ხებ კოჩიბეი გორიჯელის მეორე რისალეში ნათქვამია: „Ваших слуг
чавушей имеется 500—600 человек. Этих также как владею-
щих зеаметами, так и состоявших на жалованье называют ге-
дишли. Они становятся чавушами из ветеранов бостанджи, из
которых выходят с жалованием в 60, 40, 20 акча. Нет закона
брать (в чавуши) из султанского дворца. Когда падишах от-
правляется на прогулку в город или в поход, они шествуют
впереди с палицей на плечах. А когда султан прибывает в ко-
нак, они приветствуют его и хлопают в ладоши. Они стоят в
Диване, скрестив на груди руки, на головах они носят колпак
с перьями. Если возникает необходимость, их посылают в дру-
гие страны. Их начальником является чавуш баши и от него
они получают жалованье. Вступать с ними в разговор (султану)
обычай не позволяет». (А. С. Тверитинова, Второй трак-

тат Кочинбея..., с. 231). «Чавуши категория личной султанской гвардии, стоящая на ступень ниже мутеферриков. Вместе с тем чавуш есть военное офицерское звание у сипахиев и янычар» (там же, с. 267).

194. ჩაუშ ბაში — სულთნის დივანის ჩაუშების მეთაური. იხ. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara. 1945. გვ. 407.

195. ჩეთეს ნავები — მცირე მოცულობის სამხედრო ნავების შენაერთი, რომელიც ძირითადად იგზავნებოდა მტრის ზურგში მოულოდნელი თავდასხმებისა და ძარცვა-გლეჯისათვის. ეს ნავები მდინარეებშიც ადვილად გადიოდნენ და მოსახერხებელი იყო მოქნილი მანევრირებისათვის. იხ. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 456.

196. ჩექდირის გემები — ნიჩბებითა და იალქნის დახმარებით მოქრავი სხვადასხვა ტიპის საბრძოლო გემების საერთო სახელწოდება.

197. ჩიფთლიქი — „ჩიფთი“ წყვილი, უღელი ხარი. „1. „ჩიფთლიქი“ — მიწის ნაკვეთი, რომელსაც ერთი უღელი ხარი ამუშავებდა. 2. გლეხის მიწის ნაკვეთი, რომელსაც იგი ამუშავებდა და ფეოდალს გადასახადებს უხდიდა. 3. ჩიფთლიქი ეწოდებოდა აგრეთვე, ფეოდალურ მამულს, რომელიც სამემკვიდრეოდ ჰქონდა კაცს და ვალდებული იყო შემოსავლის ხარჯზე მხედრები გამოეყვანა, ან თვითონ წასულიყო ლაშქრობაში“. (ეკვლია ჩელების „მოგზაურობის წიგნი“. თურქულიდან თარგმნა, კომენტარები და გამოკვლევა დაურთო გიორგი ფუთურიძემ. ნაკვ. II. გამოკვლევა, კომენტარები, 1973, თბ., გვ. 17). ჩიფთლიქის ოდენობა დამოკიდებული იყო მიწის ხარისხზე. ერთი ჩიფთლიქი საუკეთესო მიწის 60—80 დონუმი იყო, საშუალო მიწების 80—100 დონუმი და ცუდი მიწების 100—150 დონუმი. იხ. Islam Ansiklopedisi. III. İstanbul. 1945. გვ. 392—397.

198. ჩოხადარი — „1. სასახლის წარჩინებული, რომელსაც სულთნის ქურქები, მოსახამები და სხვა ტანსაცმელი ებარა. ეს თანამდებობა მეჰმედ I ჩელების დროს (1413—1421) დაარსდა. ლაშქრობის დროს სულთანს თან ახლდა, ცხენზე ამხედრებული უკან მიჰყვებოდა და გამზადებული ჰქონდა საწვიმარი მოსახამი. საზეიმო მსვლელობის დროს სულთანს მიჰყვებოდა და მისი სახელით ხალხში ფულს აბნეევდა. სილაჰდარს ცვლიდა ზოლმე და თუ დააწინაურებდნენ, სილაჰდარი გახდებოდა. მუდმივ ჯამაგირსა და საჩუქარს იღებდა სულთნისაგან. 2. ჩოხადარები დიდვეზირს, ვეზირებსა და სხვა დიდკაცებსაც ჰყავდათ. 3. იანიჩართა კორპუსის წევრი, რომელსაც დავალებული ჰქონდა რაიმე სახე-

ლმწიფო საქმე“. (ეგლია ჩელების „მოგზაურობის წიგნი“. თურქული-დან თარგმნა, კომენტარები და გამოკვლევა დაურთო გიორგი ფუთუ-რიძემ, ნაკვ. II. გამოკვლევა, კომენტარები. თბ., 1973, გვ. 170.

199. ჩურუქ ახჩა — სპილენძის ფულის წვრილი ერთეული, რომლის რაოდენობაზე იყო დამოკიდებული ფარას ერთეული. ერთი ფარა შეადგენდა 4 ჩურუქ ახჩას. ადრე ერთი ფარა სამ ახჩას შეიცავდა. იხ. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. 1948. Ankara. გვ. 379.

200. ჯაბახანა — საომარი იარაღის შესანახი ადგილი. არსენალი. ჯაბახანა ეწოდებოდა როგორც ცალკეული ქალაქების არსენალებს, აგრეთვე ციხეების იარაღსა და საომარ მასალას, აგრეთვე იმ საომარი იარაღის სახელწოდებაც იყო, რომელიც ლაშქრობაში თან მიჰქონდათ.

201. ჯამათი — საზოგადოება, მუსლიმანური მრევლი, თემი.

102. ჯებელი — ბრძოლის დროს თიმარის, ზიამეთის სიფაპიებისათვის იარაღის მიმწოდებელი ცხენოსანი ლაშქარი. ჯებელი იყო ჯებეჯიების ერთი კატეგორია, რომელიც ბრძოლის დროს გამოჰყავდათ ლენის მფლობელებს.

203. ჯებეჯი — მეიარაღეები, მეაბჯრეები. ოსმალთა ლაშქრის ერთ-ერთი სახეობა, რომელიც ძირითადად სამეურნეო საქმიანობას ეწეოდა. მათ მოვალეობას შეადგენდა იარაღის დამზადება, მათი დაცვა, გადაზიდვა და განაწილება. ჯებეჯიების მეთაური იყო ჯებეჯი ბაში. (Z. Karamursal. Osmanlı Malı Tarihi Hakkında Tetkikler. Ankara. 1940. გვ. 130, 148. I. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları. II. Cebeci, Topçu, Top arabacı, Humbaracı, Lağımçı Ocakları ve Kapukulu Suvarileri. Ankara. 1944. გვ. 3—30.

204. ჯებეჯიების ჩაუში — დაქირავებული ჯარის, მეიარაღეების, მეაბჯრეების სხვადასხვა დავალებათა შემსრულებელი პირი, იხ. 1. H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara. 1945. გვ. 419.

205. ჯებეჯიების ჩორბაჯთა ალა — ჩორბაჯი იანიჩართა ლაშქარში რიგითი ოფიცრის სახელწოდება იყო. ხშირად მას ბოლუქ ბაშისაც უწოდებდნენ. „ჩორბა“ ნიშნავს წვეს, შეჭამანდს. რადგანაც სულთნის რეგულარულ არმიაში ჯარისკაცები სულთნის ულუფაზე იყვნენ, მათ მეთაურს „ჩორბაჯის“ — „მეწვენეს“ ეძახდნენ და იგულისხმებოდა, რომ სულთნის სახელით ჰკვებავდნენ მათ. იანიჩართა კორპუსში 160 ჩორბაჯი იყო, რამდენადაც ამდენივე იანიჩართა ოჯახი იყო. ჯებეჯიების რაზმში ჩორბაჯიების მეთაურს ჩორბაჯთა ალა ეწოდებოდა. იხ. M. Z. Pakalin, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri. Sözlüğü. I. fas. IV.

206. ჭემაზი ულ-ეველი — მუსლიმანური მთვარის წლის მეხუთე თვის სახელი.

207. ჭემაზი ულ-ახირი — მუსლიმანური მთვარის წლის მეექვსე თვის სახელი.

208. ჭიზია — მუსლიმანური კანონმდებლობით გათვალისწინებული სულადი გადასახადი არამუსლიმანური მოსახლეობისათვის.

209. ჭიზია გაბრან — ოფიციალურად ოსმალეთის იმპერიის ქრისტიანი მოსახლეობა ჭიზიას გადასახადის გადახდით ქვეშევრდომებად ითვლებოდნენ და მუდმივად სახელმწიფოს მფარველობის ქვეშ ექცეოდნენ. ამ მფარველობის სანაცვლოდ გაღებულ ე. წ. ბაჟის გადასახადს ჭიზია გაბრანი ეწოდებოდა. იგი მხოლოდ ქრისტიანი მამაკაცებისაგან გაიღებოდა სხვადასხვა ოდენობით. ყველაზე დიდი — 48 ყურუში იყო, საშუალო — 24 და მცირე — 12 ყურუში.

210. ჭიზედარი — ჩინოვნიკი, რომელიც ჭიზიას გადასახადს აგროვებდა და სახელმწიფო ხაზინას აბარებდა.

211. ჰასენე — ოსმალური ოქროს ფულის ერთ-ერთი სახეობა.

212. ჰას ოდა ბაში — მთავარი მეთვალყურე სულთნის სასახლეში.
იხ. I. H. Uzunçarşılı, Csmanlı Devletinin Saray Teşkilatı. Ankara. 1945.

213. ჰასე ბოსტანჯი ბაში — სულთნის სასახლის სხვადასხვა მსახურთა და ბოსტანჯიების ჩანდაზმული მეთაურები.

214. ჰასეკი — სულთნის პირადი მცველი. ისინი იანიჩართა კორპუსში ითვლებოდნენ და ორ რაზმს შეადგენდნენ. XVIII ს-ის მიწურულისათვის მათი რაოდენობა 300 კაცს შეადგენდა. მათ ბოსტანჯიებისაგან ირჩევდნენ. მათ განსაკუთრებული სამსახურისთვის იყენებდნენ. ჰასეკი ეწოდებოდა რომელიმე სამსახურში დაბერებულ ადამიანს. ისინი პრივილეგირებულთა ჯგუფს მიეკუთვნებოდნენ. იხ. I. H. Uzunçarşılı, Csmanlı Devletinin Saray Teşkilatı Ankara. 1945. გვ. 484.

215. ჰუჯეთი — სასამართლო გადაწყვეტილება, რომლითაც ამა თუ იმ პირს უდასტურდება საკუთრების უფლება უძრავ, ფულად და სხვა ქონებაზე.

216. ჰუქმი — სასამართლო გადაწყვეტილება, განაჩენი, უმაღლეს განკარგულებათა და ბრძანებათა შემცველი სიგელი. ზოგჯერ ბერათისა და ფირმანის სინონიმადაც იხმარებოდა.

ОСМАНСКИЕ ДОКУМЕНТАЛЬНЫЕ ИСТОЧНИКИ О КРЕПОСТЯХ АНАКЛИЯ И РУХИ (XVII — XVIII вв.)

Резюме

В деле изучения истории Западной Грузии XVI—XVIII вв., наряду с грузинскими источниками, особое значение приобретают османские документальные и нарративные источники. История Юго-Западной Грузии указанного периода мало изучена из-за недостатка материалов. Особого внимания заслуживают данные османских летописей, сочинения путешественников-географов и официальные документы османских государственных учреждений, которые составлялись в особых случаях в связи с конкретными событиями. В этих документах показана реальная картина определенного региона. На османском языке веками оформлялись разного вида документы, дефтеры, ферманы, бераты, арзухалы и др. Каждый из них является надежным источником для изучения разных вопросов истории Турции и сопредельных с ней стран. Множество документов хранится в архивах Стамбула, Анкары и Каира, но они пока еще недоступны специалистам. Должным образом описаны и систематизированы лишь те документы, которые находятся в архивах Софии. В настоящее время продолжается научная обработка и ввод их в научный оборот. Изучение и научная публикация фондов, касающихся истории Грузии XVI—XVIII вв., является достаточно трудоемким и сложным процессом.

Материалы, обнаруженные в архивах Болгарии, касаются почти всех частей Грузии. Несколько сот документов отражают положение Южной Грузии. Множество материалов позволяет проследить историю народов Азербайджана, Армении и Северного Кавказа. Документы выданы разными ведомствами Османской империи. Преобладают документы, составленные соответствующими отделами финансового ведомства. Благодаря им можно создать реальное представление о численности, районах дислокации, финансовом и экономическом положении османских войск, расположенных в отдельных регионах Закавказья, о характере их деятельности.

Изучение материала по социально-экономической истории Юго-Западной Грузии, перевод документов с комментариями,

их издание, бесспорно помогут уяснить многие переменные вопросы средневековой Грузии.

В сборник вошла незначительная часть османских документов с грузинским переводом, комментариями и факсимиле, хранящихся в архиве Отдела ориенталистики Народной библиотеки им. Кирилла и Мэфодия г. Софии. Приведены документы «кючюк бераты», «бераты», «арзухалы», «хюкмы» или так называемые «себеби тахрири хюкмы».

Документы содержат сведения относительно расположения, вооружения и общего состояния османских вооруженных сил в крепостях Юго-Западной Грузии, в частности в Батуми, Гонио, Цихисдзири, Рухи, Анаклия, Ахалцихе и др. с 80-х годов XVI века до конца XVIII века. Данный материал проливает свет на многие вопросы, касающиеся владычества османов, форм османского феодального землевладения в Юго-Западной Грузии.

Так называемые «кючюк бераты» хронологически относятся к первой трети XVIII века, а «арзы» к XVIII в. Самый древний ферман датирован 1580 г., поздний—1726 г. Особенно много материала по истории Юго-Западной Грузии XVII—XVIII вв. содержит «себеби тахрири хюкмы».

В первой четверти XVIII в. Османская империя усилила агрессию против княжеств Западной Грузии. Если до XVIII века Османская империя была заинтересована в основном Юго-Восточной Грузией, которая являлась извечным объектом борьбы между Ираном и Портой, начиная с XVIII века в повестку дня своей внешней политики ею был поставлен вопрос о Западной Грузии. Турция прилагала все силы для успешного решения проблемы Черного моря. Вводом гарнизонов в прибрежные крепости, она создавала условия к обеспечению своего тыла для постоянных вторжений во внутренние районы Грузии.

В связи с новыми военными походами османов в страны Закавказья в первой четверти XVIII в. и установлением в Картли своего владычества, так называемой «осмалоба», усилилось их влияние также на Западную Грузию. Османские власти посредством военной силы беглар-бегов Ахалцихского и Трапезундского эялетов систематически совершали опустошительные набеги на территории Западной Грузии. Османские военные отряды, расквартированные в прибрежных крепостях и внутри страны, противопоставлялись местным властям. Последние не сидели сложа руки и отчаянно сопротивлялись захватчикам. Несмотря на энергичные усилия, Османская империя не смогла покорить и установить в Западной Грузии желаемый для себя общественно-политический строй. «Это объясняется

тем, что Западная Грузия являлась труднодоступной страной, с населением, которое успешно противостояло захватчикам»¹.

В публикуемых документах отражена реальная картина бескомпромиссной борьбы населения Западной Грузии против обосновавшихся в крепостях османских войск. Предводители крепостных гарнизонов, состоявших из янычаров, бешлуянов, азабов, топчи, джебеджи и др. постоянно слали османским властям арзы, т. е. отчеты о численности османских войск в той или иной крепости, о необходимых финансовых расходах на их содержание. К арзам приписаны резолюции разных начальников финансового ведомства, которые наглядно иллюстрируют факт, с какой точностью контролировались и учитывались финансовые расходы на каждого солдата, осевшего в крепостях Западной Грузии. Там же приведены соображения о проблемах и вопросах финансирования войск.

Документы свидетельствуют, что на содержание регулярных османских войск в крепостях Западной Грузии государство выделяло значительные суммы. Ответственным за выдачу жалованья войскам были главный счетовод, начальник финансового ведомства, так называемый баш-дефтердар, и, наконец, великий везир, который суммировал полученные данные и информировал султана по вопросам выдачи жалованья гарнизонам тех или иных крепостей.

Отчеты предводителей османских войск крепостей Западной Грузии отличаются своим содержанием. Два идентичных по содержанию документа датированы 1714 годом (ф. 1, арх. ед. 8839 и ф. 1. Арх. ед. 8016), сообщают, что крепости Анаклия и Рухи плохо укреплены. Кроме янычаров, других соединений там не находилось. Нехватало оружия, продуктов и провианта. В таких условиях туркам было трудно защищаться от нападений абхазских и мегрельских «невсрных разбойников». Последние убили лиц, снабжавших гарнизоны продуктами. Они также предполагали физическое уничтожение части населения, прибывшей по своим надобностям, разрушение так называемой «крепости паша». Свидетелями вышеназванного факта на суде предстало население Анаклия и Батум.

Один из документов подписывают предводители военного отряда крепости Анаклия: офицер янычаров, топчи башни, офицер ямаков, кетхуда азабов и бешлун. К документу прилагается печать каждого подписавшегося. Второй документ подписывает только начальник каза Гонно.

Из вышесказанного явствует, что факт нападения и притеснения местным населением османского гарнизона крепости Рухи являлся значительным событием и требовал немедлен-

¹ Очерки по истории Грузии, т. IV. Грузия с начала XVI века до 30-х годов XIX века. Тбилиси, 1973, с. 463.

ной реакции. Представители гарнизона информируют об этом центральные власти и просят провести соответствующие мероприятия. В Болгарском архиве много документов подобного содержания. Там же хранятся документы, арзы аналогичного содержания. В этих документах множество фактов, свидетельствующих об яростном сопротивлении османам со стороны местного населения, уничтожения ими османских солдат, частей, подходивших к ним на помощь, и отрядов и лиц, снабжавших крепости провиантом и продуктами. Представлена достоверная картина борьбы местного населения против иноземных поработителей. Именно этой борьбой была обусловлена неудача османских властей в деле подчинения княжеств Западной Грузии и установления в стране османской социально-политической системы. Османы сумели укрепиться лишь в отдельных крепостях, так как местное население вело против них ожесточенную борьбу.

В архиве Болгарии хранится несколько типов документов, относительно крепостей Анаклия и Рухи. Среди них имеются так называемые «руус-и хумаюн». Некоторые из них публикуются в настоящем труде (ф. 312, арх. ед. 21 и др.). В этих документах обычно передается какая-либо просьба высшим органам в связи с конкретными событиями. После введения со стандартной формулой коротко приводится причина выдачи документа. Часто упоминаются лица, вынуждавшие просителя или посредника принять для них ту или иную привилегию. В конце документа прилагается подпись великого везира, чиновника высшего ранга или лица, уполномоченного властью. В данном конкретном случае говорится об оставлении поста агай (начальником) Анаклийского гарнизона и назначении другого лица. Документ представляет интерес во многих отношениях. Согласно сведениям должность ага Анаклийской крепости не раз была объектом купли-продажи.

Из документов явствует, что они выданы в отдельности, т. е. как для войск гарнизона крепости Анаклия, так и для войск гарнизона крепости Рухи. К примеру, арза, выданная представителем топчиев крепости Рухи — Али Агой, касается 25 топчиев Рухской крепости.

Публикуется там же другая арза, выданная через несколько дней после выдачи вышеупомянутого документа. В обоих документах (ф. 1, арх. ед. 8965, ф. 2 и ф. 1, арх. ед. 8965. ф. 1.) с особой тщательностью высчитано ежедневное жалование каждого солдата, сумма которого предварительно обсуждалась в соответствующих ведомствах государства. В конце приведен приказ о выдаче жалования топчиям и джебеджиям, членам гарнизона крепости Рухи.

Расходы на содержание войск в крепостях оплачивались из государственной казны. Практиковалась также оплата вы-

шеназванных расходов лицами, получавшими в правление те или иные провинции государства. Они обязывались выделять часть доходов от вверенной территории на содержание войск. Им выдавался специальный документ «себеби тахрири хюкми». В нем точно фиксировались даты выдачи жалованья войскам, находившимся в тех или иных крепостях. Это был своеобразный налоговый ордер, выполнение которого контролировалось шариятом. Документы данного типа имеются также относительно крепостей Анаклия и Рухи.

В издаваемых арзах имеются официальные просьбы предводителей османских войск — янычаров, джебеджиев, топчиев — центральным властям о выделении необходимой суммы на содержание войска. Из арз явствует, что после обсуждения документов подобного рода и изложения соответствующих резолюций в финансовом ведомстве выделялись нужные средства вышеазванных целей.

Арзы составлялись по особой форме. В частности, в левом нижнем углу писался основной текст — просьба султану, который подписывал «верный раб», или «упомянутой рабу» (подразумевался начальник военной части). Этот основной текст позже проходил разные инстанции финансового ведомства, на документе делались примечания. В правом верхнем углу крупными буквами писалось «соответствующее место», т. е. место для примечаний. Далее, как правило, почерком сиякат приводилось количество янычаров, джебеджиев, топчиев и др. в тех или иных крепостях. В приписке отмечалось, что они законно зарегистрированы как защитники (крепости). Поэтому это обстоятельство требовало распоряжения султана. Там же дана дата. К документу обязательно прилагались примечания главного счетовода государства, включавшая подтверждение того, что регистрация упомянутых солдат как членов гарнизона того или иного места находится в соответствии с дефтером казны. Кроме того, на документе приписан проект, содержащий количество и род войск, сумму денег или количество продуктов (мяса, пшеницы и др.), необходимых на содержание каждого солдата в продолжение определенного времени. Обязательно упоминается о том, что тескере на назначение солдат в крепостях и их нахождение там выдано законно. Приводится дата.

Отмечается также, что тескере выдана и зарегистрирована казной в связи с ценами продуктов и разного рода товарами, выделяемыми на содержание солдат гарнизона определенной крепости. Приводится общее количество зерновых запасов или сумма, которые обязательны для содержания войска. В конце сказано: «Приказ за Вами мой счастливый султан».

После представления разными инстанциями финансового ведомства всех данных и рекомендации насчет выделения суммы на содержание войск в той или иной крепости, на левой

верхней стороне документа великим везиром пишется так называемый телхис. В нем на основании официальных приписок, находящихся на правой стороне документа, кратко излагается, насколько приемлемым является вопрос, поставленный в документе.

После рекомендации и представления великого везира в верху документа наложена резолюция султана: «Верно, согласно телхису выдать тескере, приказ». Дана дата, а ниже приписано: «Тескере выдано».

Пройдя соответствующие инстанции, документ вступил в силу, и выделялась определенная сумма на содержание войск, находившихся в крепостях.

Благодаря этим документам предоставляется возможность изучения структуры финансового ведомства Османской империи, предполагаемое количество и роды османских вооруженных сил в разные периоды их существования. Документы писались чернилами черного цвета на плотной белой бумаге размером: 24—25×32—33 см².

Невозможно дать подробный анализ всех документов, публикуемых в книге. Как отмечалось выше, приведенные в книге документы хранятся в Болгарии, в архиве отдела ориенталистики Народной библиотеки им. Кирилла и Мефодия г. Софии.

На этот раз мы публикуем 100 документов из фондов этого архива. Предполагается публикация подобных документов и дефтеров по региональному принципу, в частности, отдельными сборниками издать сведения о крепостях Тбилиси, Кутаиси, Гори, Поты, Багдади, об Аджарии и Абхазии и др. Общее количество документов достигает четырех тысяч. В процессе работы над их выявлением, фотографированием, при изучении нами османской палеографии и дипломатики неоценимую помощь и поддержку оказали нам болгарские коллеги, щедро делившиеся с нами своим опытом и знаниями. Особо хочется отметить коллегальную помощь и каждодневное внимание болгарских османистов Аспаруха Велкова, Стефана Андреева, Петко Груевского, Хусейна Махмудова, Георгия (Гошо) Александрова и Минки Васильевой. Выражаем также свою глубокую признательность известным болгарским османистам акад. Н. Тодорову, проф. В. Мутафчиевой, проф. Б. Цветковой, проф. Стр. Димитрову, доц. М. Калицине, всему коллективу Института Балканистики БАН и руководству Народной

2 Подробно об арзе и других типах османских документов см. кандидатскую диссертацию Аспаруха Траянова Велкова. Османотурски документи с финансово съдържание 16—18 вв. (Дипломатическо и палеографско проучване). София, 1976. Рукопись хранится в библиотеке Софийского государственного университета им. К. Охридского.

библиотеки им. Кирилла и Мефодия. Выражаем сердечную благодарность директору Института истории, археологии и этнографии им. акад. И. А. Джавахишвили АН ГССР акад. Г. А. Меликишвили, оказавшему всемерное содействие для неоднократных длительных научных командировок в Болгарскую Народную Республику.

OTTOMAN DOCUMENTARY SOURCES OF THE ANAKLIA AND RUKHI FORTRESSES (17 th—18 th CENTURIES).

S u m m a r y

Apart from Georgian materials, foreign, in particular, Ottoman documentary and narrative primary sources are highly important for the study of the history of Western Georgia of the 16 th—17 th centuries. Owing to the paucity of sources the history of South-Western Georgia of the indicated period has not been adequately studied. Noteworthy evidence on the region is to be found in the writings of Ottoman chroniclers, traveller-geographers, and in the official documents compiled in the state offices of Turkey in connection with particular developments. These documents give a real picture of the obtaining situation. Many types of document were written over the centuries, *d e f t e r s* on the population census were compiled, as well as *f i r m a n s*, *b e r a t s*, *a r z a - h u c m s*, etc., constituting an important source for the study of various problems. Many documents of this type are preserved at the archives of Istanbul, Ankara, Cairo and Sofia. However, those documents are so far unavailable, with the exception of the Sofian archival documents, which have been recorded and described. At present they are being studied and gradually put into scholarly circulation. The study and scholarly publication of the documents in question is a complex and arduous task.

The materials found in the Bulgarian Archives refer to almost all parts of Georgia, several hundred documents dealing with Southern Georgia. There are interesting documents also on the history of Armenia, Azerbaijan, and the peoples of Northern Caucasus. The documents were issued by various offices, those of the finance department predominating. They give a real account of the deployment and number of Ottoman armed forces in Georgian strongholds, their financial and economic status as well as information about the activity of the Turks on conquered Georgian soil. The manifold information

contained in these documents constitutes a first-rate source for the socio-economic and political history of South-Western Georgia. The study, translation with commentaries, and putting into scholarly circulation of these materials will shed light on many interesting problems.

The present collection contains the established Turkish text of a small part of the documents preserved at the archive of the Oriental Studies Section of the Cyril and Methodius National Library of Sofia. The Georgian translation and facsimile are appended. Different types of document are considered: the so-called *küçük berats*, *arzas*, *firman*s, *hucms* or the so-called *sebebi tahriri hucms*.

These documents contain official reports on the number of Ottoman armed forces, their positions, armament and state in individual strongholds of South-Western Georgia, particularly in Batumi, Gonio, Tsikhisdziri, Rukhi, Anaklia, Akhaltsikhe, etc., from the 1580s to the 18th century. These materials are deserving special attention towards clarifying many problems of Ottoman rule in South-Western Georgia and of Ottoman feudalism.

The adduced so-called *küçük berats*, termed also *ruusi hnumayuns*, largely refer to the developments of the first three decades of the 18th century, while the *arzas* cover the entire 18th century. The oldest *firman* dates from 1580. From then till 1726, the *firman*s contain evidence on particular problems of different periods, whereas information on separate periods of the 17th-18th centuries is contained in *sebebi tahriri hucms*.

It should be noted that in the first quarter of the 18th century Turkey intensified her expansion into the kingdom and principalities of Western Georgia. Whereas earlier Turkey was mainly interested in South-Eastern Georgia, the region being the arena of age-old wars between Iran and Turkey, beginning with the 18th century the problem of Western Georgia became an important item on Turkey's foreign policy agenda. Along with the successful solution of the problem of gaining mastery over the Black Sea the Ottoman government did everything in its power to station its armed forces in coastal strongholds, thereby strengthening its positions and creating conditions for systematic campaigns into the hinterland.

Along with the Ottoman campaigns into Transcaucasian countries in the first quarter of the 18th century, and the establishment of Ot-

toman overlordship of Kartli, their influence on Western Georgia increased further. The Ottoman state made systematic attacks on Western Georgia, using the armed forces of {the Islamized Georgian beglerbeks of Akhaltsikhe and Trabzon pashalics — marchland territories of Georgia. An Ottoman army was stationed both at coastal strongpoints and in fortresses situated in the interior of the country, thereby confronting the local population. The latter refused to put up with Ottoman ascendancy, offering selfless resistance. Notwithstanding their endeavors, the Turks failed to conquer Western Georgia and to establish the Ottoman socio-political system. «This is accounted for by the fact that Turkey had now lost her former power. Furthermore, Western Georgia was difficult of access for the Turks and the population successfully repulsed their inroads»¹.

The documents that follow give a clear picture of the local inhabitants' relentless struggle against the Ottoman forces entrenched in the strongholds of Western Georgia. The commanders of the *y e n i c h e r i s*, *b e s h l u y a n s*, *a z a b s*, *t o p j u s*, *j e b e j i s* and others sent *a r z a s* to the Ottoman government, stating the number of men stationed in one or another stronghold and the amount of money needed for their maintenance. These *arzas* are accompanied by decisions made by the chiefs of individual state departments, clearly showing the precision with which the sum needed for the maintenance of each soldier in Western Georgian strongholds was controlled and estimated. The views of the heads of relevant offices on the financing of the troops are also appended.

It is clear from the documents that the maintenance of the regular troops stationed in the strongholds of Western Georgia cost the Ottoman government a substantial sum. Directly responsible for the pay of the army was the chief accountant — the head of the financial office or the so-called *b a s h - d e f t e r d a r*, and ultimately the grand vizier who made the final summing-up of the decisions of each office and briefed the sultan on the payment of the salary to the troops stationed in a certain stronghold.

The petitions submitted to the sultan's government by the commanders of the troops posted in West Georgian strongholds are varied in content. Of the documents adduced in the present book two (col.

¹ Essays on Georgian History, vol. IV. Georgia from the beginning of the 16th century to the 1830s. Editor of the volume: Mamia Dumbadze. Tbilisi, 1973, p. 463.

l. arch. entry 8839 and col. 1, arch. entry 8916), dating from 1714, are interesting in many respects. Both documents, the contents of which is identical, complain of the inadequate strength of the Anaklia and Rukhi fortresses; they were manned only by janissaries and lacked arms and provisions. Under these conditions the janissary guards were hard-pressed in repelling the attacks of the Abkhazian and Megrelian «faithless brigands». The latter had killed the persons who had come with food supplies for the guards. The attackers had decided to annihilate those inhabitants of the nearby villages who came to trade with the garrison, and to destroy the «Pasha's citadel». This fact had been testified at court by witnesses from the inhabitants of Anaklia and Batumi.

One document is signed by the commanders of the Anaklia fort garrison: the officer of the janissaries, the fort commandant, topjubash, the officer of the yamak, kadkhuda, the kadkhuda of the azabs, and the kadkhuda of the beshluyans. The seal of each signatory is also applied. The second document of analogous content is signed only by the commandant of the Gonio caza.

The fact stated in the documents — the attacks and harassment of the Turkish garrison in the Rukhi fort — was a serious development calling for prompt reaction. The garrison reported the actual situation to the sultan's government, requesting that the latter take appropriate measures. There are many documents of similar content in the Bulgarian archive. Arzas, documents of the same character, are included in the present edition. They give a broader picture of the harassment and murder of Turkish soldiers, the newly arriving reinforcements and the suppliers of provisions by the locals. It is evident from the documents that the local population waged a relentless struggle against the Turks, which accounted for the failure of the Ottoman administration to implement the Ottoman socio-political system in Western Georgia. They succeeded in establishing a foothold only in individual strongholds; the local population resisted this, fighting desperately for their expulsion.

Among the various types of documents on the Anaklia and Rukhi fortresses, found in the Bulgarian archive, is the so-called Ruusihumayun, a specimen copy being adduced here (col. 312^a, archival entry 21^a, etc.) This document is also referred to as kühükberat. A document of this kind usually contains a petition or a letter to a

superior government body in connection with some event. The introduction (invariably written according to a standard formula) is followed by a brief explanation of the cause of issuing the document in question. Often the persons who prevailed on the petitioner or one seeking intercession to apply for a certain privilege are also listed. The document is signed by the grand vizier or a high-ranking official. The document adduced here deals with the desertion of his office by the a g h a of the garrison at Anaklia, and with the granting of the post to another person. The document is interesting in many respects. For one thing we learn from it about the selling of the tenure of the office of agha at the Anaklia stronghold.

It is clear from the archival materials that separate documents were issued for the maintenance of various types of troops stationed at the Anaklia and Rukhi strongholds. Thus, for the 25 topju—gunners at the Rukhi fortress the arza of Ali Agha, representative of the indicated topjus, was issued. A few days later another arza was issued on the payment of the salary to the 40 jebejis stationed in the same fortress. Both documents (col. 1, arch. entry 8955; col. 2 and col. 1, arch. entry 8965, col. 1.) contain a detailed calculation of the daily pay for each soldier, endorsed by relevant governmental offices. Finally an order is issued on the payment of the salary to the topjus and jebejis manning the Rukhi fortress.

Thus, the funds for the maintenance of the garrisons stationed at strongholds were allocated from the state treasury. Not infrequently, however, the Turkish government imposed a certain duty on the persons entrusted with the rule of individual provinces, obliging them to pay a part of the income from the territory under their rule for the maintenance of the state army. They were issued with a special document named sebebitalhrirohcm («reason for the writing of the injunction»). It gave a precise indication of the duration and the fortress for whose troops a specified sum had to be paid. This was a kind of order of payment, controlled by an Islamic court. There are numerous documents of this kind on the Anaklia and Rukhi strongholds.

The arzas presented here contain an official request of the commanders of the janissaries, jebeji and topju stationed in the strongholds of Western Georgia for the allocation of appropriate funds towards the maintenance of the troops. It is seen from the arzas that, following the approval and endorsement of the document by

the various offices of the Treasury a definite sum was allocated for the maintenance and wintering of Turkish forces.

The arzas were compiled according to a special pattern. The main text — a petition to the sultan — was written in the lower left-hand side of the document and was signed by «the obedient slave» or «the afore-mentioned slave» (that is the commander of the troops). This text was then passed on to numerous offices of the financial department, and appropriate remarks appeared on the document. The upper right-hand side of the sheet had an indication in heavy letters for the decisions. They followed an indication of the number of the janisseries, jebejis, topjus, and so on, stationed in the particular stronghold, ordinarily written in s i y a q a t. It was also certified that the troops were actually registered as guards and that the sultan's order was needed. The date was also indicated. Then followed the certification by the sultan's accountant general to the effect that the registration of the men listed as guards of the stronghold accorded with the data of the Treasury defter. The estimate of the number of men, the type of troops, the sum of money or foodstuffs (wheat, meat, barley) calculated for the maintenance of each soldier per month or year, is written on the margin. Then follows the total sum or quantity of grain to be issued to the guards for a definite period of time. Then comes the obligatory indication stating that a t e z k e r e has been issued on the appointment of men as guards for a definite period of time, and that their presence in the stronghold is lawful. The date is also indicated.

A little lower is an attestation to the effect that a t e z k e r e has been issued by the Treasury concerning the prices of the foodstuffs or articles allocated for the maintenance of the soldiers in the particular stronghold, and that the document has been registered. The total quantity of grain or the money needed for the maintenance of the men is indicated. This part of the document ends with the following phrase: «The order is up to you, my felicitous Sultan».

Following the presentation of all relevant data on the allocation of a sum for the maintenance of the men stationed in the particular stronghold, the Grand Vizier wrote the so-called t e l k h i s (a brief account, submission) at the top left-hand side of the document. This was a brief statement—based on the official superscripts

in the right-hand side of the document — regarding the validity of the question raised.

Following the Grand Vizier's humble advice and submission, the Sultan's decision was written at the top of the document «It is correct, a tezkere to be issued according to the telkhis, Order». The date is indicated. Lower appears the superscript: «The tezkere has been issued». The date is again given.

After the document had passed all the levels of authority it entered into force and the sum allotted for the maintenance of the garrisons was released by the Treasury. Such arzes or arzuhalis, issued with respect to individual fortified cities of Georgia, are preserved — along with other types of documents — in the Oriental section of the Cyril and Methodius National Library of Bulgaria.

Documents of this type permit the study of the structure of the Ottoman financial office, as well as the reconstruction of the types and number of Ottoman armed forces stationed in a particular region at definite periods, and in general, study of the Ottoman positions in conquered territories. These documents constitute first-rate sources for research into many problems of Ottoman socio-economic history. The documents in question were written in black ink on rather thick white paper (approximate size 24 - 25 × 32 - 33 cm)².

The analysis and study of all the types of documents adduced in the present volume are a matter of future research. It should be noted, however, that documents issued by various Ottoman offices regarding the Anaklia and Rukhi fortresses constitute excellent sources for research into individual problems of the local situation. These documents are equally interesting for their evidence on the history of the relations of Western Georgia with Turkey. Their study will shed new light on the history of Ottoman feudalism and economy.

As noted above, the documents published in this book are preserved in the Archive of the Orientalia Section of the Cyril and Methodius People's Library in Sofia. The present edition comprises 100 documents from the fonds of the indicated archive. It is

² For a detailed discussion of the arza and other documents see the Candidate's thesis of Asparukh Trayanov Velkov, at the Library of Sofia University. Аспарух Траянов Белков, Османотурски документи с финансово съдържание 16—18 вв. (Дипломатическо и палеографско изучаване). София. 1976. с. 1—279.

intended to prepare and publish similar documents and various types of small defters for separate regions, in particular to issue individual collections for the Kutaisi and Baghdadi citadels, the Poti stronghold, Tbilisi and Gori fortresses, Ajaria and Abkhazia, and other areas. The number of the documents exceeds 4000.

I was greatly assisted by my Bulgarian colleagues in identifying and photographing the documents, and in general, in my work in Ottoman palaeography and diplomacy; I recall with deep satisfaction their constant attention and unstinted sharing of their rich experience with me. I should like to express my special thanks to the Bulgarian specialists in Ottoman Studies: Asparukh Velkov, Stefan Andreev, Petko Gruevski, and Minka Vasileva for their considerate daily collegial help and attention during my work at the Sofian Archive. My profound thanks are also due to the eminent Bulgarian students of Ottoman history: Acad. N. Todorov, Prof. V. Mutafchieva, Prof. B. Tsvetkova, Prof. Str. Dimitrov, Docent M. Kalitsina, as well as to the entire staff of the Institute for Balkan Studies of the Bulgarian Academy of Sciences and to the directors of the Cyril and Methodius National Library, to whom I am greatly indebted.

I wish to thank Acad. Giorgi Melikishvili, Director of the I. Javakhishvili Institute of History, Archaeology and Ethnography of the Academy of Sciences of the Georgian SSR, who kindly arranged for my repeated long-term research missions to Bulgaria.

ს ა ძ ი ე ბ ლ ე ბ ი

პირთა

ა

- აბღურაჰმან 144
 აბღურაჰმან ეფენდი 144
 აბუბექრ ალა 26
 აბდულლაჰი 92
 აბდულლაჰ ფაშა 89
 ავლი მეჰმედ იაზიჯი 122
 აიუბ მეჰმედი 106
 აიუბ მეჰმედ იაზიჯი 121—122. 124—126.
 ალექსანდროვი გიორგი (გოშო) 20
 ალი 43, 45, 48, 60, 91, 94, 97, 121, 125.
 147.
 ალი ალა 17, 43, 147
 ალი ალა იბნ მეჰმედი 148
 ალი ბენ სულეიმანი 148
 ალი ბეშე 63, 121, 125, 127
 ალი ეფენდი 94, 134, 136
 ალი ეფენდი ჭანიბი 71, 73, 76
 ალი იაზიჯი 141
 ალი ფაშა 63, 164
 ალი ჭებეჯი 37
 ალ-სეიდ აბდულბაკი 134, 136
 ალ-სეიდ ალ აბდი 141
 ალ-სეიდ მეჰმედ ჰალილი 145
 ალ-სეიდ ომერ ალა 130, 132
 ანდრეევი სტეფან 20
 აჰმედი 25, 38, 45, 60, 95, 97, 130, 132
 აჰმედ ალა 112, 134, 136, 138
 აჰმედ ბეგი 95—96
 აჰმედ ბეშე 37
 აჰმედ მეორე 37
 აჰმედ შაჰი, ძე მეჰმედ ხანისა 120—121,
 123—129, 131, 133, 135.—138.

ბ

- ბათალ-ფაშა 11
 ბექთაშ ალა ომერის ძე 134
 ბექთაშ ბეგი ძე ომერისა 136

- ბეჟირი 91
 ბეშირ მეჰმედ კაფუდანი 109
 ბოზაიუელი მუსტაფა ფაშა 120,
 125—126.
 ბოზოღლი ევზირ მუსტაფა 106
 ბოზ ულუს თურქმანათი 107, 120—121,
 125—127
 ბრეჟნევი ლეონიდ ილიას ძე 12

გ

- გაბაშვილი ვ. 156, 158
 გორგიჯანიძე ფარსადან 9
 გრუეესკი პეტრო 20, 180

დ

- დადიანი 21—22, 92
 დადიანი კაცია 89
 დადიანი ლევან II (და III) 9—10
 დიმიტროვი სტრ. 20
 დუმბაძე მ. 15

ე

- ელ-სეიდ ნიზან ფაშა 142
 ელ-ჰაჯ იბრაჰიმ ჩაუში 137
 ელ-ჰაჯ იბრაჰიმ ეფენდი 134
 ელ-ჰაჯ ნურადლინი 108—109
 ელ-ჰაჯ მუსტაფა ჩაუში 136
 ელ-ჰაჯ ომერი 20
 ელ-ჰაჯ ომერ ალა 138
 ელ-ჰაჯ ოსმან ალა 145
 ელ-ჰაჯ ოსმანი 144
 ელ-ჰაჯ ჰალილი 138
 ელ-ჰაჯ ჰალილ ეფენდი 117
 ელ-ჰაჯ ჰასანი 148

ვ

- ვასილევა მ. 20
 ვახუშტი ბატონიშვილი 9—10.

ველი 95
ველი ჩორბაჯი 105
ველკოვი ა. 19-20.

თ

თი.ფხანელი ჰაჯი აბდულლაჰ თალიმიჯი-
ზადე 115—116.
თურქმენ ბოზ ულუსი 106
თურქმენ ჩიკაყლუ 113

ი

იყუბი 119, 130, 132, 135—136.
იბადულლაჰი 21, 56, 103
იბადულლაჰ მუსლიმინი 22
იბრაჰიმი 60, 94—96, 98--99
იბრაჰიმ კაფუდან მიდან-ზადე 120
იბრაჰიმ ფაშა 20
იბრაჰიმ ხალიფა 107
ისლამი 22-23, 38
ისმაილი 50, 60, 98, 110
ისმაილ ალა 27
ისპაყი 146
ისპაყ ფაშა 24, 94, 100, 117
იუსუფი 25, 33, 91,
იუსუფ ალა 105
იუსუფ ბეშე 145
იუსუფ ეფენდი 94
იუსუფ ფაშა 23, 99

კ

კადრი ჩაუში 62
კალიცინა მ. 20
კირილე და მეთოდე 14, 19-20
კოლგუზი 22
კოჩიბეი გორიჯელი 159, 164, 171.

ლ

ლამბერტი 9

მ

მაჰმუდი 21, 23, 25, 38, 43, 57-58, 60, 92.
მაჰმედ ალა 145, 148
მაჰმედ ალა აჰმედის ძე 134, 138
მაჰმედ ბეგი ძე აჰმედისა 136
მაჰმედ ხანი, შაჰი ძე მუსტაფასი
138-139
მელიქიშვილი გ. 20
მეჰმედ ბეგი 95

მეჰმედ ბეგ ჰასან ფაშა-ზადე 119
მეჰმედ ბეშე ელ-ჰაჯ მეჰმედის ძე 133-
მეჰმედ იაზიჯი 128
მეჰმედ ფაშა 27, 55
მეჰმედ შაბანი 33
მეჰმედ I ჩელები 172
მიმარ ალა 68
მიში ფაშა 68
მურადი 95—96
მურად I 159
მურად II 160
მურად ბენ აჰმედი 96
მუსტაფა 23—24, 41, 46, 50, 54, 60,
91, 94, 98, 111, 125, 137—138
მუსტაფა ალა 90, 107—108, 127
ნუსტაფა ბეგი 96, 98
მუსტაფა ბეშე იბნ მეჰმედი 130, 132
მუსტაფა ეფენდი 65
მუსტაფა ისმაილი 33
მუსტაფა ფაშა 52, 55, 102
მუსტაფა ჯელფ სარაი 114
მუსტაფა ხანი, შაჰი ძე აჰმედისა 141-142
მუტაფჩიევა ვ. 20
მუჰამედი 36, 133, 135, 137
მუჰამედ ალა 23

ნ

ნემერი 21, 23, 36, 38, 41-42, 61, 91, 94
ნემერ ალ-სეიდი 40
ნემერ ალა 26
ნემერ ეფენდი ჰალილ ალას ძე 133
ნემერ კალფი 148
ნემერ ფაშა 11
ნისმანი 60, 94—95, 99
ნისმან ეფენდი 96
ნოხან ბეი 151
ნობრიდსკი კ. 19

რ

რისტვან მეჰმედ ჩაუში 134
როშენ აბდულლაჰ ფაშა 21

ს

სალეჰი 120, 125—126
სალეჰ ალი 106
სალეჰ ალა 126, 148
სალეჰ ეფენდი 134, 136, 138

ხალეპ ქედხუდა ბოზაუკლი მუსტაფა ფაშა 107

ხალეპ ჩოყდარი 147

საქიზელი ველი ბეგი 68

სეიდ დერვიშ ალა 112

სეიდ ჰასანი 122—124

სელიმ I 154

სოლომონ I 10—11

სულთან აჰმედ III 121, 123 —125, 127, 131, 133—134

სულთან მაჰმედ I 139

სულთან მუსტაფა III 142

სულეიმანი 25, 94, 95

სულხან-საბა 164

ბ

ბეკერიტინოვა პ. 170

ბოდოროვი ნ. 20

ბოტლბენი 11

უ

უსქუდარი მუსტაფა იაზიჯი — 133 — 134, 137

ფ

ფაქალინი 152

ფერდ ალა 8, 87—88

ფეჩევი იბრაჰიმი 158

ფუთურიძე გიორგი 158, 160, 172—173

ჟ

ჯეჰქინ ალ-სეიდ ისმაილ ალა 130, 132.

ჯეჰქინ ისმაილ ალა 119

ჯეჰქინ ისმაილი 129, 131.

შ

შარდენი 9, 156

შარვაშიძე ლევან 11

შარვაშიძე ხუტუნია 10

შევარდნაძე ელჟარდ ამბროსის ძე 12

შეჰიდ ალი 113

შეჰიდ დერვიში 113

А

Али Ага 178

Александров Георги (Гошо) 180

Андреев Стефая 180

შეპრეფი მუჰამედ იაზიჯი 140

შეპრინ მუჰამედ იაზიჯი 139—140

ნ

ნელეზი ევლია 158, 160, 172 —173

ნორბაჯი ალი ალა 147

ც

ცეპტოვა ბ. 20

წ

წერეთელი გ. 156

ხ

ხალილ ფაშა 68

ჯ

ჯაეახიშვილი ივ. 20

ჯაფარიძე გ. 158

ჯაფარ ოსმანი 93

ჯამი ალა 106

ჯელფ ოღლი ოსმანი 95

ჯელფ მუსტაფა 100

ჯიქია ს. 158—159

ჯუდიჩე 9

ჰ

ჰასანი 54, 59—60, 94, 98, 112, 144, 148

ჰასან ალამდარი 37

ჰასან ალა 98, 144

ჰასან ალა იბნ ალი 144

ჰასან ეფენდი 147—148.

ჰასან იბნ ალი 97

ჰალილი 94

ჰალილ ეფენდი 128

ჰალილ ფაშა 23, 99

ჰალილ ჯელფი 145

ჰაჯი ალი იაზიჯი 32

ჰაჯი ჰასან ძე მეჰმედისა 138

ჰუსეინი 37—38, 45, 60, 91, 94, 111, 113

ჰუსეინ ალა 114

ჰუსეინ მუსტაფას ძე 133

ჰუსეინ ქედხუდა 41

В

Васильева Минка 180

Велков Траянов Аспарух 19, 180

Д
Димитров Стр. 180
Джавахишвили И. А. 181

К
Калицина М. 180
Кирилла и Мефодии 176, 180—181
Кочибей 151, 159, 162, 164, 169—171,
174

М
Махмудов Хусейн 180

А
Andreev Stefan 189
Ali Agha 186

В
Beldiceanu Nicoara 155, 161, 167, 170

С
Cyril and Methodius 183, 188

Д
Dimitrov Str. 189

Г
Gruevski Petko 189

К
Kalitsina M. 189

Меликишвили Г. А. 181
Мутафчиева В. 180

О
Охридский К. 180

Т
Тверитинова А. С. 151, 159, 162,
164, 169—171, 174
Тодоров Н. 180

Ц
Цветкова Б. 180

Кaramursal 150, 154—155, 157, 160,
164-167, 173

М
Mutafchieva V 189

Р
Pakalin M. Z. 150, 152-154, 158, 160-
162, 165, 173

Т
Todorov N. 189
Tsvetkova B. 189

U
Uzunçarşılı I. H. 151-154, 158, 162-170,
172—174

В
Vasileva M. 189
Velkov A. 189

გეოგრაფიულ სახელებს

ა
აზერბაიჯანი 13
ალეპო 154
ალეირი 171
ამიერკავკასია 15
ანადოლუ 151
ანაკლია 9—10, 14, 16—18, 20—23, 26—
13. 6. შენგელია

29, 32, 35—36, 38, 40—45, 52—55,
58—60, 64—65, 67—69, 73—76, 80—
83, 87, 89—98, 100—102, 106—110,
115—116, 120, 122—124, 128—129,
133—134, 137—144, 169.
ანატოლია 151, 154
ანკარა 13, 120—121, 125—127

არზრუმი 24-27, 46, 49, 51, 53—54, 59,
93, 99, 101 — 102, 110, 114,
143 — 148, 151.

აფხაზეთი 10—12, 20, 91, 99

აწყურის ციხე 58, 122—124

აქარა 20

აქარის სანჯაყი 96

ახალციხე 14 — 15, 58

ბ

ბათუმი 14, 16, 23, 36, 38, 40, 54—55,
59, 90 — 93, 96, 98—99, 102

ბათუმის სანჯაყი 96

ბალკანეთის ქვეყნები 166

ბაღდადის ციხე 20, 152

ბაღდადჯიყის ციხე 22, 61, 93, 152

ბეირუთი 141 — 142

ბულგარეთი 13, 16—17, 19—20

ბულგარეთის დემოკრატიული რესპუბ-
ლიკა 169

გ

გონიო 14, 23, 54 — 55, 92—94, 98 —
99, 102

გონიოს კაზა 16, 36, 40

გონიოს სანჯაყი 95—96, 102

გორის ციხე 20

გუმუშპანე 119, 129—132, 154

გუმუშპანეს ვილაიეთი 58

გურჯისტანი 50, 113—114, 142, 144

გურჯისტანის ვილაიეთი 27

დ

დადიანის ქვეყანა 33, 29

დასავლეთ კავკასია 11

დასავლეთ საქართველო 9—11, 3—18,
20

ე

ეგვიპტე 171

ეგესოსის ზღვა 163

ედირნე 128

ვ

ვარდციხე 22, 61, 156

ველადეთი 112

ზ

ზამანათი 138—139

ზუგდიდი 12

ზუღკადირიე 139, 157

თ

თარსუსი (თარსუ) 112, 157

თბილისი 20, 158—159

თორულის კაზა 130, 132, 158

თოქათი 133 — 138, 158

თურქეთი 154, 157—158, 160, 163, 166

ი

იმერეთი 10, 152, 156

ინიე (უნიე) 108, 160

ინგური 11

ირანი 14, 156

ილაზბოლი 141

ისპირის სანჯაყი 129

იჩელის ვილაიეთი 157

კ

კავკასია 158

კაირო 13

კაფუდან ფაშის ვილაიეთი 162

კახათი 11

კოქი 11

კონსტანტინეს რეზიდენცია (სტამბოლი)
121—122, 124—126, 130, 132, 134 —
135, 137, 139—140, 143, 147

მ

მაღენ ჰანუმი 119

მარაში 163

მარაშის სანჯაყი 138—139

მარდინი 115—116, 163

მექა 171

მიდილის კუნძული 114, 163

მცირე აზია 171

ნ

ნდიში 10, 21—22, 89

ნორღუ 161

ნოსალეთი 11, 13—15, 17, 19—20, 89,
92, 150—158, 160—163, 166—167,
169—171, 174

ნაქროს რქის ყურე 154

ნაქროს ციხე 158—159

•

რაქა-ლეჩხუმი 12
 რაპეილის ციხე 23, 99
 რიზეს ციხე 23, 99, 166
 რუმელია 154
 რუმი 136
 რუსეთი 11
 რუხის ციხე 9—10, 14, 15—18, 20—25,
 27, 30 — 34, 36 — 39, 46—51, 60—
 63, 65 — 67, 69 — 72, 77—80, 84—
 86, 90 — 94, 97, 99, 104 — 106, 110,
 114, 117 — 121, 125 — 127, 130 —
 132, 135—136, 139, 169

ს

სადადიანო 100
 სამეგრელო 9—10, 21
 სამურზაყანო 10—11
 სამხრეთ-აღმოსავლეთ საქართველო 14
 სამხრეთ -დასავლეთ საქართველო 13-14
 სამხრეთ საქართველო 13
 საქართველო 12—13, 15, 19—20, 23, 25,
 40—46, 48, 52—53, 57, 59, 91, 99,
 101, 104, 110, 112, 115—118, 142,
 144, 46—147, 158
 სილა 141—142
 სივასი 110—111, 168
 სისის ლივა 119
 სომხეთი 13
 სოფია 13—14, 19—20, 170
 სოხუმის ციხე 11, 68, 120
 სტამბოლი 13, 115—116, 165, 170—171

ტ

ტრაპიზონი 23, 52 — 53, 55, 92, 99—
 100, 102—103
 ტრაპიზონის ვილაიეთი 21
 ტრაპიზონის საფაშო 15

А

Абхазия 180
 Аджария 180
 Азербайджан 175

ფ

ფალიშაპის ციხე 37—40, 90, 93, 97, 169
 ფაშას ციხე 16, 36, 38
 ფილიბე 33, 169
 ფოთის ციხე 11, 20, 67—69, 81, 89—
 90, 120

ქ

ქართლი 15
 ქართლ-კახეთი 156
 ქუთაისის კაზა 22,61
 ქუთაისის ციხე 20—21, 98

ყ

ყარსი 119
 ყირიმში 11, 163
 ყულეს ციხე 88

შ

შავი ზღვა 10—11, 14, 67
 შუა ანატოლია 153

ჩ

ჩანა 129, 130—131
 ჩილდირი 58, 97, 100, 117, 146
 ჩრდილოეთ კავკასია 13

ც

ციხისძირი 14

ხ

ხეთა 23
 ხეთას ციხე 199
 ხმელთაშუა ზღვა 162
 ხმელთაშუა ზღვის კუნძულები 162
 ხრესილი 10
 ხოვა 68—69
 ხოვას ციხე 90

კ

კემშირე 128—129
 კუევი 23, 99

Апаклия 175—179
 Армения 175
 Ахалцихе 176
 Ахалцихский эялет 176

Багдади 180
Батуми 176—177
Болгария 175, 178, 180
Болгарская Народная Республика
181

Г

Гонно 176—177
Гори 180
Грузия 175—177

З

Закавказье 175—176
Зап. Грузия 175—176, 178

И

Иран 176

К

Каир 175
Кутанси 180

О

Османская империя 175—176, 180

А

Abkhazia 185, 189
Ajaria 189
Akhaltsikhe 183-184
Anaklia 183, 185-186, 188
Ankara 150-153, 175, 182
Armenia 182
Azerbaijan 182

В

Baghdadi 189
Batumi 183, 185
Black Sea 183
Bulgaria 182, 185, 188-189

С

Cairo 182
196

Поти 180

Р

Рухи 175—179

С

Северный Кавказ 175
София 19, 175—176, 180
Стамбул 175

Т

Тбилиси 180
Трапезундский 'эялет' 176
Турция 175—176

Ч

Черное море 176

Ц

Цихидзири 176

Ю

Юго-Восточная Грузия 176
Юго-Западная Грузия 175—176
Южная Грузия 175

G

Georgia 182, 188
Gonio 183, 185
Gori 189

I

Istanbul 182

K

Kartli 184
Kutaisi 189

M

Megrelia 185

N
North Caucasus 182

O
Ottoman 183-185, 188

P
Pasha's citadel 185
Poti 189

R
Rukhi 183. 185-186, 188

S
Sofia 182-183, 183

South-Eastern Georgia 183
South Georgia 182
South-Western Georgia 182-183

T

Tbilisi 189
Trabzon 184
Trans-Caucasian countries 183
Tsikhisdziri 183
Turkey 182-184, 188

W

West Georgia 183-186, 188

მედიკური

ბ
აზერბაიჯანელი 11
აფხაზი 9—12, 16, 21—22, 36—38, 40,
55, 67, 90—98, 102

ბ
ბულგარელი 20

ს
თურქი 15, 159, 162
ლაზი 22

მ
მეგრელი 16, 36 — 38, 55, 90 — 91,
93, 102

О
Османы 178

T
Турки 177

ო
ოსმლო 10—11, 14—19, 150—152,
157, 162, 167—168, 171, 176

რ
რუსი 11—12

ს
სელჩუკი 155
სომეხი 11

უ
უკრაინელი 11

ქ
ქართველი 9—12, 15, 55, 102
ქურთები 157

T
Turks 184—185

ბ ა რ მ ი ნ თ ა

ბ
ადმირალი 162
აგარიზი 24, 99, 112, 128—129, 150
აზაბები 15, 23, 25, 41—43, 45, 60, 91,
94, 112—113, 150

აზაბთა ალა 25, 42, 45, 59—60, 91, 94—
95, 98, 150—151

აზაბთა სერ ბოლუქი 60, 150

აზაბთა ქათიბი 150

აზაბთა ქედხუდა 16, 38, 41, 60, 111, 150

აკ ახია 151

ალემდარი (ალამდარი) 43, 94, 150

ალთი ბოლუქ ბაში 153 .

ანა დავთარი 164

ანალოლუ მუჰასებე კალეში 151

არზა 14—19, 21—23, 25—27, 33, 36, 38, 40—42, 44—45, 47—48, 50—55, 60, 63, 67, 91, 93, 95—99, 103, 111, 129, 144, 146, 151

არზუპალი 13, 19, 31, 61—65, 67, 70—71, 74, 76, 78, 80—83, 86—88, 151

აღა 17, 27, 36—37, 42, 45, 50—51, 54—55, 57, 59, 68, 90, 93, 95—96; 98, 104, 123, 136, 145, 147—148, 151

აღა ვეილი 67

აღალიქი 122 — 124

ახია 28—30, 33—34, 39, 42—43, 45—49, 51, 54, 56, 59, 61, 66—67, 69—74, 76—83, 85, 95—97, 99, 101, 103, 108, 110—116, 118—133, 135, 137—142, 144—148, 151, 155—156, 159, 161—169, 173

აჯემი ოღლანი 159

ბ

ბათინიები 153

ბაირალი 55

ბარანი 72, 75—76, 79, 83, 121—123, 151

ბარკასი 166

ბალთაჯიები 98, 151

ბაშ ბული 52, 55—56, 102 —103, 151—152

ბაშ დევთერდარი 16, 151, 154, 162

ბაშ მუჰასებე კალეში 152

ბაშ მუჰასებეჯი 165

ბაშ რუზნამეჯი 166

ბაშ ჩაუში 151

ბაშ ჩოხადარი 151

ბაჟი 174

ბეგთა ბეგი 153

ბეგლარ ბეგი 15, 97, 100, 117, 146, 153, 156, 163, 166, 169

ბედელი ნისფი ბალთ 112, 152

ბედელი ნუზლი 128—129, 152

ბერათი 13, 46, 49, 53—54, 95—99, 102, 143—144, 146 — 148, 152, 159, 174

ბეშე 152

ბეშლი აზაბი 152

ბეშლიანიები 15, 23, 25, 41—42, 44 — 45, 60, 91, 94, 112—113, 116, 152

ბეშლიანიების აღა 25, 45, 59, 91, 94, 97 — 99, 111, 152

ბეშლიანიების სერ ბოლუქი 60, 153

ბეშლიანიების ქედხუდა 16, 112—113

ბექთაშ ბაში 153

ბექთაშიები 153

ბექთაშიების ორდენი 153

ბექთაშობა 153

ბინა ემინი 153

ბიუქ რუზნამეჯი 153, 166

ბოლუქი 32-33, 137, 150—151, 153—154, 159, 165, 168

ბოლუქ ბაში 153, 173

ბოსტანჯი 153 — 154

ბოსტანჯი ბაში 154

ბოქაული 164, 168

გ

განჩინება 139—141

„განჩინების დაწერის მიზეზი“ 18, 130 154

გონულიანიები 122—124

გონულიანიების აღა 154

გონულიანიების აღალიქი 154

დ

დავთრის ქედხუდა 170

დევთერდარი 31, 47, 49, 51, 153—155

დევთერდარ ეფენდი 27, 44, 54, 155

დევშირმე 154, 159, 168

დენიზ ბეილერი 155

დიდეზირი 16—17, 19, 133, 135, 151, 154, 157, 172

დიდეზირის რუზნამეჯი 166

დივანი 162, 171—172

დიზდარი 111, 155

დინარი 155

დირკემე 57—59, 155, 165

დრაჰკანი 164

ეილეთი 26—27, 58, 142, 152—153, 155, 168
 ელჩი 162, 171
 ემინი 47, 53—55, 59, 101—102, 119, 128 — 130, 132, 138, 143 — 147, 155, 157
 ემინის ეფენდი 56
 ემირთა ემირი 146
 ებზანი 72—73, 75—80, 83—84, 106 — 107, 120—124, 140 — 142, 155
 ესელი 46—47, 121—122, 125 — 126, 130, 132, 134—135, 137, 139—141
 ესირჯილიქი 155
 ეფენდი 24, 100, 56
 ეშკამფუია 23—24, 52—53, 55—56, 99—100, 103, 108, 120, 161

ვ

ვაიზი 94, 156
 ვაკე 165
 ვაკუფი 151, 166, 170
 ვალი 23, 26—27, 52, 55, 92, 99, 102, 156, 163
 ვეზირი 21, 23, 26—27, 55—56, 99, 102—103, 156, 162, 164, 169, 172,
 ვეჟილი 41, 43, 54, 59, 130 — 132, 144 148, 156
 ველაეთი 21, 97, 118, 153—158, 161 163, 166—167, 170—171
 ვოევოლა 134, 136, 138, 166

ზ

ზარაფხანას ემინი 155
 ზაპირეჯი 92
 ზიამეთი 26—27, 156, 167, 173
 ზილ-კაადე 32—35, 54—55, 96, 104, 107, 109—110, 122—124, 127—129, 138, 143—145, 148—149, 156, 162
 ზილ-პიჯე 26—27, 34—35, 39—52, 66—67, 70—71, 74—75, 77—78, 81—82, 85 — 86, 90, 106 — 108, 110 — 118, 124, 126 — 127, 131—135, 138— — 139, 157, 162.

ზინჯირლი 157
 ზოლოთა 157

ზოლთა ჯელიდი 157
 თამასუქი 100, 102, 105 — 106, 108, 115—116, 121—122 124—126, 128, 132, 134 — 135, 137, 139— 141, 143, 147
 თაჰსილდარი 107 — 108, 157
 თემი 173
 თერსანე ემინი 157
 თესქერე 18—19, 26—29, 34, 39, 42— 51, 53, 55, 66—67, 69—86, 97 — 99, 101—102, 104, 107, 110 — 114, 117, 120, 123, 127, 159, 144, 147, 157
 თელხისი 19, 23, 26—27, 41—51, 53— 55, 62—67, 69—76, 78—90, 82, 84. — 88, 102, 104, 111, 117—118, 123, 127, 129, 139 143—144, 146, 157.

თეფაუტი ჰასანათი 108, 112—114, 119— 120
 თეფაუტი ჰასენე 115, 157 — 158
 თიმარი 26—27, 138, 158, 162, 164, 167, 173
 თიმარლი სიფაჰილერ 158
 თოფ არაბაჯი 169
 თოფჩი 15, 17—18, 25, 43—49, 60, 76 — 77, 79, 83, 91, 94, 97—98, 114 — 115, 117—118, 121 — 123, 140 — 144, 146—148, 158—160,
 თოფჩი ბაში 16, 38, 49, 91, 94 — 95, 97—99, 147 — 148, 158—159, 168.

თოფჩიბაშილიქი 98—99, 159
 თოფჩიების ალა 44, 59—60, 159
 თოფჩიების სერ ბოლუქი 159
 თოფჩიების ქელხულა 60
 თოფჩიების ჩაუში 158
 თოფხანე 33, 115 — 116
 თოფხანეს ყულეების ოლა 159
 თოფხანე-ი ამირე 159
 თუფენქჩიები 153
 თული 162

ი

იაზიჯი 159,
 იაზიჯიების ოჯახი 26
 იამაკი 36—38, 90, 93—94, 106, 160

რამკთა ოფიცერი 16

იანიჩარი 15—16, 18, 24, 28 — 39, 62—
65, 69—83, 86—88, 90, 93, 106, 109,
120, 122—129, 133—134, 137—139,
141, 150, 159—160, 164—165, 168—
174.

იანიჩართა აღა 95, 151, 160

იანიჩართა იაზიჯი 21, 25, 87—88, 106
121, 125, 127, 139, 160

იანიჩართა ეფენდი 160

იანიჩართა კალემი 160

იანიჩართა ქათიბი 71—74, 76, 78—83,
87—88, 160

იენი ალთუნი 160

იენი ზოლთა 157

ილთიზამი 158, 163—164

ილჯე 157—158, 160

იმამი 37, 90, 93 — 94, 160, 163

იურთლუქი 161

იუქი 43, 56, 103, 125, 137, 161

იჯარა 157, 164

იჯმალი 25, 30—32, 35—36, 61—63, 65,
86—89, 106, 110, 121, 161, 169

იჯმალ ღვეთერი 161

კ

კაზა 21, 55, 61, 93, 102, 114, 162, 165

კაიმე 23, 55, 100, 103 161

კალემიე 108, 117, 161

კარაბი 166

კაფუ აღა 95, 162

კაფულანი 56, 102—103, 108—109, 161

კაფულან ღერია 161

კაფულან ფაშა 56, 155, 162

კაფუ კულუ 44, 158, 162, 164, 168

კაფუ კულუს აღა 53, 160

კაფუ ქედხუდა 151

კაფუჯი 162

კაფუჯი ბაში 162

კუირუკლუ იმზა 124, 128, 134, 136, 140
—141, 162

ლ

ლევენდები 162

ლევენდათები 53, 56, 103, 108

ლუზები 106, 110, 119, 125, 128—131,
135—138, 140, 162

ლენი 173

ლივა 55, 95, 102, 163

მ

მადენ შაა სალიანე კალემი 163

მადენ ემინი 155

მალიქანე 128—132, 135, 163

მალიქიტები 160

მამასახლისი 170

მამული 172

მასარი 24—25, 28—29, 31—32, 35—

36, 39—40, 61—65, 70—71, 73, 75, 81—

82, 86—89, 106, 109—110, 119, 125,

130—131, 135—138, 140—142, 163

მედრესე 168, 170,

მეველანა 144, 147, 163

მეკობრე 162

მელიქი 89, 100

მეჩეთი 160, 168—169

მიმარ ბაში 163

მირი 163

მირლივა 54, 167

მირმირანი 134, 156, 163

მოლა 134, 169

მოურავი 170

მუბაშირი 22, 68, 109, 163

მუდი (შოდი) 94, 164

მუთასარიფი 21, 55, 102, 167

მუკაბელე კალემი 164

მუკატაა 51, 53—54, 59, 101—102, 106,

108, 112—113, 115—116, 119—121,

125—132, 135—147, 152, 158, 163—

164, 166

მულთეზიმი 164

მუსტაფაზი 25, 40—42, 50—94, 112—

— 113, 164

მუპაზირი 148, 164

მუპარემი 25—30, 35, 39—53, 58—59,

66—67, 69—71, 74—75, 77—78, 81—

82, 85 — 86, 100 — 102, 106 — 107,

110, 118, 120 — 123, 126 — 129, 133

— 135, 137—139, 143, 145, 163, 165

მუჰასებეჯი 165

მუჰასილი 157, 164

ნ

„ნალიმა“ 11—12

ნაღდიე 114—115, 119, 165

ნაპიე 55, 102, 138—139, 165, 170
ნოწანჭი 159
ნუზლი 24, 99
ნუზული ზაპირესი 168

ო

ოღა 165, 168
ოღა ბაში 94, 165, 168
ოთურაკი 165
ორთა 165
ოსმალობა 15, 17
ოყა 34, 39, 57—59, 70, 74, 77—78, 81,
108—109, 139, 155, 165, 170—171
ოჭაქლიეი 46, 51, 53—55, 59, 101—102,
142—143, 145—147

რ

რამაზანი 97, 109, 111, 119 — 120
რეაია 168
რეზი ულ-ახირი 60-64, 71 — 80, 83—84,
87—89, 99, 111, 117—119, 130—133,
141—143, 145—147, 149, 165—166
რეზი ულ-ეველი 40—46, 49—52, 56,
120, 145, 163, 165,
რეისი 161
რეჯები 34—35, 43—44, 54—55, 95—
96, 98, 106—108, 111, 115 —116, 121,
125 —127, 131 — 132, 136, 139—
141, 165 — 166
რეჯევი 46, 48, 106, 109 — 110, 119,
125, 130—131, 133, 135 — 138, 140,
166
რისალე 159
როშენი 106, 110, 119, 125, 128 — 131,
135 — 138, 140, 166
რუზნამე 166
რუზნამეჯი 166
რუზნამეჯი ეველ 166
რუზნამეჯი სანი 166
რუზნამეჯი 108—109, 111, 166
რუზნამეჯი-ი ეველ ვე სანი კალემლერი
166
რუზნამეჯი 153
რუუსი პუმაიუნი 14, 17, 98, 166

ს

სადროშო 167

საემინო 143 — 144
საეოეოდო 133—137, 166,
საკარგავი 156
სალიანე 28, 56, 103, 121—122 124 —
125, 127—128, 134, 136, 140 — 142,
163, 166—167
სალიანელი 120, 167
სალიანე მუკატაასი 167
სალიანეჯი 30, 53, 89, 101, 122, 124, '
142, 146, 167
სამეფო-სამთავროები 9, 17
სანჯაყი 55, 155, 157, 161—163, 167, 170.
სანჯაყბეგი 98, 155, 166—167, 169
საპალნე 161
სარგო 30, 35, 39, 41—47, 51, 53—55,
59—64, 70, 73, 77, 81, 83, 85—88, 98,
101—102, 106—107, 109—110, 112 —
117, 119—120, 124—125, 128—131,
136—139, 141—148.
სარდალი 55
საფარი 36—38, 88, 91, 94, 112—114,
120, 122—124, 128—129, 163.
სალი ახჩა 26, 117, 168
„სეგბეზი თაპირი პუქმი“ 14—18, 107,
122—124, 127. 131—132, 136—139,
142, 159
სეკბანი 158
სერდენგეჩი 167
სერ ბოლუქი 59—60, 94, 163, 167
სერ თოფჩი 23, 25, 41, 43, 45, 111, 168
სერ თურნა 90, 168
სერ მუპაზირი 148, 168
სერ ოღა 37, 168
სერ ყუმბარა 58—59
სერ ყუმბარაჯი 57, 168
სერ ჩაუში 151
სერ ჭებე 33
სერ ჭებეჯი 91
სერ ჭებეს ვეჯილი 105
სიგელი 174
სილაპდარი 172
სილაპდარი აღა 151
სიფაპი 128, 151, 170—171, 173, 190
სიჯილი 148, 168
სულთანი 16, 18—19, 23—24, 26—33, 35
— 38, 40—49, 51, 54—55, 57—67, 69 —
88, 90—92, 94, 108, 117, 122 —

124, 127—129, 139, 144, 151, 153—
154, 157, 159 — 163, 166 — 169,
171 — 174
სულა (სულეა) 37, 90, 93, 168
სურა 188
სურსათი 168
სურსათ ბედელი 110
სუბთე 168

უ

ულემა 37, 90, 93, 163, 168
ულუფა 3, 30, 95 — 97, 99, 117, 137,
135, 152, 160, 164, 168, 173
ულუფეჩიების ალა 151

ფ

ფადიშაპი 25, 43, 168—169
ფაიკი 169
ფარა 26, 106—107, 114 — 116, 119,
126, 130—131, 135—140, 169, 173
ფაქსიმილე 14
ფაშა 55, 100, 102, 153, 162
ფეშქაში 21, 161, 169
ფიადე მუკაბლე 30, 66, 85, 169
ფიდაები 167
ფირკათის გეში 55, 92, 103, 169
ფირმანი 13—14, 20, 23—24, 26—31,
33, 35, 38, 40—42, 46, 48, 50—51, 53
—67, 69—94, 100—102, 104—105,
108—109, 111, 117—118, 122 —127,
129—130, 139, 143—147, 159, 169, 174,

ჭ

ჭათობი 70, 136, 159
ჭაფირი 21, 25, 27, 37, 40, 54—55, 61,
90—93, 102, 117—118, 170
ჭაპია 150, 170
ქელხულა 16, 38, 52, 59—60, 91, 94, 106,
120, 125—126, 148, 158, 170
ქელხულობა 133, 135
ქილა 24, 26, 29, 34, 39, 46—49, 51, 66,
70, 78, 85, 100, 115, 117—118, 131—
132, 168, 170
ქილარჯი ბაში 151
ქისა (ქესე) 43, 170
ქალიდ ემინი 170

ქურქჩი 120, 170
ქურეკჩი 170
ქურუქ ბერათი 14, 17, 156
ქურუქ რუზნამეჯი 166

ყ

ყადი 22, 55, 61, 92 — 93, 96, 103, 130,
132, 144, 147—148, 163, 168
ყანთარი 24, 57, 100, 104—105, 108—
109, 171
ყასაბ ბაში 171
ყაფანი 155
ყიშალი 68
ყულეების ოლა 33
ყუმბარაჯი 160, 168
ყუმბარაჯი ბაში 59
ყურანი 168
ყურუში 24, 27, 47—51, 53—55, 59, 69,
99—102, 106—109, 112—130, 132 —
148, 151, 170, 174
ყურუში ესელი 26—27, 46—47, 49, 147,
155, 169
ყურუში შირინი 146, 171

რ

რახანი 33, 53—55, 98, 134—135, 166,
171
რარიათი 40, 92, 121, 125, 127, 136—137,
143—144, 148, 170—171, 193
რაფიტები 160
რაპი 156
რევალი 25, 36, 46—50, 52, 81—82, 121,
127, 162
რეიხ ულ-ისლამი 170
რერიფი 22, 92, 171
რეიტები 160

ს

საუში 31, 42, 68—69, 110, 119, 132,
135—136, 142, 151, 159, 171—172
საუშ ბაში 172
საუშ ბოზორჯი 151
საუშების ქელხულა 170
საუთეს ნავები 55—56, 103, 172
საქიდირის გეშები 68—69, 172
საფთი 57

ჩიფთლიქი 172
ჩორბაქი 147—148, 159, 173
ჩოხა 72, 79—80, 82, 139—140
ჩოხადარი 148, 151, 172
ჩურუქ ახია 173

წ

წურთა 67

ჩ

ხაზინდარ ბაში 151, 169,
ხაზინის დავთარი 18
ხაზინის თესქერე 26, 29, 41—43, 46—49,
51, 66, 71—72, 74, 76, 78—79, 81 —
83, 111, 118
ხაზინის ქათიბი 134
ხაზინის ქელხულა 170
ხანი 139, 163, 168
ხასი 112, 141, 154, 164, 166
ხასის ბოსტანჯი ბაში 133
ხატიბი 37, 90, 93, 169
ხუტბა 169

ჭ

ჭაბახანა 36—38, 40, 52—53, 56—59,
90—91, 93, 99—100, 105, 173
ჭამათი 24, 31, 33, 35, 39, 51—51, 65—
66, 70, 77, 81, 84, 86—88, 116
ჭაშე 153, 160
ჭებელი 156, 173
ჭებეჯი 15, 17—18, 30, 32, 46—48, 50—
51, 61, 66—67, 84—85, 91, 110,
117—119, 130—132, 135—136, 146—
148, 169, 173

ა

Ага 178
Азаб 177
Акча 171
Арза 176—179
Арзухал 175—176

ბ

Баш дефтердар 177
Бегларбег 176
Берат 175

ჭებეჯი ბაში 57, 95, 104—105, 173
ჭებეჯეების ჩაუში 73
ჭებეჯეების ჩორბაქთა ალა 173
ჭემაზი ულ-ახირი 26, 28, 30—31, 39—
40, 46, 67, 74—75, 77—79, 82, 82.
84—86, 104—105; 111, 114—116, 131
—133, 144—145, 166, 174
ჭემაზი ულ-ეველი 22—23, 26—27, 29—
30, 39—40, 45, 54—55, 66—67, 70—
78, 80—84, 93, 96, 102, 104, 107,
122—124, 133—138, 141—142, 144 —
145, 147, 149, 166, 174
ჯიზია 21, 114, 148, 155, 157, 166, 174
ჯიზია გაბრან 174
ჯიზიას დავთარი 111
ჯიზიედარი 24, 100, 174
ჯიზიას ემინი 155

ჰ

ჰანბალიტები 160
ჰანიფიტები 160
ჰარემი 151
ჰასე ბოსტანჯი ბაში 135, 174
ჰასენე 121, 125—126, 128, 130, 132 —
133, 135, 137, 174
ჰას ოლა ბაში 174
ჰასეჟი 174
ჰაჯი 153
ჰიჯრა 131—132
ჰუნქარი (ხონთქარი) 168
ჰუქმი 14, 144, 174
ჰუჯეთი 102, 131—132, 136—137, 143—
147, 168

Бешлуян 177
Бостанджи 171

ვ

Великий везир 177—178, 180

გ

Гедикли 171

დ

Диван 171
Джебеджи 177—179

Зеамет 171
З
К
Каза 177
Кетхуда 159, 177
Конак 171
Кючюк берат 176

М
Мукатаа 164
Мутеферрика 172

О
Осмалоба 176

П
Падишах 171

Р
Руус-и хумаюн 178

С
Себеби тахрири хюкми 176, 179
Сипах 172

А
Agha 186
Arza 183-184, 186-187
Arza-hucm 182
Arzuhals 188
Azabs 184-185

В
Bash-defterdar 184
Berat 182
Beshluyans 184-185

С
Sebeci 158, 173

Ф
Firman 182-183

Г
Grand Vizier 187-188

Н
Hucm 183
Humbaracı 158, 173

Ј
Janissaries 184, 186-187

Т
Телхис 180
Тескере 179—180
Топчи 177—179, 159
Топчи баши 159, 177
Тугра 164

Ф
Факсмиле 176
Ферман 175—176

Ч
Чавуш 159, 171—172,
Чавуш баши 171
Чорбаджи 159

Х
Хюкми 176

Ю
Юк акча 164

Я
Ямак 177
Янычар 172, 177, 179

Jebejis 184, 186-187
К
Kadkhuda 185
Kapukulu 158
Küchük berat 183, 185

Л
Lağımçı 173

Р
Ruusi humayuns 183, 185

С
Sebeci tahriri hucm 183, 186

Т
Tezkere 187—188
Telkhis 187
Top arabacı 158, 173
Topçu 158, 173, 184, 186—187
Topju-bash 185

Ү
Yamaks 185

თ უ რ ქ უ ლ ი ტ ე ქ ს ტ ი

ფ ა ქ ს ი მ ი ლ ე ა ბ ი თ უ რ თ

1704 წლის ქუთაისის ყადის არზა მეგრელებისა და აფხაზების საქმიანობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15×23 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1, არქ. ერთ. 3660. ფ. 1.

هو

در دولت مکینه عرض دای کمینه بو در که کوتا تیس قضیسنه
 تابع اودیعی و مکرل ویلایته اوزر لرینه نصب اولان دادیان
 نام کفره ایله آبازه کفره لسی نهج اطاعتده خروج ایدوب
 قرهده عاصی دادیانه و دریاده آبازه کفره مختلط اولوب جو
 اریمزدن سدی اسلام اولان رخ و آنقره قلعه لسی منحصره
 ایدوب دریاده و قوروده کلن نخیره لرینه قطع ایدوب درو
 ننده محافظ عبداللّه جوعدن هلاک اولوب و جهًا من الوجوح
 اکلہ صالح اولان نخیره لرینه بولنمیوب بوندن اقدام عاصی
 زادیانه آنقره قلعه سنی اخذ و ایچنده اولان محافظ عباد
 اللّه ایله مقًا احراق بالنار ایدوب و اوزر لرینه طرف میر
 به اداسی لازیم کلن جزیه و پشکشین ورمیوب جوانب اربعه
 ده و طریق لردن واقع اولان تجار طایفه لرینه قتل و اموال
 و ارزاق لرین نهب و غارت و بو مقله جبارت اولندغی وقوع
 و صحت اوزره حالیه طرابوزن ایالتین متصرف اولان وزیر
 روشن عبداللّه پاشا ادام اللّه تعالی عمره حضرت لرینه

اعلام اولندقدن موجبنجه دادیان و آبازه اشقیا کفره لرینه
بیورلتی شریف برله آدم تعیین و ارسال و سنوآل ایلدقدن
وجہًا من الوجوح اولوالامرہ اطاعت المیوب نہج اطاعتده

خروج اتملرینه مارہ عاصی کفره لر بو سنہ بو حال اوزره قر
ار اولورلرسہ سرحد منصورہ ده اولان قلعه لری معاذ اللہ تعا
لی المق مقرر در اشبو باعث عرض عاصی دادیان و ابازہ نک
عصیان و طغیان لرینه وقوعی و صحت اوزره در دولت میداره
عرض اولندی باقی فرمان در عدلکدر

تحریرًا فی اوایل شهر جمادی الاول سنہ ست و عشرون و ما

یہ و الف

العبد الداعی الحاجی عمر القاضی بقضاء کوتاتس مع بغداد

جق و وارسخہ

عفی عنہ

در دولت مکتبه عرض دوا و کس بود که کو تا قبض قصبینه تابع او و پیش و مکرر و بلا تیر او زنده
 نصب اولان دادیان نام کفره ایله آبانه کفره لرین نهج اراضعتده خروج ایدنب قره ده معاص دادیان و دریده
 آبانه کفره مختلط اولوب جوایزده سدی اسلام اولان رخ و آنقره قلعه لرین منحصراً ایدنب دریده
 و تورو ککن زخیره لرین قهر ایدنب در روشنده محافظه عبادتسه جوعدنه جهلاک اولوب و جمعی
 من الصبح کلمه صحابه اولان زخیره لرین بونیمینیب بودند اقدم صحابه دادیان آنقره قلعه سینه اخذ و الحیده اولان
 محافظه عبادتسه ایله معاً اوراق باغرا ایدنب و او زنده طرف میرید ادا ایلیم ککن جزیه و بیگشیم و ریشیب
 جوانبنا بریده و طرز بقدره و اوق اولان تجار طایفه لرین قتل و اموال وارزاق لرین نهیب و فارة و بوقعله حصاره
 او اندر قهر و صیتم او زوره خالیله در ابوزره ایالتیه متصرف اولان وزیر روشن عیالته پش ادا ام الله
 عمره حضرت تریه اعلام او اندر قدم شو جیمجه دادیان و آبانه اشقیان کفره لرین بیورلی شریف مراد تمیز وارسان
 ایدقدنه و حج کتمه الوجوه اولان اوره اراضعت ایدنب نهج لرین ایدنب خروج انکیریم ماره شخاص کفره لرین بوسنه بوجان او زوره
 قرار اولان لر سهر حده مشهوره هم اولان قلعه لرین باهانه تنه الحقت مقرر در ایوب ایست و رض معاص دادیان و آبانه نکند
 صحابه و طغیان لرین و تورو صیتم او زوره در دولت میداره عرض اولان بر اقی و ماء در حد کدر تحریر انسی اولان
 شهر جوازیل اولی ایله سسه دمسر و نه و باهیه و الت

الله اعلم بالصواب
 معاهد کربلا مع عدد صحابه
 و وحده
 عقیقه

ანაკლის ციხის ოსმალთა მცველთა უთაროლო არზა არსებულო ვითარებანს შესახებ.
ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22,1×31 სმ. შიგრი: 11БКМ.
ფ. 1. არქ. ერთ. 3660. ფ. 2.

در کاه فلك مدار و بارکاه کردون اقتدار ترابنه عرض
بنده لری بو در که واقع اناقره قلعه سی جوارنده اولان اودیسی
ویلایتی وزر لرینه توجیه اولان دادیان کفره ایله آبازه کفره
لرک تفتیش و متخص اولنماسینه تعیین بیوریلان مباحث قولکوز
برله بیوریلان شریف اطاعت و انقیاد ایتمیوب قلعه یه استیلا
قصدیله داعما هجوم و جوانب اربعه سنده طغیان و شقاوت
و دست درازلی ایدوب لیل و نهار محافظ خدمتنده بذل
مقدور ایدن عساکرک ذخیره قایق لری باصوب حرب و قتاله
تعدی و نجه امت محمدی شهید و مال لری غارت و قایق لری
احراق بالنار ایدوب و حالا جمادی الاولینک اون طقوزنجی کونی
کلن ذخیره قایق موزی اصوب ایچنده بولنان طقوز نفر آدم
شهید ذخیره و ارزاق لری موز قایق ایله مئا غارت ایدوب
قره ده عاصی دادیان کفره و دریادن آبازه کفره ایله مختلط
اولوب جواریموزده سرتی اسلام رخ قلعه سی دخی محاصره ایدوب
دریا و قره دن کلن ذخیره لری موز قطع ایدوب درون قلعه ده
آصلا و قطعا ذخیره لری موز اولمدوغندن محافظده اولان
عباد الله مسلمین جوعدن هلاک و حال لری موز زیاده دکر کون
اولوب هر بار بو مثللو طغیان و عقا وتلریندن قلت سفینه

ناشی امنیتمز اولمیوب برآ و بحرآبر فرد لاز و بر قایق
 مرور و عبور ایلمک متعسراولوب صویه و اودونه بر وجهله
 چقما سی ممکین اولمیوب بو مقدار روسمنه خور و ذلیل بی
 چاره اولدو عمزدن عاصی کفره لر بو حال اوزره سرحد سدی اسلام
 قلعه لری المق مقرر دور الله و رسوله الامان کیفیت حال لری موزه
 رحمت منظور علیه لری بیوروب امداد ویا بو دشمن یدنده هلاک
 اولما موز ایله بر وجهله اطلاعی احسان بیورلمک با بنده اولکه
 واقع حالدر وقوع اوزره عرض اولندی باقی فرمان مرحمتلو
 سلطانم حضرتلرینکدر

بنده * محمود عزه بان قلعه * انا قره حالیا
 بنده * مصطفی بشلویان قلعه * انا قره حالیا
 بنده * اسلام سر طوبجیان محافظ انا قره
 بنده * عمر دزدار محافظ قلعه * انا قره حالیا
 بنده * محمد اغا محافظ قلعه * انا قره حالیا

انا قره دن کلان

درگاه فلک مسلم درگاه گروهی است از زمین بر زمین بود که در وقت وقوع آن زمین در جوار زو اولاد نمود و پس از آن
 اولاد بنام او اولاد او با کرم البلبا کن که تشبیه و تقی او کما خینه بر حدیثه باشد و گویند بر سر
 طریقه لطیف و انقیاد و اینست که از جمله عقاید و آنا نجوم و بر این هر یک کسب طیفه شود و در حدیث
 بلزله و زلزله خفته باشد و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 و در این خار و تا بر این اوانها تا بر این و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 و در این خار و تا بر این اوانها تا بر این و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 خلاصه او است و بر این در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 اولاد بنام او اولاد او با کرم البلبا کن که تشبیه و تقی او کما خینه بر حدیثه باشد و گویند بر سر
 طریقه لطیف و انقیاد و اینست که از جمله عقاید و آنا نجوم و بر این هر یک کسب طیفه شود و در حدیث
 بلزله و زلزله خفته باشد و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 و در این خار و تا بر این اوانها تا بر این و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 و در این خار و تا بر این اوانها تا بر این و در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 خلاصه او است و بر این در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث
 در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

در حدیثه مساک که خیره تا بر این با سر بر بقوله قدرت و جلالت و در حدیث

1704 წლის არზა რუხისა და ხეთის ციხეების დაპყრობის შესახებ. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა 31×12 სმ. შიგრი HБKM. ფონდი
307ა. არქ. ერთ. 99. ფ. 1.

هو

صح كچوك
تخليص موجبنجه ماقتضا ايدن احكامي ويرلمك بيورلدي
عرض بنده لري بو در كه حالا كورجستان اوزرينه مامور ارضوم
واليسي وزير مكرم سعادتلو حليل پاشا حضرتلرينك بو دفعه
كلان قائم لرنده يازدقلى اوره انشاء الله تعالى داديان
مملكتنده تخليه و تسليم اولنه جقرخ و حلا قلعه لريني اخذ
و قبض ايتمك ايچون طره بزون واليسي وزير مكرم يوسف پاشا
حضرتلى معرفتيله پاتوم طرفندن قايقلى و فرمان اولنان
اوزره پاتوم ايچون حالا ريزه ده قلغاتلرينه مباشرت اولنان
اون قطعه اشقا مپويه لر ايله وافر عسكر كوندرلملو اولوب
و تخليه و تسليم اولندقده راحويل قلعه سنه امانت وضع
اولنان طويلر و مهمات جبه خانه نقل و حويه ده و كونه ده اولان
ميري ذخايردن دخي كفايت مقدارى محافظه سنه وضع اولنان
نفراتك ادنا مرتبه بر سنه لك ذخايري نقل و وضع اولنمق
مقتضى اولديغندن بونلرك نقليله لري و سفاين و قايقلى
اجرتى و ساير ظهورات و قلغات ايچون على الحساب اولمق
اوزره بيك يوز اون التى ارضوم خزينه سندن و عوارض و
نزل مالندن و ياخود ارضوم كمر كندن بش بيك غروش حواله

اولنمق اوزره اعلام ايدرلر ذكر اولنان اشقامپويه لرك
 قالغاتلری ایچون اقتضا ایدن مصروفی بو طرفدن بر وجه نقد
 کوندرلدیکی معلوم دولتلیدر و کچن سنه کوندریلان میری
 ذخیره دن دخی اون اوج بیک التیوز کیله دقیق و بیک یوز
 قنطار پکسماد و اون طقوز بیک بشیوز اللی التی بحق کیله
 شعیر و یدی بیک یوز قرق بش کیله خنطه موجود انبار اولمغله
 اقتضا ایلدیکی مقدار ذخیره بو نخایردن ویرلمک اوزره آنجق
 بعض ظهورات مصارفی یچون بوندن اقدام متوفی جلب مصطفی نك
 ذمتنده اولوب کفیللرندن و شریف افندیدن تحصیلی فرمان
 اولنان درت بیک بشیوز غروشدن و اسحق پاشا ذمتنده اولان
 سکز یوز غروشی قرض اچهدن و جزیه دار ذمتنده اولان اوجیوز
 غروشدن تحویل اولنوب ویرلمک اوزره درت بیک غروشی تعیین
 و حواله اولنمق اوزره فرمان بیوریلور ایسه اقتضا ایدن
 احکامی یا زلمق با بنده فرمان دولتلو سلطانم حضرتلرینکدر

معرض بنی بری بود که

معرض بنی بری بود که

ملا کورستان او در به ماورد ارض دوم الی و در یکم صادر نموده ایستاد
 بود که کلون قائمه نون یازده تهری او دره انشا الهی داد با ملک بنده و بیله
 رخ و حلقه قلعه لرینا خذ و قیق اینک ایرون طره بوند الی و در یکم و مستجاب
 حضرت بری منیله باقر طردن قایله و زمان و زمان او دره باقر ایرون حلا و دره و قیله
 باشتا و زمان اون قطعه اشقا و دره ایرون و از عسکو کوزن ایرون و قطعه سلیم
 او درنقن و امیرن قصه امات وضع او کلا طبر و مهات جیه تا نقل و صوره و دره
 او ان میری و تبارد و در کتایت متادی و انقصه وضع او کلا ترانک و نامرتبه و در
 دعاری و نقل و وضع او من حقیقی و اولیون بر ملک قلعه لری و سفاین و قیله ایرون و در
 طهرات و قنات ایرون علی الحساب او دره او دره بیک برز او ای ایرون دوم بریندن
 و مراد من و در ملک و با خود ارض دوم کوزن بش بیک فروش مراد او من او دره
 ایرون و کوزن اشقا بویرون کلا تا تهری ایرون انصا این مصروفی و کوزن و دره
 کوزن لری معلوم و در کوزن و کوزن کوزن سببی نظیره و در دخی او دره و در
 بیکه دقین و بیکه برده و کساد و او در طنوز بیک بیخود ای ایرون بیکه شیرو و بیک
 و در قنات من بیکه خطه مریدانیا را طله انصا ایرون حداد و تیره و در خار و در
 او دره ای ایرون بعضی نمودات و مصادیق ایرون و درن انفر متوق حلیه مطفی بیک و در
 کتیلدن و در شریف انفر من بعضی زمانه او دره و درت بیکه بیخود و دره و ای ای
 دقین او دره سکون و در شرف من ایرون و دره و دره و دره او دره و دره و دره
 و درت او درن و در ملک او دره و درت بیکه فروش حق و مراد او دره او دره و دره
 انصا ایرون حکایا ایرون ایرون زمانه و دره و دره و دره و دره و دره و دره

1707 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების შესახებ. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15 X 22,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონ-
დი 1. არქ. ერთ. 8668. ფ. 1.

هو

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلی صاغ اولسون رح محافظه
سنده اولان در کاه عالی یکیکچریلرینک مستحق اولدقلى موا
جیلى احسان بیورلمک با بنده امر فرمان دولتلو سلطانم
حضرتلرینکدر
بنده

محلې

جماعت بعض یکیکچریان در کاه عالی که در محافظه قلعہ رح
بوده اند در واجب مصر سنہ ۱۱۱۸
وجه مشروخ اوزره رخ قلعہسى محافظہ سنده اولان در کاه عالی
یکیکچریلى بيک يوز اون سکز مصر مواجبندن مستحقلردر
درت قسطہ اجمالى ويريله
اجمالي داده بدست يازيجي اواجاق
فی ۲۸ شوال سنہ ۱۱۱۸
مواجب بعض خود

1708 წლის არზა რუხის ციხის ბეშლუიანების, მუსტაფაზების, თოფჩიებისა და აზაბების დაფინანსების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია მოთეთრო, გაკეთლებულ, ზოგან დაზიანებულ ქაღალდზე. შუაში ერთგან ნაწერიც დაზიანებულია. მელანი შავი. ზომა: 30×39 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი I. არქ. ერთ. №708.

هو

در دولت مکنه عرض بنده کمینه بودر که رقه قلعه سنک بشلویان
و مستحفظان و طوبچیان و عزیزان نفراتی و قوللرینک بیک یوز
اون طقوز سنه سنده واقع مستحق اولدقلر مواجیلری کندولره
کلمیوب مرار معیشتلری ایچون مواجیلرینه ما قلاتلره اولوب
بوندن غایری وجه معاشلری اولما مقله احواللری کمال دیگر
کون و زیاده مضطر و قلعه مزبورہ منتهای سرحد و کفار
ایچنده اولمقله هر بار ادم کلوب و کتمک امر عسیر اولدو
غندن مراهم عالیہ خسروانیلرندن نیاز اولنور که نفرآتی
مرقومک سنه مزبورہ ده مستحق اولدقلری مواجیلری کندولره
صدقہ و احسان بیورلمق باینده اولکه واقع حالدر پایہ
سریر اعلام عرض اولندی باقی امر و فرمان در گاه عدالت
پناهمکدر

بنده احمد اغا عزیزان حالا

بنده سلیمان اغا بشلویان حالا

بنده محمد سر طوبچیان حالا

بنده مصطفی قلعه دزدبار حالا

بنده یوسف محافظ سابق

محلّی

بجهت مواجب و نخیره بها نفقات یرلویان قلعه رخ در جانب
ارضروم در ولایت کورجستان واجب عن غره محرم سنه ۱۱۱۸ الی
غایه ذی الحجه سنه ۱۱۱۹ منہ این قدر مبلغ عن مال بدلیه زعما
و ارباب تیمارها ایالت ارضروم برای سنه ۱۱۱۹ تذکره ایراد
و مصرف داده بر موجب عرض وزیر مکرم ابراهیم پاشا والی
ارضروم و در کنار و تلخیص و با فرمان عالی و با فرمان
شریف

نفر ۱ ۵۵

برای مواجب فی سنه اقچه ۲۶۶۹۱۶

بحساب غروش اسدی ۱۶۶۸ فی ۱۶۰ پاره ۹

یوم ۷۵۴

برای نخیره بها

فی شهر

خنطه

کیل ۲۷۷

فی سنه

کیل ۳۳۰ فی ۳۰ صاغ

اقچه ۹۹۰۰

بحساب غروش اسدی ۸۲۷

یکون غروش اسدی ۱۷۵۰۷ پاره ۹

تذکره داده فی ۲۸ جمادی الاخر سنه ۱۱۹ مع مواجب و نخیره بها

قلعه اناقره غروش اسدی ۲۹۶۸ پاره ۱۷

وجه مشروخ اوزره قلعہ مزبورہ نك يوز اون سكر محرمی غره
سندن سنہ ۱۱۲۰ مزبورہ ذی الحجہ سی غایتنه کلنجہ دکین بر یللق
موجب و نخیره بهالری ایچون بیک یدیوز اللی غروش تاریخی
مزبورده اناقره قلعہ سی موجب و نخیره بهاسیلہ معًا بیک یوز
اون طقوز ایالت ارضوم بدلیہ سی مالندن حوالہ و ایراد و
مصرف اولدوغنه تاریخی مزبورده خزینہ تذکرہ سی ویریلدوکی
دفترده مسطوردر فرمان دولتلو سلطانمکدر

فی ۴ جمادی الاول سنہ ۱۱۲۰

تذکرہ خزینہ داده فی ۱۸ جمادی الاول سنہ ۱۱۲۰
تطبیق

مہرلری حفظ اولنمشدر فرمان سلطانمکدر فی ۷ جمادی الاول
سنہ ۱۱۲۰

یوز اون طقوز سنہ سی بدلیہ سی کیمک عہدہ سنده در و ذمتی
کیفیتی نوجهلہ در در کنار اولنہ در ذمت ابوبکر اغا یکن
مرحوم دابی عمر اغا عن اقچہ بدلیہ زعما و ارباب تیمارہا
ایالت ارضوم برای سنہ ۱۱۱۹ با کفالت اسماعیل اغا یکن
مزبورہ غایر از تسلیمات و محصولات غروش اسدی ۲۰۵۸
وجه مشروخ اوزره دفترده مسطوردر فرمان دولتلو سلطانمکدر
فی ۱۰ جمادی الاول سنہ ۱۱۲۰

عرض بندہ لری بودر کہ ولایت کورجستانده ارضوم جانبنده
واقع رخ قلعہ سنک بیرلونفراتی اللی بعن نفر اولوب یوز اون

سکز محرّمی غره سندن سنه ۴ مزبوره ۴ ذی الحجه سی غا یتنه دکن بر
 یللق مواجیلری و ذخیره بهالر یجون بیک یدیوز. اللی غروشه
 انا قره قلعه سی مواجب و ذخیره بهاسیله معایوز اون طقوز ارضروم
 بدلیه سی مالندن حواله و ایراد و مصرف تذکره سی ویرلدیکی
 در کنار اولنمندر و حالا نفرات مزبوره نک یوز اون طقوز
 سنه سی مواجیلری کندیلره کلمیوب زیاده مضطر و قلعه ۴ مزبوره
 کفار ایچنده اولمغله هر بار آدم کلوب کتمک امر عسیر
 اولمغله سنه ۴ مزبور مواجیلری احسان اولنمق رجا سنه اغالری
 عرض و محض ایدرلر و یدلرنده سابقا ارضروم والیسی وزیر
 مکرم محمّد پاشا حاضر تدرندن دخی عرضلری وارور معلوم
 دولتلی بیورلدقده سنه ۴ مزبوره مواجیلری و ذخیره بهالر
 ایچون بر واصل بردن حواله اولنمق اوزره در کناری موجبجه
 تذکره سی ویرلمک فرمان عالیلی بیوریلور ایسه فرمان
 دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
 عزتلو دفتر دار افندی کوروب اعلام ایلیه دیو بیورلدی
 تلخیص موجبجه تذکره سی ویرلمک بیورلدی صح
 ۱۲ جمادی الاول سنه ۱۲۰

صورت ایله

Handwritten text in the top right corner, possibly a date or administrative note.

مقام: ...
مستند: ...
تاریخ: ...

Handwritten text in the middle right section, including a signature.

موضوع: ...
شرح: ...

Handwritten text in the middle right section, possibly a signature.

Handwritten text in the bottom section, including a signature and a date.

1708 წლის არზა რუხის ციხის ყებეციების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეორ, თხელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 16,3X26,2, სპ. შიფრი:
HBKM. ფონდი 315ა. არქ. ერთ. 127ა.

هو

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون اناقره
قلعهسی محافظهسنده اولان در گاه عالی یکیچریلرینک مستحق
اولدقلری ضرر لحم و خنطه بهالری حواله و سالیانه اولمق
با بنده فرمان سلطانکدر
بنده م (مزبور).

محلّی

جماعت بعض یکیچریان در گاه عالی که در محافظه قلعه *
اناقره بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۲۰

نفرًا ۵۵

وجه مشروخ اوزره اناقره قلعهسی محافظهسنده اولان در گاه
عالی یکیچریلری یا لکز اللی بش نفر اولدقلری حالا دفترده
مسطور و مقیددر

بجهت ضرر لحم و نخیره بها یکیچریان در گاه عالی در محافظه *
قلعه اناقره واجب عن غره محرم سنه ۱۱۱۹ الی غایه جمانی

الاخر سنه منه تذکره داده فی ۲۷ جمانی الاخر سنه منه
نفرًا ۱۲۸ اقچه ۴۶۹۵۴

فی شهر خنطه فی یوم

کیل ۶۲ کوشت قیه ۲۵۰

اشهر ۶ کیل ۳۸۴ فی ۴۰ ایام ۱۷۷

اقچه ۱۵۳۶۰ قیه ۴۵۱۳ فی ۷

اقچه ۳۱۵۹۴

واجب عن غره محرم سنه ١١٢٠ الى غايه ذى الحجه سنه منه

نفرًا ٥٥	فى شهر جنطه
فى يوم كوشت	كيل ١١
قيه ١١	فى سنه
ايام ٣٥٤	كيل ٣٣٠ فى ٤٥
قيه ٣٨٩٤ فى ٧	اقچه ١٣٢٠٠
اقچه ٢٧٢٥٨	

يكون اقچه ٤٠٤٥٨

انا قره قلعهسى محافظه سنده اولان در كاه عالى يكيچريلرينك
يوز يكرمى بر سنه لك تماّمًا ضرر لحم نخيره بهالرى حساب
اولندقدنه يالكز قرق بيك در تيوز اللى سكر اقچه ايدر فرمان
سلطانمكدر فى ١٨ جمادى الاول سنه ١١٢٠
بر سنه لك حساب ايله تذكرهسى وريله
تذكرة خزينه داده فى ١٩ جمادى الاول سنه ١١٢٤

٥٥	٥
٢٧ ٥	٣٥٤
١٢	٤٤
٥٥٠	٥٥
٥٧٥	٣٣
٣٣٠ ٠	٣٨٩٤
٤	٢٧٢٥٨
	١٣٢٠٠
١٣٢٠٠	٥٨٣٠٤

1708 წლის არზა რუხის ციხის ჯებეჯიების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, გაყვითლებულ, დაობებულ და დაზიანებულ ქაღალდზე შავი შელნით. ორ ადგილას ამოხეულია, მინაწერი დაზიანებულია. ზომა: 19,5 X 27,1 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8719.

هو

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون رخ قلعهسی
 محافظه سنه ما مور اولان در کاه عالی جبه جیلرینک مسافه
 بعیده اولدوغندن سالیا نه جی کوندر مکّه لیا قتلری اولمیوب
 جمله سرحدلره عنایت بیورلدیغی اوزره یوز یکر می سنه سنک
 درت قسط علوفه لری عنایت و احسان بیورلمق با بنده امر و
 فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانمکدر
 بنده (م. مزبور)

مطلی

مواجب بعض جبه جیان در کاه عالی که در محافظه قلعه رخ
 تعیین شد با فرمان عالی فی غره جمادی الاخر سنه ۱۱۳۰
 نفر ۳۰

یوم ۲۷۶

المقررا قچه ۲۴۴۲۶

مذکور لرینک یوز یکر می سنه سی مواجبندن اجمالی طلب ایدر لر
 امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانمکدر
 بر موجب دفتر مقابله
 فی ۴ جمادی الاخر سنه ۱۱۳۰

عرض بنده لری بو در که پیاده مقابله سندن در کنار اولندیغی

اوزره فرمان عالیلیریله رخ قلعهسی محافظهسنه تعیین اولنان
 اوتوز نفر درگاه عالی جبهجیلرینک ایکیوز یتمز التی اقچه
 یومیهری و یکر می درت بیک درتیوز یکر می التی اقچه مقرر
 لری مسافه بعیده اولان قلعه مزبورہ محافظهسنه مأمور اولملر
 یله هر یاز سالیانہجی کوندرمکه لیاقتلری اولمدوغندن
 سایر سرحدلره بیرلدیکی اوزره یوز یکر می سنه سنک درت
 قسط مواجیلری اجمال اولنمق رجا سنه عرض حاللریدر معلوم
 دولتلری بیورلدقده موجبنجہ اجماللری ویرلمک با بنده فرمان
 عالیلی بیورلور ایسه فرمان دولتلو سلطانم حضرتلرینکدر
 عزتلو دفتردار افندی کوروب اعلام ایلیه سز دیو بیورلدی
 تلخیص موجبنجہ اجمال اولنمق بیورلدی

۹ جمادی الاخر سنه ۱۲۰

اجمالی داده بدست چا و فی جماعت مزبور

فی ۹ جمادی الاخر سنه ۱۱۲۰

۲۷۶
۲۵

۱۳۸۰
۲۲۰۸
۸۰۶۸

۲۲۳۶۶
۳

۹۲۲۰۴

1710 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია თეთრ
ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 25,5 X 17 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერო.
17412.

هو

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری ماغ اولسون رح محافظه
سنده اولان در کاه عالی یکیچریلرینک مستحق اولدقلری
مواجیلری احسان بیورلمک بابنده امر فرمان دولتلو و
سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
بنده

محلی

جماعت بعض یکیچریان در کاه عالی که در محافظه قلعہ رخ
بوده اند در واجب مصر سنہ ۱۱۲۲
وجه مشروخ اوزره رخ قلعہسی محافظہ سنده اولان در کاه
عالی یکیچریلری بیک یوز یکرمی ایکی مصر مواجبدن
مستحقلردر.
درت قسط اجمال وریله
اجمال داده بدست حاجی علی یازیجی* اوجاق
فی ۱۹ ذی القعدة سنہ ۱۱۲۲

1710 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერი თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 16,8×24,5 სმ. შიფრი: НБКМ. უონდი 1. არქ. ერთ. 17412. ფ. 5.

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلی ماخ اولسون اناقره
 محافظه سنده اولان در گاه عالی یکچیریلرینک مستحق اولدقلری
 مواجیلری احسان بیورلمق بابنده امر فرمان دولتلو و
 سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
 بنده

محلی

جماعت بعض یکچیریان در گاه عالی که در محافظه قلعہ *
 اناقره بوده اند در واجب مصر سنہ ۱۱۲۲
 وجه مشروخ اوزره اناقره قلعہسی محافظه سنده اولان در گاه
 عالی یکچیریلری بیک یوز یکر می ایکی مصر مواجیلندن مستحقلر
 در
 درت قسط اجمال وریله
 اجمال داده بدست حاجی علی یازیجی* اوجاق
 فی ۱۹ ذی القعدہ سنہ ۱۱۲۲.

1710 წლის არზა რუხის ციხის ქებეჭიების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ, პრიალა ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 20 × 27,5 სმ. შიფრი: НБКМ.
ფონდი 1. არქ. ერთ. 6888.

هو

در دولت مکینه عرض بنده کمینه بو در که رخ قلعه سی مح
 فظه سنه ما مور در کاه عالی جبه جیلرندن اوتوز درت
 بلوگدن یومی سکز اقچه علوفه متصرف مصطفی اسماعیل طو
 بحانه قوللی استانه ده اوده سنه ما مور اولمغله اسا مه سندن
 قیدی رفع اولنوب بلوک مزکوردہ یومی سکز اقچه علوفه متصرف
 محمد شعبان قلبه قوللری یرینه ما مور اولوب اسا مه سنه
 محافظه مزبوره قیدی وضع بیورلمق با بنده پایه سریر اعلايه
 عرض اولنوب امر و فرمان در کاه معلانیکدر
 بنده یوسف سر جبه عالا

قید شد فی ۱ شعبان سنه ۱۲۱

صح

موجبجه قیدلری تنزیل اولنمق

بیورلدی

۱۸ ذی القعدة سنه ۱۲۱

بکلی
 حله فیه بیان
 سبب
 اعلان

در روزی مکتب علی بن ابی طالب بود که در فتنه ی فتنه شور و شایع چه جلدی از آن روز
 بود که از پی عاقبت فتنه ی حمله ی شمشیر شوی، فتنه ی شمشیر از آن روز شور و شایع
 فتنه ی شور و شایع بود که در فتنه ی حمله ی شمشیر شوی، فتنه ی شمشیر از آن روز شور و شایع
 که فتنه ی فتنه ی شور و شایع بود که در فتنه ی حمله ی شمشیر شوی، فتنه ی شمشیر از آن روز شور و شایع
 علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب

1712 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ, მოსქელო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15,3×22 სმ. შიფრი:
HBM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 144ა.

هو

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روخ مح
فظهسنده اولان در كاه عالی یكیچریلرینك مستحق اولدقلری
ضرر لحم بهالری احسان بیورلمق با بنده امر و فرمان دولتلو
و سعادتلو سلطانم حضرتلرینكدر
بنده*

محلی

جماعت بعض یكیچریان در كاه عالی كه در محافظه قلمه*

رح بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۲۴

نفر ۱ ۲۹

وجه مشروخ اوزره رخ قلمهسی محافظهسنده اولان در كاه عالی
یكیچریلری یالكز یتمس طقوز نفر اولدقلری حالا دفترده
مستور و مقیددر

بجهت ضرر لحم و نخیره بها یكیچریان در كاه عالی در مح
فظه قلمه رح واجب عن غره محرم سنه ۱۱۲۳ الی غایه ذی الحجه
سنه منه تذکره داده فی ۲۸ ذی القعدة سنه ۱۱۲۳

نفر ۱ ۱۶۰ اقچه ۱۱۷۶۹۶

فی شهر خنطه فی یوم گوشت

کیل ۸۰ قیه ۳۲

فی سنه ایام ۳۵۴ قیه ۱۱۳۲۸ فی ۷

کیل ۹۶۰ فی ۴۰ اقچه ۳۸۴۰۰ اقچه ۷۹۲۹۶

واجب عن غره محرم سنه ۱۱۲۴ الی غایه منی الحجه سنه منه

نفر ۱ ۷۹

فی یوم کوشت

فی شهر خنطه

قیه ۱۵۷

کیل ۳۹۷

ایام ۳۵۴

فی سنه

قیه ۵۴۸۷ فی ۷

کیل ۴۷۴ فی ۴۰

اقچه ۶۰۳۲۷

اقچه ۶۸۹۶۰

یکون اقچه ۵۷۳۶۹

بر سنه لك حساب اولنوب تذکره سی ویریله

تذکره داده فی ۹ رجب سنه ۱۲۴ قید شد

۷	۲	۹
۷۹	۰	۷
۳۹ ۰		۱۰
۱۲		۳۵۴
۷۹۰		۶۲۰
۳۹۵		۵۷۷
		۵۶۳
۴۷۴ ۰		۵۴۸۷
۳		۷
۱۸۹۶۰		۶۰۳۲۷
		۱۸۹۶۰
		۵۷۳۶۹

1713 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15,8×24 სმ. შიფრი: НКБМ. ფონდი 306ა. არქ. ერთ. 26ა.

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون اناقره
 محافظهسنده اولان در گاه عالی یکچیریلری نك مواجیلری احسان
 اولنمق با بنده امر و فرمان دولتلو و سعادتلو - سلطانم
 حضرتلرینکدر

بنده *

محلی

جماعت بعض یکچیریان در گاه عالی که در محافظه *قلعه*
 اناقره بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۲۵
 وجه مشروخ اوزره اناقره قلعهسی محافظهسنده اولان در گاه
 عالی یکچیریلری بیک یوز یکرمی بع مصر مواجیلدن مستحقلردر
 درت قسطه اجمال وریله
 اجمالی داده بدست یازیحی *اوجا قه
 فی ۱۲ شوال سنه ۱۲۵

وَقَدْ نَزَّ

وَقَدْ نَزَّ
نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ
نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ نَزَّ

1714 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების მდგომარეობის შესახებ. ნაწერია თხელ, მოყვითალო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 32 X 20,1 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8837.

هو

سعادتلوو دولتلو و مرحمتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون
 معروض داعیلر بو در که رح قلعهسی محافظهسندہ یالکز
 در گاه عالی یکچی اورتہ نفراتی قوللرندن غیبی
 اغالری و یماق و سایر مستحفظانی موجود اولمدوغندہ ناشی
 طوب و جبهخانہ و مہمات و ذخایری انعدامی سببیلہ بر
 وجہیلہ محافظ با رای مقاومت اولمیوب کلی عسرت اولمغین
 جوارندہ اولان ابازہ و مکریل کفرہسی اشقیالری دخی ذخیرہ
 نقلی ایچون مرور عبور ایدن اهل اسلامی قتل و قرالردن
 بیع شرا ایلہ کلان کفرہ طایفہسی منع برلہ الآن قلعه
 پاشا علیہ السلام قصدندہ اولدقلری انقرہ و باتوم اہالیلری
 حضور شرعیدہ شہادت ایلدکلرندہ ناشی قلاع مزبور اہتا
 محضلری موجبنچہ واقع الحال حسبہ اللہ المتعال وقوعی
 اوزرہ خاکپایہ عرض اولندی باقی فرمان دولتلو عنایتلو
 سلطانم حضرتلرینکدر تحریراً ربع شہر صفرالخیر سنہ ۱۱۲۶
 الداعی المحمد عمر الساحب بقضا کونیہ مع باتوم

1714 წლის არზა რუხის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თხელ, მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 21,1x30,2 სმ. შეფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8838.

دافع مظالم جهان و رافع ظلم عدوان اولان عقبه عليه عدالت
 عنوان و سده مسنيه سعادت نشان ترا بنه نفس روح قلمه سی و
 اهليه سنده واقع اوقات معروضه ده دوام عمر و دولت سعادت
 دعواتنه ملازم اولان علما و صلحه و ايمه خطبا و فقرا و
 ضعفا نك محض عبوديت اثر لری بو در كه حال ارح قلمه سی محا
 فظه سنده يالكيز در كاهي عالی يكيچرى اورته نفرات قوللرندن
 غيرى بر عهد اولميوپ قلمه مزبوره متعلق طوب و جبه خانه
 و مهمات و نخابرى انعدامى سبيله بر وجهله محافظه باراي
 مقاومت اولميوپ كلى عسرت اولمغين و حالاجيوارنده اولان
 ابازه و مكرل كفره سی اشقيالى دخی ذخيره نقلی ايچون
 مرور عبور ايدن اهل اسلامى قتل و قرالرنده بيع شرا
 ايلنه و كلان كفره طايغه سن برله دای بو مثلو شقاوت و طغیان
 اوزره اولدقلرنده قلمه پاشاهيه استلا قصتنده اولمغين
 واقع الحال حسبته الله و المتعال وقوعه اوزره بالالتماس
 خاكپای شريفلرينه عرض و محضر اولندی باقى فرمان دولتلو
 عدالتلو سلطانم حضرتلرينكدر تحريراً شهر صفرالمكرمينك
 يوم خمس سنه ۱۱۲۶

بنده حسين اوچونجى اسكى محافظى روح حال افي ۷۷

بنده احمد ايكنجى اسكى محافظى روح حال افي ۷۷

بنده بكتاش باشى اسكى محافظى روح حال افي ۷۷

بنده حسن علمدار محافظى روح حال افي ۷۷

بنده محمد سر اوطله محافظى روح حال افي ۷۷

بنده على جبهجيان محافظى روح حال

1714 წლის არზა რუხის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ. ნაწერია თეთრ, თხელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22,9×32,5 სმ. შიფრი НБКМ. ფონდი 1. არქ. კრთ. 8839.

هو

سعادتلو و دولتلو و مرحمتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون
 معروضه داعیلری بو در که رح قلعهسی محافظهسنده یالکز در
 کاه عالی یکیحیری اورته نفراتی قوللرندنغیری اغالری ویماقو
 سایر مستحفظانی موجود اولمدوغنده ناشی طوب و جبهه خانه و
 مهمات و ذخایری انعدامی سببیله بر وجهیله محافظ و بارای
 مقاومت اولمیوب کلی عسرت اولمغین جوارنده اولمقدن ابازه
 و مکریل کفرهسی اشقیالری دخی نخیره نقلی ایچون مرور عبور
 ایدن اهل اسلامی قتل و قرالردن بیع شرا ایله کلان کفره
 طایفهسی منع بر له الآن قلعه پاشا علیه استلا قصدنده اولدقلری
 انقره و باتوم اها لیلری حضور شرعبیده شهادت ایلدکلرنده ناشی
 قلاع مزبور اهتا محضلری موجبنجه واقع الحال حسبته الله
 المتعال وقوعی اوزره خاکپایه عرض اولنور باقی فرمان دولتلو
 عنایتلو سلطانم حضرتلرینکدر

تحریر ۱ ربيع شهر صفر الخیر سنه ۱۱۲۶
 بنده محمد محافظه انقره ضابطی یکیحیریان
 بنده دیزدار عمر قلعه انقره حالا
 بنده طوبیحی باشی اسلام محافظه انقره حالا
 بنده محمود یماق ضابطی محافظه انقره حالا
 بنده احمد کتخدا مستحفظان قلعه انقره حالا
 بنده حسین کتخدا عزبیان محافظه انقره حالا
 بنده محمود کتخدا بشلویان محافظه انقره حالا

1714 წლის არზა რუხის ციხის იანჩრებების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 24,5x16,4 სმ. შიფრი: НБКМ. ცოდნო 236ა.
არქ. ერთ. 1269ა.

هو

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روح قلمهسی
محافظةسنده اولان در گاه عالی یکیکچیریلرینک مستحق اولدقلری
ضرر لحم بهالری احسان اولنمسی بابنده امر و فرمان دولتلو
و سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

بنده

محلی

جماعت بعض یکیکچیریان در گاه عالی که در محافظه قلمه *

رح بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۲۶

نفر ۱ ۱۸۲

وجه مشروخ اوزره رخ قلمهسی محافظهسنده اولان در گاه عالی

یکیکچیریلری یالکز یوز سکسن ایکی نفر اولدقلری حالا دفترده

مسطور و مقیدلردر

بجهت ضرر لحم و نخیره بها * یکیکچیریان در گاه عالی در محافظه *

قلمه * رح واجب عن غره * محرم سنه ۱۱۲۵ الی غایه * ذی الحجه

سنه * منه تذکره داده فی ۱۲ جمادی الاول سنه ۱۱۲۵

نفر ۱ ۱۹۴ اقچه ۱۴۱۹۶۳

فی شهر

خنطه کیل ۹۷

فی سنه

فی یوم

کوشت قیه ۳۸۷

ایام ۷۵۴

قيه ۱۳۶۲۹ في ۷
 اقچه ۹۵۴۰۳
 كيل ۱۱۶۴ في ۴۰
 اقچه ۴۶۵۶۰
 واجب عن غيره محرم سنة ۱۱۲۶ التي غايه عنى الحجه سنة منه

نفرًا ۱۸۲

في يوم

كوبت قيه ۳۶

ايام ۳۵۴

قيه ۱۲۷۲۴۴ في ۷

اقچه ۸۹۲۰۸

يكون اقچه ۱۳۲۸۸۸

در كنارى موجبجه باش محاسبه نك حساب اولنوب تذكره سى
 وريله

تذكرة داده في ۱۱ جمادى الاخر سنة ۱۲۶

$$\begin{array}{r} 182 \\ 0 \\ \hline 91 \quad 10 \\ 12 \\ \hline 182 \\ 91 \\ \hline 1092 \\ 3 \\ \hline 43680 \\ 8167 \\ \hline 132888 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ 182 \\ \hline 36 \\ 304 \\ 36 \\ \hline 2124 \\ 1062 \\ \hline 12744 \\ 7 \\ \hline 89208 \end{array}$$

2

۱۳۸۲

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

کتابخانه عمومی

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

وقوع یافته
روایات معتبره
اصح النسخین
۱۳۱۲

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

1714 წლის არზა ანაკლიის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ. ერთი ფურცელი-
ნაწერი გაყვითლებულ, დაობებულ თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 21,8×31,8
სმ. შიფრი: HBKM ფონდი 1. არქ. ერთ. 8810.

سعادتلو و ذولتلو سلطانم حضرتکری صاغ اولسون معروض
 داعیلری بو در که کورجستان حدودی انتهاسنده واقع انقره
 قلعهسنده مستحفظان طوب و جبهه جانه و نخایزی قللتنده ناشی
 بر وجهیله بارای مقاومت اولنمیوب کلی عسرت اولمغین جوا
 رنده اولان ابازه کفره سی اشقیالری دخی ذخیره نقلی ایچون
 مرور عبور ایدن اهل اسلامی قتل و قرالرده بیع شرا. ایله
 کلن کفره طایفه سی منع برله آلآن قلعه پاشاهیله استلا
 قصدنده اولدقلرین انقره طرفنده کلان اهلی تجار حضور
 شرعیده شهادت و خیر و قلعه مزبور اهالیدن دخی موجب
 محض ورملریله مرحمت علیه لری رجاسیله واقع الحالی حسب
 لله المتعال وقوعی اوزره خاکپایه عرض اولندی باقی فرمان
 سلطانمکدر شهر ربیع الاولی سنه ۱۱۲۶
 الداعی الحقییر عمر الساید بقضا کونیه مع باتوم

ابازه ایچون انقره دن و کونیه دن کلان عرضلر بودر

مجلس شورای عالی قاجاریه
 تاریخ ۱۳۰۲

مجلس شورای عالی قاجاریه
 در جلسه مورخه ۱۳۰۲
 در خصوص
 ...

مجلس شورای عالی قاجاریه
 در جلسه مورخه ۱۳۰۲
 در خصوص
 ...

الدائم القدر
 محمد علی شاه قاجار

1715 წლის არზა ანაკლიის ციხის მცველების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ლურ-
ცელი. ქალაქი რამდენიმე ადგილას დაზიანებულია, გაქუქვიანებულია. ნაწერია ში-
ვი მელნით თეთრ ქაღალდზე. ზომა: 21,5 × 30,5 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 312ა,
აქ. ერთ. 19ა.

در کاه فلك مدار و بارگاه کردون اقتدار ترابنه عرض
بنده لری بو در که بو قوللری سرحد اسلامیه دن اناقره قلعه
سنک یرلو مستحفظان و بشلویان و عزبان قوللرندن اولان
اشبو بیک یوز یکر می یدی سنه سنک طرف میریدن مستحق اولدو
غمز اشلنمن مواجیمزک اخذ و قبضه اوج اوجاقدن عزبان
کتخداسی حسین کتخدا طرفمزدن وکیل نصب و تعیین و خاکپای
عزتہ کوندورولمشدر انشاالله وصولہ میسر اولدقده بو
فقرہ قوللری بو سرحد منصورہ ده صدقہ پاشاہی ایله سرور
و احسان بیورلمق با بنده کرم فقراہ مرحمتلو سلطانم حضر
تلرینکدر

بنده محمود عزبان قلعه اناقره حالا

بنده محمود عزبان ...

بنده مصطفی بشلویان قلعه اناقره حالا

حدا بنده مصطفی مرقوم مصطفی نک مہری مطابق دکلد

فرمان سلطانم حضرتلرینکدر فی ۱۱ محرم سنہ ۱۱۲۸

بنده عمر دزدار قلعه اناقره حالا

محلی کورولہ :

یوز یکر می یدی سنہ سی در کنار

بجهت مواجب مستحفظان و عزبان و بشلویان یرلویان قلعه
اناقره در انها کورجستان واجب عن غره محرم سنه ۱۱۲۶ الی
غایه ذی الحجہ سنه منہ بر موجب عرض اسلام سر طوبجیان قلعه
اناقره و درکنار و تلخیص و فرمان عالی

فی ۱۶ ربیع الاول سنه ۱۱۲۶

نفر ۱۲۰

فی یوم ۱۳۵۰

فی سنه

اچہ ۴۷۷۹۰۰

وجه مشروخ نفرتلرک دخی محرم غره سندن سنه مزبور ذی الحجہ
سی غایتنه دکن بر سنه کک مواجبلر یچون تاریخ مزبورده
خزینہ تذکره سی ویرلدیکی دفترده مسطوردر فرمان عنایتلو
سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۱۴ محرم سنه ۱۱۲۸

تطبیق

دزدارک و عزبان اغالرک مهرلری مطا بقدر فرمان دولتلو
سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۱۱ محرم سنه ۱۱۲۸

عرض بنده لری بو در که کوزجستان حدودنده واقع اناقره قلعه
سنک بیک اوچیوز الی اچہ یومیه ایله یوز یکرمی نفر
مستحفظان و عزبان و بشلویان یرلو نفراتی و سنوی درتیوک
یتمیری بیگ طقوز یوز اچہ مواجبلری اولوب یوز یکرمی
التی محرمی غره سندن سنه مزبور ذی الحجہ سی غایتنه دکن

مواجهه‌گیری ایچون خزینه تذکره‌سی ویرلدیگی در کنار اولمشدر
 یوز یکر می یدی سنه‌سی مواجهه‌گیری احسان بیورلمق چاوشه اغا
 لری عرض ایدر معلوم دولت‌لری بیورلدقده در کناری موجب‌جه
 یوز یکر می یدی سنه‌سی مواجهه‌گیری ایچون تذکره‌سی ویرلمک
 با بنده فرمان دولت‌لو سعادتلو سلطانم حضرت‌لرینکدر

صح

تلخیص موجب‌جه تذکره‌سی ویرلمک بیورلدی

۱۴ محرم سنه ۱۲۸

تذکره خزینه داده

فی ۱۹ محرم سنه ۱۲۸

یوز یکر می یدی سنه‌سی باش محاسبه‌دن در کنار

تلخیص

بر موجب‌عرض عمر دزدار و محمد اغا عزبان قلعه مزبور و

دفتر و تلخیص و فرمان عالی

۱۳۵۰

۳۵۴

۵۴۰۰

۱۷۵۰

۴۰۵۰

۴۷۷۹۰۰۰

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران

کتاب: ...
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

دانشگاه تهران
 کتابخانه عمومی
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

عرض من لاری بود که
 بحکم و حکایت خود و در حق واقع انازه طلعه سنک یک اوصاف اولی اینه
 بر صید ابله بود که هرگز نرفتند و زبان و شلو مان بر لوزان و سبزه
 در برون تیش بی بی بلخ طغنه بود و افقه مواصاری و توب بود که بی انی کرمی
 نور سوزن شده بر نوره زوی الهی سنی غایبه و کس مواصاری ای چون غایبه که کرمی
 و در لری و کلاد و لاشند و در کج که برین لیبی مواصاری است که برین سینه
 آغازی بر فرا بر وصله و کساری بود در حق و کرمی عرض من لاری
 برین لیبی مواصاری ای چون تر که بی جهلک یا حق فرغ ن و و لوشنا و کرمی
 حیفه ناری کجکه

و گاه فلک اردبان که گرد و افکار برانه عرض بنده بود که بوخترین کوه کوه بنده
 انازه فلک است بر او مستحق و بی شک و عریان و نیا و نون دن اقله اشوبیش برین کرمی بود
 برین کرمی برین کرمی استحق اولاد و غیر اشلفن بولجبره اخذ و قبضه او بود و جاقین
 عزمان کجکه استحق کرمی کرمی و کرمی کرمی و کرمی کرمی و کرمی کرمی و کرمی کرمی
 اشنا الله و صول است اولاد که برین کرمی کرمی و کرمی کرمی و کرمی کرمی و کرمی کرمی
 احسان بود لاری یا بند کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

کتابخانه عمومی کنگره ملی ایران
 شماره ثبت: ...
 شماره قفسه: ...
 تاریخ: ...

1717 წლის არზა ანაკლის ციხის თოფიების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია თხელ-
მოთეთრო ქალაღდზე, გაყვითლებულია. ზედა მარცხენა მხარეზე მელანია დანსმული
და არ იკითხება. შუაში ამოხეულია. მეორე გვერდზე ორი ბეჭედი ახის. ზომა: 19,8x
28,1 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. აკ. ერთ. 8916.

در کاه فلك مدار و بار کاه کردون اقتدار ترا بنه عرض
بنده لری بو در که اشبو یوز او توز سنه سندن صدقه یدیدن
مستحق اولدوکمز اشلتمش مواجیمز تحصیلینه طرفمزدن عالمدار
محمود و کیلی نصب ایدب خاکپای شریفه کوندر لمشدر و صولنده
بو فقرا قوللی بو سرحد منصوره ده صدقه پاشاهی ایله مسرور
و احسان بیورلمق با بنده کرم فقرای مرحمتلو سلطانم حضرتلر
ینکدور

بنده علی طوبچیان قلعه اناقره حالا

محلی کوروله

بجهت مواجب نفرات طوبچیان یرلویان قلعه اناقره در حدود
کورجستان واجب عن غره رجب سنه ۱۱۲۹ الی غایه ذی الحجه سنه
منه این قدر مبلغ عن خزینه عامره داده فرموده بر موجب
عرض علی آغا سر طوبچو قلعه مزبوره و در کنار و تلخیص و
فرمان عالی تذکره داده فی ۱۹ ربیع الاول سنه ۱۱۳۰

نفر ۱ ۲۴

فی یوم ۲۹۰

ایام ۱۲۲

اچه ۵۱۳۳۰

وجه مشروخ اوزره یوز یکر می طقوز سنه سنده قصور التی ایلق
مواجبلری ایچون مبلغ مزبوره تاریخ مزبوره ده خزینه تذکره

سی ویرلدیکی دفترده مسطوردر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم

حضرتلرینکدر

فی ۱۶ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۰ حساب اولنہ

واجب عن غره محرم سنہ ۱۱۳۰ الی غایہ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۰

نفر ۱ ۲۴

فی یوم

اقچہ ۲۹۰

ایام ۳۵۴

اقچہ ۱۰۲۶۶۰

تطبیق

مہری مطابقدر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۱۵ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۰

نفرات مزبورہ نیک یوز اوتوز سنہ سی مواجبلری حساب اولندقدہ

بر یوک کیلہ بیک التیوز التمس اقچہ ایدر فرمان دولتلو

سعادتلو سلطانمکدر فی ۱۸ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۰

قلعہ مرقوم محافظہ سنده قپوقولو طویچوسی وارمیدر پیاده

در کنار اناقرہ قلعہ سنده پیاده قلمندہ قپوقولو

طویچی قوللری امر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم

فی ۲۲ ذی الحجہ سنہ ۱۳۰ بر موجب دفتر مقابلہ

عرض بندہ لریدر کہ اناقرہ قلعہ سی یرلو طویچیلرینک یوز

اوتوز سنہ سی مواجبلر یچون اغاسی عرض ایدر در کناری مو

چینجہ تذکرہ سی ویرلمک با بندہ فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم

حضرتلرینکدر

صح تلخیص موجینجہ تذکرہ سی ویرلمک

عزتلو دفتردار افندی... (?) بیورلدی ۲۷ ذی الحجہ سنہ

تذکرہ داده فی ۲۸ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة
اللهم صل على
سيدنا محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة
اللهم صل على
سيدنا محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة

عزیزترین رسید
انارقه بلده سی برولیه سید بنک بود او خود سیده سی
موا به یکون اغای عزیز ایرو و کتابی جو ضعیف بکنده سی
وین مال با بنک فیضان دولت هم سنه تو سلام هم هم بر کرد

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة
اللهم صل على
سيدنا محمد
وعلى آل محمد
الطيبين الطاهرين
الذين هم خير خلق
أخرج الله لهم
الجنة

لیسو بوز از تو رسنه سینه صریق به برینه سینه زار و دامن رشتن تو اجین
تحصیل حلقه غنچه بند از کوزه آبت نسبت ایرب خاکان بزین تو خورد غنچه در جیب
بند بوفق از تو ترن بود و حضورم صد دله با و شاعر ایله سرور دایع ذبیر
با سینه کیم فقره ای و منولو سسکلام حقیرک سینه زور

سید
علاء طویحنا
علیه السلام
حاله

1720 წლის არზა ანაკლის ციხის შეკვლების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერი გა-
შვეებულ, დაობებულ ქალაქზე შავი მელნით. ქალაქი დაზიანებულია, მთელ სიგ-
რივზე მარცხენა მხარეზე ჩამოხეულია და ნაწერი ზოგან არ იკითხება. ზომა: 31 X 23
სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 312ა. არქ. ეთ. 105ა.

در کاه فلك مدار و بار کاه کردون اقتدار ترابنه عرضبنده*
بیمقدار بو در که حدود کورجستانده واقع اناقره قلعهسی
مافظهسنده اولان یرلو مستحق..(?) و بشلویان نفراتنک بیک
یوز اوتوز اوچ سنهسی مستحق اولدقلری..(?) مزبورہ تمامہ
دکین احسان اولنوب بر مناسب مالدن حوالہ اولنماسی..(?)
سلطانم حضرتلرینکدر

بنده حسین سر طوبچی اناقره
بنده علی اغا عزبان اناقره
بنده احمد اغا بشلویان اناقره
... اناقره

محلی بر موجب دفتر خزینہ عامرہ
بجہت مواجب نفرات یرلویان قلعه اناقرہ در انتہا سرحد کور
جستان واجب عن غرہ محرم سنہ ۱۱۳۲ الی غایہ ذی الحجہ سنہ*
منہ بر موجب مہور عرض اغایان قلعه مزبورہ و در کنار و
تلخیص و فرمان عالی فی ۹ جمادی الاول سنہ ۱۳۲ و فرمان شریف
تذکرہ دادہ فی ۱۸ جمادی الاول سنہ* منہ

	یوم	نفر
	۴۵۰	۴۰
	مستحفظن	۴۰
	۴۵۰	۴۰
	عزبان	۴۰
	۴۵۰	۴۰
	بشلویان	۲۴
	۲۹۰	
	طوبچیان	

۱۹۴۰	۱۴۴
۳۵۴	ایام
۵۸۰۵۰	اچہ

قلعه مزبوره نغراتلرينك يوز اوتوز ايكي محرمي غره سندن
ذى الحجهسى غايتنه كلنجه بر سنه ليك مواجبلىر ايچون تاريخ
مذبوره ده خزينه تذكرهسى ويرلديكى مقيددر فرمان سعادتلو
مروتلو سلطانم حضرتلريكدر

فى ۲۰ محرم سنه ۱۱۳۳

تطبق

قلعه مزبوره دزدارى و سايرلرينك مهرلىرې مطابق قدر فرمان
سعادتلو سلطانكدر

فى ۲۰ محرم سنه ۱۱۳۳

3119
1068

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
وعلو شأنهم
وعلو مقامهم
وعلو منزلتهم
وعلو قدرتهم
وعلو منزلتهم
وعلو مقامهم
وعلو منزلتهم
وعلو قدرتهم

درگاه فلک مدار و بادگاه کوه درق افتاد زانده عرض توغ بمقدار بود که
حدود کوستان و نفع انافره فلهه بی محافظه سنه اولون برلوم سنه
دینلو میان تو انیک بیک بود او نو زاج سنه بی مستحق اولون تو هم
مزبوره ناسنه و کن احسان و توب بر ما ببالدن حواله الطه
سلفام حضور کرمند

طری
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
اللهم صل على محمد
وعلى آل محمد
وعلو شأنهم
وعلو مقامهم
وعلو منزلتهم
وعلو قدرتهم
وعلو منزلتهم
وعلو مقامهم
وعلو منزلتهم
وعلو قدرتهم

سلفام حضور کرمند
سلفام حضور کرمند
سلفام حضور کرمند
سلفام حضور کرمند

1720 წლის არზა რუხის ციხის ჯებეჯიების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია გაშავებული, გაყვითლებულ და დაობებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 21,6x30,3 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8965. ფ. 1.

هو

در کاه فلك مدار و بار کاه کردن اقتدار ترا بنه عرض بنده
 بمقدار و ذره خاکسار بو در که کورجستان حوالیسنده روخ
 قلعهسی محافظهسنده یرلو جبهجیلری نفراتینک اشبو بیک یوز
 اوتوز اوچ سنهسی محسوب اولمق اوزره مستحق اولدوغمز ذخیره
 بها ویریله کلن منوال اوزره عنایت و احسان بیورلمق رجاسیله
 پایه سریر اعلام عرض اولندی باقی فرمان در معدلت حضرتنکدر
 بنده مصطفی جبهجیان قلعه روح حالا

محلی

بجهت بها خنطه برای نخیره نفرات جبهجیان یرلویان و
 طوبجیان قلعه روح در حین رجیح تلخیص و در کنار واجب عن غره
 محرم سنه ۱۱۳۲ الی غایه ذی الحجه سنه منه این قدر مبلغ عن
 خزینه عامره داده فرموده بر موجب دفتر و تلخیص و فرمان
 عالی و با فرمان شریف تذکره داده فی ۱۰ ربیع الاخر سنه منه

نفر	۱	۳۰	جبهجیان
		۲۵	طوبجیان

۶۵ 261

فی شهر

فی سنه

خنطه

کیل ۰۷۸۰

کیل ۶۵

فی بهر کیل

فی بهر نفره کیل ۱

اقچه ۴۰

اقچه ۳۱۲۰۰ غروش اسدی ۲۶۰

وجه مشروخ اوزره اوتوز ایکی سنه سی ذخیره بهالر بچون تاریخ

مذبوره ده خزینه تذکره سی ویرلدیکی دفترده مقیددر فرمان

سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۳ شوال سنه ۱۱۳۳

یوز اوتوز اوچ سنه سی مواجبلری کیفیتی در کناره نفرات مزبو

رک یوز اوتوز ایکی ذی الحجه سی غایتنه دکین مواجبلر بچون

خزینه تذکره سی ویریلوب و یوز اوتوز اوچ سنه سی ربیع الاول

لینک یکر می التنجی کونندن ارضوم کمرکی مالندن المق

اوزره با تلخیص و فرمان عالی اوجقلق تعیین اولنوب تاریخ

مذبورده اوجقلق برات ویریلوب دفترده مقیددر فرمان دولتلو

سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۶ شوال سنه ۱۱۳۳

تطبیق

مہری مطابقت فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
 فی ۲۳ شوال سنہ ۱۱۳۳ یوز اوتوز اوج سنہسی حساب اولنہ
 واجب عن غره * محرم سنہ ۱۲۳ الی غایہ ذی الحجہ سنہ * منہ
 نفر " ۱ ۴۰

فی شہر
 خنطہ کیل ۴۰
 فی سنہ

کیل ۴۸۰ فی ۴۰

اقچہ ۱۹۲۰۰ غروش اسدی ۱۶۰

وجہ مشروخ اوزرہ بیک یوز اوتوز اوج محرم غره سندن سنہ *
 مزبورہ ذی الحجہسی غایتنہ دکین بر سنہ لک روخ قلعه سنک
 قرق نفر یرلو جبه جیلرینک ذخیرہ بہالری حساب اولندقدہ یا
 لکز یوز التمش غروش ایدر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
 فی ۲۶ شوال سنہ ۱۱۳۳

عرض بندہ لر یدر کہ رخ قلعهسی محافظا سندہ التمش بعض نفر
 جبه جی و طوبجیلرینک بہر نفر تہ ایدہ برر کیلہ. خنطہ دن یوز
 اوتوز ایکی سنہسی خنطہ بہالری یچون ایکیوز التمش غروشہ
 تذکرہسی ویرلدیکی مقید و یوز اوتوز اوج سنہسی محرمی غره
 سندن قرق نفر یرلو جبه جیلرینک ذخیرہ بہالری یوز التمش
 غروش ایلدیکی حساب ویرلمسیچون جبه جی امینی عرض ایدر حساب
 اولدیعی اوزرہ تذکرہسی ویرلمک با بندہ فرمان دولتلو سعادت
 لو سلطانم حضرتلرینکدر

صح عزتلو دفتر دار افندی کوروب اعلام ایلیمہ سز دیو
 بیورلدی تلخیص موجبنجہ تذکرہسی ویرلمک بیورلدی ۲۷
 شوال سنہ ۱۳۳ تذکرہ * خزینہ دادہ فی ۲۹ شوال سنہ ۱۳۳
 تلخیص

۱۶۰
 ۱۶
 ۱۶۱۰

1720 წლის არზა რუხის ციხის თოფიების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია გაყვით-
ლებულ, გაკუქვიანებულ და გაშავებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზოგან ნაწერი
ძნელად იკითხება. ზომა: 20,6 X 30,2 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8965.
ფ. 2.

در کاه فلك مدار و بار کاه کردن اقتدار ترا بنه عرض بنده
بمقدار و ذره خاکسار بو در که سرحد کورجستان حالیا فتح
مبشر اولان رح قلعه سنده کیجه و کوندوز صادقات بزده مغرور
ایدن طوبجیان نفراتی قوللرینک بیک یوز اوتوز اوچ سنه سنک
طرف میریدن تعیین اولنان عالی الاسامی نخیره بهالری صدقه
و احسان بیوریلمغه رجاسنه اولکی واقع الحال در باب سریر
اعلیه عرض و اعلام اولنوب باقی امر فرمان در عدلنکدر
بنده علی اغاسی طوبجیان قلعه رح حلیا م (مزبور)

محلی

بجهت بها خنطه برای نخیره نفرات جبه جیان یرلویان و طو
بجیان قلعه رح در حین رجج تلخیص و درکنا رواجب عن غره
محرم سنه ۱۱۳۲ الی غایه ذی الحجه سنه ۱۰ منه این قدر مبلغ
عن خزینه عامره داده فرموده بر موجب دفتر و تلخیص و
فرمان عالی و با فرمان شریف تذکره داده فی ۱۰ ذی الحجه

سنه ۱۰ منه

فی شهر

خنطه کیل ۶۵ فی بهر

نفره کیل ۱

فی سنه

کیل ۷۸۰ فی بهر کیل

اقچه ۴۰

اقچه ۳۱۲۰۰ غروش اسدی ۲۶۰

نفر " ۱	۴۰	جبه جیان
	۲۵	طوبجیان
	<hr/>	
	۶۵	

وجه مشروخ اوزره بيك يوز اوتوز ايكي سنهسي نخيره بهالري
ايچون تاريح مزبورده خزينه تذكرهسي ويرلدكي دفترده
مقيددر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرينكدر

في ۲۱ شوال سنه ۱۱۳۳

مواجبلري كيفتي در كنار

نفرات مزبورك يوز اوتوز ايكي سنهسي ذي الحجهسي غايه تينه
دكمن مواجبلر ايچون خزينه تذكرهسي ويريلوب و يوز اوتوز
اوج سنهسي ربيع الاولينك يكرمي التنجي كونندن ارضوم كمركي
مالندن المق اوزره باتلخيص و فرمان عالي اوجقلق تعيين
اولنوب تاريخنده اوجقلق برات ويرلدقده دفترده مقيددر
فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرينكدر

في ۲۲ شوال سنه ۱۱۳۳

تطبيق

مهرى مطا بقدر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرينكدر

في ۲۱ شوال سنه ۱۱۳۳

نفراته كوره يوز اوتوز اوج سنهسي نخيره لهي حساب اولنه
براي نخيره نفرات يرلويان طوبچيان قلعه رح واجب عن غره
محرم سنه ۱۱۳۳ الي غايه ذي الحجه سنه ۳۳

نفر ۲۵

في شهر

خنطه كيل ۲۵ في بهر نفره بهر ماه كيل ۱

في سنه

كيل ۳۰۰ في بهر كيل اقچه ۴۰

اقچه ۱۲۰۰۰

غروش اسدي ۱۰۰ في ۱۲۰

نفرات مزبورک ذخیره لری حساب اولندقدہ یالکز یوز غروش
ایدر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
فی ۲۲ شوال سنہ ۱۱۳۳

عرض بندہ لریدر کہ رخ قلعه سی محافظہ سنده اولان طوبچیان
یرلویان نفراتنک یوز اوتوز اوچ سنہ سی خنطہ بہالری ویر
لمک رجا سنہ طوبچی باشیمی عرض ایدر جماعتی مزبورہ نیک
یکرمی بش نفی اولوب یوزا وتوز اوچ سنہ محرمی غرہ سندن سنہ
مزبورہ ذی الحجہ سی غایتنہ دکین بر سنہ لک خنطہ بہالری یالکز
یوز غروش ایلدیکی حساب و در کنار اولنمشدر در کناری مو
چینجہ تذکرہ سی ویرلمک با بندہ فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم
حضرتلرینکدر

عزتلو دفتر دار افندی کوروب اعلام ایلیہ سز دیو بیورلدی
صح

تلخیصی موجبینجہ تذکرہ سی ویرلمک بیورلدی

۲۳ شوال سنہ ۱۳۳

تذکرہ مخزینہ دادہ

فی ۲۴ شوال سنہ ۱۳۳

تلخیصی

1721 წლის არზა რუხის ციხის თოფჩიების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია ერთ ფურცელზე, მოთეთრო ქაღალდზე, შავი მელნით, ზოგან გაყვითლებულია, ნაწერიც ოდნავ დაზიანებულია. ზომა: 20,2x26,8 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8970.

هو

در دولت‌مکینه عرض بنده *کمینه بو در که کورجستانده واقع
 روخ قلعه‌سنده یرلو جبه‌جیلر نفراتی قوللرینه بهر سنه‌طرف
 میریدن یوز التمعی غروشی نخیره بها تعیین اولنوب نفرات
 مزبور اشد احتیاج ایله محتاجلر اولمغله بیگ یوز اوتوز
 دورت سنه‌سنک دخی تعیین نخیره بهالری اولان مزکور یوز
 التمعی غروشی سنه *مزبوره محسوب اولمق اوزره احسان بیورلمق
 رجاسنه پایه سریر اعلايه عرض اولندی باقی امر و فرمان
 عدالت عنوانکدر

بنده اسماعیل اغا یرلو جبه‌جیان قلعه *روخ. حالا

محلی کوروله

برای نخیره *جبه‌جیان یرلویان قلعه *رح واجب عن غره *محرم
 سنه ۱۳۳ الی غایه *دی الحجه سنه *منه بر موجب عرض مصطفی
 اغا *جماعت مزبوره و در کنار و تلخیص و فرمان عالی تذکره

داده فی ۲۹ شوال سنه ۱۳۳

نفر ۱۰

فی شهر

خنطه کیل ۴۰

فی سنه

کیل ۴۸۰ فی بهر نفره بهر شهر کیل ۱ فی ۴۰

اچه ۱۹۲۰۰

غروش ۱۶۰

وجه مشروخ اوزره قلعه مزبورك نفرا تلرينك نخيرہ بهالری
ايچون تاريخ مزبورده خزينه تذکرهسی ويرلدوکی دفترده
مسطوردر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرينکدر

في ۲۵ محرم سنه ۱۳۴

مواجيلری نه محلدن الورلر در کنار

قلعه مزبورك نفرا تلرينك مواجیلری بيك يوز اوتوز اوج
سنه سندن ارضوم كمرکی نظارتی مقاطعهسی مالندن بر وجه او
جخلق تعیین اولندوغی دفترده مسطوردر فرمان سعادتلو
سلطانم حضرتلرينکدر

في ۲۲ صفر سنه ۱۳۴

تطبيق

مهری مطا بقدر فرمان سلطانمکدر في ۲۵ محرم سنه ۱۳۴
عرض بنده لر يدر که رخ قلعهسی محافظه سنده اولان جبهه جيان
يرلويان جماعتنک قرق نفری اولوب بيك يوز اوتوز اوج
سنهسی محرمی غره سندن ذی الحجهسی غايه تنه دکين بر سنه لک
خنطه بهالر ايچون يوز التمش غروعه خزينه تذکرهسی ويرلد
يکی مقيد اولمضله بيك يوز اوتوز درت سنهسی خنطه بهالری
دخی ويرلمک رجاسنه اغاسی عرض ايدر در کناری موجبنجه
تذکرهسی ويرلمک با بنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم
حضرتلرينکدر

عزتلو دفتردار افندی کوروب اعلام ايلييه سز بيورلدی

صح

تلخیص موجبینجہ تذکرہ سی ویرلمک بیورلدی

۱۲ ربیع الاول سنہ ۱۳۴

تذکرہ مخزینہ دادہ فی ۱۴ ربیع الاول سنہ ۱۳۴

تلخیص

نفر ۱۰

خنطہ فی شہر

۴۰
۱۲

۴۱۰
۴

۸۰
۴۰

۱۹۲۰

۴۸۰
۴

۱۹۲۰
۶۲۰
۶۴۰۰

۲۵۶۰۰

عزیز و عزیزان
 عزیزان عزیزان
 عزیزان عزیزان

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين

والمعصية
 والذنوب
 والسيئات
 والفسق
 والفجور
 والظلم
 والجور
 والظلمة
 والظلمة
 والظلمة

صالح و صالحه
 صالح و صالحه
 صالح و صالحه

والمعصية
 والذنوب
 والسيئات
 والفسق
 والفجور
 والظلم
 والجور
 والظلمة
 والظلمة
 والظلمة

عوض بن برزده
 رخ طوطی محافظه سندان ولا جبهه میان یروبا جانان
 فرق نفزی اووب بیان بوز او فود اوج سنده ی محم قی سنه
 دی الحوی بنامینه د کین بر سنده لان حفظه بهال یو بوز العشق
 عودنه خزینه نون ی و یو نوبی مستندان شهید بلین یو اودوز
 دوت سنده سی حفظه بهال یو فی دیوان دیوانه
 اعان بعضی ایرد دکنازی بیضیه ترک می جهان باین زمان
 دو فواد عا و اوسط انم حضرت یکنده

سینه صوفی
 سینه صوفی

در دو تکلیف عزیز سندان کینه بود در کوه دست نداد و اقی روحی نلم سندان بر وجه جبر تفراتی قول در بهر سینه طرف میردند کوه
 ذخیرن لاقیب و لوب نرات نوز راشد اختیار الی حله جلا و طبله بکوز او فود دوت سنده سندان فی نویس ذخیره باقری اودان
 مذکور بوز اتقنی غرضش سنده برفیق کسوبه لوت اودره احراق بیور لوق دین سنده پارسه بر اعلام عین اولدنی باقی امر
 و فرمان عدالت غلامان کرد

استیضاح
 سینه صوفی
 سینه صوفی

1722 წლის არხა ანაკლიის ციხის შეკეთების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერი
 თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი შეღებით. ზომა: 16×48,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი.
 1. არქ. ერთ. 8981.

هو

عرض بنده بمقدار بو در که کورجستان حدودینه قریب محلده
 واقع اناقره قلعه سی فی الاصل تراب و اخشابدن بنا اولنمعی
 بر قلعه اولمغله بوندن مقدم قلعه مزبورہ نک بر طرفنی
 سیل آلوب خرابه مشرف اولدوغندن الحاله هزه ایچنده تحفظ
 وتمکن اتیک بر وجهیله ممکن اولمیوب لیل و نهار چادرلر
 ایله اقامت اولنمغله صیف و شتاده نزول ایدن باداندن
 چادرلری چوریلوب بر وجهیله مکث و اقامته محاللی قالمد
 یغندن بشقه درون قلعهده جبهخانه مهماتی دخی اولمیوب
 کند و مضرت اشقیادن بر وجهیله امنیتلری قالماغله قلعه
 مزبورہ تعمیر ایتدیریلوب و کفایت مقداری مهمات جبهخانه
 ارسال و وضع ایتدرلمک ایچون قلعه محافظه سنده اولان در کاه
 عالی و یرلو نفراتی محضر ایلمشدر فی نفس الامر قلعه
 مزبورہ کورجستان حدودنه قریب محلده واقع اولمقدن ناشی
 خرابه مشرف اولان محللری یاپدیریلوب و کفایت مقداری
 مهمات جبهخانه وضع ایتدرلمک لازمه حالدن اولوب و تعمیرات
 ایچون اقتضا ایدن لازمه سی اولطرفده تدارک ایتدرلمکه

محتاج اولمغله حالا طربزون واليسى قيد مكرم سعادتلو مصطفى
 پاشا حضرتلری طرفلرندن مخصوص کتخدالری کوندریلوب و
 اولحوالینک محافظه سنه مامور درت قطعه اشقا مپویه لر دخی
 باش بوغلرینه مکمل دوناتدریلوب مئا تعیین و قلعه مزبوره یه
 ارسال اولنوب محلنه وارد قده قلعه تعمیراتی تکمیل اولنجیه دک
 اول طرفده مکث و توقف ایله لیل و نهار وقت و اهتمام
 ایلیه دک تعمیرات مزکوره ایچون اقتضا ایدن کراسته و شرا
 نیولو یالوانلری قلعه مزبوره یه قریب اولان طاغلردن مزبور
 اشقا مپویه لر لونداتی و ایچنده اولان یرلو نفراتی و قپو
 قوللری اعانتلریله معجلا قطع و محلنه نقل و آماده ایتر
 یلوب اقتضا ایدن سامیر متنوعه سی دخی طربزونده کسدریلوب
 محلنده موجود ایترلدکده جمله طوایف عسکریه و اشقا مپویه لر
 لونداتلرینه اعجب طریقیه قلعه مزبوره نک خراب اولان
 محللرینک اقتضاسنه کوره شرا نیولری چکدریلوب و طوپراقلری
 طولدردیلوب بر کون مقدم اتمام و تکمیل اولنمسنده قيد
 مشارالیه حضرتلری بالنفس کندولری تقید و متانت و استحکام

اوزره بر خوشجه یا پدرلقدن صکره نمقوله مهمّات جبهه خانّه
اقتضا ایدر ایسه اجناس و مقدار یله مفردات اوزره زقر
اولنوبدر سعادته ارسال و قلعه تعمیر اتمک تکمیلی دخی
عرض و اعلام اولنمق ایچون امر شریف تحریری با بنده فرمان
دولتلو عنایتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۱۱ شعبان سنه ۱۱۳۴

محاسبه اول

صح

تلخیص موجبنجه امر شریف یا زلمق بیورلدی

تذکره امر داده

فی ۱۱ شعبان سنه ۱۳۴

قید شد

1722 წლის არზა ანაკლიის ციხის ჩარისკაცების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერი თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. საბუთი მნიშვნელოვნადაა დაზიანებული, ზოგან არ იკითხება. ზომა: 27×31,6 სმ. შიფრი НБКМ. ფონდი 30/ა, არქ. ერთ. 76ა. ფ. 3.

هو

در گاه فلك مدار و بار گاه کردن اقتدار عرض بنده بودر
 که سرحد اسلامیه دن کورجستانده واقع اناقره قلعهسی محاصره
 فظهسنده اولان یوز قرق درت نفر یرلو اوجاق نفراتلرینک
 سنوی اقتضا ایدن اوج بیک التیوز یکریمی سکز بجق غروشدن
 مواجیلری اولوب بهر سنه سالیا نه جیلری اشاغی وار ب بر
 محلدن حواله و تحصیل و محلنه وارنجه مصارف کثیره و
 متمسّر اولوب یوز اوتوز اوج سنهسی محترمی ابتداسنده سنوی
 اقتضا ایدن اوج بیک التیوز یکریمی سکز بجق غروش مواجیلر
 ینک التیوز یکریمی سکز بجق غروشی اوجا قلق مقابله تنازیل
 و اوج بیک غروشی غیری از تنازیل ارضی کمرکی نظارتی
 مقاطعهسی مالندن امین اوزره محلنه قید و
 یدلرینه امر شریف و اوجا قلق براتی یریلوب کندولر قلعه
 مزبورده و حزم تیلر شاهیده
 اولمیوب حالا کفار . . . شقاوت و
 طغیان از بروزان و نخیره و معاشری اولمیوب احوال لری

ذکر کون اولمفن طرفلرندن وکللری اولان حسن دیکر حسن
 نام کمسنه یه نقل ... مزبوره امین یدندن مواجبلی
 تسلیم و بر ساعت مقدمی محلنه ارسال و اول بیورلمق
 امر مسمع و محتاجی اولمقده وقوعی
 اولمشدر فرمان سلطانمکدر

بنده مصطفی میرلوای کونیه باتوم حالا

محلی کوریله

صح

برای اوجقلق نفرات یرلویان قلعه ۱۴ ناکره بر موجب عرض
 اغایان و در کنار تلخیص فرمان عالی فی ۳ جمادی الاول سنه
 ۱۱۳۳ برات داده فی ۱۳ جمادی الاول سنه ۶ منه

نفر ۱ ۱۴۴ فی یوم ۱۶۴۰ فی ۱۶۰

فی سنه

اقچه ۵۸۰۵۶۰

غروش ۳۶۲۸۰

۶۲۸۰

نفرات به مقابله ۱۴ اوجقلق

۳۰۰۰

عن مال مقاطعة نظارت کمرك ارضروم فی رجب سنه ۱۳۳ بر وجه

اوجقلق تعیین شد

وجه مشروخ اوزره (ارضروم كمرک) ... اوچ بيك غروش مواجبلری
ارضروم كمرکی نظارتی مقاطعهسی مالندن احوالنه اوتوز اوچ
سنه سنده برر ... تاریخ مزبورده اوچ قلق براتی

ویرلیدیکی دفترده مسطوردر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم

حضرتلرینکدر فی ۱۴ ذی القعدة سنه ۱۱۳۴

مهری مطابقدر فرمان سعادتلو سلطانم حقیندر فی ۱۶ شعبان

صح تلخیص موجبنجه کوريله بیورلدی عزتلو دفتردار
سنه ۱۱۳۴

افندی کوروب اعلام ایلیه سز دیو بیورلدی

عرض بنده بو در که اناقره قلعهسی محافظه سنده اولان یرلو

نفراتنک غیر از تنزیل سنوی اوچ بيك غروش مواجبلری یوز

اوتوز اوچ سنه سندن ارضروم كمرکی نظارتندن اوچ قلق تعیین

اولندیفی مقید اولمغله مستحق اولدقلری مواجبلری اوچ قلقلری

اولوب نظارت مرقومه امینی طرفندن وکیل ایلدکلری کمنه یه

ادا ایتدرلمک اوزره باتوم متصرفی و کونیه قاضیسی و

نفرات اغالری عرض ایلمشدر اوچ بيك غروش مواجبلری نظارت

مزکوره دن اوچ قلق اولمغله مستحق اولدقلری مواجبلری علی

ای حال تحصیل و تسلیم ایتدرلمک ایچون ... امر شریف تحریری

بابنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

تذکره امر داده فی ۲۰ ذی القعدة سنه ۱۳۴

قید شد

1722 წლის არზა ანაკლიასა და სხვა ციხეებზე ადგილობრივი მოსახლეობის თავდას-
ხმების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია ორ სვეტად მოსქელო თეთრ ქაღალდზე.
მელანი შავი, ზომა: 32,8×48,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 25ა.

هو

صح

تلخیص موجبہ امر شریف تحریر اولنمق بیورلدی

عرض بنده *بیمقدآر بو در که ابازه و مکريل کفرهسی سائر
کورجی طایفه سیله اتحاد و اتفاق ایدوب اولحوالیده واقع
کونیه و باتوم و اناقره قلعه لرینه و اطراف لرنده اولان
قرا و نواحی اها لیلرینه ایصال کزند و مضرت ایلمک فکر
فاسدنده اولملریله قلاع مزبورہ یی اشقیای مرقومه نک کید
و مضرت لرندن حفظ و حراست ایلمک ایچون طریزون والیسی
وزیر مکرّم سعادتلو مصطفی پاشا حضرتلری طرفندن سا بقا
کونیه سنجاغی متصرفی محمد پاشا باش بوغ نصب و لوا *مزبو
رده واقع قضالک سردارلری دخی بیراقلرین کشاده ایدوب
نفرا تلریله پاشای مومی الیهک معیتندہ موجود بولنملری
اوزره تعیین اولنوب لکن اشقیای مزبورہ اکثریا چته قا
یقلریله روی دریاده کشت و کزار ایلدکلرندن یالکز قره
طرفندن عسکر تعیینی ایله مضرت لریندن اسا یئر و امنیّت

حاصل اولمیه جفی ظاهر و اشکار اولوب دریا جانبندن دخی
 کرکی کبی محافظه اولنمق لازمه حالدن اولمغه ترسانه
 عامرده اون قطعه اشقامپویه ایله اون قطعه فرقته مکمل
 دوناتدریلوب ارسال اولنمق اوزره وزیر مشارالیه حضرتلری
 قائمه لر یله اعلام و طربزون قاضیسی عرض و اهالی محضرایدرلرفی
 نفس الامراشقیای مزبورہ اکسریا چته قایقلریله روی دریاده کشت
 و گزار ایدوب او ساحلده اولان عبادالہہ دکز طرفندن ایصال
 مضرّت ایلمکی مستمراً عادت ایلرینوب بو صورتده طوایف مسفوره
 بی روی دریاده کزدرمیوب کیرو مضرّتلرندن اولحوالی بی محاف
 فظه ایچون مکمل دونانمش اشقامپویه لر تعیین اولنمغه محتاج
 اولمغه هر بریسی اون ایکیشر اوتوراق اولمق شرطیله ترسا
 نه عامرده مجددًا بی قطعه اشقامپویه لر بنا و انشا و
 عجالتا تمام و تکمیل اولنوب جمله سی تکمیل اولندقدن صکره
 وزیر مکرم سعادتلو قپودان پاشا حضرتلری معرفت لریله دو
 ننمای همایون قپودانلرینک امور دیده و کار آزموده اولوب
 یرار و بهادر و اولحوالینک دقایق احوالنه واقف الشکزار و
 شجاعت شعار اولان قپودانلرندن بی نفر قپودان تمییز
 انتخاب و بونلرک ایچلرندن دخی بر نفری امتیاز اولنوب

جمله یه باش بوغ نصب و تعیین و سابقی اوزره سنوی ایکیشر
یوک آچه سالیانه لریله اشقا مپویه لرك قپودا نلقلری کندولره
توجیه و هر بر اشقا مپویه قپودا نیله معاً یکر می طقوزر نفر
اولمق اوزره اقتضا ایدن لونداتلرینی کزیده و توانا اولان
لوندلردن انتخاب ایدوب اشقا مپویه لرنده موجود ایللمری اوزره
کندولره محکم تنبیه و اولمقدار اشقا مپویه ایچون اقتضاً ایدن
مهماتى دخی بو طرفده ویریلوب مکمل دونا تررلدقدن صکره بر
کون مقدم صوب مقصوده تسییر و ارسال اولنملر ایچون وزیر
مشارالیه حضرتلرینه خطاباً امر شریف تحریری بابنده فرمان
دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

ترسانه امینی افندییه صورت ویرلمشدو

فی ۹ ربیع الاول سنه ۱۱۳۵

1722 წლის არზა საქართველოში საომარი იარაღის გაცხადების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე ორივე მხარეზე შავი მელნით. ზომა: 15,5×21 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 72ა. ფ. 1ა.

هو

مقدمًا اولان نمونه اوزره جبه خانه دفترندن با قیلوب

نمقدار اقتضا ايدر حساب در کنار

جبه خانه دفترندن در کنار و حساب اولندوغی اوزره اقتضا

ايدن مهمات موجود اولانی موجود جبه خانه دن موجود اولمیانی

عزتلو جبه جی باشه اغا معرفتيله بر کون اول مبايع و تسليم

ايتدریلوب و طيه کری دولدریلوب محلنه ارسال اولنه

باروت	چبوق	کوکرد	تره منتی	شمع عسل	کافور
قنطار	کوهرجيله	قيه	قيه	قيه	قيه
۱	۲۲	۱۰	۳	۲	۱

تراش سرو	چام ساقزی	عرق	سکلم	کوسله قناب
قيه ۱۵	قيه ۵	قيه ۴	چفت ۱	عدد ۲
				قيه ۱

الك	تكنه	مشين	ساده مشين
عدد ۲	عدد ۱	کيسه ۳۰	عدد ۸

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون کورجستان

جانبنه مهمات سايره ايله ارسال فرمان بيوريلان درت بيك

ايكيزو خميره مطبه دست دولدرلمق اوزره بالاده تحرير اولنان

اجزا جبهه خانه عا مره دن ویرلمک با بنده امر و فرمان سعادتلو
سلطانمنکدر

بنده الحاج محمود سر خمیره جیان حالا

برای مملو کرده طپهها خمیره دست این قدر مهمات اقتضا

شده در سنه ۱۱۲۸

طپه خمیره دست عدد ۱۰۰

برای لازمه مذکورین

تراش سرو	کوگرد	کوهرجیله	درهم ۱۲۶	درهم ۳۶	درهم ۲۴	درهم ۲۴
----------	-------	----------	----------	---------	---------	---------

کمر سکود	کافوری	عراقه	چام ساقز
درهم ۱۲	درهم ۱۲	درهم ۱۸	درهم ۱۰

برای لازم طپهها مذکورین

این قدر مهمات عن حساب

مذکور اقتضا شده

طپه خمیره دست عدد ۴۲۰۰

برای لازمه مذکورین

باروت سیاه	کوهرجیله	کوگرد
درهم ۹۲	درهم ۱۱۲	درهم ۸
قیه ۱۲ ۱/۲	قیه ۳ ۱/۲	قیه ۲ ۱/۲

تراش سرو	کمر	عراق	چام ساقز
درهم ۸	درهم ۱۰۴	درهم ۱۰۶	درهم ۲۰
قیه ۲ ۱/۲	قیه ۱	قیه ۱ ۱/۲	قیه ۱

کافوری
درهم قیه
۱
۱۰۴

وجه مشروخ اوزره چلدر ایالتنده واقع اخسخه و ازغور و
قلاع سائره ایچون دولدریلوب ارسالی فرمان بیوریلان درت
بیک ایکیوز عدد ال خمیره سی طیه لرینک لازمه سیچون ویرلمک
بیک یوز یکر می سکز سنه سنده نمونه طوتلدوغی اوزره باله ده
ترقیم و بهر یوز طیه یه مقدار و درهملریله حساب اولندوغی
اوزره بو دفع دولدریلجق درت بیک ایکیوز طیه لر ایچون اون
یکی بجق وقیه طقسان ایکی درهم باروت و اوچ بجق وقیه یوز
اون ایکی درهم کوهرچیله و ایکی بجق وقیه سکز درهم کوکرد
و ایکی بجق وقیه سکز درهم تراشی و بر وقیه یوز درت درهم
کهور و بر بجق وقیه یوز اللی التی درهم عراق و بر وقیه
یکر می درهم ساقز اقتضا ایلدوکی قیدی جبه حانه عامره دفتر
نده مقیددر فرمان سلطا نمکدر

فی ۲۱ محرم سنه ۱۱۳۵

فرمان بیوریلان مهمات موجود جبه حانه دن مقبوض اولمغه
اشبو مخله شرح ویرلدی

فی ۲۲ محرم سنه ۱۳۵

الفقییر محمود سر خمیره محالا

اصناف و درین
 صفت از طرف
 درین با اول

اصناف و درین
 صفت از طرف
 درین با اول

اصناف و درین
 صفت از طرف
 درین با اول

بازوت جنوق کوکود
 فسطاط کوه جلد
 جام آبی غرق سنگ
 فنه فنه فنه فنه
 ۱ ۱۰ ۲۲ ۱ ۴ ۵ ۸

اصناف و درین
 صفت از طرف
 درین با اول

اصناف و درین
 صفت از طرف
 درین با اول

1722 წლის არზა ანაკლიის ციხეში საომარი იარაღის გავზავნის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 24×16 სმ. შიფრი: HBKM ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 72ა. ფ. 2ა.

هو

دولتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون انا قره قلمه
سنه محمات سايره ايله معاً ارسالى اولنه جق درت پوز عدد
ال خمپره سی طيه سنك لازم كلان اخراج جبه خانه دن احسان بيور
لمعه با بنده فرمان سلطانمندر
بنده

بوندن مقدم طوتيلان نمونيه كوره اقتضا ايدن مهمات دن موجود
جبه خانه اولان موجودات موجود اولميان مبايع اولنوب خمپره
جى باشى يه تسليم و معملا دولدريلوب ارسال اولنه
عن جانب جبه خانه عامره

باروت سیاہ	کوهرجیلہ	کوگرد	تراشی سرد
درهم قیہ ۱	درهم ۱۴۴	درهم ۹۶	درهم ۹۶

کمر سکود	کافوری	عرق	چام ساقز
درهم ۴۸	درهم ۴۸	درهم ۷۲	درهم ۴۰

ذکر اولنان مهمات موجود جبه خانه عامره دن مقبوض اولمضه
اشبو محالی شرح ویرلدی
فی ۲۶ محرم سنه ۱۱۳۵
الفقییر محمود سر خمپره محالا

۴
 فصل اول در بیان
 معنی و اصطلاح
 اصطلاح و معنی
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح

فصل اول در بیان
 معنی و اصطلاح
 اصطلاح و معنی
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح

وزیر رفیق
 از توفیق پادشاه
 مکتوبه و لایحه
 در بیان معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح
 معنی و اصطلاح

1722 წლის კოლექტიური არხა ანაკლიის ციხის ჩარისკაცების დაფინანსების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. დოკუმენტის მარჯვენა და ქვედა მხარეები დაზიანებულია. ზოგან ნაწერი არ იკითხება. ზომა: 30,8×21,3 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 76ა. ფ. 1ა.

حدود کورجستانده واقع باتوم قلمه محافظهسی قوربنده انقره
 قلمهسی محافظهسنده ما موردیزدای ویشلویان اغالی و عزبان
 ، اغالی و طوبیچیان اغالرینک و کتخدالرینک و سربلوکلرینک
 حقیقت حال محضری بودرکه انقره محافظهده ما مور یوزقرق
 دورت نفر یرلو نفراتیک بیک التیوز قرق اقچه یومیه لری
 و سنوی اوچ بیک التیوز یرمی سیکیز بچق غروش مواجیلری
 اولوب و بیک یوز اوتوز درت سنه سنک مواجیلری اوچ بیک
 غروش ارضروم کمرکی نظارتی مالندن اوچا قلق تعیین و مقاطعه
 مزبوره امین یدندن سنه مزبورک مواجیبی اخذ و قبض ایچون
 محافظه مزبوره ده موجود و ما مور دیزدای طرفندن و بشلویان
 اغاسی طرفندن و عزبان اغاسی طرفندن و طوبیچیان اغالی
 طرفندن کتخدالر و سربلوکلو . کلری طرفلرنده محضری له
 باعث عرض عبودیتی وکیل ما فردتلی حسن و حسن قوللری
 محل ما مور به ارسالی و ایصالی اولنمشدر بلطفه تعالی وصولی
 میه اولدقده دولتلو غنایتلو مرحمتلو افندلریمزدن تضرع

و. نیاز اولنور که مستحق اولدقلری سنه * مزبورک مواجبلری
محلّ ما * مورده همتی عالیه کور نضرعتیه خاکپای شهود مصر
بر له عرض و اعلام اولندی باقی فرمان دولتلو عنایتلو
مرحمتلو افندم سلطانم حضرتلرینکدر

تحریر * فی غره * شهر ربیع الاخر سنه * مزبور

- بنده * دیزدار اسماعیل محافظه * انقره حالا
- بنده * بشلویان اغاسی حسن محافظه * انقره حالا
- بنده * عزبان اغاسی حسین محافظه * انقره حالا
- بنده * طوبجیان اغاسی حسن محافظه * انقره حالا
- بنده * دیزدار کتخداسی علی محافظه * انقره حالا
- بنده * کتخداسی احمد محافظه * انقره حالا
- بنده * عزبان کتخداسی محافظه * انقره حالا
- بنده * محمد سربلوك محافظه * انقره حالا
- بنده * طوبجیان کتخداسی علی محافظه * انقره حالا
- بنده * عثمان سربلوك محافظه * انقره حالا
- بنده * مصطفی سربلوك بشلویان محافظه * انقره حالا
- بنده * ابراهیم سربلوك عزبان انقره حالا

უთარღლო არზა რუხის ციხის მდგომარეობის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი
თეთრ. სქელ, ოღნავ გაუვილებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22x31,2 სმ.
შიფრი: HBKM. ფონდი 307ა. აკ. ერთ. 170ა.

هو

در دولت مکینه عرض داعی کمینه بو در که جواریمزدن واقع
اولان رح قلعهسی محافظه سنه مأمور یرلو قولرنده حصار عزا بیان
و بشلویان و طوبیچیان محافظلرنده قلتی و اطرافنده اولان
کفار خاکساریک طغیان و نخیره لرین قطع و الخاصیرلر
سببله زمره* مزبور نفراتلر محافظه* مزکوری ترک و فرار و
ناموجود اولملرین وقوعی و صحت اوزره در دولت میداره
عرض و اعلام اولندی باقی فرمان در عدلکدر
تحریر* فی غره* شهر جمادی الآخر

العبد الداعي الحاضر عمر القاضي* بقضا* كوتاتس مع

بغداد جق و رسحه

هو

دولتلیو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون رح قلعہسی
 محافظہسندھ اولان در گاہ عالی جیہ جیلرینک یوز اوتوز سکز
 سنہسی دردر قسط مواجیلری صدقہ و احسان بیورلمق با بندہ
 فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر بندہ م
 محلی

مواجب بعض جیہ جیان در گاہ عالی در محافظہ قلعہ رح

نفر ۶ یوم ۴۲ المقر اچہ ۴۷۱۷

مذکورلرینک یوز اوتوز سکز سنہسی مصری مواجیندن اجمالی طلب
 ایدرلر امر فرمان دولتلو سلطانمکدر

بر موجب دفتری مقابلہ فی ۲۲ ربیع الاخر سنہ ۱۱۳۸

عرض بندہ بمقدار بو در کہ رح قلعہسی محافظہسندھ اولان
 در گاہ عالی جیہ جیلرینک بیک یوز اوتوز سکز سنہسی مواجیلری
 ویرلمسیچون عرضالدر معلوم دولتلری بیورلدقدہ سنہ مرقوم
 مواجیلر یچون درت قسط اجمالی ویرلمک با بندہ فرمان دولتلو
 عنایتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح تلخیص موجینجہ اجمالی ویرلمک بیورلدی

۲۷ ربیع الاخر سنہ ۱۱۳۸

اجمالی دادہ بدست قدری چاوش فی ۲۷ ذی الحجہ سنہ ۱۱۳۸

	۴۷۱۷	۴۲	تلخیص
	۴	۸۵	
	<hr/>	<hr/>	
	۱۴۸۶۸	۲۱۰	
		۳۳۶	
		<hr/>	
		۳۳۶	

۲
 ۱
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

عزیز بنام خداوند
 باغ فدوی ما که در این روزگار
 با یک فردا و فردا که در این روزگار
 مردم بد نظری بر ما کرده اند
 در این قطره ای که در این روزگار
 همه مردم در این روزگار

۱۱۱۱
 ۱۱۱۲
 ۱۱۱۳
 ۱۱۱۴
 ۱۱۱۵
 ۱۱۱۶
 ۱۱۱۷
 ۱۱۱۸
 ۱۱۱۹
 ۱۱۲۰
 ۱۱۲۱
 ۱۱۲۲
 ۱۱۲۳
 ۱۱۲۴
 ۱۱۲۵
 ۱۱۲۶
 ۱۱۲۷
 ۱۱۲۸
 ۱۱۲۹
 ۱۱۳۰
 ۱۱۳۱
 ۱۱۳۲
 ۱۱۳۳
 ۱۱۳۴
 ۱۱۳۵
 ۱۱۳۶
 ۱۱۳۷
 ۱۱۳۸
 ۱۱۳۹
 ۱۱۴۰
 ۱۱۴۱
 ۱۱۴۲
 ۱۱۴۳
 ۱۱۴۴
 ۱۱۴۵
 ۱۱۴۶
 ۱۱۴۷
 ۱۱۴۸
 ۱۱۴۹
 ۱۱۵۰
 ۱۱۵۱
 ۱۱۵۲
 ۱۱۵۳
 ۱۱۵۴
 ۱۱۵۵
 ۱۱۵۶
 ۱۱۵۷
 ۱۱۵۸
 ۱۱۵۹
 ۱۱۶۰
 ۱۱۶۱
 ۱۱۶۲
 ۱۱۶۳
 ۱۱۶۴
 ۱۱۶۵
 ۱۱۶۶
 ۱۱۶۷
 ۱۱۶۸
 ۱۱۶۹
 ۱۱۷۰
 ۱۱۷۱
 ۱۱۷۲
 ۱۱۷۳
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵
 ۱۱۷۶
 ۱۱۷۷
 ۱۱۷۸
 ۱۱۷۹
 ۱۱۸۰
 ۱۱۸۱
 ۱۱۸۲
 ۱۱۸۳
 ۱۱۸۴
 ۱۱۸۵
 ۱۱۸۶
 ۱۱۸۷
 ۱۱۸۸
 ۱۱۸۹
 ۱۱۹۰
 ۱۱۹۱
 ۱۱۹۲
 ۱۱۹۳
 ۱۱۹۴
 ۱۱۹۵
 ۱۱۹۶
 ۱۱۹۷
 ۱۱۹۸
 ۱۱۹۹
 ۱۲۰۰

۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰

۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰

۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰

1724 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია ერთ ფურცელზე. თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ქვედა ნაწილს ჯაგან გაყვითლებულია. ზომა: 19,6 X 25,6 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9041 ფ. 1.

هو

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روح قلعه
سی محافظه‌سنده اولان در گاه عالی یکچیریلرینک مستحق
اولدقلری مواجبلری احسان بیورلمق با بنده امر و فرمان
دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر بنده

محلی

جماعت بعض یکچیریان در گاه عالی که در محافظه قلعه رح
بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۲۷

وجه مشروخ اوزره رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در گاه عالی
یکچیریلری بیک یوز اوتوز یدی مصر مواجیندن مستحقلردر
عرضینده لری بو در که رخ قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در گاه
عالی یکچیریلرینک بیک یوز اوتوز یدی سنه‌سی مواجبلری
احسان اولنمق رجاسنه عرضحال ایدرلر سنه مزبورده دن درت
قسط مواجبلرینک اجمالی ویرلمک با بنده فرمان دولتلو سعا
دتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجینجه اجمالی ویرلمک بیورلدی

۲۶ ربیع الاخر سنه ۱۲۷

اجمالی داده بدست عالی بشه

فی ۲۶ ربیع الاخر سنه ۱۱۲۷

۴۷
 حضرت علی بن ابی طالب
 علیه السلام
 ۱۲۷

۴۸
 حضرت علی بن ابی طالب
 علیه السلام
 ۱۲۸

حضرت علی بن ابی طالب
 رضی الله عنه وکرم الله وجهه
 زخ طعمه و محافظت اولاد درگاه عالی کبریا
 بین یوز او قوز بری سندی سر جری بخت او حق
 چها سنده عرض حال ابرو سنده نوزده در دست
 سوا جلد بنان اجمالی در جهان با نوزده در دست
 مطاز حضرت بکنند

۴۹
 روزی که من در کوفه بودم
 دیدم که علی بن ابی طالب
 در کوفه در کعبه ای ایستاده
 و در دستش کتب است
 و در کوفه ای ایستاده
 و در دستش کتب است
 ملا

1725 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 8,8 X 25 სმ. შიფრი: HSKM. ფონდო
313ა. არქ. ერთ. 193ა.

هو

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روح قلعهسی
محافظةسنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک یوز اوتوز
سکز سنهسنده مستحق اولدقلری مواجیلری احسان بیورلمق
با بنده امر و فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
بنده

محلی

جماعت بعض یکچیریان در کاه عالی که در محافظه قلعه روح
در واجب مصر سنه ۱۱۳۸

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهسی محافظهسنده اولان در کاه عالی
یکچیریلری بیك یوز اوتوز سکز مصر مواجیلندن مستحقدر
عرض بنده بیعقدار بودر که رح قلعهسی محافظهسنده اولان در
کاه عالی یکچیریلرینک بیك یوز اوتوز سکز سنهسی مواجیلری
ویرلمک ایچون عرضحال اولنمغله درت قسط مواجیلرینک اجمالی
ویرلمک با بنده فرمان دولتلو عنایتلو سلطانم حضرتلرینکدر
صح تلخیص موجبنجه اجمالی ویرلمک بیورلدی

۸ ربیع الاخر سنه ۱۳۸

اجمالی داده بدست علی پاشا

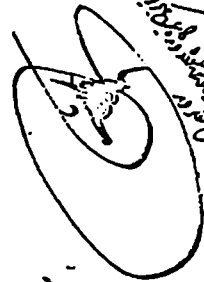
فی ۸ ربیع الاخر سنه ۱۱۳۸

چهارمین روز از ماه رمضان
 در روز چهارم از ماه رمضان

در روز چهارم

ح

در روز چهارم از ماه رمضان

در روز چهارم از ماه رمضان
 در روز چهارم از ماه رمضان

در روز چهارم از ماه رمضان

عصر نذی بمقدار بود که
 روح قلعه بی محافظه شدن اول درگاه علی کرمین
 بان یوزا و نوز سکر سینه می مویجیاری و مردان لحنه
 عرض حال او مشاهده در دست قسط مواجیدانک احوالی
 در شک بانیدن فرهاد و فو عنایانک سینه حضرت زکریا

و شش مستور
 روز نهم از ماه رمضان
 در روز نهم از ماه رمضان
 در روز نهم از ماه رمضان

1725 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია ერთ ფურცელზე, თეთრ, სქელ ქაღალდზე, შავი მელნით. ზომა: 19x26,4 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 2521. ფ. 5.

هو

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون انا قره قلعه
سی محافظهسنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک یوز اوتوز
سکز سنهسنده مستحق اولدقلری مواجیلری احسان بیورلمق
با بنده امر و فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
بنده

محلی

جماعت بعض یکچیریان در کاه عالی که در محافظه قلعه *

اناقره در واجب مصر سنه ۱۱۳۸

وجه مشروخ اوزره انا قره قلعهسی محافظهسنده اولان در کاه
عالی یکچیریلری بیک یوز اوتوز سکز مصر مواجبندن مستحقلردر
عرضبنده بیمقدار بو در که انا قره قلعهسی محافظهسنده
اولان در کاه عالی یکچیریلرینک اوتوز سکز سنهسی موا
جیلری ویرلمک ایچون عرضحال اولنمقله درت قسط مواجیلرینک
اجمالی ویرلمک با بنده امر فرمان دولتلو عنایتلو سلطانم
حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجبنجه اجمالی ویرلمک بیورلدی

۸ ربیع الاخر سنه ۱۳۸

اجمالی داده بدست علی پاشا

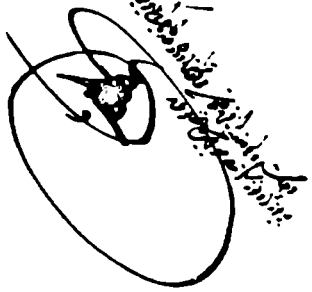
فی ۸ ربیع الاخر سنه ۱۱۳۸

تلخیص

عزیز بن محمد
 در روز شنبه
 ۱۱۷۸

نقد ۵

۱۱۷۸

این رسم از نظر ریاضی و فقهی
 در کتابهای معتبره
 موجود است

۱۱۷۸

عزیز بن محمد یاد بود
 انا فرقیه شیعی حافظه منور و در علم عالی
 او نور کز سنه سی و اربعه در ماه الحزن و غصه
 الخمله در فسطوح اجدید بنی الامم
 باین روز و وقت غایت سلطان خدیجه

و وقت مستور
 از آن وقت که روزگار در دست
 بر اجدید خورشید چون ماهی بین که در وقت
 غنیمت است

1727 წლის არზაანაკლისის ციხის იანჩრების დაფინანსების თაობაზე. ნაწერია თეთრ, პრიალა ქაღალდზე შავი მელნით. შუა ადგილას გაყვითლებულია. ზომა: 16,4 × 27 სმ.
შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9088. ფ. 3.

هو

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری ماغ اولسون اناقره قلعہسی
محافظة سنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک مستحق اولدقلری
بیك یوز قرق سنهسی دردر قسط مواجیلری احسان بیورلمک با بنده
امر و فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
بنده
محللی

جماعت بعض یکچیریان در کاه عالی که در محافظه قلعہ
اناقره بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۴۰
وجه مشروخ اوزره اناقره قلعہسی محافظه سنده اولان در کاه
عالی یکچیریلری بیك یوز قرق مصر مواجیلدن مستحقلردر
عرضبنده لریدر که اناقره قلعہسی محافظه سنده اولان در کاه
عالی یکچیریلرینک یوز قرق سنهسی مواجیلری احسان بیورلمق
یچون عرض حالدر معلوم دولتلری اولدقده درت قسطه اجمالی
ورلمک با بنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح
تلخیص موجبتجه اجمالی ورلمک . بیورلدی

فی ۲۲ ذی القعدة سنه ۱۱۴۰

اجمالی داده بدست مصطفی افندی

فی ۲۲ ذی القعدة سنه ۱۱۴۰

بیکدیگر می‌نویسند

ح

عربی بود
انافه قدیم است و منتهی اولاد که عاقبت کورن کورنی
بر آمدی است بدین معنی و در لغت است و در لغت است
فقط احوالی است که ازین خواص در لغت است

این لغت است که در لغت است
این لغت است که در لغت است

این لغت است که در لغت است

و حق است
ازین جهت که در لغت است
ازین جهت که در لغت است

1730 წლის არზა რუხის ციხის ყებეჯიების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერი თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 20,3X28 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი
243ა. არქ. ეროს, 145ა. ფ. 3.

დولتლო სეა დტლო سلطانم حضرتلری صاغ اولسون رخ قلعہسی مح
فظہسنہ ما مور در کاه عالی جیہ جیلرینک بیک یوز قرق اوچ
سنہسی مستحق اولدفلری برر سنہدن ذخیرہ لری احسان بیورلمق
با بنده امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
بنده ۴م (مزبور)

محلہ

عن جماعت بعض جیہ جیان در کاه عالی در محافظہ قلعہ ۴رح

نفر ۴

ذکر اولنان درت نفر وجه مشروخ اوزره رح محافظہسی قید
یلہ مقیدلدر امر فرمان دولتلو سلطانمکدر

فی ۲۶ جمادی الاول سنہ ۱۱۴۳

بر موجب دفتر مقابلهسی

باشر محاسبہدن در کنار و حساب اولنه

بجہت بہا خنطہ عن ای جیہ جیان در کاه عالی در محافظہ ۴

قلعہ ۴رح واجب عن غرہ ۴محرم سنہ ۱۱۴۲ الی غایہ ۴ذی الحجہ سنہ

منہ تذکرہ دادہ فی ۱۴ ذی الحجہ سنہ ۱۱۴۲

نفر ۱ ۵

فی شہر

خنطہ کیل ۲۷

فی سنہ

کیل ۳۰ فی ۴۰

اچہ ۱۴۰۰

واجب عن غرہ ۴محرم سنہ ۱۱۴۳ الی غایہ ۴ذی الحجہ سنہ ۴منہ

بر موجب در کنار مقابله ۴پیادہ

نفر ۱۴ ۴

فی شهر

خنطه کیل ۲

فی سنه

کیل ۲۴ فی ۴۰

اقچه ۹۶۰

تلخیص

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهسی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی
جبه‌جیلرینک یوز قرق ایکی سنهسی خنطه بهالرینه خزینه تذکره
سی ویردیکی مقیددر پیاده مقابلهسی در کناری موجبجه و
حالا محافظه مزبورده اولان یالکزدت نقرک یوز قرق اوج سنهسی
خنطه بهالری حساب اولندقدده یالکز طقوز یوز التمش اچه
ایدر فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
فی ۲۹ جمادی الاول سنه ۱۱۴۳

عرض بنده لر یدر که رخ قلعهسی محافظه‌سنده اولان در کاه
عالی جبه‌جیلرینک یوز قرق اوج سنهسی خنطه بهالری و رلمک
ایچون عرض حال ایدر لر حساب ایتر لر کن طقوز یوز التمش
اچه ایتمکله تذکرهسی و رلمک بابنده فرمان دولتلو عنا
یتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح تلخیص موجبجه تذکرهسی و رلمک بیورلدی

۵ جمادی الاخر سنه ۱۴۳

تذکره داده

فی ۶ جمادی الاخر سنه ۱۴۳

1731 წლის არხა ანაკლიის ციხის შეკეთების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 51 X 36,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთი, 11402, ფ. 1.

هو

عرض بنده بمقدار بود که ساحل بحر سیاهده واقع اناقره
 قلعهسی فی الاصل اخشاب و ترآبدن مبنی پلنقه صورتلی بر قلعه
 اولوب کچن سنه ابازه اشقیاسی بعض محلترین احراق و تحریب
 ایتملر یله مجددًا بناسی اقتضا ایدوب لکن ینه اغاجدن
 یابدردلیغی صورتده مدت قلیلهده فنا پذیرا اولوب پیدربی تعمیر
 اتی ایچون مصارف کثیره یه مودی اولاجفی ظاهر و عیان اولمغله
 سابقا فاش قلعهسنده اغا وکیلی اولان حاصکی خلیل اغا قوللرینک
 او حوالیه و قوف تاحی اولدوغنه بنا فرمان عالیلری بیوردلیغی
 اوزره کتوردیلوب استنطاق اولندقده قلعه مزکوره غایت
 لزوملی محلهه واقع اولمغله عجالت بناسی امر اهم اولدوغن
 تصدیق ایدوب انجق اغاجدن بنا اولنمسی بالاده تفصیل اولنان
 محذوری مستلزم اولمغله چار اندر چار قرقر زراع اولوب
 بحساب تربیعیی بیک التیوز زراع اولمق و مربع الشکل یاپلوب
 هر گوشهسنه برر محتصری قلّه یاپلمق اوزره مضبوط محتصری بر
 خصار پیجه بنا و دروننه بر اغا قبوسی و بر دزدآر خانهسی
 و بر قشلاق و بر جامع شریف و بر قرون انشا ایقدرلدیکی
 صورتده هنگام شتا دخولندن مقدم مباشرت اولنوب هوآلره کشایش
 و اعتدال کلدکچم بنا اولنهرق عدل حق ایله مدت قلیلهده
 خصوله کلهچکین و ذکر اولنان اناقره قلعهسی فاش قلعهسنه

اون سکر میل مسافده و آقع اولوب بو وجهله قریبینی اولمغله
فاش محافظی معرفتیه بناسنده سهولت ملحوظ اولدوغنی و
اقتضا ایدن طاشی فاش قلعه سنه نقل ایتدریلان حوبه نام
محلدن نقل و کر آسته سی او طرفلردن تدآرک اولنمق اوزره
اسکله لرده بولنان قایقیری طاش نقلنده اعمالا یلمک اوزره
امر شریف اصدا روبر قول چاوشی مباشر تعیین اولنمق مناسب
اولدیغی وبر مقدر مسار متنوعه ایله تجار الاتی و بعض مهمات
و عمله استانه سعادتدن کوندر لملک اقتضا ایلدیکین تقریر
ایدر معلوم دولتلی بیورلقدده قلعه مزبوره نك بناسی فاش
محافظی قوللرینک عهدده اهما منه تعلیق و احاله و معمار
اغا قوللری معرفتیه بو طرفده اقتضاسنه کوره عمله و
سامیر متنوعه و تجار الاتی و مهمات سائیره مبیاعه و
ارسال اولنوب محلنه و آردقدده محافظ مومی الیه معرفتیه بر
ساعت سعداقرا تنده قلعه مزبوره نك بناسنه شروع و مبادرت
و هنکام شتا دوخولنه دک ترک اولنمیوب هو آلرده کشایغر و
اعتدال مشاهده اولندقچه بنا اولنهرق علی ای حال معجالاً
طرح مذکور اوزره اتمام و تکمیل و بعونه سبحانه و تعالی
رسیده محسن ختام اولدقدن صکره زر آع و مصارفی تصریحی ایله
کشف و دفتر اولنوب در دولتعدآره ارسال قلنمق و مومی الیه
خاصکی خلیل اغانک او حوالینک کافه احوالنه بو مثللو امور
و خصوصده وقوف و شعوری اولدیغنی ظاهر و عیان اولوب و
نفرات تحریری ایچون اولطرفه مامور قلنمق اوزره اولمغله

محافظ مومی‌الیه کرک قلعه‌نک بناسنده و کرک مهمات لازمه
 سنک تدآرک و احضارنده اغای مومی‌الیه ایله مزاکره و معا
 وره و کمال اتخاد و اتفاق اوزره حرکت ایلیه‌رک معایه
 موفوره وجوده کتورمکده اهتمام و دقت ایلمک و صوحوم
 قلعه‌سی محافظه‌سی ایچون امرآی دریادن ماریول زاده مصطفی
 پاشا و ساقزلی ولی بک اوغلی ممی پاشانک چکدری سفینه‌لی
 مقدماً ما مور قیلنوب انجق هنکام شتاده اولطرفده لزومی
 اولما مغله ذکر اولنان چکدری سفینه‌لی کلوب فاشده قیشلا
 یوب آسار آسی اناقره قلعه‌سی بناسی خزمتنده اعمال ایتر
 لمک و سابقی اوزره ایجاب ایدن اجرت‌لی فاش محافظی خلیل
 پاشا قوللری طرفندن ویریلوب بر اقچه‌لی کتم و قطع اولنما
 مق اوزره اقتضا ایدن طاشک حوبه نام محلدن و سایر بولنان
 یرلردن پیدریبی نقل و ایصالی اهم لوازمدن اولمغله در گاه
 معلاً یکیچریلی اوجاغی طرفندن کارکذار و مقدم و مبرم بر
 قول چاوشی تعیین و فاش قلعه‌سنه نقل اولندیغی کبی او
 حوالیدن اسکله قایق‌لی طوتیلوب طاش نقلی خزمتنده اعمال
 اولنمق و ذکر اولنان طرح و رسمه کوره غایت مختصری بر
 قلعه اولوب مصارف یسیره ایله وجوده کله‌جکی متعین اولمغله
 عمله اجاراتی و طاش و مهمات بها و اجرت نقلیه‌سی کرکی
 کبی اهتمام اولنهرق ویریلوب لزومندن زیاده بر اقچه و

بر حبه صرف اولنما مق اوزره شمديلك على الحساب يدى بيك
بشيوز غروى ويريلوب كوندرلك اوزره باش محاسبه يه قيد و
مبلغ مزبورك تذكرهسى و اقتضاسنه كوره احكامى يازلمق
بابنده فرمان دولتلو عنا يتلو سلطانم حضرتلرينكدر
تذكرة داده فى ٦ محرم سنه ١١٤٤

صح

تلخيص موجبنجه باش محاسبه يه قيد و تذكرهسى و اقتضاسنه
كوره احكامى تحرير اولنماق بيورلدى .

غره* محرم سنه ١٤٤

قيد شد

Handwritten title or heading in the upper middle section.

Main body of handwritten text on the right side, starting with 'مورفی بر سیاه...' and continuing with various lines of script.

Main body of handwritten text on the left side, starting with 'مورفی در آن زن...' and continuing with various lines of script.

Handwritten signature or name at the bottom of the left column.

1732 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების შესახებ. ე.წ. ფურცე-
ლი. ნაწერი თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 37,5×25,3 სმ. შიფრი:
HBKM. ფონდი OAK. 166, არქ. ერთ. 33.

هو

۱۹۶

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روح قلعهمسی
مافظهسنده اولان در کاه عالی یکیچریلری قوللرینک اشبو
بیگ یوز قرق بفرسنهسی ضرر لحم و نخیره بهالری احسان و
باش محاسبه دن تذکره اولنمق با بنده امر فرمان دولتلو سعا
دتلو سلطانم حضرتلرینکدر

بنده

محلی

جماعت بعض یکیچریان در کاه عالی که در محافظه قلعهم

رح بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۴۵

نفرًا ۱۹۶

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهمسی محافظهسنده اولان در کاه عالی
یکیچریلری یوز طقسان التی نفر اولدقلری حالا دفترده مسطور
و مقیددر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
حساب اولنه

بجهت ضرر لحم و نخیره بها یکیچریان در کاه عالی در مح

فظه *قلعه *رح واجب عن غره *محرم سنه ۱۱۴۴ الی غایه *ذی الحجه
 سنه *منه این قدر مبلغ عن خزینه داده بر موجب عرضحال و
 در کنار کاتب یکیجریان در گاه عالی و تلخیص و فرمان عالی
 فی ۲۳ جمادی الاول سنه ۱۱۴۴ تذکره داده فی ۲۱ جمادی الاول
 سنه ۱۱۴۴

نفر ۱۳۰	اقچه ۹۵۲۲۸	فی شهر
فی یوم	خنطه کیل ۶۵	
گوشت قیه ۲۶	فی سنه	
ایام ۳۵۴	کیل ۷۸۰ فی ۴۰	
قیه ۹۲۰۴ فی ۷	اقچه ۳۱۲۰۰	
اقچه ۶۴۴۲۸		

واجب عن غره *محرم سنه ۱۱۴۵ الی غایه *ذی الحجه سنه *منه
 نفر ۱۹۶

فی یوم	فی شهر
گوشت قیه ۳۹	خنطه کیل ۹۸
ایام ۳۵۴	فی سنه
قیه ۱۳۸۰۶ فی ۷	کیل ۱۱۶۵ فی ۴۰
اقچه ۹۶۶۴۲	اقچه ۴۷۰۴۰

یکون اقچه ۱۴۳۶۸۲

رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی یکیچریلرینک
سنه سابقده نخیره بهاسی یچون خزینه تذکره‌سی ویرلدیکی
مقیددر یکیچری کاتب در کناری موجبجه اشبو قرق بش سنه
سی محررمی غره‌سندن سنه ۶ مزبوره ذی‌الحجه‌سی غایتنه دکین
نخیره بهاسی حساب اولندقدده یالکز یوز قرق اوچ بیک
التیوز سکمن ایکی اقچه ایدر فرمان دولتلو سلطان نکدر
فی ۲۳ ذی‌الحجه سنه ۱۱۴۵

تلخیص

عرض بنده لر یدر که رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در کاه
عالی یکیچریلرینک یوز قرق بش سنه‌سی نخیره بهالری اعطا
بیورلمق ایچون عرضحال ایدر لر یکیچری کاتبی در کناری
موجبجه حساب ایتدر لدکده یوز قرق اوچ بیک التیوز سکمان
ایکی اقچه ایتمکله مبلغ مزبورک تذکره‌سی ویرلمک با بنده
فرمان دولتلو عنایتلو سلطانم حضرتلرینکدر
عالی افندی جانی

تلخیص موجبجه تذکره‌سی ویرلمک بیورلدی

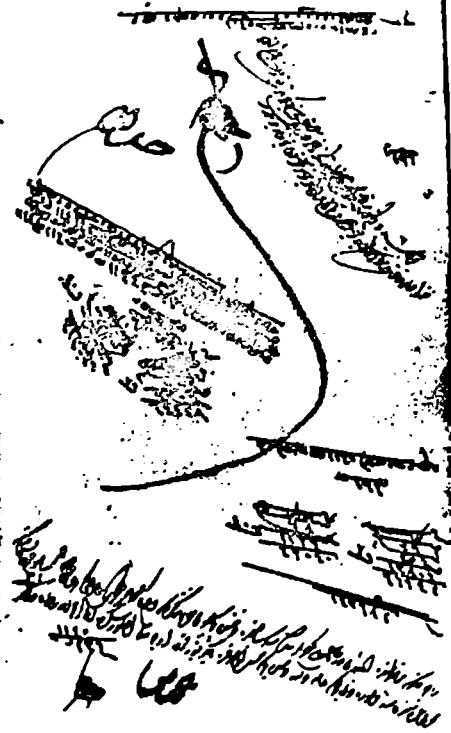
۲۴ ربیع‌الآخر سنه ۱۱۴۵

تذکره داده

۲۵ ربیع‌الآخر سنه ۱۱۴۵

کتابخانه عمومی
 شماره ثبت ۱۱۶۵۳
 تهران

و فی بن زرد که
 در قفسه ها حفظ شده
 سند های ذوقین با دار اعطای
 کاغذ حرکات و غیره
 انروز کما به کجا آنچه بکلمه
 باین فراموشی و غفلت

مردی که در
 قفسه ها

سند

و در سنه
 در ده ساله و پنجاه ساله
 لوح و بنی و غیره

1722 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრებისათვის გამოსაზამთრებელი თანხის ბოძების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, მოყვითალო, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 25,5 X 37,8 სმ. შიფრი: НБКМ, ფონდი ОАК. 166. არქ. ერთ. 33.

هو

190

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون روح قلعهسی
 محافظهسنده اولان در گاه عالی یکیچریلری قوللرینک اشبو
 بیك یوز قرق بشرسندهسی چوقه بهالری احسان و باش محاسبه دن
 تذکره اولنمق بابنده امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم
 حضرتلرینکدر

بنده *

محلّی

عادت زمستان * بعض یکیچریان در گاه عالی که در محافظه *
 قلعه *رح عن اول اربعین سنه ۱۱۴۴ الی اربعین سنه ۱۱۴۵
 بارانی عدد ۱۹۵

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهسی محافظهسنده اولان در گاه عالی
 یکیچریلری یوز طقسان بشرنفر اولوب بیك یوز قرق درت
 اربعیندن بیك یوز قرق بشر اربعینه کلنجه یالکز یوز طقسان
 بشر بارانی چوقه مستحقلدر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم
 حضرتلرینکدر

حساب اولنه

بجهت بها * زمستانی * یکیچریان در گاه عالی در محافظه * قلعه *
 رح واجب عن اول اربعین سنه ۱۱۴۳ الی اول اربعین سنه ۱۱۴۴
 تذکره داده فی ۲۳ جمادی الاول سنه ۱۱۴۴

نفر ۱۴ ۱۲۹

چوقه بارانی
توپ ۱۲۹ فی ۲۴۰
اقچه ۳۰۹۶۰

واجب اول اربعین سنه ۱۱۴۴ الی اول اربعین سنه ۱۱۴۵
نفر ۱۹۵

چوقه بارانی

توپ ۱۹۵ فی ۲۴۰ اچہ ۴۶۸۰۰

رح قلعه سی محافظه سنده اولان در گاه عالی یکیکریلرینک

سنه سابقده زمستانی بهاسیچون خزینه تذکره سی ویرلدیغی

مقیددر یکیکری کاتبی در کناری موجبنه یوز قرق درت سنه سی

اربعیندن یوز قرق بش سنه سی اربعین سونه وارنجه زمستان

بهاسی فرمان بیورلدیعی اوزره حساب اولان قده یالکز قرق

التی بیگ سکز یوز اچہ ایدر فرمان دولتلو سلطانکدر

فی ۲۱ ربیع الاخر سنه ۱۱۴۵ تلخیص

عرض بنده لریدر که رح قلعه سی محافظه سنده اولان در گاه عالی

یکیکریلرینک زمستانی چوقه بهالری ویرلمک یچون استدعا

ایدرلر یکیکری کاتبی درکناری موجبنه قرق درت سنه سی اربعیندن

قرق بش سنه سی اربعیننه کلنجه حساب ایتدرلرلکده قرق التی

بیگ سکز یوز اچہ یتمکله مبلغ مزبورک تذکره سی ویرلمک با

بنده فرمان دولتلو عنا یتلو سلطانم حضرتلرینکدر

عالی افندی جانبی تلخیص سنه ۱۱۴۵ ویرلمک

بیورلدی ۲۴ ربیع الاخر سنه ۱۱۴۵ تذکره داده ۲۵ ربیع الاخر

۱۹۵	۷۸۰	
۲۹	۳۹۰	۴۶۸۰۰

1732 წლის არზანაკლის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 24 X 32,2 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი OAK. 166. არქ. ერთ. 33.

هو

۱۳۰

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون اناقره قلعہ
سی محافظہ سندہ اولان در گاہ عالی یکچیگیلری قوللرینگ اشجو
بیگ یوز قرق بھر سندہ سی ضرر لحم و نخیره بہالری احسان و
باش محاسبہ دن تذکرہ اولنمق با بندہ امر فرمان دولتلو سع
دتلو سلطانم حضرتلرینگدر

بندہ *

محلی

جماعت بعض یکچیگیریان در گاہ عالی کہ در محافظہ قلعہ *

اناقره بوده اند در واجب ہر سنہ ۱۱۴۵

نفر ۱ ۱۳۰

وجہ مفروخ اوزرہ اناقره قلعہ سی محافظہ سندہ اولان در گاہ

عالی یکچیگیلری یوز اوتوز نفر اولدقلری حالادفترده مسطور

و مقیددر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلرینگدر

حساب اولنہ

بجہت بہا * کوشت برای نخیره * یکچیگیریان در گاہ عالی در مح

فظہ قلعہ * اناقره واجب عن غرہ * محرم سنہ ۱۱۴۴ الی غایہ *

جمانی الاخر سنہ * منہ بر موجب عرض حال و در کنار کاتب

یکچیریان در گاه عالی و تلخیص و فرمان عالی فی ۲۳ جمادی -

الاول سنه ۱۱۴۴ تذکره داده فی ۲۴ جمادی الاول سنه ۶ منہ

نفر ۱ ۱۲۵

فی یوم

کوشت قیه ۲۵

ایام ۳۵۴

قیه ۸۸۵۰ فی ۷

اقچه ۶۱۹۵۰

وأجب عن غره محرّم سنه ۱۱۴۵ الی غایه ذی الحجه سنه منہ

نفر ۱ ۱۳۰

فی یوم

کوشت قیه ۲۶

ایام ۳۵۴

قیه ۹۲۰۴ فی ۷

اقچه ۶۴۴۲۸

اناقره قلعه سی محافظه سنده اولان در گاه عالی یکچیریلرینک

سنه سابقده کوشت بهاسیچون خزینه تذکره سی ویرلدیکی مقیددر

یکچیری کاتبی در کناری موجبجه اشبو یوز قرق بش سنه سی محررم

غره سندن سنه مزبوره ذی الحجه غایتنه وارنجه کوشت بهاسی .

حساب اولندوقده يالكز التمشى دوت بيك دوت يوز يكرمى سكر

اقچه ايدر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرينكدر

تلخيص فى ٢٣ ربيع الاخر سنه ١١٤٥

عرض بنده لر يدر كه انا قره قلعهسى محافظه سنده اولان در

كاه عالى يكيچيرلرينك قرق بيش سنهسى كوشت بهالرى اعطا

بيورلك ايچون عرض حال ايدر لر يكيچيرى كاتبى در كنارى

موجبنجه سنه "مزبوره كوشت بهالرى يكرمى دوت بيك دوت يوز

يكرمى سكر اقچه ايلديكى حساب اولنمغله مبلغ مذكورك تذكره

سى ويرلك با بنده فرمان دولتلو عنا يتلو سلطانم حضرتلر

ينكدر عالى افندى جانيبى

تلخيص موجبنجه تذكرهسى ويرلك بيورلدى

٢٤ ربيع الاخر سنه ١٤٥

تذكره داده ٢٥ ربيع الاخر سنه ١١٤٥

قيد شد

۵۴۲/۱۶۶/۱۹۳

Handwritten calligraphic text, possibly a signature or title, with some numbers like ۱۲۰ and ۱۱۵۰.

عربی بن زودو
انام بن خیمه حاققه کس در او کجا که
کوت بهار حاققه سینه ای در او کجا که
حکایتی از حاققه سینه نموده کس
صورتی که او ایلی است این
و این بان فراد و تو غایب کس نم

Handwritten calligraphic text, possibly a signature or title, with some numbers like ۱۲۰ and ۱۱۵۰.

سلف

و غلام

انام بن خیمه حاققه کس در او کجا که
کوت بهار حاققه سینه ای در او کجا که
حکایتی از حاققه سینه نموده کس
صورتی که او ایلی است این
و این بان فراد و تو غایب کس نم

ملک

1732 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერი თეთრ, მოყვითალო, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,5 X 32 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი OAK. 166. არქ. ერთ. 33.

هو

۱۲۹

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون اناقره قلعه
سی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی یکجیریلری قوللرینک
اشبو بیک یوز قرق بفرسنده سی چوقه بهالی احسان و باش
محاسبه‌دن تذکره اولنمق با بنده امر فرمان دولتلو سعادتلو
سلطانم حضرتلرینکدر

بنده*

محلی

عادت زمستانی بعض یکجیریان در کاه عالی که در محافظه*
قلعه اناقره بوده اند عن اول اربعین سنه ۱۱۴۴ الی اربعین
سنه ۱۱۴۵ بارانی عدد ۱۲۹

وجه مشروخ اوزره اناقره قلعه سی محافظه‌سنده اولان در کاه
عالی یکجیریلری یوز یکرمی طقوز نفر اولوب بیک یوز قرق
درت اربعیندن بیک یوز قرق بفر اربعینه کلنجه یالکر یوز
یکرمی طقوز بارانی چوقه مستحقردر فرمان دولتلو و سعا
دتلو سلطانم حضرتلرینکدر

حساب اولنه

بجهت بها* زمستانی یکجیریان در کاه عالی در محافظه* قلعه*
اناقره واجب عن اول اربعین سنه ۱۱۴۳ الی اول اربعین سنه
۱۱۴۴ تذکره داده فی ۲۳ جمادی الاول سنه ۱۱۴۴

نفر ۱۲۴

چوقه بارانی توپ ۱۲۴ فی ۲۴۰

اچه ۲۹۷۴۰

واجب عن اول اربعين سنة ١١٤٤ الى اول اربعين سنة ١١٤٥
نفرًا ١٢٩

چوقه بارانى توپ ١٢٩ فى ٢٤٠
اقچه ٣٠٩٤٠

انا قره قلعهسى محافظهسنده اولان در گاه عالی يکيچريلريکي
سنة سابقده زمستانى بها سيچون خزينه تذکرةسى ويرلديغى
مقيددر يکيچرى کاتبى در کنارى موجبنجه يوز قرق درت سنهسى
اربعيندن يوز قرق بش سنهسى اربعين سونه وارنجه زمستانى
بهاسى فرمان بيورنديغى اوزره حساب اولندوقده يالکز اوتوز
بيک طقوز يوز التمعراقچه ايدر فرمان دولتلو سلطانکدر
فى ٢١ ربيع الاخر سنة ١١٤٥ تلخيص

عرض بنده لى ايدر که انا قره قلعهسنده اولان در گاه عالی
يکيچريلرينک زمستانى چوقه بهالرى ويرلمک يچون عرضحال
ايدرلى يکيچرى کاتبى در کنارى موجبنجه قرق درت سنهسى
اربعيندن قرق بش سنهسى اربعينه کلنجه حساب ايتدريلدکده
اوتوز بيک طقوز يوز التمعراقچه ايتمکله مبلغ مزبورک
تذکرةسى ويرلمک با بنده فرمان دولتلو عنا يتلو سلطانم
حضرتلرينکدر عالی افندى جانبى

تلخيص موجبنجه تذکرةسى ويرلمک بيورلدى

٢٤ ربيع الاخر سنة ١٤٥ تذکرة داده ٢٥ ربيع الاخر

$$\begin{array}{r} ٥١٦ \\ ٢٥٨ \\ \hline ٣٠٩٦٠ \end{array}$$
$$\begin{array}{r} ١٢٩ \\ ٢٤ \\ \hline \end{array}$$

1733 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, სველ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 25,4 X 38,3 სმ. შიგრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9269.

هو

٦٩

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری ماغ اولسون روح قلعهسی
 محافظهسنده اولان در کاه عالی یکیکجریلی قوللرینگ اشبو
 بیک یوز قرق التی سنهسی ضرر لحم و نخیره بهالری احسان
 اولنمق باینده امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلر

ینکدر
 محلی
 بنده

جماعت بعض یکیکجریان در کاه عالی که در محافظه قلعه رح

در واجب صر سنه ١١٤٦

نفر ١ ٦٩

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهسی محافظهسنده اولان در کاه عالی
 یکیکجریلی التعمر طقوز نفر اولندقلری حالا دفترده مسطور و
 مقیدلردر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری نکدر
 واجب عن غره محرم سنه ١١٤٦ الی غایه ذی الحجه سنه منه

نفر ١ ٦٩

فی یوم

کرشت قیه ١٢٠

فی شهر
 خنطه کیل ٣٤٠

ایام ٣٥٤

قیه ٤٧٧٩ فی ٧

کیل ٤١٤ فی ٤٠

اقچه ٢٢٤٦٢

اقچه ١٦٥٦٠

یکون اقچه ٥٠٠٢٣

بجهت ضرر لحم و نخیره بهای یکیکجریان در کاه عالی در محافظه
 قلعه رح واجب عن غره محرم سنه ١١٤٥ الی غایه ذی الحجه سنه
 منه تذکره داده فی ٥ ربیع الاخر سنه ١١٤٥

نفر ۱۹۶ اقچه ۱۴۳۶۸۲

فی یوم فی شهر

گوشت قیه ۳۹ خنطه کیل ۹۸

ایام ۳۵۴ فی سنه

قیه ۱۳۸۰۶ فی ۷ کیل ۱۱۷۶ فی ۴۰

اقچه ۹۶۶۴۲ اقچه ۴۷۰۴۰

رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در گاه عالی یکیچریلرینک
نخیره بهاسیچون خزینه تذکره‌سی ورلدیکی مقیددر یکیچری
کاتبی در کناری موجبجه اشبو یوز قرق التی سنه‌سی محرم
غره‌سندن سنه مزبوره ذی‌الحجه‌سی غایتنه دکین نخیره بهاسی
حساب اولندقدده یالکز اللی بیک یکر می اوج اقچه ایدر
فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۹ جمادی‌الاول سنه ۱۱۴۶

عرض بنده‌لر یدر که روجه قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در گاه
عالی یکیچریلرینک نخیره بهالری اعطا بیورلمک ایچون عر
ضحال ایدر لر یکیچری کاتبی در کناری موجبجه بیک یوز قرق
بش سنه‌سی اربعیندن یوز فرق التی سنه‌سی اربعینه وارنجه
نخیره بهالری اللی بیک یکر می اوج اقچه اقتضا ایلدوکی
حساب اولسمغله مبلغ مزبورک تذکره‌سی ورلمک با بنده امر
و فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
صح تلخیص موجبجه تذکره‌سی ویرلمک بیورلدی
غره عجمادی‌الآخر سنه ۱۴۶

تذکره داده فی ۳ جمادی‌الآخر سنه ۱۴۶

قید شد

Handwritten stamp or mark at the top right.

Handwritten signature or mark at the top right.

Handwritten signature or mark in the upper left quadrant.

Handwritten text at the top of the right-hand page.

Handwritten mark or signature on the right-hand page.

Handwritten signature or mark on the right-hand page.

Handwritten text on the right-hand page, possibly a list or record.

Handwritten text on the right-hand page, possibly a list or record.

Handwritten text on the right-hand page, possibly a list or record.

مفتی محمد رفیع الدین
دو خطہ علم سے محافظہ سندھ اولاد سے کراچی کے لیے
مختار ہاڑی اور اسی طرح جوہر علی صاحب اور دیگر بھائیوں کے لیے
مختار بنو جنہ سے ایک ہفتہ قریبی سندھی اور بعض دن
مختار بنو سندھ اور سندھ وادجہ مختار ہاڑی اور ان کے بھائیوں
مختار ہاڑی اور ان کے بھائیوں کے لیے مختار بنو سندھ
مختار بنو سندھ کے بانی اور مختار بنو سندھ کے بانیوں کے لیے

Handwritten mark or signature below the main text on the left.

Handwritten signature or mark at the bottom of the left page.

Handwritten text at the bottom left of the left page.

Handwritten text at the bottom of the left page, possibly a date or reference.

1733 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელა.
ნაწერია თეთრ, პრილა ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 25,5 X 38 სმ. შიფრი:
HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9266. ფ. 2.

هو

٦٨

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلی صاغ اولسون روح قلعهسی
محافظةسنده اولان در کاه عالی یکچیریلی قوللرینک اشبو
بیك یوز قرق التی سنهسی چوقه بهالی احسان اولغیق با
بنده امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتفرینکدر
بنده

محللی

عادت زمستانی بعض یکچیریان در کاه عالی که در محافظه
قلعه مرح عن اول اربعین سنه ١١٤٥ الی اربعین سنه ١١٤٦
بارانی عدد ٦٨

وجه مشروخ اوزره رخ قلعهسی محافظهسنده اولان در کاه عالی
یکچیریلی التمسکتر نفر اولوب بیك یوز قرق بحر اربعیندن
بیك یوز قرق التی اربعینه کلنجه یالکز التمسکتر بارانی
چوقه مستحقردر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلر
ینکدر

حساب اولنه

واجب عن اول اربعین سنه ١١٤٥ الی اول اربعین سنه ١١٤٦
نفر ١ ٦٨
چوقه بارانی توب ٦٨ فی ٢٤٠
اقچه ١٦١٤٠

بجهت بها زمستانی یکچیریان در کاه عالی در محافظه قلعه
رح واجب عن اول اربعین سنه ١١٤٤ الی اول اربعین سنه ١١٤٥
تذکره داده فی ٢٥ ربیع الاخر سنه ١١٤٥

نفر ١ ١٩٥

چوقه بارانی توب ۱۹۵ فی ۲۴۰

اچه ۴۶۸۰۰

رح قلعهسی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک
سنه سابقده زمستانی بهاسیچون خزینه تذکرهسی ویرلدیکی
مقیددر یکچی کاتبی در کناری موجینجه یوز قرق بی سنهسی
اربعیندن یوز قرق الی سنهسی اربعینی اولنه وارنجه زمستا
نی بهاسی حساب اولندقدنه یالکز اون التی بیک یوز یکرمی
اچه ایدر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۹ جمادی الاول سنه ۱۱۴۶

عرض بنده لر ایدر که روخه قلعهسی محافظه‌سنده اولان در کاه
عالی یکچیریلرینک زمستانی چوقه بهالری اعطا بیورلمک
ایچون عرضحال ایدر لر یکچی کاتبی در کناری موجینجه بیک
یوز قرق بی سنهسی اربعیندن یوز قرق التی سنهسی اربعینه
وارنجه اون التی بیک یوز یکرمی اچه اقتضا ایلدوکی حساب
اولنمقله مبلغ مزبورک تذکرهسی ویرلمک با بنده فرمان دولتلو
سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجینجه تذکرهسی ویرلمک بیورلدی

غره جمادی الاخر سنه ۱۴۶

تذکره داده فی ۳ جمادی الاخر سنه ۱۴۶

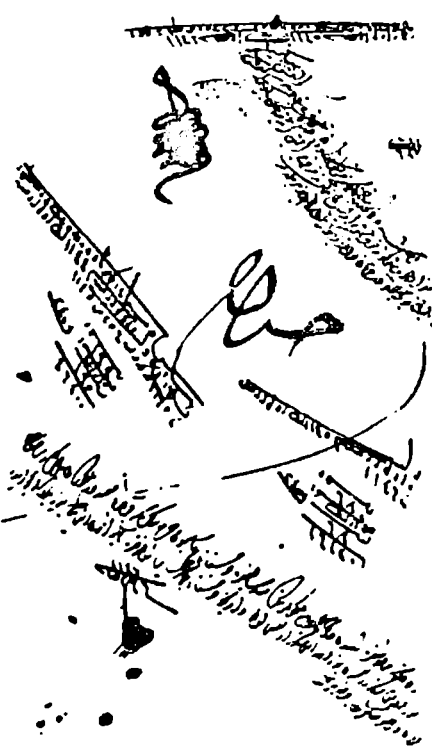
۲۸

۲۴

۲۵

۱۳۶۲

۱۶۱۲۰

سوزن بل لورده
 روضه فله ها خاصه سن اولاد مکه هقی کورنیک
 دستاوی جرحه ها لیا عطا بجه می بود مرفعی ابر فر
 بحیو کای هر کای بجه بدک بوز فرقی سنه
 ادر بنیدد بوز فرقی سنه بجه ارمنه وارند اودانی
 بجه ایجه اقتضا ابدوی حیا افکنده صنع مرفعی
 فصاک بانی فرما رخصه سادو سلطان بجه فرمده

و در این روز...
 در این روز...
 در این روز...

۲۷
 در این روز...
 در این روز...
 در این روز...

1733 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურ-
ცელი. ნაწერი თეთრ პრიალა ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 24,6 X 38 სმ. შიფრი:
НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9365.

هو

۱۰۹

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون اناقره قلعه
سی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی یکچیریلری قوللرینک اشبو
بیگ یوز قرق التی سنه‌سی ضرر لحم و نخیره بهالری احسان
اولنمق با بنده امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلر
ینکدر بنده

محلی

جماعت بعض یکچیریان در کاه عالی که در محافظه‌قلعه*

اناقره در واجب مصر سنه ۱۱۴۶

نفر ۱ ۱۰۹

وجه مشروخ اوزره اناقره قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در کاه
عالی یکچیریلری یوز طقوز نفر اولدوقلری حالا دفترده مسطور
و مقیدلردر فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
حساب اوله

اناقره قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک

سنه سابقده خنطه‌نسی فاش محافظی طرفندن ویرلمک اوزره فر

مان بیوریلوب و انجق سنه سابقده گوشت بهاسیچون خزینه

تذکره‌سی ویرلدیکی مقیددر اشبو سنه مبارکده توجهنه فرمان

بیوزیلور ایسه فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۹ جمائی‌الاول سنه ۱۱۴۶

گوشت بهاسی حساب اوله

واجب عن غره محرم سنه ۱۱۴۶ الی غایه نی‌الحجه سنه منه

بر موجب عرضحال و در کنار کاتب یکچیریان

نفر ۱ ۱۰۹

فی یوم
کوشت قیه ۲۱۷

ایام ۳۵۴

قیه ۷۶۱۱ فی ۷

اچه ۵۳۲۷۷

بجهت بها کوشت برای نخیره یکیچریان در گاه عالی در ما
فظه قلعده اناقره واجب عن غره محرم سنه ۱۱۴۵ الی غایه ذی

الحجه سنه منه تذکره داده فی ۲۵ شوال سنه ۱۱۴۵
نفر ۱ ۱۳۰

فی یوم

کوشت قیه ۲۶

ایام ۳۵۴

قیه ۹۲۰۴ فی ۷

اچه ۶۴۴۲۸

اناقره قلعده سی محافظه سنده اولان در گاه عالی یکیچریلریک
سنه سا بقده کوشت بها سی چون خزینه تذکره سی ویرلدیکی مقید در
یکیچری کاتبی در کناری موجبنجه اشبو یوز قرق التی سنه سی
محرم غره سندن سنه مزبوره ذی الحجه سی غایه تنه وارنجه کوشت
بها سی حساب اولند قدده یالکز اللی اوچ بیک یکییوز يتمش یدی
اچه ایدر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر فی

۲۹ جمادی الاول سنه ۱۱۴۶

عرض بنده لر یدر که اناقره قلعده سی محافظه سنده اولان در گاه
عالی یکیچریلرینک یوز قرق التی سنه سی لحم بهالی ویرلمه سی

ايچون عرضحال ايدرلر يكيچرى كاتىبى در كنارى موجبنجه
سنه ۱۴۶۱ مرقومه كوشت بهالرى حساب ايتدرلدكده اللى اوچ بيك
ايكيوز يتمر يدى اقچه ايتمكله مبلغ مزبورك تذكرهسى
ويرلمك با بنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلر
ينكدر

صح

تلخيص موجبنجه تذكرهسى ويرلمك بيورلدى

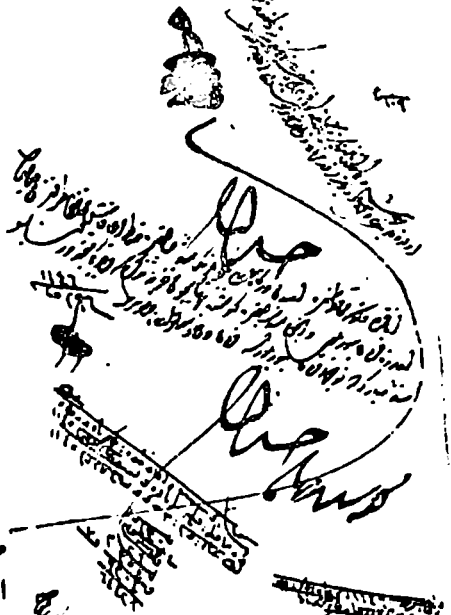
غره جمادى الاخر سنه ۱۴۶۱

تذكره داده فى ۴ جمادى الاخر سنه ۱۴۶۱

قيد شد

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

عرض من نور کا
انہں فلعہ ہی محافظہ من اولوں کا
لمہ ہاوی جمہوں عرضہ ابرو شوہی کا
مرفقہ کندہ ہاوی مساجد شہرہ انوار
افندہ انکارہ سلج زرقون نگارہ
سنت عمقندہ

Handwritten text on the right side, below the large flourish, including a signature and date.

Handwritten text on the left side, below the large flourish.

Handwritten text in the center, below the large flourish.

انفون کیم و عزمہ لرنہ صبا کیم
عمر بر دفتوہ بہارہ لرنہ
روزہ شہرہ کیم
عمر دکنہ

هو
دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلری ماغ اولسون اناقره قلعہ
سی محافظہ سندہ اولان در گاہ عالی یکیچریلری قوللرینگ
اشبو بیگ یوز قرق التی سنہ سی چوقہ بہا لری احسان اولنمق
با بندہ امر فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینگدر
بندہ

محلی

عادت زمستانی، بعض یکیچریان در گاہ عالی کہ در محافظہ
قلعہ اناقرہ عن اول اربعین سنہ ۱۱۴۵ الی اربعین سنہ ۱۱۴۶
بارانی عدد ۱۰۸

وجه مشروخ اوزره اناقرہ قلعہ سی محافظہ سندہ اولان در گاہ
عالی یکیچریلری یوز سکز نفر اولوب بیگ یوز قرق بی ار
بعیندن بیگ یوز قرق التی اربعینہ کلنجہ یالکز یوز سکز
بارانی چوقہ مستحقلر در فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم
حضرتلرینگدر حساب اولئہ

واجب عن اول اربعین سنہ ۱۱۴۵ الی اول اربعین سنہ ۱۱۴۶
نفر ۱۰۸

چوقہ بارانی توپ ۱۰۸
اچہ ۲۵۹۲۰

بجہت بہا زمستانی، یکیچریان در گاہ عالی در محافظہ قلعہ
انقرہ واجب عن اول اربعین سنہ ۱۱۴۴ الی اول اربعین سنہ

۱۱۴۵ تذکرہ دادہ فی ۲۵ ربیع الاخر سنہ ۱۱۴۵
نفر ۱۲۹

چوقہ بارانی توپ ۱۲۹ فی ۲۴۰
اچہ ۳۰۹۶۰

اناقره قلعهسی محافظهسنده اولان در کاه عالی یکچیریلر
 ینکسنه سابقده زمستان بهاسی یچون خزینه تذکرهسی ویر
 لدیکی مقیددر یکچی کاتبی در کناری موجبنجه یوز قرق
 بشسنهسی اربعیندن یوز قرق التی سنهسی اربعین سنه
 وارنجه زمستانی بهاسی فرمان بیوردوغی اوزره حساب او
 لندقده یالکز یکرمی بش بیک طقوز یوز یکرمی اچه ایدر
 فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر فی ۲۹ جمانی
 الاول سنه ۱۱۴۶

عرض بنده لر یدر که اناقره قلعهسی محافظهسنده اولان در
 کاه عالی یکچیریلرینک. یوز قرق التی سنهسی زمستانی بها
 لری ویرلمسی ایچون عرضحال ایدر لر یکچی کاتبی در کناری
 موجبنجه حساب ایتدرلدکده یوز قرق بشسنهسی اربعیندن
 قرق التی سنهسی اربعینه وارنجه یوز سکز نفرک زمستانی
 بهالری یکرمی بش بیک طقوز یوز یکرمی اچه اقتضا ایتمکله
 مبلغ مزبورک تذکرهسی ویرلمک با بنده فرمان دولتلو عنا
 یتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح تلخیص موجبنجه تذکرهسی ویرلمک بیورلدی

۴ جمانی الاخر سنه ۱۴۶
 تذکره داده فی ۶ جمانی الاخر سنه ۱۴۶

۱۰۸
۲۴
—
۴۳۲
۲۲۶
—
۲۵۹۲۰

فی شهر
خنطه کیل ۳

فی سنه
کیل ۳۶ فی ۴۰

تلخیص
اچچه ۱۴۴۰

رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان در کاه عالی جبه‌جیلرینک یوز
قرق التی سنه‌سی. خنطه بهالری حساب اولندقدده تذکره‌سی ورلد
یکی مقیددر پیاده مقابله‌سی در کناری موجبنجه حالا محافظه
مزبورده اولان التی نفریک یوز قرق یدی سنه‌سی خنطه بهالری
حساب اولندقدده یالکز بیک درتیوز قرق اچچه ایدر فرمان
دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

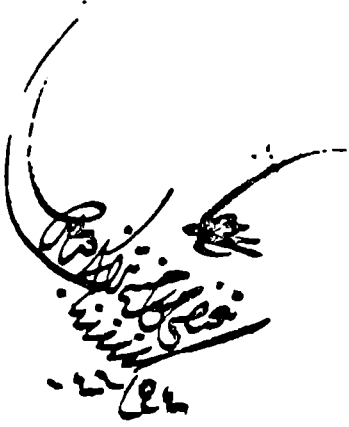
فی ۱۹ جمادی‌الآخر سنه ۱۱۴۷

عرض بنده لر یدر که رح قلعه‌سی محافظه‌سنده اولان تر (کاه
عالی جبه‌جیلرینک) یوز قرق یدی سنه‌سی ذخیره بهالری (ور
یلمک) پیاده مقابله‌سی در کناری موجبنجه ... لری حساب
لایدر لر ... ایتمکله مبلغ مزبور... دولتلو عنایتلو سلطانم
حضر (تلرینکدر)

صح تلخیص موجبنجه تذکره‌سی ویرلمک بیوردی

۲۲ جمادی‌الآخر سنه ۱۴۷

تذکره داده فی ۲۲ جمادی‌الآخر سنه ۱۱۴۷

خوشتر از دریا
 اما از قلعه و عاقده کسین اولان عکا اعی بیور نبل موزوم
 مندی و منای بازی قیامون خوشای اریز بیوق مایق
 مویخدا صان از زورم ندر زدی ارضین فرخ
 اینه و اینه و در موزول و منای با اوقی زو مویک
 مطنه ندر زو اینه انضا انیکه صلح موزول ندر
 دولت بین فرخ موزو عیون موزو ندر

در این موزو...
 موزو...
 موزو...

موزو
 موزو

موزو
 موزو

موزو موزو
 موزو موزو
 موزو موزو
 موزو موزو

1734 წლის არზა რუხის ციხის ყებეკიების დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერი თეთრი, ვაკუუმიანებულ და მარცხენა მხარეზე დაზიანებულ ქაღალდზე. ნა-
წერი ბევრგან არ იკითხება. ზომა: 16,5 X 29 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ.
ერთ. 76ა. ფ. 1ა.

دولتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلری (صاغ اولسون) رح قلعهسی
محافظةسنه مامور در کاه عالی جبه جیلرینک بیک یوز قرق
یدی سنهسنده ... بهالری اجسان بیورلمسی یا بنده امر و
فرمان دولتلو مرحمتلو (سلطانم حضرتلرینکدر)
بنده *م (مزبور)

محلّی

عن جماعت بعض جبه جیان در کاه عالی در محافظه *قلعه *رح
نفر ٦

ذکر اولنان التي نفر وجه مشروخ اوزره رح محافظهسی قید
یله مقیدلردر امر فرمان دولتلو سلطانمکدر

بر موجب دفتر مقابلهسی فی ١٧ جمادی الاخر سنه ١٤٧
باش محاسبه جی در کنار حساب اولنه

بجهت بها *مخنطه عن ای جبه جیان در کاه عالی در محافظه *

قلعه *رح عن غره *محرم سنه ١١٤٦ الی غایه *ذی الحجه سنه *

منه تذکره داده فی ٢٣ ذی الحجه سنه ١١٤٦

نفر ١

فی شهر

خنطه کیل ٦

فی سنه

کیل ٧٢ فی ٤٠

اچه ٢٨٨٠

واجب عن غره *محرم سنه ١١٤٧ الی غایه *ذی الحجه سنه *منه

بر موجب مقابله *بیاده

نفر ١

Handwritten text in Persian script, including the word "عشق" (Love) and "عشق من" (My Love). The text is heavily obscured by noise and artifacts, making it difficult to read. The word "عشق" is written in a large, stylized font in the upper left quadrant. Below it, the phrase "عشق من" is visible. The rest of the page is filled with smaller, less legible script and significant background noise.

1744 წლის არზა რუხის ციხის იანიხართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 26,5 X 38,3 სმ. შიფრი: НБКМ.
ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 281ა. ფ. 2ა.

هو

دولتو عنا يتلو سلطانم حضرتلری ماغ اولسون روح قلعهسی
محافظة سنده اولان درگاه عالی یکچیریلرینک بیک یوزاللی یدی
سنه سندن مستحق اولدقلری درت قسط مواجیلری عنایت واحسان
بیورلمک با بنده امر و فرمان دولتو عنا يتلو سلطانم حضر
تلرینکدر
بنده *م (مزبور)
محلی

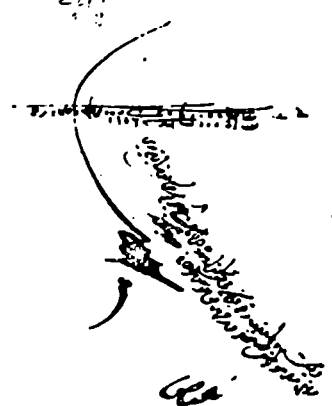
جماعت بعض یکچیریان درگاه عالی در محافظه قلعه *رح
بوده اند در واجب مصر سنه ۱۱۵۷
وجه مشروخ اوزره رح قلعهسی محافظه سنده اولان درگاه عالی
یکچیریلری بیک یوزاللی یدی سنهسی مصر مواجیلندن مستحقدر
فرمان دولتو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر تلخیص
عرض بنده لر یدر که روح قلعهسی محافظه سنده اولان درگاه
عالی یکچیریلرینک یوزاللی یدی سنهسی مواجیلری ویرلمسی
یچون عرض حال ایدر لر معلوم دولتلری بیورلدقده در کناری
موجبجه قلعه *مزبورده اولان یکچیریلرک سنه *مزبورده درت
قسط مواجیلر یچون اجمالی ویرلمک با بنده فرمان دولتو
سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح تلخیص موجبجه اجمالی ویرلمک بیورلدی

۳ ربیع الاخر سنه ۱۵۸

اجمالی داده بدست فرد اغا فی ۳ ربیع الاخر سنه ۱۱۵۸

313
211

۱۰۴

روح فطریه که در اول درگاه معجز برینان بود
 مستعد می بود و بعد از آنکه در اول درگاه معجز
 درین قسط بر او بعد از آنکه در اول درگاه معجز
 درین قسط بر او بعد از آنکه در اول درگاه معجز

کتاب

روح فطریه

روح فطریه

روح فطریه که در اول درگاه معجز برینان بود
 مستعد می بود و بعد از آنکه در اول درگاه معجز
 درین قسط بر او بعد از آنکه در اول درگاه معجز
 درین قسط بر او بعد از آنکه در اول درگاه معجز

1744 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15,2x39 სმ. შიგრი: HBKM. ფონდი 315ა. არქ. ერთ. 159ა.

هو

دولتلو عنایتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون انا قره قلعه
سی محافظهسنده اولان در گاه عالی یکچیریلری قوللیرینک
بیگ یوز اللی یدی سنهسندن مستحق اولدقلری درت قسط موا
جیلری اجمال عنایت و احسان بیورلمک با بنده امر و فرمان
دولتلو عنایتلو افندم سلطانم حضرتلیرینکدر
بنده م (مزبور)
محلی

جماعت بعض یکچیریان در گاه عالی که در محافظه قلعه

انا قره در واجب مهر سنه ۱۱۵۷
وجه مشروخ اوزره انا قره قلعهسی محافظهسنده اولان در گاه
عالی یکچیریلری بیگ یوز اللی یدی مهر مواجیندن مستحققر
در فرمان دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلیرینکدر
تلخیص

عرض بنده لر یدر که انا قره قلعهسی محافظهسنده اولان در
گاه عالی یکچیریلیرینک اللی یدی سنهسی مواجیلری ویرلمک
ایچون عرضالدر معلوم دولتلی بیورلدقده یکچی کاتبی
در کناری موجبجه سنه*مزبوره درت قسط مواجیلیرینک اجمالی
ویرلمک با بنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلیرینکدر

صح

تلخیص موجبجه اجمالی ویرلمک بیورلدی فی صفر سنه ۱۵۸

اجمالی داده بدست فرز اغا

فی ۶ صفر سنه ۱۵۸

1753 წლის ევლეს ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე. ერთი ფურცელი. ნა-
წერია. თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 25,8 X 38 სმ. შიჯი: HBKM.
ფონდი. 1. არქ. ერთ. 20569.

هو

دولتو عنا يتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون قلہ قلعہسی
محافظةسنده اولان در کاه عالی یکچیریلری قوللرینک یوز
التمعی یدی سنهسندن مستحق اولدقلری درت قسط مواجیلری
عنایت و احسان بیورلمک با بنده امر فرمان دولتو عنا
یتلو سلطانم حضرتلرینکدر

بنده

مطی

جماعت بعض یکچیریان در کاه عالی در محافظه قلعہ قلہ در

واجب مصر سنه ۱۱۶۲

وجه مشروخ اوزره قلہ قلعہسی محافظهسنده اولان در کاه
عالی یکچیریلرینک یوز التمع یدی سنهسی مصر مواجیندن
مستحقلر در فرمان دولتو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
عرض بنده لک ^{تلخیص} یدر که قلہ قلعہسی محافظهسنده اولان در کاه
عالی یکچیریلرینک التمع یدی سنهسی مواجیلری ویرلمک رجا
سیله عرض حالدر یکچیری کا تبین در کناری مرجینجه سنه
مزبورده درت قسط مواجیلرینک اجمالی ویرلمک با بنده فر
مان دولتو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر
تلخیص موجبنجه اجمالی ویرلمک بیورلدی

فی ۲ ربیع الاخر سنه ۱۱۶۲

اجمالی داده بدست عبدالله پاشا سالیانہجی

فی ۲۶ ربیع الاخر سنه ۱۱۶۲

حاکم الملک
 محمد علی خان
 درویش

دستخط حضرت صاحبزاده
 آقا میرزا محمد علی خان
 درویش

سوختن لبرده
 تابه کلهک کاغذین اردوس معی کبوتران تنه بره لبره
 بزرگ بجهه عنقا کوره خوره قلم کلری چینه کسند عروقه
 دین قلم سوختن لبره کبوتران لبره کبوتران لبره کبوتران لبره
 حفز کب

آقا میرزا محمد علی خان
 درویش

سوختن
 لبره

کله

سوختن
 تابه کلهک کاغذین اردوس معی کبوتران تنه بره لبره
 بزرگ بجهه عنقا کوره خوره قلم کلری چینه کسند عروقه
 دین قلم سوختن لبره کبوتران لبره کبوتران لبره کبوتران لبره

1787 წლის განმარტების დანიშნულად დადგინდა, რომ აღნიშნული
 ქალაქი არის სანჯიკის დასახლებული პუნქტი. აღნიშნული პუნქტი
 ლია. შვი მელანი. ზომა: 32 X 44,7 სმ შიგრი HSKM. ღირებულება
 არა. ერთ. 169.

هو

تقرير قوللى در كه قیلاع خاقانیه دن اناقره قلعه سندن اودیش
 ملیکی کاسیا دادیان انشا ایلدیکی احساب قوله لردن ما عدا
 بز دفعه دخی ایکی قات قوی شرانپول احداث و شرانپولك آرا
 سنی مخلوطاً ناسر و لپراق ایله دولدوردوب بو وجهله تقویت
 متانت برله روز شب محافظه ده ایلدقلى صحیحاً مسموع عاجزانه م
 ایلدقده ملک مرسومك سوال اولندقده اگرچه بن دولت عتبه
 نك صادق بنده و رعایاسیم و قلعه مرقومه محالنده شرانپول
 و قزلدئر انشاسله محافظه ایتدوردیکمدن مرادم سایر
 دشمنان کاجرب ضبط اتمسون ایچوندردیو جزایی ظهور ایدوب
 لکن ملک مرسوم مخبر افوا مدن اولوب بز ملت نصارانك
 تسخیر و بسبب قلمبئری خصوصی عطبه ایله اولوب معلوم عالیاری
 بجزلدقده فرمان اغندی مکدر و فاش قلعه سنك اطراف ار
 بعدسی اریمان را اشجار غیر مضمهره لقدن عبارت اولوب سنیك
 و افزه و بند و اشجار مزکور متانت بولوب قلعه نك اطراف اربعه
 سنی جمله بورونوب احاطه اتمکله مساز الله تعالی خفیت برطر

فدن برد و عما نكلوب اورمانك دروننده پنهان اولمق لازم كلسه اصلا
 نمودار اولميوپ اولسه دخي اورماندن طوب انداخته سيله رد و
 اجزام اولنمهي امر متعد و بو وجهله ... ضعيف طاري از لجنه
 بنا همزحالده اورمان مزكورك كوكندن ناياب و اشجارينك
 قطع اولمسي جمله دن اهم و لزوم اولمق دن ناشي هر حالده
 بالتهجي عمليه محتاج اولوب انجق اجرت يوميه سيله
 اولديغي صورته بو حواليدن تداركي ممكن و الاساير هما
 نمحلدن رائي و صواب كرر يلو ركن اكا كوره قلعه پادشاهيه
 ميانت اورمان مزكورك بالكليه محو و كوكندن ناياب اولمبند
 همت عاليه لري ارزاني و تسويغ بيورم لري با بنده فرمان
 افنديمكدر و فاش قلعه سنده موجود طوپ لر دن بر بجوق قيه
 لق بر عدد انكليس شاهي تيمور طوبي بوندن اقدم قلعه
 مرقومه يكيچي ضابطي سر طور ناي محو مصطفى اغا بوندن
 مقدم سنه سابقه ده بر تقريب ليلا خفيت طابيه دن اشاغي برا
 غوب ينه ليلا كندى پياده سيله مقر سكناسي اولان خوبه اسكله
 سنده كندى قوله سنه وضع ايلديكي بعده و ۱۰۰۰ اولدقده كندو
 سنه عتاب اولنوب مزكور طوپك كتور تمسي تنبيه اولندقده
 كتورورم ديو تعهد ايليوب بكون يارين كتورر ما مولنده
 ايكن الي الان كتورمديغي اجلدن كيفيتي خاكپاي عاليه لرينه
 عرض و ايغاده ايتدى معلوم عاليه لري بيورلدقده فرمان
 افنديمكدر

1714 წლის კოლქტორი განმარტება რუხის ციხეში შექმნილი ეთარების შესახებ
 ნაწერია ერთ ფურცელზე, მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 21,3×15,8
 შიფრი: HBKM. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 78ა. ფ. 6ა.

فع مظالم جهان و رافع ظلم عدوان اولان عتبه عليه عدالت
 وان و سده مسنيه سعادت نشان ينشها الله سبحانه و تعالى
 في اليوم المشر و الميزان ترابنه نفس باتوم و اهاليه
 ده واقع اوقات مفروضه ده دوام عمر دولت سعادتلي دعوا
 نه ملازيم اولان علما و صلحا و ايئه خطبا و مستحفظاني
 فقرا و ضعفا نك محضر عبوديت اثرلري بو در كه رح قلعه
 محافظه سنده يالكز در كاه يكيچري اورته نفراتي غوللر
 ه غيري اغالري و يماق و ساير مستحفظاني اولميو ب طوب
 جبه خانه و مهمات و ذخايري دخي انعدام سببيله بر وجهيله
 افظ با راي مقاومت اولنميو ب كلتي عسرت اولمغين جوارنده
 لان ابازه و مكريل كفره سي اشقيالري دخي نخبره نقلي
 چون مرور عبور ايدن اهل اسلامي قتل و قرالردن بيع شرا
 ه كلان كفره طائيفه سي منع برله دايماً بو مثلر شقاوت و
 ياز اوزره اولوب قلعه پاشاهيه استلا قصدنه اولدق لرين
 قره اهاليلري شهادت و خبر و موجب محضر و رملر يله واقع
 حال حسبت لله المتعل و قوعى اوزره بالالتماس

خاکبای شریفلرینه عرض و محضر اولندی باقی امر فرمان
دولتلی و عنایتلی سلطانم حضرتلرینکدر
تحریر^۱ فی شهر غره صفرالخیر سنه ست و عشرين و مایه
و الف

بنده حسین کتخدا جبهجیان محافظ باتوم حالا
بنده عمر کتخدا طویچیان محافظه باتوم حالا
بنده عمر کتخدا عزبیان محافظه باتوم حالا
بنده مصطفی کتخدا مستحفظان محافظ باتوم حالا
بنده بکر کتخدا بشلویان محافظ باتوم حالا
بنده سر جبهجیان عمر محافظ باتوم حالا
بنده بشلویان اغاسی محمد محافظ باتوم حالا
بنده عزبیان اغاسی یوسف محافظ باتوم حالا
بنده مطلوبچی باشی علی محافظ باتوم حالا
بنده دیزدار محمد محافظ باتوم حالا
بنده ...

اناقره و باتوم و کونیهدن کلان عرض محضلر بودر

ლთარსილო არზა რუხისა და ანაკლიის ციხეებში შექმნილი ვითარებან შესახებ. ნა-
წერია ერთ ფურცელზე, მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 34X60,5 სმ. შიფ-
რი: HBKM. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 78ა. ფ. 7ა.

در دولتمداره عرض بنده بمقدار بو در که کورجستان و
 ابازه حدود لرنده واقع اناقره و روح قلعه لرینک طوب و
 جبه خانه و سایر لوازم و نخیره یه احتیاج لری اولوب بو
 طریقلی ضرورت لری سببی ایله حزم ت محافظه یه اقتدار لری
 اولمیوب و جوار لرنده واقع ابازه و مکریل کفره سنک
 استیلا سندن نخیره و سایر لوازم ایچون طشره ادم لری چقه
 میوب وجوه ایله مضطرب الاحوال اولدقلرین قلعتان مزبور
 نان ضابط لری و کونیه و باتوم قضیلری و قلعه ضابط لری
 طرف لرندن کلان اعلام لری و ادم لری اخباری موجب نه
 کیفیت حال لرین دز دولتمداره طر بزون قضیسی داعیلری
 اعلام ایله مکین اولکی واقع حالدر پایه سریر اعلا یه اعلام
 اولندی اولبابده امر شریف

بنده عبدالله والی طرزه بزون حالا

در وقت که در این زمانه پیدا بود که در جنگ و ایازه حد و ولایت و اقلان و دروغ و غیره که در این وقت بسیار

لوازم و فضیله را به علم و ادب و بلاغت و در دیگر سبب این است که در وقت اقامت در این زمانه و در این زمانه

در این وقت که در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه

فصلی در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه

در وقت که در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه و غیره و در این وقت که در این زمانه

عبدالله
بن
محمد

უთარილო არზა რუხისა და ანაკლის ციხეებში არსებულ ვითარებას შეესაბამ. ნა-
წერია ერთ ფურცელზე, მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 31,3×21,4 სმ.
შიფრი: HBKM. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 78ა. ფ. 4ა.

დولتლო و سعادتلو و مرحمتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون
 بو فوللری تعينه بيوريلان بيورلدى شريفه ايله شرى اسلام
 رح و اناقره قلعهلری كلدقده داديان كفرة . آبازه كفرة
 لريله يكدیل يكجهت و بيورلدى شريف اطاعت و انقياد
 اتميوپ برآ و بحرآ يوللريموز بند ايدقده حالا اناقره
 قلعهسنده محاصره اولوب قالدق دولت عليه دن تعيين اولنان
 فرق طال مامور اولدوغى يرده اوچ كفرة سمت اتميوپ كونيہ
 و باتومده كندو هوالرینه تابع اولوب بر وجهله بو جزيره
 دن چقماسى ممكن اولمدوغى اعلام اولندى باقى فرمان
 سلطانمكدر

بنده *الداعى محمود

سپهانی

و تلو کوه سحر و مریخی

حضرت شیخ ابوالحسن

بودند ازین کیفیت بعد از آنکه بیند در لیل شریفه ای که در آن ایام در روز و آنرا قله او

گفته اند و او با آن گفته آینه گفته که در یک کوه که در آن ایام در آن ایام در آن ایام

در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام

که در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام در آن ایام

الاعراب

ایلام اولند باقی زمانه کسان کند

دولتلی و سعادتلی و مرحمتلی سلطانم حضرتلی صاغ اولسون
 معروض داعی دولتسر ایدر که آناقره قلعهسی جوارنده اولان
 دادیان کفرهسی و عبازه کفرهسی جمله اتباعلریله بربرلر
 یله یکدل و یکجهادت اولملر یله اناقره و رخ قلعهلرینه
 بقراً و بحرًا کیدن تجار و نفرات و نخیرهچی اولنلاری کفره
 مسفورلر اثنای طریقهده باصوب ماللری غارت و کندولرینی
 قتل و نخیرهلرینی آلوب احوالی قلعه مقطر اولوب مرور و
 عبوردن عموم ناس قظلی کوتاش مع بغدادچی قاضیلق و
 اناقره قلعهسنک محافظلری عرض و محضر ایدوب کفار یدندن
 خلاصی اولوب دارالاسلامیه کلن فقرالر حضور شرعیه نظهم و
 تقریر جواب ایلدکلری و کفرهلرین بومعقولی حرکتلی بره
 کتلی و عصیان و طغیان و شقاوتلری معتد و مشدد اولدغی
 واقع الحالدر جملهنک التماسلریله وقوعی اولان خاکپایه
 عرض و اعلام اولنمشدر باقی امر فرمان من له الامرکدر فی
 شهر جمادی الاولی
 فی ۲۴ جمادی الاول سنه ۱۱۲۶
 جعفر عثمان القضا بقضاء کونییه مع باطوم
 عف عنه

سپه نام

و در نظر مستحق و در حقیقت
 آن زمان که قلمت سحر خوانند او را در دایره کوفه سیر و عیازه کوفه سیر جمله آنکاره بر برادر بیلیم کول و کج پیرت او خلیلیم
 انا نامه و در حق قلمت لریند بر او بشکایدند بخار و نوزات و در خصمه هر او ننگار کوفه مشغول انا و در خصمه با توبه
 حاله یس غارت کند و لریند قلمت و در خصمه دین آلور انا ای قلمت مضطرب آلور بر و در شور و زخم عمده سیر و غوغا
 کور تیسر مع بود وجه قلمت انا قلمت سکر قلمت سکر و سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه
 کلمه معول هر سحر سحر سحر و سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه
 دستا و تر استند و سحر و سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه
 باقی او زمانه که ایام کور سحر سحر سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه
 سحر سحر سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه
 سحر سحر سحر و سحر ایدوب کفار بریند نه خاطر اولوب دادار سینه

1716 წლის კოლექტიური დანაშაუტების ცხეში შექმნილი ეთიოპების შესახებ.
ერთი ფურცელი. ნაწერია თხელ, თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 29,8×42,7
სმ. შიფრი: ИБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9436.

دافع مظالم جهان و رافع ظلم عدوان اولان عتبه عليه عدالت

عنوان و سده سنیه سعادت نشان ترابنه نفس کونیه و اها

لیسنده واقع اوقات مفروضه ده دوام عمر دولت سعادتلی دعوا

تینه ملازیم اولان علما و صلحا و ایمه خطبیا و فقرا و ضعفا

نک محضر عبودیت اثرلی بو در که رح قلعه سی محافظه سنده

یالکز در گاه عالی یکیکی اورتہ نفراتی قولر نده گیری

یرلو اوجاق اغالی و یماق و سایر مستحفظانی نفراتلی

موجود اولمیوب ثوب و جیه جانه و محمات و ذخایری انعدامی

سببیه بر وجهه محافظه با رای مقاومت اولنمیوب کلی

عسرت اولمغین جوارنده اولان ابازه و مکریل کفره سی اشقیالی

دخی نخیره نقلی ایچون مرور عبور ایدن اهل اسلامی قتل و

فرالردن بیع شرا ایله کلان کفره طایفه سی منع بر له دایما

بو مثلوشقاوت و طغیان اوزره قلعه پادشاهیه استلا قصدنده

اولدقترین انثره و باتوم اهالیلیری شهادت و خبر و موجب

محضر و رملر یله واقع الحال حسبته اله المتعال وقوعی

اوزره بالانتیامر خاکپای شریفلرینه عرض و محضر اولندی

باقی فرمان سلطانمکدر تحریر"۱ فی شهر صفرالخیر سنہ

۱۱۲۸

- بندہ * حسن کتخدا بشلویان محافظہ * کونیہ حالا
- بندہ * علی کتخدا مستحفظان محافظہ * کونیہ حالا
- بندہ * علی افندی موٹی کونیہ حالا
- بندہ * یوسف افندی امام کونیہ حالا
- بندہ * علی افندی واعظ کونیہ حالا
- بندہ * بشلویان اغاسی مصطفی محافظ کونیہ حالا
- بندہ * عزابیان اغاسی عمر محافظہ * کونیہ حالا
- بندہ * طوبچی باشی ابراهیم محافظہ * کونیہ حالا
- بندہ * دیزدار حسین حالا محافظہ * کونیہ
- بندہ * سربلوك طوبچیان حلیل محافظہ * انقرہ حالا
- بندہ * سربلوك سلیمان عزیزیان محفثہ * انقرہ حالا
- بندہ * سربلوك محمد بشلویان محافظہ * کونیہ
- بندہ * علمدار محمد بشلویان محافظہ * کونیہ
- بندہ * علمدار مصطفی عزیزیان محافظ کونیہ حالا
- بندہ * علمدار علی مستحفظان محافظہ * کونیہ
- بندہ * محمد کتخدا عزیزیان محافظ کونیہ حالا
- بندہ * محمد کتخدا طوبچیان محافظہ * کونیہ حالا
- بندہ * اودہ باشی عثمان یماقان محافظ کونیہ حالا

1707 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22X14,7 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 236. აქ. ერთ. 1264. ფ. 1.

دردارلق نفرات مستحفظان يرلويان قلعہ رخ
 قلعہ مزبورده يومی قرق بش اقچه علوفہ ايله دزدارلقينده
 مصطفی بن عثمان فوت اولوب يری خالی قلمغله جلبی اوغلی
 عثمان مقبوضی ایچون توجیه اولنوب برات ویرلمک رجاسنه
 قلعہ مزبورک یکیچی اغاسی علی وجیهی باشه ولی و قپو اغاسی
 سلیمان و طویچی باشه محمد و عزیزان اغاسی احمد عرض
 ایتمقله موجینجه توجیه اولنوب
 غره رجب احدی و عشرین و مایه الف
 صورتی برات ویرلمقدر

فی ۴ رجب سنه ۱۱۲۱

بیورلدی

۴۵
۲۲

۶۷
۳۰

۲۰۱۰

غروش

۱۷

1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი
თეთრ კალაღზე შავი მელნით. ზომა: 17,7 × 22,5 სმ. შიფრი: HBKM. უონდი 315ა.
აქ. ერთ. 21ა. ფ. 1ა.

اغالق مستحفظان قلعہ اناقرہ

یومی قرق اچہ علوفہ ایلہ اناقرہ قلعہ سندنہ مستحفظان
 اغاسی اولان محمد قلعہ دہ ساکن اولمدوغندن ماعدا رغبت
 بیله ایتمیوب و صافہ بعیدہ اولمفلہ خدمت لازمہ سی معطل
 اولدقدہ بوندن اقدام کونیہ سنجاغی متصرفی اولان متوفی
 محمد بک عرضیلہ قلعہ دہ ساکن و ہر وجہلہ خدمت لازمہ سینک
 عہدہ سندن کلمکلہ قادر قدرت الاماثل و الاقران ابراہیم
 زید قدرتیہ توجیہ اولنوب برآن قلعہ دن منفک اولمیوب الی
 الان لیل و نہار حالا موجود و خدمتندہ مقیم ایکن و بر
 طریق ایلہ عزلسی ایجاب ایدر خالی بولنمکین یوز یدرمی سنہ
 سندن برو لوا مزبور دہ معزول احمد بک ایرتھاسی حسابیلہ
 مراد نام موضع اخردہ ساکن بر شخصہ عرض و بر طریق ایلہ
 برات ایقدروب و حالا قلعہ مزبور خالی و معطل اولمفلہ صاحب
 اول اولوب و حالا خدمت لازمہ سندنہ موجود و سقیم اولان مزکور
 ابراہیم زید قدریہ ذکر اولنان مستحفظان اغالیغی کما فی
 الاول توجیہ و یدینہ برات شریف عالیشان ویرلمک رجاسنہ

باتوم مع كونه سنجا قلى متصرفى مصطفى بك عرض ايتمكله
ذكر اولنان مستحفظان اغالغى محمد رفعدن ابراهيم اوزرنده
ايكن رفعدن تارك قلعه در ديو مراد بن احمده توجيه حالا
اوزرنده اولدوغى در کنار اولمفين موجبنجه ترك خدمتندن
توجيه و برات اولنمق

فى سنه ۲ رجب اثناين و ثلثين و مايه و الف بيورلدى
برات داده

فى ۷ ربيع الاول سنه ۱۳۲

قيد شد

1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15×23 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 79ა.

دزدارلق قلعهٔ اناقره

يومي قرق اچه علوفه ايله قلعهٔ مزبورك ابراهيم ديار
 اخرده اچاره سناغنده ساكن اولوب تارك قلعه واسمي موجود و
 جسمي نا موجود اولوب خدمت لازمه سنده اصلا و قطعا بولنمدو
 غندن اولوجهله خدمت لازمه سي خالي و معطل قالمغله قلعهٔ
 مزبورده ساكن ارباب استحقا قدن مراد ابن احمد زيد حفظ
 هر وجهله محل و مستحق و خدمتده مزبوره نك عهده سندين
 كلمكده اقتداري اولمغله ذكر اولنان دزدارلق مرقوم مراده
 توجيه اولنوب يدينه برات شريف عالیشان ويرلمك با بنده
 باتوم سناغينكي احمد بك عرض وجه مشروخ اوزره باتوم
 قاضي عثمان افندي دخي عرض ايتمكده موجبجه معدوم
 الجسم اولدوغندن توجيه اولنمق

في ١٧ جمادى الاول سنة اثنين و ثلاثين و مائه و الف

بيورلدى

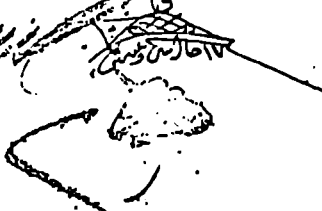
برات داده

في ٢١ جمادى الاول سنة ١٣٢

قلعه ۲ انا قلم

دزدان

دین حرفه ای و موهبت فنی و فنی که از راهم و در از هم اجاره
و این بهر دو سمن نامی بود و از هر یک جنس لنگه سنگی بود فقط برشته و خیزه از هر جهت خیزه لنگه بود
قلعه قلعه نوزده کی ازین استخفا در هر دو راه و هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف
هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف
هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف هر دو طرف

کلیه
۱۲

1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 30×16,3 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 313ა. არქ. ერთი. 164ა.

طوپچی باشلیق در قلعه * رخ
 ما
 بوندن اقدم بيك يوز اوتوز ايكي سنه سنده بعنايت الله تعا
 لی رخ قلعه سی فتح و تسخیر و درونیه محافظ وضع اولنان
 يرلو طوپچیلری اوزرینه قدوت الاماثل و الاقران علی زید
 قدرت طوپچی باشی نصب و علی الاسامی عتبه * عالیه یه عرض او
 لندقدہ بہر نفرہ و ضابطلرینہ بروات شریفہ احسان و ہر یر
 لری لیل و نہار قلعه * پادشاہی محافظہ سنده قیام و خدمت
 ما مورلرنده مجد و ساعیلر اولوب ہر وجہلہ موجب عزلی یوغیکن
 اخردن احمد نام کمسنہ خلاف انہا ہر تقریب ایلہ طوپچی با
 شیلغین اوزرندن الوب غدر ایتمکلہ مرحمتہ کما فی الاول
 طوپچی باشیلغی مزبور علیہ ابقا اولنمق با بندہ عنایت
 رجاسنہ چلدہ بکلربکیسی اسحق پاشا عرض ایتمکلہ ذکر اولنان
 طوپچی باشلیق یومی قرق اقچہ علوفہ ایلہ مزکور علینک
 اوزرنده ابتدا زفعدن احمدہ توجیہ اولنوب اوزرنده اولدو
 غی در کنار اولمغین موجبہ رفعدن توجیہ و برات اولنمق
 فی ۱۷ ن (رمضان) سنہ ۱۱۳۳
 بیورلدی
 تذکرہ * برات دادہ فی ۲۴ ن (رمضان) سنہ ۱۳۳

1721 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ნაწერი გაშავებულია. ზომა: 15,6 X 23,2 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1ა. აკ. ერთ. 4354ა.

اغالق بشلويان قلعه اناقره

قلعه مزبورده يومی قرق اچه علوفه ايله بشلويان اغاسی
اولان حسن ابن علی هروجهله ادا محزمت اوزره حائل و بندنا صاد
قانهك مقدور ايدوب و قلعه مزبورك اغوات ايله حسن زندکا
نی اولوب و اهلی ولایت دخی اوضاع و اطوارندن راضی
و خصنود و نفراتك مواجیلری تماما و یروبهر وجهله اهل
حق و دندار و کارکذار و قلعه مزبورده وجودی الفی رجالدن
اولوب اصلا موجب عزلی یوغیکن اصعاب اعزامی متعلقندن مصطفی
نام کمسنه کندی حالنده اولمیوب استانه ده بعض کمسنه لرك
معا و نترلرله اغالغنی اوزرندن الوب غدر ایلدو کندن غیری
مزبور مصطفی نك اسمی موجود و جسمی نا موجود اولدوغندن
غیری اختلال سرحده باعث و نفرات فقراسنك مواجیلرین اکل
و لام و غدرتی ظاهر و نمایان اولمغنه اغالق مزبور اسمی
موجود و جسمی نا موجود اولان مصطفی رفعندن صاحب اول حسنه
ابقا اولنق با بنده عنایت رجاسنه اناقره قلعه سی دزداری

اولان اسمعیل ایله طوبچی باشی حسن و سابقا عزبان اغاسی
 حسن اغا عرض ایتملر یله اغالق مزبور باش محاسبهده حس
 رفعدن مصطفی اوزرنده اولدوغی مسطور و مقید اولوب روه
 همایون قیدلرینه مراجعت اولندقده بشلویان اغاسی اولان
 مصطفی کندی هوا و هوسنه تابع و دیار اخرده ساکن اولوب
 اغا اولدن برو اصلا و قطعاً قلعه مزبوره یه اوغرامیوب
 حزمّت لازمه سی خالی و معطل اولدغندن امکدارلردن محمد زی
 قدره مصطفی نك رفعدن باتوم مع کونیه سنجاقلری بنکی
 مصطفی بك عرضیله توجیه و بیک یوز اوتوز درت سنه سی رجب
 یکر می اوچنجی کونندن روس همایون ویرلدوکی مسطور و مقید
 اولمغین صاحب اول اولمغله رفعدن کما فی الاول ابقا او
 لنمق بیورلدی

فی ۱۱ شعبان اربعه و ثلاثین و مایه و الف

تذکره برات داده فی ۱۵ شعبان سنه ۱۳۴

قید شد

1730 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი
თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 14,8 X 21,4 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა.
არქ. ერთ. 67ა.

طوبجی باشیلیق طوبجیان یرلویان قلعه * انا قره

ابراهیم عرضحال صونوپ یومی قرق اقچه علوفه ایله قلعه *
مزبورده یرلویان طوبجی باشیسی اولان قلعه * مزبورده مأمور
اولدوغی اوزره خدمتنده موجود اولوب گاه کرجستان و گاه
ابازه و گاه ارضروم جانیلرنده اسیرجیلک ایدوب خدمت
لازمهسی معطل قالمغه یدینه ویریلان عرض موجبجه طوبجی
باشیلیق مزبور مرقوم عثمانک ترک خدمتندن کندویه توجیه
اولنوب یدینه برات شریف عالیشان احسان بیورلمق بابنده
عنایت رجا ایتمکین بر منوال مشروخ قلعه * مزبورک بشلویان
اغاسی اولان عثمان دخی عرض ایتمکله موجبجه رفعندن توجیه
اولنمق

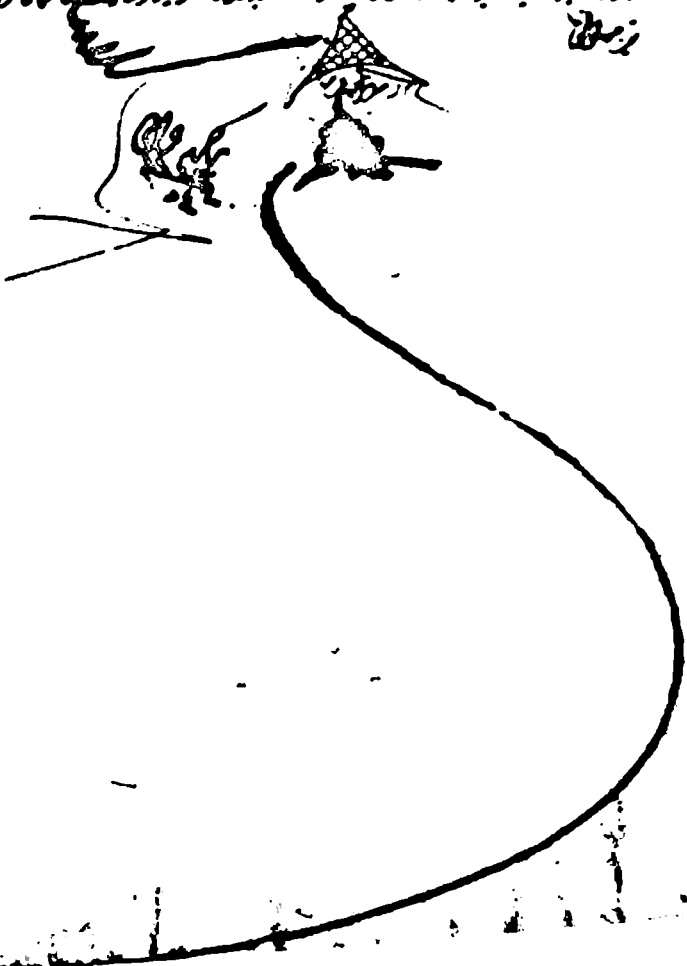
فی سنه ۲ ربیع الاخر ثلثن و اربعین و مایه و الف

بیورلدی

تذکره داده

فی غ ربیع الاخر سنه ۱۱۴۳

در این روز که روز بزرگوار است و روزی است که در آن روز
 خداوند بزرگوار است و روزی است که در آن روز
 روزی است که در آن روز خداوند بزرگوار است
 روزی است که در آن روز خداوند بزرگوار است
 روزی است که در آن روز خداوند بزرگوار است

1074 წლის „იაზილე“ რუხისა და ხეთის ციხეების დაპყრობის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თხელ, მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. დოკუმენტის ქვედა ნაწილი დაზიანებულია და არ იკითხება. ზომა: 16 X 29,4 სმ. შიფრი HBKM. ფონდი 307ა. არქ. ერთ. 99ა. ფ. 2ა.

هو

يازيله

ارضروم واليسى وزير مكرم خليل پاشا يه حكم كه سنكى وزير
 مشاراليهسن حالا كورجستان اوزرينه ماٴمور ارملك ايله ان
 شاءالله تعالى داديان مملكتندن تحليه و تسليم اولناجق
 رخ و خطا قلعهلرنى اخذ و قبض ايتمك ايچون طربزون واليسى
 وزير مكرم يوسف پاشا معرفتله باتوم طرفندن قايققر و فرما
 نم اولديغى اوزره باتوم ايچونده ريزهده قلعاتلرينه مبا
 شرت اولنان اون قطع اشقامپويهلر ايله عسكر كوندرلملو
 اولوب و قلعهٴمزبورلر تحنيه و تسليم اولندقدده راجويل
 قلعهسنه امانت وضع اولنان طويلر و مهمات جبهخانه نقل و
 حويهده و كويهده اولان ميرى نخاذردن دخى كفايت مقدارى
 محافظهسنه وضع اولنان فقرانك ادنا مرتبه بر سنهلك نخاذرى
 نقل و وضع اولنمق مقتضى اولديغندن بونلرك نقليلهلى و
 سفاين و قايققرلر اجرت و ساٴير ظهورات و قلعات ايچون على
 الحساب اولمق اوزره بيك يوز اون التى سنهسى ارضروم حزينه
 سى و عوارض و نزل مالندن و ياخود ارضروم كمركندن بش بيك
 غروش حواله اولنمق اوزره بو وقع ديو قايمك ايله اعلام
 ايلمشن ذكر اولنان اشقامپويهلرك قلعاتلى ايچون اقتضا
 ايدن مصروفى سنك اعلامك اوزره بر وجه نقد حزينهٴعا مزه
 بوندن اقدام ارسال اولنوب و كچن سنه كوندريلان ميرى نذيره

1709 წლის „იაზილე“ ანაკლიის ციხის შეკეთების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწი-
რია გვევითლებულ, თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით, ზომა: 21,5×31 სმ. შიფრი:
HBKM, ფონდი 261ა. არქ. ერთ. 1084ა.

იაზილე

طربزون پاشاسنه و قضيسنه و كمرک امينيه حکم که اشبو سنه
مبارکده اناقره قلعہسی تعمیری دادیان ملکی معرفتيله فر
مانم اولوب لکن ديوارلری طاش بنا اولمغی امکان اولميوپ
اولحوالیده طاش بولنمدوغندن طولی ديوار یا پلمغی محتاجی
اولوب چاتم کراستہلی یندی و کوشہلری و لبوسی ایچون
تیمورک اقتضاسی اولمغله حالیا استانه سعادتعدن موجود
جبه خانہ عامرہ دن اوتوز قنطار تیمور سفینه ایله طربزون
ایسکله سنه ارسال اولنمغین امراللاه تعالی سفینه ایله اسکله
مزبورہ واردقده اکلندر میوب قلعہ مزبورہ ارسال توجہله
ممکن ایسه اول وجهله بر ساعت اول ارسال و ایصال و
تسلیم ایقتدیرمکنی کمال وقت و اهتمام ایلمکز. بابنده فرمان
عالیشانم صدر اولمشدر

تذکرہ امر داده فی ۲۵ محرم سنه ۱۱۲۱

قید شد

اولمشدر محاسبہ اول فی ۲۵ محرم سنه ۱۱۲۱

۹۶۱۴
۱۰۳۷

۲۲۰۲

طریقه ثبته و بنیاد و کما (ثبت شماره)

ثبت شماره ب کرج از آنکه قوی می بیند و او با نه سیکه می بیند تا آن
 که و بولاری کس یا از آنکه از آنکه اولیون او بود از آنکه
 طوطی و بولاری می بود از آنکه می بود که این بزرگترین از آنکه
 بجزه نمود که از آنکه می بود که این بزرگترین و بجزه نمود
 از آنکه از آنکه می بود که این بزرگترین از آنکه
 سینه از آنکه بر قیاس علم از آنکه می بود که این بزرگترین
 که از آنکه اولیون و کما از آنکه اولیون و کما از آنکه اولیون
 که وقت و کما از آنکه می بود که این بزرگترین

ثبت شماره ۱۱۴
۲۲۰۲

۱۱۴
۲۲۰۲

۲۲۰۲

ثبت

1721 წლის „იაზილე“ ანაკლიის ციხის მცველების დაფინანსების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია მოთეთრო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22×30,3 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8960.

هو

نشان همایون یازیلہ کہ انتہا سرحد اسلامیہ دن کورجستاندہ
 واقع اناقرہ قلعہ سی محافظہ سندھ اولان یوز قرق درت نفر یر
 لو نفراتنک بیک التیوز قرق اقچہ یومیہ لری و سنوی اوچ بیک
 التیوز یکرہمی سکز بچق غروش اولوب بہر سنہ طرف لرندن سالیہ
 نہجیسی کلوب مواجبلرین برر محلندن حوالہ و تحصیل و محلنہ
 وارنجہ مصارف کثیرہ لری کندو کندن ما عالا بعض سنہدہ موا
 جبلرین کندولرہ واصل اولنجه بر بچق سنہ اتجاوز و بعض
 سنہ لردہ تحصیلی غیر و سنہ سی ایچندہ تحصیل اولنما دوغندن
 و یا حود سمتلرینہ مناسب اولدوغندن بر اخر محلندن حوالہ
 و انی دخی محلندن تحصیل ایدوب وارنجہ نیجہ مصارف دن چیقوب
 سالیہ نہجیسی محلنہ وارنجہ مواجبلرینک نصفی حزینہ سی اللر
 ینہ کر میوب نفرات فقراسنہ کلی غرر اولمغلہ سمتلرینہ
 قریب مناسب برر محلندن اوچقلق تعیین اولندیغی حالہ او
 چقلقری اولان محلندن مواجبلرین تمامًا اخذ و نفراتہ ایصال
 اولنمغلہ نفرات فقراسی سربح الحال اولدقرلرندن بشقہ خدمت

محافظه لرنده دخی لیل و نهار مستعر و بر وجهیله متفک او
 لما ملرینه باعث بر معتنی اولمغله نفرات مزبورک یوز اوتوز
 اینکی سنهسی مواجبلرین حواله ایله ویرلمکین یوز اوتوز اوچ
 سنهسی محرمی اپتداسندن سنوی اقتضا ایدن اوچ بیک التیوز
 یکرمی سکز بچق غروشک التیوز یکرمی سکز بچق غروشلی او
 جقلق مقابله تنزیل اوچ بیک غروشی ارضوم نظارتی مالندن
 او جقلق تعیین وفی مابعدمقاطعه مزبوره امنی یدندن اخذ و
 قبض و قلعوجیلرینی (؟) مشعر صورت برات و حجت ظهریه ایتدر
 وب مقاطعه مزبوره امینینه تسلیم ایلملی اوزره محلنه قید
 و امر شریفم ویرلمکله موجبنجه او جقلق براتی ویرلمک با
 بنده استدعای عنایت ایتلمر یسه غیر از بزم اوچ بیک غروش
 مواجبلری بیک یوز اوتوز اوچ سنهسی محرمدن ارضوم کمر وکی
 نظارتی مقاطعهسی مالندن المق اوزره محلنه قیدلر و برات ویر
 لمک تلخیص اولندقدده تلخیص موجبنجه محلنه قید و او جقلق
 براتی ویرلمک با بنده فرمان عالیشانم صدر اولمغین بو
 برات شما یونی ویردم و بیوردمی نترات مزبورک خرا تلیریله
 اقتضا ایدن اوچ بیک غروشلی بیک یوز اوتوز اوچ محرمی
 غره سنده قبظینه مامور تسلیم و تسلیم اولندوغنه اشبو بر
 ات عالیشانمک صورتی ظهرینه حجت شرعیه ایتدر یلوب و ضابطا
 نندن مهور تمسک النوب حین حسابده دیننه محسوب اولمق
 ایچون حفظ ایتمکله ایلیه سن دیو شروطیله برات شریف یاز
 لمق ایچون تذکره

هو

يا زيله

قبودان دريا وزير مصطفی پاشايه حکم که ابازه و مکریل
 کفرهسی سایر کورجی طایفه سیله اتحاد و اتفاق ایدوب اول
 حوالیده واقع کونیه و باتوم و اناقره قلعه لرینه و اطرا
 فلرنده اولان قرا و نواحی اهل لرینه ایصال کزندن و مضرت
 ایلکم ذکر قاسدنده اولملریله قلاع مزبورہ یی اشقیای مرقو
 مہنک کیدو مضرتلرندن حفظ و حدامت ایلکم ایچون سابقا طر
 بزون والیسی وزیرم مصغی پاشا ادام اللہ تعالی اجلالہ
 طرفندن سابقا کونیه سنجاغی متصرفی محمد دام اقبالہ باش
 بوخ تعیین و لواء مزبورہ ده واقع قضا لک سرحدات لری دخی بیر
 اقلرین کشاده ایدوب نفرات لریلہ پاشای مومی الیہک معیتندہ
 موجود بولنملری اوزرہ تعیین اولنوب لکن اشقیای مزبورہ
 اکثریا چتہ قایقلریلہ روی دریادہ کشت و کزار ایلدکلرندن
 یالکز قرہ طرفندن عسکر تعیین ایلہ مظرتلرندن اساسی و
 اوزرنده حاصل اولمیه جفی ظاهر و اشکار اولوب دریا جانبندن
 دخی کرکی کبی محافظہ اولنمق لازمه حالدن اولمقلہ ترسانہ ء
 عامرہ مدہ اولان قطع اشقامپویہ ایلہ اون قطع فرقتہ مکمل
 دوناندریلوب ارسال اولنمق اوزرہ وزیر مشارالیه قایمہ سیلہ
 اعلام و طر بزون قاضیسی عرض و اہالیسی محضر ایتملریلہ فی
 نفس الامر اشقیای مزبورہ اکثریا چتہ قایقلریلہ روی دریادہ

گوشت و کزار ایدوب او ساحلده اولان عباداللّه دکر طرفندن
 ایصال کزند و بمرّت ایلکه مستمرا عادت ایرینوب بو صو
 رتده طوایف مسفوره یی روی دریاده کزدر میوب کیدو مضرتلر
 نندن اولحوالی یی محافظه ایچون مکملّ دونانمق اشقامپویه لر
 تعیین اولنمغه محتاج اولمقله سنکی وزیر مشارالیه سن هر
 بریسی اون ایکیشر اوتوراق اولمق شرطیله ترسانه عماره ده
 مجدداً بشر قطع اشقامپویه لر بنا و انشا و عجالّتاً اتمام و
 تکمیل ایتدر دوب و بعون سبحانه و تعالی جمله سی تکمیل
 اولندقدن صکره سنک معرفتکه دوننمای هما یونم قپودا نلرینک
 اموردین ر نار ازموده اولوب یرار و بهادر و اولحوالینک
 دقایق احوالنه واقف اشکزار و شجاعت سعار اولان قپودا نلر
 نندن بعض نفر قپودان انتخاب و بونلرک ایچلرندن دخی بر
 نفرینی تمیز ایلیوب جمله سنک اوزرینه باش بوغ نصب و
 تعیین و هر بر اشقامپویه قپودا نیله معاً یکر می طقوزر
 نفر اولمق اوزره اقتضا ایدن لوندانلرینی کزیده و توانا
 اولان لوندلردن انتخاب و تحریر ایدوب اشقامپویه لر مزه مو
 جود ایلملی اوزره کندولره محکمه تنبیه و سابقی اوزره
 سنوی ایکیشر یوک اچه سالیانه ایله اشقامپویه لرک قپودا
 نلقری کندولره توجیه اولنمق ایچون در سعادت مه عرض و
 اولمقدار اشقامپویه لر طوب و مهماتی ایله مکملّ دوناندرلد
 قدن صکره بر کون مقدم صوب مقصوده تسیر و ارسال ایلمکده

زیاده اهتمام ایلیه سن ذکر اولنان اشقامپویه لرك بر کون
مقدم تکمیل اولنوب عجالته محطنه ایرشدر لمسی اهم امور
دولت علیه دن اولمغله بو مهم خاطرده کرکی کبی اهتمام
ایلیوب کرکی اشقامپویه لرك بر کون اولجه تکمیل و اتما
منده و کرکی نصب اولنه جق قپودا نلرینک او حوالینک
کیفیات احوالنه واقعه اولان یرار و بهادر قپودا نلردن
نصب و تعیین اولنمسنده بر خوشیم تقید و بتوفیقہ سبحانه
و تعالیٰ بر ساعت مقدم اتما م و تکمیل ایتدر دوب صوب مقصو
ده تسیر و ارسال ایلمکده دقت تام ایلمکز با بنده فرمان
عالیشانم صادر اولمشدر بیورد مکی

فی ۱۰ ذی القعدة سنه ۱۱۳۵

محاسبه اول

تذکره امر داده

فی ۱۰ ذی القعدة سنه ۱۱۳۵

یا زلمشدر

1708 წლისათვის რუხის ციხის საომარი საკუროვლით მომარაგების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15x233 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 163ა. ფ. 1ა.

هو

برای لازمه قلعہ رخ بر موجب محضر اهالی قلعہ مزبور

طوبره	اغاج كورك	قبضه قازمه	قازمه	باروت
عد	عد	عد	عد	قنطار
1000	500	600	200	10 طوب
				1 تفنك
				۳

دستره متنوعه	كسر دست	حربه	قتل	قورشون
عد	عد	عد	قنطار	قنطار
20	20	50	100	1
				10

بورغی متنوعه	تمور خام	مسمار متنوعه
عد	قنطار	قنطار
20	3	2

جبهجی باشی اغا تلخیصی موجبجه ویرهسن دیو بیوردی

۲۹ جمادی الاول سنه ۱۲۰

عرض بنده لری بو در که کورجستان جانبنده واقع رخ قلعہسی

ایچون ویرلمسی فرمان بیوریلان باروت و مهماتک دفتریدر

معلوم دولتتری بیوردقدده جبهجی باشی اغا قوللری معرفتیله

ویرلمسی با بنده فرمان عالیلری بیوریلور ایسه فرمان دولتلو

سلطاتم حضرتلرینکدر

صورت ویرلدی فی ۱۸ جمادی الاخر سنه ۱۱۲۰

هو

محلينه قيد اولنوب صورت ويريله
دفتر مهمات جبهه خانه براي لازمه قلعہ رخ ارسال شده كان

با فرمان عالی وضع و تحمیل شده به سفینه رئیس

باروت سیاه قورشون حربہ برای وضع کولچه
قنطار ۲۰ قنطار ۱۰ عدد ۱۰۰ مزبوره صغیر
پارچه
عدد ۱
وارول عدد ۱۹ عدد ۷

برای وضع مزبوره دستره بورغی قازمه قبضه قازمه
صندوق ۲ عدد ۲۰ عدد ۲۰ عدد ۲۰۰ عدد ۴۰۰

برای وضع مزبوره

صندوق ۱

صاتون چولی اغاج کورک بالطه محطب قتل مصری اهن خام
عدد ۲ عدد ۵۰۰ عدد ۵۰ قنطار ۱ قنطار ۳

صغیر عدد ۷

پارچه مسمار متنوعه طوبره درین کسر نست طبره صح
عدد ۱ قنطار ۲ عدد ۱۰۰۰ عدد ۲۰ عدد ۲

وجه مشروح اوزره بالاده تحریر اولنان مهمات جبهه خانه رخ

قلعه سی لازمه سی ایچون ارسال فرما عالی بیور لمغله مهمات

مذکورین ان شاء الله تعالی محلنه کنترروب و تسلیم ایلنک

اوزره حالا جبهه جی باشی سعادتلو یوسف اغا یدندن تماماً اخذ

و قبض ایلندم اچلدن اشبو تمسک ویرلدی

فی ۱۰ جمادی الآخر سنه ۱۱۲۰

بندہ ولی چور باجی وکیل سرچیه قلعہ رخ حالا

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

Handwritten text in a single line, possibly a subtitle or a specific instruction.

1714 წლის რუხის ციხის შემოსავალ-გასავლის იჯმალი. ერთი ფურცელი. ნაწერი-
 ოდნავ გაყვითლებულ, მოთეთრო ქალღებზე შავი მელნით. ერთგან წითელი მელნითაა
 მიწერილი. დათბებულია მარცხენა კიდური. ზომა: 21,7×31,7 სმ. შიური: НБКМ.
 ფონდი 1. არქ. ერთ. 20468. ფ. 4.

هو

صورت وریله

تطبيق

اجمال محاسبه و واردات و تسلمات عن مال مقاطعه ترکمانان

بوز اولوس عن ساکنان اناقره واجب عن غره محرم سنه ۱۱۲۶

در عهده صالح اغا کتخدا بوز اوقلی وزیر مصطفی پاشا

مع تفاوت

فی سنه

غروش اسدی ۷۶۷۸

منه التسلمات بخزانه عامره بالدفعات بر موجب تمسکات

غروش اسدی

م (معلوم) دفع فی غره رجب سنه ۱۱۲۶ بجهت مواجب بعض

یکچریان در کاه عالی در محافظه قلعه رح جماعت ۷۷ جامی

اغا و یماقان در واجب مصر رجج رشن لذن سنه ۱۲۶ عن ید

ایوبی محمد یازیجی یکچریان در کاه عالی غروش اسدی ۳۰۲۰۳

پاره ۱۲

م (معلوم) دفع فی غره رجب سنه ۱۱۲۶ بجهت ضرر لحم و

نخیره بها یکچریان در کاه عالی در محافظه قلعه رح واجب

عن غره محرم سنه ۱۱۲۶ الی غایه ذی الحجه سنه مزبورہ عن ید

غروش اسدی ۳۸۱ پاره ۲

مزبور

در میان غروش ۸۳۰۳ پاره ۲

م (معلوم) دفع فی غره رجب سنه ۱۱۲۶ بجهت بها زمستانی
 یکیچریان در کاه عالی در محافظه قلعه ریح واجب عن اول
 اربعین سنه ۱۱۲۵ الی اول اربعین سنه ۱۱۲۶ عن ید م (مزبور)

غروش اسدی ۲۷۱۷
 م (معلوم) دفع فی غره رجب سنه ۱۱۲۶ عن ید مصطفی اغا تحصیل
 ار غروش اسدی ۴۰۰۵

تسلیم به خزینه عامره

غروش	۳۰۲۰۷	پاره	عدد
	۳۸۱	۱۲	
	۲۷۱۷	۰۲	
	۴۰۰۵	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	۱۴	
	۷۶۷۸		

وجه مشروخ اوزره یالکز یدی بیک التیوز یتمش سکز غروش
 محلنده مسطوردر بمعرفت ابراهیم خلیفه فی ۱۴ ذی القعده سنه

۱۱۲۶ صورت داده فی ۱۵ جمادی الاول سنه ۱۱۲۶

فی غره رجب سنه ۱۲۶ غروش ۸۳۰۷
 ۴۴۹۷

 ۳۸۱

ادا شد فی ۹ رجب سنه ۱۱۲۶

مبلغ مزبورک سبب تحریری ادا تذکره سی ویرل مکه شهر ذی القعده
 سنه ۱۱۲۶ ایلمقدر حفظ اولنمشدر

20468
4.

Handwritten signature or name at the top center.

لعل
مجلس شورای اسلامی
کمیسیون تخصصی

کمیسیون تخصصی
۷۶۸

مجلس شورای اسلامی
کمیسیون تخصصی

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

۱۱۶۶
۱۵۱۰۲
کمیسیون تخصصی

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶
کمیسیون تخصصی
۱۱۶۶

1714 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანკლიის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი
 თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,5 x 22,1 სმ. შიფრი: HBKM. ფონ-
 ღი 1. არქ. ერთ. 20468. ფ. 3.

هو

عن تحويل صالح كتخدا بوز اوقلي مصطفى پاشا عن اقچه ٤مقا

طعه ٤ترکمانان بوز اولوس عن ساکنان انقره واجب سنه ١١٢٦

عن يد مصطفى اغا تحمدا ر

زولته ٤جدید

بحساب غروش اسدی ٤٠٠٥.

اقچه ٤٨٠٦٠٠

عن اقچه ٤مزبورین ٤٨٣٨٧٢

عن تفاوت حسنات ٦٧٢٨

رسید به روزنا مجه ٤هما یون فی غره ٤رجب سنه ١١٢٦

تمسك اولمق اوزره ایشبو صورت روزنا مجه ٤هما یوندر که عینیه

محلندن نقل اولندی فی ٢٨ رجب سنه ١١٢٦

قلمیه سی کوریله

وجه مشروخ اوزره مقاطعه ٤مزبورک بیک یوز یکر می اللی سنه

سی اقتضا ایدن قلمیه لری تما مًا تسلیم اولندی قی دفترده

مسطور و مقیددر اولبا بده امر و فرمان سعادتلو سلطانم

حضرتلرینکدر

فی ١٦ ذی القعدة سنه ١١٢٦

مکتبہ اسلامیہ، لاہور
 رقم نمبر: ۱۱۱۶
 تاریخ: ۲۸-۶-۱۹۲۸
 حضرت مولانا ابوالکلام آزاد صاحب مدظلہ العالی
 برصغیر ہندوستان، لاہور
 ۲۸-۶-۱۹۲۸

مولانا ابوالکلام آزاد

درج ذیل خطبہ فقہانہ فقیرانہ اور
 فقیرانہ اور جامعہ اسلامیہ لاہور
 لاہور، پاکستان، صدر دفتر
 ۱۱۲۶
 ۱۹۲۸

საქართველოს სახელმწიფო არქივის კოლექციაში შენახულია 1714 წელს
 შედგენილი ნაწილობრივი კალენდრული წიგნი. ზომები: 31x21.2
 სმ. შიგრი: HBKM. ფონდი 261ა. აქტ. ერთ. 1807ა. ფ. 2ა.

عن اى لازمہء ماكولات لوندات و قبودانان اشقا مپويهها كه
 در سنه ۱۱۲۴ به جانب انا قره تعيين و ارسال شده كان عن
 استانه سعادت و حالا اين قدر قنطار پكسماد عن جانب الحاج
 نورالدين... (?). داده و ارسال شده فرموده بر موجب در

كفار و فرمان شريف	
اشقا مپويه قطعات ۴	فى بهر قطعه
نفر ۱ ۱۱۶	نفر ۱
فى يوم	۲۸ لوندات
پكسماد قيه ۵۸	۰۱ قبودان
فى سنه	۲۹
پكسماد قيه ۲۰۵۳۲	فى بهر يوم
بحساب	بهر نفر عدد ۷
قنطار ۴۶۶۷	

قيه ۶
 بيك يوز يكرمى درت سنه سنده استانه سعادت دن انا قره جانبه
 تعيين و ارسال اولنان درت قطعه مى اشقا مپويه لرك لوند
 ات و قبودان لرينه بر سنه لك پكسماد لرى در تيوز التمه التى
 بچق قنطار التى وقيه ويرلمشيدى حاليا بو دفعه دخى برسنه لك
 بالكر در تيوز التمه التى بچق قنطار و التى وقيه پكسمادى
 ينه قلاتلر ايلمكين الحاج نورالدين طرفندن ويريلوب ارسال
 اولنمق فرمان اولمفين موجبجه ويرلمسيچون اشبو صورت وير
 لى فى ۱۲ ذى القمه سنه ۱۱۲۶
 مزكور اولنان پكسماد دورت يوز التمه التى بچق قنطار و
 التى وقيه پكسماد الوب قبض ايتمشر در غايت خاص اولمق
 اوزره بشير محمد قبودان قيد شد

1707 წელს ანაკლიის ციხის ჩარისკაცებისათვის განკუთვნილი თანხის შესახებ. ერთ-
ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,7×15,4 სმ. შიფრი:
НБКМ. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 135ა.

هو

در گاه عالی یکیچریلریندن باش محاسبه اولمق اقتضا ایتمکه

باش محاسبه یه قید اولنه مباشر اول تعیین بر مواجیلرینه

حواله اولمق اوزره -

در محافظه قلعہ اناقره

نفر ۱۲۸ -

غروش

۶۶۴ مواجب واجب مصر رجح سنه ۱۱۱۹

۲۹۳ ضرر لحم و نخیره بها سنه ۱۱۹

۹۶۷

صورت روزنامه همايون موجبنجه يالكز طقوز يوز التمه

یدی غروش ایدر

قید شد فی ۴ رمضان سنه ۱۱۱۹

وزاره اقتصاد و امور بازرگانی
 سازمان امور مالیاتی
 در مقام: قائم مقام

سنگ
 ۱۲۸

۱۱۱۹	مواص واجب معسر رنج	۶۷.۴
	صورتیج و صوره ۷	۲۹۳
		<u>۹۶۷</u>

ساختن و پرداختن باید
 قند و زردی و ماهی و صیغه باید
 هست که
 عدد

۱۱۱۹

1713 წელს რუხის ციხის ქებეჯიებისათვის გაკემული იჯმალი. ერთი ფურცელი.
ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,2 x 15,5 სმ. შიფრი HSKM. ფონდი.
313ა. არქ. ერთ. 145ა.

هو

صح

بيورلدى

بيك بوز يكرمى بىسنهسى ارضروم كمركى مالندن دولنه

اجمال مواجب بعض جبه جيان دركاه عالى درم حافظه قلعہ رح

در واجب مصر و رجج و رشن و لذذ سنه ۱۱۲۵ بر موجب

يوقلامه عن خزانه سعادت فرموده

فى ۲۹ ذى القعدة سنه ۱۱۲۵

نفر ۲۸ يوم ۱۹۲

المقرر فى ۴ قسط

نقلت

اقچه ۶۷۹۶۸

يالكر التمش يدى بيك طقوز ينوز التمش سبكر اقچه در

محسوب

فى غره ذى الحجه سنه ۱۱۲۵ عن اقچه كمركى ارضروم واجب

۴۲۴

سنه ۱۱۲۵

۱

عن يد اسمعيل چاوش جبه

۸۴۹۰

۴۲۴۵

۴۶

۵۷۹۷۶

۱۶۹۹۲

۶۷۹۶۸

۶

۶

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۱۱۲۵

1713 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ, მოსქელო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,2x15,2 სმ. შიგრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 147ა.

هو

صح
بيورلدی

بيك يوز يكرمى بعى سيواسيك بدل سورما تنندن دولنه
بجهت مواجب نفزات قلعه * انافره در انتها حدود كورجستان
واجب عن غره * محررم سنه ۱۱۲۵ الی غايه * نى الحجه سنه * منه
اين قدر مبلغ عن خزينه * عامره داده فرموده از ان سبب عن
جانب محاسبه * اول تذکره * خزينه * نوشته بر موجب عرض قلبى
حسين دزدار و اسلام سر طوبچيان و مصطفى اغا * بشلويان قلعه *
مزبور و در کنار و تلخيص و فرمان عالى المورخ فى سلخ
جمائى الاخر سنه ۱۱۲۵ و با فرمان شريف

نفر ۱. ۱۴۴ يوم ۱۶۴۰

فى سنه ۵۸۰۵۶۰ اقچه

يا الكثر بشيوك سمكن بيك بشيوز التمس اقچه در

تحرير ۱ فى غره * رجب سنه ۱۱۲۵

محسوب فى غره * رمضان سنه ۱۲۵۰ عن بدل سورما تسيواس سنه ۱۲۵۰

عن يد حسين كتخدا * عزبان قلعه * انقره نقلت

سنه سابق روزنا مجددن

به جزيه * دفتى سنه ۱۱۲۴

	۷۲۵۶
	۳۶۲۸۶
اصل	۴۳۵۴۲۰
فضله	۱۴۵۳۴۰
	۵۸۰۵۶۰

۱۲	۱	۱	
		۴	۳۸
			۵۸۰۵۶۰
			۳۶۲۸۶
			۱۲

1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანკლის ციხის შესახებ. ნაწერია თეორ ქალაქიზე
შეიქმნა. ზომა: 15,6 X 9,7 სმ. შიფრი: HBK/M. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 149ა.
ფ. 3ა.

هو

صورت في غم هـ صفر سنة ١١٢٨

عن تحويل سيد درويش راغا عن اقچه مقاطعة قريه ولادت مع

عوارض و بدل نصف باغات واجب سنة ١١٢٧ بجهت مواجب مستحفظان

و عزبان و بشلويان يرلويان قلعه اناقره در انتها كور

جستان واجب عن غره محررم سنة ١١٢٧ الي غايه ذى الحجه سنة

منه عن يد حسن كتخدا بشلويان

نفر ١٢٠

في يوم ١٣٥٠

اقچه ٢٤٠٠٠ اصل

٠٨٠٠٠ فضله

٤٧٧٩٠٠ چورك اقچه ٣٢٠٠٠ در میان تذکره چورك اقچه

بحساب غروش ٢٠٠ في ١٦٠ اقچه

عن اقچه مزبوريك ٢٣٦٦٤

عن تفاوت حسنات ٣٣٦

مع تفاوت يالكز ايكيوز غروش اسديدر

تذکره داده في ٦ صفر سنة ١٢٨

قيد شد به دفتر مقابله

1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,3 X 15,6 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 149ა. ფ. 1ა.

هو

صورت في غره صفر سنه 1128

عن تحويل بوسنوی احمد اغا و ديكر احمد اغا عن اقچه
مقاطعه حصها طرسوس وتوابعها عن غره محررم سنه 1127
بجهت مواجب مستحفظان و عزبان و بشلويان يرلويان قلعه
اناقره در انتها كورجستان واجب عن غره محررم سنه 1127
الى غايه ذى الحجه سنه منه عن يد حسين كتخدا بشلويان
نفر 1 120

في يوم 1350

در میان تذکره چورك	اصل	96000
اقچه 477900	فضله	32000
		<hr/>
		128000

بحساب غروش 800 في 160

عن اقچه مزبوريك 94606

عن تفاوت حسنات 1344

مع تفاوت يالكز سكر يوز غروش اسديدر

تذکره داده في 9 صفر سنه 128

قيد شد

قيد شد به دفتر مقابله

صالح حج: سن ۱۱۲۸

لیست حجاج و ذریعہ رزق و معارف: معالیہ: سن ۱۱۲۷
طریقہ ہندوستان: سن ۱۱۲۷
دوسرا ماہ: سن ۱۱۲۷

۸۷۷۹۰۰

مادہ ۱
مادہ ۲
مادہ ۳

مخزنہ: بچوں کے لئے
مخزنہ: بچوں کے لئے

۱۱۲۷
۱

مخزنہ
۱۱۲۷

1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია
თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10X15,4 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა.
არქ. ერთ. 149ა. ფ. 2ა.

هو

صورت فی غره صفر سنه ۱۱۲۸

عن تحویل شهد علی و شهد درویش عن اقچه مقاطعه ترکانان
چقا قلو عن غره محرم سنه ۱۱۲۷ بجهت مواجب مستحفظان و
عزبان و بشلویان یرلویان قلعه انا قره در انتها کورجستان
واجب عن غره محرم سنه ۱۱۲۷ الی غایه ذی الحجه سنه منه
عن ید حسین کتخدا بشلویان

نفر ۱۲۰ فی یوم ۱۳۵۰

۲۴۰۰۰ اصل

۰۸۰۰۰ فضله

در میان تذکره چورک ۳۰۰۰۰

اقچه ۴۷۷۹۰۰

بحساب غروش ۲۰۰ فی ۱۶۰

۲۳۶۶۴

۰۰۳۳۶

۲۴۰۰۰

عن اقچه مزبوریک ۲۳۶۶۴

عن تفاوت حسنات ۳۳۶

مع تفاوت یالکز ایکیوز غروش اسدیدر

تذکره داده فی ۶ صفر سنه ۱۲۸

قید شد به دفتر مقابله

مجلس شورای ملی ۱۱۳۵

شماره ۱۱۳۵
مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۱۳۵

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۱۳۵

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۱۳۵

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۱۳۵

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۱۳۵

1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია. თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,3 X 15,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 153ა.

هو

صورت فی ۹ جمادی الاخر سنه ۱۱۲۸

عن تحویل حسین اغا عن اچه عزیزه کبران جزیره مدلولو و تو
ابعها واجب سنه ۱۱۲۶ بجهت مواجب و نخیره بها نفرات طو
بچیان برلویان قلعه رح در جانب ارضروم در ولایت کورجستان
واجب عن غره محروم سنه ۱۱۲۸ الی غایه ذی الحجه سنه منه
عن ید مصطفی جلب سرائ

نفر ۱ ۱۵

اچه ۵۶۰۶۶ اصل

فضله ۱۸۶۸۸

 ۷۴۷۵۴ فی ۱۲۰۰

بحساب غروش ۴۶۷ عدد پاره ۸ نقدیه ۲

یا لکز دورت یوز التمش یدی غروش سکز پاره ایکی نقدیه در

برای مواجب	برای نخیره بها
نفر ۱ ۱۵	نفر ۱ ۱۵
فی یوم ۲۰۱	فی شهر منطه کیل ۲۸
فی سنه	فی سنه
اچه ۷۱۱۵۴	کیل ۹۰ فی ۴۰
	اچه ۳۶۰۰

تمسك داده

قید شد

قید شد به دفتر مقابله

1718 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერი
თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,4 X 15,8 სმ. შიფრი: HBK.M. ფონდი 313ა.
არქ. ერთ. 160ა. ფ. 1ა.

هو

صورت فی غره جمادی الاخر سنه ۱۱۳۰

عن تحویل عن اقچه مقامه ماردين و توابعها

واجب سنه ۱۱۲۹ بجهت مواجب نفرات طوبچيان يرلويان قلعه

اناقره در حدود كورجستان واجب عن غره رجب سنه ۱۱۲۹ الى

غايه ذی الحجه سنه منه عن يد طوبخانه لی حاجی عبدالله

تعلیمی داده ساکن طوبخانه در استان بول

نفر ۱ ۲۴. فی يوم ۲۹۰

ایام ۱۷۷

اصل ۳۸۴۹۸

فضله ۱۲۸۳۲

۱۵۰۳۳۰

بحساب غروش اسدين ۳۲۰۰

عدد پاره ۱۲

ناقديه ۲

فی ۱۶۰

عن تفاوت حسنه ۶۴۱

عن اقچه مزبوريك ۷۸۸۵۷

مع تفاوت يالكز اوچوز يكرمی بچق غروش اون ايکی پاره ايکی

نقدیه در

تمسك داده

فی ۹ جمادی الاخر سنه ۱۳۰

قيد شد

قيد شد به دفتر مقابله

۱۱۳۰

کتابخانه عمومی
موسسه عالی تخصصی
پزشکی و دندانپزشکی
تهران

کتابخانه عمومی
موسسه عالی تخصصی
پزشکی و دندانپزشکی
تهران

کتابخانه
موسسه عالی تخصصی
پزشکی و دندانپزشکی
تهران

کتابخانه

1718 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია
თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 15,7 X 10,8 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა.
არქ. ერთ. 160ა. ფ. 2ა.

هو

صورت فی غره جماعتی الاخر سنه ۱۱۳۰

عن تحویل عن اقصه مقاطعه ماردين و توابعها واجب

سنه ۱۱۲۹ بجهت مواجب نفرات جماعت بشلویان قلعه انا قره

در انتهای سرحد کورجستان واجب عن غره محرم سنه ۱۱۳۰ الی

غایه شهر ذی الحجه سنه ۱۱۳۰ منہ عن ید طوبخانه لی حاجی عبداله

تعلیمی زاده ساکن طوبخانه در استانبول

نفر ۱ ۴۰ فی یوم ۴۵۰

ایام ۳۵۴

اصل ۱۱۹۴۷۵

فضله ۳۹۸۲۵

۱۰۹۳۰۰

بحساب غروش ۹۹۵۰ عدد پاره ۵ فی ۱۶۰

عن تفاوت حسنه ۱۹۹۱

عن اقصه مزبوریک ۱۲۷۴۸۴

مع تفاوت یا لکتر طقوز یوز طقیان بن بن بیق غروش بیس پاره در

تمسک داده

فی ۹ جماعتی الاخر سنه ۱۳۰

فید شد

قید شد به دفتر مقابله

1719 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 45×15,2 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ. ერთ. 161ა. ტ. 1ა.

برای نخیره بهاءنفرات جبه جیان و طوبجیان یرلویان در
قلعه رح که عن دست کفار نزع و تخلیص شده و بیمعرفت
اسحق پاشا مجددًا تحریر و وضع شده کان واجب عن غره محرم

سنه ۱۱۳۲ الی غایه عنی الحجه سنه منه

نفر ۱ ۴۰ نفرات جبه جیان
۲۵ نفرات طوبجیان

۶۵

فی شهر

خنطه کیل ۶۵ فی ۱ کیل

اشهار ۱۲

کیل ۷۸۰ فی ۴۰ صاغ

اچه ۳۱۲۰۰

غروش اسدی ۲۶۰

صح

تلخیص موجبنجه تذکره سی ویرلمک بیوردی

تذکره داده فی ۱۰ ربیع الاخر سنه ۱۱۳۲

عرض بنده لری بو در که کورجستان سنورنده دست کفار دن نزع

و تخلیص اولنان رح قلعه سی محافظه سی چون چلدر بنکلبکیسی

اسحق پاشا قوللری معرفتیه التمش بش نفر یرلو جیه جی و

طوبجی نفراتی مجددًا تحریر و قلعه مزبوره وضع اولنوب یوز

ارتوز ایکی محرمدن بر سنه لگی علوفه لری ویرلدیکی قلمندن

اخراج اولنمشدر قلعه مزبور. فتح جدید اولوب نفراتی ذخایره

یه محتاج اولمغله سایر سرحدلره قیاسًا بهر نفره ایده برر

كيله دن التمش بى نفرک يوز اوتوز ايکي محرمندن بر سنه لکي
خنطه لى يديوز سکان کيله ايدوب اول حوالیده ميرى نخيره
اولما مقله کنديلى تدارک ايلمک اوزره بهر کيله سی قرقر
ماغ اقچهدن اولمقدار خنطه نك بهاسی ايکيوز التمش غروش
ايلديکي حساب اولنمفين وجه مشروخ اوزره باش محاسبه يه
قيد و مبلغ مزبورىک تذکره سی ويزلممک بابنده فرمان
دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرينکدر

1719 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი, ნაწერია თეთრ ქაღალ-
დზე შავი მელნით. ზომა: 11,7×18 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 313ა. არქ. ერთ.
161ა. ფ. 2ა.

هو

بجهت بها عنطه برای ذخیره نفرات جبهجیان و طوبجیان یر
لویان در محافظه قلعه رح در ولایت کورجستان که عن دست
کفار نزع و تخلیص شده واجب عن غره محررم سنه ۱۱۳۲ الی
غایه عنی الحجه سنه ۱۱۳۲ منہ این قدر مبلغ عن خزینہ عامره داده
فرموده از ان سبب عن جانب محاسبه اول تذکره خزینہ نوشته
بر موجب تلخیص و فرمان عالی و با فرمان شریف

فی ۱ ربیع الاخر سنه ۱۱۳۲

نفر ۱ ۴۰ نفرات جبهجیان

۲۵ نفرات طوبجیان

۶۵

فی شهر

خنطه

کیل ۶۵ فی بهر نفره کیل ۱

۷۸۰ اشهر

۳۱۲۰۰ اقچه فی بهر کیل اقچه ۴۰

۲۶۰ بحساب غروش

۴۱۶۰۰ فی ۱۶۰

تحریر ۱ فی ۱۰ ربیع الاخر سنه ۱۱۳۲

۱۱۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

1722 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თურქი, მოსკე-
ლო ქალაქში შევი მელნით. ზომა: 11,5 X 17 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 313ა. არქ.
ერთ. 167ა. ფ. 0ა.

هو

صورت في ١٦ ربيع الآخر سنة ١١٣٤

عن تحويل كسكين اسماعيل اغا امين كمشخانه عن اقچه*مقا

طعات معدن خانم نام ديكر. كمشخانه و توابعها عن واجب

سنة ١١٣٣ بر وجه مالكانه بجهت مواجب بعض

جيه جيان در كاه عالي در محافظه* قلعه* رح در

واجب مهر رجب و رغن و لذذ سنة ١١٣٤ عن يد

يعقوب چاوش جيه*

نفر ١ ٣٩ يوم ٣٠٧

المقرر اقچه ١٠٨٦٧٦ في ١٢٠

بحساب غروش ٩٠٥٤ عدد پاره ٥ نقديه (اقچه) ١

عن تفاوت حسنات ١٥٢١

عن اقچه*مزبوريك ١٠٧١٥٥

مع تفاوت يالكز طقوز يوز بش بچق غروش بش پاره بر نقديه در

تمسك داده

في ٢٠ ربيع الآخر سنة ١١٣٤

قيد شد به دفتر مقابله

۱۱۴۱

کتابخانه کهنه کتب خطی و چاپی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه دولتی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه شخصی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱

کتابخانه دولتی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه شخصی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه دولتی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه شخصی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱

۲

کتابخانه دولتی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱
کتابخانه شخصی : شماره ثبت کتابخانه ۱۱۴۱

1734 წლის ანგარიში ანაკლის, ფოთისა და სოხუმის ციხეების შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 10,8 × 17 სმ. შიფრი: HBKM.
ფონდი 312ა. არქ. ერთ. 74ა.

هو

صورت في غره رمضان سنه ١١٤٦

عن تحويل محمد اغا كتخدا حديجه سلطان و محمد بك حسن
پاشا زاده عن اقچه مقاطمه چلتوك انهار قارص و بدل
كوهر جيله لوا سيمس و توابعها عن واجب سنه ١١٤٦ بجهت ادا
اقچه قصور اجرت كور كچيان و نفرات سايره و ساليانه
قاپودانان سفاین اشقا مپويه ها كه برای محافظه قلعہ
فاش و صوحوم و اناقره مجدداً انشا و در خدمت محافظه قلاع
مزبوره استخدام شد واجب عن غره محرم سنه ١١٤٤ الی غايه
صفر سنه ١١٤٥ عن يدا براهيم قاپودان مدان زاده عن قاپودا
نان اشقا مپويه

	اصل	٦٠٠٠٠
در میان تذکره	فضله	٢٠٠٠٠
		<hr/>
غروش ٣١٥٠		٨٠٠٠٠

بحساب غروش ٥٠٠ في ١٦٠
عن اقچه مزبوريك ٩٩١٦٠
عن تفاوت حسنات ٨٤
مع تفاوت يالكز بشيوز غروش اسديدر
تمسك داده

في ٩ رمضان سنه ١٤٦

قيد شد به دفتر مقابله

1714 წლის „სეგები თაპირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ. ნაწერია ჰოთეურო, და-
 ობებულ-გაყვითლებულ ქალაქზე, მარცხენა მხარეზე მთელ სიგრძეზე დაზიანე-
 ბულ-ჩამოხეულია და ნაწერი არ იკითხება. მეორე გვერდზე მინაწერია. შუაში წი-
 თელი მელნითაა მინაწერი. საერთოდ შავი მელნითაა ნაწერი. ზომა: 22,8 X 61,5 სმ.
 შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 20468, ფ. 1.

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاماجد و الا
 عيان بوزا و قلو مصطفى پاشا كتخداسى اولان صالح زيد مجده
 تحويلندن بيك يوز يكرمى التى سنهسى محسوب اولمق اوزره
 انقره سا كنلرندن اولوب مومى اليهنك (عهده سنده) اولان بوز
 اولوس تركماناتى مقاطعهسى اقچهلرندن حاليا سرحد منسوره
 مده رح قلعهسى محافظه سنده اولان يوز سكران برنفر دركاه معلم
 يكچيريلرينك بيك يوز يكرمى بش سنهسى اربعين اولندن بيك
 يوز يكرمى التى سنهسى اربعين اولنه كلنجه يه دكين مزبور
 لرك مستحق اولدقلى يوز سكران بر توپ بارانى چوقه لرينك
 بهر توبنى ايكيشر يوز قرقراقچه دن لازمه كلان زمستانى چوقه لى
 بهاسى اقچهللى ايچون بيك يوز يكرمى التى سنهسى ذكر او
 لنان انقره سا كنلرندن بوز اولوس تركماناتى مقاطعهسى ما
 لندن تعيين اولنان اوتوز ايكي بيك يوز يكرمى درت اقچه و
 تفاوت حسنه و غروشدن درت يوز اللى التى اقچه كه جمعًا اوتوز
 ايكي بيك بش يوز سكران اقچه اولور بهر غروش يوز يكرمى
 اقچه اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز ايكي يوز يتممى بر بچق
 اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور اشبو يكرمى التى سنهسى رجب

الفردنك غرهسى كونندن ايوبى محمد يازيچى زيد قدرت يدندن
استانه سعادتتمده خزينه عامره م دفتر لرنده ايراد و مصرف قيد
اولمغين تمسك اولمق ايجون ايشبو حكم شريفم ويرلدى شو
يله بله لر علامت شريفه اعتماد قيله لر
تحرير"۱ فى اليوم الثانى عشر شهر رجب الفرد سنه ست
عشرين و مايه الف
قسطنطينيه المحروسه

غروش ۲۷۱۷ ساليانه

بها چوقه قلعه روح بوز اولور تركمانى مقاطعهسى اچه لر
ندن
بوز اولور انقره ساكنلرينك سنه ۱۱۲۶ محاسبهسى اجمال و
تمسكا تيدر

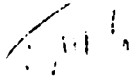
درون سبب تحريرده اولان مبلغ مزبور تماثلاً . . . تسليم
اولنمغله شرع ويرلدى فى ۲۹ عوال سنه ۲۶
بنده على بشه تابع يازيچى يكيچريان حالا
على

در روزهای اول از زمین زودتر
 بهر طرفی که می‌خواهد
 (۱)

نقشه

مجموعه اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

1714 წლის „სეგები თაპირი ჰუქმი“ ანკლის ციხის შესახებ. ნაწერაა მოთეთრო-
მოყვითალო ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,2×61,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი
1. არქ. ერთ. 2361. ფ. 1.

هو

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا
سبب تحرير توقيع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاماثل و
الاقران سيد حسن زيد قدرت تحويلندن بيك يوز يكرمي اوج
سنهسى ذى القعدة سنك يكرمي ايكنجى كونندن ضبط اولمق اوزره
مذبورك عهده سنده اولان ازغور قلعه سنك كوكلويان اغا
لغن مقطوعى اقچه لرندن حاليا سرحد منصوره مده اناقره قلعه
سى محافظه سنده اولان طقسان درت نفر در كاه معلّم يكيچر
يلرينك بيك يوز يكرمي درت سنهسى اربعين اولندن بيك يوز
يكرمي بش سنهسى اربعين اولنه كلنجيه دكين مذبورلرك
مستحق اولدقلى طقسان درت توپ بارانى چوقه لرينك بهر
توپى ايكيشر يوز قرقم اقچه دن لازمه كلان زمستانى چوقه لى
بهالى ايچون تاريخ مذبوره محسوب اولمق اوزره ذكر اولنان
ازغور قلعه سنك كوكلويان اغالغى مقطوعى مالندن تعيين او
لنان اون التى بيك اقچه كه بهر غروش يوز التمش اقچه
اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز يوز اسدى غروش ايدر مبلغ
مذبور بيك يوز يكرمي بش سنهسى جمادى الاولنك غرهسى كونندن
ايوبى محمد يازيجى زيد قدرت يدندن خزينه عامره م دفترلرنده
ايراد و مصرف قيدا ولنما غيبن تمسك اولمق يچون بوندىن اقدام
سبب تحرير حكم ويريلوب لكن ويريلان سبب تحرير حكمى ساليبا

نهجیلی یندنه ضایع اولمغله صادر اولان فرمان عالیشان
موجبجه تکرار تمسک اولمق یچون ضایعدن اشبو حکم شریفم
ویرلدی تکرردن مقرر اولندی شويله بله لر علامت شریفه
اعتماد قیله لر

تحریراً الیوم الثامن عشر فی صفر الخیر سنه ست و
عشرین مایه الف
قسطنطینییه
المحروسه

سالیانه

محلی

عن مال مقطوعی اغالق کوکلویان قلعه * ازغور

واجب عن ۲۲ ذی القعدة سنه ۱۱۲۳ عن تحویل سید حسن

دفعه فی غره * جمادی الاول سنه ۱۱۲۵ بجهت بها * زمستانی *

یکچیریان در کاه عالی در محافظه * قلعه * اناقره عن اول

اربعین سنه ۱۱۲۴ الی اول اربعین سنه ۱۱۲۵ عن ید اول

محمد یازیجی

غروش اسدی ۱۰۰

وجه مشروخ اوزره دفترده مسطوردر فرمان سعادتلو سلطانم

حضرتلرینکدر

فی ۲۸ ذی القعدة سنه ۱۱۲۶

عرض بنده بی‌مقدار بو در که یوز یکر می درت سنه سی انا قره
قلعه سی محافظه سنده اولان در کاه عالی یکچیریلرینک یوز
یکرمی دورت سنه سی زمستانی اچه لرندن اشبو ایکی قطعه
سبب تحریر حکمی ایله یوز قرق بر غروش یوز یکر می اوچ و
یکرمی درت سنه لری ازغور کوکللویان اغالغی مقطوعندن
حواله اولنوب محلنده اخذ اولنمیوب سبب تحریری کیرو
کلمکله اخر مالدن حواله اولنمق اوزره اداسی یازلمق با
بنده فرمان عالیلی بیوریلور ایسه فرمان دولتلو سعاد
تلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجب بنجه اداسی یازلمق بیورلدی

۱۰ محرم سنه ۱۲۷

تذکره ادا داده فی ۱۵ محرم سنه ۱۲۷

قید شد

1734 წლის „სეგებში თაპირი ჰუკუმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ნაწერია თეორ ქალა-
 ლზე შავი მელნით. ზომა: 23,2x63,3 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ.
 2361. ფ. 2.

هو

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا
 سبب تحرير توقيع رفيع هما يون اولدر كه قدوت الاماثل و الا
 قران سيد حسن زيد قدرت تحويلندن بيك يوز يكرمي درت سنه
 سى ذى القعدة سنك يكرمى ايكنجى كونندن ضبط اولنمق اوزره
 مزبورك عهده سنده اولان ازغور قلعه سنك كوكللويان اغالغى
 مقطوعى اچهلرندن حاليا سرحد منصوره مده انا قره قلعه سى
 محافظه سنده اولان طقسان درت نفر در كاه معلم يكيچريلر
 ينك بيك يوز يكرمى درت سنه سى اربعين اولندن بيك يوز
 يكرمى بش سنه سى اربعين اوله كلنجيه دكن مزبورلرك
 مستحق اولدقلى طقسان درت توپ بارانى چوقه لر ينك بهر.
 توپى ايكيشر يوز قرق اچهدن لازمه كلان زمستانى چوقه لى
 بهالى ايچون تاريخ مزبوره . محسوب اولمق اوزره ذكر او
 لنان ازغور قلعه سى كوكللويانى اغالغى مقطوعى مالندن
 تعيين اولنان التى بيك بش يوز التمهرا قچه كه بهر غروش
 يوز التمهرا قچه به اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز قرق بر
 اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور بيك يوز يكرمى بش سنه سى
 جما ذى الاولنك غره سى كونندن ايوبى محمد يازيجى زيد قدرت
 يدندن خزينه عام مرام دفترلرنده ايراد و مصرف قيد او
 لنما غين تمسك اولمق ايچون بوندن اقدام سبب تحرير حكيمى
 ويريلوب لكن ويريلان سبب تحرير حكيمى ساليانه جيلرى

يدنده ضایع اولمغله صادر اولان فرمان غالبشانم موجبنجه
تکرار تمسک اولمق ایچون ضایعدن اشبو حکم شریفم زیرلدی
تکرردن مقرر اولنه شويله لر علامت شریفه اعتماد قيله لر
تحریراً الیوم الثامن عشر فی صفر الخیر سنه ست و عشرين
مايه و الف

قسطنطينيه

المحروسه

سالیانه

محلی

عن مال مقطوعه اغالق کوکللویان قلعه المزبور فی ۲۲
ذی القعدة سنه ۱۱۲۴ عن تحویل سید حسن

دفعه عن غره جماعی الاول سنه ۱۱۲۵ بجهت بها زمستانی
یکيچریان در کاه عالی در محافظه قلعه اناقره واجب عن
اول اربعین سنه ۱۱۲۴ الی اول اربعین سنه ۱۱۲۵ عن ید
ایوبی محمد یازیچی

غروش اسدی ۴۱

وجه مشروخ اوزره دفترده مسطوردر فرمان سعادتلو سلطانم
حضرتلرینکدر

فی ۲۸ ذی الحجه سنه ۱۱۲۶

1714 წლის სექტემბერი თარიღი ჰუქმი რუხის ციხის შესახებ. ნაწერია დაობებულ, გაყვითლებულ, მოთეთრო ქაღალდზე. მთელ სიგრძეზე, მარცხენა მხარეზე, ქაღალდი გატრეცილია, ნაწერი დაზიანებულია. მელანი შავი. ზომა: 22,8 x 51,5 სმ. შიფრი: HBKM, ფონდი 1. არქ. ერთ. 20468. ფ. 2.

احمد شاه بن محمدخان المصفر دايمًا

سبب تحرير توقع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاماجد و
 الاعيان بوزاوقلى مصطفى پاشا كتخداسى اولان صالح زيد
 مجده تحويلندن بيك يوز يكرمى التى سنهسى محسوب اولمق
 اوزره انقره ساكنلرندن اولوب مزبورك عهد مسنده اولان بوز
 اولوس تركماناتى مقاطعاسى اقچهلرندن حاليا سرحد منصوره
 مده رخ قلعهسى محافظه مسنده اولان بوز سكسان ايكي نفر در
 كاه معلم يكيچريلرينك يوميهلى بيك يكرمى درت اقچه او
 لمق اوزره اشبو بيك يوز يكرمى التى سنهسى مصر و رجب
 و رشن و لذنى مواجبلى نفرتلىر يچون بيك يوز يكرمى التى
 سنهسى انقره ساكنلرندن ذكر اولنان بوز اولوس تركماناتى
 مقاطعاسى مالندن تعيين اولنان اوچيوك اللى يدى بيك
 درتيوز يكرمى ايكي اقچه و تفاوت حسنه و غروشدن بهر بيك
 يتمم درت اقچه كه جمعًا اوچيوك التتمى ايكي بيك درتيوز
 طقسان التى اقچه اولور صادر اولان فرمان عالیشانم مو
 جينجه بهر غروش يوز يكرميشر اقچهيه اولمق اوزره بحساب

اسدی یالکز اوج بیک یکر می بچق اسدی غروش ایدر مبلغ
مزبور بیک یوز یکر می التی سنه سی رجب الفردیک غره سی
کونندن ایوبی محمد یازیجی زید قدرت یدندن استانه
(سعادتده) خزینه عامره م دفترلرنده ایراد و مصرف قید
اولنماغین تمسک اولمق ایچون اعبو حکم شریفم ویرلدی
شویله بله لر علامت شریفه اعتماد قیله لر

تحریر"۱ فی الیوم الرابع عشر شهر رجب الفرد سنه ست
عشرین مایه و الف

بمقام
قسطنطینییه
المخروسه

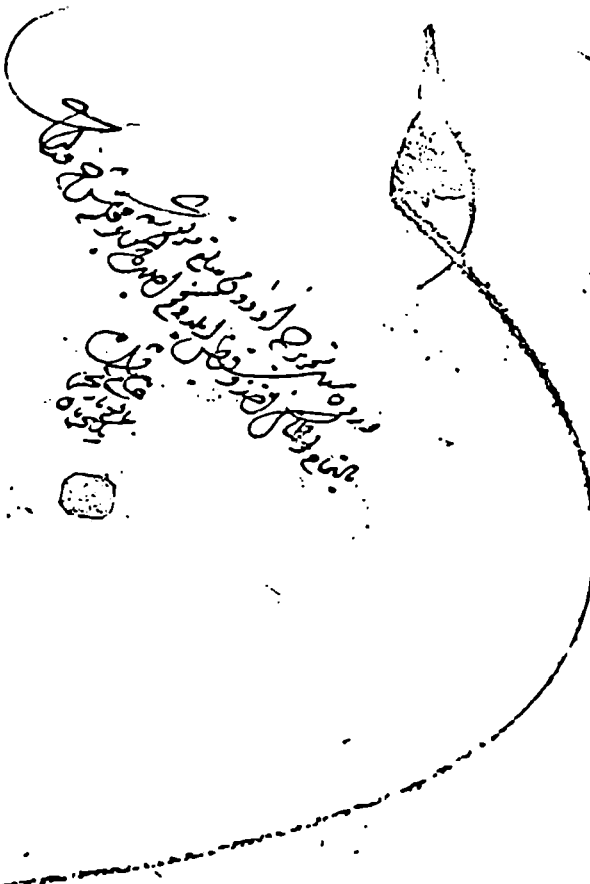
غروش ۳۰۲۰۷ سالیانه

مواجه قلعه ءروخ بوز اولوس ترکمانی مقاطعه سی اچه لرندن
درون سبب تحریرده اولان مبلغ مزبورى بالتتمام و الکمال
اخذ و قبض ایلدوکی اجلدن اعبو محله شرح ویرلدی
بنده علی بشه تابع یازیجی یکچیریان

علی

Handwritten signature or mark on the right side of the page.

Handwritten text in Georgian script, written diagonally across the page. The text is partially obscured by the large curved line.

1714 წლის „წლები თაძირი ჰეჰმი“ რუხის ციხის შესახებ. ნაწერია დაზიანებულ-
გაყვითლებულ, თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 22,8 X 60 სმ. შიფრი: НБКМ.
ფონდი 1. აჩქ. ერთ. 7769.

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاما جد و
الاعيان بوزاوقلو مصطفى پاشا كتخداسى اولان صالح زيد مجده
تحويللندن يكرمى التى سنهسى محسوب اولمق اوزره انقره سا
كنلرندن اولوب مومى الهينك عهده سنده اولان بوز اولومر تر
كمانانى مقاطعهسى اچه لرندن حاليا سرحد منصوره مده رح
قلعهسى محافظه سنده اولان يوز سگسن ايكي نفر در كاه معلم
يكيچريلرينك بيك يوز يكرمى التى محرمى غره سندن سنه
مزبورده ذى الحجهسى غا يتنه دكين مزبورلرك بر سنه ده مستحق
اولدقلى ضرر لحم و نخيره بهالرى اچه لرى ايجون بيك يوز
يكرمى التى سنهسى ذكر اولنان انقره سا كنلرندن بوز اولوس
تر كمانانى مقاطعهسى مالندن تعيين اولنان طقسان سكر
بيك ايك يوز يتمم بر اچه و تفاوت حسنه و غروشدن بيك
اوچ يوز طقسان بشراچه كه جمعا طقسان طقوز بيك التيوز
اوتوز التى اچه اولور بهر غروش يوز يكرمى اچه اولمق
اوزره بحساب اسدى يالكز سكر يوز اوتوز بچق اسدى غروش
ايله يكي عدد مصرى پاره ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك يوز.
يكرمى التى سنهسى رجب الفردنك غرهسى كونندن ايوبى محمد
يازيجى زيد قدرت يدندن استانه سعادتمده خزينه عامره م

دفتر لرنده ایراد و مصرف قیدا ولماغین تمسک اولمق ایچون
اشبو حکم شریفی ویرلدی شویده بله لر علامت شریفه اعتماد
قیله لر تحریر^۱ فی الیوم الثامن عشر رجب الفرد سنه ست
عشرین و مایه و الف

قسطنطنیه

المحروسه

محلی

ضرر لحم بها قلعہ روح بوز اولوس ترکما	۸۴۰۰
نی مقاطعه سی فرمان	۳۸۱
	—————
	۴۴۹۰

عن مال مقاطعه ترکمانان بوز اولوس عن ساکنان انقره واجب
سنه ۱۱۲۶ عن تحویل صالح اغا کتخدا^۲ نوز اوقلی وزیر مصطفی

پاشا

دفع فی غره رجب سنه ۱۱۲۶ عن ید ایوبی محمد یازیجی^۳

یکچیچریان در کاه عالی در محافظه قلعہ روح واجب عن غره^۴

محرم سنه ۱۱۲۶ الی غایه ذی الحجه سنه^۵ منه ضرر لحم و

ذخیره بها غروش ۸۳۰۰

وجه مشروخ اوزره سالیانه اولندیغی دفترده مقیددر فرمان

سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی غره ذی القعدة سنه ۱۱۲۶

عرض بندهء بمقدار بو در که انقرده ساکن بوز اولوس
 ترکمانی مقاطعه سنک یکر می التی سنه سی مالندن رخ قلعه
 سی محافظه سنده اولان در گاه عالی یکچیریلرینک یکر می
 التی سنه سی ضرر لحم اچه لرندن سکز یوز اوتوز بچق
 غروش سبب تحریر حکم ایله حواله اولنوب اوچیوز سکسان
 برغروشی اخذ و قصور در تیوز قرق طقور بچق غروشی عن نقد
 تسلیم خزینه اولنوب اخذ اولنما مغله مبلغ مزبور اخر
 مالدن حواله اولنمق اوزره اداسی یازلمق با بنده فرمان
 دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجبنجه اداسی یازلمق بیورلدی ۸ ذی القعدة سنه
 ۱۲۶

تذکره داده فی ۹ ذی القعدة سنه ۱۲۶

سالیانه	قید شد به دفتر بقایا
۸۲۰	مبلغ مزبور دن اوچیوز سکس بر غروش مصطفی
۴۴۹	اغا یدیله تسلیم اولمغله شرح ویرلدی
۳۸۱	

فی ۲۹ شوال سنه ۱۱۲۶

بنده علی بشه تابع یازیحی یکچیریان حالا

عرفان بیداد بود و که
 انقش و اکسیر بوز او من ترکا فی منا طعه سنک
 بر کجی الی برین الدرف رخ فای
 اول نه دوگاه الی کجی برینک بکجی
 خرد در آنچه فرزند خرد بوز او تو زین عروسی
 سبب بر کجی الی هواد الی ب او خود کجا
 بر عروسی آفرود و بود و بوز فرق طغور من
 نرو منی عن تنزیم نزهت الی آفرافا مقوله
 سلف مبود اخر مکار نه هواد الی آفرافا و بود
 بازانی با بن فطانه دو کجی سالی کجی مفر به

۱۳۹۲
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۲

عرفان بیداد بود و که
 انقش و اکسیر بوز او من ترکا فی منا طعه سنک
 بر کجی الی برین الدرف رخ فای
 اول نه دوگاه الی کجی برینک بکجی
 خرد در آنچه فرزند خرد بوز او تو زین عروسی
 سبب بر کجی الی هواد الی ب او خود کجا
 بر عروسی آفرود و بود و بوز فرق طغور من
 نرو منی عن تنزیم نزهت الی آفرافا مقوله
 سلف مبود اخر مکار نه هواد الی آفرافا و بود
 بازانی با بن فطانه دو کجی سالی کجی مفر به

۱۳۹۲
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۲

1718 წლის „სენებდი თაპირიი ჰეჰში“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ნაწერი თეთრ, პრია-
ლა ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23 X 61 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ., ერთ.
8879.

هو

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع هما يون اولدر كه تحويلندن بيك

يوز يكرمي طقوز سنهسى محسوب اولمق اوزره امين مزبورك

عهده سنده اولان همشيره و توابعى مقاطعهسى اقچه لرنندن حا

لها سرحد منصوره مده انا قره قلعهسى محافظه سنده اولان

سكسان بر نفر در كاه معلّم يكيچريلرينك يوميه لرى اوچ

يوز طقسان طقوز اقچه اولمق اوزره مزبورلرك مستحق اولد

قلى بيك يوز يكرمي سكر سنهسى رشن و لذنى مواجبلرى ضرر

لحم اقچه لرى ايچون بيك يوز يكرمي طقوز سنهسى ذكر اولنان

همشيره و توابعى مقاطعاسى مالندن تعيين اولنان التمعى

اوچ بيك يدييوز اون سكر اقچه و تفاوت حسنه و غروشدن

طقوز يوز درت اقچه كه جمعًا التمعى درت بيك التيموز يكر

مى ايكي اقچه اولور بهر غروشى يوز يكرميشر اقچه اولمق

اوزره بحساب اسدى يالكز بشيوز اوتوز سكر بچق اسدى غروشى

ايله ايكي اقچه ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك يوز يكرمي

طقوز سنهسی صفری غرهسندن سپاهی محمد یازیزی زید قدرت
یدندن ادرنهده خزینهء عامره م دفترلرنده ایراد و مصرف
قیدا ولنماغین تمسک اولمق ایچون اشبو حکم شریفم ویرلدی
شویله بله لر علامت شریفه اعتماد قیله لر

تحریر"۱ فی الیوم الثامن فی صفر الخیر سنه تسع

عشرین و مایه و الف

ادرنه

المحروسه

سالیانه

محلی

محافظة اناقره مواجب غروش ۵۳۸۷ عن حوالهء مقاطعةء
همشیره عن مال مقاطعةء همشیره مع عوارض و بدل نزل واجب

سنه ۱۱۲۹ در عهدہء حلیل افندی مالیکانه

دفعه فی غرهء ذی القعدة سنه ۱۱۲۹ عن زید سپاهی محمد یازیزی

بجهت مواجب بعض یکیچرپان در کاه عالی در محافظهء قلعهء

اناقره واجب سنه رشن لذذ سنه ۱۱۲۸ غروش اسدی ۵۳۸۷

وجه مشروخ اوزره سالیانه اولندیغی دفترده ... سعادتلو

سلطانم حظرتلرینکدر فی ۲۲ محرم سنه ۱۱۳۱

اداسی ذمت در کنار

فی الاصل مال فی سنه ارسالیه

اصل ۱۲۰۰۰۰
۰۸۴۰۰۴

۳۶۰۰۰۰

زیاده اقله ۵۴۳

منها حوالات غرویش ۸۴۳

حوالات بشیوز قرق اوچ غرویش زیاده در فرمان سعادتلو سلطا

نم حضرتلرینکدر فی ۱۳ محرم سنه ۱۱۳۱

عرضبنده لر بیدر که اناقره قلعه سنده اولان در کاه عالی

یکچریلی مواجیبی ایچون همدیره مقاطعه سی مالندن حواله

اولنان بشیوز اوتوز سکر بجق غرویش ازدیاد اولمغله اخر

مالدن حواله اولمق اوزره اداسی یازلمق بابنده فرمان

دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

صح

تلخیص موجبنجه اداسی یازلمق بیورلدی

۱۲ محرم سنه ۱۳۱

ادا داده فی ۱۸ محرم سنه ۱۱۳۱

قید شد به دفتر بقایا

1721 წლის „სებებში თაპირი ჰეჰეში“ რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნა-
წერია თეთრ, ზოგან გაყვითლებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,5×64,1 სმ.
შიფრი: НБКМ. ფონდი 1. არქ. ერთ. 20499.

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايشما

سبب تحرير توقيع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاما جد و
الايان كسكين اسماعيل زيد مجده تحويلندن بيك يوز اوتوز
ايكى سنهسى محسوب اولمق اوزره امين مزبورك بر وجه مالكا
نه عهده سنده اولان جانحه نام ديكر كمشخانه معدنى و اسپر
سناغى محصولى و عوارضى و بدل نزلى و ابتوابعى مقا
طعاتى اچهلرندن حاليا سرحد منصوره مده رح قلمهسى محا
فظه سنده اولان عتيق و جديد قرقر نفر در كاه معلم
جيه جيلرينك يوميه لى اوچيوز اوچ اچه اولمق اوزره نفر
ات عتيقك مستحق اولدقلى بيك يوز اوتوز اوچ سنهسى مصر
و رجج و رشن و لذنى ايله نفرات جديدك مستحق اولدقلى
بيك يوز اوتوز ايكى سنهسى رشن و لذنى مواجبللى ايله
بيك يوز اوتوز اوچ سنهسى مصر و رجج و رشن و لذنى موا
جبللى مقررلى اچهللى ايچون بيك يوز اوتوز ايكى سنه
سى ذكر اولنان جانحه نام ديكر كمشخانه و توابعى مقا
طعاتى مالندن تعيين اولنان يوز التمس سكر بيك يديوز
التمس اچه و تفاوت حسنه و غروشدن ايكى بيك اوچيوز
طقسان التى اچه كه جمعاً يوز يتجى بر بيك يوز
اللّى التى اچه اولور صدر اولان فرمان

عاليشانم موجبنجه بهر غروش يوز يكر ميشر اقچه يه اولمق
اوزره بحساب اسدن يالكز بيك در تيوز يكر مي التي اسدي
غروش ايله اون ايكي عدد مصري پاره ايدر مبلغ مزبور
اشبو بيك يوزا وتوز اوچ سنه سي ربيع الاخيرينك غره سي كونندن
بالفعال جبه جيلري اولان يعقوب زيد قدرت يدندن استانه
سعادتمده خزينه عامره م دفتر لرنده ايراد و مصرف قيد او
لدغنده تمسك اولمق ايچون اشبو حكم شريفم و رلدی شويله
بله لر علامت شريفه اعتماد قيله لر

تحریر ۱۴ فی اليوم العشر شهر ربيع الاخر سنه ثلاث و

ثلثين و مايه الف

قسطنطينيه

المحروسه

حرر مافيه من الاقرار عبدي نمقه الفقير اليه شانه احمد

القاضي بقضاء طول عفى عنه

سبب تحرير كتاب اولدر كه اشبو درون سبب تحرير حكمي

عاليشانده مسطور و مقيد سرحد منصوره دن رح قلعه سي محام

فظه سنده عتيق و جديد قرقي نغر در كاه عالي جبه جيلري

طرفلرندن مبلغ چایی البیانی اخذ و قبض و کند، لره ایصاله
بما هو نهج شرعی و طریق مرعی و کالتی ثابتہ اولان مصطفی
بشہ ابن محمد نام کمنہ مجلس شریف واجب التشریفله بر
وجه مالکانہ کمخانہ مقاطعہسی امینتی عمدہ الامنا معدره
سنی (؟) کسکین السید اسمعیل اغا و کیلی فخر الاقران السید
عمر اغا محضرنده بالوکاله اقرار و اعتراف ایلدیکه نفرات
مذکورونیک یومیه لسی اوچپوز اوچ اچہ اولمق اوزره نفرات
عتیقک مستحق اولدقلی بیک یوز اوتوز اوچ سنهسی مصر و
رجج و رشن و لذنی ایله و نفرات جدیدک مستحق اولدقلی
بیک یوز اوتوز ایکی سنهسی رشن و لذنی ایله بیک یوز اوتوز
اوچ سنهسی مصر و رجج و رشن و لذنی مواجبلری مقرر لر یچون
عتیق و جدید جبه جیلرینک مستحق اولدقلری یومیه لسی بروجه
امر شریف جمعا بیک در تیموز بیکرمی التی اسدی غروب ایله اون ایکی
عدد مصری پاره وکیل مومی الیه یدندن بالتمام و الکمال
اخذ و قبض ایلدم اشبو سبب تحریر حکمی ظهرینه نجت او
لنسون دیدکده ما وقع بالطلب کتب اولندی فی الیوم الثانی
من جمائی الاخر لسنه ثلث و ثلثین و مایه و الف من هجرت
من له العز و الشرف
شهود الحال : عمدت ارباب اقحم عمر افندی ابن خلیل اغا
احمد بشہ ابن ابراهیم منلا محمد جلب ابن الحاج محمد
و غیر یهم من الحضارن سالیانہ

1721 წლის „საქებში თაძარი“ კვირის რუხის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი.
ნაწერია მოთუხარო, აღწავ გაყვითლებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,2 X
63,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი. 1. არქ. ერთ. 20198.

هو

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع همايون اولدر كه قدوت الاما جد و
الاعيان كسكين اسماعيل زيد مجده تحويلندن بيك يوز اوتوز
ايكى سنه سنه محسوب؛ اولمق اوزره مرقومك بر وجه مالكانه
عهده سنده اولان جانحه نام ديكر كمسخانه و توابعى مقاطعا
تى اقچه لرندن حاليا رح قلعيسى محافظه سنده اولان قرق
نفر در گاه معلّم جبهه جيلرينك بهر ايده يكرمى كيله خنطه
اولمق اوزره بيك يوز اوتوز يكي سنهسى رجب غرمسندن بيك
يوز اوتوز اوچ سنهسى ذى الحجهسى غايتنه دكهن اون سكر
ايده مزبورلره مستحق اولدقلى اوچيوز التمه كيله خنطه
لرينك بهر كيلهسى قرق اقچه دن لازمه كلان خنطه بهالى اقچه
لر بچون بيك يوز اوتوز ايكى سنهسى ذكر اولنان جانحه نام
ديكر كمسخانه و توابعى مقاطعاتى مالندن تعيين اولنان
اون بيك التيوز قرق طقوز اقچه و تفاوت حسنه و غروشدن
يوز اللى بر اقچه كه جمعًا اون بيك سكر يوز اقچه اولوز
بهر غروش يوز يكرميشر اقچه يه اولمق اوزره بحساب اسدى
يالكر طقسان اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور اشبو. بيك يوز
اوتوز اوچ سنهسى شهر ربيع الاخرينك غرهسى كونندن بالفعل

جبه جیلر چاوشی یعقوب زید قدرت یندن استانه عساتمه
خزینه عا مره م دفتر لرنده ایرادومصرف قید اولنمضین تمسک
اولمق ایچون اشبو حکم شریفم ویرلدی شویله بله لر علامت
شریفه اعتماد قیله لر

تحریر"۱ فی الیوم العشر شهر ربیع الاخر سنه ثلث و
ثلثین و مایه و الف
بمقام

قسطنطینییه

المحروسه

بها ءخنطه رح سنه

ما فیہ من الاثرار وقع عبدی نمقه الفقیر الیه سبخانه

احمد القاضی بطورل

عفی له

سبب تحریر کتاب اولدر که درون مسطور امر سلطانیه ده
مسطور و سبب تحریر حکمیله مقید رح قلعه سی محافظه سنده
اولان قرق نفر در گاه معلا جبه جیلری طرفلرندن مبلغ آتی
الذکری اخذ و قبضه و کندولره ایصاله بما هو نهج شرعی
و طریق مرعی اوزره وکالتی ثابته اولان ممطقی بسه ابن
محمد نام کمسنه مجلس شرع خطیر لازم التوقیرده بر وجه

مالكانه كمشخانه مقاطعهسى امينى عمدت الاما جد و الاكارم
جامع المحامد و المكارم كسكين السيد اسمعيل اغا وكيلى
فخرالاشيان السيد عمر اغا محضرنده بالوكاليه اقرار تام
و تقرير كلام ايدوب اشبو سبب حكميله مسطور اولان نفرات
مذكورونيك بهر ايدة يكرمى كيله خنطه اولمق اوزره بيك
يوز اوتوز ايكي سنهسى رجبى غره سندن بيك يوز اوتوز اوچ
سنهسى ذى الحجهسى غايتنه دكين مزبورلريك مستحق اولدقلى
اوچيوز التمتع كيله خنطه لرنيك بهر كيلهسى قرقر اچه دن
لازم كلن خنطه بهالى ايچون بيك يوز اوتوز اوچ سنهسى
تحويللى مالندن اولمق اوزره جمعاً يكون طقساً اسدى غروشى
وكيل مومى اليه السيد عمر اغا يدندن بالوكاله تماماً اخذ
و قبض ايلدم اشبو سبب تحرير حكمى ظهرينه حجت اولنسون
ديدكده ما هو الواقع بالاجا هر الشرعى بالطلب كتب اولندى
حرر فى اليوم الثانى من جمادى الاخر لسنه ثلث و ثلثين
و مايه و الف من هجرت من له العز و الشرف
شهود الحال : عمر افندى ابن خليل اغا محمد الخدام
محمد بشه ابن الحاج محمد
حسين بن مصطفى
ساليانه

1723 წლის „სებები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ნაწერია თეთრ, ოდნე გაყვითლებულ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 24,3X65,4 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ე.წ. 20512.

هو

احمد شاه محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع هما يون اولدر كه افتحارى الاما جد
والاكارم وزير اعظم ادام الله تعالى اجلاله كتخدالغى حز
متفده اولان محمدو سابقا خاصه بوستانجى باشى اولان ديكر
محمد دام مجد هما تحويللرندن بيك يوز اوتوز بش سنه سنه
محسوب اولمق اوزره مومى اليهانك عهده لرنده اولان توقاد
ويوده لغى و توابعى مقاطعاتى اقچه لرندن حاليا اناقره
قلعهسى محافظه سنده اولان يوز اون بر نفر در كاه معلّم
يكيچريلرينك بيك يوز اوتوز بش سنهسى محرمى غره سندن سنه
مزبوره نى الحجهسى غايقنه دكين بر سنه ده مزبورلرك مستحق
اولدقلى ضرر لحم ونخير بهالى اقچه لر يچون بيك يوز او
توز بش سنهسى ذكر اولنان توقاد ويوده لغى و توابعى مقا
طعاتى مالندن تعيين اولنان اللى طقوز بيك سكر يوز اللى
اوج اقچه و تفاوت حسنه و غروشدن بيك اون درت اقچه كه
جمعا التمه بيك سكر يوز التمه يدى اقچه اولور بهر غروش
يوز يكرميشر اقچه يه اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز بشيوز
يدى اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك يوز اوتوز بش
سنهسى جمادى الاولنك غرهسى كونندن اسكدارى مصطفى يازيجى
زيد قدرت يدندن استانه سعادتده خزينه عمارة دفتر لرنده

ايراد و مصرف قيد اولنمغين تمسك اولمق ايچون اشبو حكم
شريفم ويرلدى شويله بله لر علامت شريفه اعتماد قيله لر
تحرير ۱۱ فى اليوم الخمس عشر من شهر جمادى الاول سنة
خمس و ثلاثين و مايه و الف

قسطنطينيه المحروسه

محافظة قلعہ ۱۱ ناقره

ضرر لحم و نخيره بها غروش ۵۰۲ عن حواله ۱۱ مقاطعه ۱۱ ويوده
لغى توقات

ما فيه من الاقرار و التصديق حرره الفقير اليه سبخانه
السيد عبدالباقي المولى خلاقه بعدينه توقات
عفى له

سبب تحرير كتاب صحت نصاب اولدر كه اشبو درون سبب تحرير
حكيمده مسطور الاسم اولان اسكدار مصطفى يازيجى يديله
ايراد و مصرف اولنان مبلغ چايى البيانى طرفندن اخذ و
قيد ما مور اولان رختوان محمد چاوش مجلس شرع حليرده حا
ليا مدينه توقات ويوده سى اولان افتخار الاما جد و الاكارم
احمد اغا زيده مجده مضرنده اقرار تام و تقرير كلام
ايدوب بيك يوز اوتوز بى سنه سنه محسوب اولمق اوزره تو
قات ويوده ليغى و توابعى مقاطعه تى مالندن حاليا ناقره

قلعه سى محافظه سنده اولان يوزاون برنفر درگاه عالى يكيچر
يلرينك سنه مزبوره محرمى غره سندن ۱۱ الحجه سى غا يتنه كلنجه

مستحق اردقلى ضرر لحم و ذخيره بهالى ايچون اشبو مير
ميران اولان سبب تحرير حكى موجبجه تعيين و حواله او
لنان بحساب اسدى يالكز بشيوز يدى اسدى غروشى ويوده مومى
اليه با كه دفع و تسليم و بندخى يدندن بالتمام اخذ و
قبض ايتدم ديدكده غب التصديق الشرعى ما وقع بالطلب كتب
اولندى فى اليوم الحادى و العشرين من شعبان المعظم لسنه
خمس و ثلاثين و مايه و الف

شهود الحال

فخر الاقران صالح افندى

على افندى كاتب خزينه روم

محمود اغا بن احمد

بيكتاش اغا بن عمر

ساليانه

غايه عجمانى الاول سنه ١٣٥

1723 წლის „სეხები თაკირი ქუქში“ რუხის ციხის შესახებ. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი ბელნით. ზო. ზა: 24,8 X 65,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 7959.

احمد شاه بن محمد خان المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع هما يوز اولدزركه افتخارى الامجد والاكابر
 وم وزير اعظم ادام الله تعالى اجلاله نك كتخدالغى حزمته و
 لان محمد و سابقا حاصه بوستانجى باشى اولان ديكر محمد دام
 مجدهما تحويللرندن بيك يوز اوتوز بى سنه سنه محسوب او
 لمق اوزره مومى اليهما نك بر وجه مالكانه عهده لرنده اولان
 توقاد ويوده لغى و توابعى مقاطعاتى اقچه لرندن حاليا رح
 قلعهسى محافظه سنده اولان اون بى نفر در گاه معلّمه جيه
 جيلرينك يوميه لى يوز يكرمى سكر اقچه اولمق اوزره مزبور
 لرك مستحق اولدقلى بيك يوز اوتوز بى سنهسى مصر و رجج و
 رشن و لذنى مواجبلرى مقررلى اقچه لر يچون بيك يوز اوتوز
 بى سنهسى ذكر اولنان توقاد ويوده لغى و توابعى مقاطعاتى
 مالندن تعيين اولنان قرق درت بيك بشيوز اللى يدى اقچه
 و تفاوت حسنه و غروشدن يدييوز اللى بى اقچه كه جنمًا قرق
 بى بيك اوچيوز اون ايكى اقچه اولور بهر غروش يوز يكرميشر
 اقچه يه اولمق اوزره بحساب اسدى يالكزا اوچيوز يتمى يدى بچى
 اسدى غروش ايله درت عدد مصرى پاره ايدر مبلغ مزبور اشبو
 بيك يوز اوتوز بى سنهسى شهر جمانى الاولنك يكرمى درنجى
 كونندن بالفعل جبه جيلر چاوشى اولان يعقوب زيد قدرت يدندن
 استانه سعادتده خزينه عامره م دفتر لرنده ايراد و مصرف

قید اولنمغین تمسک اولمق ایچون اشبو حکم شریفم ویرلدی
شویله بله لر علامت شریفه اعتماد قیله لر

تحریراً فی الیوم الثامن عشرین من شهر جمادی الاول
سنه خمس و ثلاثین و مایه و الف
قسطنطینییه

المحروسه

مواجبرح سنه ۱۱۳۵ پاره ۴ غروش ۳۰۷۷

ما فيه من الاقرار و التصديق نمقه الفقير الله تعالى

السيد عبدالباقي المولى حيلافه بعمدينه توقات
عفی عنه

سبب تحریر کتاب صحت نصاب اولدر که بالفعل در کاه عالی

دام محفوقا بالفعلی جبه جیلری چاوشلرندن قدوت الاماثل و

الاقران یعقوب چاوش یدیله خزینه عامره دفترلرنده ایراد

و مصرف قید اولنان مبلغ اتی الذکری اشبو سبب تحریر حکمی

ایله اخذ و قبضه مامور اولان الحاج مصطفی چاوش مجلس

شرعی خطیرده حالا توقات ویوده سی اولان قدوت الاماجد و الاکا

رم احمد اغا محضرنده اقرار تام و تقریر کلام ایدوب بیک

یوز اوتوز بش سنه سنه محسوب اولمق اوزره توقات ویوده لیغی

و توایعی مقاطعه تی مالندن حالیا رح قلعه سی محافظه سنده

اولان اون بش نفر در کاه عالی جبه جیلری یومیله لی و مستحق

ازلدقلى مصر رجج و رشن و لذنى موجب مقرر لر یچون اشبو

سبب تحریر حکمی ناطق اولدیغی اوزره تعیین اولنان یالکز
اوچوزو یتمسیدی بچق اسدی غروش ایله درت عدد مصری پاره
لی اغای مشارالیه بالتیمام باکه دفع و تسلیم و بندخی ید
ندن تماماً اخذ و قبض ایتدم دیدکده غب التصدیق الشرعی
ما وقع یالطلب کتب اولندی فی الیوم الثانی و العشرین
فی رجب الفرد لسنة خمس و ثلاثین و مایه و الف

شهود الحال

صالح افندی

علی افندی کاتب خزینه روم

محمود بیك ابن احمد

بكتاش بیك ابن عمر و غیر هم

سالیانه

۲۴ جمادی الاول سنه ۱۳۵

جبه جی

ما بعد من الافراد المصنفين على الهمم الدعاء
 السبعة التي في المولى سنة ١٠٠٠
 عمل فيه

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين

بالفعل وركناه عاليه محفوظا بالما جيبيلويجا وشره قفوة الاما نزلوا القرية وبيضا
 بيدل ختند عالمه وقره نزل ابراد وعضف قفوا اولنا مبلغ آتة الذكرى بنقن سبب خبر حكى اول
 ما من اولاد الحاج مصطفى جاون مجلسه في خبير حاله نوبات ويوم به اوله قفوة الوداع
 والادكارهم ام انما حضرته اقرار نام ونعمه كرام اهدت بيكرو هذا ونعمه به سبب خبر
 اولاد انهم نوبات ويوم ليفي ونوابي مطلقا حاله حاله ربه قلده حافظه
 اولاد اوله سبب خبره كراه عاليه جيبيلوي وسبب خبره اوله قفوي مصره خبره
 ولذريه من اجب خبره ابراهيم بنسواب خبر حكى ناطق اوله بنقن اولنا
 ياكرو اجب خبره بنقن سبب خبره ابراهيم بنسواب خبر حكى ناطق اوله بنقن اولنا
 بالتمام باكره دفعه وسليم وبنديج يه نده ناما اخذت بعض ايتهم ويكروه غل الصديق
 الشري ما وقع بالطيب كيب اوله نديج في اليوم النافه والعشرين من رجب الفري

سنة ١٠٠٠
 صالحي افندي كاتب ختند نام
 علي افندي
 محمود بيك
 ابي احمر
 بكاش بيك
 بن عمر
 وبن عمر

1728 წლის „სეგები თაპირი ჰუკუმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,8 X 66,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ეტს. 9128.

و

احمد شاه بن محمد خان التاجر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع بنه ايون اولدر كه افتتاحى الاماجد
والاكارم محمدوديكريمحمد دام مجدهما تحويلرندن بيك يوز
قرق بر سنهسى محرمى غرهسندن ضبط اولمق اوزره مومى
الهيما نك عهدهلرنده اولان توقاد ويوهده لغى و توابعى مقا
طعاتى اقچهلرندن حاليا اناقره قلعهمسى محافظهسنده اولان
سكن سكرنفردرگاه معللمى يكيچيريلرينك يوميه لرى التيوز
اوتوز ايكى اقچه اولمق اوزره مزبورلرك مستحق اولدقلى
بيك يوز قرق بر سنهسى مصر و رجج و رشن و لذنى مواجبلرى
اقچهلر يچون تاريخ مزبوره محسوب اولمق اوزره ذكر اولنان
توقاد ويوهده لغى و توابعى مقاطعاتى مالندن تعيين اولنان
اتيكيوك يكرمى بيك اقچه و تفاوت حسنه و غروشدن اوچ بيك
يديوز يكرمى سكر اقچه كه جمعًا ايكيوك يكرمى اوچ بيك
يديوز يكرمى سكر اقچه اولور بهر غروش يوز يكرميشراقچه
يه اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز بيك سكر يوز التمهردت
اتقى غروش اداء امان پارہ ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك يوز
قرق بر سنهسى جادى الاوانك غرهسى كونندن اسكدارى مصطفى
يازيچى زهد مجده يدندن استانه سعادتده حزينه عامره م
دفترك ابراز و مصرف قيدا ولنمفين تمسك اولمق ايچون

تحریراً فی الیوم الرابع من شهر جمادی الاول سنہ احدی
و اربعین ماہ و الف
قسطنطینیہ
المحروسہ

محافظة قلعه اناقرہ

مواجب غروش ۱۸۶۴ پارہ عدد ۱۰

عن حوالہ مقاطعات و بودالقی توقاد

الامر حسبما حرر فيه نمقه الفقير الله تعالى مصطفى المو
لى حلافه بمدينة توقاد
عفى عنه

سبب تحریر حجت صحت نصب اولدر کہ اشبو سبب تحریر حکمیدہ
مسطور اولان مبلغ جاہی الذکی اخذ و قبضہ ما مور اولان در
کاه عالی محفوظا بالفعالی یکیچریلی او جاغندہ باش یاز
یحی طرفندن تعیین اولنان بشنجی بلو کدن الحاج ابراهیم
چاوش مجلس شرعی خطیردہ مدینہ توقات ویودہسی عمدہ الاما
جد و الاکابر الحاج عمر اغا محضرنده اقرار و تقدیر کلام
ایدوب اشبو سبب تحریر حکمی موجبنجہ حالیا اناقرہ قلعه
سی محافظہ سنده اولان سکسن سکز نفر در کاه عالی یکیچریلر
ینک بیک یوز قرق بر ہنہسی مصر و رجج و رشن و لذنی موا

جبلری یومیہ لری اچہ لری یچون بیک یوز قرق بر سنہ سنہ
محسوب اولمق اوزرہ توقاد و توابعی مقاطعاسی مالندن
تعیین و حوالہ اولنوب مستحق اولذقلری یالکز بیک سکز
یوز التعمی درت غروش ایله اون پارہ یی مومی الیہ یدندن
تمامًا و کاملاً اخذ و قبض ایلدم دیدکده غب التصدیق
الشرعی ما زقع بالمطلب اولندی فی اوایل ذی القعدہ
سنہ احدا و اربعین و مایہ و الف

شہود الحال

صالح افندی ابن ...

احمد اغا ابن ...

محمود اغا ابن احمد

حاجی حسن بن محمد و غیر ہم

سالیانہ

1733 წლის „საგებები თაპირი ჰუქმი“ ანკლიის ციხის შესახებ. ნაწერია თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. გადახეულია შუაზე. ზომა: 23,3×23 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 306ა. არქ. ერთ. 46ა. ფ. 4ა.

محمود خان شاه مصطفى المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع هما يون اولدر كه قدوت الامجد و
 الاغيان مصطفى و سابقا مطبخ عامه امينى اولان الحاج
 خليل زيد مجدهما تحويللرندن بيك يوز قرق بش سنه سنده
 واقع مازت اولندن ضبط اولنوب يوز قرق بش و يوز قرق
 التى سنه لرينه محسوب اولمق اوزره مومى الهيمانك عهده
 لرنده اولان مرعش سنجا غنده واقع ضمانتى وغيره ناحيهسى
 تيمارلى مقاطعهسى اقچه لرندن حاليا اناقره قلعهسى محا
 فظم سنده اولان يوز طقوز نفر در كاه معلم يكيچريلرينك
 بيك يوز قرق التى سنهسى محرمى غره سندن سنه مزبورہ ذى الحجة
 سى غايه تنه دكين بر سنهده مستحق اولدقلى يدى بيك
 التيوز اون بر وقية لحم لرينك لازمه كلان بهالرى اقچه لر
 يچون ذكر اولنان سنه لره محسوب مقاطعه مزكوره مالندن
 تعيين اولنان اوتوز طقوز بيك طقوز يوز اللى سكر اقچه
 كه بهر غروش يوز يكر ميشرا اقچه به اولمق اوزره بحساب
 اسدى يالكز اوچيوز اوتوز ايكى اسدى غروش ايله اوتوز
 طقوز پاره بر اقچه ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك يوز قرق
 التى سنهسى رجب شريفنك غرهسى كونندن شهرين محمد يازيجى
 زيد مجده يدندن استانه سعادتمده خزينه عامه دفترلر

نده ایراد و صرف قیدا ولنمغین تمسک اولمق ایچون اشبو حکمی
شریفم ویرلدی شوپله بله لر علامت شریفه اعتماد قیله لر
تحریر ۱۱ فی الیوم الخمس رجب الفرد سنه ست و اربعین و
مایه و الف

قسطنطینیة المحروسه

در محافظه قلعہ اناقره سنه ۱۱۴۶ کوشت بها غروش ۳۳۲ اچه

۳۹ پاره ۱

عن مالی حواله ناحیه ضمانتی سنجایی مرعس سنه ۱۱۴۵/۱۱۴۶
عرض بنده لر بیدر که اناقره و رح قلعہ لر محافظه لر بنده ا و
لان در کاه عالی یکچی ریلرینک یوز قرق التی سنمسی موجب
چوقه و ذخیره بهالرنندن درت بیک ایکیوز طقمان بیچق غروش
یوز قرق بی و قرق التی سنه لر مرعس سنجاغنده واقع ضمانتی
مقاطعه سیله یوز قرق بی و قرق التی سنه لر افراز ذوالقدر
یه حاصی مقاطعه لرنندن اشبو التی قطعه سبب تحریر حکمیه
تعیین و حواله اولنوب لکن مبلغ مزبور مقاطعه مزبوره نک
ذکر اولنان سنه لر مالندن از دیاد حواله اولندوغندن ناشی
اخری امکانده اولمغله اخر محلدن حواله اولمق ایچون ادا
سی تحریری با بنده فرمان دولتلو عنا یتلو سلطانم حضرتلر
ینکدر

صح تلخیص موجبنجه اداسی یازلمک بیورلدی

۱۶ ذی الحجه سنه ۱۴۶

تذکره ادا داده فی ۱۸ ذی الحجه سنه ۱۴۶

قید شد به دفتر بقایا

1734 წლის „სეზები თაპირი ჰუქში“ ანკლის ციხის შესახებ. ნაწერა თეთრ, სქელ ქაღალდზე შავი მელნით. დოკუმენტი შუაზეა გადახეული. ზომა: 23,5x23 სმ. შეფერი: HBKM. ფონდი 306ა. არქ. ერთ. 46ა. ფ. 1ა.

...مقاطعهسى اچهلرندن حاليا اناقره قلمهسى محافظه...

قرق بى سنهسى اربعين اولندن بيك يوز قرق التى سنهسى
 اربعين اولنه دكين... زمستانى چوقه لر ينك لازمه كلان بها
 لرى اچهلر يچون... ذكر اولنان سنه لده محسوب مقاطعه
 مزبوره... اولنان اون طقوز بيك درت يوز قرق اچه كه بهر
 غروش يوز يكرميشر اچه يه اولمق اوزره بحساب اسدى يالكز
 يوز التمى ايكي اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور اشبو بيك
 يوز التى سنهسى رجب شريفنك غرهسى كونندن شهرين محمد
 يازيجى زيد مجده يدندن استانه سعادتده خزينه عامره م
 دفترلرنده ايراد و مصراف قيد اولنمغين تمسك اولمق ايچون
 اشبو حكى شريفم ويرلدى شويله بله لر علامت شريفه اعتماد
 قلالر

تحریراً اليوم الخامس شهر رجب الفرد سنه ست و

اربعين و مايه و الف

قطنطينيه

المحروسه

ساليانه

Handwritten text in Persian script, likely a historical document or manuscript. The text is written in a cursive style and is contained within a rectangular border. The content is dense and appears to be a formal record or a significant piece of correspondence. The script is dark and well-defined against the light background.

1734 წლის „სებები თაძარი ქუქში“ ანაკლის ციხის შესახებ. ნაწერი ავტორ ქალ-
 ლზე შვი მელნით. დოკუმენტი შენახეა გადახეული და მნიშვნელოვნად ნაწილი არ
 არის. ზომა: 22,5x24,1 სმ. შიფრი: НБКМ. ფონდი 306ა. არქ. ერთ. 16ა. ფ. 2ა.

تيمارلى مقاطعهسى اچەلرندن حاليا انا قره... بو قیدلری
 طقوز یوز اون یدی اچه اولمق اوزره مزبورلرک مستحق
 اولدقلری... مصر و رجج و رشن و لذنی مواجیلری اچهلر
 یچون ذکر اولنان سنه لرده محسوب مقاطعه مزکوره مالندن
 تعیین اوچیوک یکر می درت بیک التیوز اون التی اچه که
 بهر غروش یوز یکر میشر اچه یه اولمق اوزره بحساب اسدی
 یالکز ایکی بیک یدی یوز بش اسدی غروش ایله بش پاره بر
 اچه ایدر مبلغ مزبور اشبو بیک یوز قرق التی سنه سی رجب
 شریفنک غره سی کونندن شهرین محمد یازیجی زید مجده یدندن
 استانه سعادت مده خزینه عا مره م دفتر لرنده ایراد و مصرف
 قید اولمغین تمسک اولمق ایچون اشبو حکمی شریفم ویرلدی
 شو یله بیلهلر علامت شریفه اعتماد قلالر
 تحریر "ال یوم العا م رجب الفرد سنه ست و اربعین و

ما یه و الف

قسطنطینیه

المحروسه

سالیا نه

1761 წლის „სეგებეი თაძირიი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ. ნაწერია თეთრ, როყეითალო, ოღნავ გაცრეცილ და გაშავეებულ ქაღალდზე შავი მეღნით. მოწითალო მეღნით ყადის რეზოლუციია ბეკედთან ერთად. ზომა: 25,1 X 71,3 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 8266. ფ. 1.

هو

مصطفى خان شاه بن احمد المظفر دايمًا

سبب تحرير توقيع رفيع يوز همايون اولدر كه تحويلندن زمان
 ضبط مارت اولندن اولوب بيك يوز يتمم بش سنهسى محسوبا
 مومى اليهك عهده سنده اولان حصها ۱۰ يالت صيدا و بيروت و
 توابعى مقاطعاتى اچه لرندن حاليا اناقره قلعهسى محافظه
 سنه مامور سگسن درت نفر در گاه معلم يکيجر يلرينك بيك
 يوز يتمم درت سنهسى جمانى الاولنك دردنچي کوننده واقع
 اربعين اولندن بيك يوز يتمم بش سنهسى جمانى الاولنك اون
 بشنچي کوننده واقع اربعين اولنه دکين مستحق اولدقلى
 زمستانى چوقه بهالى اچه لر يچون تاريخ مزبوره محسوبا
 مقاطعت مزكوره مالندن تعيين اولنان اون بش بيك يوز يکر
 مى اچهسى بهر غرومى يوز يکر ميشر اچه يه اولمق اوزره بحساب
 اسدى ويالکز يوز يکر مى التى اسدى غروش ايدر مبلغ مزبور
 اشبو بيك يوز يتمم بش سنهسى ربيع الاخرينك غرهسى کونندن
 يکن على يازيجي زيد مجده يدندن استانه سعادت مده خزينه
 عامره دفتر لرنده ايراد و مصرف قيد اولنمفين تمسك اولمق
 ايچون اشبو حکمى شريفم ويرلدى شويله بله لر علامت شريفه
 اعتماد قيله لر

تحرير " فى اليوم الثامن عشر من ربيع الاخر سنه خمس

و سبعین و مایه و الف

اسلامبول المحروسه

در محافظه قلعہ اناقره واجب مصر سنہ ۱۱۷۴

چوقہ بہاسی غروش ۱۲۶

عن مالی مقاطعات حصہ ایالت صیدا و بیروت سنہ ۱۱۷۵
مافیہ من القبض و السلم حریر نمقہ الفقیر اللہ عز

شانہ السید محمد العبدی المولی خلاقہ بمدینہ صیدا

عفی عنہ

اشبو بیک یوز یتتم بفرس سنہ سنہ محسوباً ایالت صیدا و
بیروت مقاطعاتی مالندن یا سبب تحریر اناقرہ قلعہ سی نفر

اتلرینہ حوالہ اولنان درون سبب تحریرہ مذکور یالکز یوز

یکرمی التی غروشی حالاصیدہ والیسی اولنوب السید نعمان

پاشا افندمز حضرتلرینک یدندن بلتعام اخذ و قبض اولنوب

اشبو سبب تحریرہ ظہریہ اولنمقدر

بندہ محمد چاوش سالیانہ چی کورجستان م (مزبور)

سالیانہ

Handwritten text at the top left, possibly a title or header, including the number 117.

Handwritten text in the upper right quadrant, including the number 118.

Main body of handwritten text in the center, featuring several lines of script and a circular stamp.

Handwritten text at the bottom left, possibly a signature or date.

1721 წლის ბერათის ასლი ანაკლიის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 31×43,5 სმ. შიფრი: HBKM. ფონდი 236ა. არქ. ერთ. 1413ა. ფ. 2ა

نشان شریف عالیشان سامی مکان سلطانی و طغرای غرای جهان
 ستان خاقانی حکمی اولدر که انتهای سرحد منصوره مده کور
 جستانده واقع اناقره قلعهسی محافظهسندہ اولان اشپو دار
 نده گاه مثال تسجیل سرمقرون خاقانی یوز قرق درت نفر
 یرلو نفراتک بیک التیوز قرق اقچه یومیهسلی و سنهوی اوچ
 بیک التیوز یکرمی سکز بچق غروش مواجیلری اولوب بهر سنه
 طرفلرندن سالیانه جیسی کلوب مواجیلری برر محلدن حواله و
 تحصیل و محلنه وارنجه مصارف کثیرهسلی کندوکندن و عرا
 توجوه سنهده مواجیلری کندولره واصل اولنجیه دک بیز بچق سنه
 لی تجاوز و توجوه سنه لرده تحصیل قلنمه اولوب سنهسی ایچنده
 تحصیل اولنمدوغندن و یاخود سالیانه لرینه نامناسب اولدو
 غندن اخر محلدن حواله و اولدخی تحصیل اولنوب محلنه وار
 نجه بنم مصارفی مودی اولمغله مواجیلرینک نصفی مرتبهسی
 اللرینه کیرمیوب نفرات فقراسنه کلی غدر و سمتلرینه
 قریب بر محل قربندن اوچقلق تعیین اولدیغی صورته اوچقلق
 اولان محلدن مواجیلری تماماً اخذ و نفراتی ایصال و نفرات
 دخی مستریح احوال اولدوقلرندن بشقه حزمه محافظهده لیل و
 نهار مستقر و بر وجهیله قنعل اولمامسینه باعث بر معنی
 اولوب و نفرات مزبورهنک یوز اوتوز ایکی سنهسی مواجیلری
 حواله ایله ویرلمکده یوز اوتوز اوچ سنهسی محرمی ابتدا

سندن سنوی اقتضا ایدن اوچ بیک التیوز یکر می سکر بجق
غروهه مواجیلرینک التیوز یکر می سکر بجق غروشی او جقلق
مقابله سنده تنزیل و اوچ بیک غروشی ارضه رومی کمرکی نظا
رتی مالندن او جقلق تعیین و مزبور مقاطعه مزبوره امنی
یدندن اخذ و قبض ایلماک اوزره محلنه قید و امر شریفیم
ویریلوریکن هنوز او جقلق بدلی ویرل میوب موجبنجہ بدلی ویر
لماک با بنده نفرات مزبوره نک ضابطانی استدعای عزبتا یتملق
یله غیرا زتنزیل سنوی اقتضا ایدن اوچ بیک غروهه مواجیلری
یوز اوتوز اوچ سنه سی محرمندن ارضه رومی کمرکی نظارتی
مقاطعه سی مالندن المق اوزره محلنه قید و یدلرینه او جقلق
بدلی ویرلماک با بنده تلخیص موجبنجہ فرمان عالشانم صادر
اولمغین حضرتده مزید عنایت پادشاهانم ظهوره کتوروب
بو برات مسرت اثاری ویردم و بیوردومکه نظارت مزبوره
مالندن المق اوزره نفرات مزبوره نک غیرا زتنزیل او جقلق
تعیین اولنان سنوی اوچ بیک غروهه مواجیلری و بیک یوز
اوتوز اوچ سنه سی محرمی غره سندن طرفلرندن قرضه ماموره
تسلیم و تسلیم ولدوغین مشعرا شبوبرات عالیشانمک صورت ظهرنه
حجت شرعیه ایتدریلوب و ضابطانندن مهور تمسک النوب
حین محاسبه ده حسابنه محسوب اولنمق ایچون حفظ ایلیه لر
شو یله بله لر علامت شریفه اعتماد قلاکر

تحریر"۱" فی الیوم احدی من شهر ربیع الآخر سنہ ثلاث و

ثلثین و مایہ و الف

قسطنطینیہ

المحروسہ

باش محاسبہ در کنار اولنہ

برای مواجب نفرات یرلویان قلعهٔ اناقرہ عن مال مقاطعۂ

امنانی کمرك ارضروم بر وجه او جلق تعیین شدہ فی ۸ ذی

القعدہ سنہ ۱۳۳

نفر۱ ۱۴۴

فی یوم ۱۶۴۰

فی سنہ اقچہ ۵۸۰۵۶۰

بحساب غروش ۳۶۲۸۷

۶۲۸۷

بہأ مقاطعۂ او جلق

۳۰۰۰

تلخیص

مقبوضت حسن اغا عن جانب نفرات مزبور الحاج عثمان وکیل

امنت مقاطعۂ عن مال مقاطعۂ نظارت ارضروم عن ای سنہ ۱۱۳۴

بر موجب صورت برات و حجت شرعیۂ مولانا عبدالرحمن افندی

قضأ ارضروم فی ۷ ذی القعدہ سنہ ۱۱۳۵ تمامًا

انقرہ قلعهسی یرلو نفراتک سنہی مواجیلی اولان اوچ بیک

غروش ارضروم نظارتی مقاطعہسی مالندن او جلق اولوب بیک

یوز اوتوز دورت سنه‌سی یچون نفرات طرفندن وکیل اوزره
حسن مقاطعه امین یددن تماماً اخذ و قبض ایلدوک مهرلو برا
تنک صورتنده حجت شرعیسی ناطق اولمقله خزینه‌سیچون
(ایچون) ایراد و مصرف تذکره‌سی رجا ایدر فرمان دولتلو
سعادتلو سلطانم حضرتنکدر

فی ۱۸ جمادی الاول سنه ۱۱۳۶

طبق املا العالی حرره الفقیر الیه عز شانه عبدالرحمن
القاضی بحدینه ارضوم
عفی غنه

صح

تلخیص موجبنجه تذکره‌سی ویرلمک بیورلدی

۲۳ جمادی الاول سنه ۱۳۶

عرض بنده‌لی بو در که کورجستان سنورنده واقع اناقره
قلعه سنک بیک التیوز قرق اقچه یومیه ایله یوز قرق درت
یرلو نفر اولوب سنوی اوچ بیک غروش مزاجیلی ارضوم
نظارتی مقاطعه‌سی مالندن اوچقلق اولدیغی در کنار اولنمشدر
نفرات مزبور بیک یوز اوتوز درت سنه‌سی مواجبلرینی سنه
مزبوره مقاطعه‌سی امینی یدندن اخذ و قبض ایلدکلرینه او
چقلق براتی صورتنک ظهرنده اولان حجت شرعیسی ناطق اولمقله
مقاطعه امینک دینه محسوب ایچون ایراد و مصرف تذکره‌سی

ویرلمک بابنده فرمان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلر

ینکدر تذکره محاسبه سنه النمک

فی ۲ جمادی الاخر سنه ۱۱۳۶

الامر حسبما حرر فيه نمقه الفقير اليه عز شانه عبدالر

حمن القاضي بمدینه ارضروم

عفی عنه

سبب تحریر حکمی بو در که انتہائ سرحد منصورہ دہ کرجستان دہ واقع اناقرہ قلعہ سنہ اولان یوز قرق درت نفر یرو نفر! تنک طرفلرندن مبلغ اتی الذکری اخذ و قبضہ و کندولرہ ایصالہ بما منوالنہج الشرعی وکیللری اولان حسن اغا ابن علی نام کمسنہ مجلس شرع شریف انوردہ بیک یوز اوتوز درت سنہسی ارضروم کمرکی و نظارتی امینی اولان قدوت الاماچد و الاعیان عزتلو الحاج عثمان اغا محضرنده اقرار تام و تقریر کلام ایدوب اشبو ظہرینہ تسجیل اولنان فرمان عالی منتظرتی اوزرہ نفرات مزکورہ پہ اوچ بیک غروش ارضروم کمرکی نظارتی مالندن اوچا قلق تعیین اولنوب نفرات مذکورہ دخی بیک یوز اوتوز درت سنہسی مستحق اولدقلری اوچ بیک غروش مواجبلرینی مقاطعہ مذکورہ مالندن ألمق اوزرہ حسب الوکالہ اغای مومی الہین طلب یلیدی کمده اولدخی مبلغ مذکور اوچ بیک غروشی سنہ مذکورہ پہ محسوب اولمق اوزرہ بالتتام

با که تسلیم و بنداخی تماماً اخذ و تسلیم ایدوب فیما
 بعد موجب مذکور دن امین مومی الهیک ذمتنده بر اچه و
 بر حبه باقی قالمدی اشبو ظهر امر منیفه حجت تحریر
 اولنسون دیدکته غب التصدیق الشرعی ما وقع بالطلب
 کتب اولندی فی الیوم السابع شهر ربیع الاول لسنة خمس
 ثلاثین و مایه و الف

شهود الحال

السید محمد جلب

محمود اغا

خلیل باب

احمد بشه

یوسف بشه

قید شد

۲۶۲۰۳۷

۰۳۰۰۰

۰۶۹۸۶

۰۲۳۳۷

۳۸۵۲۳۷

1721 წლის ბერათის ასლი რუსის ციხის შესახებ. ერთი ფურცელი. ნაწერია მოთხელო, თეთრ ქაღალდზე შავი მელნით. ზომა: 23,2 X 46 სმ. შიფრი: HCKM. ფონდი 1. არქ. ერთ. 9181.

هوالمعيت

نشان شريف عاليشان سامي مكان سلطاني و طغرای غرای جهان
 ستان خاقانی حکمی اولدر که امیرالامراء الکرام چلدر بکلر
 بکیسی اسحق دام اقباله دیوان هایونه عرض کوندرود حدود
 کورجستانده واقع رخ قلعهسی محافظهسندہ اولان اشبو دارنده
 کان توقیع رفیع الشان خاقانی قرق نفر یرلو جبه چیلری و
 یکرمی بش نفر طوبجی نفراتلرینک سنوی اقتضا ایدن مواجیلری
 بیک یرز اوتوز اوچ سنهسی ابتداسندن ارضه روم کمرکی نظا
 رت مقاطعهسی مالندن المق اوزره اولمغین تعیین اولنوب
 لکن هنوز برات ویرلمکله برادرینه اوچقلق براتی ویرلمک
 بابنده عنایت رجا ایتمکده خزینه عامره مده محفوظ اولان
 باش محاسبه دفترلرینه نازار اولندقدہ یدیوز اللی اچه
 بر جبه ایله رخ قلعهسی محافظهسندہ اولان قرق نفر یرلو
 جبه جی و یکرمی بش نفر طوبجی نفراتلرینک بهر غروش یوز
 التتمراقچه اولمق اوزره سنوی اقتضا ایدن بیک التیوز
 اللی طقوز غروش مواجیلری اولنوب بهر سنه طرفلرندن سالی
 نهجی کلوب مواجیلریک بر محلدن حواله و تحصیل و محلنه
 وارنجه مصارف کثیر کتر دکن بشقه بعض سنه لرده مواجیلری
 کندولره مداخل اولنجه بر بچوق سنه لی تجاوز و بعض سنه

لرنه نخى تحصيل غير وسنه اخرينه دكين تحصيل اولنمديغندن
 انلرينده كيرينجه نيجه م صارفدن چقوب نفرات فقراسنه كلي
 غدر اولمغله سنوى اقتضا ايدن بيك التيوز اللى طقوز غروش
 مواجبلرندن اوچقلق مقابله ايكيوز اللى طقوز غروش تنزيل
 و باقى بيك در تيوز غروش مواجبلرى بيك يوز اوتوز اوچ
 سنه سندن ارضه روم كمركى نظارت مالندن اوچقلق تعيين و
 امر شريفيم ويرلديكى در كنار و وجه مشروخ اوزره نفرات
 مزبور هيه نظارده مزكوره مالندن غير از تنزيل اوچقلق
 تعيين ازانان بيك در تيوز غروش مواجبلرين بيك يوز اوتوز
 اوچ سنه سى ابتدا سندن المق اوزره اوچقلق تعيين اولنور
 باقى وجه اوزره براتى ويرلمك با بنده تلخيص موجبنجه فر
 مان عاليشانم صادر اولمعين حقلرنده مزيد عنايت پاشاها
 نه وجوده كتوروب بيك يوز اوتوز اوچ سنه سى ربيع الاخرينك
 يكرمى يدينجى كونى بو براتى همايون ويردمكى ذكر اولنان
 التمس بى نفرات يومى يديوز اللى اقچه يوميه لرندن بهر
 يوز التمس اقچه سى بر غروش حسابى اوزره سنوى اقتضا ايدن
 بيك در تيوز اللى غروش مواجبلرينك اوچقلق مقابله ايكيوز
 اللى غروش شريف و باقى بيك در تيوز غروش مواجبلرى بيك
 يوز اوتوز اوچ سنه سنى ارضه روم كمركى نظارتى مالندن او
 چقلق و بهر سنه مقاطه مزبوره امناسى يدندن قبضه
 مامور اولنلره ادا و تسليم و اشيو برات عاليشانمك
 صورت ظهرينه حجت شرعيه اخذ و قبض ايدن ممهور تمسك

النوب حین حسابده امانك حسابنه محسوب اړلمق ایچون
حفظ اولنه شویله بله لړ علامت شریفه اعتماد قلا لړ
تحریر "۱" الیوم الثانی ربیع الاثر سنه ثلث و ثلثین و

مایه و الف

قسطنطینییه

المحروسه

محلی

مراجب نفرات یرلویان قلعه * رخ در حدود کورجستان

نفر "۱"	۴۰	فی یوم	۴۵۰	نفرات جیه جیان
	۲۵		۳۰۰	نفرات طوبچیان
	<u> </u>		<u> </u>	
	۶۵		۷۵۰	

فی سنه

اچیه ۲۶۵۰۰ فی ۱۶۰

بحساب غروش اسدی ۱۶۵۹

بهر سنه با مقابلہ * ۰۲۵۹

او جلق

۱۴۰۰

۱ ۲۰۰
۱ ۲۰

۰ ۰۰

عن مالی مقاطعه * نظارت کمرك ارضروم

او جلق تعیین شد

مقبوض علی اغا چورباجی * جیه جیان و دیگر علی اغا طوبچیان

عن ید صالح چوقدار عن جانب الحج حلیل افندی امین مقاطعه *

مزبور واجب سنه ۱۲۴۳ اخذ و قبض کرده بر موجب صورت برات
عالیشان و حجت ظهريه مولانا حسن افندی قاضی ارضروم
غروش اسدی ۱۴۰۰

رخ قلعه سی محافظه سنده اولان قرق نفر جبهجی و یکر می بش
نفر طوبجی نفرا تیک سنوی بیك دور تیموز غروش ترا جیلری
ارضروم کمرکی نظارتی مقاطعه سی مالندن ازلحق اوزره او
جقلق تعیین و بیك یوز قرق اوچ سنه سیچون مواجیلرینی
نفرات طرفندن جبهجی چور باجیسی علی اغا و طوبجی باشی
و دیگر علی اغا مقاطعه مزبوره امین طرفندن چوقدار صالح
یدندن مبلغ مزبوری تماماً قبض یلدا کلرینی سفر اشبو برات
عالیشانک ظهرنده ارضروم قاضنک حجت شرعیه سی نا مقدر فر
مان دولتلو سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

فی ۲۷ ربیع الاخر سنه ۱۱۴۴

در کناری و حساب اولدیغی اوزره ایراد و مصرف ایچون
تذکره سی وريله

برات داده فی ۲۶ جمادی الاول سنه ۱۱۴۴

قید شد

طبق اصلا المطاع نمقه الفقیر الیه عز شانه حسن القاضی

بمدينه ارضروم

عفی عنه

حسن

الامر كما ذكر فيه حرره الفقير اليه عز و شانه حسن القا
ضى بمدينه ارضروم
عفى عنه

سبب تحرير درون بو در كه خالاروخ قلعهمسى محافظه سنده
اولان قرق نفر يرلو جيه جيلرى و يكرمى بش نفر طوبجى نفرا
تلى طرفلرندن مبلغ اتى الذكرى نخذ و قبض و كندولتره
ايصاه و كيللى اولان جيهجى چوربا جيسى على اغا ابن
محمد و طوبجى باشى ديكر على بن سليمان نام كمنه لر
مجلسه شرع خطير لازم التوقيرده بيك يوز قرق اوچ سنهسى
ارضروم كمركى نظارتى مالن حفظا حالا دولت عليه ده محا
سبه جزيه اولان سعادتلو خليل افندى طرفندن و كيللى اولان
چوقه دارى صالح اغا نام كمنه مضرنده اقرار تام و
تقرير كلام ايدوب اشبو ظهيرينه تسجيل اولنان صورت برات
عاليشان ناطق اولديغى وجه اوزره نفرات مزكوره نك غير
از تنزيل بيك در تيوز غروش مواجبلرى سنوب نظارت مز
كوره مالندن حواله يه تعيين اولنمغله مبلغ مزكور بيك
در تيوز غروش بيك يوز قرق اوچ سنه سنه محسوب اولمق او
زره نظارت مزكوره مالندن اغاى مومى اليه يدن طلب
ايلديكمزده اول دخى مبلغ مزكور بيك در تيوز غروشى سنه *

مذکورہ یہ محسوب اولمق اوزرہ نظارت مذکورہ مالندن با
 لتتام بزلرہ دفع و تسلیم و بزلر دخی مبلغ مذکورہ
 تماماً یدندن تسلیم و اخذ و قبض ایدوب مبلغ مذکورہ
 زمتندہ بر اقچہ و بر حبه باقی المدی دیدکلرنده غب
 التصدیق الشرعی ما وقع بالطلب کتب اولندی فی الیوم
 التاسع عشر من نئی القعدہ الشریف لسنه ثلث و اربعین و
 مایہ و الف

شہود الحال

عمر قلب مضر

محمود اغا سر مضران

الحج حسن چوقہ دار

کتخدا عمر اغا

۱۴۰۰

۱۶

۸۴۰۰

۱۴۰۰

۲۲۴۰۰۰

შ ი ნ ა ა რ ს ი

	წინასიტყვაობა	9—12
	შესავალი	13—20
	ქართული თარგმანი:	21—149
№ 1	1704 წლის ქუთაისის ყადის არზა მეგრელებისა და აფხაზების საქმიანობაზე	21—22
№ 2	ანაკლიის ციხის ოსმალო მცველთა უთარილო არზა არსებული ვითარების შესახებ	22—23
№ 3	1704 წლის არზა რუხისა და ხეთის ციხეების დაპყრობის შესახებ	23—24
№ 4	1707 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების შესახებ	24—25
№ 5	1708 წლის არზა რუხის ციხის ბეშლუიანების, მუსტაფაზების, თოფჩიებისა და აზაბების დაფინანსების შესახებ	25—27
№ 6	1708 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების შესახებ	28—30
№ 7	1708 წლის არზა რუხის ციხის ჭებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	30—31
№ 8	1710 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	31—32
№ 9	1710 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	32
№ 10	1710 წლის არზა რუხის ციხის ჭებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	32—33
№ 11	1711 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	33—35
№ 12	1713 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	35—36
№ 13	1714 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების მდგომარეობის შესახებ	36
№ 14	1714 წლის არზა რუხის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ	36—37
№ 15	1714 წლის არზა რუხის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ	37—38
№ 16	1714 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	38—40
№ 17	1714 წლის არზა ანაკლიის ციხეში არსებული ვითარების შესახებ	40
№ 18	1715 წლის არზა ანაკლიის ციხის მცველების დაფინანსების თაობაზე	41—42
№ 19	1717 წლის არზა ანაკლიის ციხის თოფჩიების დაფინანსების თაობაზე	43—44
№ 20	1720 წლის არზა ანაკლიის ციხის მცველების დაფინანსების თაობაზე	44—45
№ 21	1720 წლის არზა რუხის ციხის ჭებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	45—48
№ 22	1720 წლის არზა რუხის ციხის თოფჩიების დაფინანსების თაობაზე	48—50
№ 23	1721 წლის არზა რუხის ციხის თოფჩიების დაფინანსების თაობაზე	50—52
№ 24	1722 წლის არზა ანაკლიის ციხის შეკეთების თაობაზე	52—53
№ 25	1722 წლის არზა ანაკლიის ციხის ჯარისკაცების დაფინანსების თაობაზე	53—55
№ 26	1722 წლის არზა ანაკლიასა და სხვა ციხეებზე ადგილობრივი მოსახლეობის თავდასხმების თაობაზე	55—56
№ 27	1922 წლის არზა საქართველოში საომარი იარაღის გაგზავნის თაობაზე	56—58

№ 28	1722 წლის არზა ანაკლიის ციხეში საომარი იარაღის ჯაგზავნის შესახებ	58—59
№ 29	1722 წლის კოლექტორი არზა ანაკლიის ციხის ჯარისკაცების დაფინანსების შესახებ	59—60
№ 30	უთარილო არზა რუხის ციხის მდგომარეობის შესახებ	60—61
№ 31	1724 წლის არზა რუხის ციხის ჯებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	61—62
№ 32	1724 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	62—63
№ 33	1725 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	63—64
№ 34	1725 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	64
№ 35	1727 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	65
№ 36	1730 წლის არზა რუხის ციხის ჯებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	65—67
№ 37	1731 წლის არზა ანაკლიის ციხის შეკეთების შესახებ	67—69
№ 38	1732 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრების დაფინანსების შესახებ	69—71
№ 39	1732 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩრებისათვის გამოსაზამრე-ბელი თანხის ბოძების თაობაზე	71—73
№ 40	1732 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	73—75
№ 41	1732 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩრების დაფინანსების თაობაზე	75—77
№ 42	1733 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	77—78
№ 43	1733 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	79—80
№ 44	1733 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	80—82
№ 45	1733 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	82—84
№ 46	1734 წლის არზა რუხის ციხის ჯებეჯიების დაფინანსების თაობაზე	84—86
№ 47	1744 წლის არზა რუხის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	86—87
№ 48	1744 წლის არზა ანაკლიის ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	87—88
№ 49	1753 წლის არზა ეულეს ციხის იანიჩართა დაფინანსების თაობაზე	88—89
№ 50	1787 წლის განმარტება კაცია დადიანის საქმიანობის შესახებ	89—90
№ 51	1714 წლის კოლექტორი განმარტება რუხის ციხეში შექმნილი ვითარების შესახებ	90—91
№ 52	უთარილო არზა რუხისა და ანაკლიის ციხეებში შექმნილი ვითარების შესახებ	91—92
№ 53	უთარილო არზა რუხისა და ანაკლიის ციხეებში არსებული ვითარების შესახებ	92

№ 54	1714 წლის მოხსენება ანაკლიის ციხის გარშემო შექმნილი ვითარების შესახებ	92—93
№ 55	1716 წლის კოლექტორი განმარტება რუხის ციხეში შექმნილი ვითარების შესახებ	93—94
№ 56	1707 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ რუხის ციხის შესახებ	94—95
№ 57	1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	95—96
№ 58	1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	96—97
№ 59	1720 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ რუხის ციხის შესახებ	97
№ 60	1721 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	97—98
№ 61	1730 წლის „ქუჩუქ ბერათი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	98—99
№ 62	1704 წლის „იაზილე“ რუხისა და ხეთის ციხეების დაპყრობის შესახებ	99—100
№ 63	1709 წლის „იაზილე“ ანაკლიის ციხის შეკეთების შესახებ	100—101
№ 64	1721 წლის „იაზილე“ ანაკლიის ციხის მცველების დაფინანსების შესახებ	101—102
№ 65	1723 წლის „იაზილე“ ანაკლიის, ბათუმისა და გონიოს ციხეებზე თავდასხმების შესახებ	102—104
№ 66	1708 წლისათვის რუხის ციხის საომარი საკურგლით მომარაგების შესახებ	104
№ 67	1708 წლისათვის რუხის ციხის საომარი საკურგლით მომარაგების შესახებ	105
№ 68	1714 წლის რუხის ციხის შემოსავალ-გასავლის იჟმალი	106—107
№ 69	1714 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის შესახებ	107—106
№ 70	1714 წელს ანაკლიის ციხისკენ გემებით გაგზავნილი პროვანტის შესახებ	108—109
№ 71	1707 წელს ანაკლიის ციხის ჯარისკაცებისათვის განკუთვნილი თანხის შესახებ	109
№ 72	1713 წელს რუხის ციხის ჯებეჭიებისათვის გაცემული იჟმალი	109—110.
№ 73	1713 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	110—111
№ 74	1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	112
№ 75	1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	112—113
№ 76	1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	113—114
№ 77	1716 წლის „ხაზინის თესქერე“ რუხის ციხის შესახებ	114—115
№ 78	1718 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	115—116
№ 79	1718 წლის „ხაზინის თესქერე“ ანაკლიის ციხის შესახებ	116
№ 80	1719 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ	117—118
№ 81	1719 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ	118
№ 82	1722 წლის ანგარიში რუხის ციხის შესახებ	119
№ 83	1734 წლის ანგარიში ანაკლიის, ფოთისა და სოხუმის ციხეების შესახებ	119—120
№ 84	1714 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	120—121
№ 85	1714 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	121—123
№ 86	1714 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	123—124
№ 87	1714 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	125
№ 88	1714 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	126—127
№ 89	1718 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	128—129
№ 90	1721 წლის „სებები თაპრირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	129—131

№ 91	1721	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	131—133
№ 92	1723	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ .	133—135
№ 93	1723	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ რუხის ციხის შესახებ	135—136
№ 94	1728	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ	137—138
№ 95	1733	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ .	138—139
№ 96	1734	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ .	140
№ 97	1734	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ .	140—141
№ 98	1761	წლის „სეზები თაპირი ჰუქმი“ ანაკლიის ციხის შესახებ .	141—142
№ 99	1721	წლის ბერათის ასლი ანაკლიის ციხის შესახებ .	142—145
№ 100	1721	წლის ბერათის ასლი რუხის ციხის შესახებ	145—149

ბარონოლოგიური შენიშვნები 150—174

რაზიუმე რუსულ ენაზე 175—181

რაზიუმე ინგლისურ ენაზე 182—189

სამიბლები 190—204

თურქული ტექსტი ფაქსიმილუმიტურით 205—509

ИБ—1894

გამომცემლობის რედაქტორი დ. ლ ე ქ ა ვ ა
ტექნიკური ნ. ო კ უ ჯ ა ვ ა
მხატვარი შ. ნ ი ო რ ა ძ ე

გადაეცა წარმოებას 31.5.82 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 24.8.82 წ.;
ქაღალდის ზომა 60×90¹/₁₆; ქაღალდი № 2; ნაბეჭდი თაბახი 32,5;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 19,5
უე 00944; ტირაჟი 4000; შეკვეთა № 2014;
ფასი 2 მან. 80 კაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ., 19
Типография АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

რეცენზენტები: ისტ. მეცნ. დოქტორი გ. ფ უ თ უ რ ი ძ ე
ფილ. მეცნ. კანდ. ც. ა ბ უ ლ ა ძ ე